

อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ ค.ศ.1979: ศึกษากรณีมาตรการของรัฐในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ (Honour killings)

นางสาวจรรยาพร จันทร์สุขสิริ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2554

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)

เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)

are the thesis authors' files submitted through the Graduate School.

CONVENTION ON THE ELIMINATION OF ALL FORMS OF DISCRIMINATION AGAINST
WOMEN-CEDAW : CASE STUDY OF NATIONAL MEASURES TO PREVENT AND
REMEDY HONOUR KILLINGS

Miss Janyapon Jansuksiri

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws Program in Laws

Faculty of Law

Chulalongkorn University

Academic Year 2011

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ
ค.ศ.1979: ศึกษากรณีมาตรการของรัฐในการป้องกันและ
แก้ไขปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ (Honour killings)

โดย

นางสาวจรรยาพร จันท์สุขสิริ

สาขาวิชา

นิติศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ศาสตราจารย์ วิฑิต มันทาภรณ์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

.....คณบดีคณะนิติศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร. ศักดา ธนิตกุล)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุผานิต เกิดสมเกียรติ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ศาสตราจารย์ วิฑิต มันทาภรณ์)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ วิมลศิริ ชำนาญเวช)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ดร.พรภินันท์ เลาะหนับ)

#5285958934 : MAJOR LAWS

KEYWORDS : DISCRIMINATION AGAINST WOMEN/ VIOLENCE AGAINST WOMEN/

MEASURES TO PREVENT AND REMEDY HONOUR KILLINGS/ WOMEN RIGHTS

JANYAPON JANSUKSIRI: CONVENTION ON THE ELIMINATION OF ALL FORMS OF DISCRIMINATION AGAINST WOMEN - CEDAW : CASE STUDY OF NATIONAL MEASURES TO PREVENT AND REMEDY HONOUR KILLINGS. ADVISOR : Prof. Vitit Muntarbhorn, **249** pp.

Honour killings take place in many States. Although the Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women (CEDAW) recognizes and protects the rights of women, problems still maintain. Therefore, case study from states should supplement measures of CEDAW to prevent and remedy honour killings.

The analysis of the measures of the States in Asia include here South Asia : Pakistan, Afghanistan, Southwest Asia: Turkey, Jordan, and Southeast Asia: Indonesia, Thailand. Those countries are parties of CEDAW. The author underlines measures to prevent and resolve honor killings to be classified into 8 measures as follows; definition and characteristics of honour killings; measures to prevent and preserve honour killings; enforcement measures especially in family and community; effective sanctions and punishment to the offender; measures that support services to victims of honour killings; equilibrium between the interpretation of religious and anti-violence against women, remedy and resources conducive to healing victims; on the participation of women and their relationships with family and community.

Field of Study : Laws..... Student's Signature

Academic Year : 2011..... Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้โดยได้รับความช่วยเหลือ ความกรุณา และความเอาใจใส่อย่างดียิ่งของท่านศาสตราจารย์ วิฑิต มั่นตาภรณ์ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ท่านอาจารย์ได้สละเวลาให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่อผู้เขียนตลอดมา ผู้เขียนจึงขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์เป็นอย่างสูง

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุผานิต เกิดสมเกียรติที่ได้กรุณาสละเวลารับเป็นประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ รวมถึงท่านรองศาสตราจารย์ วิมลศิริ ชำนาญเวช ท่านดร.พรภินันท์ เลาะหนับ ที่ได้กรุณาสละเวลารับเป็นกรรมการวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ท่านอาจารย์เหล่านี้ได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์แก่ผู้เขียนจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณคุณสรารัฐ จันท์สุขสิริ และคุณแม่หทัยา จันท์สุขสิริของผู้เขียนที่คอยผลักดัน และให้กำลังใจในความช่วยเหลือ และสนับสนุนให้การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สามารถสำเร็จลุล่วงไปได้ รวมไปถึงเพื่อนของผู้เขียนในรุ่นที่คอยให้กำลังใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อนในอินเตอร์เน็ตที่อยู่เป็นเพื่อนยามดึกหรือถึงเช้าทุกคืนคือ โปลิโอและโซดาทำให้ไม่เหงายามดึก

ท้ายที่สุดนี้ หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีประโยชน์ทางวิชาการอยู่บ้าง ผู้เขียนขอมอบให้เป็นกตเวทิตาแก่บิดามารดาของผู้เขียน รวมทั้งบูรพาจารย์ทุกท่านที่ประสาทวิชาความรู้และคุณธรรมแก่ผู้เขียน ส่วนข้อบกพร่องประการใดๆ ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่ผู้เดียว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 สมมติฐานของการวิจัย.....	7
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
1.4 ขอบเขตการศึกษาวิจัย.....	7
1.5 วิธีการศึกษาวิจัย.....	8
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
บทที่ 2 วิวัฒนาการของกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยการป้องกันและคุ้มครองสตรี	
จากการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ.....	9
2.1 สถานการณ์ทั่วไปในปัจจุบัน.....	9
2.2 คำนียามของการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ.....	13
2.3 ประเภทของการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ.....	14
2.3.1 ผู้หญิงที่ถูกกล่าวอ้างว่ามีการล่วงประเวณีกับผู้ที่มีใช้คู่สมรส (Outside marriage).....	14
2.3.2 ผู้หญิงที่เป็นเหยื่อจากการถูกข่มขืน (Rape victims)	14
2.3.3 เลือกคู่ครองด้วยตนเอง (Honour killings for choosing a marriage partner).....	15
2.3.4 สตรีที่เรียกร้องขอหย่าขาดกับสามี (Honour killings of women seeking divorce).....	16
2.3.5 การฆ่าเพื่อรักษาเกียรติปลอม (Fake Honour killings).....	17
2.4 พัฒนาการของกฎหมายระหว่างประเทศในเรื่องการป้องกันและคุ้มครองสตรี	
จากการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ.....	18

2.4.1	ตราสารระหว่างประเทศ.....	19
2.4.1.1	ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights 1949 - UDHR).....	20
2.4.1.2	กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง 1966 (The International Covenant on Civil and Political Rights 1966 - ICCPR).....	21
2.4.1.3	กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม 1966 (The International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights 1966 – ICESCR).....	21
2.4.1.4	อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุก รูปแบบ ค.ศ.1979 (Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women 1979 - CEDAW)	22
2.4.1.5	อนุสัญญาแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทรมานและการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นๆที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี 1984 (Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment 1984 – CAT)	23
2.4.1.6	อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก 1989 (The Convention on the Rights of the Child 1989 – CRC).....	25
2.4.1.7	สนธิสัญญาและระบบคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในระดับภูมิภาค.....	25
2.4.1.7.1	ภูมิภาคยุโรป.....	26
2.4.1.7.2	ภูมิภาคอเมริกา.....	28
2.4.1.7.3	ภูมิภาคแอฟริกา.....	29
2.4.2	กฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ.....	31
2.4.3	หลักกฎหมายทั่วไป.....	33
2.4.4	คำพิพากษาของศาล (Decisions of Judicials).....	33
2.4.5	คำสอนของผู้ทรงคุณวุฒิอย่างสูง.....	35

2.4.6 พัฒนาการของสหประชาชาติ.....	36
2.4.6.1 คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (Security Council - SC).....	36
2.4.6.2 สมัชชาใหญ่สหประชาชาติ (General Assembly – GA)..	38
2.4.6.3 สำนักเลขาธิการสหประชาชาติ (Secretary General).....	40
2.4.6.4 คณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ (Economic and Social Council - ECOSOC).....	42
2.4.6.5 คณะมนตรีสิทธิมนุษยชน (Human Rights Council - HRC).....	43
2.4.6.5.1 กลไกพิเศษ (Special Procedure).....	45
2.4.6.5.2 กลไก UPR (Universal Periodic Review – UPR).....	55
2.4.7 พัฒนาการอื่นๆ.....	55
2.4.7.1 องค์การสตรีแห่งสหประชาชาติ UNWOMEN (United Nations Women - UNWOMEN).....	56
2.4.7.2 คณะกรรมาธิการว่าด้วยสถานภาพสตรี (Commission on the Status Of Women – CSW).....	57
2.4.7.3 องค์กรพัฒนาเอกชน (Non-government organization –NGOs).....	58
2.4.7.4 การประชุมระดับโลก.....	58
บทที่ 3 อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ ค.ศ.1979 และ	
มาตรการในการป้องกันและคุ้มครองสตรีจากการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ.....	65
3.1 ความเป็นมาของอนุสัญญา.....	65
3.2 วัตถุประสงค์และขอบเขตของอนุสัญญา.....	67
3.3 สาระสำคัญของอนุสัญญา.....	67
3.3.1 กำหนดคำจำกัดความของคำว่าเลือกปฏิบัติต่อสตรี (discrimination against women).....	69
3.3.2 หลักความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิง.....	71
3.3.3 สิทธิในด้านการเมือง.....	71

3.3.4 สิทธิทางพลเมือง.....	71
3.3.5 สิทธิทางเศรษฐกิจ.....	72
3.3.6 สิทธิทางสังคมและวัฒนธรรม	72
3.3.7 สิทธิของสตรีกลุ่มพิเศษ.....	73
3.4 กลไกในการติดตามการปฏิบัติงานตามอนุสัญญาฯ.....	73
3.4.1 การตั้งคณะกรรมการว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี	73
3.4.2 การพิจารณารายงานของรัฐภาคีเกี่ยวกับการดำเนินงานตามพันธะสัญญา.....	75
3.4.3 การออกข้อเสนอแนะทั่วไปของคณะกรรมการฯ.....	75
3.5 ความสัมพันธ์กับพิธีสารและการเรียกร้องผ่านพิธีสาร.....	79
3.6 ข้อท้าทายของอนุสัญญาCEDAWที่มีต่อปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ.....	80
3.6.1 การกำหนดความผิดการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ.....	81
3.6.2 มาตรการการป้องกันปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ.....	82
3.6.3 การบังคับใช้.....	83
3.6.4 การลงโทษ.....	84
3.6.5 การให้บริการ.....	84
3.6.6 ความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามประเพณีกับศาสนา.....	85
3.6.7 การเยียวยา.....	86
3.6.8 การมีส่วนร่วม.....	86

บทที่ 4 มาตรการของบรรดารัฐในการป้องกันและคุ้มครองสตรีจากการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ.....	88
4.1 คำนิยามและลักษณะการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ.....	89
4.2 มาตรการในการป้องกันปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ.....	108
4.3 มาตรการการบังคับใช้โดยเฉพาะในครอบครัวและชุมชน	128
4.4 มาตรการด้านการลงโทษที่ได้ผลและจัดการลอยนวล.....	137
4.5 มาตรการการบริการที่เอื้อต่อเหยื่อการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ.....	145
4.6 ดุลยภาพระหว่างการตีความทางศาสนาและการป้องกันความรุนแรงต่อสตรี....	155
4.7 มาตรการการเยียวยาและทรัพยากรที่เอื้อต่อเหยื่อ.....	160
4.8 มาตรการการมีส่วนร่วมของสตรีและความสัมพันธ์กับครอบครัวและชุมชน.....	168

บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	177
5.1 บทสรุป.....	178
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	186
รายการอ้างอิง.....	190
ภาคผนวก ก.....	203
ภาคผนวก ข.....	223
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	249

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ตารางสรุปผู้รายงานพิเศษที่เกี่ยวกับความรุนแรงต่อสตรีทั้งหมดในช่วงเวลาแต่ละปี.....	46
2	ตารางสรุปแผนปฏิบัติการปักกิ่ง (Beijing Platform for Action).....	60
3	ตารางสรุปเป้าหมายหลักของการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals - MDG).....	63
4	ตารางสาระสำคัญของอนุสัญญา CEDAW.....	68
5	ตารางสรุปข้อเสนอแนะทั่วไปของคณะกรรมการ.....	76
6	ตารางอธิบายการเข้าเป็นภาคีของอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ 1979 ของประเทศที่นำมาวิเคราะห์ 6 ประเทศ.....	88
7	ตารางมาตรการของบรรดารัฐที่กำหนดลักษณะและประเภทของการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ.....	105
8	ตารางจำนวนนักศึกษาในระดับสูง ในปี ค.ศ. 2008-2010.....	112
9	ตารางสรุปมาตรการในการป้องกันปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติของมาตรการในระดับรัฐที่เสริมอนุสัญญา CEDAW.....	122
10	ตารางสรุปมาตรการการบังคับใช้โดยเฉพาะในครอบครัวและชุมชนในระดับรัฐที่เสริมมาตรการตามอนุสัญญา CEDAW.....	134
11	ตารางสรุปมาตรการด้านการลงโทษที่ได้รับผลและจัดการลายนวลในระดับรัฐที่เสริมมาตรการตามอนุสัญญา CEDAW.....	141
12	ตารางสรุปมาตรการการบริการที่เอื้อต่อเหยื่อการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติของบรรดารัฐที่เสริมมาตรการของอนุสัญญา CEDAW.....	151
13	ตารางสรุปมาตรการด้านคุณภาพระหว่างการศึกษาทางศาสนาและการป้องกันความรุนแรงต่อสตรีของบรรดารัฐที่เสริมมาตรการของอนุสัญญา CEDAW.....	159
14	ตารางสรุปความผิดที่กระทำต่อผู้เสียหายซึ่งทำให้ผู้เสียหายอาจขอรับค่าตอบแทนได้.....	165
15	ตารางสรุปเปรียบเทียบมาตรการการเยียวยาและทรัพยากรที่เอื้อต่อเหยื่อของบรรดารัฐที่เสริมมาตรการของอนุสัญญา CEDAW.....	166
16	ตารางสรุปมาตรการการมีส่วนร่วมของสตรีและความสัมพันธ์กับครอบครัวและชุมชนของบรรดารัฐที่เสริมมาตรการของอนุสัญญา CEDAW.....	174

ตารางที่	หน้า
17	<div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div style="width: 80%;"> ตารางสรุปมาตรการตามอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุก รูปแบบเปรียบเทียบกับร่างข้อเสนอแนะทั่วไปฉบับที่ 29 </div> <div style="width: 15%; text-align: right;">212</div> </div>
18	<div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div style="width: 80%;"> ตารางสรุปมาตรการในระดับรัฐที่เสริมมาตรการของอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการ เลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ </div> <div style="width: 15%; text-align: right;">224</div> </div>

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	รูปภาพของนาง Bibi Aisha หญิงชาวอัฟกานิสถานอายุ 16 ปี ขึ้นปกนิตยสาร ไทมส์และภาพภาพหลังที่ได้รับการคัดเลือกจุ่ม.....	10
2	รูปภาพของนางบารามิ (โจทก์) ถูกนายมาจิด โมวาฮีดี วัย 30 ปี (จำเลย) สาด น้ำกรดจนเสียโฉมและตาบอด.....	11
3	รูปภาพแสดงให้เห็นถึง 4 องค์กรสตรีที่รวมกันเป็นองค์กรใหม่ คือ UNWOMEN....	56

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ผู้หญิงเปรียบเสมือนต้นไม้เมื่อใบถูกหนอนกัดกินก็ต้องตัดทิ้งเพื่อให้ต้นไม้ที่นั่นสะอาดบริสุทธิ์และสวยงามต่อไป¹ จากอดีตที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบันผู้หญิงทั่วโลกต้องเผชิญหน้ากับความรุนแรงในหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นความรุนแรงจากสมาชิกในครอบครัว จากสังคมหรือจากหน่วยงานของรัฐ หนึ่งในความรุนแรงที่ร้ายแรงที่สุดประเภทหนึ่งคือ การฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ (Honour Killings) เป็นการฆ่าที่มักจะมีในแถบชนบทมากกว่าในเมือง* ต้นกำเนิดของการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติไม่ปรากฏแน่ชัดว่ามีต้นกำเนิดมาจากที่ใด แต่เมื่อย้อนไปกว่าหลายศตวรรษมีการพบร่องรอยของการฆ่าดังกล่าวว่าอาจมีที่มาจากอารยธรรมโบราณของชนเผ่าในทะเลทรายมีวัฒนธรรมความเชื่อที่ความมั่งคั่งของมนุษย์ขึ้นอยู่กับสองสิ่ง คือทรัพย์สินและชื่อเสียงเกียรติยศ (Ghairat) ทั้งสองสิ่งนี้มีความเชื่อมโยงเกี่ยวเนื่องกันอย่างใกล้ชิดกับการมีหน้ามีตาในสังคม (izzat) ผู้หญิงเปรียบเสมือนสิ่งของและเป็นส่วนหนึ่งในชื่อเสียงของผู้ชายและชนเผ่า² ถ้าผู้หญิงได้ทำเรื่องเสื่อมเสียผู้ที่มีหน้าที่ในการชำระล้างบาปคือ บิดา , สามีหรือหัวหน้าเผ่า ผู้หญิงจึงต้องยอมเชื่อฟังและต้องทำตามขนบธรรมเนียมประเพณีอย่างเคร่งครัด ต้องรักษาความบริสุทธิ์และพรหมจรรย์ไม่ให้มัวหมอง³ ไม่สามารถเลือกคู่ครองด้วยตนเอง ไม่สามารถทำอะไรตามความต้องการของตน ซึ่งผู้หญิงจะเสียคุณค่าในตัวเองเหมือนดังสิ่งของที่ไร้ค่า⁴ เพียงแค่นี้เชื่อว่าผู้หญิงได้กระทำการใดที่อาจเป็นที่เสื่อมเสียหญิงนั้นก็ตกอยู่ในความเสี่ยงที่จะถูกฆ่าได้แล้ว โดยไม่คำนึงว่าหญิงนั้นได้กระทำการเสื่อมเสียจริงหรือไม่และไม่มีแม้โอกาสที่จะพิสูจน์ความบริสุทธิ์ก่อนถูกฆ่า การฆ่าส่วนใหญ่มักลงมือทำในที่

¹ Rachel A. Ruane, "MURDER IN THE NAME OF HONOR: VIOLENCE AGAINST WOMEN IN JORDAN AND PAKISTAN," *Emory International Law Review*, Vol.14 (2000) : 1549

* The Human Rights Commission of Pakistan (Commission) issued a report in 1998 that concluded as follows: "Woman's subordination remains so routine by custom and traditions, and even putatively by religion, that much of the endemic domestic violence against her is considered normal behavior."

² Amnesty International, Violence Against Women in the Name of Honour [online], 20 sept 2011, available from <http://www.amnesty.org/en/library/info/ASA33/017/1999>

³ Lisa Beyer & Jo LeGood, The Price of Honor [online], 24 Dec 2011, available from <http://www.time.com/time/magazine/article/0,9171,990016,00.html>

⁴ Amnesty International, Violence Against Women in the Name of Honour [online], 20 sept 2011, available from <http://www.amnesty.org/en/library/info/ASA33/017/1999>

สาธารณชนหรือในชุมชนที่มีคนพลุกพล่านเพื่อเป็นตัวอย่างให้คนอื่นต่อไปว่าอย่าเอาเป็นเยี่ยงอย่าง⁵ จากรากฐานความเชื่อที่ว่าความตายเท่านั้นจะเป็นหนทางเดียวที่จะลบล้างความอัปอายที่เกิดขึ้นและ กอบกู้ชื่อเสียงของครอบครัวกลับมา⁶ บ่อยครั้งที่ผู้กระทำความผิดคิดว่าพวกเขาไม่มีทางเลือกอื่น นอกจากการฆ่าเพียงอย่างเดียวเท่านั้น⁷ ดังเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในประเทศอิสราเอลหลังจากที่ชายได้ใช้ มีดแทงน้องสาวของตนจนเสียชีวิตในที่สาธารณะ ผู้กระทำความผิดได้กล่าวว่าเขาไม่ต้องการที่จะฆ่าน้องสาวของตัวเองและไม่ต้องการที่จะตกอยู่ในสถานการณ์เช่นนี้ แต่ได้กระทำไปเพราะคนในสังคมกดดันให้เขาต้องตัดสินใจทำ⁸ กลุ่มชาวบ้านที่พากันมุ่งดูเหตุการณ์มากกว่า 100 คน ต่างตะโกนให้ฆ่าผู้หญิงนั้นและต่างพากันโห่ร้องด้วยความดีใจ ต่างชื่นชมว่าการกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำของวีระบุรุษ⁹ และในประเทศปากีสถานจังหวัด Punjabi ผู้หญิงคนหนึ่งถูกเผาทั้งเป็นโดยน้องชายผู้คนรอบข้างต่างไม่ให้ความสนใจกับร่างที่ถูกเผาซึ่งอยู่บนถนนเป็นเวลานานถึงสองชั่วโมง¹⁰ และในบางกรณี “สภาเผ่า” (Tribal councils) อาจจะเป็นผู้มีอำนาจตัดสินโทษแก่หญิงที่มีความประพฤติเสื่อมเสียให้รับโทษประหารชีวิต¹¹ สภาเผ่าจะเป็นผู้กำหนดบุคคลที่จะฆ่าหญิงนั้นด้วยโดยจะกำหนดให้ชายที่อายุน้อยที่สุดในครอบครัวของหญิงนั้นเองเป็นผู้ลงมือกระทำ เช่น ลูกชาย , น้องชายหรือหลาน เป็นต้น ในทัศนะคติความเชื่อของชนเผ่าเหล่านั้นการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติไม่ได้เป็นอาชญากรรมที่ต้องปกปิด แต่กลับเป็นการกระทำที่น่าภาคภูมิใจ มีเกียรติและชอบด้วยกฎหมายของเผ่า ชายที่ทำการฆ่าดังกล่าวจะได้รับการยกย่องดังวีระบุรุษจากคนในชุมชน¹²

นอกจากนี้ เหตุที่พยายามหนีจากการฆ่าเพื่อรักษาเกียรตินี้มักตกอยู่ในสถานการณ์ที่ยากลำบากและต้องอยู่ด้วยความหวาดกลัว ในเมื่อบ้านเคยเป็นสถานที่ที่ปลอดภัยที่สุด กลับ

⁵ Rachel A. Ruane, “MURDER IN THE NAME OF HONOR: VIOLENCE AGAINST WOMEN IN JORDAN AND PAKISTAN,” *Emory International Law Review*, Vol.14 (2000) : 1531

⁶ Amnesty International, Pakistan: Honour Killings of Women and Girls [online], 24 Dec 2011 , available from <http://www.amnesty.org/en/library/info/ASA33/018/1999>

⁷ Observer, Death before Dishonour [online], 24 Dec 2011 , available from <http://www.guardian.co.uk/world/2004/nov/21/gender.features>

⁸ Sioux city Journal, Susan Zima : When Brothers Kill Sisters [online], 24 Dec 2011, available from http://www.siouxcityjournal.com/news/state-and-regional/obituaries/article_acb91e39-772d-57ea-aaa8-aa31069a2113.html

⁹ Ibid.

¹⁰ Ibid.

¹¹ Amnesty International, Pakistan: Honour Killings of Girls and Women [online], 24 Dec 2011, available from <http://www.amnesty.org/en/library/info/ASA33/018/1999>

¹² Lama Abu-Odeh, Crimes of Honour and the Construction of Gender in Arab Societies [online], 24 Dec 2011, available from <http://www.comparativelawreview.com/ojs/index.php/CoLR/article/viewPDFInterstitial/18/22>

กลายเป็นที่ที่อันตรายที่สุด ผู้หญิงบางคนจึงเลือกที่จะขอความช่วยเหลือจากตำรวจแต่อาจต้องพบกับชะตากรรมที่โหดร้ายไม่ต่างอะไรกับความตายเพราะตำรวจจะนำหญิงนั้นไปขังในคุกหรือเรือนจำรวมกับอาชญากรประเภทอื่นโดยอ้างเรื่องความปลอดภัยของหญิงเอง กล่าวคือเพื่อไม่ให้ถูกครอบครัวฆ่า จึงนำหญิงนั้นมาขังคุกแทน ทำให้ผู้หญิงจำนวนมากยังถูกจองจำในคุกหรือเรือนจำ เช่น ตามกฎหมายของประเทศจอร์แดนผู้หญิงที่อยู่ในเรือนจำเพื่อความปลอดภัยจะไม่สามารถออกจากเรือนจำได้ถ้าไม่มีญาติผู้ชายลงชื่อรับตัวกลับไป หญิงจำนวนมากถูกขังลี้มในคุกเป็นเวลาหลายปีเพื่อเป็นการลงโทษที่ไม่เชื่อฟังครอบครัวและแม้มีญาติมารับตัวหญิงกลับไปหญิงนั้นก็จะต้องถูกฆ่าตายในที่สุด

มูลเหตุหรือแรงจูงใจในการฆ่าส่วนใหญ่จะมาจากเรื่องความประพฤติของผู้หญิงในทางชู้สาวหรือการผิดประเวณี เช่น การมีความสัมพันธ์ในเชิงชู้สาวก่อนสมรส (engaging in premarital sex) , การนอกใจคู่สมรส (an extramarital affair) เป็นต้น แต่ผู้หญิงอาจถูกฆ่าได้แม้แต่ข้อกล่าวหาเรื่องเล็กน้อยๆ เช่น การมีแฟน , การแต่งตัวไม่เหมาะสม , การไปเที่ยวกับเพื่อนผู้ชาย , การมีอาชีพเป็นนักร้องตารา , การทำงานนอกบ้าน , ออกนอกบ้านคนเดียว , การคุยหรือเดินกับชายแปลกหน้า , การขอหย่า¹³ , การเสิร์ฟอาหารแก่สามีช้ากว่าเวลาที่กำหนด¹⁴ , บางกรณีผู้หญิงที่ถูกข่มขืนอาจต้องถูกฆ่าด้วยเช่นกันเนื่องจากทำให้ครอบครัวต้องอับอายและที่ยิ่งไปกว่านั้นเคยมีกรณีที่สามีฆาปริยาของตนเพียงเพราะฝันไปว่าภริยานอกใจ¹⁵ หรือเพียงแค่มิ "ข่าวลือ" ว่าภริยานอกใจเท่านั้น โดยไม่เคยให้โอกาสผู้หญิงในการพิสูจน์ความจริง¹⁶ เช่นในคดีที่เกิดขึ้นในประเทศปากีสถานเด็กหนุ่มคนหนึ่ง จังหวัด Punjab ฆ่าน้องสาวของตัวเองโดยการจุดไฟเผาร่างทั้งเป็นบนถนนเพราะครอบครัวสงสัยว่าผู้ตายมีความสัมพันธ์ที่ไม่เหมาะสมกับเพื่อนบ้าน¹⁷ และกรณีในประเทศจอร์แดนชายคนหนึ่งยิงน้องสาว (อายุ 20 ปี) ถึงสิ้นดีเพราะน้องสาวถูกข่มขืนโดยคนในครอบครัว¹⁸

¹³ Manar Waheed, "Domestic Violence in Pakistan: The Tension Between Intervention & Sovereign Autonomy," *Human Rights Law*, Vol.29 (2004) : 937, 944-45.

¹⁴ National Geographic News, Thousands of Women Killed for Family "Honor" Hillary Mayell [online], 12 Feb 2002 , available from <http://www.unl.edu/rhames/courses/212/readings/honor-kil-ng.pdf>

¹⁵ Amnesty International, Pakistan: Honour Killings of Girls and Women [online], 24 Dec 2011, available from <http://www.amnesty.org/en/library/info/ASA33/018/1999>

¹⁶ Ferris K. Nesheiwat, "Honor Crimes in Jordan: Their Treatment Under Islamic and Jordanian Criminal Laws", *Penn State International Law Review*, 23 (2004) : 251, 253-54.

¹⁷ Ibid.

¹⁸ Kayla White, Honor Killings, The Prince of Wales Collegiate World Youth Manifesto Project (2003) [online], 24 Dec 2011, available from http://www.pwc.k12.nf.ca/cida/manifesto/honor_killings.htm

ผู้กระทำความผิดส่วนใหญ่เป็นผู้ชายในครอบครัวเดียวกับผู้หญิงที่เป็นเหยื่อ เช่น เป็นสามี ,บิดา, น้องชาย, หลานชาย เป็นต้น¹⁹ และบางคดียังได้รับความร่วมมือจากผู้หญิงในครอบครัว เช่น มารดา ,ย่า, ยาย ,น้องสาว ,หลานสาว²⁰ ในประเทศอังกฤษเด็กหนุ่มชาวปากีสถาน บีบคองน้องสาวในขณะที่มารดาช่วยจับไว้เพราะเหยื่อตั้งครรรภ์ได้ 7 เดือน²¹ และอีกคดีหนึ่งนำสาวของผู้ตายล่อลวงผู้ตายไปยังซานเมืองเพื่อให้ น้องชายของผู้ตายมาตักยิงผู้ตายถึง 5 นัดที่ศีรษะ เนื่องจากผู้ตายปฏิเสธจะแต่งงานกับคนที่ครอบครัวเลือกและหนีไปกับชายอื่น²²

1.1.1 ที่มาของปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ (honour killings)

การฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ (honour killings) มีต้นกำเนิดไม่แน่ชัดแต่มีผู้คาดการณ์ว่า อาจมาจากประเพณีของชนเผ่าเบดูอินที่มีพื้นฐานความเชื่อว่าผู้ชายเป็นผู้นำครอบครัวหรือหัวหน้าครอบครัวมีหน้าที่รักษาไว้ซึ่งชื่อเสียงเกียรติยศของครอบครัวซึ่งเกียรติยศนั้นก็ขึ้นอยู่กับความประพฤติของหญิงในครอบครัว นอกจากนี้ยังมีการสันนิษฐานว่าแนวคิดดังกล่าวมาจากกฎหมายฮัมมูราบี (Codes of Hammurabi) และกฎหมายครอบครัวของอาณาจักรโรมัน (The family law of the Roman Empire) แต่ในภายหลังกลับปรากฏการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติในกลุ่มประเทศอิสลามจึงทำให้คนส่วนใหญ่เชื่อว่าการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติมีต้นกำเนิดมาจากศาสนาอิสลาม แต่ในความเป็นจริงแล้วการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติเป็นวัฒนธรรมดั้งเดิมของชนเผ่าที่มีมาก่อนศาสนาอิสลามหลายร้อยปี

วัฒนธรรมและความเชื่อว่าพรหมจารีของผู้หญิงเป็นสมบัติของครอบครัวที่ผู้ชายต้องดูแลรักษาและปกป้องกลับกลายเป็นแนวปฏิบัติของชาวอาหรับไม่ว่านับถือศาสนาใด ผู้หญิงอาหรับที่เป็นชาวเป็นคริสเตียนก็อาจตกเป็นเหยื่อจากการฆ่าดังกล่าวได้เช่นกัน อันทำให้ผู้หญิงไม่ได้รับการปฏิบัติเยี่ยงมนุษย์หรือมีสิทธิเท่าเทียมกับผู้ชาย ผู้หญิงต้องเชื่อฟัง ห้ามโต้แย้ง ไม่มีปากมีเสียง หรือไม่ทำตัวโดดเด่นกว่าผู้ชาย ดังนั้น การที่ผู้หญิงมีความกล้าทำสิ่งต่างๆ ไม่ว่าจะเรื่องใดก็ตามจะถือว่า

¹⁹ Amnesty International, Pakistan: Honour Killings of Girls and Women [online], 24 Dec 2011, available from <http://www.amnesty.org/en/library/info/ASA33/018/1999>

²⁰ National Geographic, Thousands of Women Killed for Family "Honor" Hillary Mayell for National Geographic News [online], 24 Dec 2011, available from <http://www.unl.edu/rhames/courses/212/readings/honor-kil-ng.pdf>

²¹ Ibid.

²² Julian Borger, In Cold Blood [online], 8 Nov 2011, available from [www. Gendercide.org/case_honour.html](http://www.Gendercide.org/case_honour.html)

เป็นสัญญาณของการถือดีทำให้ผู้ชายเสียอำนาจปกครอง ทั้งการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติไม่ได้เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นเฉพาะในท้องถิ่นเท่านั้นแต่ยังพบและเกิดขึ้นทั่วโลกในขณะนี้²³

ในกฎหมายโรมันโบราณและกฎหมายฝรั่งเศสเคยมีกฎหมายที่อนุญาตให้ผู้ชายสามารถฆ่าภรรยาหรือบุตรสาวที่ทำผิดประเวณีได้²⁴ กฎหมายในลักษณะนี้พบได้ในอีกหลายประเทศ เช่น ประเทศเฮติที่ได้รับอิทธิพลจากกฎหมายฝรั่งเศส²⁵ , บราซิล (ถึงปี ค.ศ. 1991)²⁶ , อินเดีย , ปากีสถาน , เลบานอน , ตุรกี , จอร์แดน²⁷ , บังคลาเทศ , สหราชอาณาจักร²⁸ , เอกวาดอร์ , อิสราเอล , สวีเดน , ยูกันดา²⁹ และอังกฤษ³⁰ ในหลายประเทศยังมีการลดโทษให้แก่ผู้กระทำความผิดที่ฆ่าภรรยาของตน³¹ เช่น ในประเทศบราซิลมีเหตุผลโทษที่เรียกว่า “Provocation” ในประเทศสหรัฐอเมริกาเหตุผลโทษที่เรียกว่า “Heat of passion” ที่มีลักษณะคล้ายกับการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ³² และในประเทศคูเวต , ติมูเซีย , ลีเบีย , อิรัก , โมร็อกโกและอียิปต์³³ มีการลดโทษจำคุกลงสำหรับชายที่กระทำความผิดฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ แต่ในประเทศแอลจีเรียเป็นประเทศเดียวที่บัญญัติให้ลดโทษทั้งชายและหญิงในคดีฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ³⁴

²³ Rana Lehr-Lehnardt, “Treat Your Women Well: Comparisons and Lessons from an Imperfect Example Across the Waters”, Board of Trustees of Southern Illinois University Southern Illinois University Law Journal, Vol. 26 (2002): 403, 418

²⁴ Ibid.

²⁵ Ibid., p 412.

²⁶ Ibid., p 415.

²⁷ Douglas Jehl, For Shame: A Special Report; Arab Honor’s Price: A Woman’s Blood [online], 24 Dec 2011, available from <http://www.nytimes.com/1999/06/20/world/for-shame-a-special-report-arab-honor-s-price-a-woman-s-blood.html?pagewanted=all&src=pm>

²⁸ Article 250 of The Criminal Code of the Empire of Independent Brazil, promulgated in 1840.

²⁹ National Geographic, Thousands of Women Killed for Family “Honor” Hillary Mayell for National Geographic News [online], 24 Dec 2011, available from <http://www.unLedu/rhames/courses/212/readings/honor-kil-ng.pdf>

³⁰ Observer, Death before Dishonour [online], 24 Dec 2011 , available from <http://www.guardian.co.uk/world/2004/nov/21/gender.features>

³¹ Rana Lehr-Lehnardt, “Treat Your Women Well: Comparisons and Lessons from an Imperfect Example Across the Waters”, Board of Trustees of Southern Illinois University Southern Illinois University Law Journal, Vol. 26 (2002): 405

³² Ibid.

³³ Rana Lehr-Lehnardt, “Treat Your Women Well: Comparisons and Lessons from an Imperfect Example Across the Waters”, Board of Trustees of Southern Illinois University Southern Illinois University Law Journal, Vol. 26 (2002): 423

³⁴ Ibid.

ในประเทศแถบลาตินอเมริกามีสิ่งที่คล้ายคลึงกับการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติโดยนาย Widney Brown นักกฎหมายของ Human Rights Watch ได้ตั้งข้อสังเกตว่าในประเทศอิสลามจะมีสิ่งที่ใกล้เคียงกับการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ เช่น การฆ่าเพราะสินสอด (Dowry deaths) หรือ อาชญากรรมที่ทำเพราะความรัก (Crime of passion) ที่ผู้หญิงถูกฆ่าโดยผู้ชายในครอบครัวและคดีส่วนมากผู้กระทำความผิดมักจะได้รับ การลดโทษหรือไม่ต้องรับโทษ แนวปฏิบัติเช่นนี้ได้ไปไกลเกินกว่าคำว่า “วัฒนธรรม” และ “ศาสนา” แล้ว เช่น เจ้าสาวในประเทศอินเดียมากกว่า 5,000 คนต่อปี ต้องเสียชีวิตจากการที่ให้สินสอดไม่เพียงพอตามที่ฝ่ายชายเรียกร้องซึ่งปรากฏตามรายงานของ The United Nations Children's Fund (UNICEF)³⁵

“การฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ” ไม่มีรูปแบบที่ชัดเจนแต่จะเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพสังคม วัฒนธรรม ศาสนา ความเชื่อของในแต่ละประเทศ ก่อให้เกิดความรุนแรงในรูปแบบที่หลากหลายทั้งโดยตรงและโดยอ้อม เหตุของการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติมีจำนวนเพิ่มขึ้นและยากที่จะระบุความถี่ของคดีเนื่องจากหน่วยงานภาครัฐจะไม่เก็บรวบรวมและไม่เปิดเผยสถิติคดี การฆ่าเพื่อรักษาเกียรติมักจะถูกรายงานเป็นคดีฆาตกรรม , ตายโดยอุบัติเหตุหรือสาปสูญ ดังนั้น ตัวเลขสถิติคดีที่เผยแพร่จึงเชื่อถือไม่ได้เพราะไม่ตรงกับความจริง³⁶ ในบางประเทศครอบครัวที่มีลูกสาวเลือกจะไม่แต่งงานเพื่อในอนาคตถ้าลูกสาวต้องถูกฆ่า ครอบครัวจะได้ไม่ต้องแจ้งการตายหรือสูญหายแก่ทางภาครัฐให้เข้ามาตรวจสอบในภายหลัง

แม้ว่าในปัจจุบันจะมีตราสารระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนหลายฉบับเช่น ปฏิญญา (Declaration) , สนธิสัญญา (Treaties) , อนุสัญญา (conventions) , พิธีสาร , ข้อมติ , ข้อเสนอแนะและกฎหมายที่เกี่ยวข้องอื่น แต่ยังไม่ได้รับความร่วมมืออย่างเต็มที่ หลายประเทศไม่ให้อำนาจศาลและแม้ในบางประเทศจะได้ให้อำนาจศาลแต่กลับไม่มีความจริงจังในการแก้ปัญหาและปัญหาส่วนใหญ่มักเกิดจากการขาดประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย ทั้งสภาพบังคับของกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศนั้นถูกจำกัดโดยอำนาจอธิปไตยของรัฐแต่ละรัฐ ทั้งนี้เนื่องจากรัฐแต่ละรัฐต่างมีอำนาจอธิปไตยเป็นของตนเอง ทั้งในปัจจุบันยังไม่มีศาลใดในทางระหว่างประเทศที่มีเขตอำนาจในการพิจารณาคดีเหนือคดีสิทธิมนุษยชนโดยเฉพาะ แม้ว่าในปัจจุบันจะมีศาลอาญาระหว่างประเทศ (The International Criminal Court) แล้วก็ตาม แต่ศาลอาญาระหว่างประเทศนั้นก็มีอำนาจในการพิจารณาคดีเฉพาะกรณีอาชญากรรมต่อมนุษยชาติ (Crime against humanity) , อาชญากรรม

³⁵ National Geographic, Thousands of Women Killed for Family "Honor" Hillary Mayell for National Geographic News [online], 24 Dec 2011, available from <http://www.unl.edu/rhames/courses/212/readings/honor-kil-ng.pdf>

³⁶ UN doc. E/CN.4/2002/83, 31 Jan. 2002, p. 12.

สงคราม (War crimes) , การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ (Genocide) และแม้สหภาพยุโรปจะได้มีการก่อตั้งศาลสิทธิมนุษยชนยุโรป (The European Court of Human Rights) ซึ่งศาลสิทธิมนุษยชนบังคับใช้กฎหมายและมีเขตอำนาจในภูมิภาคยุโรปเท่านั้น ในขณะที่การฆ่าเพื่อรักษาเกียรติเกิดขึ้นอย่างแพร่หลายในหลายภูมิภาคทั่วโลก ทั้งในทางปฏิบัติสิทธิมนุษยชนทั้งหลายยากต่อการบังคับใช้ได้จริง เพราะขาดองค์กรที่มีประสิทธิภาพในการบังคับทั้งยังไม่มีมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างเป็นรูปธรรม³⁷

1.2 สมมติฐานของการวิจัย

อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ ค.ศ. 1979 ยังไม่มีบทบัญญัติที่ระบุถึงปัญหาและแนวทางในการแก้ไขปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติไว้ ดังนั้นจึงต้องพัฒนามาตรการของนานาประเทศโดยเฉพาะในกลุ่มประเทศแถบเอเชียเป็นพิเศษ เพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ (Honour Killings) และเพื่อเสริมการบังคับใช้ของอนุสัญญาฯ ดังกล่าวในระดับรัฐและท้องถิ่น

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อให้ทราบลักษณะปัญหาและลักษณะของการฆ่าผู้หญิงเพื่อรักษาเกียรติ
2. เพื่อให้ทราบถึงลักษณะของกฎหมายภายในประเทศที่ประสบภาวะปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ
3. เพื่อให้ทราบแนวทางของมาตรการในการคุ้มครองเหยื่อจากการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ

1.4 ขอบเขตการศึกษาวิจัย

ศึกษาอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบโดยศึกษาเทียบเคียงกับแนวปฏิบัติของประเทศที่เป็นภาคีเพื่อหามาตรการในการแก้ไขปัญหาเรื่องการบังคับใช้ของอนุสัญญาให้มีประสิทธิภาพ

³⁷ Kenneth Lasson, "BLOODSTAINS ON A "CODE OF HONOR": THE MURDEROUS MARGINALIZATION OF WOMEN IN THE ISLAMIC WORLD", *Women's Rights Law Reporter* Vol. 30, (2009): 12

1.5 วิธีการศึกษาวิจัย

เป็นแบบการวิจัยเอกสาร

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบลักษณะปัญหาและหลักเกณฑ์ของการฆ่าผู้หญิงเพื่อรักษาเกียรติ
2. เพื่อให้ทราบถึงลักษณะของกฎหมายภายในประเทศที่ประสบภาวะปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ
3. เพื่อให้ทราบแนวทางของอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุก รูปแบบและบทบาทของคณะกรรมการว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีเกี่ยวกับประเด็นการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติและแนวทางในการคุ้มครองการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ
4. เพื่อให้ทราบถึงแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ ค.ศ. 1979 ในประเด็นการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ

บทที่ 2

วิวัฒนาการของกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยการป้องกันและคุ้มครองสตรีจากการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ

ปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติยังคงปรากฏให้สังคมเห็นกันอยู่เป็นระยะบนหน้าหนังสือพิมพ์หรือจากสื่อต่างๆจากในหลายประเทศ แม้ว่าในอีกหลายคดีจะยังไม่ปรากฏเป็นข่าวให้สังคมทั่วไปรับรู้และปรากฏแก่สายตาสังคมโลก ทำให้ยังคงมีผู้หญิงอีกจำนวนมากต้องตกอยู่ภายใต้การละเมิดสิทธิมนุษยชนและความรุนแรงอย่างเจ็บปวดต่อไปโดยไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ซึ่งจากข่าวคราวทั้งหลายที่น่าเสียดผ่านสื่อ่นั้นเป็นเพียงตัวอย่างคดีเพียงไม่กี่คดีที่ได้รับการตีแผ่ให้เห็นถึงความรุนแรงที่ได้กระทำต่อผู้หญิงที่เกิดขึ้นในโลกยุคปัจจุบัน

2.1 สถานการณ์ทั่วไปในปัจจุบัน

สถานการณ์ในปัจจุบันมีการพบการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติปรากฏตามสื่อหรือสำนักงานข่าวต่างๆไม่ว่าจะเป็นสำนักข่าวต่างประเทศหรือสำนักงานข่าวในประเทศที่ได้รายงานข่าวหรือคดีที่เกี่ยวกับการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ โดยผู้เขียนได้รวบรวมตัวอย่างคดีไว้ดังต่อไปนี้

ตัวอย่างคดี วันที่ 1 มิถุนายน ค.ศ. 2010 รายงานข่าวว่า น.ส.แคทยา โครเร็น สาวมุสลิมชาวยูเครน วัย 19 ปี ได้ถูกกลุ่มคนร้ายรุมปาหิน*จนเสียชีวิต โดยศพผู้ตายที่หมู่บ้านในเมืองโครเมียใกล้บ้านของผู้ตาย โดยเพื่อนของผู้ตายกล่าวว่าเหตุการณ์อันน่าสลดเกิดขึ้นเพราะผู้ตายเป็นคนชอบใส่เสื้อผ้าตามแฟชั่นและเข้าร่วมประกวดนางงามได้อันดับที่ 7 และหลังจากผู้ตายหายตัวไปหนึ่งสัปดาห์ได้พบร่างของผู้ตายในสภาพยับเยินกลางป่า ตำรวจท้องถิ่นยูเครนได้มุ่งประเด็นไปยังกลุ่มวัยรุ่นชายมุสลิม 3 รายว่าเป็นผู้ต้องสงสัยว่าลงมือสังหารผู้ตาย กลุ่มวัยรุ่นนี้ให้การสารภาพว่าได้ลงมือฆ่าผู้ตายเพราะผู้ตายสมควรถูกลงโทษเนื่องจากละเมิดกฎหมาย "ซารีอะห์" ของศาสนาอิสลาม ซึ่งเขาไม่รู้สึกรู้สากับการตายของผู้ตายแต่อย่างใด¹ กรณีดังกล่าวเป็นการฆ่าเนื่องจากผู้ตายแต่งกายไม่

* การปาหินประหาร ถือเป็นประเพณีที่สร้างความแตกแยกในหมู่ชาวมุสลิม ส่วนหนึ่งเห็นว่าเป็นการกระทำดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของกฎหมายอิสลาม แต่อีกส่วนหนึ่งไม่เห็นด้วย ขณะที่รายงานประจำปีขององค์การนิรโทษกรรมสากลเกี่ยวกับการประหารด้วยการปาหินทั่วโลกระบุว่า ไม่มีรายงานจำนวนผู้เสียชีวิตอย่างเป็นทางการในช่วงปี 2010 จากการประหารด้วยวิธีการดังกล่าว อย่างไรก็ตามมีหลายประเทศที่ได้ใช้การปาหินเป็นการลงโทษประหารชีวิต เช่น อิหร่าน รัฐบาลซีเรียและปากีสถาน เชื่อว่ามีผู้หญิง 10 รายและผู้ชาย 4 ราย ถูกตัดสินลงโทษด้วยการประหารชีวิตด้วยการปาหินก่อนสิ้นปีในอิหร่าน ซึ่งใช้การลงโทษนี้กับกรณีการมีชู้หรือนอกใจคู่สมรส

¹ Jihad watch, Ukraine: Muslim girl stoned to death for participating in beauty contest [online], 9 Sept 2011, available from <http://www.jihadwatch.org/2011/05/ukraine-muslim-girl-stoned-to-death-for-participating-in-beauty-contest.html>

เหมาะสมและเข้าประกวดนางงามซึ่งตามประเพณีของคนในท้องถิ่นมองว่าเป็นเรื่องที่เสื่อมเสียที่ผู้หญิงไม่พึงกระทำอันทำให้ครอบครัวได้รับความอับอายและทำให้สังคมมัวหมอง

ตัวอย่างคดี วันที่ 4 สิงหาคม ค.ศ. 2010 นาง Bibi Aisha หญิงชาวอัฟกานิสถาน อายุ 16 ปี ขึ้นปกนิตยสารไทมส์สร้างความช็อกตะลึงไปทั่วโลกเหยื่อถูกบิดาบังคับแต่งงานแทนการชำระหนี้และเมื่อเหยื่อพยายามจะหนีจึงถูกสามีตัดจมูกและใบหูเพื่อเป็นการลงโทษ ภายหลังจากหนีออกมาเหยื่อได้เข้ารับการรักษาที่ศูนย์การแพทย์อเมริกันมีแพทย์คอยดูแลอย่างใกล้ชิดเป็นเวลาสิบสัปดาห์ ก่อนจะนำตัวไปยังสหรัฐโดยมูลนิธิ "The Grossman Burn Foundation" เพื่อทำศัลยกรรมจมูกให้กลับปกติ² ต่อมาเธอได้รับรางวัล "หัวใจที่อดทน" ซึ่งมอบโดยนางมาเรีย ซไรเวอร์ สุภาพสตรีหมายเลขหนึ่งแห่งรัฐแคลิฟอร์เนีย ภริยาของนายอาร์โนลด์ ซวาซเนกเกอร์ ผู้ว่าการรัฐแคลิฟอร์เนีย

รูปภาพที่ 1 .รูปภาพของนาง Bibi Aisha หญิงชาวอัฟกานิสถานอายุ 16 ปี ขึ้นปกนิตยสารไทมส์ และภาพภายหลังที่ได้รับการศัลยกรรมจมูก

ตัวอย่างคดี ประเทศอิหร่าน เมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม ค.ศ. 2011 ศาลอิหร่านได้อนุญาตให้นางบารามิ (โจทก์) ถูกนายมาจิต โมวาฮีดี วัย 30 ปี (จำเลย) สาดน้ำกรดจนเสียโฉมและตาบอด (ปรากฏตามรูปภาพที่ 1) หลังจากโจทก์ปฏิเสธไม่แต่งงานกับจำเลย นับเป็นครั้งแรกที่ศาลอิหร่านมีคำพิพากษาให้เหยื่อแก่แค้นในลักษณะตาต่อตา ฟันต่อฟัน ด้วยการอนุญาตโจทก์ทำให้จำเลย

² CNN World , Afghan woman whose nose, ears cut off travels to U.S. [online], 24 Dec 2011, available from http://articles.cnn.com/2010-08-04/world/afghanistan.mutilated.girl.update_1_afghan-women-afghan-woman-taliban?_s=PM:WORLD

ตาบอดเช่นกัน โดยการทำให้จำเลยสลบก่อนและให้โจทก์หยอดน้ำกรดใส่ตาของจำเลย ศาลอิหร่าน ตัดสินคดีเพื่อหวังจะยุติคดีสาดน้ำกรดที่มีสถิติเพิ่มขึ้นสูง แต่กลุ่มพิทักษ์สิทธิมนุษยชนได้เตือนว่าคำ ตัดสินดังกล่าวเป็นวิธีการที่ไร้มนุษยธรรม สถานทูตอังกฤษประจำกรุงเตหะรานระบุว่า การโจมตีนาง บार्ห์รามีเป็นอาชญากรรมที่น่าสลดจริง แต่คำตัดสินศาลต้องสอดคล้องกับหลักสากลและควรยุติการ ลงทัณฑ์ที่ไม่เหมาะสม ทั้งนี้ นางบार्ห์รามียังมีโครงการตีพิมพ์หนังสือชื่อ "ตาต่อตา" เพื่อเล่าเรื่องชีวิต และเหตุการณ์สลดที่เกิดขึ้น³ แต่ในท้ายที่สุดน.ส.บार्ห์รามี ได้ให้อภัยนายโมวาฮิดีหลังจากที่ได้ต่อสู้คดี เพื่อเรียกร้องความยุติธรรมมากกว่า 7 ปี เพราะเห็นแก่ประเทศชาติที่ถูกสังคมโลกจับตามองคดีนี้อยู่ โดยยอมรับค่าเสียหายแทน

รูปภาพที่ 2 รูปภาพของนางบार्ห์รามี (โจทก์) ถูกนายมาจิต โมวาฮิดี วัย 30 ปี (จำเลย) สาด น้ำกรดจนเสียโฉมและตาบอด

ตัวอย่างคดี ปี ค.ศ. 2011 เหตุเกิดขึ้นที่รัฐอุดรประเทศ ซึ่งอยู่ห่างจากเมืองหลวง กรุงเตหะราน 40 กิโลเมตร เจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าจับกุมหญิงอินเดีย 3 คน ซื่อหาฆ่ารัดคอ ลูกสาวตนเองเพื่อปกป้องเกียรติของศาสนาอิสลาม จึงลงโทษลูกสาวที่หนีไปแต่งงานกับคนงานชาว อินเดียซึ่งเป็นเรื่องต้องห้ามสำหรับชาวมุสลิมเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าจับกุมนางสุปราโตและคาธัน ซึ่งเป็น หญิงหม้ายทั้งคู่และเป็นมารดาแท้ ๆ ของนางซาฮิดา อายุ 19 ปีและ นางฮัสนา อายุ 26 ปี ที่ถูกรัดคอ จนขาดอากาศหายใจเป็นเหตุให้เสียชีวิตและนางโมมินา ผู้ต้องหาอีก 1 ราย เป็นเพื่อนบ้านในละแวก ชุมชนชาวมุสลิมที่ผู้ต้องหาอาศัยอยู่ โดยเจ้าหน้าที่สันนิษฐานว่าทั้งสามน่าจะลงมือช่วยกันสังหารเหยื่อ

³ มติชน, “ตาต่อตา ฟันต่อฟัน” อิหร่านอนุญาตให้เหยื่อหญิงหยอดน้ำกรดใส่ตาแก้แค้น “ชายคลั่งรัก” ทำให้เสียโฉม [ออนไลน์], 9 กันยายน 2554. แหล่งที่มา http://www.matichon.co.th/news_detail.php?newsid=1305349540&gpuid=01&catid=&subcatid

ทีละคน โดยการรัดคอและแขวนกับเชือกบ้าน ซึ่งผู้กระทำผิดสารภาพว่าได้ลงมือฆาตกรรมเนื่องจากผู้ตายทั้งสองคนนำความอับอายมาสู่ชุมชน เอาตัวไปยุ่งเกี่ยวกับพวกฮินดูซึ่งเป็นเรื่องที่รับไม่ได้พวกเขาต้องได้รับการลงโทษและสมควรตาย⁴ คดีดังกล่าวเกิดจากผู้ตายเลือกคู่ครองที่ไม่เหมาะสมทั้งยังเป็นคนต่างเผ่าทำให้ครอบครัวต้องหม่นหมองทำให้ผู้เป็นแม่ต้องฆ่าลูกของตนซึ่งปกติแล้วการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติมักเกิดจากการฆ่าโดยผู้ชายในครอบครัว คดีนี้จึงเป็นตัวอย่างของการฆ่าที่กระทำโดยผู้หญิง แต่อาจเป็นไปได้ว่าผู้เป็นแม่เป็นหม้ายและไม่มีสมาชิกอื่นในครอบครัวที่เป็นผู้ชาย จึงลงมือสังหารลูกสาวด้วยตนเอง

ตัวอย่างคดี วันที่ 8 มิถุนายน.ค.ศ. 2011 สำนักข่าวบีบีซี รายงานข่าวเจ้าหน้าที่ตำรวจเมืองลัคเนาของอินเดียเปิดเผยว่าศาลอินเดียตัดสินประหารชีวิตผู้กระทำผิดทั้ง 10 ราย ซึ่งถูกกล่าวหาว่าสังหารนางวิจายา วัย 20 ปีและนายอุทัยพาล ซึ่งห์ โดยผู้กระทำความผิด คือ บิดา พี่ชาย และสมาชิกอีก 8 คนของครอบครัวของนางวิจายา ซึ่งได้วางแผนสังหารผู้ตายและสามี เนื่องจากทั้งคู่แต่งงานกันในวงศ์ตระกูลเดียวกัน ซึ่งถือเป็นการกระทำที่ผิดธรรมเนียมของศาสนาฮินดู สืบเนื่องมาจากผู้ตายลักลอบแต่งงานและไปอาศัยที่เมืองอื่น ต่อมาพ่อและพี่ชายของผู้ตายรวมถึงญาติพี่น้องคนอื่นๆ เดินทางไปยังบ้านของทั้งคู่ เพื่อยิงทั้งสองจนเสียชีวิตและฝังศพไว้ในทุ่งนาก่อนที่ตำรวจจะจับกุมตัวทั้งหมดได้ ซึ่งศาลสูงของประเทศอินเดียเคยมีคำตัดสินให้ลงโทษผู้กระทำผิดในคดีการฆ่าเพื่อเกียรติยศเนื่องจากเห็นว่าการกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำที่ป่าเถื่อนและเป็นการแบ่งศักดิ์นิยามากเกินไป ทั้งนี้ จากผลการศึกษาพบว่า มีผู้ถูกสังหารเนื่องจากเหตุดังกล่าวในอินเดียราว 900 ราย⁵ ในประเทศอินเดียจะไม่ฆ่าเฉพาะผู้หญิงเท่านั้น แต่จะฆ่าทั้งผู้หญิงและผู้ชายที่ทำให้ครอบครัวเสื่อมเสีย ซึ่งต่างจากหลายประเทศที่จะฆ่าเฉพาะผู้หญิงเท่านั้นและปล่อยผู้ชายไปหรือให้ชดใช้ค่าเสียหายแก่ครอบครัวของผู้หญิง

จากที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้นเป็นเพียงตัวอย่างคดีเพียงเล็กน้อยที่มีการนำเสนอผ่านสื่อ หลายคดีถูกทำให้ดูเหมือนเป็นการตายเนื่องมาจากอุบัติเหตุ สาปสูญหรือการฆ่าตัวตาย หลายคดีไม่มีการแจ้งความหรือแม้จะมีการแจ้งความแต่พนักงานตำรวจจะเพิกเฉย ผู้คนในสังคมต่างเห็นการฆ่าดังกล่าวเป็นเรื่องปกติ ดังนั้นจึงยังคงมีผู้หญิงอีกจำนวนมากที่ต้องตกเป็นเหยื่อจากการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ

⁴ Creeping sharia, India two muslim mothers honor kill daughters for marrying hindus [online], 14 May 2011 , available from <http://creepingsharia.wordpress.com/2011/05/14/india-two-muslim-mothers-honor-kill-daughters-for-marrying-hindus/>

⁵ BBC, Indian court sentences 10 to hang for honour killing [online], 8 June 2011, available from <http://www.bbc.co.uk/news/world-south-asia-13704286>

2.2 คำนิยามของการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ

ตามพจนานุกรมคำว่า “honour” แปลว่า เกียรติยศ, เกียรติศักดิ์, ชื่อเสียง, มีเกียรติ; ความสุจริต, มีศีลธรรม, ศีลธรรม; ความบริสุทธิ์, ความเป็นพรหมจรรย์, ความสัตย์, บริสุทธิ์; เคารพ, นับถือ”⁶, เกียรติยศ ยศศักดิ์, เกียรติ, เกียรติศักดิ์⁷

Amnesty International, 1999 ได้ให้คำอธิบายว่า “การฆ่าเพื่อรักษาเกียรติไว้ว่าเป็นการสังหารผู้หญิงนอกกระบวนการยุติธรรม อันเกี่ยวกับเรื่องทางเพศและการแต่งงาน, การไม่ซื่อสัตย์ทางเพศ, การแต่งงานโดยไม่ได้รับความยินยอมจากผู้ปกครองหรือมีความสัมพันธ์ใดก็ตามที่ครอบครัวเห็นว่าไม่เหมาะสม ทั้งยังเป็นการต่อต้านศีลธรรมอันดีงามของชนเผ่าและสังคม การกระทำดังกล่าวของผู้หญิงที่ถูกฆ่าถือว่าการสร้างความอับอายมาสู่ครอบครัวหรือเผ่า”^{*}

Human Rights Watch เรียกการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติว่า “honor” crimes หมายถึง ชายฆ่าหญิงในครอบครัวที่นำความเสื่อมเสียชื่อเสียงมาสู่ครอบครัวหรือวงศ์ตระกูล⁸

การฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ (honour killings หรือ honour crime) หมายถึงการฆาตกรรมเด็กหญิงหรือผู้หญิงโดยสมาชิกในครอบครัวเนื่องมาจากพฤติกรรมทางเพศอันไม่เหมาะสมและเป็นการทำร้ายอำนาจต่อผู้ชาย⁹

ในความเห็นของผู้เขียน “การฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ” หมายถึง การฆ่าสมาชิกที่เป็นผู้หญิงในครอบครัวอันมีสาเหตุเนื่องมาจากการทำให้ครอบครัว เผ่า หรือสังคมเสื่อมเสียชื่อเสียง ซึ่งผู้กระทำการฆ่าส่วนใหญ่มักเป็นผู้ชายและเป็นสมาชิกที่มีอายุน้อยที่สุดในครอบครัว

⁶ สอ เสถบุตร, พจนานุกรม อังกฤษ-ไทย [ออนไลน์] 9 กันยายน 2554. แหล่งที่มา http://guru.sanook.com/dictionary/dict_et/?source_page=2&source_location=1&spell=honour&x=0&y=0

⁷ NECTEC's Lexitron, Dictionary [online] 9 sept 2011. available from http://guru.sanook.com/dictionary/dict_lexitron_et/?source_page=2&source_location=1&spell=honour&x=30&y=11

^{*} Honour killings can also be described as extra-judicial punishment of a female relative for assumed sexual and marriage offences. These offences, which are considered as a misdeed or insult, include sexual faithlessness, marrying without the will of parents or having a relationship that the family considers to be inappropriate and rebelling against the tribal and social matrimonial customs. These acts of killing women are justified on the basis that the offence has brought dishonor and shame to family or tribe

⁸ The Advocates for human rights, crimes committed in the Name of “Honor” [online], 3 April 2012, available from http://www.stopvaw.org/honor_killings.html

⁹ Dicle Kogacioglu, The Tradition Effect: Framing Honor Crimes in Turkey [online], 9 Sept 2011, available from <http://differences.dukejournals.org/content/15/2/118.full.pdf>

2.3 ประเภทของการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ

การฆ่าเพื่อรักษาเกียรติมีความหลากหลายแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับปัจจัยของแต่ละประเทศที่มีความแตกต่างสังคม วัฒนธรรม ความเชื่อ ความคิด ต่่างศาสนาแต่จากการรวบรวมข้อมูลคดีและสถานการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งหลายพอจำแนกได้เป็น 5 ประเภทดังนี้

2.3.1 ผู้หญิงที่ถูกกล่าวอ้างว่ามีการล่วงประเวณีกับผู้ที่มีใจคู่สมรส (Outside marriage)

จากความเชื่อที่ว่าผู้หญิงเปรียบเสมือนเป็นทรัพย์สินชิ้นหนึ่ง ผู้ชายจึงมีหน้าที่ดูแลและปกป้องหรืออาจเรียกได้ว่า “ควบคุม” ทุกพฤติกรรมกระทำของผู้หญิงหากพบว่าผู้หญิงที่อยู่ในความปกครองของตนมีพฤติกรรมที่จะยุ่งเกี่ยวกับผู้ชายอื่นๆ ไม่ว่าจะหลังหรือก่อนสมรสก็ตาม¹⁰ เช่น การคุยโทรศัพท์กับผู้ชาย , การมีแฟน , การเดินกับชายอื่นที่ไม่สมาชิกในครอบครัว , การคุยกับผู้ชายผ่านอินเทอร์เน็ต , การแต่งกายตามแบบของตะวันตก , การเที่ยวกลางคืน , การประกวดนางงาม รวมไปถึงการเป็นดารารหรือนักแสดง เป็นต้น ในหลายคดีที่ผู้หญิงถูกฆ่านั้นเพียงแค่ว่า “ช่าวเถื่อน” หรือ “สงสัย” ว่าผู้หญิงมีความประพฤติเสื่อมเสียเท่านั้น ก็อาจตกเป็นเหยื่อจากการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติได้แล้ว โดยไม่มีโอกาสพิสูจน์ความจริงเกี่ยวกับข่าวลือหรือข้อสงสัยเหล่านั้น ซึ่งภายหลังที่มีการพิสูจน์ (จากการชันสูตรศพ) มักจะปรากฏว่าหญิงเหล่านั้นยังคงความบริสุทธิ์อยู่

2.3.2 ผู้หญิงที่เป็นเหยื่อจากการถูกข่มขืน (Rape victims)

ผู้หญิงที่เปิดเผยตัวว่าถูกข่มขืนต้องตกอยู่ในความเสี่ยงเป็นอย่างมากที่จะถูกฆ่านอกจากจะตกเป็นเหยื่อจากการถูกข่มขืนยังอาจต้องตกเป็นเหยื่อจากอาชญากรรมกรรมการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติอีก บุคคลในครอบครัวจะฆ่าหญิงนั้นเพราะต้องการปกป้องเกียรติยศชื่อเสียงของครอบครัวกลับคืนมาและเพื่อต้องการปกปิดเรื่องการถูกข่มขืนไว้เป็นความลับต่อไป¹¹

ดังคดีที่เกิดขึ้นในเดือนมีนาคม ค.ศ.1999 เด็กหญิง Lal Jamilla Mandokhel อายุ 16 ปี ถูกเจ้าพนักงานในกรมวิชาการเกษตรข่มขืนหลายครั้งในโรงแรมแห่งหนึ่ง ลูกของเด็กหญิงกลับมาตัวเด็กหญิงผู้เป็นเหยื่อไปยังสภาเผ่า หัวหน้าเผ่าตัดสินว่าเด็กหญิงได้นำความเสื่อมเสียและความมัวหมองมาสู่เผ่า จึงตัดสินโทษตายต่อหน้าที่ประชุมเผ่า (tribal gathering) และอีกคดีหนึ่งหญิงผู้ตายชื่อ Arbab Khatoon ถูกข่มขืนโดยชายสามคนในหมู่บ้านในเขตจาโคบาบัด (Jacobabad) ประเทศ

¹⁰ Latif, Amir, Honour Killing a Plague Pakistan [online], 23 April 2010. Available from http://www.islamonline.net/Servlet/Satellite?c=Article_C&cid=1168265536796&pagename=Zone-English-News%2FNWELayout

¹¹ Amnesty International, Pakistan “honour killings” of Girls and Women [online], 13 April 2010. Available from <http://www.amnesty.org/en/library/info/ASA33/018/1999/en>

ปากีสถาน ผู้ตายได้ร้องทุกข์ต่อตำรวจหลังจากนั้นเพียง 7 ชั่วโมง ผู้ตายถูกญาติฆ่าตาย จากสองคดีข้างต้นเป็นตัวอย่างของเหยื่อจากการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติที่อาจต้องตกเป็นเหยื่อจากการฆ่าเสียเอง ดังนั้นจึงทำให้ผู้หญิงที่ถูกข่มขืนเลือกที่จะเงียบและไม่แจ้งความดำเนินคดีแก่ผู้ที่ข่มขืนตนทำให้ผู้หญิงจำนวนมากต้องตกเป็นเหยื่อจากความรุนแรงต่อสตรีอยู่ตลอดไป

2.3.3 เลือกคู่ครองด้วยตนเอง (Honour killings for choosing a marriage partner)

ความเชื่อที่ฝังรากลึกในสังคมว่าผู้หญิงเปรียบเสมือนเป็นสิ่งของ ของใช้ หรือทรัพย์สินที่เจ้าของมีสิทธิกำหนดโชคชะตาของสิ่งนั้น เจ้าของสามารถแลกเปลี่ยน ซื้อ หรือแม้กระทั่งขาย ผู้ชายมีหน้าที่ปกป้องความบริสุทธิ์และพรหมจรรย์ของหญิงในปกครอง การแต่งงานเหมือนเป็นการส่งผ่านหน้าที่ดังกล่าวจากผู้เป็นพ่อไปยังผู้ชายที่จะมาเป็นสามีของผู้หญิงเหล่านั้นต่อไป¹² การที่ผู้หญิงมีความปรารถนาที่จะเลือกคู่ครองด้วยตนเองนั้น ถือเป็นการไม่เชื่อฟังและเป็นการท้าทายต่ออำนาจของผู้เป็นพ่อ ผู้หญิงที่เลือกคู่ครองของตนเองถูกมองว่าเป็นผู้ที่ทำลายเกียรติยศชื่อเสียงของครอบครัวเพราะทำให้ผู้เป็นพ่อเสียโอกาสในการต่อรองค่าตัวของเจ้าสาวและเสียโอกาสที่จะเลือกบุคคลที่จะมารับอำนาจต่อบิดาให้ทำหน้าที่ปกป้องความบริสุทธิ์ของบุตรสาวของตนไม่ให้เกิดความประพาศเสื่อมเสียต่อจากตนดังปรากฏคดีดังต่อไปนี้

ตัวอย่างคดี ประเทศปากีสถานบิดาแจ้งข้อหาการทำผิดประเวณี (Zina) โดยกล่าวหาบุตรสาวของตนว่าบังอาจเลือกคู่ครองของตนเองอันเป็นการทำผิดประเวณี ตามรายงานของแหล่งข่าวท้องถิ่น ในวันที่ 6 สิงหาคม ค.ศ.1997 นางสาว Sher Bano ถูกน้องชายยิงตายหน้าศาลระหว่างเดินทางออกจากห้องพิจารณาคดีของศาล

ตัวอย่างคดี เดือนพฤศจิกายน ค.ศ.1998 นาง Uzma Talpur แต่งงานกับนาย Nasir Rajput โดยไม่ได้รับยินยอมจากครอบครัว นาย Nasir ถูกตำรวจจับในข้อหาลักพาตัว Uzma และข้อหาทำผิดประเวณี (zina) ในเดือนธันวาคมตำรวจส่งตัวนาง Uzma คืนแก่ครอบครัว ต่อมานาย Nasir ได้ยื่นคำร้องต่อศาลสูงให้มีคำสั่งปล่อยตัวภริยาจากการปกครองของบิดามารดา แต่บิดามารดาของ Uzma กล่าวว่าไม่ทราบว่ามีผู้ใดเป็นผู้ลักพาตัวและยังไม่พบตัว Uzma ในเดือนมิถุนายน ค.ศ. 1999 ตำรวจแถลงต่อศาลว่ายังไม่พบตัว Uzma ผู้ถูกลักพาตัว ศาลสูงจึงมีคำสั่งให้หาตัวต่อไป

จากตัวอย่างสองคดีข้างต้นทำให้เห็นว่าการเลือกคู่ครองด้วยตนเองหรือการเลือกคู่ครองที่ครอบครัวไม่เห็นชอบด้วยจะทำให้ครอบครัวเสื่อมเสียชื่อเสียงและเป็นการท้าทายอำนาจของผู้ปกครอง ทั้งจะเป็นการทำลายแนวปฏิบัติที่มีมาช้านานของท้องถิ่นหรือสังคม นอกจากการเลือก

¹² ASA 33/18/99, p. 6

คู่ครองด้วยตนเองแล้ว การแต่งงานกับคนต่างวรรณะ ต่างศาสนา ต่างเผ่า ต่างสังคม ยังถือเป็นสาเหตุหลักของการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ ตัวอย่างเช่น ในประเทศอินเดียไม่ว่าจะมีวรรณะสูงกว่าหรือต่ำกว่า หากฝ่าฝืนไปแต่งงานข้ามวรรณะก็ต้องตกเป็นเหยื่อจากการฆ่าได้เช่นกัน แต่ในประเทศอินเดียเหยื่อของการฆ่าเป็นทั้งผู้ชายและผู้หญิงโดยไม่ได้มุ่งที่จะฆ่าแต่เฉพาะผู้หญิงเท่านั้น ดังคดีในประเทศอินเดียนาง Asha Saini (อายุ 19) และนาย Yogesh Kuma (อายุ 20) ชายหญิงที่รักกันและต้องการแต่งงานกันแต่ครอบครัวไม่เห็นด้วยเพราะครอบครัวหญิงมีวรรณะที่ต่ำกว่าครอบครัวของหญิงพยายามที่จะขัดขวางทุกวิถีทางถึงขั้นจัดการให้หญิงหมั้นกับชายอื่นและแยกทั้งสองออกจากกันนำตัวไปทรมานและฆ่าเพื่อรักษาชื่อเสียงของครอบครัว¹³

2.3.4 สตรีที่เรียกร้องขอย่าขาดกับสามี (Honour killings of women seeking divorce)

ผู้หญิงที่ต้องการฟ้องหย่าสามีมักจะตกเป็นเป้าของความรุนแรงไม่ว่าจะเป็นการทำร้ายร่างกายหรือการฆ่าเพราะผู้หญิงที่ต้องการหย่ากับสามีถือเป็นการท้าทายอำนาจของสามีและครอบครัวของผู้หญิงเป็นอย่างมาก อันสมควรที่จะต้องได้รับการลงโทษเพื่อเป็นการกอบกู้เกียรติยศชื่อเสียงของสามี¹⁴

ตัวอย่างคดี วันที่ 6 เมษายน ค.ศ.1999 นาง Samia Sarwar อายุ 29 ปี แต่งงานกับสามีมานานกว่า 10 ปี มีบุตรด้วยกันสองคน ผู้ตายถูกยิงตายที่หน้าสำนักงานทนายความเนื่องจากต้องการจะหย่ากับสามีเพราะถูกสามีจับโยนลงมาจากบันไดในขณะที่ผู้ตายตั้งครรภ์แต่กลับถูกแม่จ้างคนขับรถมายิงหน้าสำนักงานทนายความที่ให้ความช่วยเหลือเรื่องการหย่าและหลบภัย¹⁵ คดีนี้ผู้ตายต้องถูกบังคับให้แต่งงานและทนถูกสามีทรมานทำร้ายร่างกายมากกว่าสิบปีแต่เมื่อจะหย่า ผู้เป็นแม่ผู้ตายไม่เพียงแต่ไม่เห็นใจกลับส่งคนมาฆ่าผู้ตาย ส่วนทนายความที่คอยให้ความช่วยเหลือผู้ตายเรื่องการหย่าและให้สถานที่หลบภัยยังถูกยิงจนได้รับบาดเจ็บทั้งยังถูกข่มขู่จะเอาชีวิตในภายหลัง

¹³ CNN World, Indian couple slain in 'honor killing' [online], 9 Sept 2011, available from http://articles.cnn.com/2010-07-08/world/india.honor.killings_1_honor-killings-indian-new-delhi?_s=PM:WORLD

¹⁴ Hussain Mazna, "Take my Riches, Give me Justice: A Contextual Analysis of Pakistan's Honor Crimes Legislation," *Harvard Journal of Law & Gender*, Vol. 29 (2006): 226

¹⁵ ASA 33/18/99, p 7

2.3.5 การฆ่าเพื่อรักษาเกียรติปลอม (Fake Honour killings)

การฆ่าเพื่อรักษาเกียรติแต่เดิมผู้หญิงที่เป็นเหยื่อต้องถูกฆ่า ส่วนผู้ชายที่มีส่วนร่วมในการกระทำความผิดถ้าไม่หนีไป ก็ต้องจ่ายค่าเสียหาย (Compensation) เพื่อเป็นการลงโทษ¹⁶ จากหลักเกณฑ์ดังกล่าวถือเป็นช่องทางในการหาเงินสำหรับคนบางกลุ่มเพื่อเรียกเอาค่าเสียหายหรือเพื่อนำการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติมาใช้ในการปกปิดหรืออำพรางคดีอื่นเนื่องจากคดีการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติส่วนใหญ่ได้รับการประานหรือลดโทษเป็นพิเศษจากศาลและได้รับการปฏิบัติเยี่ยงวีระบุรุษยามที่อยู่ในเรือนจำ

ตัวอย่างคดี เดือนพฤศจิกายน 1997 ประเทศปากีสถาน นาง Mussarrat Bibi มีบุตรสามคนและกำลังตั้งครรภ์ถูกชาวบ้านทำร้ายจนถึงแก่ความตายเพราะข่าวลือเกี่ยวกับความประพฤติที่เสื่อมเสียในทางประเวณีของผู้ตาย ภายหลังการสอบสวนกลับปรากฏว่าเหตุผลที่แท้จริงคือผู้ตายปฏิเสธที่จะทำงานให้กับเจ้าของที่ดินเพราะไม่ได้ค่าแรง แต่ในที่สุดฆาตกรถูกกักตัวไว้เพื่อสอบสวนเพียงระยะเวลาสั้นเท่านั้น คดีดังกล่าวถือเป็นตัวอย่างของการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติปลอมที่เบื้องหลังเป็นเรื่องค่าแรงในการทำงานหรือเรื่องผลประโยชน์อื่นแต่เมื่อฆาตกรได้ลงมือฆ่าผู้ตายไปแล้ว กลับกลัวการถูกลงโทษเนื่องจากในคดีฆาตกรรมปกติมักมีโทษหนักถึงขั้นประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิต ดังนั้นฆาตกรจึงเลือกที่จะทำรูปคดีให้กลายเป็นเรื่องฆ่าเพื่อรักษาเกียรติเพื่อจะได้รับประโยชน์จากการลดโทษนั่นเอง

หากมีการฆาตกรรมเกิดขึ้นไม่ว่าด้วยเหตุใดก็ตาม (โดยที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับเกียรติยศชื่อเสียง) แต่เพื่อปกปิดความผิดที่กระทำลงไปและเพื่อให้ได้รับการลดโทษ (คดีการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติส่วนใหญ่จะได้รับการลดโทษจากศาล) ฆาตกรถึงกับยอมลงทุนฆ่าผู้หญิงในครอบครัวของตนเอง (เช่น น้องสาว, พี่สาว, หลานสาว) และอ้างว่าหญิงนั้นมีความประพฤติเสื่อมเสียกับผู้ชายที่ตนฆ่าไปเพื่ออำพรางการฆาตกรรมในตอนแรก¹⁷ และในทางกลับกัน ชายที่ถูกหญิงปฏิเสธการแต่งงาน แต่ยังคงต้องการแต่งงานกับหญิงนั้นจึงสร้างเรื่องกล่าวหาผู้ชายในครอบครัวของผู้หญิง (ที่ปฏิเสธการแต่งงาน) ว่าทำให้ผู้หญิงในครอบครัวของตน (ชายที่ถูกปฏิเสธแต่งงาน) ต้องเสียหายและเรียกร้องเอาค่าเสียหายจากครอบครัวของผู้หญิง(ที่ปฏิเสธแต่งงาน) เนื่องจากในบางประเทศสามารถนำผู้หญิงมามอบแทนเงินหรือแทนค่าเสียหายได้ บางครั้งชาย(ที่ถูกปฏิเสธแต่งงาน) ถึงกับยอมฆ่าผู้หญิงในครอบครัวของตนเพื่อให้ดูสมจริงตามที่ตนแต่งเรื่องขึ้น เพียงเพื่อจะได้ผู้หญิง (ที่ปฏิเสธที่จะแต่งงาน) มาในฐานะค่าเสียหายเพื่อมาแต่งงานตามความตั้งใจในตอนแรกนั่นเอง

¹⁶ Ibid., p 8

¹⁷ UN doc. E/CN.4/2002/83, para.30

การฆ่าเพื่อรักษาเกียรติปลอมเป็นสิ่งที่น่าวิตกเช่นเดียวกับการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติที่แท้จริงเนื่องจากการฆ่าผู้หญิง (เช่น พี่สาว ,น้องสาว ,หลานสาว) ของตนเพียงเพื่อต้องการปกปิดความผิดอื่น ๆ ที่ได้กระทำลงไป เพื่อให้ได้รับประโยชน์จากการจะไม่ถูกดำเนินคดีหรือเพื่อให้ได้รับการลดโทษในศาล

2.4 พัฒนาการของบ่อเกิดกฎหมายระหว่างประเทศในเรื่องการป้องกันและคุ้มครองสตรีจากการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ

สิทธิของผู้หญิงในทางระหว่างประเทศเป็นสิ่งที่สำคัญควรจะได้รับ การปกป้องและคุ้มครองเนื่องจากผู้หญิงเป็นเพศที่อ่อนแอและเป็นเพศที่มีบทบาทสำคัญหลายอย่างในสังคมตั้งแต่การคลอดบุตร , การเลี้ยงดูบุตร , การอบรมสั่งสอนบุตร , การดูแลงานบ้านและดูแลความเป็นอยู่ของทุกคนในครอบครัว เป็นต้น ถ้าสิทธิของผู้หญิงยังคงถูกคุกคามและไม่ได้รับการปฏิบัติเยี่ยงมนุษย์คนหนึ่งแล้ว ย่อมทำให้การพัฒนาในด้านต่างๆหยุดชะงัก ประกอบกับตามหลักสิทธิมนุษยชนที่ถือว่ามนุษย์ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันผู้หญิงจึงควรได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมและเสมอภาคกับผู้ชาย ในทางระหว่างประเทศมีตราสารหลายฉบับที่ให้การรับรอง คุ้มครองสิทธิของผู้หญิงไว้ ไม่ว่าจะเป็นปฏิญญา , อนุสัญญา , พิธีสาร , ข้อมติหรือข้อเสนอแนะที่ออกโดยองค์การระหว่างประเทศ ซึ่งเหล่านี้ถือเป็นก้าวแรกที่สำคัญในการบรรลุเป้าหมายให้สิทธิของผู้หญิงมีความเท่าเทียมกับผู้ชายและเพื่อลดปัญหาความรุนแรงต่อสตรี

ต่อจากนี้ไปจะเป็นการพิจารณามาตรการในทางระหว่างประเทศทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับสตรี ไม่ว่าจะเป็นปฏิญญา , อนุสัญญา , พิธีสาร , ข้อมติและข้อเสนอแนะขององค์การระหว่างประเทศทั้งหลายที่เกี่ยวข้องว่ามีมาตรการใดบ้างในการปกป้องและคุ้มครองสตรีและเพียงพอหรือไม่ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ ซึ่งการพิจารณากฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการปกป้องและคุ้มครองสตรีสิ่งแรกที่ต้องพิจารณา คือ บ่อเกิดของกฎหมายระหว่างประเทศซึ่งปรากฏในธรรมนูญศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ (Statute of International Court of Justice) ข้อ 38 ซึ่งบัญญัติว่า

“1.ศาลซึ่งมีหน้าที่ในการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทเช่นที่เสนอต่อศาลตามกฎหมายระหว่างประเทศ จะต้องใช้

ก. อนุสัญญาระหว่างประเทศไม่ว่าทั่วไป หรือโดยเฉพาะที่กำหนดกฎเกณฑ์อันเป็นที่ยอมรับโดยชัดแจ้งโดยรัฐที่กล่าวอ้าง

ข. จารีตประเพณีระหว่างประเทศในฐานะที่เป็นหลักฐานแห่งการถือปฏิบัติโดยทั่วไปซึ่งได้รับการยอมรับว่าเป็นกฎหมาย

ค. หลักกฎหมายทั่วไปซึ่งอารยประเทศรับรอง

ง. ภายใต้บังคับแห่งข้อบทข้อ 59 คำพิพากษาของศาลและคำสอนเผยแพร่ของผู้ทรงคุณวุฒิอย่างสูงของประเทศต่างๆ ในฐานะที่เป็นเครื่องช่วยในการพิจารณากำหนดหลักกฎหมาย”*

มีข้อสังเกตว่า บ่อเกิดของกฎหมายระหว่างประเทศตามที่บัญญัติไว้ในข้อ 38 แห่งธรรมนูญศาลยุติธรรมระหว่างประเทศนี้มีได้เป็นการจัดลำดับศักดิ์ (Hierarchy) ผู้ร่างข้อ 38 ประสงค์ให้ศาลใช้กฎเกณฑ์แห่งข้อ 38 ตามลำดับ (order) ก่อนหลังตามที่จัดไว้เท่านั้น ซึ่งเป็นคนละเรื่องกับการจัดลำดับศักดิ์เพราะการจัดลำดับศักดิ์นั้นเป็นเรื่องกฎเกณฑ์ใดอยู่ในลำดับที่สูงกว่าอีกกฎเกณฑ์หนึ่ง¹⁸

2.4.1 ตราสารระหว่างประเทศ

ตราสารระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนมีอยู่หลายประเภท เช่น ปฏิญญา , อนุสัญญาและพิธีสาร เป็นต้น คำว่า “อนุสัญญา (convention)” ซึ่งบัญญัติอยู่ในข้อ 38(1)(a) แห่งธรรมนูญศาลยุติธรรมระหว่างประเทศเป็นคำที่มีความหมายทั่วไปทำนองเดียวกันกับคำว่า “สนธิสัญญา (Treaty)” ในอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยสนธิสัญญา ค.ศ.1969 (Vienna Convention on the Law of Treaties,1969) ตามข้อ 2 ย่อหน้า 1 ก ว่า”หมายถึงความตกลงระหว่างประเทศซึ่งกระทำเป็นลายลักษณ์อักษรระหว่างรัฐและอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ ไม่ว่าจะกระทำขึ้นเป็นเอกสารฉบับเดียวหรือหลายฉบับและไม่ว่าจะเรียกว่าอย่างไรก็ตาม”*

* Article 38 of the Statute of International Court of Justice

“1. The Court, whose function is to decide in accordance with international law such disputes as are submitted to it, shall apply:

a. international conventions, whether general or particular, establishing rules expressly recognized by the contesting states;

b. international custom, as evidence of a general practice accepted as law;

c. the general principles of law recognized by civilized nations;

d. subject to the provisions of Article 59, judicial decisions and the teachings of the most highly qualified publicists of the various nations, as subsidiary means for the determination of rules of law.

2. This provision shall not prejudice the power of the Court to decide a case *ex aequo et bono*, if the parties agree thereto. ”

¹⁸ William R Stomanson, Fundamental Perspectives on International Law , (New York: Thomson West ,2003) ,p. 11.

* Article 2(a) of Vienna Convention on the Law of Treaties 1969

เช่น อนุสัญญา (convention) พิธีสาร (protocol) ปฏิญญา (declaration) กฎบัตร (charter) กติกา (pact) กรรมาสาร (act) เป็นต้น ซึ่งชื่อเฉพาะเหล่านี้ไม่ก่อให้เกิดความแตกต่างในแง่ของผลทางกฎหมายระหว่างประเทศ ถึงแม้ว่าชื่อเฉพาะบางชื่อจะพบเห็นได้บ่อยครั้งเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งแห่งความตกลงระหว่างประเทศก็ตาม พันธกรณีหรือสิทธิและหน้าที่นี้ย่อมผูกพันภาคีในสนธิสัญญานั้น ตามหลัก “Pacta sunt servanda” คือหลักสัญญาต้องเป็นสัญญา¹⁹

2.4.1.1 ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights 1949 - UDHR)

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนเกิดขึ้นจากความพยายามของสหประชาชาติ ต้องการจะให้ประมวลสิทธิมนุษยชนที่มีข้อผูกพันระหว่างประเทศขึ้นมาโดยปฏิญญาดังกล่าวถือเป็นก้าวแรกของการให้ความคุ้มครองสิทธิมนุษยชนไม่ว่ากับผู้หญิงหรือผู้ชาย มีสาระสำคัญ คือ หลักการไม่เลือกปฏิบัติ มาตรา 3 เป็นหลักการสำคัญของกฎหมายสิทธิมนุษยชน หลักการนี้ได้ประกาศครั้งแรกในกฎบัตรสหประชาชาติ โดยกำหนดให้รัฐต้องส่งเสริมการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนโดยไม่มีการเลือกปฏิบัติโดยเหตุผลด้านเผ่าพันธุ์ เพศ ภาษาและศาสนา²⁰ แต่ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนนั้นไม่ได้มีผลผูกพันในทางกฎหมายระหว่างประเทศ เนื่องจากว่าระบบกฎหมายสิทธิมนุษยชนที่แตกต่างกันตามสภาพวัฒนธรรมและการเมืองของแต่ละประเทศจึงไม่อาจทำให้ทุกประเทศ ยอมรับกฎหมายที่ร่างขึ้นโดยคณะกรรมการได้ นอกจากนั้นการจัดทำตราสารที่มีผลทางกฎหมายจะต้องมีความละเอียดและพิถีพิถันในการบัญญัติและใช้เวลาในการเจรจาจัดทำมากกว่าการจัดทำในรูปปฏิญญาที่เป็นเพียงรวบรวมหลักการทางกฎหมาย ดังนั้นจึงเป็นการง่ายที่ประเทศต่างๆจะได้รับเอาหลักการเหล่านี้ไปปรับใช้เข้ากับระบบกฎหมายของตนเอง อย่างไรก็ตาม ปฏิญญาดังกล่าวได้กล่าวถึงการเคารพสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานในภาพกว้างๆเท่านั้น แต่ไม่มีการระบุถึงมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติแต่อย่างใด

“treaty” means an international agreement concluded between States in written form and governed by international law, whether embodied in a single instrument or in two or more related instruments and whatever its particular designation;

¹⁹ D.J.Harris, *Cases and materials on international law*, (London: Sweet and Maxwell, 1998), p.45.

²⁰ วิชัย ศรีรัตน์, สิทธิมนุษยชนและสิทธิเสรีภาพของชนชาวไทย (นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2541) หน้า 9

2.4.1.2 กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง 1966 (The International Covenant on Civil and Political Rights 1966 - ICCPR)

กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองได้รับการรับรองโดยสมัชชาใหญ่ในปี ค.ศ. 1966 แต่มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 23 มีนาคม 1976 ปัจจุบันนี้มีประเทศลงนามเป็นภาคีกติการะหว่างประเทศฉบับนี้ จำนวน 167 ประเทศ (พ.ศ.2554)²¹ กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ.1966 นับเป็นตราสารว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองที่สำคัญที่สุด²² และมีสถานะเป็นสนธิสัญญาที่ประมวลสิทธิต่างๆ ที่เป็นสากลไว้อย่างมาก ซึ่งสิทธิสำคัญที่ระบุไว้ในกติกาฯ ได้แก่ สิทธิที่จะมีชีวิต (The right to life) , สิทธิของบุคคลที่จะไม่ถูกทรมาน (torture) หรือการปฏิบัติหรือการลงโทษที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือต่ำช้า (cruel-inhuman or degrading treatment or punishment) , สิทธิที่จะมีวัฒนธรรมและใช้ภาษาของตนเอง โดยเฉพาะสำหรับชนกลุ่ม สิทธิในเสรีภาพและความปลอดภัยของร่างกาย (right to liberty and security) กติกาฉบับดังกล่าวได้กล่าวถึงสิทธิขั้นพื้นฐานอันจำเป็นจะต้องได้รับการคุ้มครอง แต่ยังไม่ได้มีการระบุถึงแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาทางด้านความรุนแรงต่อสตรีหรือการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติไว้แต่อย่างใด มุ่งเน้นไปในเรื่องของสิทธิพลเมืองและการเมืองมากกว่าจะที่เน้นเรื่องของสิทธิของผู้หญิง ดังนั้นจึงต้องพิจารณามาตรการอื่นในทางระหว่างประเทศและมาตรการในระดับรัฐต่อไปเพื่อใช้เป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ²³

2.4.1.3 กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม 1966 (The International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights 1966 – ICESCR)

กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ค.ศ. 1966 มีบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการรับรองและคุ้มครองสิทธิของผู้หญิงไว้ใน มาตรา 2 ที่กำหนดว่ารัฐยังต้องให้ความสำคัญในเรื่องการประกันสิทธิทั้งหลายที่ระบุไว้ในกติกาโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติใดๆ ในเรื่องเชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมืองหรือความคิดเห็นอื่นใด ชาติหรือ

²¹ United Nations Treaty Collection, International Covenant on Civil and Political Rights [online], 9 sept 2011, available from http://treaties.un.org/pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=IV-4&chapter=4&lang=en

²² Theodor Meron, Human Rights Law-Making in the United Nations. A Critique of Instruments and Process (New York Oxford University Press, 1986), p. 83.

²³ Rosalyn Higgins, Problems and Process, International Law and How We Use It (New York : Oxford University Press, 1994), p 105 and J.G. Starke, Introduction to International Law (London: Butterworth Co. (Publishers) Ltd, 1984), p.349 – 354.

สังคมดั้งเดิม ทรัพย์สิน กำเนิดหรือสถานะอื่น ทั้งในมาตรา 3 ยังกำหนดให้รัฐภาคีมีพันธกรณีที่จะต้องประกันสิทธิอันเท่าเทียมกันของบุรุษและสตรีในการที่จะอุปโภคสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมทั้งปวง ดังที่ได้ระบุไว้ในกติกา ซึ่งสิทธิตามที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาดังกล่าวเป็นเพียงการประกันสิทธิของผู้หญิงไว้อย่างกว้างๆ โดย ยังไม่ได้มีการระบุถึงมาตรการในการป้องกันปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติไว้แต่อย่างใด ดังนั้นจึงต้องพิจารณามาตรการอื่นในทางระหว่างประเทศและมาตรการในระดับรัฐทั้งหลายมาเพื่อเสริมมาตรการของอนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ

2.4.1.4 อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ ค.ศ. 1979 (Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women 1979 - CEDAW)

สหประชาชาติได้ตระหนักถึงปัญหาด้านสถานะภาพของผู้หญิงในประเทศต่างๆ ที่มักด้อยกว่าสถานะภาพของผู้ชาย ผู้หญิงถูกกีดกันในทุกด้าน บรรดาประเทศทั้งหลายจึงได้มีมติรับรองอนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ หรือ CEDAW โดยข้อมติที่ 34/180 วันที่ 18 ธันวาคม 2522 และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 3 กันยายน 2534 ปัจจุบันนี้มีประเทศที่เข้าเป็นภาคีอนุสัญญานี้แล้วประเทศ 186 (ข้อมูลเมื่อ พ.ศ.2554)²⁴ อนุสัญญา CEDAW ถือว่าเป็นกรอบให้รัฐใช้สำหรับดำเนินการส่งเสริมสิทธิสตรีให้เท่าเทียมกับบุรุษ เช่น การส่งเสริมให้ผู้หญิงได้มีส่วนร่วมทางการเมืองและในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการวางนโยบายในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่นระดับชาติและระดับระหว่างประเทศ เสริมโอกาสในการรับราชการ โอกาสในการทำงาน การฝึกอบรมด้านอาชีพ การศึกษา การบริการด้านสังคมและให้มีบทบาทยุติทางกฎหมายคุ้มครองผู้หญิง โดยเฉพาะ ทั้งนี้เนื่องจากผู้หญิงมักจะตกอยู่ในความเสี่ยงต่อการถูกละเมิดสิทธิมากกว่าผู้ชาย เช่น การละเมิดโดยนางจ้างหรือการละเมิดจากความรุนแรงในครอบครัว

อนุสัญญา CEDAW ได้กล่าวถึงสาระสำคัญที่เกี่ยวกับกับการปกป้องและให้ความคุ้มครองสิทธิผู้หญิงไว้ในมาตราที่ 2-16 เป็นการระบุมาตรการในการดำเนินการเพื่อขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในด้านต่างๆ ซึ่งเนื้อหาที่เป็นประเด็นหลักของอนุสัญญานี้มีดังต่อไปนี้

มาตรา 2 กำหนดมาตรการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี

²⁴ United Nations Treaty Collection, Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women [online], 9 Sept 2011, available from http://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=IV-8&chapter=4&lang=en

มาตรา 3 เรียกร้องให้รัฐภาคีใช้มาตรการที่เหมาะสมรวมถึงการออกกฎหมายเพื่อประกันการพัฒนาและความก้าวหน้าอย่างเต็มที่ของผู้หญิง เพื่อให้ผู้หญิงได้ใช้และอุปโภคสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานโดยเสมอภาค

มาตรา 5 การปรับปรุงบทบาททางเพศและเจตคติดั้งเดิม

มาตรา 6 เรียกร้องให้มีการปราบปรามการค้าประเวณีของผู้หญิงในทุกรูปแบบ

มาตรา 7 กล่าวถึงสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้หญิงในการมีส่วนร่วมทางการเมือง การออกเสียงเลือกตั้งและลงประชามติ การเข้าร่วมในการวางนโยบายของรัฐบาลและดำเนินการตามนโยบายนั้นและในการรับตำแหน่งราชการและปฏิบัติหน้าที่ราชการในทุกๆระดับของรัฐบาล

มาตรา 10,11,13 ยืนยันถึงสิทธิของผู้หญิงที่จะไม่ถูกเลือกปฏิบัติในการศึกษา การจ้างงาน ตลอดจนกิจกรรมต่างๆทางเศรษฐกิจและสังคม

มาตรา 12 ขจัดการเลือกปฏิบัติต่อผู้หญิงในด้านการรักษาสุขภาพ การวางแผนครอบครัว

มาตรา 15 เน้นความเสมอภาคของผู้หญิงและผู้ชายในการทำสัญญา การจัดการทรัพย์สิน ในกระบวนการทางศาลและการชำระความ

มาตรา 16 กล่าวถึงประเด็นการสมรสและความสัมพันธ์ทางครอบครัว โดยเรียกร้องให้ผู้หญิงมีสิทธิและความรับผิดชอบเช่นเดียวกับผู้ชายในการเลือกคู่สมรส การขาดจาก การสมรสการเป็นบิดามารดา การตัดสินใจมีบุตร การดูแลบุตร การเลือกใช้นามสกุลและการจัดการสินสมรสให้ชายและหญิงมีความเท่าเทียมกัน

โดยอนุสัญญาฉบับนี้มีคณะกรรมการว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี (Committee on the Elimination of Discrimination against Women) ถูกจัดตั้งขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่ควบคุมและติดตามการปฏิบัติงานตามอนุสัญญาฯของบรรดารัฐภาคีต่างๆ ประกอบด้วยคณะผู้เชี่ยวชาญจำนวน 23 คน เป็นผู้ดำเนินการตามอนุสัญญาซึ่งรายละเอียดจะกล่าวต่อไปในบทที่ 3

2.4.1.5 อนุสัญญาแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทรมานและการประทุษร้ายหรือการลงโทษอื่นๆ ที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี 1984 (Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment 1984 – CAT)

อนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการประทุษร้ายหรือการลงโทษอื่นๆ ที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีได้เปิดให้ลงนาม ให้สัตยาบันและภาคยานุวัติ โดยข้อมติของสมัชชาสหประชาชาติ ที่ 39/46 วันที่ 10 ธันวาคม ค.ศ. 1948 มีผลบังคับใช้ในวันที่ 26 มิถุนายน ค.ศ.

1987²⁵ ปัจจุบันมีประเทศภาคีทั้งหมด 147 ประเทศ²⁶ ในอนุสัญญาฯ มาตรา 1* กำหนดคำนิยามของคำว่า “การทรมาน” หมายถึง การกระทำใดก็ตามโดยเจตนาที่ทำให้เกิดความเจ็บปวดหรือทุกข์ทรมานอย่างสาหัส ไม่ว่าจะทางร่างกายหรือทางจิตใจต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เพื่อความมุ่งประสงค์ที่จะทำให้ได้มาซึ่งข้อสนเทศหรือคำสารภาพจากบุคคลนั้นหรือจากบุคคลที่สาม การลงโทษบุคคลนั้นสำหรับการกระทำซึ่งบุคคลนั้นหรือบุคคลที่สามกระทำหรือถูกสงสัยว่าได้กระทำหรือเป็นการข่มขู่ให้กลัวหรือเป็นการบังคับขู่เข็ญบุคคลนั้นหรือบุคคลที่สามหรือเพราะเหตุผลใดบนพื้นฐานของการเลือกปฏิบัติไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบใด เมื่อความเจ็บปวดหรือความทุกข์ทรมานนั้นกระทำโดยหรือด้วยการขู่หรือโดยความยินยอมหรือรู้เห็นเป็นใจของเจ้าพนักงานของรัฐหรือของบุคคลอื่นซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งทางการ ทั้งนี้ ไม่รวมถึงความเจ็บปวดหรือความทุกข์ทรมานที่เกิดจากหรืออันเป็นผลปกติจากหรืออันสืบเนื่องมาจากการลงโทษทั้งปวงที่ชอบด้วยกฎหมาย

อาจกล่าวได้ว่าการชำนั้นเป็นขั้นที่รุนแรงที่สุดของการทรมานนั่นเอง ดังนั้นอนุสัญญาฯฉบับนี้จึงอาจนำมาปรับใช้ในการปกป้องและคุ้มครองผู้หญิงจากการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติได้บ้างไม่มากนักน้อย แต่อย่างไรก็ดี แม้ว่าอนุสัญญาฉบับนี้ได้กล่าวถึงการห้ามการทรมานซึ่งอาจตีความรวมถึงการห้ามการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติในตัวเช่นกัน แต่อนุสัญญาดังกล่าวยังไม่มีการกำหนดการคุ้มครองผู้หญิงจากการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติได้อย่างเพียงพอและครอบคลุมเท่าที่ควรเพราะจะมุ่งเน้นไปในเรื่องของ การคุมขังและการทรมานในเรือนจำมากกว่าที่จะเน้นเรื่อง การป้องกัน ความรุนแรงต่อสตรีหรือการฆ่าใดๆ ดังนั้นจึงต้องนำมาตราการอื่นในทางระหว่างประเทศและมาตรการในระดับรัฐทั้งหลายมาพิจารณาประกอบเพื่อเสริมมาตรการของอนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบอันจะเป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติต่อไป

²⁵ Burgers, J. Herman, The United Nations Convention against Torture. A Handbook on the Convention against Torture and other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (London: Martinus Nijhoff Publishers, 1988), p. 1

²⁶ United Nations Treaty Collection, Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment [online] 9 sept 2011, available from http://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=IV-9&chapter=4&lang=en

* Article 1 “For the purposes of this Convention, torture means any act by which severe pain or suffering, whether physical or mental, is intentionally inflicted on a person for such purposes as obtaining from him or a third person information or a confession, punishing him for an act he or a third person has committed or is suspected of having committed, or intimidating or coercing him or a third person, or for any reason based on discrimination of any kind, when such pain or suffering is inflicted by or at the instigation of or with the consent or acquiescence of a public official or other person acting in an official capacity. It does not include pain or suffering arising only from, inherent in or incidental to lawful sanctions...”

2.4.1.6 อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (The Convention on the Rights of the Child 1989 – CRC)

การพัฒนาแนวคิดของประชาคมระหว่างประเทศที่มีต่อเด็ก เด็กถูกมองว่าอ่อนแอ และไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ จึงเป็นผู้ที่สมควรได้รับการคุ้มครองเป็นพิเศษ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กได้รับรองโดยสมัชชาใหญ่สหประชาชาติ เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 1989 และมีผลบังคับใช้ เมื่อวันที่ 2 กันยายน 1990²⁷ นับว่าเป็นอนุสัญญาสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศที่มีผลบังคับใช้เร็วที่สุดหลังจากได้รับรองจากสมัชชาคือ 7 เดือน ปัจจุบันมีประเทศต่างๆ เป็นภาคีจำนวน 193 ประเทศ (พ.ศ. 2554)²⁸ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กได้กล่าวถึงการปกป้องสิทธิของเด็กไว้โดยกำหนดอายุของเด็กไว้ว่าหมายถึงมนุษย์ทุกคนที่อายุต่ำกว่าสิบแปดปี เว้นแต่บรรลุนิติภาวะก่อนหน้านั้นตามกฎหมายที่ใช้บังคับแก่เด็กนั้น²⁹ ทั้งยังจัดให้มีคณะกรรมการสิทธิเด็ก (Child Rights Committee) เป็นผู้ดูแลการปฏิบัติตามอนุสัญญา แต่อย่างไรก็ดี อนุสัญญาดังกล่าวยังไม่ได้มีบทบัญญัติมาตราใดกล่าวถึงการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติไว้โดยตรง ดังนั้นจึงต้องพิจารณาจากมาตรการอื่นในทางระหว่างประเทศและมาตรการในระดับรัฐมาเพื่อเสริมและแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติต่อไป

2.4.1.7 สนธิสัญญาและระบบคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในระดับภูมิภาค

ในปัจจุบันระบบการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในระดับโลกตกอยู่ภายใต้ภารกิจสำคัญของสหประชาชาติ ซึ่งเป็นองค์กรแรกเริ่มในการสร้างบรรทัดฐานสากล เผยแพร่คุณค่าสิทธิมนุษยชน ไม่ว่าจะโดยผ่านการผลักดันให้เกิดปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน, กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิมนุษยชนพื้นฐาน 2 ฉบับ รวมทั้งอนุสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนเฉพาะด้านที่สำคัญอีกไม่น้อย แต่ในระดับภูมิภาคเองก็ยังมีกลไกการปกป้องคุ้มครองสิทธิมนุษยชนซึ่งแยกต่างหากจากกลไกระดับโลก กำลังได้รับการผลักดันส่งเสริมให้เกิดเพิ่มมากขึ้นจนใกล้ครบทุกภูมิภาค กลไกในระดับภูมิภาคได้เกิดขึ้นแล้วในภูมิภาคยุโรป , ทวีปอเมริกา , แอฟริกา ขณะที่ในโลกอหรัหรือภูมิภาคเอเชีย-อาเซียน กำลังอยู่ในขั้นตอนของพยายามจัดตั้ง³⁰ (กรณีภูมิภาคเอเชียผู้เขียนจะกล่าวต่อไปในบทที่ 4) เพื่อช่วย

²⁷ Gerison Lansdown, “The reporting process under the convention on the the rights of the child,” in The future of UN human rights treaty monitoring, edited by Philip Alston and James Crawford. (New York: Cambridge University Press, 2000), p. 113

²⁸ United Nations Treaty Collection, Convention on the Rights of the Child[online] 9 Sept 2011, available from http://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=IV-11&chapter=4&lang=en

²⁹ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child) มาตรา 1

³⁰ Antonio Cassese, International Law (London, Oxford University press, 2005), p. 389.

แก้ปัญหาในด้านความแตกต่างในด้านข้อจำกัดในเรื่องความหลากหลายทางด้านพรมแดน, วัฒนธรรม, ศาสนาหรือเชื้อชาติเผ่าพันธุ์ต่างๆ ซึ่งเป็นการแก้ไขข้อบกพร่องของกลไกการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติที่เน้นการทำงานในระดับโลกโดยชูประเด็นเกี่ยวกับความเป็นสากลของสิทธิมนุษยชน³¹ จึงทำให้หลายฝ่ายเชื่อมั่นว่าระบบ/กลไกสิทธิมนุษยชนระดับภูมิภาคจะสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าระบบสิทธิมนุษยชนระดับโลกเนื่องจากเป็นระบบที่ตั้งอยู่บนความผูกพันเชิงภูมิศาสตร์, ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่ดำรงอยู่ระหว่างรัฐซึ่งมีความใกล้ชิดในภูมิภาคในรูปแบบต่างๆ โดยเฉพาะในแง่ของผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจการเมืองร่วมกัน กลไกในระดับภูมิภาคนี้จึงเป็นตัวเสริมแต่งความสมบูรณ์ของกลไกสิทธิมนุษยชนระดับโลกอีกทางหนึ่งด้วยนั่นเอง รวมทั้งเป็นเวทีสำคัญในการสืบต่อหลักความเป็นสากลของสิทธิมนุษยชนพร้อมๆ กับการไต่สวนพิจารณา ทบทวนต่อระดับคุณค่าของวัฒนธรรมบางเรื่องภูมิภาคที่มีลักษณะเฉพาะตัวและความน่าจะเป็นของปฏิสัมพันธ์แห่งวัฒนธรรมดังกล่าวกับสิทธิมนุษยชน³²

2.4.1.7.1 ภูมิภาคยุโรป

กำเนิดของระบบสิทธิมนุษยชนในยุโรปมีที่มาจากการก่อตั้งสภาแห่งยุโรป (Council of Europe) ซึ่งมีฐานะเป็นองค์การระหว่างรัฐในภูมิภาค (Regional Intergovernmental Organization) ในปี ค.ศ. 1949 นับจากจุดเริ่มต้นกฏบัตรของสภายุโรป (มาตรา 3) บัญญัติถึงความสำคัญในการยึดมั่นต่อสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน³³ จนกระทั่งอีก 19 ปีต่อมาใน ค.ศ. 1965 สภาแห่งยุโรปจึงมีมติรับรอง “กฏบัตรทางสังคมยุโรป” (European Social Charter) ซึ่งบรรจุเรื่องสิทธิทางเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรมเอาไว้ในภายหลัง นอกจากนั้นยังมีอนุสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนอื่นอีกดังต่อไปนี้

ก. อนุสัญญาเพื่อการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานแห่งยุโรป (European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms – ECHR)

อนุสัญญายุโรปว่าด้วยสิทธิมนุษยชนได้รับการลงนามรับรองเมื่อ 4 พฤศจิกายน ค.ศ. 1950 มีผลใช้บังคับเมื่อ 3 กันยายน ค.ศ. 1953 หลังจากนั้นได้มีพิธีสารเกี่ยวกับ

³¹ จรัญ โฆษณานันท์, สิทธิมนุษยชนไร้พรมแดน : ปรัชญา กฎหมายและความเป็นจริงทางสังคม(กรุงเทพฯ: นิตยธรรม, 2545), หน้า 443.

³² อ้างแล้ว, หน้า 445

³³ Thomas Buergenthal, International Human Rights and international education(Washington D.C.: U.S. National Commission for UNESCO, 1976), p. 81

สิทธิใหม่เพิ่มเติมเป็นระยะจนถึงปัจจุบันนับได้อีก 11 ฉบับ กำเนิดของอนุสัญญาตั้งแต่ช่วงท้ายของทศวรรษ 1950 (ก่อนหน้ากติการะหว่างประเทศ 2 ฉบับ) ถือว่าเป็นระบบสิทธิมนุษยชนที่เก่าแก่ที่สุดของโลก ทั้งยังเป็นระบบที่มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพมากที่สุดจนถึงปัจจุบัน³⁴

ข. อนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันการทรมานและการปฏิบัติหรือการลงโทษอย่างโหดร้ายหรือลทอนศักดิ์ศรีแห่งยุโรป

ในปี ค.ศ. 1987 สภายุโรปได้มีมติรับรอง “อนุสัญญายุโรปเพื่อการป้องกันการกระทำทารุณกรรมและการปฏิบัติหรือลงโทษที่ไม่มีมนุษยธรรมฯ” ซึ่งมีผลใช้บังคับในปี ค.ศ. 1989³⁵ กลไกสำคัญของอนุสัญญาฉบับนี้อยู่ที่การตั้งคณะกรรมการยุโรปเพื่อการป้องกันการกระทำทารุณกรรมและการปฏิบัติหรือการลงโทษที่ไม่มีมนุษยธรรมหรือทำลายคุณค่าความเป็นมนุษย์ ซึ่งประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญอิสระซึ่งมีคุณธรรมสูง มีความสามารถเป็นที่รู้จักกันไปในเรื่องสิทธิมนุษยชนให้คอยดูแลสอดส่องสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในภูมิภาค³⁶

ค. กฎบัตรทางสังคมยุโรป (The European Social Charter)

กลไกรักษาสิทธิมนุษยชนที่สำคัญอีกกลไกหนึ่งของสภาแห่งยุโรป คือ กฎบัตรว่าด้วยสิทธิทางสังคมแห่งยุโรป พ.ศ. 2504 (ฉบับปรับปรุงปี พ.ศ. 2542)³⁷ ที่มีคณะกรรมการสิทธิยุโรปว่าด้วยสิทธิทางสังคม (European Committee of Social Rights) ดูแลให้เกิดการประกันสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม เช่น สิทธิด้านสุขภาพ การศึกษา การจ้างงาน การย้ายถิ่นที่อยู่ เป็นต้น เนื่องจากอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งยุโรปเน้นไปในด้านสิทธิพลเมืองและการเมืองมากกว่า³⁸

ง. อนุสัญญาเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามความรุนแรงต่อสตรีและความรุนแรงในครอบครัว (Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence 2011)

³⁴ จรัญ โฆษณานันท์, สิทธิมนุษยชนไร้พรมแดน : ปรัชญา กฎหมายและความเป็นจริงทางสังคม, หน้า 450

³⁵ จรัญ โฆษณานันท์, สิทธิมนุษยชนไร้พรมแดน : ปรัชญา กฎหมายและความเป็นจริงทางสังคม, หน้า 455

³⁶ Scott Davidson, *Human Rights*, p.124

³⁷ กรมยุโรป กระทรวงการต่างประเทศ, สิทธิมนุษยชน[ออนไลน์], 9 กันยายน 2554 , แหล่งที่มา <http://www.europe-touch.in.th/detail.act.php?id=35a5n>

³⁸ Claude E. Welch Jr. and Ronal l. Meltzer, *Human Rights and Development in Africa* (New York: State University of New York Press, 1984), p. 125

อนุสัญญาเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามความรุนแรงต่อสตรีและความรุนแรงในครอบครัวเป็นอนุสัญญาที่มีวัตถุประสงค์เพื่อปกป้องความรุนแรงต่อสตรีในทุกรูปแบบและขจัดความรุนแรงในครอบครัวที่กระทำต่อผู้หญิง ทั้งยังส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างหญิงและชาย³⁹ ถือเป็นอนุสัญญาฉบับแรกที่ได้มีการระบุห้ามการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติไว้อย่างชัดเจน แต่อนุสัญญาฉบับดังกล่าวยังเป็นเพียงอนุสัญญาที่ใช้ในเฉพาะภูมิภาคยุโรปเท่านั้น ทั้งยังเป็นอนุสัญญาใหม่ จึงต้องคอยดูแลแนวทางการบังคับใช้ของอนุสัญญาต่อไปว่าจะมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด ดังนั้น เพื่อจะหามาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ จึงต้องพิจารณามาตรการในทางระหว่างประเทศอื่นประกอบกับมาตรการในระดับรัฐทั้งหลายมาเพื่อเสริมมาตรการของอนุสัญญา CEDAW ให้เป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติต่อไป

2.4.1.7.2 ภูมิภาคอเมริกา

องค์การรัฐอเมริกัน (OAS)* ก่อตั้งขึ้นตามกฎบัตรโบโกตา ณ กรุงโบโกตา สาธารณรัฐโคลัมเบีย เมื่อวันที่ 30 เมษายน ค.ศ. 1948 ในระหว่างการประชุม the Ninth

³⁹ Article 2 of Council of Europe Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence

* องค์การรัฐอเมริกา (Organization of American States) เป็นองค์การระหว่างรัฐบาลระดับภูมิภาค ประกอบด้วยรัฐต่างๆทั้งในอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้รวม 35 ประเทศ วัตถุประสงค์เดิมตั้งที่ได้กล่าวแล้วว่าองค์การรัฐอเมริกัน หรือ OAS นั้นเป็นองค์การความร่วมมือด้านการเมืองระหว่างประเทศต่าง ๆ ในทวีปอเมริกา โดยเหตุนี้วัตถุประสงค์หลักของ OAS จึงมุ่งเน้นเกี่ยวกับความร่วมมือทางด้านการเมือง ความมั่นคงในภูมิภาค การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งโดยสันติวิธี การส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตย (ซึ่งถือเป็นเงื่อนไขหลักสำหรับประเทศที่จะเข้าเป็นสมาชิก OAS) โดยเฉพาะอย่างยิ่งความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิก ในการต่อต้านการแพร่ขยายของลัทธิคอมมิวนิสต์ในทวีปอเมริกา ซึ่งมีสหภาพโซเวียตและคิวบาเป็นหัวหอกสำคัญ อย่างไรก็ตาม ประเทศสมาชิก OAS ยังมีการขยายความร่วมมือระหว่างกันในด้านอื่น ๆ นอกเหนือจากการเมืองด้วย อาทิ การศึกษา การค้า สังคม วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและวัฒนธรรม เป็นต้น ส่วนวัตถุประสงค์ปัจจุบัน นับตั้งแต่ภาวะสงครามเย็นสิ้นสุดลงในต้นทศวรรษ 1990 เป็นต้นมา นำไปสู่การที่ประเทศต่าง ๆ ในทวีปอเมริกาต่างพากันปรับเปลี่ยนบทบาทของตนเองในด้านต่าง ๆ ทั้งเศรษฐกิจและการเมือง ให้สอดคล้องกับความตึงเครียดที่ผ่อนคลายลงและกระแสโลกาภิวัตน์ ดังจะเห็นได้จากมีการเปลี่ยนถ่ายอำนาจจากรัฐบาลเผด็จการทหารมาสู่มือรัฐบาลพลเรือนและการเปลี่ยนแปลงนโยบายเศรษฐกิจแบบรวมศูนย์มาสู่ระบบตลาดเสรี ในหลาย ๆ ประเทศสมาชิก OAS อีกทั้งยังมีการรวมกลุ่มเศรษฐกิจภายในภูมิภาคเกิดขึ้นหลายกลุ่ม เช่น NAFTA, Andean Community, G3 ฯลฯ ซึ่งแม้ว่าในทางการเมือง OAS ยังได้รับการยอมรับในฐานะองค์การหลักทางด้านการเมืองของทวีปอเมริกาอยู่เช่นเดิม หากแต่จากสภาวะการเมืองและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปดังกล่าว ทำให้ OAS ต้องปรับบทบาทและวัตถุประสงค์ของตน โดยการลดความสำคัญของการต่อต้านการแพร่ขยายของลัทธิคอมมิวนิสต์ลงและหันมาให้น้ำหนักกับการสร้างความร่วมมือเพื่อการพัฒนาทางระหว่างประเทศสมาชิก ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ การค้า การศึกษา สังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์และการฉ้อราษฎร์บังหลวง เป็นต้น

International American Conference จวบจนปัจจุบัน OAS นับว่าเป็นองค์การความร่วมมือทางการเมืองที่เก่าแก่ที่สุดในทวีปอเมริกา⁴⁰

อนุสัญญาที่สำคัญอนุสัญญาหนึ่ง คืออนุสัญญาสิทธิมนุษยชนอเมริกัน (American Convention on Human Rights – ACHR) มีผลบังคับใช้ใน ค.ศ.1978⁴¹ สำคัญของอนุสัญญาสิทธิมนุษยชนอเมริกัน ประกอบด้วยสิทธิเสรีภาพที่สำคัญ 26 ประการใกล้เคียงกับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและการเมือง แต่ต่างกันที่อนุสัญญาอเมริกาไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิทางเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรมอยู่ในตัวเอง⁴² อนุสัญญาฉบับนี้มีกลไกสิทธิมนุษยชนสำคัญ 2 ส่วน เพื่อบังคับให้เกิดผล คือ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนระหว่างอเมริกันและศาลสิทธิมนุษยชนระหว่างอเมริกัน⁴³

จากการพิจารณาทั่วโลกในระดับภูมิภาคอเมริกายังไม่มีมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติกำหนดไว้อย่างชัดเจน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องพิจารณามาตรการอื่นในทางระหว่างประเทศและนำมาตราการในระดับรัฐทั้งหลายมาเพื่อเสริมมาตรการของอนุสัญญา CEDAW ให้เพียงพอต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติต่อไป

2.4.1.7.3 ภูมิภาคแอฟริกา

ระบบสิทธิมนุษยชนในภูมิภาคแอฟริกามาจากการผลักดันขององค์กรระหว่างประเทศที่สำคัญในแอฟริกา คือ “องค์การแห่งเอกภาพของแอฟริกัน” (Organization of African Unity / OAU) มีมติให้มีตราสารสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศขึ้นมา ก้าวสำคัญของระบบสิทธิมนุษยชนแอฟริกันปรากฏในปี ค.ศ. 1981 มีการประชุมสมัชชาครั้งที่ 18 ที่ประชุมมีมติรับรอง “กฎบัตรแห่งแอฟริกันว่าด้วยสิทธิของมนุษย์” (The African Charter on Human and Peoples’ Rights) โดยมีผลใช้บังคับในปี ค.ศ. 1986 กฎบัตรนี้รู้จักกันในอีกชื่อว่ากฎบัตรบันจู (Banjul Charter) มีทั้งสิ้น 68 มาตรา แบ่งออกได้เป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ว่าด้วยเรื่องสิทธิและหน้าที่ ส่วนที่ 2 เกี่ยวด้วยเรื่องมาตรการของการปกป้องคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอันรวมถึงการก่อตั้งและการทำงาน

⁴⁰ สนุกเสริช , องค์การรัฐอเมริกัน [ออนไลน์], 9 กันยายน 2554 , แหล่งที่มา [http://guru.sanook.com/pedia/topic/%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B8%84%E0%B9%8C%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%A3%E0%B8%B1%E0%B8%90%E0%B8%AD%E0%B9%80%E0%B8%A1%E0%B8%A3%E0%B8%B4%E0%B8%81%E0%B8%B1%E0%B8%99_\(The_Organization_of_American_States_:_OAS\)/](http://guru.sanook.com/pedia/topic/%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B8%84%E0%B9%8C%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%A3%E0%B8%B1%E0%B8%90%E0%B8%AD%E0%B9%80%E0%B8%A1%E0%B8%A3%E0%B8%B4%E0%B8%81%E0%B8%B1%E0%B8%99_(The_Organization_of_American_States_:_OAS)/)

⁴¹ วิชัย ศรีรัตน์, สิทธิมนุษยชนและสิทธิเสรีภาพของชนชาวไทย (นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2541) หน้า 186

⁴² Ian Brownlie, Basic Documents on Human Rights(Oxford: Clarendon Press, 1971), p.506

⁴³ วิชัย ศรีรัตน์, สิทธิมนุษยชนและสิทธิเสรีภาพของชนชาวไทย หน้า 188

ของคณะกรรมการแห่งแอฟริกันว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและประชาชน ส่วนที่ 3 เป็นบททั่วไปในเรื่องการให้สัตยาบัน, พิธีสารพิเศษและการแก้ไขเพิ่มเติม⁴⁴ นอกจากนั้นยังมีกลไกในการดูแลด้านสิทธิมนุษยชนในภูมิภาคแอฟริกาดังต่อไปนี้

1) คณะกรรมการแอฟริกา (the African Commission) คอยดูแลการดำเนินงานของกฎบัตรแอฟริกาและพิธีสาร แต่อย่างไรก็ดีการทำงานของคณะกรรมการแอฟริกายังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรเนื่องจากคณะกรรมการขาดอำนาจในการบังคับใช้กฎหมายกรณีที่มีการละเมิดสิทธิมนุษยชน ทั้งยังขาดกลไกในการส่งเสริมการทำงานของรัฐบาลให้มีประสิทธิภาพ⁴⁵ และแม้ว่าบุคคลธรรมดาจะสามารถเสนอข้อร้องเรียนของตนต่อคณะกรรมการแอฟริกา แต่ข้อเรียกร้องดังกล่าวกลับไม่มีผลผูกพันใดๆและมักจะไม่ได้รับความเอาใจใส่จากรัฐภาคีเท่าใดนัก⁴⁶ ยิ่งไปกว่านั้นแม้ว่าศาลแอฟริกายังมีอำนาจในการบังคับตามข้อร้องเรียนนั้นได้แต่ในทางปฏิบัติเป็นการยากที่จะทำให้รัฐทั้งหลายปฏิบัติตามได้อย่างแท้จริง⁴⁷

2) มีการออก Protocol to the African Charter on Human and Peoples' Rights on the Rights of Women in Africa อันเป็นพิธีสารของภูมิภาคแอฟริกาที่เกี่ยวข้องกับผู้หญิงโดยเฉพาะ พิธีสารฉบับดังกล่าวมีผลใช้บังคับ 25 พฤศจิกายน ค.ศ.2005 ได้กำหนดเรื่องความรุนแรงต่อสตรีไว้ใน มาตรา 4⁴⁸ การยอมรับเอาพิธีสารดังกล่าวจะเป็นตัวที่ทำให้เกิดความก้าวหน้าด้านสิทธิของผู้หญิงมากขึ้น⁴⁹ นอกจากนี้พิธีสารยังได้กล่าวถึง “แนวปฏิบัติที่เป็นอันตรายต่อผู้หญิง” (PRACTICES HARMFUL TO WOMEN) ว่าหมายถึงทุกพฤติกรรม, ทัศนคติ และ/หรือแนวปฏิบัติที่กระทบต่อสิทธิขั้นพื้นฐานของเด็กและสตรี เช่น สิทธิในชีวิต, สุขอนามัย, ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์, การศึกษา เป็นต้น⁵⁰ แต่อย่างไรก็ดี พิธีสารดังกล่าวยังคงมีข้อบกพร่องคือ

⁴⁴ กฎบัตรแห่งแอฟริกันฯ มาตรา 26

⁴⁵ The Protocol on the Rights of Women in Africa: An Instrument for Advancing Reproductive and Sexual Rights, p.18

⁴⁶ Ibid.

⁴⁷ Ibid.

⁴⁸ UNWOMEN, ENDING VIOLENCE AGAINST WOMEN AND GIRLS PROGRAMMING ESSENTIALS: Monitoring and Evaluation [online], 14 Nov 2011, available from <http://www.endvawnow.org/en/articles/302-timeline-of-policy-commitments-and-international-agreements-.html>

⁴⁹ Article 34 (3) of The Protocol to the African Charter on Human and Peoples' Rights

⁵⁰ Center for Reproductive Rights, The Protocol on the Rights of Women in Africa: An Instrument for Advancing Reproductive and Sexual Rights [online], 24 Dec 2011, available from <http://reproductiverights.org/en/document/the-protocol-on-the-rights-of-women-in-africa-an-instrument-for-advancing-reproductive-and->

ไม่ได้กำหนดค่านิยมคำว่า “ความรุนแรงต่อสตรี” ไว้⁵¹ และการที่พิธีสารยังคงเน้นเรื่องค่านิยมดั้งเดิมและแนวปฏิบัติของแอฟริกาอยู่นั้น จะถือเป็นอุปสรรคสำคัญที่คอยขัดขวางการพัฒนาสิทธิของสตรีในแอฟริกา⁵² และแม้การฆ่าเพื่อรักษาเกียรติจะเป็นหนึ่งในความรุนแรงต่อสตรีก็ตาม แต่ทั้งกฎบัตรแอฟริกาก็กับพิธีสารกล่าวแต่เพียงการห้ามเรื่องการเลือกปฏิบัติและความรุนแรงต่อสตรี โดยยังไม่ปรากฏว่ามีมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติไว้โดยตรง

กลไกด้านสิทธิมนุษยชนทั้งในทางระหว่างประเทศและในระดับภูมิภาคแม้จะพอมืออนุสัญญาหรือพิธีสารที่ให้การคุ้มครองสิทธิของสตรีอยู่บ้าง แต่ยังไม่ปรากฏว่ามีมาตรการในระดับภูมิภาคในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเรื่องการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติไว้แต่อย่างใด ดังนั้นจึงต้องพิจารณามาตรการในทางระหว่างประเทศอื่นและนำมาตรการในระดับรัฐมาเสริมมาตรการของอนุสัญญา CEDAW เพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติต่อไป

2.4.2 กฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ (Customary International Law)

จารีตประเพณีเป็นกฎเกณฑ์ที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษรอันสามารถพบได้ในทุกระบบกฎหมาย จารีตประเพณีมีบทบาทสำคัญมากหรือน้อยแตกต่างกันไปตามแต่ละระบบกฎหมายที่พิจารณา ในสังคมระหว่างประเทศจารีตประเพณีก็ยังมีบทบาทที่สำคัญเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เนื่องจากปราศจากอำนาจนิติบัญญัติคอยทำหน้าที่รับผิดชอบในการออกกฎหมายลายลักษณ์อักษร อันทำให้จารีตประเพณีเข้ามามีบทบาทที่เด่นชัดกว่าบ่อเกิดอื่นในทางระหว่างประเทศ⁵³ กฎหมายจารีตประเพณีได้เกิดขึ้นก่อนกฎหมายลายลักษณ์อักษร ซึ่งข้อดีของจารีตประเพณีคือสะท้อนให้เห็นความเป็นจริงในสังคมและมีความยืดหยุ่นตามวิวัฒนาการของสังคม ในขณะที่กฎหมายลายลักษณ์อักษร เช่น สนธิสัญญา มีความตายตัวมากกว่าจึงไม่อาจตอบสนองความต้องการของสังคมได้ในบางครั้ง แต่ข้อเสียของจารีตประเพณีก็คือความไม่แน่นอนเกี่ยวกับการมีอยู่ของกฎหมายจารีตประเพณีตลอดจนความไม่ชัดเจนของเนื้อหาเพราะไม่เป็นลายลักษณ์อักษร⁵⁴

⁵¹ Fitnat Naa-Adjey Adjey, “Religious and Cultural Rights: Reclaiming the African Women’s Individuality: The Struggle Between Women’s Reproductive Autonomy and African Society and Culture”, *Am. U. L. Rev.* Vol. 44 (1995): 1351, 1376

⁵² Women in Law and Development in Africa News, The African Charter on Human and People’s Rights & the Additional Protocol on Women’s Rights [online], 21 Nov 2011, available from <http://site.mweb.co.zw/wildaf/news5.html>

⁵³ จตุรงค์ ถิระวัฒน์, *กฎหมายระหว่างประเทศ*(กรุงเทพฯ : วิทยุชน, 2550), หน้า 89

⁵⁴ จุมพต สายสุนทร, *กฎหมายระหว่างประเทศ เล่ม 1*(กรุงเทพฯ : วิทยุชน, 2550) หน้า 48.

ความสำคัญของจารีตประเพณี คือ การก่อให้เกิดพันธกรณีต่อรัฐทุกรัฐหรือต่อรัฐต่างๆที่อยู่ในภูมิภาคเดียวกันยกเว้นแต่ว่าจะมีการคัดค้านอย่างต่อเนื่องต่อทางปฏิบัติและผลทางกฎหมายของจารีตประเพณีเช่นว่านั้น จารีตประเพณียังอาจได้รับการบัญญัติไว้ในฐานะที่เป็นหลักการที่สำคัญในสนธิสัญญาหรือตราสารต่างๆ ตัวอย่างเช่น จากคำกล่าวที่ว่า ผู้ทรงสิทธิในทางระหว่างประเทศก็ต้องปฏิบัติตามจารีตประเพณีด้วย (consuetudo est servanda) ทำให้การเกิดหลักกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศจะต้องมีองค์ประกอบของหลักกฎหมายจารีตประเพณีระหว่าง 2 องค์ประกอบควบคู่กัน คือ

1.) ความจำเป็นทางกฎหมาย (opinio juris sive necessitatis) เป็นการแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติและกฎหมาย⁵⁵ ความจำเป็นทางกฎหมายจึงเป็นแนวความคิดที่เชื่อว่าสิ่งที่ตนกระทำอยู่เป็นกฎหมาย (opinio juris) และมีความจำเป็นที่จะต้องกระทำ (sive necessitatis)

2.) การปฏิบัติของรัฐ (State Practices) เป็นสิ่งที่จะขาดไม่ได้เพราะการจะกลายเป็นกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ การปฏิบัติของรัฐในประเด็นนี้ต้องอาศัยการปฏิบัติของรัฐที่สม่ำเสมอในการยอมรับ⁵⁶

กฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศบางอย่าง อาทิเช่น สิทธิของบุคคลที่จะไม่ถูกรุขาน (torture) หรือการปฏิบัติหรือการลงโทษที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือต่ำช้า (cruel-inhuman or degrading treatment or punishment) ถือเป็นบทบัญญัติที่เป็นกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศไปแล้วและมีลักษณะที่เป็นบทบังคับเด็ดขาดไม่มีข้อยกเว้น (jus cogens หรือ peremptory norm)⁵⁷

จากการศึกษาจารีตประเพณีระหว่างประเทศ คงมีเพียงเรื่องการห้ามทรมานที่พอจะนำมาใช้ได้กับการป้องกันการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ ซึ่งการอ้างแต่จารีตประเพณีอย่างเดียวคงไม่เพียงพอต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติได้อย่างเด็ดขาด ดังนั้นจึงต้องนำมาพิจารณาในระดับรัฐมาพิจารณาเพื่อเสริมมาตรการของอนุสัญญาCEDAW ต่อไป

⁵⁵ Charles de Visscher, *Theory and Reality in Public International Law*(Princeton, N.J.: Princeton University, 1968), p. 155 and Hugh Thirlway, *International Customary Law and Codification*(Dordrecht: Kluwer Law International, 1972), p. 67.

⁵⁶ จตุรงค์ ถิระวัฒน์, *กฎหมายระหว่างประเทศ* หน้า 90

⁵⁷ Theodor Meron, "Revival of Customary Humanitarian Law," *American Journal of International Law* 99, (2005): 109 - 110

2.4.3 หลักกฎหมายทั่วไป (General Principles of Law Recognized by Civilized Nations)

หลักกฎหมายทั่วไปเป็นที่มาของกฎหมายระหว่างประเทศมาจากการยอมรับของรัฐซึ่งแยกมาจากคำพิพากษาของศาลภายใน เป็นการวางหลักการภายใต้ระบบกฎหมายภายในที่ได้รับการยอมรับโดยอารยประเทศ ทำให้ศาลนำหลักดังกล่าวมาปรับใช้ในการตัดสินคดี⁵⁸ จากเดิมที่เป็นหลักกฎหมายทั่วไป กลายมาเป็นการอ้างอิงและให้เหตุผลในทางระหว่างประเทศ หลักกฎหมายทั่วไปทั้งหลายล้วนมาจากกฎระเบียบและคำพิพากษาจำนวนมากและยาวนานสกัดหลักออกมาจนได้รับการยอมรับเป็นการทั่วไป จนไม่ต้องย้อนกลับไปค้นหาความเชื่อมโยงโดยตรงกับการปฏิบัติของรัฐอีกต่อไป⁵⁹ อีกทั้งยังมีประเด็นเรื่องหลักการใหม่ของกฎหมายระหว่างประเทศ (New Principles of International Law) หรือหลักการพื้นฐานของกฎหมายระหว่างข้อ 38 วรรค 1 (c) ของธรรมนูญศาลยุติธรรมระหว่างประเทศได้กล่าวถึง “หลักกฎหมายทั่วไปอันเป็นที่รับรองของอารยประเทศ” (General principles of law recognized by civilized nations) ซึ่งเป็นที่เข้าใจกันว่าหมายถึงหลักกฎหมายอันมีลักษณะทั่วไปจนถึงขนาดที่มีการยอมรับและใช้กันในทุกระบบกฎหมาย⁶⁰ ในปัจจุบันยังไม่มีหลักกฎหมายทั่วไปเรื่องสิทธิสตรีกล่าวไว้โดยชัดแจ้งที่กล่าวถึงเรื่องการป้องกันและแก้ไขปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ ดังนั้นจึงต้องพิจารณามาตรการอื่นในทางระหว่างประเทศและนำมาตราการในระดับรัฐมาเพื่อเสริมมาตรการของอนุสัญญา CEDAW ให้เป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติต่อไป

2.4.4 คำพิพากษาของศาล (Decisions of Judicials)

คำวินิจฉัยชี้ขาดของศาลในที่นี้หมายถึงคำพิพากษาของศาลภายในประเทศหรือศาลระหว่างประเทศก็ได้และยังรวมไปถึงคำวินิจฉัยของคณะอนุญาโตตุลาการด้วย ทั้งนี้ เพราะศาลหรือคณะอนุญาโตตุลาการเหล่านี้จะพยายามค้นหาหลักกฎหมายระหว่างประเทศมาตัดสิน รวมทั้งการให้เหตุผลในคำพิพากษาก็จะต้องอ้างอิงหลักธรรมศาสตร์ (Jurisprudence) แม้ว่าคำพิพากษาของศาลระหว่างประเทศ เช่น ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ (International Court of Justice-ICJ) จะไม่มีประสิทธิภาพในการบังคับได้เต็มที่เท่าที่ควร แต่คำพิพากษาของศาลระหว่างประเทศหรือศาลในระดับภูมิภาค ก็ยังได้รับการยอมรับว่ามีน้ำหนักในการกล่าวอ้างให้เหตุผลทางกฎหมายระหว่างประเทศ

⁵⁸ Jennings, R. and Arthur Watts, Oppenheim's International Law(Oxford: Oxford University Press, 2008), p. 29.

⁵⁹ Ian Brownlie, Principles of Public International Law(Oxford: Oxford University Press, 2008), pp.16- 17 and 19.

⁶⁰ จุมพต สายสุนทร, กฎหมายระหว่างประเทศ เล่ม 1 หน้า 76

หรือแม้แต่คำพิพากษาของศาลภายในก็เป็นการแสดงให้เห็นตัวอย่างการปรับใช้กฎหมายเข้ากับข้อเท็จจริงในประเทศนั้น

ตัวอย่างคดี ในปี ค.ศ. 1991 ศาลสูงของประเทศบราซิลได้กลับคำพิพากษาของศาลล่างว่าการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย นาย Joao Lopes ฆ่าภริยาและชายชู้ได้รับการตัดสินจากคณะลูกขุนในศาลชั้นต้นและในศาลอุทธรณ์อย่างเป็นทางการเป็นเอกฉันท์ว่าไม่ต้องรับโทษอันเป็นการใช้อคติสังคมมาใช้บังคับเหนือกฎหมาย จำเลยหรือผู้กระทำความผิดมักจะอ้างถึงความจำเป็นในการปกป้องชื่อเสียงเกียรติยศและอ้างว่าป้องกันตนเองซึ่งกระทำไปเพราะขาดสติ ศาลได้กล่าวไว้อย่างชัดเจนว่า “ชื่อเสียงเกียรติยศนั้นไม่ถือเป็นหนึ่งในทรัพย์สินของเพศชาย ดังนั้นจึงไม่สามารถใช้กำลังบังคับอย่างใดเพื่อปกป้องสิ่งนั้น” แต่ในคดีฆาตกรรมทุกคดีในประเทศบราซิลจะต้องตัดสินโดยระบบลูกขุน ซึ่งแม้ว่ากฎหมายหรือเจ้าหน้าที่จะได้เปลี่ยนแปลงไป แต่สุดท้ายแล้วคณะลูกขุนจะตัดสินให้ผู้กระทำความผิดพ้นผิดเสมอ กลุ่มสตรีต่างโต้แย้งว่าคดีส่วนใหญ่จะลดโทษให้แก่ผู้กระทำความผิดโดยอ้างถึงสถานะทางจิตใจว่าผู้กระทำความผิดได้กระทำไปเพราะอารมณ์ชั่ววูบขาดสติชั่วขณะ ซึ่งตามมาตรา 28 ของประมวลกฎหมายอาญาของประเทศบราซิลได้บัญญัติถึง “ฆาตกรรมที่มีเอกสิทธิ์” (Privileged homicide) ที่กำหนดโทษจำคุกเพียง 1 ถึง 6 ปีเท่านั้น ต่างจากการฆาตกรรมปกติคือมีกำหนดโทษจำคุกถึง 12 ถึง 30 ปี ซึ่งศาลควรจะใช้พฤติการณ์การลดโทษตามมาตรา 28 ให้แคบลงทั้งให้คำชี้แจงแก่ลูกขุนให้เข้าใจถึงหลักสิทธิมนุษยชนและสิทธิความเท่าเทียมกันระหว่างหญิงชาย⁶¹

ตัวอย่างคดี คำพิพากษาศาลอาญาของประเทศจอร์แดนตัดสินให้จำเลยทั้งสองถูกประหารชีวิต หลังจากทำการฆาตกรรมญาติ (อายุ 60 ปี) ของตนเพื่อลบล้างความเสื่อมเสียที่เกิดขึ้นแก่ครอบครัว แม้ว่าสมาชิกในครอบครัวของผู้ตายจะไม่เอาเรื่องก็ตาม (ตามกฎหมายจอร์แดนหากญาติของผู้ตายไม่เอาเรื่อง ผู้กระทำความผิดจะได้รับการลดโทษหรืออาจไม่ต้องรับโทษ)⁶²

ตัวอย่างคดี คำพิพากษาศาลของสหราชอาณาจักร ในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1999 ตัดสินว่าให้หญิงชาวปากีสถานและลูกชายจำคุกตลอดชีวิต หลังจากทำการฆาตกรรมน้องสาวของตนเนื่องจาก Rukhsana Naz ผู้ตายตั้งครรภ์กับชายก่อนสมรส ทำให้ครอบครัวได้รับความอับอาย⁶³

แม้ว่าคำตัดสินศาลภายในได้มีปรากฏคำตัดสินห้ามการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติไว้อยู่บ้าง แต่คำพิพากษาศาลเหล่านี้เพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ตัดสินให้มีการลงโทษผู้กระทำความผิดการฆ่าเพื่อ

⁶¹ UN doc. E/CN.4/1997/47/Add.2, para 45

⁶² UN doc. E/CN.4/2002/83, para 37

⁶³ UN doc. E/CN.4/2002/83, p. 34

รักษาเกียรติโดยไม่มีกรณีลดโทษ แต่หากเทียบกับจำนวนคดีที่ถูกกล่เลยไม่นำตัวผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดีหรือเมื่อเทียบกับคดีที่ศาลยกฟ้องถือว่าคดีที่กล่าวมาข้างต้นมีจำนวนน้อยมากซึ่งแสดงว่าคำพิพากษาศาลยังไม่เพียงพอต่อการแก้ไขปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ ดังนั้น จึงต้องพิจารณามาตรการอื่นในทางระหว่างประเทศและมาตรการในระดับรัฐมาเพื่อเสริมมาตรการตามอนุสัญญา CEDAW เพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติต่อไป

2.4.5 คำสอนของผู้ทรงคุณวุฒิอย่างสูง

คำสอนของผู้ทรงคุณวุฒิอย่างสูงนับว่ามีบทบาทอย่างมากในการพัฒนากฎหมายระหว่างประเทศ ทั้งนี้เพราะผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวนอกจากจะรวบรวมแนวปฏิบัติของรัฐหรือคำวินิจฉัยของศาลระหว่างประเทศแล้ว ยังให้ความเห็นส่วนตัวประกอบเหตุผล ตลอดทั้งช่วยจัดระบบกฎหมายระหว่างประเทศให้ดียิ่งขึ้น การที่ข้อ 38 วรรค 1 (d) ของธรรมนูญศาลยุติธรรมระหว่างประเทศยอมรับให้คำสอนของผู้ทรงคุณวุฒิอย่างสูงเป็นสิ่งที่ช่วยในการพิจารณากำหนดกฎหมายระหว่างประเทศ ซึ่งโดยทั่วไปแล้วคำวินิจฉัยชี้ขาดของศาลระหว่างประเทศจะหลีกเลี่ยงการอ้างคำสอนของผู้ทรงคุณวุฒิโดยตรง แต่คำสอนของผู้ทรงคุณวุฒิกลับปรากฏในความเห็นแย้งของคำวินิจฉัยชี้ขาดในลักษณะที่เป็นการสนับสนุนความเห็นแย้งดังกล่าว⁶⁴ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากกฎหมายระหว่างประเทศยังไม่มีวิวัฒนาการถึงขั้นที่เป็นระบบกฎหมายที่มีความสมบูรณ์และชัดเจนเหมือนกับระบบกฎหมายภายในของรัฐ ดังนั้นอิทธิพลและคำสอนของผู้ทรงคุณวุฒิอย่างสูงยังต้องถือว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนากฎหมายระหว่างประเทศตลอดทั้งเป็นสิ่งที่ช่วยในการหาหลักกฎหมายระหว่างประเทศมาปรับใช้แก้ข้อพิพาทระหว่างประเทศ นักกฎหมายระหว่างประเทศบางท่านเห็นว่าผลงานและความเห็นของคณะกรรมการกฎหมายระหว่างประเทศ (International Law Commission) ในการยกร่างสนธิสัญญาต่างๆ อาจถือได้ว่าเป็นตัวอย่างที่ดีของคำสอนของผู้ทรงคุณวุฒิอย่างสูง ทั้งนี้เพราะสมาชิกของคณะกรรมการดังกล่าวเป็นผู้ทรงคุณวุฒิอย่างสูงโดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎหมายระหว่างประเทศและปฏิบัติหน้าที่โดยอิสระโดยไม่ถือว่าเป็นตัวแทนของรัฐใดรัฐหนึ่งโดยเฉพาะ⁶⁵

มาตรการในทางระหว่างประเทศทั้ง 5 ประการที่กล่าวมาแล้วข้างต้นเป็นบ่อเกิดของกฎหมายระหว่างประเทศทั่วไปซึ่งยังไม่เพียงพอต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ แต่นอกเหนือจากบ่อเกิดของกฎหมายระหว่างประเทศตามที่บัญญัติไว้ในข้อ 38 วรรค 1 (a) ถึง (d) ของธรรมนูญศาลยุติธรรมระหว่างประเทศแล้ว ยังปรากฏว่ามีบ่อเกิดอื่นๆของกฎหมายระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎหมายอันเกิดจากองค์การระหว่างประเทศที่ในระยะหลังมีบทบาทมาก

⁶⁴ จุมพต สายสุนทร, กฎหมายระหว่างประเทศ เล่ม 1 หน้า 82

⁶⁵ อ้างแล้ว, หน้า 83

ขึ้นตามลำดับและองค์กรที่มีความสำคัญที่สุดองค์กรหนึ่งคือ องค์กรสหประชาชาติที่ประกอบไปด้วย คณะมนตรีความมั่นคง , สมัชชาใหญ่สหประชาชาติ , สำนักงานเลขาธิการสหประชาชาติ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีองค์กรที่สำคัญด้านสิทธิมนุษยชนอื่น ได้แก่ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน , องค์กรสตรีแห่งสหประชาชาติ (UN WOMEN) และคณะกรรมการสถานภาพสตรี เป็นต้น ดังจะกล่าวต่อไป

2.4.6 พัฒนาการ ของสหประชาชาติ

สิทธิมนุษยชนได้พัฒนาอย่างรวดเร็วนับแต่มีการจัดตั้งองค์การสหประชาชาติ ทั้งนี้ เนื่องจากความหวาดกลัวความทารุณโหดร้ายของสงครามโลกครั้งที่สอง ซึ่งได้คร่าชีวิตมนุษย์ไปนับล้านคน อันเป็นยุคที่มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนขั้นมูลฐานอย่างโหดร้ายป่าเถื่อนที่สุดเท่าที่ได้เกิดขึ้นในประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติ ด้วยเหตุนี้เองก่อนที่สงครามโลกครั้งที่สองจะยุติลงไม่กี่เดือนจึงได้มีการประชุมกันระหว่างประเทศมหาอำนาจฝ่ายพันธมิตรในขณะนั้น ประกอบด้วยสหรัฐอเมริกา อังกฤษ และรัสเซีย ถึงแผนการที่จะจัดตั้งองค์การระหว่างประเทศให้เป็นที่ยอมรับของบรรดาประเทศน้อยใหญ่ในโลกนี้ เพื่อรักษาสันติภาพและส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ พัฒนาความอยู่กินดีของประชาชนทั้งหลายของประเทศทั้งหมด ซึ่งสหประชาชาติมีกลไกที่ดูแลด้านสิทธิของผู้หญิงดังนี้⁶⁶

2.4.6.1 คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (Security Council - SC)

คณะมนตรีความมั่นคงได้มีความห่วงใยในเรื่องสิทธิสตรีเป็นพิเศษโดยปรากฏอย่างชัดแจ้งในข้อมติ 1325 (2000)⁶⁷ เป็นข้อมติที่ออกเพื่อให้รัฐทั้งหลายตระหนักถึงสิทธิเด็กและสตรีให้มากขึ้น แต่ข้อมติดังกล่าวเป็นการกล่าวถึงกรณีเด็กและสตรีในสถานการณ์ที่มีการขัดกันทางอาวุธ ซึ่งอาจถือได้ว่าเป็นข้อมติแรกที่กล่าวถึงเรื่องเกี่ยวกับผู้หญิงด้านความสงบสุขและความปลอดภัยที่กล่าวถึงผลกระทบจากสงครามและสนับสนุนการแก้ไขปัญหาด้านความขัดแย้งและการรักษาความสงบสุข⁶⁸ แต่ข้อมติ 1325 ยังมีข้อบกพร่องคือยังไม่มีกำหนดบทลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดความรุนแรงทางเพศและไม่มีการจัดระบบด้านข้อมูล ทั้งยังไม่กล่าวถึงการประสานงาน ไม่กล่าวถึงสาเหตุของปัญหาเรื่องการข่มขืนในสงคราม ไม่มีการกล่าวถึงคณะกรรมการหรือกลไกใดในการสร้างความสันติสุข⁶⁹

⁶⁶ วุฒิชัย ศรีรัตน์, สิทธิมนุษยชนและสิทธิเสรีภาพของชนชาวไทย หน้า 100

⁶⁷ Resolution 1325 (2000) 31 October 2000

⁶⁸ Ibid., p. 11

⁶⁹ Ibid.

ต่อมาคณะมนตรีความมั่นคงได้มีการออกข้อมติที่ 1820 เสนอมาตรการกำหนดให้มีการอพยพผู้หญิงและเด็กให้ได้รับการป้องกันจากปัญหาความรุนแรงทางเพศและให้มีการจัดอบรมเกี่ยวกับความรุนแรงทางเพศ⁷⁰

ข้อมติที่ 1888 ได้กล่าวถึงการเรียกร้องให้สำนักเลขาธิการแต่งตั้งผู้รายงานพิเศษให้เป็นผู้ดำเนินการต่อต้านความรุนแรงต่อทางเพศ (sexual violence) ที่คอยประสานงานกับสหประชาชาติและเสริมสร้างความตระหนักให้สังคมเห็นความสำคัญของปัญหาความรุนแรงทางเพศ⁷¹

ในเดือนตุลาคม ค.ศ.2009 มีการออกข้อมติที่ 1889 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการเสริมสร้างการดำเนินงานและการตรวจสอบตามข้อมติที่ 1325 โดยย้ำให้ผู้หญิงมีส่วนร่วมมากขึ้น และ ตอกย้ำความสำคัญทางเพศในทุกกระบวนการการตัดสินใจในยามที่มีความขัดแย้งและภายหลังความขัดแย้ง⁷²

ข้อมติ 1960 ยังคงกล่าวถึงประเด็นเรื่องความรุนแรงทางเพศในสถานการณ์ที่มีการขัดกันทางอาวุธ (sexual violence in situations of armed conflict in particular against women and children) เรียกร้องให้รัฐสมาชิกออกกฎหมายเฉพาะเกี่ยวกับเรื่องความรุนแรงทางเพศที่ใช้ในยามที่มีการขัดกันทางอาวุธและต้องออกคำสั่งชัดเจนห้ามกระทำความรุนแรงทางเพศ

จากจุดเริ่มที่คณะมนตรีความมั่นคงได้ตระหนักถึงความสำคัญในประเด็นเรื่องผู้หญิง จึงได้ออกข้อมติ 1325 อันเกี่ยวกับเรื่องของผู้หญิงกับสันติสุขและความมั่นคงเพราะความกังวลเกี่ยวกับสิทธิของผู้หญิงในสถานการณ์การขัดกันทางอาวุธ ต่อจากนั้นได้มีข้อมติที่ 1820 , 1888 , 1889 และ 1960 ออกมาอีกตามลำดับโดยข้อมติเหล่านี้มุ่งไปในสามประเด็นหลัก ดังต่อไปนี้⁷³

ประการแรกคือการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของผู้หญิงในเรื่องการตัดสินใจให้มากขึ้น (Strengthening women's participation in decision-making) ข้อมติที่ 1325 ได้เรียกร้องให้ตัวแทนที่เป็นผู้หญิงเป็นผู้มีส่วนร่วมในการสร้างสันติ รวมทั้งมีส่วนร่วมในการป้องกันและสร้างความสงบสุขและออกข้อมติที่ 1889 (ปีค.ศ.2009) เพื่อเสริมและเพื่อติดตามความคืบหน้าของการดำเนินการตามข้อมติ 1325⁷⁴

⁷⁰ Security Council Resolution 1820 (2008), 19 June 2008

⁷¹ Security Council Resolution 1888 (2009), 30 September 2009

⁷² Security Council Resolution 1889 (2009), 5 October 2009

⁷³ UN Women , Women, War & Peace [online], 25 Dec 2011, available from http://www.womenwarpeace.org/webfm_send/1632

⁷⁴ Security Council Resolution 1325, 31 October 2000

ประการที่สอง ต้องยุติความรุนแรงต่อสตรีและไม่นิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำความรุนแรงต่อสตรี (Ending sexual violence and impunity) ตามข้อมติที่ 1820 (ปี ค.ศ.2008) ที่มุ่งเสริมสร้างความเข้มแข็งของผู้นำ , ผู้เชี่ยวชาญและสถาบันต่างๆของสหประชาชาติและประเทศสมาชิกที่จะช่วยยุติความขัดแย้งที่เกี่ยวข้องกับเรื่องความรุนแรงทางเพศ⁷⁵

ประการสุดท้าย คือ “การจัดระบบให้มีความรับผิดชอบ” (Provide an accountability system) ตามข้อมติที่ 1960 กำหนดให้คณะกรรมการการลงโทษร่วมมือกับผู้รายงานพิเศษของสำนักเลขาธิการแห่งสหประชาชาติด้านความรุนแรงทางเพศในยามที่มีการขัดกันทางอาวุธ (the Special Representative of the Secretary-General on Sexual Violence in Conflict) สอบสวนผู้ที่มีรายชื่อเป็นผู้ต้องสงสัยว่ากระทำความผิดความรุนแรงทางเพศ ซึ่งข้อมติดังกล่าวเป็นข้อมติที่เริ่มมีการตั้งองค์กรกลไกในการตรวจสอบและจัดการกับเรื่องความรุนแรงทางเพศในยามที่มีการขัดกันทางอาวุธโดยเฉพาะ⁷⁶

จะเห็นได้ว่าแม้คณะมนตรีความมั่นคงจะได้มีการออกข้อมติอันเกี่ยวกับความรุนแรงทางเพศแล้วก็ตาม แต่ข้อมติดังกล่าวจะมุ่งไปในเรื่องสิทธิสตรีเพียงแคในสถานการณ์การขัดกันทางอาวุธเท่านั้นและแม้ว่าการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติจะถือเป็นหนึ่งในความรุนแรงทางเพศก็ตาม แต่ข้อมติทั้งหลายยังมิได้มีการกล่าวถึงเรื่องของการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติโดยตรง ไม่ได้กล่าวถึงความรุนแรงต่อสตรีที่เกิดจากแนวปฏิบัติอันเป็นอันตรายต่อผู้หญิง ดังนั้นจึงจำเป็นต้องนำมาตราการในระดับรัฐมาพิจารณาเพื่อเสริมมาตรการของอนุสัญญา CEDAW อันจะเป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติต่อไป

2.4.6.2 สมัชชาใหญ่สหประชาชาติ (General Assembly – GA)

ในประเด็นปัญหาเรื่องของความรุนแรงต่อสตรีนั้น วันที่ 20 ธันวาคม ค.ศ.1993 สมัชชาใหญ่สหประชาชาติได้ออกข้อมติที่ 48/104⁷⁷ ออกคำประกาศการขจัดความรุนแรงต่อสตรี (Declaration on the Elimination of Violence against Women, 1993) คำประกาศดังกล่าวได้กำหนดค่านิยมของ “ความรุนแรงต่อสตรี” ว่าหมายถึงการกระทำใดๆ ที่เป็นความรุนแรงทางเพศ ซึ่งเป็นผลหรืออาจจะเป็นผลให้เกิดการทำร้ายร่างกาย ทางเพศหรือทางจิตใจ เป็นผลให้เกิดความทุกข์ทรมานแก่สตรี รวมทั้งการขู่เชือด คูกคาม กีดกีดเสรีภาพทั้งในที่สาธารณะและในชีวิตส่วนตัว⁷⁸ และ

⁷⁵ Security Council Resolution 1820, 19 June 2008

⁷⁶ Security Council Resolution 1960, 16 December 2010

⁷⁷ A/RES/48/10420 December 1993

⁷⁸ Article 1 of Declaration on the Elimination of Violence against Women

รวมถึงความรุนแรงต่อร่างกาย ทางเพศและจิตใจที่เกิดขึ้นในครอบครัว รวมทั้งการทุบตี การทารุณกรรมทางเพศต่อเด็กหญิงในครอบครัว ความรุนแรงอันมีเหตุมาจากของหมั้นที่ฝ่ายหญิงให้กับครอบครัวสามี การข่มขืนโดยคู่สมรส การขลิบอวัยวะเพศสตรีและข้อปฏิบัติตามประเพณีต่างๆ อันเป็นอันตรายต่อสตรี ความรุนแรงที่ไม่ได้เกิดจากคู่สมรสและความรุนแรงที่เป็นการหาประโยชน์จากสตรี⁷⁹

นอกจากนี้ สมัชชาใหญ่สหประชาชาติยังได้ออกข้อมติต่างๆออกมาอีกมากมาย เช่น ข้อมติที่ 57/179 ข้อมติที่ 57/214 กล่าวถึงการกระทำความผิดในนามของความรักความลุ่มหลง (Committed in the name of passion) , การกระทำความผิดในนามของเกียรติยศชื่อเสียง (Committed in the name of honour) , การฆ่าเพราะการเลือกปฏิบัติไม่ว่าเหตุผลใดก็ตาม (killings committed for any discriminatory reason)

ข้อมติที่ 57/179,57/214,55/66,55/68 มีการออกมาตรการต่างๆ อันเป็นแนวทางให้รัฐนำไปใช้แก้ไขปัญหาการเลือกปฏิบัติต่อสตรีที่กระทำในนามของเกียรติยศชื่อเสียง เช่น การออกกฎหมาย , การแก้ไขกฎหมายภายในที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

ข้อมติที่ 50/166 ได้จัดตั้งกองทุนเงินเพื่อขจัดความรุนแรงต่อสตรีแห่งสหประชาชาติ (UN Trust Fund to End Violence against Women) โดยมีองค์กรกองทุนสหประชาชาติเพื่อการพัฒนาสตรี (the United Nations Development Fund for Women - UNIFEM) เป็นองค์กรที่ดูแลบริหารจัดการกองทุนดังกล่าว⁸⁰ และต่อมาในปี ค.ศ. 2006 สมัชชาใหญ่สหประชาชาติได้ออกข้อมติ 61/143 ให้เลขาธิการสหประชาชาติให้ทำการศึกษาในเชิงลึกเรื่องความรุนแรงต่อสตรีในทุกรูปแบบ (In-Depth Study on All Forms of Violence against Women) ดังจะกล่าวต่อไปในหัวข้อเลขาธิการสหประชาชาติ

สมัชชาใหญ่สหประชาชาติเป็นอีกองค์กรหลักองค์กรหนึ่งของสหประชาชาติที่ให้ความสำคัญกับปัญหาความรุนแรงต่อสตรีไม่ว่าจะเป็น การออกปฏิญญาว่าด้วยการขจัดความรุนแรงต่อสตรี การออกข้อมติต่างๆและดำเนินกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการยุติปัญหาความรุนแรงต่อสตรีและได้เสนอมาตรการให้แก่รัฐมากมาย แต่มาตรการดังกล่าวจากปฏิญญานั้นไม่มีสภาพบังคับอันจะก่อให้เกิดผลผูกพันตามกฎหมายให้รัฐต้องปฏิบัติตามแต่อย่างใด ทั้งปัญหาความรุนแรงต่อสตรีเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างกว้างขวางและเกิดขึ้นอย่างแพร่หลายไปในทุกประเทศทั่วโลก อันเป็นปัญหาที่ฝังรากลึก

⁷⁹ Article 2 (1) of Declaration on the Elimination of Violence against Women

⁸⁰ General Assembly A/RES/50/166

ลงไปสู่วัฒนธรรมความเชื่อของสังคมต่างๆอันทำให้มาตรการตามที่สมัชชาสหประชาชาติได้เสนอยังไม่
เป็นผลอย่างเต็มที่ ดังนั้นจึงต้องพิจารณามาตรการในทางระหว่างประเทศอื่นกับทั้งมาตรการในระดับ
รัฐมาเพื่อเสริมมาตรการของอนุสัญญา CEDAW อันจะนำไปสู่การแนวทางในการป้องกันและแก้ไข
ปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติต่อไป

2.4.6.3 สำนักเลขาธิการสหประชาชาติ (Secretary General)

ในวันที่ 5 มิถุนายน ค.ศ. 2000 นายโคฟี อันนัน เลขาธิการสหประชาชาติ ได้
กล่าวถึงประเด็นด้านสตรีไว้โดยรวมมีเนื้อหามุ่งไปถึงการปกป้องสิทธิของผู้หญิงและมุ่งขยายบทบาท
หน้าที่ของผู้หญิงให้มากขึ้น เช่น เรื่องการจ้างแรงงาน , การกำหนดอายุในการสมรส , การเลือกว่าจะ
มีบุตรกี่คน,ด้านการศึกษา,ด้านเศรษฐกิจ เป็นต้นและยังได้มีการกล่าวถึงการกระทำรุนแรงต่อผู้หญิง
อันเกิดจากธรรมเนียมปฏิบัติที่เรียกว่า “การฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ” (Honour Killings) โดยกล่าวไว้แต่
เพียงว่าเป็นการกระทำรุนแรงต่อผู้หญิงที่ผิดกฎหมายในหลายประเทศทั่วโลก ทั้งยังมีความเห็นว่าควร
ใช้คำว่า “การฆ่าที่น่าละอาย” (Shame killings) มากกว่าที่จะใช้คำว่า “การฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ”
นอกจากนั้นเพื่อบรรลุถึงเป้าหมายที่จะทำให้สิทธิของผู้ชายและผู้หญิงเท่าเทียมกันได้นั้น เครื่องมือที่
สำคัญที่สุดอย่างหนึ่งคือการให้การศึกษาแก่ผู้หญิงและบุคคลในสังคม⁸¹

ต่อมาในวันที่ 21 พฤศจิกายน ค.ศ. 2000 นายโคฟี อันนันได้มีท่าทีต่อ
ประเด็นปัญหาด้านผู้หญิงโดยกล่าวให้สังคมโลกต่อสู้กับความรุนแรงทางเพศในทุกรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็น
เป็นความรุนแรงในชุมชน , การข่มขืน , การคุกคามทางเพศ , การทรมาน , การกระทำที่มีขอบต่อ
นักโทษหญิง หรือ ความรุนแรงต่อสตรีในยามที่มีการขัดกันทางอาวุธ เป็นต้น ให้ปัญหาเหล่านี้ได้รับ
การตีแผ่สู่สาธารณะให้สังคมโลกได้รับรู้และร่วมกันประณามการกระทำดังกล่าว ละกระตุ้นให้สังคม
โลกได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้นทั่วโลก ในขณะที่เดียวกันยัง
เรียกร้องให้รัฐทั้งหลายยึดถือแนวทางตามหลักการในปฏิญญาว่าด้วยการขจัดความรุนแรงต่อสตรีอัน
จะเป็นแนวทางในการกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ให้ชายและหญิงเท่าเทียมกัน เช่น รัฐ
ต้องบัญญัติกฎหมายขจัดความรุนแรงต่อสตรีหรือออกกฎหมายคุ้มครองสตรีจากความรุนแรงใน
ครอบครัว , สถานที่ทำงานและในสังคม⁸²

วันที่ 30 มกราคม ค.ศ. 2007 สำนักงานเลขาธิการแห่งสหประชาชาติ (The
Secretary-General) ออกโครงการศึกษาในเชิงลึกเรื่องความรุนแรงต่อสตรีในทุกรูปแบบ (In-Depth

⁸¹ SG/SM/7430 WOM/1203

⁸² SG/SM/7635 WOM/1239

Study on All Forms of Violence against Women) ตามข้อมติของสมัชชาใหญ่สหประชาชาติที่ 61/143 อันเป็นการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงต่อสตรีโดยเฉพาะโดยซึ่งมีเป้าหมายในการยุติความรุนแรงต่อสตรี⁸³

ต่อมา ปี ค.ศ. 2008 สำนักเลขาธิการแห่งสหประชาชาติได้ออกโครงการร่วมกันเพื่อยุติความรุนแรงต่อสตรี (UNiTE to End Violence against Women) เรียกร้องให้ภาครัฐ , ภาคประชาสังคม , องค์กรสตรี , คนหนุ่มสาวและภาคเอกชน , สื่อ , องค์กรต่างๆของสหประชาชาติ ดำเนินการดังนี้

- 1) ออกและบังคับใช้กฎหมายเพื่อลงโทษผู้กระทำความผิดความรุนแรงในทุกรูปแบบต่อผู้หญิงและเด็ก
- 2) ออกและดำเนินการตามมาตรการต่างๆตามแผนพัฒนาภายในประเทศ
- 3) สร้างความเป็นระบบในการจัดเก็บข้อมูลเรื่องความรุนแรงในทุกรูปแบบต่อผู้หญิงและเด็ก
- 4) เสริมสร้างให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาและความร้ายแรงของปัญหาความรุนแรงต่อสตรีและเด็ก
- 5) ชี้ให้เห็นถึงปัญหาความรุนแรงต่อสตรีจนถึงในปี ค.ศ. 2015⁸⁴

วันที่ 9 กุมภาพันธ์ ค.ศ.2010 เลขาธิการสหประชาชาติ นายบัน คีมูน (Ban Ki-moon's) ได้แต่งตั้ง Margot Wallström (นักการเมืองชาวสวีเดนที่เป็นนักต่อสู้ด้านสิทธิสตรีมาโดยตลอด) เป็นผู้รายงานพิเศษด้านความรุนแรงทางเพศในยามที่มีความขัดแย้ง (Special Representative on Sexual Violence in Conflict) เพื่อดูแลปัญหาการข่มขืนที่แพร่ระบาดอย่างมากในประเทศคองโกตามรายงานที่ปรากฏจากกองทุนประชากรแห่งสหประชาชาติ (the UN Population Fund - UNFPA) ที่ได้รายงานว่าผู้หญิงมากกว่า 8,000 คน ถูกข่มขืนในประเทศคองโกในระหว่างการสู้รบกันในปี ค.ศ.2009⁸⁵

สำนักเลขาธิการแห่งสหประชาชาติได้ให้ความสำคัญกับปัญหาด้านความรุนแรงต่อสตรีโดยได้รับการแต่งตั้งจากสมัชชาใหญ่สหประชาชาติให้ศึกษาประเด็นปัญหาด้านความรุนแรงต่อสตรี

⁸³ A/RES/61/143

⁸⁴ UN WOMEN, Timeline of policy commitments and international agreements [online], 25 Dec 2011, available from <http://www.endvawnow.org/en/articles/302-timeline-of-policy-commitments-and-international-agreements-.html>

⁸⁵ UN News Centre, Curbing sexual violence in conflict is 'mission irresistible' for new UN envoy [online], 15 Nov 2011, available from <http://www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=33723>

โดยเฉพาะ ทั้งยังได้แต่งตั้งผู้รายงานพิเศษด้านความรุนแรงทางเพศในยามที่มีความขัดแย้ง (Special Representative on Sexual Violence in Conflict) แต่มาตรการต่างๆ เหล่านี้ยังคงไม่เพียงพอสำหรับการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อสตรีที่เกิดขึ้นอย่างกว้างขวางและแพร่หลาย ดังนั้นจึงจำเป็นต้องพิจารณามาตรการอื่นในทางระหว่างประเทศและมาตรการในระดับรัฐเพื่อเสริมมาตรการตามอนุสัญญา CEDAW เพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติต่อไป

2.4.6.4 คณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ (Economic and Social Council - ECOSOC)

คณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ (The Economic and Social Council) ตามข้อ 62 ของกฎบัตรสหประชาชาติ กำหนดให้คณะมนตรีมีหน้าที่ให้ข้อเสนอแนะเพื่อให้เกิดการเคารพสิทธิมนุษยชน เสนอร่างอนุสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนเพื่อให้สมาชิกพิจารณา รวมทั้งเป็นกลไกที่รับผิดชอบในการรับทราบรายงานและประสานกิจกรรมของทบวงชำนาญพิเศษของสหประชาชาติที่เกี่ยวข้องกับด้านสิทธิมนุษยชน ทั้งยังมีอำนาจหน้าที่ในการทำรายงานเกี่ยวกับเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การศึกษา สุขอนามัยหรือในเรื่องอื่นที่เกี่ยวข้องและมีอำนาจในการทำข้อเสนอแนะไปยังสมาชิกใหญ่ ซึ่งเป็นองค์กรที่มีอำนาจตัดสินใจและหน้าที่ประการสำคัญคือการทำข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริมให้เกิดการเคารพและการปฏิบัติต่อสิทธิมนุษยชนดังที่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 55 และ 56⁸⁶

คณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมได้ให้เล็งเห็นความสำคัญของปัญหาด้านความรุนแรงต่อสตรีดังที่ปรากฏในข้อมติที่ 1996/12 และ ข้อมติ 1997/24 โดยในข้อมติ 1997/24 นี้ได้มีการออก “the Model Strategies and Practical Measures”⁸⁷ อันเปรียบเสมือนโมเดลต้นแบบเพื่อเป็นแนวทางให้รัฐและองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการนำไปปฏิบัติต่อไปในปัญหาความรุนแรงต่อสตรีและให้เลขาธิการของคณะกรรมการปกป้องอาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรม (Commission on Crime Prevent and Criminal Justice) ให้ความช่วยเหลือรัฐสมาชิกในการนำโมเดลไปปรับใช้ โดยให้คณะกรรมการพิจารณาเรื่องความรุนแรงต่อสตรีและเรียกร้องให้เลขาธิการสหประชาชาติมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดโมเดลดังกล่าวไปยังองค์กรสหประชาชาติและองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น คณะกรรมการสถานภาพสตรี (Commission on the Status of women) ,

⁸⁶ วิชัย ศรีรัตน์, สิทธิมนุษยชนและสิทธิเสรีภาพของชนชาวไทย หน้า 140

⁸⁷ Economic and Social Council Resolution 1997/24

คณะกรรมการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี , คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน (the Commission on Human Rights) รวมทั้งผู้รายงานพิเศษด้านความรุนแรงต่อสตรี เป็นต้น

คณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ ได้ออกมาตรการต่างๆมากมาย และจากการทำโมเดลให้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อสตรี แต่โมเดลดังกล่าวก็ยังไม่ได้ระบุดังกล่าวเพื่อรักษาเกียรติไว้โดยตรงกับทั้งโมเดลก็เป็นเพียงข้อเสนอแนะที่ไม่ได้มีผลผูกพันทางกฎหมายแต่อย่างใด ดังนั้นเพื่อหาแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ จึงต้องพิจารณามาตรการอื่นในทางระหว่างประเทศและมาตรการในระดับรัฐมาเพื่อเสริมมาตรการของอนุสัญญา CEDAW ต่อไป

2.4.6.5 คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน (Human Rights Council - HRC)

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน หรือ Human Rights Council (HRC) จัดตั้งขึ้นตามมติที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติ สมัยที่ 60 เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2549 เพื่อแทนที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน หรือ Commission on Human Rights (CHR) คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนได้ออกข้อมติด้านความรุนแรงต่อสตรีไว้หลายฉบับ โดยมีสาระสำคัญดังนี้

ก. ข้อมติในเรื่องการขจัดความรุนแรงต่อสตรี (Elimination of violence against women)

ในข้อมติที่ 2000/45 ได้กำหนดความหมายของคำว่า “ความรุนแรงต่อสตรี” (violence against women) ว่าหมายถึงการกระทำรุนแรงใดๆอันมีเรื่องเพศเป็นพื้นฐานอันก่อให้เกิดอันตรายทางด้านกายภาพ ทางเพศ หรือทางด้านจิตใจ รวมทั้งการข่มขู่ การบีบบังคับ การใช้อำนาจเหนือ ไม่ว่าจะเป็นการกระทำของรัฐหรือเอกชนก็ตาม รวมทั้งความรุนแรงในชุมชน , อาชญากรรมที่กระทำในนามของเกียรติยศชื่อเสียง (crimes committed in the name of honour) , อาชญากรรมที่กระทำเพราะความรัก (crimes committed in the name of passion) . ธรรมเนียมปฏิบัติที่กระทำรุนแรงต่อผู้หญิง การทำให้เสียโฉมและการบังคับแต่งงาน⁸⁸

ข้อมติที่ 1994/45 วันที่ 4 มีนาคม ค.ศ.1994 ได้มีการแต่งตั้งผู้รายงานพิเศษว่าด้วยความรุนแรงต่อสตรี สาเหตุและผลลัพธ์ (Special Rapporteur on Violence against Women, its Causes and Consequences) เพื่อคอยติดตามและตรวจสอบปัญหาในเรื่องความรุนแรงต่อสตรี ไม่ว่าจะปัญหาความรุนแรงต่อสตรีในชุมชนหรือในครอบครัว มติต่างๆที่ออกแล้วเป็นการประณาม

⁸⁸ resolution 2000/45

การกระทำใดๆที่กระทำรุนแรงต่อผู้หญิงและเรียกร้องให้รัฐทั้งหลายให้ความสำคัญในหน้าที่ของตนใน อันที่จะไม่กระทำรุนแรงใดต่อผู้หญิงและให้ความระมัดระวังที่จะป้องกัน สืบสวน ดำเนินคดีและ นำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษอย่างจริงจังตามกฎหมายของตน รวมทั้งต้องมีมาตรการในการ จัดการในเรื่องความรุนแรงต่อสตรีอย่างเหมาะสม ไม่ว่าผู้กระทำความผิดจะเป็นรัฐหรือเอกชนก็ตาม และต้องจัดให้มีการเยียวยาและให้ความช่วยเหลืออื่นๆต่อผู้หญิงที่เป็นเหยื่อหรือผู้เสียหาย⁸⁹

ข้อมติ 2005/41 กำหนดมาตรการด้านกฎหมาย รัฐทั้งหลายต้องให้ความสำคัญในการ ออกกฎหมาย แก้ไขหรือยกเลิกกฎหมายไม่ว่าจะเป็นกฎหมายอาญา กฎหมายแพ่ง และกฎหมาย แรงงานเพื่อลงโทษการกระทำผิดทั้งหลายที่กระทำรุนแรงต่อผู้หญิงไม่ว่าจะเกิดขึ้นในที่บ้าน สถานที่ทำงานหรือในชุมชนก็ตาม⁹⁰

ข. ข้อมติเรื่องการสังหาร นอกกระบวนการยุติธรรมและการสังหารโดยพลการ (Extrajudicial, summary or arbitrary executions)

ข้อมติที่ 2000/31 ได้ย้ำให้เห็นถึงพันธกรณีของรัฐทั้งหลายที่จะต้องทำการสอบสวน อย่างละเอียดในทุกคดีที่สงสัยว่าจะเป็นการสังหารนอกกระบวนการยุติธรรมและการสังหารโดย พลการ ซึ่งจะต้องมีการนำคดีไปสู่การพิจารณาในศาลและมีการชดเชยเยียวยาเหยื่อและครอบครัวของ เหยื่อให้ได้รับค่าสินไหมทดแทนอย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังต้องมีมาตรการที่จำเป็นเพื่อป้องกันการ เกิดปัญหาไม่ให้เกิดขึ้นอีก⁹¹

ข้อมติที่ 2001/45 กล่าวถึงการสนับสนุนให้มีการช่วยเหลือและร่วมมือกัน ประสานงานในระหว่างผู้รายงานพิเศษและหน่วยงานหรือกลไกอื่นๆของสหประชาชาติที่เกี่ยวกับสิทธิ มนุษยชนเพื่อให้ผู้รายงานพิเศษได้ปฏิบัติงานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ⁹², เร่งรัดให้รัฐทั้งหลายให้ความ ร่วมมือในการประสานงานและช่วยเหลือกับผู้รายงานพิเศษให้การปฏิบัติงานสำเร็จลุล่วงตามที่ ผู้รายงานพิเศษร้องขอ สนับสนุน ส่งเสริมให้รัฐบาล, องค์การสหประชาชาติและองค์กรอื่นๆ, ทบวงการ ชำนาญพิเศษ, หน่วยงานของรัฐ, องค์กรเอกชนให้ความร่วมมือในการประสานและสนับสนุนโครงการ สำหรับการอบรมและการให้การศึกษากองทัพ, เจ้าพนักงานรักษากฎหมาย, เจ้าหน้าที่ของรัฐให้ทราบ ถึงสิทธิมนุษยชนและกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ, เรียกร้องให้เลขาธิการสหประชาชาติ แต่งตั้งผู้รายงานพิเศษให้เหมาะสมและเพียงพอกับปัญหา การเงินและข้อมูลเพื่อให้งาน

⁸⁹ resolution 1996/49

⁹⁰ resolution 2005/41

⁹¹ resolution 2000/31

⁹² resolution 2001/45

บรรลุผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ⁹³ และกระตุ้นให้ผู้รายงานพิเศษคอยติดตามสถานการณ์ในเรื่องการสังหารนอกกระบวนการยุติธรรมและการสังหารโดยพลการและประสานงานกับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนอย่างต่อเนื่อง⁹⁴ จากข้อมติต่างๆในเรื่องการสังหารนอกกระบวนการยุติธรรมและการสังหารโดยพลการนี้ ถือได้ว่าเป็นข้อมติแรกขององค์การสหประชาชาติที่ได้มีการกล่าวถึงการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติไว้อย่างจริงจัง

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนได้ออกข้อมติที่เกี่ยวกับความรุนแรงต่อสตรีไว้และยังมีการตั้งผู้รายงานพิเศษว่าด้วยความรุนแรงต่อสตรี สาเหตุและผลลัพธ์ (Special Rapporteur on Violence against Women, its Causes and Consequences) อันคอยติดตามสถานการณ์ความรุนแรงต่อสตรีซึ่งในรายงานของผู้รายงานพิเศษได้มีการกล่าวถึงการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติอยู่บ้าง แต่อย่างไรก็ดี รายงานดังกล่าวเป็นเพียงข้อเสนอแนะเท่านั้นไม่ได้มีผลผูกพันให้รัฐอื่นจะต้องปฏิบัติตามแต่อย่างใด ดังนั้น จึงจำเป็นต้องพิจารณามาตรการอื่นในทางระหว่างประเทศและมาตรการในระดับรัฐมาเพื่อเสริมอนุสัญญา CEDAW เพื่อหาแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติต่อไป

2.4.6.5.1 กลไกพิเศษ (Special Procedure)

กลไกที่สำคัญที่สุดกลไกหนึ่งของ Special Procedure ก็คือผู้รายงานพิเศษของสหประชาชาติ Special Rapporteur ซึ่งจะเป็นผู้ที่คอยดูแลและติดตามสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนผู้หญิงดังต่อไปนี้

1) ผู้รายงานพิเศษด้านการสังหารนอกกระบวนการยุติธรรมและการสังหารโดยพลการ (Extrajudicial summary or arbitrary executions) ตั้งขึ้นโดยมติของคณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ (ECOSOC) มติที่ 1982/35 ออกเมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม ค.ศ. 1982

2) ผู้รายงานพิเศษว่าด้วยความรุนแรงต่อสตรี สาเหตุและผลลัพธ์ (Special Rapporteur on Violence against Women, its Causes and Consequences) ตั้งขึ้นโดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนข้อมติที่ 1994/45 เมื่อวันที่ 4 มีนาคม ค.ศ.1994 ซึ่งสามารถสรุปผู้รายงานพิเศษที่ได้รับแต่งตั้งในแต่ละปีปรากฏตามตารางที่ 1 ดังนี้

⁹³ resolution 2002/36

⁹⁴ resolution 2003/53

ตารางที่ 1 ตารางสรุปผู้รายงานพิเศษที่เกี่ยวกับความรุนแรงต่อสตรีทั้งหมดในช่วงเวลาแต่ละปี

อาณัติ	องค์กรที่แต่งตั้ง	ช่วงเวลาปฏิบัติงาน	รายชื่อผู้รายงานพิเศษ
ผู้รายงานพิเศษเรื่องการสังหารนอกกระบวนการยุติธรรมและการสังหารโดยพลการ (Special Rapporteur on extrajudicial, summary or arbitrary executions)	ตั้งขึ้นโดยมติของคณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ (ECOSOC) มติที่ 1982/35 ออกเมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม ค.ศ.1982	ตั้งแต่ค.ศ.1982-1992	Mr. S. Amos Wako (เคนยา)
		ตั้งแต่1994 – กรกฎาคม 2003	Mr. Bacre Waly Ndiaye (เซเนกัล)
		ตั้งแต่ ค.ศ.1998 - กรกฎาคม 2004	Ms. Asma Jahangir (ปากีสถาน)
		ตั้งแต่สิงหาคม 2004 – กรกฎาคม 2010	Mr. Philip Alston (ออสเตรเลีย)
		ตั้งแต่1 สิงหาคม 2010	Mr. Christof Heyns (แอฟริกาใต้)
ผู้รายงานพิเศษว่าด้วยความรุนแรงต่อสตรีสาเหตุและผลลัพธ์ (Special Rapporteur on Violence against Women, its Causes and Consequences)	ตั้งขึ้นโดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนข้อมติที่ 1994/45 เมื่อวันที่ 4 มีนาคม ค.ศ.1994	ตั้งแต่สิงหาคม 2003 – กรกฎาคม 2009	Ms. Radhika Coomaraswamy
		ตั้งแต่ ค.ศ.1992-1998	Dr. Yakin Ertürk (ตุรกี)
		ตั้งแต่สิงหาคม 2009	Ms. Rashida Manjoo (แอฟริกาใต้)

เรื่องการสังหารนอกกระบวนการยุติธรรมและการสังหารโดยพลการ (Special Rapporteur on extrajudicial, summary or arbitrary executions)

มีผู้รายงานพิเศษทั้งหมด 5 คน คือ Mr. Christof Heyns (ตั้งแต่ 1 สิงหาคม 2010 จนถึงปัจจุบัน (ค.ศ. 2011)) , Mr. Philip Alston (ตั้งแต่ 2004 – กรกฎาคม 2010) , Ms. Asma Jahangir (ตั้งแต่1998-กรกฎาคม 2004) , Mr. Bacre Waly Ndiaye (ตั้งแต่1992-1998) , Mr. S. Amos Wako (ตั้งแต่1982-1992) ในที่นี้ผู้เขียนจะกล่าวถึงผู้รายงานพิเศษเพียง 2 คน ดังต่อไปนี้

1) ผู้รายงานพิเศษ Ms. Asma Jahangir (ตั้งแต่1998-กรกฎาคม ค.ศ. 2004) กล่าวถึงเรื่องการสังหารนอกกระบวนการยุติธรรมและการสังหารโดยพลการโดยออกข้อเสนอแนะแก่รัฐดังต่อไปนี้

- ด้านกฎหมายรัฐต้องทำการปฏิรูปกฎหมายโดยการออกหรือแก้ไขกฎหมายเพื่อลงโทษผู้กระทำความผิดการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติให้ผู้กระทำความผิดรับรู้ว่าการฆ่าดังกล่าวจะต้องได้รับโทษตามกฎหมายโดยไม่ได้รับสิทธิในการลดโทษหรือสิทธิพิเศษอีกต่อไป⁹⁵

- ด้านนโยบายรัฐบาลต้องให้ความสำคัญในการกำหนดนโยบายเพื่อรองรับความต้องการของชนกลุ่มน้อยหรือชนเผ่าเพื่อลดความตึงเครียดและลดความรุนแรงที่จะเกิดขึ้นในสังคม⁹⁶

- ด้านการสอบสวนต้องให้ผู้เชี่ยวชาญด้านนิติเวชมีอิสระในการทำงานและได้รับการป้องกันความปลอดภัยในการทำหน้าที่เพื่อให้สามารถวินิจฉัยการตายได้อย่างตรงไปตรงมาไม่ทำงานอยู่ภายใต้ความกดดันของฝ่ายใด⁹⁷

- ด้านกระบวนการยุติธรรมควรปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมให้มีความมั่นใจว่าจะรับประกันสิทธิของประชาชนได้อย่างแท้จริงในเรื่องของความรุนแรงในครอบครัวและศาลต้องลงโทษผู้กระทำความผิดที่ละเมิดสิทธิมนุษยชน โดยไม่มีการลดโทษหรือยกเว้นความผิดให้แก่ผู้กระทำความผิด⁹⁸ และควรให้พนักงานอัยการมีอำนาจในการสืบสวนและตรวจสอบคดีการสังหารนอกกระบวนการยุติธรรมแยกต่างหากจากตำรวจและขึ้นตรงต่อรัฐมนตรีกระทรวงยุติธรรมเพื่อให้มีการตรวจสอบการทำงานของตำรวจและเพื่อมีกลไกในการกลั่นกรองคดี อันจะเป็นการรับประกันสิทธิมนุษยชนให้แก่ประชาชนมากขึ้น⁹⁹

- ด้านข้อมูลรัฐบาลต้องจัดให้มีการจัดเก็บข้อมูลและสถิติเกี่ยวกับคดีอาชญากรรมและต้องเป็นข้อมูลที่สามารถตรวจสอบได้และเข้าถึงง่าย¹⁰⁰

- ด้านหน่วยงานและองค์กร รัฐบาลต้องก่อตั้งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็นองค์กรอิสระที่คอยดูแลเรื่องการละเมิดสิทธิมนุษยชนและความรุนแรงต่อสตรีในครอบครัว โดยอาจเป็นองค์กรกึ่งตุลาการ (quasi-judicial) ให้มีการจ่ายค่าชดเชยแก่ครอบครัวของผู้เสียหายจากการสังหารนอกกระบวนการยุติธรรม¹⁰¹ และรัฐควรจัดให้มีบ้านพักฉุกเฉินแก่ผู้หญิงที่ตก

⁹⁵ E/CN.4/2004/7, para 96

⁹⁶ E/CN.4/2002/74/Add.1

⁹⁷ Ibid., para 119

⁹⁸ E/CN.4/2002/74/Add.1, para 117

⁹⁹ Ibid., para 118

¹⁰⁰ E/CN.4/2004/7, para 96

¹⁰¹ E/CN.4/2002/74/Add.1, para 116

เป็นเหยื่อหรืออาจจะตกเป็นเหยื่อของความรุนแรง การให้ความคุ้มครองผู้หญิงต้องไม่จำกัดสิทธิเสรีภาพของหญิงมากเกินไปจนถึงขั้นกักบริเวณ ผู้หญิงเหล่านี้สามารถจะอยู่หรือออกจากบ้านพักฉุกเฉินตราบเท่าที่ต้องการ¹⁰²

- ด้านราชทัณฑ์ เรือนจำไม่ควรจะเป็นที่ซึ่งผู้หญิงที่ตกเป็นเหยื่อจากการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติแม้จะอ้างเรื่องความปลอดภัยก็ตาม ดังนั้น ต้องไม่นำตัวผู้หญิงที่ตกเป็นเหยื่อจากความรุนแรงไปกักขังในเรือนจำไม่ว่าจะด้วยเหตุใดก็ตาม¹⁰³

- ด้านบุคลากรและทรัพยากรต้องมีการจัดอบรมแก่ผู้พิพากษา พนักงานอัยการ พนักงานตำรวจ¹⁰⁴ และพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะต้องได้รับการอบรมด้านมาตรฐานของสิทธิมนุษยชน โดยศึกษาจากกรณีตัวอย่างและกลุ่มเคลื่อนไหวทางด้านสิทธิมนุษยชนในท้องถิ่นต้องมีส่วนร่วมในการจัดอบรม¹⁰⁵ เจ้าหน้าที่ทุกระดับต้องได้รับการฝึกอบรมไม่ว่าเจ้าหน้าที่ในระดับสูงหรือในระดับล่างจำต้องเข้ารับการฝึกอบรมเช่นกัน¹⁰⁶

2) นาย Philip Alston ผู้รายงานพิเศษเรื่องการสังหารนอกกระบวนการยุติธรรมและการสังหารโดยพลการ จัดทำรายงานส่วนใหญ่จะมุ่งประเด็นเรื่อง Targeted Killings¹⁰⁷, Election-related violence and killings¹⁰⁸, police oversight mechanisms¹⁰⁹ โดยไม่ได้กล่าวถึงเรื่องความรุนแรงต่อสตรีไว้เท่าใดนัก

ผู้รายงานพิเศษว่าด้วยความรุนแรงต่อสตรี สาเหตุและผลลัพธ์
(Special Rapporteur on Violence against Women, its Causes and Consequences)

ผู้รายงานพิเศษว่าด้วยความรุนแรงต่อสตรี สาเหตุและผลลัพธ์ (Special Rapporteur on Violence against Women, its Causes and Consequences) มีทั้งหมด 3 คน ดังต่อไปนี้

¹⁰² E/CN.4/2002/74/Add.1, para 126

¹⁰³ E/CN.4/2004/7, para 96

¹⁰⁴ E/CN.4/2003/3/Add.4, para 85

¹⁰⁵ E/CN.4/2004/7, para 96

¹⁰⁶ E/CN.4/2002/74/Add.1, para 112

¹⁰⁷ A/HRC/14/24/Add.6

¹⁰⁸ A/HRC/14/24/Add.7

¹⁰⁹ A/HRC/14/24/Add.8

1) Ms. Radhika Coomaraswamy (ศรีลังกา) ได้รับการแต่งตั้งปี ค.ศ. 1994 – กรกฎาคม ค.ศ. 2003 เป็นผู้รายงานพิเศษว่าด้วยความรุนแรงต่อสตรี สาเหตุและผลลัพธ์ ได้เสนอมาตรการในการแก้ไขปัญหาเรื่องความรุนแรงต่อสตรีไว้ดังต่อไปนี้

รัฐมีพันธกรณีที่จะต้องปกป้องสิทธิมนุษยชนของผู้หญิง¹¹⁰ รัฐควรต้องสัตยาบันตราสารสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบซึ่งเป็นอนุสัญญาที่ให้การรับรองสิทธิของผู้หญิงมากที่สุด¹¹¹ รัฐจะต้องบัญญัติกฎหมายให้สอดคล้องกับตราสารสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ¹¹² ควรมีการแก้ไขกฎหมายที่ไม่มีประสิทธิภาพในการป้องกันอาชญากรรมความรุนแรงต่อสตรี ทั้งยังต้องมีกลไกคอยตรวจสอบอย่างใกล้ชิด¹¹³ รัฐต้องจัดให้มีการอบรมเจ้าพนักงานของรัฐ¹¹⁴ ต้องจัดตั้งกองทุนเพื่อสนับสนุนให้มีการสร้างบ้านพักฉุกเฉิน¹¹⁵ และ รัฐต้องเพิกถอนข้อสงวนทั้งหลายที่ได้สงวนไว้ในอนุสัญญาที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะข้อสงวนที่ได้ให้ไว้ในอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบอันเป็นอนุสัญญาที่เกี่ยวข้องกับการรับประกันสิทธิของผู้หญิงโดยเฉพาะ เช่น การกำหนดกฎหมายครอบครัวให้ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกันในการที่ใช้สิทธิขอหย่า¹¹⁶ , กฎหมายเรื่องการลี้ภัยควรมีหลักเกณฑ์เรื่องการลี้ภัยให้ขยายความครอบคลุมไปถึงเรื่องเพศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องความรุนแรงในครอบครัว¹¹⁷

ในด้านการสอบสวนรัฐต้องกำหนดขอบอำนาจของพนักงานตำรวจไว้อย่างชัดเจนโดยกำหนดนโยบายไว้เป็นลายลักษณ์อักษรทั้งยังต้องมีการอบรมพนักงานตำรวจให้มีความเข้าใจกับปัญหาความรุนแรงต่อสตรีและให้มีการรับบุคลากรใหม่เนื่องจากพนักงานตำรวจถือเป็นหน่วยงานของรัฐที่มีการใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดหน่วยงานหนึ่ง¹¹⁸ ทั้งต้องทำความเข้าใจกับผู้หญิงและเด็กหญิงว่าการแจ้งความดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดเป็นเรื่องสำคัญและต้องทำให้ผู้หญิงและเด็กหญิงที่เป็นเหยื่อเข้าใจว่าตนเป็นเหยื่อจากความรุนแรงและมีสิทธิในการแจ้งความดำเนินคดีเพื่อนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ เนื่องจากผู้หญิงและเด็กที่ตกเป็นเหยื่อของความ

¹¹⁰ E/CN.4/1996/53, para 140

¹¹¹ Ibid., para 142

¹¹² Ibid.

¹¹³ Ibid., para 141

¹¹⁴ Ibid.

¹¹⁵ Ibid.

¹¹⁶ Ibid., para 142

¹¹⁷ Ibid.

¹¹⁸ Ibid.

รุนแรงมักถูกสังคมนองว่าเป็นฝ่ายผิด (ที่ไม่ปฏิบัติตามประเพณีหรือทำผิดประเวณี)¹¹⁹ รัฐจะต้องใช้ความระมัดระวังตามสมควรในการปกป้อง , ฟ้องร้องและดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดเพื่อนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ นอกจากนี้รัฐควรอนุญาตให้ผู้หญิงที่เป็นเหยื่อออกจากประเทศไปยังประเทศที่ปลอดภัยแทนที่จะนำหญิงที่เป็นเหยื่อไปขังในเรือนจำไม่ว่าด้วยเหตุใดก็ตาม¹²⁰

2) Dr. Yakin Ertürk (ตุรกี) ได้รับแต่งตั้งในเดือน สิงหาคม ค.ศ. 2003 – กรกฎาคม 2009 เป็นผู้รายงานพิเศษว่าด้วยความรุนแรงต่อสตรีสาเหตุและผลลัพธ์ได้เสนอมาตรการในการแก้ไขปัญหาเรื่องความรุนแรงต่อสตรีไว้ดังต่อไปนี้

- ด้านกฎหมายกำหนดให้รัฐต้องออกกฎหมายเกี่ยวกับความรุนแรงต่อสตรีและมีกลไกองค์กรที่คอยกำกับดูแลควบคุมประสานงานเพื่อดูแลผู้กระทำความผิด¹²¹ ควรปฏิรูปประมวลกฎหมายอาญาเพื่อรับประกันสิทธิของผู้หญิงไม่ให้มีการเลือกปฏิบัติและควรเพิ่มการป้องกันด้านความรุนแรงต่อสตรีให้มากขึ้น เช่น กำหนดให้การข่มขืนโดยคู่สมรสเป็นความผิดตามกฎหมาย, การกำหนดบทลงโทษให้หนักขึ้นสำหรับผู้กระทำความผิดที่เป็นคู่สมรส, อดีตคู่สมรส (ไม่คำนึงว่าเป็นคู่สมรสที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่) หากได้กระทำความผิดใดต่อภริยาหรืออดีตภริยาของตนจะถือเป็นเหตุเพิ่มโทษกำหนดบทลงโทษให้หนักขึ้นเทียบเท่ากับกรณีการกระทำต่อเด็กหรือผู้อยู่ในอุปการะ¹²² , รัฐต้องยกเลิกบทบัญญัติกฎหมายที่ยกเว้นความผิดหรือลดโทษให้แก่ผู้กระทำความผิดที่ฆ่าสมาชิกในครอบครัวของตน¹²³ , รัฐต้องปฏิรูปกฎหมายครอบครัวโดยยกเลิกกฎหมายที่ไม่เป็นธรรมแก่ผู้หญิง โดยเฉพาะเรื่องทรัพย์สินและมรดก¹²⁴ และควรก่อตั้งศาลที่มีเขตอำนาจเหนือคดีครอบครัวโดยเฉพาะและจัดให้มีทนายความหญิงที่คอยให้ความช่วยเหลือหรือคอยให้คำปรึกษาทางกฎหมาย¹²⁵

- ด้านการสอบสวนและกระบวนการยุติธรรมรัฐต้องจัดทำข้อเสนอแนะให้แก่พนักงานตำรวจและพนักงานในกระบวนการยุติธรรมเข้าใจถึงระบบการสอบสวน การฟ้องร้องดำเนินคดี การตัดสินคดีที่เกี่ยวข้องกับคดีความรุนแรงต่อสตรีทั้งหลาย¹²⁶ , รัฐต้องก่อตั้งหน่วยงานใน

¹¹⁹ Ibid.

¹²⁰ Ibid.

¹²¹ A/HRC/11/6/Add.3, para 95

¹²² A/HRC/7/6/Add.2, para 100

¹²³ Ibid.

¹²⁴ Ibid.

¹²⁵ A/HRC/11/6/Add.3, para 95

¹²⁶ Ibid.

สำนักงานตำรวจและสำนักงานอัยการดูแลคดีในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้หญิงโดยเฉพาะ¹²⁷ และต้องมีการทบทวนคำพิพากษาของหญิงที่ถูกขังในข้อหาฆ่าสามีเพราะเรื่องของความรุนแรงในครอบครัวโดยพิจารณาถึงพฤติการณ์ในการลดโทษให้แก่หญิงที่ฆ่าสามีเพราะถูกทำร้ายหรือถูกกดขี่¹²⁸

- ด้านการศึกษา รัฐต้องส่งเสริมด้านการศึกษาโดยการรับประกันว่าเด็กไม่ว่าชายหรือหญิงจะได้รับการศึกษาและจัดให้มีกองทุนสำหรับเด็กที่ยากจนหรือด้อยโอกาส¹²⁹ และต้องมีกองทุนสำหรับเด็กในชนบทและท้องที่ยากจนเป็นการเฉพาะ¹³⁰ และต้องเปิดโอกาสให้กับผู้หญิงตั้งครมร์ยังคงได้รับโอกาสในการศึกษาต่อไปไม่ต้องออกจากการเรียน¹³¹

- ด้านองค์กรและกองทุน รัฐต้องก่อตั้งหน่วยงานเฉพาะสำหรับการบังคับใช้กฎหมายด้านสตรี¹³² และต้องมีการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้หญิงที่ย่ำร้าง , เป็นหม้าย , แม่เลี้ยงเดี่ยว และบุตรทั้งยังต้องมีมาตรการพิเศษเพื่อป้องกันการเลือกปฏิบัติ , การคุกคามทางเพศ รวมทั้งทางการเงิน¹³³ โดยจัดให้มีกองทุนที่เป็นศูนย์กลางในการให้ความช่วยเหลือผู้หญิงที่เป็นเหยื่อจากความรุนแรง เช่น จัดให้มีศูนย์กลางที่ให้ความช่วยเหลือทางกายและทางจิตใจ ทางด้านกฎหมายโดยเฉพาะสำหรับผู้ที่ไม่สามารถแบกรับค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี¹³⁴ จัดให้มีที่พักอาศัยสำหรับเด็กผู้หญิงที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีโดยเฉพาะ¹³⁵ และเพิ่มบ้านพักฉุกเฉินให้เป็นที่พักพิงเพื่อรองรับผู้หญิงที่เป็นเหยื่อให้ทั่วถึงและครอบคลุมทุกพื้นที่ไม่ว่าในเมืองหรือในชนบท¹³⁶ และต้องจัดตั้งศูนย์กลางคอยให้ความช่วยเหลือและให้มีสายด่วนสำหรับผู้หญิงที่ต้องตกเป็นเหยื่อหรือกำลังจะตกเป็นเหยื่อจากความรุนแรงในรูปแบบต่างๆ โดยเฉพาะความรุนแรงที่เกิดในครอบครัวได้ขอความช่วยเหลือหรือขอคำปรึกษา¹³⁷ จัดให้มีเงินช่วยเหลือที่เพียงพอในการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานที่มีอยู่ ทั้งให้มีโปรแกรมระยะยาวในการฟื้นฟูเหยื่อจากความรุนแรงต่อสตรีและการค้ามนุษย์และจัดให้มีศูนย์กลางที่คอยให้การช่วยเหลือทางจิต , ทางกฎหมาย , และบ้านพักฉุกเฉินโดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ชนบท¹³⁸

¹²⁷ Ibid.

¹²⁸ A/HRC/11/6/Add.2, para 84

¹²⁹ A/HRC/7/6/Add.2, para 105

¹³⁰ A/HRC/11/6/Add.2, para 84

¹³¹ A/HRC/7/6/Add.3, para 93

¹³² A/HRC/11/6/Add.4, para 86

¹³³ A/HRC/7/6/Add.2, para 103

¹³⁴ A/HRC/11/6/Add.3, para 95

¹³⁵ A/HRC/11/6/Add.2, para 84

¹³⁶ Ibid.

¹³⁷ A/HRC/7/6/Add.2, para 103

¹³⁸ A/HRC/11/6/Add.4, para 86

- ด้านข้อมูลและบริการรัฐต้องสนับสนุนให้มีการรวบรวมข้อมูลและสถิติด้านความรุนแรงต่อสตรีอย่างเป็นระบบโดยแยกตามประเภทของความรุนแรงและความสัมพันธ์กับผู้กระทำความรุนแรง¹³⁹ สนับสนุนนักวิจัยและนักสถิติให้มีการพัฒนางานวิจัยและข้อมูลต่างๆเกี่ยวกับผู้หญิงและเรื่องความรุนแรงต่อสตรีไว้อย่างเป็นทางการ¹⁴⁰

- รัฐต้องรณรงค์ให้ตระหนักถึงความรุนแรงต่อสตรีที่เพิ่มขึ้นในประเทศ , ควรต้องจัดทำข้อมูลเรื่องความรุนแรงของผู้หญิงโดยเฉพาะเรื่องความรุนแรงในครอบครัว เช่น แยกบันทึกคดีอาชญากรรมความรุนแรงในครอบครัวออกจากอาชญากรรมอื่นๆในบันทึกของพนักงานสอบสวน หรืออัยการ เพื่อเป็นเกณฑ์ในการวัดความถี่ในการเกิดอาชญากรรมความรุนแรงต่อสตรี , ควรจัดตั้งหน่วยงานเพื่อรับรายงานเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวและจัดทำสถิติโดยหน่วยงานของรัฐเอง , สร้างความเข้มแข็งในการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างศูนย์กลางข้อมูลต่างๆกับหน่วยงานของราชการ , ควรมีการรวบรวมข้อมูลคดีที่กระทำโดยมิชอบต่อเด็กหญิงอายุต่ำกว่า 18 ปี , ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยเกี่ยวกับสถานะภาพต่างๆของผู้หญิง รวมถึงความรุนแรงในครอบครัว , การค้ามนุษย์ , การฆ่าตัวตาย , การแต่งงานและการมีที่อยู่อาศัย เป็นต้น¹⁴¹ ,มีการพัฒนาฐานข้อมูลให้ครอบคลุมเกี่ยวกับการสำรวจสำมะโนประชากร¹⁴²

- ด้านสื่อ สื่อเป็นอีกส่วนหนึ่งมีบทบาทมากขึ้นในการส่งเสริมสิทธิสตรีที่จะสร้างความเข้าใจในทัศนคติที่ดีและลดอคติที่มีต่อเพศหญิง¹⁴³ และควรสนับสนุนให้มีการรณรงค์ผ่านสื่อ , โรงเรียนและจัดทำโครงการต่าง เกี่ยวกับบทบาทของผู้หญิงกับสิทธิมนุษยชน รวมถึงบทบาทของผู้ชายในเรื่องการแสดงออกของอำนาจและการครอบงำเพศหญิง¹⁴⁴ และต้องจัดให้มีมาตรการช่วยเหลือผู้หญิงที่เป็นเหยื่อจากความรุนแรงต่อสตรี เช่น การให้ที่พักอาศัยและการจ้างงาน¹⁴⁵

- ด้านบุคลากรต้องรณรงค์ให้มีโครงการฝึกอบรมแก่เจ้าพนักงานของรัฐที่เป็นผู้ใช้บังคับกฎหมาย , พนักงานในกระบวนการยุติธรรม , ผู้ที่คอยให้บริการด้านสุขภาพและอนามัย , ผู้นำชุมชนและประชาชนทั่วไปเพื่อเพิ่มความเข้าใจเรื่องความรุนแรงต่อสตรีในทุกรูปแบบอันจะเป็นละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานและความไม่เข้าใจหลักคำสอนของศาสนาอิสลามไม่ให้ถูกบิดเบือน¹⁴⁶

¹³⁹ A/HRC/11/6/Add.3, para 95

¹⁴⁰ A/HRC/7/6/Add.2, para 105

¹⁴¹ A/HRC/11/6/Add.2, para 84

¹⁴² Ibid.

¹⁴³ Ibid.

¹⁴⁴ A/HRC/7/6/Add.2, para 104

¹⁴⁵ Ibid., para 105

¹⁴⁶ A/HRC/11/6/Add.3, para 95

- ในทางระหว่างประเทศ รัฐทั้งหลายต้องสัตยาบันตราสารสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ¹⁴⁷ และจัดทำรายละเอียดแผนปฏิบัติการสำหรับการดำเนินงานและกลไกการตรวจสอบทางกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการใช้ความรุนแรงในครอบครัว รวมทั้งการมีมาตรการที่เหมาะสมและมีการจัดสรรทรัพยากรงบประมาณสนับสนุนอย่างเพียงพอ¹⁴⁸ ต้องดำเนินการด้านความร่วมมือกันระหว่างสหประชาชาติและองค์กรพัฒนาเอกชนให้การก่อตั้งบ้านพักฉุกเฉินสำหรับผู้หญิงที่เป็นเหยื่อจากความรุนแรง¹⁴⁹ และรัฐควรนำข้อเสนอแนะของรัฐและแนวคิดของหลักศานามาเป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อสตรีและเด็กและการบังคับแต่งงาน¹⁵⁰

3) ผู้รายงานพิเศษคนที่สาม Ms.Rashida Manjoo (แอฟริกาใต้) ผู้รายงานพิเศษว่าด้วยความรุนแรงต่อสตรี สาเหตุและผลลัพธ์ รับผิดชอบขอข่าวยงานตั้งแต่สิงหาคม 2009 จนถึงปัจจุบัน (2012) ได้กล่าวถึงประเด็นความรุนแรงต่อสตรีไว้ว่าควรต้องมีมาตรการในการป้องกันปัญหาดังต่อไปนี้

- ด้านกฎหมาย รัฐต้องออกกฎหมายเพื่อรับประกันสิทธิของผู้หญิงและเด็กให้ครอบคลุม รวมทั้งยังต้องแก้ไขหรือยกเลิกกฎหมายที่มีจะส่งเสริมเรื่องความรุนแรงต่อสตรี โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรต้องแก้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่ให้มีการไกล่เกลี่ยคดีความรุนแรงในครอบครัว ทั้งยังต้องกำหนดโทษของผู้ที่กระทำความผิดไว้อย่างชัดเจน

- ด้านหน่วยงานและ กลไกควรมีการจัดตั้งหน่วยงานสำหรับผู้หญิง โดยเฉพาะในการบังคับใช้กฎหมายให้กระจายทั่วถึงทุกพื้นที่รวมทั้งในพื้นที่ชนบท¹⁵¹ ทั้งต้องมีการก่อตั้งกองทุนที่คอยให้ความช่วยเหลือเหยื่อจากความรุนแรงต่อสตรี และตั้งศูนย์กลางที่จัดคอยให้คำปรึกษาไม่ว่าจะเป็นทางด้านจิตวิทยาหรือทางด้านกฎหมาย , มีบริการให้ที่พักพิง หรือบ้านพักฉุกเฉินให้กระจายครอบคลุมทุกพื้นที่ในประเทศ¹⁵²

- ด้านข้อมูลรัฐต้องมีการรวบรวมข้อมูลหรือความรู้เรื่องความรุนแรงต่อสตรี¹⁵³ รวมทั้งมีการทำสถิติคดี เพื่อใช้ในการวิเคราะห์และปรับปรุงปัญหาความรุนแรงต่อสตรีและ

¹⁴⁷ Ibid.

¹⁴⁸ A/HRC/11/6/Add.4, para 86

¹⁴⁹ A/HRC/7/6/Add.2, para 103

¹⁵⁰ A/HRC/11/6/Add.3, para 95

¹⁵¹ A/HRC/14/22/Add.2, para 92

¹⁵² A/HRC/17/26/Add.2 para 8

¹⁵³ A/HRC/14/22/Add.2, para 94

การเลือกปฏิบัติต่อสตรีและข้อมูลดังกล่าวยังอาจเป็นประโยชน์ในอีกหลายด้าน เช่น แรงงาน, สุขภาพอนามัย, การศึกษา และกระบวนการยุติธรรมอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพของชีวิตของผู้หญิงให้ดีขึ้นต่อไป¹⁵⁴ โดยต้องมีการตรวจสอบข้อมูลให้แน่ชัดว่ามาจากแหล่งที่เชื่อถือได้ และมีความโปร่งใสซึ่งควรแยกเก็บข้อมูลตาม เพศ อายุ เชื้อชาติ , ชาติพันธุ์ , ทางเศรษฐกิจและสังคม¹⁵⁵

- ด้านการสอบสวน รัฐต้องก่อตั้งหน่วยพิเศษทำการสอบสวนและดำเนินคดีแก่คดีที่เกี่ยวกับความรุนแรงต่อสตรีโดยเฉพาะ¹⁵⁶ อาจมีการแยกฐานความผิดที่เกี่ยวกับผู้หญิงไว้เป็นต่างหาก แต่การสอบสวนและสืบสวนคดีอาชญากรรมความรุนแรงต่อสตรีต้องปฏิบัติให้มีมาตรฐานอย่างเดียวกันกับอาชญากรรมอื่นและสืบสวนคดีโดยไม่มีอคติในทางเพศ¹⁵⁷ ทั้งรัฐควรมีมาตรการในการสอบสวนสำหรับผู้หญิงโดยเฉพาะ เช่น ในการสอบปากคำผู้เสียหายหรือพยานที่เป็นหญิงที่เป็นเหยื่อจากความรุนแรงต่างต้องกระทำในสถานที่ที่แยกไว้อย่างเป็นสัดส่วน¹⁵⁸

- ด้านการศึกษา รัฐต้องบรรจุเรื่องความเท่าเทียมทางเพศไว้ในหลักสูตรการศึกษา ทั้งต้องจัดอบรมครูและอาจารย์เพื่อมุ่งเปลี่ยนทัศนคติบทบาทของผู้ชายและผู้หญิงและปลูกฝังเรื่องสิทธิมนุษยชน¹⁵⁹ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการต้องเร่งดำเนินการอย่างเร่งด่วนในการสร้างโรงเรียนหรือสถานศึกษาสำหรับผู้หญิง ในทุกเมือง ทุกจังหวัด หรือทุกท้องถิ่นทั่วประเทศให้เพิ่มมากขึ้นผู้หญิงได้เข้าถึงการศึกษามากขึ้นและจัดให้มีทุนการศึกษาแก่ผู้หญิงให้ได้รับโอกาสในการได้รับการศึกษา¹⁶⁰

จากรายงานของผู้รายงานพิเศษทั้งหลายที่กล่าวมาข้างต้นพอจะมีมาตรการในการป้องกันปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติอยู่บ้าง แต่อย่างไรก็ดี ก็ไม่อาจหยุดยั้งปัญหาได้อย่างสิ้นเชิงเนื่องจากข้อเสนอแนะดังกล่าวยังคงขาดสภาพบังคับให้รัฐนำไปปฏิบัติตาม ดังนั้น จึงต้องพิจารณามาตรการอื่นในทางระหว่างประเทศและมาตรการในระดับรัฐต่อไปเพื่อเสริมอนุสัญญา CEDAW

¹⁵⁴ A/HRC/17/26/Add.2, para77

¹⁵⁵ Ibid.

¹⁵⁶ Ibid.

¹⁵⁷ A/HRC/14/22/Add.2, para92

¹⁵⁸ A/HRC/17/26/Add.4, para 100

¹⁵⁹ A/HRC/17/26/Add.3, para 83

¹⁶⁰ A/HRC/17/26/Add.4, para 96

2.4.6.5.2 กลไก UPR (Universal Periodic Review – UPR)

กลไกการตรวจสอบตามระยะ หรือ Universal Periodic Review (UPR) ตั้งขึ้นเพื่อเป็นอีกกลไกหนึ่งในการตรวจสอบด้านสิทธิมนุษยชนซึ่งให้โอกาสรัฐแต่ละรัฐทบทวนตนเองเพื่อปรับปรุงสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในประเทศของตนและปฏิบัติตามพันธกรณีด้านสิทธิมนุษยชน กลไก UPR เป็นกลไกที่จะรับประกันว่าทุกรัฐจะได้รับการตรวจสอบที่เท่าเทียมกัน¹⁶¹

UPR ก่อตั้งโดยมติของสมัชชาใหญ่สหประชาชาติ ข้อมติที่ 60/251 วันที่ 15 มีนาคม ค.ศ. 2006¹⁶² UPR เป็นองค์กรที่ตั้งขึ้นใหม่เพื่อทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชนและการอนุวัติพันธกรณีด้านสิทธิมนุษยชนของทุกประเทศอย่างเท่าเทียมกัน โดยทั้งประเทศสมาชิกและประเทศผู้สังเกตการณ์จะถูกทบทวนทุก 4 ปีและในแต่ละปีจะมีประเทศสมาชิกสหประชาชาติถูกทบทวนจำนวน 48 ประเทศ โดยคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยสมาชิกคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนทั้ง 47 ประเทศมีหน้าที่ตรวจสอบประเทศต่างๆ ปีละ 3 ครั้งและคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนจะแต่งตั้งสมาชิกจากกลุ่มภูมิภาคต่างๆจำนวน 3 คน ทำหน้าที่เป็น rapporteur-troika เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดทำ UPR ของแต่ละประเทศ¹⁶³

เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ.2551 คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน (Human Rights Council) ต้องการตรวจสอบพันธกรณีและพันธกิจด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศต่างๆทำให้รัฐภาคีขององค์การสหประชาชาติถูกตรวจสอบเป็นครั้งแรกภายในระยะเวลาสี่ปี โดยคณะกรรมการจะจัดประชุมสามครั้งต่อปีเป็นเวลาสองสัปดาห์เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบ ในการตรวจสอบจะอาศัยข้อมูลตามรายงานที่ได้จากรัฐและข้อเสนอแนะจากผู้รายงานพิเศษ (Special Procedures) และหน่วยงานตามสนธิสัญญา รวมทั้งข้อมูลที่ได้จากองค์กรพัฒนาเอกชนและหน่วยงานสิทธิมนุษยชนระดับชาติ

2.4.7 พัฒนาการอื่นๆ

นอกจากตราสารสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศและองค์การสหประชาชาติแล้ว ยังคงมีหน่วยงานหรือองค์กรภาคส่วนอื่นที่คอยสอดส่องติดตามสถานการณ์ด้านสิทธิสตรี , การเลือกปฏิบัติ และความรุนแรงทั้งหลายต่อสตรี ดังนี้

¹⁶¹ United Nations Human Rights, Universal Periodic Review [online], 25 Dec 2011, available from <http://www.ohchr.org/en/hrbodies/upr/pages/upmain.aspx>

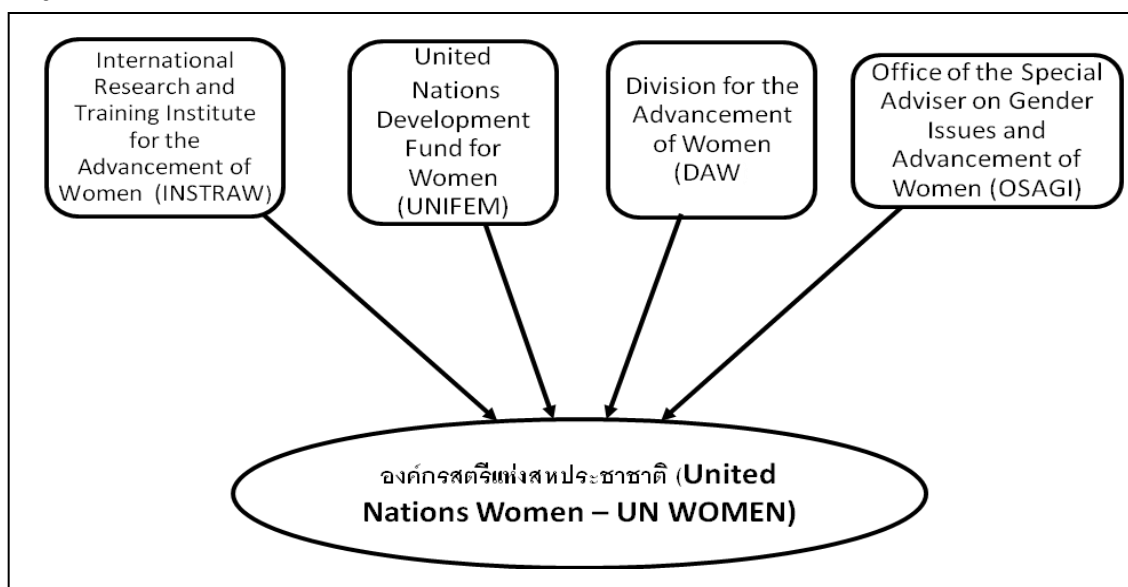
¹⁶² General Assembly A/RES/60/251

¹⁶³ กระทรวงการต่างประเทศ, คณะมนตรีสิทธิมนุษยชน : โฉมหน้าใหม่ของกลไกส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในกรอบสหประชาชาติ [ออนไลน์], 9 กันยายน 2554, แหล่งที่มา <http://www2.mfa.go.th/ungeneva/Statement/ViewStatement.aspx?statelid=29>

2.4.7.1 องค์กรสตรีแห่งสหประชาชาติ (United Nations Women – UN WOMEN)

ในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2010 สมัชชาใหญ่สหประชาชาติได้มีการก่อตั้ง UN WOMEN เพื่อความเสมอภาคทางเพศและเสริมสร้างศักยภาพของผู้หญิง รัฐสมาชิกจึงได้ทำการปฏิรูปองค์กรสตรีที่มีอยู่ทั้งหมดมารวมเข้าไว้ด้วยกันเป็น UN WOMEN เกิดจากการรวมกันขององค์กรที่สำคัญของสหประชาชาติ 4 องค์กร ได้แก่ Division for the Advancement of Women (DAW), International Research and Training Institute for the Advancement of Women (INSTRAW) , Office of the Special Adviser on Gender Issues and Advancement of Women (OSAGI) , United Nations Development Fund for Women (UNIFEM) ปรากฏตามรูปที่ 3

รูปที่ 3 แสดงให้เห็นถึง 4 องค์กรสตรีที่รวมกันเป็นองค์กรใหม่ คือ UNWOMEN

หน้าที่หลักของ UN WOMEN ได้แก่ การสนับสนุนหน่วยงานระหว่างรัฐ (เช่น คณะกรรมการสถานะภาพสตรี) ในการกำหนดนโยบาย, ช่วยเหลือประเทศสมาชิกให้มีความพร้อมทั้งในด้านเทคนิคและด้านการเงินเพื่อดำเนินการมาตรการด้านสตรี UN WOMEN เป็นพันธมิตรที่ดีกับภาคประชาสังคมและมีความรับผิดชอบเรื่องความเสมอภาคของหญิงชาย รวมทั้งการตรวจสอบความก้าวหน้าของทั้งระบบอย่างเป็นเอกภาพ UN WOMEN เริ่มก่อตั้งในเดือนมกราคม ค.ศ. 2011 เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้านสตรีและเด็กให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งในระดับโลก ระดับภูมิภาค และท้องถิ่น โดยจะมุ่งประเด็นการเลือกปฏิบัติต่อสตรีและเด็ก , เสริมสร้างศักยภาพของผู้หญิง , ทำให้เกิดความเสมอภาคระหว่างชายและหญิงทั้งในด้านของสิทธิมนุษยชน , มนุษยธรรมระหว่าง

ประเทศ , ความสงบสุขและความมั่นคง¹⁶⁴ ซึ่งความรุนแรงต่อสตรีและเด็กถือเป็นหนึ่งในการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างกว้างขวางมากที่สุดเรื่องหนึ่ง อาจรวมถึงการล่วงละเมิดทางกายภาพ , ทางเพศ , ทางจิตใจ , ทางเศรษฐกิจ โดยไม่คำนึงถึงอายุ , เชื้อชาติ , วัฒนธรรม , ความมั่นคงและภูมิศาสตร์ ซึ่งอาจเกิดขึ้นในบ้าน , บนถนน , ในโรงเรียน , สถานที่ทำงาน , ในฟาร์ม , ค่ายผู้ลี้ภัยในระหว่างที่มีความขัดแย้ง เป็นต้น UN WOMEN ทำงานอย่างหนักเพื่อเผชิญกับการขจัดความรุนแรงต่อสตรีและเด็ก อันเป็นปัญหาที่ยังรากลึกในสังคม กับทั้งยังมีความพยายามอย่างมากที่จะสนับสนุนและให้ความร่วมมือกับรัฐบาล , ภาคประชาสังคม , ระบบสหประชาชาติ รวมทั้งในสถานการณ์ความขัดแย้งและหลังจากเกิดความขัดแย้ง ทั้งสนับสนุนการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความรุนแรงต่อสตรี

การก่อตั้ง UN WOMEN นับว่าเป็นก้าวที่สำคัญในการจะปกป้องสิทธิของผู้หญิงที่ได้มีการรวมองค์กรสตรีที่สำคัญทั้งสี่องค์กรมารวมเป็นหน่วยงานเดียวเพื่อการทำงานที่เป็นเอกภาพและเป็นระบบ แต่ลำพังการดำเนินงานของ UN WOMEN เพียงองค์กรเดียวนั้นยังไม่อาจจะป้องกันและแก้ไขปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติได้อย่างเต็มที่ ดังนั้นจึงต้องพิจารณามาตรการอื่นในทางระหว่างประเทศและมาตรการในระดับรัฐทั้งหลายเพื่อเสริมมาตรการตามอนุสัญญา CEDAW เป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติต่อไป

2.4.7.2 คณะกรรมการสถานภาพสตรี (Commission on the Status of Women – CSW)

คณะกรรมการสถานภาพสตรี (Commission on the Status of woman – CSW) จัดตั้งขึ้นโดยคณะรัฐมนตรีเศรษฐกิจและสังคม (Economic and Social Council – ECOSOC) แห่งสหประชาชาติจากข้อมติที่ 11(II) วันที่ 21 มิถุนายน 1946 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามผลการดำเนินงานตามปฏิญญาปักกิ่งและแผนปฏิบัติการเพื่อความก้าวหน้าของสตรี และมีหน้าที่ให้ข้อเสนอแนะต่อ ECOSOC เกี่ยวกับการส่งเสริมสิทธิของผู้หญิงและความเสมอภาคระหว่างหญิงชายและเร่งรัดติดตามการดำเนินงานตามปฏิญญาปักกิ่งและแผนปฏิบัติการเพื่อความก้าวหน้าของผู้หญิง ซึ่งประเทศสมาชิกสหประชาชาติให้การรับรองในคราวการประชุมระดับโลกด้านสตรี คณะกรรมการว่าด้วยสถานภาพสตรีประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 45 ประเทศ ที่ได้รับการเลือกตั้งจาก ECOSOC โดยเป็นการเลือกตั้งในนามประเทศ ตามกลุ่มภูมิภาค สำหรับเอเชียมีประเทศที่เป็นสมาชิกได้ 11 ประเทศ มีวาระ 4 ปีและสามารถได้รับการเลือกตั้งซ้ำได้ ส่วนรูปแบบของการประชุม นั้น การประชุมแบ่งออกเป็น 3 รูปแบบ คือ 1) การประชุมเต็มคณะ 2) การประชุมอย่างไม่เป็น

¹⁶⁴ UN Women, About UN Women[online], 9 sept 2011, available from <http://www.un.org/womenwatch/daw/daw/index.html>

ทางการ (Informal consultations) 3) การประชุมแบบปิด ซึ่งการประชุมคณะกรรมการว่าด้วยสถานภาพสตรี มีวัตถุประสงค์หลักในการติดตามความก้าวหน้าของประเทศสมาชิก สหประชาชาติในการดำเนินงานตามผลการประชุมระดับโลกเรื่องสตรีในเรื่องต่างๆรวมทั้งเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงต่อสตรีเพราะตั้งแต่ ปี ค.ศ. 1975 อันเป็นปีสตรีสากลสมาชิกใหญ่แห่งสหประชาชาติได้เห็นชอบด้วยกับคณะกรรมการให้มีการจัดการประชุมสตรีระดับโลกโดยมีคณะกรรมการสถานภาพสตรี เป็นผู้คอยติดตามความก้าวหน้าของการประชุม ซึ่งการประชุมสตรีในระดับโลกมีมาแล้วทั้งสิ้น 4 ครั้ง ดังที่จะกล่าวในหัวข้อ 2.4.7.4

2.4.7.3 องค์กรพัฒนาเอกชน (Non-government organization – NGOs)

องค์กรพัฒนาเอกชน (Non-governmental Organizations - NGOs) คือกลุ่มบุคคล องค์กร หรือหน่วยงาน ซึ่งดำเนินการโดยภาคเอกชนที่มีเป้าหมายในการทำงานเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนในสังคม โดยเฉพาะประชาชนผู้ยากไร้ที่ประสบปัญหาความทุกข์ยากและ/หรือความยากจนขัดสนและ/หรือการถูกเอารัดเอาเปรียบและความอยุติธรรม รวมทั้งเป็นองค์กรที่ทำกิจกรรมโดยไม่แสวงหากำไร โดยทั่วไปหมายถึงองค์กรใดๆที่จัดตั้งขึ้นโดยที่รัฐไม่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือไม่ได้เกิดจากความตกลงระหว่างรัฐและสมาชิกเป็นบุคคลธรรมดาหรือองค์กรที่จัดตั้งโดยภาคเอกชน แม้ว่าองค์กรเอกชนจะมีบทบาทอย่างกว้างขวางในเวทีระหว่างประเทศทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม มนุษยธรรมและสิทธิมนุษยชน แต่กฎหมายระหว่างประเทศก็ไม่ได้รับรองสถานะขององค์กรเอกชนอย่างเป็นทางการ กล่าวคือไม่มีมาตรฐานหรือกฎหมายระหว่างประเทศที่บัญญัติเกี่ยวกับการจัดตั้งหรือกำหนดสถานะขององค์กรเอกชนไว้นอกจากกฎหมายภายในประเทศซึ่งองค์กรเอกชนนั้นจัดตั้งขึ้น ทำให้เกิดความไม่ชัดเจนในกรณีขององค์กรเอกชนดำเนินกิจกรรมระหว่างประเทศ โดยเฉพาะองค์กรเอกชนที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านสิทธิมนุษยชน ได้แก่ Human Rights Watch และ องค์กรนิรโทษกรรมสากล (Amnesty International) เป็นต้น

2.4.7.4 การประชุมระดับโลก

ตั้งแต่ ปี ค.ศ. 1975 อันเป็นปีสตรีสากลสมาชิกใหญ่แห่งสหประชาชาติได้เห็นชอบด้วยกับคณะกรรมการให้มีการจัดการประชุมสตรีระดับโลกโดยมีคณะกรรมการสถานภาพสตรี เป็นผู้คอยติดตามความก้าวหน้าของการประชุม โดยจัดให้มีการประชุมสตรีระดับโลกทั้งหมดสี่ครั้งดังนี้

การประชุมสตรีระดับโลกครั้ง 1 ที่ประเทศเม็กซิโก ปี ค.ศ. 1975 มีประเทศเข้าร่วมประชุมทั้งสิ้น 33 ประเทศและเป็นครั้งแรกที่ 6,000 ผู้แทนขององค์กรพัฒนาเอกชนเข้าร่วมในการประชุม แผนการประชุมระดับโลกเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของปีสตรีสากลที่เน้นการพัฒนาสิทธิของสตรี

ในทุกด้าน การประชุมได้เน้นย้ำและกระตุ้นการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานภาพของสตรีให้ปฏิบัติหน้าที่ครอบคลุมปัญหาสิทธิมนุษยชนของสตรีในทุกด้านและได้มีแผนที่จะร่างอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (CEDAW)¹⁶⁵

การประชุมสตรีระดับโลกครั้งที่ 2 ปี ค.ศ. 1980 เมืองโคเปนเฮเกน (Copenhagen) มีประเทศเข้าร่วมประชุม 145 ประเทศ การประชุมยืนยันความสำคัญของ CEDAW และติดตามผลการดำเนินงานและความก้าวหน้าจากการประชุมครั้งแรกโดยให้ความสำคัญเรื่องการทำงาน, สุขอนามัยและการศึกษา¹⁶⁶

การประชุมสตรีระดับโลกครั้งที่ 3 ปี ค.ศ. 1985 เพื่อทบทวนและประเมินความก้าวหน้าทศวรรษสตรีของสหประชาชาติ ณ กรุงไนโรบี ประเทศเคนยา โดยที่ประชุมได้ระบุถึงความรุนแรงต่อสตรีเป็นอุปสรรคต่อการบรรลุความเสมอภาค การพัฒนา สันติภาพ การปฏิบัติตามอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี

จนกระทั่งในปี ค.ศ. 1995 ได้มีการประชุมระดับโลกว่าด้วยเรื่องสตรี ครั้งที่ 4 ณ กรุงปักกิ่ง (ระหว่างวันที่ 4 – 15 กันยายน 1995) ในการประชุมดังกล่าวได้มีการรับรองปฏิญญาปักกิ่งและแผนปฏิบัติการเพื่อความก้าวหน้าของสตรี โดยปฏิญญาดังกล่าวมุ่งมั่นที่จะป้องกันและขจัดความรุนแรงในทุกรูปแบบต่อสตรีและเด็กผู้หญิง ส่วนในแผนปฏิบัติการได้กำหนดให้ความรุนแรงต่อสตรีเป็นประเด็นที่น่าห่วงใยเป็นพิเศษ อีกทั้งยังมีการวิเคราะห์ปัญหาและเสนอแผนปฏิบัติการที่ทุกฝ่ายจะนำไปใช้เพื่อบรรลุผลในการป้องกันและขจัดความรุนแรงในทุกรูปแบบต่อสตรีและเด็ก

ประเด็นพิจารณาหลักของประชุมมุ่งเน้นการส่งเสริมความก้าวหน้าในการเสริมสร้างศักยภาพและสิทธิผู้หญิง สาระสำคัญของปฏิญญาปักกิ่งและแผนปฏิบัติการเพื่อความก้าวหน้าของสตรี : 12 ประเด็น ประกอบด้วย 1.สตรีกับความยากจน 2.การศึกษาและการฝึกอบรมของสตรี 3. สตรีและสุขภาพ 4.ความรุนแรงต่อสตรี 5.สตรีกับความขัดแย้งที่มีการใช้อาวุธ 6.สตรีกับเศรษฐกิจ 7. สตรีกับอำนาจและการตัดสินใจ 8.กลไกเชิงสถาบันเพื่อความก้าวหน้าของสตรี 9.สิทธิมนุษยชนของสตรี 10.สตรีกับสื่อมวลชน 11.สตรีกับสิ่งแวดล้อม 12. เด็กผู้หญิง ปรากฏตามตารางที่ 2

¹⁶⁵ United Nation, Short History of the Commission on the Status of Women [online] 9 Sept 2011, available from <http://www.un.org/womenwatch/daw/CSW60YRS/CSWbriefhistory.pdf>

¹⁶⁶ A/RES/33/185

ตารางที่ 2 ตารางสรุปแผนปฏิบัติการปักกิ่ง (Beijing Platform for Action)¹⁶⁷

ประเด็นที่นำห่วงใย 12 ข้อในแผนปฏิบัติการปักกิ่ง	
1.	ผู้หญิงกับความยากจน – ภาวะความยากจนที่ยังรากลึกและเพิ่มมากขึ้นทุกทีของสตรี
2.	การศึกษาและการฝึกอบรมของผู้หญิง – ความไม่เสมอภาค ความไม่พอเพียงและการไม่มีโอกาสได้รับการศึกษาและการฝึกอบรมอย่างเสมอภาค
3.	ผู้หญิงและสุขภาพ - ความไม่เสมอภาค ความไม่พอเพียงและการไม่มีโอกาสได้รับการดูแลสุขภาพอนามัยและบริการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างเสมอภาค
4.	ความรุนแรงต่อผู้หญิง
5.	ผู้หญิงและความขัดแย้งที่มีการใช้อาวุธ – ผลที่เกิดสตรีจากความขัดแย้งที่มีการใช้อาวุธ หรือความขัดแย้งอื่นๆ รวมทั้งผู้อาศัยอยู่ในดินแดนที่ถูกต่างชาติยึดครอง
6.	ผู้หญิงและเศรษฐกิจ – ความไม่เสมอภาคในโครงสร้างและนโยบายเศรษฐกิจ ในกิจกรรมการผลิตทุกรูปแบบและในการเข้าถึงทรัพยากร
7.	ผู้หญิงในอำนาจและการตัดสินใจ – ความไม่เท่าเทียมกันระหว่างหญิงชาย ในการร่วมใช้อำนาจและการตัดสินใจในทุกระดับ
8.	กลไกทางสถาบันเพื่อความก้าวหน้าของผู้หญิง – กลไกที่จะส่งเสริมความก้าวหน้าของสตรียังมีไม่เพียงพอในทุกระดับ
9.	สิทธิมนุษยชนของสตรี – การขาดความเคารพต่อสิทธิมนุษยชนของสตรีและความไม่พอเพียงในการส่งเสริมและปกป้องสิทธิมนุษยชนของสตรี
10.	ผู้หญิงและสื่อมวลชน – การมองสตรีในบทบาทเดิมอย่างไม่เปลี่ยนแปลงและความไม่เสมอภาคในการที่สตรีจะเข้าถึงและมีส่วนร่วมในระบบการสื่อสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสื่อมวลชน
11.	ผู้หญิงและสิ่งแวดล้อม - ความไม่เสมอภาคของบทบาทหญิงชายในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและในการปกป้องสิ่งแวดล้อม
12.	เด็กหญิง – การเลือกปฏิบัติและการล่วงละเมิดต่อสิทธิของเด็กหญิง ที่ยังคงมีอยู่ต่อไปโดยไม่เล็กรา

ปฏิญญาปักกิ่งและแผนปฏิบัติการเพื่อความก้าวหน้าของสตรีได้กล่าวถึงเรื่องความรุนแรงต่อสตรีไว้ในข้อที่ 4 โดยกล่าวว่าในทุกสังคม สตรีและเด็กหญิงถูกกระทำทารุณทางกาย ทางเพศและทางจิตใจทั้งในชีวิตส่วนตัวและสาธารณะมากน้อยแตกต่างกันไปโดยไม่จำกัดฐานะ ชนชั้น และวัฒนธรรม มีการข่มขืนทารุณกรรมและกลานลามทางเพศ รวมทั้งการคุกคามในที่ทำงาน ในสภาวะ

¹⁶⁷ ลอร์เรน คอร์เนอร์, การทำเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษให้เป็นประโยชน์สำหรับทุกคน แนวทางที่ตอบสนองต่อมิติหญิงชายและยึดสิทธิเป็นต้นตั้งเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนา (กรุงเทพฯ: สำนักงานภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้, 2008) หน้า 314

สงคราม สตรียังต้องได้รับความเสี่ยงเป็นพิเศษต่อความรุนแรงที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ การใช้สตรีเป็น ทาสทางเพศ บังคับให้ตั้งครรภ์บังคับให้ทำหมันและทำแท้ง เลือกเพศทารกก่อนคลอดและกำจัดทารก หญิงถือเป็นความรุนแรงเช่นกัน การกระทำดังกล่าวล้วนเป็นการละเมิดและทำลายหรือลบล้างสิทธิ มนุษยชนและเสรีภาพเบื้องต้นที่สตรีควรได้รับ นอกจากนี้สตรีบางกลุ่ม เช่น แรงงาน ย้ายถิ่นต้องการ ความเอาใจใส่เป็นพิเศษเนื่องจากตกอยู่ในสถานะที่เสี่ยงต่อความรุนแรงอย่างยิ่ง ทั้งยังกำหนดเรื่อง ความรุนแรงต่อสตรีให้รัฐทั้งหลายมุ่งกระทำการดังต่อไปนี้

1. เร่งอนุวัติและปฏิบัติตามข้อตกลงระหว่างประเทศทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกับความ รุนแรงต่อสตรี รวมทั้งอนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ
2. ออกกฎหมายใหม่และบังคับใช้กฎหมายที่มีอยู่แล้วเพื่อลงโทษผู้มีหน้าที่รักษา ความมั่นคง ตำรวจ หรือตัวแทนอื่นของรัฐที่ปฏิบัติการรุนแรงต่อสตรี
3. จัดหาที่พัก ให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายและบริการอื่นๆ ให้เด็กผู้หญิงและสตรี ที่อยู่ในสถานะเสี่ยงต่อความรุนแรง รวมทั้งให้คำปรึกษาและการบำบัดฟื้นฟูแก่ผู้กระทำผิดเรื่องความ รุนแรงต่อสตรี
4. เร่งรัดการให้ความร่วมมือระดับชาติและระดับนานาชาติที่จะกำจัดเครือข่าย การค้าสตรี

ต่อมา ปี ค.ศ. 2000 มีการทบทวนและประเมินความคืบหน้าในการปฏิบัติตาม ยุทธศาสตร์ในโรบีเพื่อความก้าวหน้าของสตรีและปฏิญญาและแผนปฏิบัติการปักกิ่ง (Five-year Review of the implementation of the Beijing Declaration and Platform for Action (Beijing + 5) held in the General Assembly, 5 - 9 June 2000) ได้กล่าวถึงประเด็นความ รุนแรงต่อสตรีว่าประเทศต่าง ๆ มีพันธะที่จะต้องดำเนินการอย่างเต็มที่ในอันที่จะป้องกัน สอบสวน และลงโทษการกระทำรุนแรงต่อสตรีไม่ว่าการกระทำนั้นๆ รัฐหรือปัจเจกชนจะเป็นผู้กระทำ รัฐ มีหน้าที่ที่จะต้องให้การคุ้มครองต่อผู้ที่ถูกกระทำด้วย นอกจากนี้ยังต้องตระหนักและความมุ่งมั่นมาก ขึ้นในการที่จะป้องกันและต่อสู้กับการกระทำรุนแรงต่อสตรีและเด็กหญิง ซึ่งรวมถึงการกระทำ ความรุนแรงในครอบครัวด้วย ซึ่งเป็นสิ่งที่ล่องละเมิดและส่งผลกระทบในทางลบ หรือทำให้สตรีและ เด็กหญิงไม่สามารถที่จะใช้ชีวิตบนพื้นฐานของสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพได้ การดำเนินการเหล่านี้ รวมถึงการแก้ไขกฎหมาย นโยบายและแผนงานของรัฐบาล รวมทั้งการออกกฎหมายที่จะลงโทษ ผู้กระทำผิด มีการบริการทางด้านกฎหมาย ที่พุกฉุกฉิน การบริการพิเศษทางด้านสุขภาพอนามัย ใน การแนะนำ มีการจัดตั้งโทรศัพท์สายด่วนเพื่อการปรึกษาหารือและมีหน่วยปฏิบัติการของตำรวจที่ ได้รับการฝึกอบรมเป็นพิเศษ เจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบังคับใช้กฎหมายบุคลากรใน กระบวนการยุติธรรม บุคลากรทางด้านสุขภาพอนามัยและนักสังคมสงเคราะห์ที่ได้รับการส่งเสริมให้

ได้รับการศึกษาอบรมเพิ่มขึ้น ต้องพัฒนาสื่อต่างๆที่ใช้ในการให้การศึกษาแก่สตรีและการรณรงค์เพื่อ
 ความรู้ความเข้าใจของสาธารณชนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งรวมถึงการวิจัยสาเหตุของการกระทำ
 ความรุนแรงต่อสตรีด้วย ต้องวิจัยและศึกษาเฉพาะด้านเกี่ยวกับบทบาทหญิงชายมากขึ้น โดยเฉพาะ
 อย่างยิ่งในเรื่องบทบาทของผู้ชายและเด็กชายและรูปแบบการกระทำ ความรุนแรงต่อสตรี รวมทั้งการ
 วิจัยเกี่ยวกับสภาวะและผลกระทบที่เกิดขึ้นกับเด็กที่เติบโตในครอบครัวที่ตกอยู่ภายใต้การกระทำ
 ความรุนแรง เป็นต้น¹⁶⁸

หลังจากนั้น ยังมีกรทบทวนและประเมินการดำเนินงานของปฏิญญาทุกๆ 5 ปี คือ
 ในปี ค.ศ. 2005¹⁶⁹ และ ปี ค.ศ. 2010¹⁷⁰ เพื่อติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินการตามเป้าหมาย
 ของรัฐทั้งหลาย

ต่อมาในเดือนกันยายน ค.ศ. 2000 ผู้นำประเทศต่างๆ 189 ประเทศ ได้ร่วมประชุม
 สูดยอดแห่งสหัสวรรษ (Millennium Summit) ที่นครนิวยอร์กและให้คำรับรองปฏิญญาแห่ง
 สหัสวรรษที่กำหนดวาระการพัฒนาเพื่อส่งเสริมการพัฒนาคนและลดช่องว่างการพัฒนาให้เป็น
 จุดเริ่มต้นศตวรรษใหม่ ปรัชญาสำคัญของเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium
 Development Goals - MDGs) คือ การยืนยันหลักการสากลเรื่องการพัฒนาที่มีคนเป็นศูนย์กลาง
 และการพัฒนาคนอย่างยั่งยืน โดยเน้นในสาระสำคัญ เช่น เสรีภาพชายและหญิงมีสิทธิที่จะใช้ชีวิตและ
 เลี้ยงดูบุตรของตนอย่างมีศักดิ์ศรี ให้ปลอดจากความหิวโหยและความหวาดกลัวต่อความรุนแรงและ
 การกดขี่หรือความอยุติธรรม สิ่งประกันสิทธิที่ดีที่สุด คือ ธรรมนูญที่มีความเป็นประชาธิปไตยและ
 การมีส่วนร่วมที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของเจตจำนงของความเท่าเทียมกันของประชาชน พลเมืองและชาติ
 ทุกชาติจักต้องไม่ถูกปฏิเสธโอกาสที่จะได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนา ชายและหญิงจะต้องได้รับ
 สิทธิและโอกาสเท่าเทียมกันและความรับผิดชอบร่วมกัน แบ่งปันความรับผิดชอบในการบริหารจัดการ
 การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมทั่วโลก รวมทั้งการจัดการกับภัยคุกคามที่มีต่อสันติภาพและความมั่นคง
 ร่วมกันระหว่างชาติต่างๆ ในโลกโดยอาศัยกลไกความร่วมมือพหุภาคี ปฏิญญาแห่งสหัสวรรษเป็นที่มา
 ของเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (MDGs) ได้มีกำหนดเวลาบรรลุสัมฤทธิ์ผลภายในปี 2558
 ด้วยเป้าหมายหลัก 8 ข้อ เป้าหมายย่อย 18 ข้อและตัวชี้วัด 48 ตัวโดยเป้าหมายหลัก 8 ข้อ ปรากฏ
 ตามตารางที่ 3 ดังต่อไปนี้

¹⁶⁸ United Nation, Five-year Review of the implementation of the Beijing Declaration and Platform for
 Action (Beijing + 5) held in the General Assembly 5 - 9 June 2000 [Online] 22 April 2012, available from:
<http://www.un.org/womenwatch/daw/followup/beijing+5.htm>,

¹⁶⁹ Ibid.

¹⁷⁰ Ibid.

ตารางที่ 3 ตารางสรุปเป้าหมายหลักของการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (Millennium Development Goals - MDG)¹⁷¹

เป้าหมายหลักของการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (Millennium Development Goals)	
1.	ขจัดความยากจนและความหิวโหย
2.	ให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาระดับประถมศึกษา
3.	ส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศและการสร้างพลังแก่ผู้หญิง
4.	ลดอัตราการตายของเด็ก
5.	พัฒนาสุขภาพสตรีมีครรภ์
6.	ต่อสู้โรคเอดส์ มาลาเรียและโรคสำคัญอื่นๆ
7.	รักษาและจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
8.	ส่งเสริมการเป็นหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาในประชาคมโลก

ประเด็นที่พอจะนำมาปรับกับเรื่องความรุนแรงต่อสตรีได้มากที่สุดอยู่ในเป้าหมายที่ 3 ของแผนพัฒนาแห่งสหประชาชาติ เรื่องส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศและการสร้างพลังแก่ผู้หญิง ซึ่งจะกล่าวถึงความเสมอภาคในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์, ความเสมอภาคทางสังคม, ความเสมอภาคในครอบครัว, ความเสมอภาคในการมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจ ให้ผู้หญิงมีสิทธิเท่าเทียมกับผู้ชายในทุกด้านของชีวิตเพื่อให้ผู้หญิงไม่ถูกกดขี่ได้อำนาจของผู้ชายและมีบทบาทมากขึ้นในสังคม อย่างไรก็ตาม แผนพัฒนาฉบับดังกล่าวจะเน้นไปในเรื่องของสิทธิโดยรวมของสตรีมากกว่าที่จะเน้นเรื่องการเลือกปฏิบัติหรือความรุนแรงต่อสตรีโดยตรง ดังนั้น ถ้าพึ่งแผนพัฒนาจึงยังไม่สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติได้ จึงต้องพิจารณามาตรการอื่นในทางระหว่างประเทศและมาตรการในระดับรัฐต่อไป

โดยสรุปแล้ว อาจกล่าวได้ว่าภาพรวมของมาตรการในทางระหว่างประเทศนั้น องค์การสหประชาชาติมีบทบาทสำคัญอย่างมากในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนด้านสตรี โดยเป็นเวทีให้สังคมระหว่างประเทศได้เสนอข้อคิดหรือความเห็นเพื่อการคุ้มครองผู้หญิงจากความรุนแรงและการเลือกปฏิบัติทั้งหลาย แม้ว่าในยุคแรกของสหประชาชาติจะต้องประสบกับความยากลำบากในการดำเนินการด้านสิทธิมนุษยชนเนื่องจากความคิดเห็นในเรื่องสิทธิมนุษยชนเป็นเรื่องใหม่ ประกอบกับแต่ละประเทศต่างมีพื้นฐานทางวัฒนธรรม กฎหมาย การศึกษา ความเชื่อ ศาสนา

¹⁷¹ ลอร์เรน คอร์เนอร์, การทำเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหประชาชาติให้เป็นประโยชน์สำหรับทุกคน แนวทางที่ตอบสนองต่อมิติหญิงชายและยึดสิทธิเป็นที่ตั้งเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนา (กรุงเทพฯ: สำนักงานภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้, 2008) หน้า 18

และระบบการเมืองที่แตกต่างกันถือได้ว่าเป็นงานที่สำคัญอย่างยิ่งที่ไม่อาจมองข้ามไปได้และอุปสรรคสำคัญอย่างยิ่งของสหประชาชาติในการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนก็คือ “อธิปไตย” ของรัฐซึ่งรัฐมักจะอ้างเพื่อปิดกั้นมิให้สหประชาชาติดำเนินการคุ้มครองคนที่อยู่ในอธิปไตยของตน แต่อย่างไรก็ดี ลำพังมาตรการในทางระหว่างประเทศยังไม่เพียงพอที่จะป้องกันและแก้ไขปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติได้ เนื่องจากปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติเป็นปัญหาด้านความเชื่อและแนวปฏิบัติที่มีมาอย่างยาวนานและฝังรากลึกสุดคนในสังคม ดังนั้นจึงต้องนำมาตราการระดับรัฐมาพิจารณาประกอบเพื่อเสริมมาตรการตามอนุสัญญา CEDAW เพื่อจัดการกับปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติต่อไป ซึ่งในบทต่อไป จะแสดงให้เห็นถึงมาตรการตามอนุสัญญาการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบอันเป็นอนุสัญญาที่รับรองสิทธิของผู้หญิงไว้มากที่สุดในขณะนี้ เพื่อจะชี้ให้เห็นถึงมาตรการตามอนุสัญญาฯ ที่มุ่งจะคุ้มครองผู้หญิงโดยตรงว่ามีมาตรฐานอย่างไรและป้องกันปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติได้มากน้อยเพียงใดและยังมีข้อท้าทายอย่างไรที่อนุสัญญาจะต้องได้รับการเสริมจากมาตรการในระดับรัฐ

บทที่ 3

อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ ค.ศ.1979และมาตรการในการ ป้องกันและคุ้มครองสตรีจากการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ

3.1 ความเป็นมาของอนุสัญญา

การพัฒนาความก้าวหน้าและการประกันสิทธิและความเท่าเทียมกันระหว่างหญิงและชายเป็นเรื่องที่สหประชาชาติให้ความสำคัญและให้ความสนใจมาเป็นระยะเวลานาน ตั้งแต่สหประชาชาติได้จัดตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1945 ก็เป็นกลไกสำคัญในการยกระดับสถานภาพของผู้หญิงด้วยการเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงและปลุกเร้าความสนใจให้โลกตระหนักถึงสถานการณ์ที่ผู้หญิงต้องเผชิญอยู่¹ และเพื่อเป็นการคุ้มครองผู้หญิงโดยเฉพาะ สหประชาชาติภายใต้การทำงานของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน (Commission on the Status of Women - CSW) ต้องการจัดทำเอกสารที่จะกำหนดสิทธิของผู้หญิงในรูปของสนธิสัญญาที่มีผลบังคับต่อไปในอนาคตเพื่อให้มีผลผูกพันมากขึ้นในทางระหว่างประเทศ จึงเริ่มจัดทำปฏิญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี (Declaration on the Elimination of Discrimination against Women) ขึ้นในปี ค.ศ. 1967 โดยปฏิญญาดังกล่าวนับเป็นเอกสารทางกฎหมายระหว่างประเทศที่มีการรับรองและระบุไว้อย่างชัดเจนถึงสิทธิอันเท่าเทียมกันของบุรุษและสตรี ดังจะเห็นได้จากคำปรารภของปฏิญญาที่ระบุว่า “หญิงมีบทบาทในทางสร้างสรรค์โลก ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าชายไม่ว่าจะเป็นในทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม ตลอดจนบทบาทต่อครอบครัว โดยเฉพาะการเลี้ยงดูบุตรเพราะฉะนั้นการเลือกปฏิบัติต่อสตรีจึงก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมขั้นพื้นฐาน เป็นการขัดต่อเกียรติภูมิของมนุษย์ สวัสดิภาพของครอบครัวและสังคม ทั้งยังเป็นการขัดขวางมิให้ผู้หญิงมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมกับชายในเรื่องการเมือง เศรษฐกิจและวัฒนธรรม”² แต่ปฏิญญาดังกล่าวเป็นเพียงคำประกาศหลักการโดยทั่วไปที่บรรดาประเทศต่างๆยอมรับซึ่งอาจจะมีผลบังคับในเชิงจริยธรรมและการเมืองเท่านั้น แต่ในแง่สภาพบังคับตามกฎหมายแล้วปฏิญญาไม่มีผลผูกพันให้รัฐสมาชิกต้องปฏิบัติตาม ดังนั้น เพื่อให้หลักการการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีตามที่กำหนดไว้ในปฏิญญาว่าด้วยการเลือกปฏิบัติต่อสตรีบรรลุผลอย่างแท้จริง ในปี ค.ศ. 1972 คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนจึงดำเนินการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดทำอนุสัญญาและในการประชุมสตรีระดับโลก ค.ศ.1975 ณ ประเทศเม็กซิโก ได้นำประเด็นดังกล่าวขึ้นพิจารณา ในที่สุดอนุสัญญาดังกล่าวก็ถูกจัดทำขึ้นภายใต้ชื่อ “อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ ค.ศ.1979” (Convention on the Elimination of All

¹ United Nations , Women : Challenges to the Year 2000 (New York : United Nations Department of Public Information , 1997) , p.1

² G.A. Res. 48/104.

Forms of Discrimination Against Women - CEDAW) โดยได้รับการรับรองจากที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติสมัยที่ 34 เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม ค.ศ.1979³ มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 3 กันยายน ค.ศ. 1981 ในปัจจุบันมีประเทศให้สัตยาบัน (ratification) หรือภาคยานุวัติ (accession) อนุสัญญาแล้วรวม 186 ประเทศ⁴ อนุสัญญาฉบับนี้มีบทบัญญัติรวม 30 มาตรา เพื่อให้รัฐภาคีหรือประเทศสมาชิกใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและมาตรการดำเนินงานด้านนิติบัญญัติ ตุลาการ การบริหาร หรือมาตรการอื่นที่เกี่ยวกับการจัดการเลือกปฏิบัติทั้งหมดต่อสตรีและให้หลักประกันว่าผู้หญิงจะต้องได้รับสิทธิประโยชน์และโอกาสจากรัฐบนพื้นฐานของความเสมอภาคกับผู้ชาย โดยมาตราที่ 1-16 เป็นการระบุมตรการในการดำเนินการเพื่อจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในด้านต่างๆ ส่วนมาตราที่ 17-30 เป็นการกำหนดขั้นตอนและกลไกในการติดตามการปฏิบัติงานตามอนุสัญญา⁵

ในปัจจุบันอนุสัญญาอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบเป็นอนุสัญญาที่กล่าวครอบคลุมถึงสิทธิผู้หญิงมากที่สุดและมีลักษณะพิเศษเพราะส่งเสริมการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบและบังคับให้รัฐภาคีปฏิบัติตามพันธกรณีตามอนุสัญญาอย่างต่อเนื่อง อนุสัญญาได้กำหนดให้มีคณะกรรมการว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีที่ตั้งขึ้นตาม มาตรา 17 ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญที่มีคุณธรรมและความสามารถสูงในสาขาที่ครอบคลุม 23 คน หลังจากการให้สัตยาบันหรือภาคยานุวัติอนุสัญญานี้รัฐภาคี⁶ รัฐมีพันธกรณีที่จะต้องทำทุกวิถีทางเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของอนุสัญญาและต้องมีความจริงจังในการปฏิบัติตามพันธกรณี แม้ว่ารัฐภาคีอาจตั้งข้อสงวนได้ในบางมาตราก็ตาม

³ Mara R. Bustelo “The Committee on the elimination of discrimination against women at the crossroads,” in *The future of UN human rights treaty monitoring*, edited by Philip Alston and James Crawford. (New York: Cambridge University Press, 2000), p. 97

⁴ United Nations Treaty Collection, Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women[online], 9 Sept 2011, available from http://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtsg_no=IV-8&chapter=4&lang=en

⁵ สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว, อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบและพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ : ผลการประชุมและข้อเสนอแนะจากการประชุมคณะกรรมการว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ สมัยที่ 34(กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว, 2549) หน้า 50.

⁶ Mara R. Bustelo “The Committee on the elimination of discrimination against women at the crossroads,” in *The future of UN human rights treaty monitoring*, edited by Philip Alston and James Crawford. (New York: Cambridge University Press, 2000), p. 80

3.2 วัตถุประสงค์และขอบเขตของอนุสัญญา

อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบจัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นานาชาติประเทศยุติการเลือกปฏิบัติทั้งมวลต่อสตรีและเพื่อขยายความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนของสตรี โดยตระหนักถึงอิทธิพลของวัฒนธรรม , ประเพณี , ความคิดดั้งเดิม , ขนบธรรมเนียม , กฎเกณฑ์ , กฎหมาย , การเมืองและเศรษฐกิจ เป็นต้น หลักการพื้นฐานของอนุสัญญาฯ ประกอบด้วย ความเสมอภาค (Equality) , การไม่เลือกปฏิบัติ (Non discrimination) , พันธกิจของรัฐ (State obligation) ให้สตรีต้องได้รับสิทธิขั้นพื้นฐานเท่าเทียมกับผู้ชาย ไม่ว่าจะในด้านกฎหมาย สุขภาพ การศึกษา การจ้างงาน การมีส่วนร่วมทางการเมือง การเป็นผู้แทนของรัฐบาล และการมีส่วนร่วมในองค์การระหว่างประเทศ สตรีต้องได้รับโอกาสและสามารถเข้าถึงทรัพยากรอย่างเท่าเทียมกับผู้ชาย ได้รับผลประโยชน์จากกระบวนการพัฒนาอย่างเป็นธรรมและเท่าเทียมกับผู้ชาย รัฐต้องคุ้มครอง สนับสนุนและดำเนินการให้ผู้หญิงได้รับสิทธิพื้นฐานข้างต้น⁷

3.3 สาระสำคัญของอนุสัญญา

อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบมีบทบัญญัติทั้งสิ้นรวม 30 ข้อบท โดยแบ่งออกเป็น 6 ภาคในภาค 1 – 4 (ข้อ 1 – 6) ของอนุสัญญาฯ ได้บัญญัติถึงพันธกรณีของรัฐในการดำเนินมาตรการต่างๆ ในการประกันสิทธิและเสรีภาพ ภาค 5 (ข้อ 17 - 22) กล่าวถึงคณะกรรมการว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี (Committee on the Elimination of Discrimination against Women) และกลไกในการตีความการปฏิบัติตามพันธกรณีของรัฐภาคี และภาค 6 (ข้อ 23 - 30) เป็นบทสุดท้าย ซึ่งกล่าวถึงการลงนามการให้สัตยาบันต่ออนุสัญญาฯ ฯลฯ เพื่อให้รัฐภาคีใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและมาตรการดำเนินงานด้านนิติบัญญัติ บริหาร ตุลาการ หรือมาตรการอื่นที่เกี่ยวกับการจัดการเลือกปฏิบัติทั้งมวลต่อสตรี สาระสำคัญของอนุสัญญาฯ สามารถสรุปในรูปของตารางได้ดังนี้⁸

⁷ Rachel A. Ruane, "MURDER IN THE NAME OF HONOR: VIOLENCE AGAINST WOMEN IN JORDAN AND PAKISTAN," *Emory International Law Review*, Vol.14 (2000) : 1529

⁸ วิชัย ศรีรัตน์, *สิทธิมนุษยชนและสิทธิเสรีภาพของชนชาวไทย* (นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช, 2541) หน้า 216

ตารางที่ 4 สาระสำคัญของอนุสัญญา CEDAW⁹

บทบัญญัติที่เป็นสาระสำคัญของอนุสัญญา CEDAW	
มาตราที่ 1: การเลือกปฏิบัติ	ให้คำจำกัดความ “การเลือกปฏิบัติต่อสตรี” ว่า “การแบ่งแยก (distinction) การกีดกัน (exclusion) หรือการจำกัด (restriction) ใดๆ เพราะเหตุแห่งเพศ ซึ่งมีผลหรือความมุ่งประสงค์ที่จะทำลายหรือทำให้เสื่อมเสียการยอมรับ การได้อุปโภค หรือใช้สิทธิโดยผู้หญิง โดยไม่เลือกสถานภาพด้านการสมรส บนพื้นฐานของความเสมอภาคของชายและหญิงของสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม พลเมืองหรือด้านอื่นๆ”
มาตราที่ 2: มาตรการนโยบาย	ใช้มาตรการที่เหมาะสมทุกอย่าง รวมทั้งการออกกฎหมาย เพื่อแก้ไขหรือยกเลิกกฎหมาย กฎระเบียบ ประเพณีและวิธีปฏิบัติใดอันเป็นการเลือกปฏิบัติต่อสตรี
มาตราที่ 3: สิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน	รับประกันให้สตรีได้ใช้และได้อุปโภคสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานบนฐานของความเสมอภาคกับบุรุษ
มาตราที่ 4: มาตรการพิเศษ	การออกมาตรการพิเศษชั่วคราว ซึ่งมุ่งที่จะเร่งรัดให้มีความเสมอภาคที่แท้จริงระหว่างบุรุษและสตรี จะไม่ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติ
มาตราที่ 5: แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทแบบเก่าของหญิงและชาย	มุ่งที่จะให้ได้ขจัดความแตกต่างและวิธีปฏิบัติอันเป็นประเพณีและอื่น ๆ ทั้งปวง ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของความคิดเกี่ยวกับความต่ำต้อยหรือความสูงส่งของอีกเพศหนึ่ง หรือที่อยู่บนพื้นฐานของบทบาทแบบเก่าสำหรับบุรุษและสตรี
มาตราที่ 6: การค้าประเวณี	ปราบปรามการค้าสตรีและการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีของสตรีทุกรูปแบบ
มาตราที่ 7: กิจกรรมทางการเมืองและทางสาธารณะ	จัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในด้านที่เกี่ยวกับการเมืองและทางสาธารณะของประเทศ
มาตราที่ 8: การเป็นผู้แทน	ให้ประกันแก่สตรีภายใต้เงื่อนไขแห่งความเสมอภาคกันกับบุรุษและโดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ ซึ่งโอกาสที่จะเป็นผู้แทนรัฐบาลของตนในระดับระหว่างประเทศและเข้าร่วมในงานขององค์การระหว่างประเทศ
มาตราที่ 9: สัญชาติ	ให้สิทธิที่เสมอภาคกันกับบุรุษแก่สตรี ในการที่จะได้มาซึ่งการ เปลี่ยนแปลง หรือคงไว้ซึ่งสัญชาติของตน
มาตราที่ 10: การศึกษา	ให้ประกันแก่สตรีทั้งหลายซึ่งสิทธิอันเสมอภาคกันกับบุรุษในด้านการศึกษา
มาตราที่ 11: การจ้างงาน	จัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในด้านการจ้างงาน
มาตราที่ 12: สุขภาพ	จัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในด้านการรักษาสุขภาพ

⁹ ลอร์เรน คอร์เนอร์, การทำเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษให้เป็นประโยชน์สำหรับทุกคน แนวทางที่ตอบสนองต่อมิติหญิงชายและยึดสิทธิเป็นที่ตั้งเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนา(กรุงเทพฯ: สำนักงานภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้, 2008) หน้า 311

บทบัญญัติที่เป็นสาระสำคัญของอนุสัญญา CEDAW	
มาตราที่ 13: ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม	จัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในด้านอื่น ของการเป็นอยู่ทางเศรษฐกิจและสังคม
มาตราที่ 14: สตรีชนบท	คำนึงถึงปัญหาเฉพาะที่สตรีในชนบทเผชิญอยู่ รวมทั้งบทบาทสำคัญ ซึ่งสตรีชนบทมีอยู่ ในการช่วยสนับสนุนค้ำจุนครอบครัวของตนด้านเศรษฐกิจ รวมทั้งงานในด้านเศรษฐกิจที่ไม่ได้กำหนดเป็นตัวเงิน
มาตราที่ 15: กฎหมาย	ให้สตรีมีความเสมอภาคกับบุรุษในทางกฎหมาย
มาตราที่ 16: การสมรสและชีวิตครอบครัว	จัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในเรื่องทั้งปวงที่เกี่ยวกับการสมรสและความสัมพันธ์ทางครอบครัว

จากหลักเกณฑ์ทั้งหมดตามอนุสัญญาที่ได้กล่าวไว้ในตารางข้างต้นมีสาระคำสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและคุ้มครองสิทธิสตรีจากความรุนแรงดังนี้

3.3.1 กำหนดคำจำกัดความของคำว่า การเลือกปฏิบัติต่อสตรี (discrimination against women)

มาตรา 1 ของอนุสัญญาดังกล่าวได้ให้นิยามของคำว่า “เลือกปฏิบัติต่อสตรี” (discrimination against women) ว่าหมายถึง “การแบ่งแยก (distinction) การกีดกัน (exclusion) หรือการจำกัด (restriction) ใดๆ เพราะเหตุแห่งเพศ ซึ่งมีผลหรือความมุ่งประสงค์ที่จะทำลายหรือทำให้เสื่อมเสียการยอมรับ การได้อุปโภคหรือใช้สิทธิโดยผู้หญิง โดยไม่เลือกสถานภาพด้านการสมรสบนพื้นฐานของความเสมอภาคของชายและหญิงของสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน ในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม พลเมืองหรือด้านอื่น” ทั้งนี้ โดยไม่คำนึงถึงสถานภาพด้านการสมรสและกำหนดให้รัฐภาคีประกันสิทธิและเสรีภาพของผู้หญิง โดยใช้มาตรการทางนิติบัญญัติ บริหาร ตุลาการและมาตรการอื่นที่เหมาะสมและยังได้บังคับให้รัฐภาคีมีความรับผิดชอบต่อกฎหมายที่มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติไม่ว่าจะโดยตั้งใจหรือไม่ก็ตาม นำมาซึ่งความรับผิดชอบของรัฐในการออกกฎหมายที่มีผลร้ายต่อผู้หญิงเช่นนั้น กล่าวคือแม้ว่ารัฐภาคีจะไม่มีเจตนาออกกฎหมายที่มีลักษณะเลือกปฏิบัติก็ถือได้ว่ารัฐภาคีได้ละเมิดต่อพันธกรณีตามอนุสัญญาแล้ว¹⁰

¹⁰ Rachel A. Ruane, “MURDER IN THE NAME OF HONOR: VIOLENCE AGAINST WOMEN IN JORDAN AND PAKISTAN,” *Emory International Law Review*, Vol.14 (2000): 1530

นอกจากอนุสัญญาจะให้คำนิยามของคำว่า “การเลือกปฏิบัติต่อสตรี” แล้วในข้อเสนอนี้ที่ 19 ได้กำหนดให้การเลือกปฏิบัติต่อสตรีรวมถึงความรุนแรงต่อสตรี โดยกล่าวว่าความรุนแรงบนพื้นฐานของเพศ (gender) เป็นการเลือกปฏิบัติรูปแบบหนึ่ง ซึ่งเป็นอุปสรรคร้ายแรงต่อการที่สตรีสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพบนฐานของความเสมอภาคกับบุรุษ คณะกรรมการยังเรียกร้องให้รัฐภาคีต้องสะท้อนให้เห็นความเกี่ยวพันอย่างใกล้ชิดระหว่างการเลือกปฏิบัติต่อสตรี ความรุนแรงบนพื้นฐานของเพศ กับการละเมิดสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานในรายงาน กับทั้งต้องมีมาตรการเชิงบวกเพื่อขจัดความรุนแรงทุกรูปแบบต่อสตรีและ ต้องมีการทบทวนกฎหมายและนโยบายของรัฐและในการจัดทำรายงานตามอนุสัญญานี้

ยิ่งไปกว่านั้น อนุสัญญาจะได้กำหนดความหมายของคำว่าเลือกปฏิบัติแล้วยังได้กำหนดมาตรการเพื่อยุติการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี ได้แก่ รัฐภาคีจะต้องบรรจุหลักการของความเสมอภาคของชายและหญิงไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งชาติของตนหรือในบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เหมาะสมอื่น รวมทั้งในรัฐธรรมนูญและต้องปฏิบัติตามหลักการของอนุสัญญานี้ไม่ว่าโดยทางกฎหมายหรือวิธีการที่เหมาะสมอื่น¹¹ รัฐต้องมีมาตรการด้านนิติบัญญัติ รวมทั้งข้อบังคับซึ่งห้ามการเลือกปฏิบัติทั้งหมดต่อผู้หญิง¹² รัฐต้องใช้มาตรการที่เหมาะสมทุกอย่างเพื่อขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีโดยบุคคล องค์กรหรือรัฐวิสาหกิจ¹³ รัฐต้องใช้มาตรการที่เหมาะสมทุกอย่างรวมทั้งการออกกฎหมายเพื่อเปลี่ยนแปลง หรือลบล้างกฎหมาย ข้อบังคับ ประเพณีและแนวทางปฏิบัติที่ยังมีอยู่ซึ่งก่อให้เกิดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี¹⁴ เพิกถอนบทบัญญัติทางอาญาภายในทั้งปวง ซึ่งก่อให้เกิดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี¹⁵ รัฐต้องจัดให้มีการคุ้มครองทางกฎหมายซึ่งสิทธิของผู้หญิงบนพื้นฐานที่เท่าเทียมกันกับผู้ชายและรับประกันในการคุ้มครองผู้หญิงอย่างมีประสิทธิภาพต่อการเลือกปฏิบัติใดๆ โดยผ่านศาลยุติธรรมแห่งชาติที่มีอำนาจและสถาบันรัฐบาลอื่น¹⁶ ทั้งรัฐต้องงดเว้นจากการเลือกปฏิบัติต่อสตรีและรับประกันว่าเจ้าหน้าที่และสถาบันของรัฐจะปฏิบัติโดยสอดคล้องกับข้อผูกพันนี้¹⁷

¹¹ อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกๆรูปแบบ มาตรา 2 (ก)

¹² อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกๆรูปแบบ มาตรา 2 (ข)

¹³ อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกๆรูปแบบ มาตรา 2 (จ)

¹⁴ อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกๆรูปแบบ มาตรา 2 (ฉ)

¹⁵ อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกๆรูปแบบ มาตรา 2 (ซ)

¹⁶ อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกๆรูปแบบ มาตรา 2 (ค)

¹⁷ อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกๆรูปแบบ มาตรา 2 (ง)

3.3.2 หลักความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิง

อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ มาตรา 3 กล่าวถึงความเท่าเทียมกันระหว่างบุรุษและสตรีในด้านการเมืองและการดำรงชีวิต (public life) ทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ ให้รัฐภาคีใช้มาตรการที่เหมาะสมทั้งปวง รวมทั้งการออกกฎหมายเพื่อประกันพัฒนาการและความก้าวหน้าอย่างเต็มที่ของผู้หญิงให้ผู้หญิงได้ใช้และอุปโภคสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานเสมอภาคกับบุรุษในทุกด้านโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการเมือง สังคม เศรษฐกิจและวัฒนธรรม ประกอบกับมาตรา 15 ได้กำหนดให้รัฐภาคีต้องทำให้ชายและหญิงเท่าเทียมกันตามกฎหมาย เช่น ในทางแพ่งผู้หญิงมีสิทธิเท่าเทียมกันในการทำสัญญาและในการจัดการทรัพย์สินและสิทธิเท่าเทียมกันในกระบวนการทางศาลและการชำระความทุกชั้นตอน

อนุสัญญากำหนดให้รัฐภาคีต้องใช้มาตรการที่เหมาะสมทั้งปวง รวมทั้งการออกกฎหมายเพื่อประกันพัฒนาการและความก้าวหน้าอย่างเต็มที่ของผู้หญิงเพื่อให้ผู้หญิงได้ใช้และได้อุปโภคสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานบนฐานของความเสมอภาคกับผู้ชาย เช่น สิทธิในการเลือกตั้ง การสนับสนุนให้ดำรงตำแหน่งที่สำคัญ ความเท่าเทียมกันในกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ การศึกษา การดูแลทางเศรษฐกิจ โดยได้รับความเท่าเทียมกันในด้านสิทธิและโอกาสที่จะได้รับการจ้างงานและสิทธิด้านแรงงาน รวมถึงการป้องกันความรุนแรงต่อสตรีในสถานที่ทำงาน ความเท่าเทียมกันในการเข้าถึงบริการด้านสุขภาพ ความเท่าเทียมกันของบุรุษและสตรีในด้านกฎหมาย แพ่งและกฎหมายครอบครัว โดยเฉพาะสตรีมีครรภ์และสตรีหลังคลอดบุตร ทั้งรัฐภาคีต้องประกันความเป็นอิสระของผู้หญิงด้านการเงินและความมั่นคงด้านสังคมและการให้ความสำคัญแก่ผู้หญิงในชนบท ทั้งในด้านแรงงานและความเป็นอยู่ของผู้หญิงในทุกด้าน

3.3.3 สิทธิในด้านการเมือง

อนุสัญญา CEDAW กำหนดให้ผู้หญิงมีสิทธิด้านการเมือง เช่น สิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง การลงประชามติ การได้รับการเลือกตั้ง การวางนโยบาย การเข้าร่วมในองค์การและสมาคม รวมทั้งการเป็นผู้แทนรัฐบาลในระดับระหว่างประเทศและเข้าร่วมงานขององค์การระหว่างประเทศ โดยเสมอภาคกับผู้ชาย

3.3.4 สิทธิทางพลเมือง

อนุสัญญา CEDAW รับรองสิทธิผู้หญิงให้มีสิทธิทางพลเมืองเช่นเดียวกับผู้ชาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเน้นถึงเสรีภาพจากการถูกแสวงประโยชน์ โดยรัฐจะต้องดำเนินมาตรการ เช่น มาตรการด้านกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์และแสวงประโยชน์จากการค้า

ประเวณีของผู้หญิงและเด็ก (มาตรา 6) , เรื่องสัญชาติที่ผู้หญิงมีความเสมอภาคกับผู้ชายในการได้มา การเปลี่ยนแปลงหรือคงไว้ซึ่งสัญชาติของตน รวมทั้งในเรื่องเกี่ยวกับสัญชาติของบุตรด้วย (มาตรา 9) , รับรองความเสมอภาคทางกฎหมาย ให้ผู้หญิงมีความเสมอภาคกับผู้ชายในทางกฎหมายและมีความสามารถทางกฎหมาย เช่น ในการทำสัญญา การจัดการทรัพย์สิน การเลือกถิ่นที่อยู่และ ภูมิลำเนา (มาตรา 15) และกรณีสิทธิในทรัพย์สิน สามีและภริยามีสิทธิเท่าเทียมกันในส่วนที่เกี่ยวกับ ความเป็นเจ้าของการได้มา การจัดการ การดำเนินการ การอุปโภคและการจำหน่ายทรัพย์สิน (มาตรา 16)

3.3.5 สิทธิทางเศรษฐกิจ

อนุสัญญารับรองให้ผู้หญิงและผู้ชายมีความเสมอภาคกันในการจ้างงาน เช่น สิทธิในการทำงาน สิทธิในการได้เลื่อนตำแหน่ง สิทธิในการได้รับผลประโยชน์ผลตอบแทนที่เท่าเทียมกัน (มาตรา 11) รวมทั้งความเสมอภาคกันในเรื่องสิทธิที่จะได้ผลประโยชน์ด้านครอบครัว การกู้ยืม จากธนาคาร การจำนองและสินเชื่อด้านการเงินรูปอื่น (มาตรา 13) นอกจากนี้ผู้หญิงในชนบทยังได้รับการสนับสนุนจากรัฐในด้านอื่นเป็นพิเศษ เช่น การให้สตรีในชนบทเข้าร่วมและได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาชนบทมีสิทธิในการจัดการให้มีกลุ่มช่วยเหลือตนเองและสหกรณ์ มีโอกาสได้สินเชื่อและการกู้ยืม ทางเกษตร สิ่งอำนวยความสะดวกด้านการเกษตร เทคโนโลยีที่เหมาะสมและการปฏิบัติแบบเสมอภาคในการปฏิรูปที่ดินและการเพาะปลูก รวมทั้งในโครงการด้านตั้งถิ่นฐานใหม่ (มาตรา 14)

3.3.6 สิทธิทางสังคมและวัฒนธรรม

อนุสัญญากำหนดให้หญิงและชายมีความเสมอภาคกันในการศึกษา (มาตรา 10) โดยรัฐจะต้องพยายามจัดแนวความคิดแบบเท่าเทียมกับบทบาทของชายและหญิง ผ่านการเรียนการสอนและต้องใช้มาตรการที่เหมาะสมเพื่อปรับปรุงแบบแผนความประพฤติทางสังคมและวัฒนธรรม เพื่อให้หญิงและชายมีความเท่าเทียมกัน (มาตรา 5), ด้านสวัสดิการสังคมนั้นหญิงและชายมีความเสมอภาคกันในการได้รับการประกันสังคมได้รับความปลอดภัยในการทำงานและสภาพการทำงาน (มาตรา 11) ในการรักษาสุขภาพ (มาตรา 12) ในการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการและกีฬา (มาตรา 13(ค)) นอกจากนี้ ในด้านการสมรสและความสัมพันธ์ทางครอบครัว หญิงและชายมีสิทธิเช่นเดียวกัน ในการทำการสมรส มีสิทธิเลือกคู่สมรสและขาดจากการสมรส รวมถึงสิทธิในการเลือกใช้นามสกุลและการประกอบอาชีพ (มาตรา 16) และผู้หญิงมีสิทธิในการเข้าร่วมในกิจกรรมทางวัฒนธรรมเช่นเดียวกับผู้ชาย (มาตรา 13(ค))

3.3.7 สิทธิของสตรีกลุ่มพิเศษ

อนุสัญญากำหนดให้ผู้หญิงในชนบทได้รับสิทธิทางเศรษฐกิจและสิทธิทางด้านสังคมและวัฒนธรรม เช่น สิทธิได้รับผลประโยชน์โดยตรงจากโครงการประกันสังคม สิทธิได้รับความสะดวกด้านการรักษาสุขภาพอย่างเพียงพอ สิทธิได้รับการฝึกอบรมและการศึกษาทุกระดับ (มาตรา 14) และรัฐจะต้องให้ความคุ้มครองแก่ผู้หญิงที่ตั้งครรภ์และผู้หญิงที่เป็นมารดา ทั้งห้ามมิให้มีการเลิกจ้างหญิงที่ตั้งครรภ์เพราะเหตุแห่งการตั้งครรภ์หรือเพราะการลาคลอดบุตรและให้มีการคุ้มครองเป็นพิเศษแก่ผู้หญิงที่อยู่ระหว่างตั้งครรภ์ในการทำงานในรูปแบบที่มีแนวโน้มว่าจะเป็นอันตราย (มาตรา 11.2 (ก) (ข) และ (ง)) นอกจากนี้ รัฐยังจะต้องดำเนินการให้ผู้หญิงได้รับบริการในด้านการรักษาสุขภาพที่เหมาะสมเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ การคลอดบุตรและระยะหลังคลอดบุตร (มาตรา 12)

3.4 กลไกในการติดตามการปฏิบัติตามอนุสัญญา

เพื่อให้อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบมีผลบังคับใช้ในการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีได้สมดังเจตนารมณ์ของอนุสัญญา จึงจำเป็นต้องมีกระบวนการหรือกลไกในการติดตามและกระตุ้นให้รัฐภาคีดำเนินการตามพันธกรณี ซึ่งตามมาตรา 17 กำหนดให้มีการจัดตั้ง “คณะกรรมการว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี” ขึ้นประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 23 คนที่ทำงานเป็นอิสระไม่ขึ้นอยู่กับอาณาเขตของประเทศใดทำหน้าที่ติดตามการปฏิบัติตามพันธกรณีตามอนุสัญญา โดยประเทศที่เป็นภาคีจะต้องทำรายงานปฏิบัติตามอนุสัญญาต่อ คณะกรรมการภายใน 1 ปีนับแต่เป็นภาคีและต่อไปอีกทุก 4 ปี อย่างต่อเนื่องโดยคณะกรรมการจะคอยให้คำแนะนำ (Recommendation) หลังจากได้พิจารณารายงานแล้ว ซึ่งคำแนะนำจะเป็นประโยชน์ในการขจัดอุปสรรคที่รัฐภาคีอาจประสบในการนำอนุสัญญาไปปฏิบัติจริง¹⁸

3.4.1 การตั้งคณะกรรมการว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี

คณะกรรมการว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี (Committee on the Elimination of Discrimination against Women) จัดตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1982 ทำหน้าที่ควบคุมและติดตามการปฏิบัติตามอนุสัญญาของบรรดารัฐภาคี คณะกรรมการประกอบด้วยคณะผู้เชี่ยวชาญจำนวน 23 คน¹⁹ โดยได้รับคัดเลือกจากรัฐภาคีตามรายชื่อที่รัฐบาลประเทศต่างๆเสนอเข้าไปในการ

¹⁸ วิชัย ศรีรัตน์, สิทธิมนุษยชนและสิทธิเสรีภาพของชนชาวไทย หน้า 146

¹⁹ Mara R. Bustelo “The Committee on the elimination of discrimination against women at the crossroads,” in The future of UN human rights treaty monitoring, edited by Philip Alston and James Crawford. (New York: Cambridge University Press, 2000), p.79

เลือกตั้งจะต้องผ่านเงื่อนไข 2 ข้อ คือ (1) ได้รับคะแนนเสียงไม่ต่ำกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนรัฐภาคีที่เข้าประชุม (2) ได้รับคะแนนเสียงอยู่ในลำดับที่มีตำแหน่งว่าง คือ 12 ลำดับแรกและหากการเลือกตั้งรอบแรกไม่ผ่านเงื่อนไขข้อ (1) หรือ (2) จะต้องจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ในรอบสอง ทั้งจะต้องเป็นบุคคลที่มีคุณธรรมและความสามารถสูงในสาขาที่ครอบคลุมโดยอนุสัญญา²⁰ นอกจากนี้ คณะกรรมการว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรียังเป็นบุคคลที่มาจากหลากหลายอาชีพ เช่น นักสังคม นักกฎหมาย ครู หมอ นักการทูตและผู้เชี่ยวชาญกิจการด้านสตรี โดยบุคคลเหล่านี้จะทำหน้าที่ตามความสามารถของตนในฐานะเป็นปัจเจกบุคคลมากกว่าเป็นผู้แทนของรัฐบาล

บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ CEDAW ได้แก่ การติดตามการดำเนินงานของรัฐภาคี ในการปฏิบัติตามอนุสัญญา CEDAW และจัดทำข้อเสนอแนะ (Concluding comments) ให้รัฐภาคีรับไปดำเนินการ , จัดทำข้อเสนอแนะทั่วไป (General Recommendations) ซึ่งเป็นการตีความมาตราต่างๆ ในอนุสัญญา CEDAW ให้เข้ากับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เพื่อผลักดันให้รัฐภาคีดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นซึ่งอาจมิได้ระบุไว้ในสัญญาอย่างชัดเจน , ส่งเสริม สนับสนุน การบูรณาการมุมมองมิติหญิงชายในการดำเนินการระหว่างรัฐบาลและจัดทำนโยบายและโครงการของหน่วยงาน/องค์กรต่างๆ ในกรอบสหประชาชาติ รวมทั้งในระดับชาติ ระดับภูมิภาคและระดับนานาชาติ เช่น ส่งเสริมมาตรฐานระดับโลก การสร้างความตระหนักและการแบ่งปันตัวอย่างที่ดีเพื่อเสริมสร้างให้เกิดการสื่อสารไปสู่กระบวนการจัดทำนโยบายทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติ กับทั้งส่งเสริมการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการปักกิ่ง รวมทั้งผลการประชุม ข้อเสนอแนะและมติที่ประชุมใหญ่แห่งสหประชาชาติ ที่ประชุมสภาเศรษฐกิจและสังคม คณะกรรมการส่งเสริมสถานภาพสตรี และคณะกรรมการอื่นของ ECOSOC²⁰

จะเห็นได้ว่า คณะกรรมการว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี มีลักษณะที่ต่างไปจากคณะกรรมการตามอนุสัญญาอื่นของสหประชาชาติอยู่ 2 ประการ²¹ ประการแรก คณะกรรมการว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีแต่เดิมจะประกอบไปด้วยสมาชิกที่เป็นผู้หญิงทั้งหมด แต่ในปัจจุบันเริ่มที่จะมีการเปิดโอกาสให้ผู้ชายเข้ามาทำงานมากขึ้น ประการที่สอง คณะกรรมการว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี จะเป็นบุคคลที่มาจากหลากหลายสาขาอาชีพ เช่น นักเศรษฐศาสตร์ นักการทูต นักสังคม เป็นต้น ในขณะที่คณะกรรมการของสหประชาชาติอื่นมักจะเป็นบุคคลที่มาจากสาขาอาชีพด้านกฎหมาย เช่น ทนายความและผู้พิพากษา ซึ่งความแตกต่างทั้งสองประการข้างต้นนี้จะช่วยให้ระบบการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการว่าด้วยการจัดการเลือก

²⁰ Ibid., p. 80

²¹ United Nation, CEDAW – The Convention at work [online], Jan 2011, available from <http://www.un.org/womenwatch/daw>.

ปฏิบัติต่อสตรี เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถเข้าใจปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นได้อย่างครอบคลุม²² ในการประชุมนั้น คณะกรรมการฯ จะทำการประชุมกันเป็นเวลาไม่เกิน 2 สัปดาห์ทุกปี เพื่อพิจารณา รายงานที่รัฐภาคีเสนอ โดยจะจัดให้มีการประชุม ณ สำนักงานใหญ่สหประชาชาติหรือที่อื่นใดที่ สะดวกตามที่คณะกรรมการฯ กำหนด²³

3.4.2 การพิจารณารายงานของรัฐภาคีเกี่ยวกับการดำเนินงานตามพันธะสัญญา

คณะกรรมการฯ มีอำนาจหน้าที่พิจารณารายงานที่รัฐภาคีจัดทำขึ้น โดยบทบัญญัติ มาตรการ 18 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ กำหนดให้มีระบบการ รายงานเป็นระยะ รัฐภาคีต้องเสนอรายงานที่ระบุถึงมาตรการด้านนิติบัญญัติ ตุลาการ บริหาร หรือ ด้านอื่น ภายใน 1 ปี หลังจากเข้าเป็นภาคี²⁴ และหลังจากนั้นทุก 4 ปี²⁵ ทั้งนี้เพื่อเป็นการแสดงให้เห็น ถึงความก้าวหน้าว่ารัฐภาคีได้ดำเนินการไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในอนุสัญญามากน้อยเพียงใด และเมื่อคณะกรรมการฯ พิจารณารายงานแล้วจะส่งคืนให้กับรัฐบาลของภาคีพร้อมทั้งคำ วิพากษ์วิจารณ์หรืออาจจะมีคำถามให้รัฐภาคีตอบกลับ คณะกรรมการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีได้ พิจารณารายงานจากประเทศต่างๆ ถึงประเด็นปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ ตัวอย่างเช่น อียิปต์²⁶ ตุรกี²⁷ อูรุกวัย²⁸ เนเธอร์แลนด์²⁹ จอร์แดน³⁰ อิสราเอล³¹ อิรัก³² เป็นต้น ดังจะกล่าวต่อไปในบทที่ 4

3.4.3 การออกข้อเสนอแนะทั่วไปของคณะกรรมการฯ

การจัดทำข้อเสนอแนะทั่วไป (General Recommendation) มาตรการ 21 กำหนดว่า คณะกรรมการฯ มีอำนาจจัดทำข้อเสนอแนะข้อเสนอแนะทั่วไป โดยยึดการตรวจสอบรายงานและ ข้อเสนอเทศซึ่งได้รับจากรัฐภาคี ข้อเสนอแนะทั่วไปจัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำให้รัฐภาคี กำหนดมาตรการตามพันธกรณีของอนุสัญญาฯ โดยในช่วงทศวรรษแรกนั้น คณะกรรมการได้ออก

²² Division for the Advancement of Women, Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women[online], 9 Sept 2011, available from <http://www.un.org/womenwatch/daw/cedaw/committee.htm>

²³ CEDAW Article 20

²⁴ มาตรการ 18 (a) ในภาคผนวก

²⁵ มาตรการ 18 (b) ในภาคผนวก

²⁶ UN doc.A/56/38

²⁷ Ibid.

²⁸ Ibid.

²⁹ Ibid.

³⁰ Ibid

³¹ UN doc.A/52/38/Rev.1,Part II

³² UN doc.A/55/38

ข้อเสนอแนะนำไปโดยสังเขป ไม่นับเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ ต่อมาในปี ค.ศ. 1992 คณะกรรมการเริ่มจัดทำคำวิจารณ์โดยเน้นประเด็นที่เป็นการเฉพาะเรื่องมากขึ้น โดยคำวิพากษ์วิจารณ์เหล่านี้จัดทำขึ้นโดยยึดถือหลักการตรวจสอบรายงานของฝ่ายต่างๆ เช่น รายงานของคณะกรรมการว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี , รายงานของเลขาธิการสหประชาชาติ รายงานของทบวงการชำนัญพิเศษ , องค์กรอื่นของสหประชาชาติและรายงานขององค์กรเอกชนเป็นต้น ตั้งแต่ปี ค.ศ.1992 จึงเป็นที่มาของข้อเสนอแนะทั่วไปของคณะกรรมการว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี ซึ่งเป็นข้อเสนอแนะทั่วไปที่กำหนดรายละเอียดต่างๆเพื่อสร้างความเข้าใจ ตลอดจนเสนอแนะนโยบายสำหรับสถานการณ์พิเศษ เพื่อให้การปฏิบัติตามอนุสัญญาสามารถบรรลุผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ³³ คณะกรรมการได้ออกข้อเสนอแนะทั่วไปถึงปัจจุบัน ทั้งสิ้น 28 ฉบับ ดังปรากฏตามตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ตารางสรุปข้อเสนอแนะทั่วไปของคณะกรรมการ³⁴

ข้อเสนอแนะทั่วไปของอนุสัญญา CEDAW	
ฉบับที่ 1 ปี ค.ศ. 1986	เนื้อหาสาระของรายงานมาตรา 18
ฉบับที่ 2 ปี ค.ศ.1987	เรื่องการเตรียมรายงานของรัฐภาคีตามมาตรา 18
ฉบับที่ 3 ปี ค.ศ. 1987	ให้รัฐจัดโครงการด้านการศึกษาและให้ข้อมูลสาธารณะ
ฉบับที่ 4 ปี ค.ศ. 1987	ให้รัฐภาคีพิจารณาข้อสงวน
ฉบับที่ 5 ปี ค.ศ. 1988	มาตรการพิเศษชั่วคราว การกระทำเพื่อส่งเสริมผู้หญิง (affirmative action) หลักการปฏิบัติที่พิเศษและการกำหนดโควต้าในด้านการศึกษา เศรษฐกิจ การเมืองและการจ้างงาน
ฉบับที่ 6 ปี ค.ศ. 1988	เรื่องกลไกระดับชาติที่มีประสิทธิผลและการเผยแพร่สู่สาธารณะ (Effective National Machinery and Publicity)
ฉบับที่ 7 ปี ค.ศ. 1988	ทรัพยากร
ฉบับที่ 8 ปี ค.ศ. 1988	ผู้หญิงเป็นตัวแทนรัฐบาลของตนได้อย่างเสมอภาคกับบุรุษในระดับระหว่างประเทศและเข้าร่วมในงานขององค์การระหว่างประเทศ
ฉบับที่ 9 ปี ค.ศ. 1998	การนำเสนอข้อมูลสถิติเกี่ยวกับผู้หญิงแยกจากผู้ชาย
ฉบับที่ 10 ปี ค.ศ. 1989	การฉลองครบรอบสิบปีของการรับรองอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี

³³ พัชรีย์ มณีธรรมวงศ์, “อนุสัญญาว่าด้วยการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบและความรุนแรงต่อสตรี : กรณีศึกษาการล่วงละเมิดทางเพศ,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542), หน้า 49.

³⁴ ลอร์เรน คอร์เนอร์, การทำเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษให้เป็นประโยชน์สำหรับทุกคน แนวทางที่ตอบสนองต่อมิติหญิงชายและยึดสิทธิเป็นที่ตั้งเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนา หน้า 313

ข้อเสนอแนะทั่วไปของอนุสัญญา CEDAW	
ฉบับที่ 11 ปี ค.ศ. 1989	การให้คำแนะนำเชิงเทคนิคสำหรับการจัดทำรายงาน
ฉบับที่ 12 ปี ค.ศ. 1989	ความรุนแรงต่อสตรี - รัฐภาคีจะคุ้มครองผู้หญิงจากความรุนแรงในครอบครัว สถานที่ทำงานและการใช้ชีวิตในสังคม
ฉบับที่ 13 ปี ค.ศ. 1989	ค่าตอบแทนเท่าเทียมกันสำหรับงานที่มีคุณค่าเท่ากัน
ฉบับที่ 14 ปี ค.ศ. 1990	การขลิบอวัยวะเพศหญิง
ฉบับที่ 15 ปี ค.ศ. 1990	หลีกเลี่ยงการเลือกปฏิบัติต่อผู้หญิงในการป้องกันและควบคุมเอดส์
ฉบับที่ 16 ปี ค.ศ. 1991	แรงงานหญิงที่ไม่ได้รับค่าตอบแทนในวิสาหกิจครอบครัวในเขตชนบทและเขตเมือง
ฉบับที่ 17 ปี ค.ศ. 1991	การวัดและประเมินปริมาณงานในบ้านของผู้หญิงซึ่งไม่ได้รับค่าตอบแทนและไม่ได้รับการยอมรับในผลผลิตมวลรวมประชาชาติ
ฉบับที่ 18 ปี ค.ศ. 1991	สตรีพิการ
ฉบับที่ 19 ปี ค.ศ. 1992	ความรุนแรงต่อสตรีเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนของสตรี
ฉบับที่ 20 ปี ค.ศ. 1992	ข้อสงวนในอนุสัญญา
ฉบับที่ 21 ปี ค.ศ. 1994	ความเสมอภาคในการสมรสและความสัมพันธ์ในครอบครัว รวมทั้งกรรมสิทธิ์ในสินสมรสและการรับมรดก
ฉบับที่ 22 ปี ค.ศ. 1995	การแก้ไขมาตรา 20 ของอนุสัญญา
ฉบับที่ 23 ปี ค.ศ. 1997	ขจัดการเลือกปฏิบัติในทางการเมืองและทางสาธารณะของประเทศ สิทธิการออกเสียงเลือกตั้ง
ฉบับที่ 24 ปี ค.ศ. 1999	ผู้หญิงและสุขภาพ
ฉบับที่ 25 ปี ค.ศ. 2004	คำจำกัดความและคำอธิบายมาตรการพิเศษชั่วคราว
ฉบับที่ 26 ปี ค.ศ. 2008	เรื่องแรงงานหญิงข้ามชาติ
ฉบับที่ 27 ปี ค.ศ. 2010	สิทธิของหญิงสูงอายุ
ฉบับที่ 28 ปี ค.ศ. 2011	เรียกร้องให้รัฐละเว้นจากการกระทำใดๆอันจะเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติ, นโยบาย หรือมาตรการตามอนุสัญญา

จากข้อเสนอแนะทั้งหมดจนถึงปัจจุบันมี 28 ฉบับ แต่มีข้อเสนอแนะทั่วไปที่กล่าวถึงเรื่องการปกป้องและคุ้มครองสตรีจากความรุนแรงที่สำคัญดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไปฉบับที่ 12

ข้อเสนอแนะทั่วไปลำดับที่ 12 สมัยประชุมที่ 8 (ค.ศ. 1989) เรื่องความรุนแรงต่อสตรี (Violence against women) คณะกรรมการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี กล่าวถึงมาตรา 2, 5, 11, 12 และ 16 ของอนุสัญญา กำหนดให้รัฐภาคีดำเนินการเพื่อคุ้มครองสตรีจากความรุนแรง ไม่ว่าจะรูปแบบใดที่เกิดขึ้นภายในครอบครัว ที่ทำงาน หรือที่อื่นใดในการดำรงชีวิตทางสังคม จากมติของสภา

การเศรษฐกิจและสังคมที่ 1988/27 เสนอแนะต่อรัฐภาคี ให้ระบุข้อมูลต่อไปนี้ในรายงานประจำวาระที่ส่งถึงคณะกรรมการ

- 1.กฎหมายที่บังคับใช้เพื่อคุ้มครองสตรีจากเหตุการณ์ที่เป็นความรุนแรงทุกรูปแบบในชีวิตประจำวัน (รวมถึงความรุนแรงทางเพศ การคุกคามภายในครอบครัว การล่วงละเมิดทางเพศในที่ทำงานและอื่นๆ)
- 2.มาตรการอื่นเพื่อการขจัดความรุนแรงดังกล่าว
- 3.การมีบริการที่ให้ความช่วยเหลือแก่สตรีที่ตกเป็นเหยื่อของการข่มขู่หรือคุกคาม
- 4.ข้อมูลทางสถิติเกี่ยวกับเหตุการณ์ความรุนแรงทุกรูปแบบต่อสตรีและเกี่ยวกับสตรีที่ตกเป็นเหยื่อของความรุนแรง³⁵

ข้อเสนอแนะทั่วไปฉบับที่ 19

ข้อเสนอแนะทั่วไปลำดับที่ 19 สมัยประชุมที่ 11 (ค.ศ.1992) เรื่องความรุนแรงต่อสตรี โดยกล่าวว่าความรุนแรงบนพื้นฐานของเพศ (gender) เป็นการเลือกปฏิบัติรูปแบบหนึ่ง ซึ่งเป็นอุปสรรคร้ายแรงต่อการที่สตรีสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพบนฐานของความเสมอภาคกับบุรุษ (เมื่อปี ค.ศ.1989 คณะกรรมการได้แนะนำให้รัฐระบุข้อมูลเกี่ยวกับความรุนแรงและมาตรการที่ใช้ในการจัดการกับปัญหาดังกล่าวไว้ในรายงานของรัฐ (ข้อเสนอแนะทั่วไปที่ 12 สมัยประชุมที่แปด)) คณะกรรมการยังเรียกร้องให้รัฐภาคีต้องสะท้อนให้เห็นความเกี่ยวพันอย่างใกล้ชิดระหว่างการเลือกปฏิบัติต่อสตรี ความรุนแรงบนพื้นฐานของเพศกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานในรายงาน กับทั้งต้องมีมาตรการเชิงบวกเพื่อขจัดความรุนแรงทุกรูปแบบต่อสตรีและต้องมีการทบทวนกฎหมายและนโยบายของรัฐและในการจัดทำรายงานตามอนุสัญญานี้

ข้อเสนอแนะทั่วไปฉบับที่ 28

ข้อเสนอแนะทั่วไปที่ 28 (ปี ค.ศ. 2011) ได้เรียกร้องให้รัฐภาคีละเว้นจากการกระทำใดๆ อันจะเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติ , นโยบาย หรือมาตรการใดๆ ที่ฝ่าฝืนต่ออนุสัญญา ทั้งต้องมีการป้องกัน ปรามปรามและลงโทษผู้ที่กระทำความผิดความรุนแรงต่อสตรีไม่ว่าในบ้านหรือในชุมชน³⁶ , รัฐต้องชดเชยค่าเสียหายให้แก่เหยื่อจากความรุนแรง³⁷ , รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการเผยแพร่ความรู้ด้านพันธกรณีตามอนุสัญญา³⁸ รัฐต้องออกมาตรการพิเศษเพื่อให้บรรลุ

³⁵ General Recommendation No. 12 (eighth session, 1989)

³⁶ General recommendation No. 28, para37

³⁷ Ibid.

³⁸ Ibid.

วัตถุประสงค์การขจัดการเลือกปฏิบัติและความเท่าเทียมกันในทางเพศ เช่น การมีแผนพัฒนาในระดับชาติและนโยบายต่างๆที่สอดคล้องตามแนวทางของปฏิญญาปักกิ่งและแผนปฏิบัติการและการจัดสรรทรัพยากรบุคคลและเงินสนับสนุน³⁹, เสริมสร้างจรรยาบรรณให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐให้เคารพในหลักความเสมอภาคและไม่เลือกปฏิบัติ⁴⁰, ในการพิพากษาคดีศาลจะต้องยึดหลักของความเสมอภาคและหลักการไม่เลือกปฏิบัติอันเป็นหลักการสำคัญของอนุสัญญา⁴¹, ต้องจัดให้มีการศึกษาและการฝึกอบรมเกี่ยวกับหลักการและบทบัญญัติของอนุสัญญาให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในทุกภาคส่วน โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม⁴², ใช้สื่อต่างๆในการส่งเสริมความเข้าใจในเรื่องของความเท่าเทียมกันระหว่างหญิงและชายโดยไม่เลือกปฏิบัติ⁴³, รัฐภาคีมีพันธกรณีที่จะต้องออกกฎหมายเพื่อให้สอดคล้องกับตามมาตรา 2 ของอนุสัญญาอันเป็นมาตราที่สำคัญอันเหมือนเป็นหัวใจของอนุสัญญาที่รัฐภาคีจำเป็นจะต้องให้ความสำคัญเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของอนุสัญญา ดังนั้นรัฐภาคีที่ตั้งข้อสงวนมาตรา 2 ควรจะบอกถึงขั้นตอนที่จะดำเนินการเพื่อนำไปสู่การถอนข้อสงวนนั้นและต้องคอยทบทวนการเพิกถอนข้อสงวนอย่างต่อเนื่องเพื่อยกเลิกข้อสงวนเหล่านั้นต่อไป⁴⁴

3.5 ความสัมพันธ์กับพิธีสารและการเรียกร้องผ่านพิธีสาร

อนุสัญญาสิทธิมนุษยชนมักจะมีการออกพิธีสารเลือกรับเพื่อเสริมกระบวนการหรือขั้นตอนต่างๆ ที่เกี่ยวกับสนธิสัญญา พิธีสารเลือกรับของสนธิสัญญาสิทธิมนุษยชนนั้นมีฐานะเป็นสนธิสัญญาอีกฉบับหนึ่งฉบับที่มีการเปิดให้มีการลงนามให้สัตยาบัน หรือภาคยานุวัติอนุสัญญาจากประเทศสมาชิกของสนธิสัญญาหลัก⁴⁵ ในเดือนมิถุนายน พ.ศ.1993 มีการประชุม (The World Conference on Human Rights in Vienna) ได้เห็นถึงความจำเป็นที่จะมีการดำเนินการตามสิทธิของสตรีตามที่อนุสัญญาฯได้รับรองไว้ โดยได้เพิ่มความรวดเร็วในการตรวจสอบแก่คณะกรรมการแนะนำสิทธิในการยื่นคำร้องผ่านพิธีสาร สมัชชาใหญ่สหประชาชาติได้นำพิธีสารเลือกรับในข้อมติที่ 54/4 (A/RES/54/4) และเปิดให้มีการลงนามในวันที่ 10 ธันวาคม ค.ศ. 1999 อันเป็นวันสิทธิมนุษยชนโลก ต่อมาในวันที่ 22 ธันวาคม 2000 ได้มีการลงนามครบสิบประเทศอันทำให้พิธีสารมีผล

³⁹ Ibid., para38

⁴⁰ Ibid.

⁴¹ Ibid.

⁴² Ibid.

⁴³ Ibid.

⁴⁴ Ibid., para41

⁴⁵ Division for the Advancement of Women, Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women[online] 9 Sept 2011, available from <http://www.un.org/womenwatch/daw/cedaw/protocol/whatis.htm>

ใช้บังคับ ลักษณะทางกฎหมายของพิธีสารต่อรัฐภาคีนั้นเปรียบเสมือนอนุสัญญาหรือสนธิสัญญาอีกฉบับหนึ่งต่างหากจากสนธิสัญญาประธาน แต่เนื้อหานั้นเกี่ยวพันกันกับสนธิสัญญาประธาน สาเหตุที่ต้องทำแยกจากกันเนื่องจากพิธีสารนั้นก่อตั้งพันธกรณีต่อรัฐในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ⁴⁶

สาระสำคัญของพิธีสาร

พิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (Optional Protocol to the Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women) เป็นความตกลงฝ่ายเดียวของอนุสัญญาฯ ที่อนุญาตให้ภาคีของอนุสัญญาฯ เลือกรับในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ โดยพิธีสารเลือกรับฉบับนี้ได้รับมติเห็นชอบจากสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติเมื่อวันที่ 6 ตุลาคม ค.ศ. 1999 และมีผลใช้บังคับในวันที่ 22 ธันวาคมปีถัดมา ปรากฏว่ามีภาคีแห่งพิธีสารเลือกรับนี้แล้วทั้งสิ้น 102 ประเทศ (ในปี พ.ศ. 2554)⁴⁷ สาระสำคัญของพิธีสารฉบับนี้คือการเปิดโอกาสให้ผู้หญิงที่ถูกละเมิดสิทธิตามอนุสัญญา CEDAW สามารถเสนอข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิตามที่ระบุไว้ในอนุสัญญาฯ ต่อคณะกรรมการฯ ได้โดยตรงอันเป็นกระบวนการช่วยในการคุ้มครองสิทธิสตรี โดยเปิดโอกาสให้ปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มปัจเจกบุคคลในประเทศที่เป็นภาคีพิธีสารเลือกรับฯ เสนอข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิของสตรีต่อคณะกรรมการ CEDAW เข้ามาได้ส่วนในประเทศได้ แต่ต้องได้รับความยินยอมจากรัฐบาลของประเทศนั้นๆ ก่อนและจะเข้ามาได้ส่วนได้ก็ต่อเมื่อกลไกภายในได้ดำเนินการไปจนหมดสิ้นแล้ว

3.6 ข้อท้าทายของอนุสัญญา CEDAW ที่มีต่อปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ

อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีเป็นอนุสัญญาที่รับรองสิทธิของผู้หญิงไว้มากที่สุดในขณะนี้ ทั้งยังมีคณะกรรมการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีที่คอยดูแลตรวจสอบและออกข้อเสนอแนะทั่วไปเพื่อตีความขยายเจตนารมณ์ของอนุสัญญา แต่อนุสัญญาดังกล่าวยังคงมีมาตรการไม่เพียงพอในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติและแม้ว่าบางรัฐจะได้เข้าเป็นภาคีของอนุสัญญาแล้วก็ตาม แต่ยังคงปรากฏปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติขึ้นอย่างต่อเนื่องและแพร่หลาย อันแสดงว่าลำพังมาตรการตามอนุสัญญายังคงไม่เพียงพอ จึงจำเป็นต้องนำมาตรการในระดับรัฐมาเพื่อเสริมมาตรการของอนุสัญญา ซึ่งอนุสัญญามีข้อท้าทายดังจะได้อธิบายต่อไป

⁴⁶ วิชัย ศรีรัตน์, สิทธิมนุษยชนและสิทธิเสรีภาพของชนชาวไทย หน้า 153

⁴⁷ United Nations Treaty Collection, Optional Protocol to the Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women[online] 9 Sept 2011, available from http://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsq_no=IV-8-b&chapter=4&lang=en

3.6.1 การกำหนดความผิดการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ

อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบได้กำหนดเพียงคำนิยามของคำว่า “การเลือกปฏิบัติต่อสตรี” ไว้ว่าหมายถึง “การแบ่งแยก (distinction) การกีดกัน (exclusion) หรือการจำกัด (restriction) ใดๆเพราะเหตุแห่งเพศ ซึ่งมีผลหรือความมุ่งประสงค์ที่จะทำลายหรือทำให้เสื่อมเสียการยอมรับ การได้อุปโภคหรือใช้สิทธิโดยผู้หญิง โดยไม่เลือกสถานภาพด้านการสมรสบนพื้นฐานของความเสมอภาคของชายและหญิงของสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน ในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม พลเมืองหรือด้านอื่น”

เมื่อพิจารณาข้อเสนอแนะทั่วไปของคณะกรรมการ CEDAW ฉบับที่ 19 ได้กำหนดให้ความรุนแรงบนพื้นฐานของเพศ (gender) เป็นการเลือกปฏิบัติรูปแบบหนึ่ง ทั้งยังได้ให้ความเห็นทั่วไปว่ามาตรา 1 ของอนุสัญญาได้นิยามการเลือกปฏิบัติต่อสตรี ความหมายของการเลือกปฏิบัตินี้รวมถึงความรุนแรงบนพื้นฐานของเพศ ได้แก่ ความรุนแรงที่กระทำต่อสตรี หรือมีผลกระทบต่อสตรีอย่างรุนแรงเป็นพิเศษ ซึ่งรวมถึงการทำร้ายหรือทำให้เจ็บปวดในทางร่างกาย จิตใจ หรือทางเพศ การข่มขู่ว่าจะทำร้าย การบังคับและการลิดรอนเสรีภาพอื่น ความรุนแรงบนพื้นฐานของเพศอาจเป็นการละเมิดบทบัญญัติเฉพาะต่างๆของอนุสัญญา ไม่ว่าจะบทบัญญัตินั้นจะกล่าวถึงความรุนแรงไว้อย่างชัดเจนหรือไม่ก็ตาม

แม้ว่าข้อเสนอแนะทั่วไปฉบับที่ 19 จะได้ระบุห้ามการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติอยู่บ้างในเรื่องความรุนแรงในครอบครัว⁴⁸ แต่ข้อเสนอแนะดังกล่าวยังไม่ได้กำหนดถึงคำนิยามและลักษณะของความผิดการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติไว้แต่อย่างใด อันทำให้การแก้ไขปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติมีความคลุมเครือตลอดมา เนื่องจากผู้กระทำความผิดมักจะอ้างแนวปฏิบัติดั้งเดิมหรือแนวคิดความเชื่อทางศาสนา แนวปฏิบัติในท้องถิ่น มาเป็นเหตุผลเพื่อความชอบธรรม ดังนั้นเพื่อจะเป็นก้าวแรกที่สำคัญในการแก้ไขปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ อนุสัญญา CEDAW จึงมีข้อท้าทายที่จะต้องกำหนดคำนิยามและลักษณะของความผิดไว้โดยตรง ซึ่งจำเป็นต้องนำมาตราการในระดับรัฐมาพิจารณาเพื่อเสริมการกำหนดคำนิยามและลักษณะของการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติให้มีความชัดเจนต่อไป

อนึ่ง ในวันที่ 5 มิถุนายน ค.ศ. 2000 นายโคฟี อันนัน เลขาธิการสหประชาชาติ ได้ตั้งข้อสังเกตว่าไม่ควรใช้คำว่า “การฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ” (Honour Killings) แต่ควรใช้คำว่า “การฆ่า

⁴⁸ General Recommendation No. 19 (11th session, 1992) Para 24 (r) (ii)

ที่น่าละอาย” (Shame killings) มากกว่าเพราะเป็นการฆ่าที่ควรได้รับการประณามมากกว่าจะได้รับการยกย่อง⁴⁹

3.6.2 มาตรการการป้องกันปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ

อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีกำหนดให้รัฐต้องใช้มาตรการที่เหมาะสมทุกอย่างเพื่อจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีและมีมาตรการในการป้องกันปัญหาความรุนแรงต่อสตรีโดยกำหนดว่ารัฐต้องจัดแนวความคิดแบบเก่าเกี่ยวกับบทบาทของบุรุษและสตรีในทุกระดับและทุกรูปแบบของการศึกษา โดยการกระตุ้นให้มีสหศึกษาและแบบอื่นของการศึกษา ซึ่งจะช่วยให้บรรลุเป้าหมายนี้และทบทวนตำราและโครงการของโรงเรียนและการดัดแปลงวิธีการสอน⁵⁰ รัฐต้องให้โอกาสเท่ากันที่จะได้ประโยชน์จากทุนการศึกษาและเงินช่วยเหลือทางการศึกษาอื่น⁵¹ และต้องให้โอกาสเท่ากันที่จะได้เข้าร่วมโครงการต่างๆเกี่ยวกับการศึกษาต่อเนื่อง รวมทั้งโครงการศึกษาผู้ใหญ่และโครงการรณรงค์ให้รู้หนังสือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการที่มุ่งจะลดช่องว่างในการศึกษาที่มีอยู่ระหว่างบุรุษและสตรี ภายในระยะเวลาที่เร็วที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้⁵² ทั้งต้องลดอัตราการออกจากโรงเรียนของนักศึกษาหญิงและสนับสนุนโครงการสำหรับเด็กหญิงและสตรีที่ออกจากโรงเรียนก่อนเวลาอันสมควร⁵³ นอกจากนี้ ต้องให้ข้อมูลแก่สาธารณะเพื่อช่วยขจัดอคติและวิถีปฏิบัติในปัจจุบันที่เป็นอุปสรรคต่อการบรรลุผลในทางปฏิบัติ⁵⁴ รัฐควรดำเนินมาตรการที่มีประสิทธิภาพเพื่อประกันว่าสื่อจะเคารพและส่งเสริมการเคารพต่อสตรี⁵⁵ และรัฐต้องมีโครงการเผยแพร่ข้อมูลสาธารณะและการศึกษาเพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติเกี่ยวกับบทบาทและสถานภาพของบุรุษและสตรี⁵⁶ ทั้งรัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการเผยแพร่ความรู้ด้านพันธกรณีตามอนุสัญญา⁵⁷ ยิ่งไปกว่านั้นรัฐภาคีต้องพยายามทำทุกวิถีทางเพื่อประกันว่าหน่วยงานด้านสถิติระดับชาติจะมีความโปร่งใสในการเก็บข้อมูลไม่ว่าจะเป็นข้อมูลด้านสำมะโนประชากรหรือการสำรวจด้านสังคมและเศรษฐกิจอื่น โดยต้องจัดทำแบบสอบถามเก็บข้อมูลแบบแยกเพศ ทั้งส่วนที่เป็นจำนวนเต็มและร้อยละเพื่อให้ผู้สนใจสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของสตรีในส่วนที่ตนเองสนใจได้โดยง่าย⁵⁸

⁴⁹ SG/SM/7430 WOM/1203

⁵⁰ อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ มาตรา 10 (ค)

⁵¹ อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ มาตรา 10 (ง)

⁵² อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ มาตรา 10 (จ)

⁵³ อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ มาตรา 10 (ฉ)

⁵⁴ General Recommendation No. 3 (6th session, 1987)

⁵⁵ General Recommendation No. 19 (11th session, 1992) Para 24 (d)

⁵⁶ General Recommendation No. 19 (11th session, 1992) Para 24 (t) (2)

⁵⁷ General recommendation No. 28, para 37

⁵⁸ General Recommendation No. 8 (6th session, 1989)

จะเห็นได้ว่า มาตรการตามอนุสัญญาและข้อเสนอแนะทั่วไปในเรื่องการป้องกันปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติยังคงไม่เพียงพอ เนื่องจากปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง อันเป็นข้อท้าทายของอนุสัญญาที่จะต้องได้รับการเสริมจากมาตรการในการป้องกันปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติในระดับรัฐต่อไป

3.6.3 การบังคับใช้กฎหมาย

อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบได้กำหนดมาตรการในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับความรุนแรงต่อสตรีไว้ว่า รัฐต้องบรรจุหลักการของความเสมอภาคของบุรุษและสตรีไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งชาติของตนหรือในบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เหมาะสม⁵⁹ และต้องมีมาตรการด้านนิติบัญญัติและมาตรการอื่นที่เหมาะสม รวมทั้งข้อบังคับซึ่งห้ามการเลือกปฏิบัติทั้งมวลต่อผู้หญิง⁶⁰ ทั้งต้องใช้มาตรการที่เหมาะสมทุกอย่าง รวมทั้งการออกกฎหมายเพื่อเปลี่ยนแปลงหรือล้มเลิกกฎหมาย ข้อบังคับ ประเพณีและแนวปฏิบัติที่ยังมีอยู่ซึ่งก่อให้เกิดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี⁶¹ และต้องเพิกถอนบทบัญญัติทางอาญาภายในที่ว่างซึ่งก่อให้เกิดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี⁶² ทั้งต้องกำหนดโทษทางอาญาในกรณีที่น่าเป็น รวมทั้งการเยียวยาในทางแพ่งเมื่อเกิดกรณีความรุนแรงในครอบครัวและต้องยกเลิกข้ออ้างเรื่องการปกป้องเกียรติยศในกรณีที่เกี่ยวข้องกับการทำร้ายและฆาตกรรมสมาชิกครอบครัวที่เป็นสตรี⁶³ และยกเลิกข้ออ้างเรื่องการปกป้องเกียรติยศในกรณีที่เกี่ยวข้องกับการทำร้ายและฆาตกรรมสมาชิกครอบครัวที่เป็นสตรี⁶⁴ นอกจากนี้ รัฐต้องรายงานถึงกฎหมายที่บังคับใช้เพื่อคุ้มครองสตรีจากเหตุการณ์ที่เป็นความรุนแรงทุกรูปแบบในชีวิตประจำวัน (รวมถึงความรุนแรงทางเพศ การคุกคามภายในครอบครัว การล่วงละเมิดทางเพศในที่ทำงานและอื่นๆ) และต้องรายงานข้อมูลทางสถิติเกี่ยวกับเหตุการณ์ความรุนแรงทุกรูปแบบต่อสตรีและเกี่ยวกับสตรีที่ตกเป็นเหยื่อของความรุนแรง⁶⁵

จะเห็นได้ว่า มาตรการด้านการบังคับใช้ตามอนุสัญญาและข้อเสนอแนะทั่วไปของคณะกรรมการเรื่องการบังคับใช้กฎหมายยังคงไม่เพียงพอต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาการฆ่าเพื่อ

⁵⁹ อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ มาตรา 2 (ก)

⁶⁰ อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ มาตรา 2 (ข)

⁶¹ อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ มาตรา 2 (ฉ)

⁶² อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ มาตรา 2 (ช)

⁶³ General Recommendation No. 19 (11th session, 1992) Para 24 (r) (i)

⁶⁴ General Recommendation No. 19 (11th session, 1992) Para 24 (r) (ii)

⁶⁵ General Recommendation No. 12 (8th session, 1989)

รักษาเกียรติ เนื่องจากยังคงพบปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติอย่างต่อเนื่องและแพร่หลาย จึงเป็นข้อท้าทายของอนุสัญญาที่ต้องได้รับการเสริมจากมาตรการด้านการบังคับใช้จากบรรดารัฐต่อไป

3.6.4 การลงโทษ

อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบกำหนดมาตรการด้านการลงโทษไว้แต่เพียงว่ารัฐภาคีต้องกำหนดโทษทางอาญาในรวมทั้งการเยียวยาในทางแพ่ง เมื่อเกิดกรณีความรุนแรงในครอบครัว⁶⁶ และต้องจัดให้มีการคุ้มครองทางกฎหมายซึ่งสิทธิของสตรีบนพื้นฐานที่เท่าเทียมกันกับบุรุษและรับประกันในการคุ้มครองสตรีอย่างมีประสิทธิภาพต่อการเลือกปฏิบัติโดยผ่านศาลยุติธรรมแห่งชาติที่มีอำนาจและสถาบันรัฐบาลอื่น⁶⁷ กรณีรัฐเองต้องงดเว้นจากการเข้าพัวพันในการกระทำหรือการปฏิบัติเกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติต่อสตรีและรับประกันว่าเจ้าหน้าที่และสถาบันของรัฐจะปฏิบัติโดยสอดคล้องกับข้อผูกพันนี้⁶⁸ นอกจากนั้นความรุนแรงที่กระทำโดยเจ้าหน้าที่รัฐจะถือเป็นการละเมิดอนุสัญญานี้ ยังอาจเป็นการละเมิดพันธกรณีของรัฐตามกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและอนุสัญญาอื่นด้วย (มาตรา 2 (จ) 2 (ฉ) และ 5) ยิ่งไปกว่านั้น รัฐยังจะต้องรับผิดชอบต่อการกระทำของเอกชน หากรัฐเพิกเฉยไม่ดำเนินการอย่างเต็มความสามารถเพื่อป้องกันการละเมิดสิทธิหรือเพื่อตรวจสอบและลงโทษกรณีการกระทำรุนแรง รวมทั้งต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายเสียหายด้วย⁶⁹ และรัฐต้องมีการป้องกัน ปรามปรามและลงโทษผู้ที่กระทำความผิดความรุนแรงต่อสตรีไม่ว่าในบ้านหรือในชุมชน⁷⁰

จากที่กล่าวมาข้างต้นชี้ให้เห็นว่า มาตรการการลงโทษตามอนุสัญญายังคงไม่เพียงพอต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติเนื่องจากยังคงพบการฆ่าดังกล่าวเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องจึงเป็นข้อท้าทายของอนุสัญญาอันจะต้องได้รับการเสริมจากมาตรการในระดับรัฐต่อไป

3.6.5 การให้บริการ

อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบได้กำหนดมาตรการด้านการบริการไว้แต่เพียงว่ารัฐต้องให้บริการเพื่อประกันความปลอดภัยและสวัสดิภาพของผู้ตกเป็นเหยื่อความรุนแรงในครอบครัว รวมถึงการให้ที่พักพิง การให้คำปรึกษาและโครงการฟื้นฟู⁷¹ ทั้งยังต้อง

⁶⁶ General Recommendation No. 19 (11th session, 1992) Para 24 (r) (i)

⁶⁷ อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ มาตรา 2 (ค)

⁶⁸ อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ มาตรา 2 (ง)

⁶⁹ General Recommendation No. 19 (11th session, 1992) para8

⁷⁰ General recommendation No. 28, para37

⁷¹ General Recommendation No. 19 (11th session, 1992) Para 24 (r) (iii)

มีโครงการฟื้นฟูสำหรับผู้ก่อความรุนแรงในครอบครัว⁷² และบริการที่ให้การสนับสนุนสำหรับครอบครัวที่เผชิญปัญหาการข่มขืนและการคุกคามทางเพศในครอบครัว⁷³ และรัฐต้องจัดให้มีมาตรการป้องกัน รวมถึงการให้ที่พักพิง การให้คำปรึกษา การฟื้นฟูและบริการให้การสนับสนุนสำหรับสตรีที่เป็นเหยื่อของความรุนแรงหรือเสี่ยงต่อภาวะความรุนแรง⁷⁴

ตามที่ได้พิจารณามาตรการของอนุสัญญาจะเห็นได้ว่ามาตรการการให้บริการตามอนุสัญญาสำหรับเหยื่อของการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติยังคงมีไม่เพียงพอ เนื่องจากไม่อาจหยุดยั้งปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติได้ ดังนั้นจึงเป็นข้อท้าทายของอนุสัญญาในการนำมาตราการในระดับรัฐมาเพื่อเสริมมาตรการด้านการบริการต่อไป

3.6.6 ความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามประเพณีกับศาสนา

อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบได้กำหนดมาตรการเรื่องความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามประเพณีกับศาสนาไว้แต่เพียงว่ารัฐภาคีควรมุ่งมั่นยับยั้งขัดขวางสิ่งอันสื่อแสดงถึงความไม่เสมอภาคระหว่างสตรีและบุรุษซึ่งได้รับการรับรองตามกฎหมายหรือโดยกฎของศาสนาหรือของเอกชนหรือโดยจารีตประเพณี⁷⁵ และเรียกร้องให้รัฐภาคีถอนข้อสงวนสำหรับมาตรา 16 ทั้งมาตราหรือบางส่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีการตั้งข้อสงวนสำหรับมาตรา 2 โดยอ้างว่าการปฏิบัติตามมาตราดังกล่าวอาจขัดกับทัศนคติเรื่องครอบครัวซึ่งเป็นที่ยอมรับทั่วไป ทัศนคติดังกล่าวส่วนหนึ่งตั้งอยู่บนฐานของความเชื่อทางวัฒนธรรมหรือศาสนา หรือสถานภาพทางเศรษฐกิจและการเมืองของประเทศ⁷⁶ นอกจากนี้ รัฐภาคีควรมุ่งมั่นยับยั้งขัดขวางสิ่งอันสื่อแสดงถึงความไม่เสมอภาคระหว่างสตรีและบุรุษซึ่งได้รับการรับรองตามกฎหมายหรือโดยกฎของศาสนาหรือของเอกชนหรือโดยจารีตและดำเนินการเพื่อให้บรรลุถึงสภาพการณ์ที่จะมีการยกเลิกข้อสงวน โดยเฉพาะต่อมาตรา 16⁷⁷ จะเห็นได้ว่าอนุสัญญาฯ ยังไม่ได้กำหนดมาตรการเรื่องความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามประเพณีกับศาสนาไว้โดยตรงทั้งยังไม่เพียงพอต่อการแก้ไขปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ ดังนั้น จึงเป็นข้อท้าทายของอนุสัญญาที่ต้องนำมาตราการในระดับรัฐมาเพื่อเสริมมาตรการด้านความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามประเพณีกับศาสนาต่อไป

⁷² General Recommendation No. 19 (11th session, 1992) Para 24 (r) (iv)

⁷³ General Recommendation No. 19 (11th session, 1992) Para 24 (r) (v)

⁷⁴ General Recommendation No. 19 (11th session, 1992) Para 24 (t)(3)

⁷⁵ General Recommendation No. 21 (13th session, 1994) para 44

⁷⁶ General Recommendation No. 21 (13th session, 1994) para 41

⁷⁷ General Recommendation No. 21 (13th session, 1994) para 44

3.6.7 การเยียวยา

อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบได้กำหนดมาตรการการเยียวยาไว้ว่ารัฐภาคีต้องใช้มาตรการที่เหมาะสมทุกอย่างเพื่อขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในด้านการดูแลสุขภาพเพื่อประกันว่าสตรีจะมีโอกาสได้รับบริการด้านการดูแลสุขภาพ รวมทั้งบริการที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนครอบครัวบนพื้นฐานความเสมอภาคระหว่างบุรุษและสตรี⁷⁸ และกำหนดให้บริการด้านสุขภาพทั้งหมดต้องสอดคล้องกับสิทธิมนุษยชนของสตรี รวมทั้งสิทธิที่จะตัดสินใจด้วยตนเอง มีความเป็นส่วนตัว การปกปิดข้อมูลเป็นความลับและตกลงยินยอมตัดสินใจเลือกโดยมีข้อมูลประกอบ⁷⁹ นอกจากนี้ รัฐต้องชดเชยค่าเสียหายให้แก่เหยื่อจากความรุนแรง⁸⁰ รัฐควรจัดให้มีขั้นตอนเพื่อการส่งเรื่องร้องเรียนและการเยียวยา รวมทั้งการจ่ายค่าชดเชย⁸¹ และรัฐภาคีควรจัดตั้งหรือสนับสนุนบริการสำหรับผู้ตกเป็นเหยื่อความรุนแรงในครอบครัว การข่มขืน การทำร้ายทางเพศและความรุนแรงบนพื้นฐานของเพศรูปแบบอื่น ซึ่งรวมถึงการให้ที่พักพิง การมีบุคลากรด้านสุขภาพที่ได้รับการอบรมเป็นพิเศษและการฟื้นฟูและให้คำปรึกษา⁸² ทั้งต้องมีมาตรการทางกฎหมายที่มีประสิทธิภาพรวมถึงการดำเนินการทางอาญา การเยียวยาทางแพ่งและการจ่ายค่าชดเชยเพื่อคุ้มครองสตรีจากความรุนแรงทุกประเภท โดยเฉพาะอย่างยิ่งความรุนแรงและการคุกคามในครอบครัว การทำร้ายทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศในที่ทำงาน⁸³ ยิ่งไปกว่านั้น รัฐต้องจัดให้มีการฝึกอบรมแก่ผู้ทำงานด้านสุขภาพและสิทธิมนุษยชนของสตรีโดยกำหนดเป็นวิชาบังคับที่มีเนื้อหาครอบคลุมด้านและมีความละเอียดอ่อนต่อประเด็นด้านเพศภาพ โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับความรุนแรงบนพื้นฐานของเพศภาพ⁸⁴ จะเห็นได้ว่า มาตรการการเยียวยาตามอนุสัญญาฯ ยังคงไม่เพียงพอต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ ดังนั้นจึงเป็นข้อท้าทายของอนุสัญญาในการนำมาตราการในระดับรัฐมาเพื่อเสริมมาตรการการเยียวยาของอนุสัญญาต่อไป

3.6.8 การมีส่วนร่วม

อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบได้กำหนดมาตรการการมีส่วนร่วมไว้โดยกำหนดให้ชายหญิงมีสิทธิเช่นเดียวกันในการทำการสมรส⁸⁵ ให้ชายหญิงมีสิทธิ

⁷⁸ อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ มาตรา 12

⁷⁹ General Recommendation No. 24 (24th session, 1999) Para 31(e)

⁸⁰ General recommendation No. 28, para 37

⁸¹ General Recommendation No. 19 (11th session, 1992) Para 24 (i)

⁸² General Recommendation No. 19 (11th session, 1992) Para 24 (k)

⁸³ General Recommendation No. 19 (11th session, 1992) Para 24 (t)(1)

⁸⁴ General Recommendation No. 24 (24th session, 1999) Para 31(f)

⁸⁵ อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ มาตรา 16 (ก)

เช่นเดียวกันในการเลือกคู่สมรส สามารถการทำการสมรสอย่างอิสระด้วยความยินยอมอย่างเป็นทางการและเต็มใจเท่านั้น⁸⁶ ทั้งเรื่องการรับหมั้นและการแต่งงานของเด็กจะไม่มีผลทางกฎหมายและจะต้องมีการดำเนินการที่จำเป็นทั้งปวงรวมถึงการบัญญัติกฎหมายเพื่อระบุอายุขั้นต่ำสำหรับการสมรสและเพื่อบังคับให้มีการจดทะเบียนสมรส ณ ที่ทำการจดทะเบียนของทางราชการ⁸⁷ ทั้งภายหลังสมรสยังกำหนดให้ชายหญิงมีสิทธิส่วนบุคคลเช่นเดียวกันในฐานะสามีและภรรยา รวมถึงสิทธิในการเลือกใช้นามสกุลและการประกอบอาชีพ⁸⁸ รัฐต้องดำเนินการเพื่อปรับปรุงแบบและวิธีปฏิบัติอันเป็นประเพณีและอื่นๆทั้งปวง ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของความคิดเกี่ยวกับความต่ำต้อยหรือสูงส่งของอีกเพศหนึ่งหรือที่อยู่บนพื้นฐานของบทบาทแบบเก่าสำหรับบุรุษและสตรี⁸⁹ ซึ่งมาตรการการมีส่วนร่วมตามอนุสัญญาฯ ยังคงไม่เพียงพอต่อการแก้ไขปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ ดังนั้น จึงเป็นข้อท้าทายของอนุสัญญาที่จะนำมาตราการในระดับรัฐมาเพื่อเสริมมาตรการการมีส่วนร่วมต่อไป

จากหลักเกณฑ์ต่างๆตามที่ปรากฏในอนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ ค.ศ.1979 ที่ได้รับรองให้หญิงและชายมีความเสมอภาคเท่าเทียมกันและมุ่งขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี ไม่ว่าจะเป็นด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ทั้งยังกำหนดให้มีคณะกรรมการว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี ที่จะคอยตรวจสอบสอดส่องสถานการณ์การละเมิดสิทธิของผู้หญิงและมีอำนาจในการออกข้อเสนอแนะเพื่อขยายการตีความในอนุสัญญาให้สิทธิของผู้หญิงได้รับการรับประกันมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม ยังมีอีกหลายประเทศที่ยังไม่เข้าเป็นภาคีของอนุสัญญาและแม้บางประเทศจะได้เข้าเป็นภาคีของอนุสัญญาแล้วก็ตามแต่ก็มีได้ให้ความสำคัญที่จะปฏิบัติตามพันธกรณีตามอนุสัญญาเท่าที่ควร ดังนั้นแม้ว่าอนุสัญญาจะได้กำหนดหลักเกณฑ์การไม่เลือกปฏิบัติต่อสตรีและมีการออกข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการถึง 28 ฉบับ ก็ยังคงปรากฏปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติเกิดขึ้นอยู่เช่นเดิม ซึ่งหมายถึงว่ามาตรการตามอนุสัญญา CEDAW ยังคงไม่เพียงพอในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ จึงเป็นข้อท้าทายของอนุสัญญาที่จะนำมาตราการในระดับรัฐทั้งหลายมาพิจารณาเพื่อเสริมอนุสัญญา CEDAW โดยมาตรการของบรรดารัฐทั้งหลายจะกล่าวต่อไปในบทที่ 4

⁸⁶ อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ มาตรา 16 (ข)

⁸⁷ อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ มาตรา 16

⁸⁸ อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ มาตรา 16 (ข)

⁸⁹ อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ มาตรา 5 (ก)

บทที่ 4

มาตรการของบรรดารัฐในการป้องกันและคุ้มครองสตรีจากการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ

ตามที่ได้กล่าวมาแล้วว่าอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุก
รูปแบบ ค.ศ. 1979 เป็นอนุสัญญาที่คุ้มครองและรับรองสิทธิของสตรีมากที่สุดอนุสัญญาหนึ่งในขณะนี้
แต่อนุสัญญาดังกล่าวคงระบุถึงเพียงแต่สิทธิของผู้หญิงไว้อย่างกว้างๆ บทบาทของอนุสัญญาฯ และ
คณะกรรมการว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรียังไม่สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาการฆ่าเพื่อ
รักษาเกียรติได้อย่างเพียงพอ ในขณะที่เมื่อเทียบกับมาตรการในระดับรัฐบางรัฐแล้วพบว่ามีการ
ในการปกป้องและคุ้มครองสตรีจากการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติชัดเจนมากกว่าซึ่งในบทนี้จะขอยกตัวอย่าง
กลุ่มประเทศในแถบเอเชียเนื่องจากเป็นภูมิภาคที่พบปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติเกิดขึ้นมาก
โดยเฉพาะกลุ่มประเทศแถบเอเชียใต้ (ปากีสถาน, อัฟกานิสถาน) , กลุ่มประเทศแถบเอเชียตะวันออกเฉียง
ใต้ (ตุรกี, จอร์แดน) ซึ่งประเทศเหล่านี้เคยพบปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติเกิดขึ้นอย่าง
แพร่หลาย แม้ว่าประเทศเหล่านี้จะเป็นภาคีของอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีใน
ทุกรูปแบบ ค.ศ. 1979 แล้วก็ตาม นอกจากนั้นยังมีกลุ่มประเทศแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
(อินโดนีเซีย, ไทย) ซึ่งเป็นภาคีของอนุสัญญา CEDAW เช่นกัน แต่เป็นประเทศที่มีการรับประกันสิทธิ
ของผู้หญิงได้เป็นอย่างดี แม้ว่าจะมีชาวมุสลิมในประเทศเช่นเดียวกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศ
อินโดนีเซียที่มีชาวมุสลิมเป็นประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ

ตารางที่ 6 ตารางอธิบายการเข้าเป็นภาคีของอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีใน ทุกรูปแบบ 1979 ของประเทศที่นำมาวิเคราะห์ 6 ประเทศ

ทวีป	ประเทศ	วันที่ลงนาม	สัตยาบัน (Ratification) , ภาคยานุวัติ (Accession) , การสืบสิทธิ (Succession)
เอเชียใต้	ประเทศปากีสถาน	-	12 มีนาคม 1996 a
	ประเทศอัฟกานิสถาน	14 สิงหาคม 1980	5 มีนาคม 2003
เอเชียตะวันออกเฉียงใต้	ประเทศตุรกี	-	20 ธันวาคม 1985 a
	ประเทศจอร์แดน	3 ธันวาคม 1980	1 กรกฎาคม 1992
เอเชียตะวันออก เฉียงใต้	ประเทศอินโดนีเซีย	29 กรกฎาคม 1980	13 กันยายน 1984
	ประเทศไทย	-	9 สิงหาคม 1985 a

4.1 คำนินยามและลักษณะการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ

ในแต่ละประเทศมีการกำหนดค่านินยามหรือลักษณะความผิดของการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติไว้แตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย เช่น ความเชื่อ วัฒนธรรม จารีตประเพณี การศึกษา ศาสนา การเมือง เศรษฐกิจและสังคมของประเทศนั้น แต่เนื่องจากอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบยังไม่มีความชัดเจนเรื่องกำหนดลักษณะความผิดของการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติไว้ ดังนั้นจึงต้องพิจารณาถึงลักษณะความผิดจากรัฐทั้งหลายที่เคยพบปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติซึ่งปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้นมากในประเทศแถบเอเชีย ทั้งนี้เพื่อความหลากหลายผู้เขียนจึงขอยกตัวอย่างประเทศในแต่ละภูมิภาคของเอเชีย ได้แก่ ภูมิภาคเอเชียใต้ (คือ ปากีสถาน, อัฟกานิสถาน) ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (คือ ตุรกี , จอร์แดน) และภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (คือ อินโดนีเซีย,ไทย) ดังนี้

ลักษณะของการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติในประเทศปากีสถาน

ประเทศปากีสถานเป็นประเทศในแถบเอเชียใต้ที่ได้เข้าเป็นภาคีของอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ เมื่อวันที่ 12 มีนาคม 1996 แต่ประเทศปากีสถานเป็นอีกประเทศหนึ่งที่มีการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติเกิดขึ้นอย่างแพร่หลาย ผู้หญิงปากีสถานเป็นจำนวนมากต้องถูกฆ่าในแต่ละปี ในหลายคดีที่เกิดขึ้นไม่มีการรายงานข่าวเกี่ยวกับการฆาตกรรมและไม่มีการนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ ตำรวจพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือและเห็นใจผู้กระทำความผิด แม้ว่าพนักงานตำรวจจะได้รับแจ้งความแต่พนักงานตำรวจมักไม่ดำเนินการใดแก่ผู้กระทำความผิดเมื่อคดีไปถึงชั้นของพนักงานอัยการหรือชั้นศาล ศาลก็มีแนวโน้มที่จะตัดสินลงโทษเบากว่ากรณีฆาตกรรมอื่น อันเป็นการที่เจ้าพนักงานของรัฐใช้ประเพณีความเชื่อบังคับเหนือกฎหมาย¹

ตามรายงานของ Human Rights Commission of Pakistan ระบุว่าผู้หญิงมากกว่า 1,000 คนต่อปีต้องเสียชีวิตเนื่องมาจากการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ² ตัวอย่างเช่น จากสถิติในปี ค.ศ. 2000 เพียงหกเดือนแรกมีผู้หญิงที่เป็นเหยื่อของการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ 240 คน 81 คนถูกฆ่าโดยน้องชาย , 59 คน ถูกฆ่าโดยสามี , 10 คนโดยลูกชายและ 54 คนโดยญาติอื่นๆ³ ครอบครัวของเหยื่อและคนในสังคมต่างไม่ได้ให้ความสนใจที่จะแจ้งความดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดเพราะเห็นว่าเป็นเรื่องของครอบครัวและมองว่าเป็นเรื่องปกติที่สามารถเกิดขึ้นได้ทุกวันและทุกครอบครัว

¹ Amnesty International, Pakistan: Honour Killings of Girls and Women [online], 24 Dec 2011, available from <http://www.amnesty.org/en/library/info/ASA33/018/1999>

² Wendy M. Gonzalez, "KARO KARI: HONOR KILLING", *Buffalo Women's Law Journal* , Vol 22 (2000-2001) : 165

³ Ibid., p. 170

Amnesty International ,1999 ให้คำอธิบาย “การฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ” ว่าเป็น การสังหารผู้หญิงนอกกระบวนการยุติธรรมอันเนื่องมาจากเรื่องเพศและการแต่งงาน โดยมองว่าผู้หญิง ได้กระทำความผิดและเป็นการกระทำที่ชั่วร้ายซึ่งต้องได้รับโทษ เช่น การไม่ซื่อสัตย์ทางเพศ, การ แต่งงานโดยไม่ได้รับความยินยอมจากผู้ปกครองหรือมีความสัมพันธ์ใดๆก็ตามที่ครอบครัวเห็นว่าไม่ เหมาะสม ทั้งยังเป็น การต่อต้านศีลธรรมอันดีงามของชนเผ่าและสังคม การฆ่ากระทำไปเพราะหญิง เหล่านั้นนำความเสื่อมเสียหรือความอับอายมาสู่ครอบครัวหรือเผ่า⁴

Sheri & Bob Stritof อธิบายว่า “การฆ่าเพื่อรักษาเกียรติเป็นฆาตกรรมที่กระทำ โดยสมาชิกครอบครัวที่เชื่อว่าผู้หญิงในครอบครัวได้นำความอับอายมาแก่ครอบครัวและทำให้วงศ์ ตระกูลเสื่อมเสีย”⁵

ประเทศปากีสถานพบการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติซึ่งอาจแบ่งประเภทได้ดังต่อไปนี้

จากเดิมในอดีตที่ผ่านมาได้พบประเภทของการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติในปากีสถาน รวบรวมได้ดังต่อไปนี้

1. การเลือกคู่ครองด้วยตนเอง การเลือกคู่ครองโดยไม่ได้รับความยินยอมจาก ครอบครัวหรือการเลือกคู่ครองที่มีฐานะ วรรณะ ชนเผ่าที่แตกต่างจากครอบครัวของตน เป็นการทำให้ครอบครัวเสื่อมเสียชื่อเสียงและนำความอับอายมาสู่ครอบครัว⁶

2. การประพฤติดิถีประเพณีหรือมีความประพฤติที่ไม่เหมาะสม เช่น การมีแฟน, การ แต่งกายไม่เหมาะสม, การออกไปเที่ยวตอนกลางคืน, การทำงานนอกบ้านโดยไม่ได้รับอนุญาตจากสามี และยิ่งไปกว่านั้นเคยมีกรณีที่มีสามีฆ่าภรรยาของตนเพียงเพราะแค่ฝันไปว่าภริยานอกใจ⁷

ตัวอย่างคดี ใน ค.ศ. 2002 คดีหนึ่งซึ่งเป็นที่วิพากษ์วิจารณ์อย่างมากเกิดขึ้นทางใต้ ของเมือง Punjab เป็นคดีที่เกิดขึ้นโดยสภาเผ่าได้ข่มขืนหญิงคนหนึ่งหน้าหมู่บ้านและบังคับให้เดิน เปลือยกายจากสภาเผ่ากลับไปบ้าน เพียงเพราะ “สงสัย” ว่าน้องชาย (อายุ 12 ปี) ของหญิงนั้นได้มี

⁴ Human Rights Watch Report, Violence against women in Pakistan[online] 9 Sept 2011, available from <http://www.hrw.org/campaigns/pakistan/forms.htm>

⁵ Zaheer Undin Bahur, “Violence Against Women in Pakistan : Current realities and strategies for change,” (Master of Arts Degree Arts European University,2007), p35

⁶ Human Rights Watch Report, Violence against women in Pakistan[online] 9 Sept 2011, available from <http://www.hrw.org/campaigns/pakistan/forms.htm>

⁷ Amnesty International, Pakistan: Honour Killings of Girls and Women [online], 24 Dec 2011, available from <http://www.amnesty.org/en/library/info/ASA33/018/1999>

ความสัมพันธ์กับหญิงต่างเผ่าอันถือเป็นความประพัตติที่ไม่เหมาะสม⁸ คดีดังกล่าวเพียงแค่ว่า “สงสัย” ว่าน้องชายของผู้หญิงที่เป็นเหยื่อจะมีความสัมพันธ์กับคนต่างเผ่าเท่านั้น แต่กลับไปกระทำต่อผู้หญิงที่เป็นเหยื่อซึ่งไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับตัวแต่อย่างใด แต่ต้องรับโทษโดยไร้สาเหตุจากข้อกล่าวหาที่เลื่อนลอยโดยไม่มีโอกาสแม้แต่จะพิสูจน์ความจริง

3. การเรียกร้องขอหย่าขาดจากสามี ผู้หญิงที่เรียกร้องขอหย่าขาดกับสามีถือเป็นผู้หญิงที่ถือดีและนำความเสื่อมเสียมาแก่ครอบครัวซึ่งทำให้สามีหรือสมาชิกในครอบครัวของฝ่ายหญิงเสื่อมเสียชื่อเสียง⁹ ผู้หญิงที่ขอหย่าขาดจากสามีอาจถูกฆ่าได้โดยอ้างว่าเป็นหญิงที่ไม่ดีและเพื่อหลีกเลี่ยงการต้องแบ่งสินสมรส สามีจึงมักจะยกเรื่องการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติมาอ้างในการฆ่าดังกล่าว¹⁰ ดังเช่นตัวอย่างคดีดังต่อไปนี้

ตัวอย่างคดี ปีค.ศ.1999 จังหวัด Peshawar ทางตะวันตกเฉียงเหนือของปากีสถาน นาง Samia Sarwar ผู้ตาย (อายุ 17 ปี) ถูกสามีทำร้ายมาตลอดเป็นระยะเวลาสิบปี จนกระทั่งผู้ตายถูกสามีจับโยนลงมาจากบันไดในขณะตั้งครรภ์ ผู้ตายจึงตัดสินใจขอหย่าขาดจากสามีแต่กลับถูกผู้เป็นแม่ขู่ฆ่าเพราะจะทำให้ครอบครัวได้รับความอับอาย ผู้ตายจึงหนีออกจากบ้านเพื่อไปขอความช่วยเหลือจากสำนักงานกฎหมาย AGHS ผู้ตายปฏิเสธที่จะพบญาติที่เป็นผู้ชาย ยอมพบแต่เพียงผู้เป็นแม่เพื่อยื่นเอกสารการหย่า ท้ายที่สุดในวันนัดพบแม่ของผู้ตายให้คนขับรถถึงผู้ตายที่หน้าสำนักงานกฎหมาย¹¹ คดีนี้ผู้ตายต้องทนทุกข์ทรมานกับการถูกสามีทำร้ายอยู่เป็นเวลากว่าสิบปีจนเมื่อสามีจับผู้ตายโยนลงจากบันไดในขณะผู้ตายตั้งครรภ์ทำให้ผู้ตายไม่อาจทนอยู่กับสามีได้อีกต่อไป แทนที่ผู้เป็นแม่จะเห็นใจกลับส่งคนมายิงลูกสาวของตนจนถึงแก่ความตายก่อให้เกิดเป็นคดีสะเทือนขวัญเพราะแม่ผู้ตายจะได้ขอลี้ภัยในบ้านพักฉุกเฉินแล้วก็ตาม ยังไม่อาจรอดจากการถูกฆ่าได้เนื่องจากผู้เป็นแม่ได้หลอกล่อให้ลูกสาวออกมาคุยเรื่องการหย่าและฆ่าผู้ตายในที่สุด นอกจากนั้นเมื่อปีนที่จ้างมายังได้ยิงทนายความที่คอยให้ความช่วยเหลือผู้ตายจนได้รับบาดเจ็บสาหัส เนื่องจากทนายความคนดังกล่าวได้ทำคดีให้ความช่วยเหลือผู้ตายและนอกจากทนายความจะถูกยิงจนได้รับบาดเจ็บสาหัสแล้วยังถูกขู่ฆ่าจากคนในสังคมอีกด้วยเนื่องจากคนในสังคมจะมองว่าผู้ใดก็ตามที่ให้ความช่วยเหลือผู้หญิงจากการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ

⁸ Human Rights Watch Report, Violence against women in Pakistan[online], 9 Sept 2011, available from <http://www.hrw.org/campaigns/pakistan/forms.htm>

⁹ Amnesty International, Pakistan: Honour Killings of Girls and Women[online], 9 Sept 2011, available from <http://web.amnesty.org/library/Index/engASA330181999>

¹⁰ Amnesty International, Pakistan: Honour Killings of Girls and Women[online], 9 Sept 2011, available from <http://web.amnesty.org/library/Index/engASA330181999>

¹¹ Rachel A. Ruane, “MURDER IN THE NAME OF HONOR: VIOLENCE AGAINST WOMEN IN JORDAN AND PAKISTAN,” *Emory International Law Review*, Vol.14 (2000) : 1523

จะถือเป็นกลุ่มคนที่คอยให้ท้ายผู้หญิงให้ออกนอกถิ่นอกทางและทำลายศีลธรรมอันดีงามของสังคมให้หมดไป

ตัวอย่างคดี วันที่ 2 ตุลาคม ค.ศ.1999 นาง Hanan ผู้ตายถูกยิงโดยพี่ชายเนื่องจากโกรธที่เห็นผู้ตายเดินกับผู้ชายสองคน โดยพี่ชายของผู้ตายได้จ่อครกนึ่งรอเพื่อยิงผู้ตายจนถึงแก่ความตาย ต่อมาในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 2000 ศาลอาญา Amman ตัดสินลดโทษให้แก่ผู้กระทำความผิดเพราะเหตุบันดาลโทสะและเพื่อปกป้องชื่อเสียงของครอบครัวเนื่องจากก่อนหน้านั้น ผู้ตายได้แจ้งกับครอบครัวว่าต้องการจะขอหย่าขาดจากสามี ผู้กระทำความผิดจึงได้รับการลดโทษเหลือจำคุกเพียง 1 ปี ประกอบกับในคดีนี้ครอบครัวของผู้ตายได้แสดงความจำนงที่จะไม่เอาเรื่องกับผู้กระทำความผิด พยานคนหนึ่งกล่าวว่าหลังจากที่ผู้กระทำความผิดได้ยิงน้องสาวเสียชีวิตแล้วเขายังคงนั่งสูบบุหรี่และมองไปที่ศพของน้องสาวเพื่อรอให้ตำรวจมาจับ¹² ในคดีการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติผู้กระทำความผิดมักจะไม่หลบหนีภายหลังจากที่ทำการฆ่าเหยื่อแต่จะใช้ชีวิตประจำวันตามปกติเพราะแทบจะไม่มีญาติหรือบุคคลใดแจ้งความเพื่อดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิด ตำรวจเองแม้จะได้ทราบถึงการตายของเหยื่อก็กังอาจยังไม่มีการแจ้งความหรือยังไม่ได้รับคำร้องทุกข์ใดๆจากผู้เสียหายหรือจากญาติผู้เสียหายทำให้ตำรวจนิ่งเฉยไม่ดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดหรือหากมีการดำเนินคดีผู้กระทำความผิดก็จะได้รับการลดโทษจากศาลและได้รับการปฏิบัติเยี่ยงวีระบุรุษยามที่อยู่ในเรือนจำ จนมีผู้เรียกอาชญากรรมประเภทนี้ว่าเป็น “อาชญากรรมที่มีสิทธิพิเศษ” ดังนั้นจึงเป็นเรื่องปกติที่ผู้กระทำความผิดจะไม่หลบหนีหลังก่ออาชญากรรม

4.เหยื่อจากการถูกข่มขืน ผู้หญิงที่ถูกข่มขืนในประเทศปากีสถานนอกจากจะต้องเป็นเหยื่อจากการถูกข่มขืน ยังอาจต้องตกเป็นเหยื่อจากการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติอีกเช่นกัน เนื่องจากสังคมมองว่าหญิงที่ถูกข่มขืนจะมีสาเหตุมาจากการดูแลตัวเองไม่ดีและบางกรณีถึงขั้นมองว่าผู้หญิงเหล่านั้นยินยอมด้วยในการร่วมประเวณีกับชายอื่นโดย แต่ไม่มองว่าผู้หญิงเป็นฝ่ายถูกระทำและไม่ถือว่าผู้ชายที่ข่มขืนได้กระทำในสิ่งที่ผิดกฎหมาย¹³

5.การฆ่าเพื่อรักษาเกียรติปลอม การฆ่าเพื่อรักษาเกียรติปลอมมักเกิดจากผู้กระทำความผิดต้องการอำพรางอาชญากรรมอื่นที่ตนได้กระทำไปก่อนหน้านั้นและพยายามทำให้รูปคดีกลายเป็นการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติเพื่อให้ได้รับประโยชน์จากการไม่ถูกดำเนินคดีหรือได้รับการลด

¹² Rana, Hussein, Court invokes Article 98 to sentence man in shooting death of sister [online], 12 March 2000, available from [http:// www.accessme.com/Jordantimes/The/homenews/homenews3.htm](http://www.accessme.com/Jordantimes/The/homenews/homenews3.htm).

¹³ Najam, Neshay, Honor killings in Pakistan[online], 9 Sept 2011, available from http://www.crescentlife.com/articles/social%20issues/honorkillings_in_pakistan.htm

โทษ¹⁴ บ่อยครั้งที่ผู้กระทำความผิดเพียงแค่ต้องการเงินจึงทำการฆ่า ภรรยา , น้องสาว หรือแม่ของตนเองและกล่าวหาชายอื่นว่าเป็น Karo (black man ที่หมายถึงชายที่ไม่ดี) อันทำให้ชายที่ถูกกล่าวอ้างว่าเป็น Karo จะต้องจ่ายค่าเสียหาย กล่าวคือ ยอมฆ่าหญิงในครอบครัวของตนเพียงเพราะต้องการเงินจากผู้อื่น¹⁵

กฎหมายที่เอื้อต่อการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติในประเทศปากีสถาน

แต่เดิมประมวลกฎหมายอาญาปากีสถาน (PPC) 1860 มาตรา 302 (ปัจจุบันยกเลิกแล้ว) ได้วางหลักกฎหมายว่าด้วยการฆาตกรรมให้มีโทษประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิตโดยมีข้อยกเว้นว่าถ้าได้กระทำไปโดยถูกยั่วยุอย่างร้ายแรงและกระทำต่อผู้ที่ยั่วยุในขณะนั้น จะได้รับการลดโทษตามมาตรา 304 ซึ่งศาลมักลดโทษให้แก่ผู้กระทำความผิดการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติโดยให้เหตุผลว่าผู้กระทำความผิดกระทำผิดไปเพราะถูกยั่วยุอย่างร้ายแรง

ลักษณะของการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติในประเทศอัฟกานิสถาน

ประเทศอัฟกานิสถานเป็นประเทศในแถบเอเชียใต้และได้เข้าเป็นภาคีของอนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบเมื่อวันที่ 5 มีนาคม ค.ศ.2003 แต่ประเทศอัฟกานิสถานถือเป็นอีกประเทศหนึ่งที่พบการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติขึ้นอย่างแพร่หลายเช่นกัน เนื่องจากในอัฟกานิสถานสถานที่สำหรับผู้หญิงคือครอบครัวเท่านั้น วิถีชีวิตของผู้หญิงอัฟกานิสถานจึงหมดไปกับการป้องกันชื่อเสียงของครอบครัวและสังคม แทนที่จะใช้ชีวิตไปกับเรื่องอื่นๆ ผู้หญิงต้องอยู่ในกรอบของวัฒนธรรมและเชื้อฟังกครอบครัว¹⁶

ประเภทของการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติที่พบในประเทศอัฟกานิสถานได้แก่

1. ผู้หญิงที่เป็นเหยื่อจากการถูกข่มขืน ซึ่งผู้หญิงที่เป็นเหยื่อจากการถูกข่มขืนถือว่าเป็นเหตุให้ครอบครัวต้องเสื่อมเสียชื่อเสียง (ในขณะที่ชายผู้ข่มขืนไม่ได้ถูกมองว่าทำเรื่องน่าอับอายหรือทำให้ครอบครัวของตนเสื่อมเสียแต่อย่างใดและผู้ชายในอัฟกานิสถานแทบจะไม่ทราบว่าการข่มขืนเป็นเรื่องผิดกฎหมาย) ครอบครัวของผู้หญิงที่ถูกข่มขืนส่วนใหญ่จึงต้องพยายามปิดเรื่องที่น่าอับอายทั้งหลายเพื่อป้องกันการถูกขับไล่ออกจากหมู่บ้านหรือเผ่า ทำให้ผู้หญิงอัฟกานิสถานจึงต้องตกอยู่ภายใต้ความ

¹⁴ Amnesty International, Pakistan: Honour Killings of Girls and Women [online], 24 Dec 2011, available from <http://www.amnesty.org/en/library/info/ASA33/018/1999>

¹⁵ Najam, Neshay, Honor killings in Pakistan[online], 9 Sept 2011, available from http://www.crescentlife.com/articles/social%20issues/honorkillings_in_pakistan.htm

¹⁶ Unama, SILENCE IS VIOLENCE End the Abuse of Women in Afghanistan[online], 9 Sept 2011, available from <http://unama.unmissions.org/Portals/UNAMA/vaw-english.pdf>, p 20

กตตันที่จะต้องอยู่อย่างเรียบง่ายไม่มีปากมีเสียงไม่สามารถแจ้งความดำเนินคดีแก่ผู้ข่มขืน ไม่ใช่ชีวิตให้โดดเด่นเหนือกว่าผู้ชาย¹⁷ ผู้หญิงที่ฟ้องร้องดำเนินคดีข้อหาข่มขืนอาจถูกดำเนินคดีเสียเองในข้อหากระทำผิดประเวณี (Zina) กล่าวคือ ผู้หญิงที่ถูกข่มขืนอาจต้องติดคุกเสียเองไม่ก็ถูกฆ่า ซึ่งผู้หญิงอัฟกานิสถานจำนวน 40 คนถูกฆ่าในระหว่างเดือนมกราคม 2007 ถึงเดือนธันวาคม 2008 ยังมีคดีอีกจำนวนมากที่ยังไม่ได้รับรายงานเพราะหญิงที่เป็นเหยื่อส่วนใหญ่เลือกที่จะไม่แจ้งความดำเนินคดีเพื่อเอาผิดกับผู้กระทำความผิด¹⁸

2.การมีความประพฤติที่ไม่เหมาะสมทางเพศ เพียงแค่ “ถูกสงสัย” ว่าได้ทำให้ครอบครัวเสียชื่อเสียงก็เพียงพอแล้วที่อาจถูกฆ่าได้ เช่น การสมาคมกับเพศตรงข้าม , การคุยกับชายแปลกหน้าตามลำพัง , การเลือกคู่ครองด้วยตนเอง , การเดินกับผู้ชายที่ไม่ใช่ญาติตามลำพัง , การขอหย่าขาดจากสามี , อยู่ห่างจากบ้านหรือที่ทำงาน , การตั้งครรถ์ก่อนแต่งงาน , การทำงานนอกบ้านโดยไม่ได้รับอนุญาตจากสามี¹⁹

ดังปรากฏตามตัวอย่างคดีในจังหวัด Nangarhar ของประเทศอัฟกานิสถานคู่รักวัยรุ่นคนหนึ่งได้รับคำเชิญไปรับประทานอาหารเย็นที่บ้านของลุงของฝ่ายหญิง แต่เมื่อถึงเวลานอนหญิงสาวได้ถูกยิงตาย ส่วนเด็กชายถูกส่งกลับไปยังครอบครัว ศพของเด็กหญิงถูกฝังโดยไม่มีการทำพิธีกรรมทางศาสนา ไม่มีสมาชิกในครอบครัวคนใดของหญิงผู้ตายแจ้งความต่อตำรวจและเมื่อตำรวจทราบเรื่อง ก็ไม่ได้ดำเนินการสอบสวนใดโดยอ้างว่าไม่สามารถทำการสอบสวนเพราะไม่มีการแจ้งความจากครอบครัวผู้ตาย²⁰ และในอีกคดีหนึ่งหญิงที่ตั้งครรภ์ถูกบิดาพี่ชายรัดคอตาย ไม่มีการสอบสวนหรือฟ้องร้องดำเนินคดีกับทั้งสองคนแต่อย่างใด²¹ ดังจะเห็นได้ว่าการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติในอัฟกานิสถานบางคดีจะเกิดจากการที่ครอบครัวรวมตัวเพื่อประชุมกัน เช่น การนัดรับประทานอาหารเย็นทั้งครอบครัวแบบในคดีแรก หลังจากนั้นผู้ที่มีอาวุโสที่สุดในครอบครัวจะมีคำตัดสินว่าจะลงโทษ (ฆ่า) ด้วยวิธีการใดและจะกำหนดตัวว่าสมาชิกคนใดจะเป็นผู้ลงมือฆ่า ส่วนใหญ่จะกำหนดให้สมาชิกที่เป็นผู้ชายที่มีอายุน้อยที่สุดเป็นลงมือเนื่องจากจะได้รับประโยชน์จากการลดโทษเพราะความเป็นผู้เยาว์และจะไม่มีการบันทึกประวัติอาชญากรรมเมื่อพ้นโทษ

3.การมีอาชีพนักแสดง นักแสดงหญิงทั้งหลายในประเทศอัฟกานิสถานต่างตกเป็นเป้าหมายของการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติได้ ปรากฏดังตัวอย่างต่อไปนี้

¹⁷ Unama, SILENCE IS VIOLENCE End the Abuse of Women in Afghanistan[online], 9 Sept 2011, available from <http://unama.unmissions.org/Portals/UNAMA/vaw-english.pdf>, p. 21

¹⁸ A/HRC/11/2/Add.4, para 63

¹⁹ Ibid.

²⁰ Ibid. ,para 64

²¹ Ibid.

ตัวอย่างคดี นาง Parwin Mushtakhel เป็นหญิงคนแรกที่ได้ปรากฏในรายการโทรทัศน์ต้องหนีออกนอกประเทศเนื่องจากมีผู้ขู่ฆ่าเธอและลูก ทั้งครอบครัวของ Parwin ไม่เห็นด้วยกับการทำอาชีพนักแสดงโดยมองว่าอาชีพนักแสดงในอัฟกานิสถานนั้นเป็นอาชีพไม่ต่างอะไรกับการเป็นโสเภณี²²

ตัวอย่างคดี Shaima Rezayee หญิงอายุ 24 ปี ได้ออกรายการโทรทัศน์ music show ที่มีชื่อเสียงรายการหนึ่ง ในรายการดังกล่าว Shaima Rezayee ได้ถูกวิพากษ์วิจารณ์อย่างหนักเนื่องจากในรายการ Shaima ได้พูดคุยกับผู้ชายอย่างอิสระ แต่ต่อมา Shaima ถูกไล่ออกจากงานเพราะแรงกดดันจากกลุ่มอนุรักษ์นิยม (ก่อนที่จะเสียชีวิตในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 2005 ในเมือง Kabul)²³ และ ในปี ค.ศ. 2008 หญิงคนหนึ่งจากเมือง Kandaha ได้เข้าสู่รายการโทรทัศน์รายการหนึ่งชื่อ “Afghan Star” (คือรายการ “American Idol” ในเวอร์ชันของประเทศอัฟกานิสถาน) ที่ให้แสดงความสามารถในการร้องเพลงแข่งขันกัน ได้ถูกวิพากษ์วิจารณ์อย่างหนักว่าเธอมีพฤติกรรมที่ไม่เป็นที่ยอมรับของคนอิสลาม ทำให้ชื่อเสียงของครอบครัวต้องเสื่อมเสีย เป็นผลให้สุดท้ายต้องหนีออกจากประเทศเพราะถูกผู้คนจำนวนมากขู่ฆ่า²⁴

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นถึงบทบาทของผู้หญิงที่ถูกควบคุมโดยผู้ชายอย่างชัดเจน ผู้หญิงในทัศนคติของคนในสังคมอัฟกานิสถานคือผู้ที่ต้องเก็บเนื้อเก็บตัวอยู่เพียงแต่ในบ้าน แม้แต่จะออกนอกบ้านยังต้องได้รับอนุญาต ดังนั้นการที่ผู้หญิงจะมีอาชีพดารา นักแสดง นักร้อง หรือการแสดงความคิดเห็นอย่างเช่นหญิงตะวันตกนั้นถือเป็นการทำทลายอำนาจของผู้ชายเป็นอย่างมาก ซึ่งคนในสังคมมองว่าทุกคนมีหน้าที่ต้องรักษาศีลธรรมและความดีงามไว้ไม่ให้ต่างพร้อยไม่ว่าจะทำด้วยวิธีการใด แม้ว่าจะต้องฆ่าก็ตาม

กฎหมายที่เอื้อต่อการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติในอัฟกานิสถาน

ประเทศอัฟกานิสถานเคยมีกฎหมายที่ส่งเสริมให้มีการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ (ปัจจุบันได้ยกเลิกแล้ว) ดังต่อไปนี้

²² Christina Lamb, Women Choose exile as Taliban laws return[online], 9 sept 2011, available from <http://www.timesonline.co.uk/tol/news/world/asia/article6036521.ece>

²³ Kim Sengupta, Women who took on the Taliban – and lost[online], 9 sept 2011, available from <http://www.independent.co.uk/news/world/asia/women-who-took-on-the-taliban-and-lost-949723.html>

²⁴ Unama, SILENCE IS VIOLENCE End the Abuse of Women in Afghanistan[online], 9 Sept 2011, available from <http://unama.unmissions.org/Portals/UNAMA/vaw-english.pdf>, p 15

1.ประมวลกฎหมายอาญาของประเทศอัฟกานิสถาน ค.ศ.1976 (Afghanistan Penal Code) มีข้อกำหนดทำผิดประเวณี (Zina)* อยู่ในหมวด 8 ของประมวลกฎหมายอาญาอัฟกานิสถาน มาตรา 472 ** ซึ่งศาลมักใช้มาตรา 472 นี้ความครอบคลุมไปถึงเรื่องชายรักร่วมเพศ (pederasty) , การละเมิดต่อชื่อเสียง (violation of “honour”)²⁵ ซึ่งผู้ร่วมกระทำผิดทั้งสองฝ่ายจะต้องรับโทษทางอาญา (จำคุก 7-15 ปี) เว้นแต่กระทำไปเพราะถูกบังคับ ผู้ที่เป็นเหยื่อไม่ต้องรับผิด

2.กฎหมายเรื่องการข่มขืนที่กำหนดให้หญิงที่กล่าวอ้างว่าตนถูกข่มขืนจะต้องมีพยานที่เป็นชายจำนวน 4 คน มาเป็นพยานต่อศาล (อันเป็นเงื่อนไขที่ไม่มีทางที่จะเกิดขึ้นได้ในความเป็นจริง เช่น หญิงที่ถูกข่มขืนจะต้องหาประจักษ์พยานที่เป็นผู้ชายถึง 4 คนมาเป็นพยานว่าตนไม่ได้ยินยอมด้วยในการข่มขืน) ดังนั้น หญิงอัฟกานิสถานที่ถูกข่มขืนจะไม่แจ้งความดำเนินคดีเนื่องจากหากไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าตนถูกบังคับ หญิงเหล่านั้นก็จะกลายเป็นหนึ่งในผู้ร่วมกระทำผิดในข้อหาทำผิดประเวณี (Zina) เสียเองอันทำให้ต้องรับโทษทางอาญาในที่สุด

3.กฎหมายของเผ่า Pashtunwali ในประเทศอัฟกานิสถานที่เรียกว่า Pashtunwali code (the Pashtun code of conduct) กำหนดว่าการมีความสัมพันธ์ทางเพศก่อนสมรส คู่กรณีทั้งสองฝ่ายจะต้องถูกลงโทษด้วยการฆ่าเพราะเป็นการนำบาปมาสู่ครอบครัว (แต่ในทางปฏิบัติมีเพียงผู้หญิงเท่านั้นที่ถูกฆ่า) เว้นแต่ให้หญิงนั้นหรือหญิงอื่นแต่งงานกับชายเพื่อเป็นการยกเว้นความผิดในฐานะเป็นค่าเสียหายอย่างหนึ่งเพื่อชำระล้างบาป²⁶ กฎหมายดังกล่าวได้มีการใช้บังคับจริงเพียงแค่ฝ่ายหญิงเท่านั้น กล่าวคือ หากพบว่าชายหญิงวัยรุนมีความสัมพันธ์ในทางชู้สาวก่อนแต่งงาน ผู้ที่จะถูกฆ่ามีเพียงฝ่ายหญิงเท่านั้น

ลักษณะของการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติในประเทศตุรกี

กรณีประเทศตุรกีเป็นประเทศที่อยู่ในแถบเอเชียตะวันตกเฉียงใต้และได้เข้าเป็นภาคีของอนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบตั้งแต่วันที่ 20 ธันวาคม 1985 แต่ยังคงพบปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติอย่างแพร่หลาย ซึ่งในประเทศตุรกีการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติคือการ

* Zina is Act of sexual intercourse outside of a valid marriage (Article 427), Penal Code

** Zina (under chapter eight of the Penal Code which focuses on crimes of adultery, pederasty, and violation of “honour”), only refers to individuals engaged in sex outside of marriage

²⁵ Unama, SILENCE IS VIOLENCE End the Abuse of Women in Afghanistan[online], 9 Sept 2011, website <http://unama.unmissions.org/Portals/UNAMA/vaw-english.pdf>, p 23

²⁶ Unama, SILENCE IS VIOLENCE End the Abuse of Women in Afghanistan[online], 9 Sept 2011, website <http://unama.unmissions.org/Portals/UNAMA/vaw-english.pdf>, p. 26

ฆาตกรรมเด็กหญิงหรือผู้หญิงโดยสมาชิกในครอบครัวเนื่องมาจากพฤติกรรมทางเพศอันไม่เหมาะสม และเป็นการทำร้ายอำนาจต่อผู้ชาย มักเกิดจากการที่ผู้หญิงมีความประพฤติไม่เหมาะสมทางเพศ เช่น การมีแฟน , การเที่ยวตอนกลางคืน , การเลือกคู่ครองด้วยตนเอง , การถูกสงสัยว่านอกใจสามี , การทำงานนอกบ้านโดยไม่ได้รับอนุญาตจากสามี , การขอหย่าขาดจากสามี เป็นต้น ²⁷

การฆ่าเพื่อรักษาเกียรติในประเทศตุรกีเกิดขึ้นมากในแถบชนบทภาคตะวันออกเฉียงและตะวันออกเฉียงใต้และยังอาจพบในเขตเมือง (เมือง Istanbul และ Izmir) โดยส่วนใหญ่เหยื่อจากอาชญากรรมดังกล่าวจะเป็นผู้หญิง แนวความคิดของเรื่องการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติได้ฝังรากลึกสู่สังคมชาวตุรกีอย่างไม่สามารถแยกออกจากกันได้ โดยเชื่อว่าชื่อเสียงเกียรติยศของผู้ชายประกอบไปด้วยองค์ประกอบ 2 อย่าง คือ ชื่อเสียงที่เกิดจากการกระทำของตนในสังคม (seref) และความบริสุทธิ์ของสมาชิกผู้หญิงในครอบครัว (namus) เมื่อความบริสุทธิ์ (numus) ถูกคุกคามผู้ชายจะต้องกระทำการปกป้อง แต่เมื่อได้เสียความบริสุทธิ์ (numus) เพราะความประพฤติไม่ชอบของหญิงเอง ชายผู้นั้นจะต้องฆ่าหญิงที่ทำลายชื่อเสียงเพื่อแสดงออกถึงการปกป้องชื่อเสียง การฆ่าจะกระทำโดยสามี , น้องชาย , ลุง , พ่อและลูกชายของหญิงที่ถูกกล่าวหาว่าทำให้ชื่อเสียงของครอบครัวมีมลทิน ²⁸ ซึ่งอำนาจในการตัดสินใจที่จะลงโทษนั้นมักจะเกิดจากการตัดสินใจของสมาชิกที่อาวุโสที่สุดในครอบครัว ที่จะตัดสินว่าจะลงโทษหรือไม่และจะลงโทษ(ฆ่า)ด้วยวิธีการใด ²⁹ พ่อแม่ในประเทศตุรกีส่วนใหญ่จึงเลือกที่จะไม่แจ้งเกิดเด็กหญิงแรกเกิดเพราะในอนาคตเมื่อลูกสาวโตขึ้นหากคนในครอบครัวฆ่าหรือหายสาบสูญไปจะไม่ได้ต้องถูกแจ้งการตายต่อทางการ ³⁰ ประกอบกับประเทศตุรกีแทบจะไม่มีการทำสถิติคดีการตายไว้อย่างเป็นทางการ ³¹

นอกจากนั้นในประเทศตุรกียังพบว่ามีการบังคับให้ผู้หญิงฆ่าตัวตายเองอันเรียกว่า “การฆ่าตัวตายเพื่อรักษาเกียรติ” (honour suicide) เนื่องจากเมื่อประเทศตุรกีมีการแก้กฎหมายลงโทษผู้กระทำความผิดการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติให้มีโทษหนักขึ้น ครอบครัวจึงหาทางออกโดยการ

²⁷ Dicle Kogacioglu, The Tradition Effect: Framing Honor Crimes in Turkey[online], 9 Sept 2011, available from <http://differences.dukejournals.org/content/15/2/118.full.pdf>

²⁸ Carin Benninger-Budel & Lucinda O'Hanlon, World Organisation Against Torture (OMCT), Violence Against Women in Turkey: A Report to the Committee Against Torture[online], 9 Sept 2011, available from http://www.omct.org/files/2004/07/2409/eng_2003_09_turkey.pdf, p. 352

²⁹ Molly Moore, In Turkey, 'Honor Killing' Follows Families to Cities: Women Are Victims of Village Tradition, Wash[online], 9 Sept 2011, available from <http://www.library.cornell.edu/collddev/mideast/dilberk.htm>

³⁰ Rebecca E. Boon, “THEY KILLED HER FOR GOING OUT WITH BOYS: HONOR KILLINGS IN TURKEY IN LIGHT OF TURKEY'S ACCESSION TO THE EUROPEAN UNION AND LESSONS FOR IRAQ,” *Hofstra Law Review* Vol.815 (2006): 840.

³¹ Amnesty Int'l, Iraq: Decades of Suffering[online], 9 Sept 2011, available from <http://web.amnesty.org/Library/Index/ENGMDE140012005?open&of=ENG-IRQ>.

บังคับให้ผู้หญิงฆ่าตัวตายเสียเองโดยการนำหญิงนั้นซึ่งในท้องที่มีแต่ยาฆ่าแมลง , ยาเบื่อหนู , ยาพิษ , ปืน , มีด , เชือกและพดกล่อมให้หญิงนั้นชำระล้างบาปด้วยการฆ่าตัวตายเสียเอง (มีหญิงพยายามฆ่าตัวในระหว่างปี 2000-2006 ถึง 102 คน³²) หรือเลือกให้สมาชิกผู้ชายที่มีอายุน้อยที่สุดในครอบครัวทำการฆ่าเพื่อให้ได้รับการลดโทษเพราะความเป็นผู้เยาว์³³

ตัวอย่างคดี คดีตัวอย่างที่โด่งดังมากเกิดขึ้นที่เมือง Batman (เมืองทางตะวันออกเฉียงใต้ของประเทศตุรกี) เด็กหญิง Derya (อายุ 17 ปี) คบกับคนรักที่โรงเรียน มารดาเหยื่อได้ดักเตือนถึงพฤติกรรมอันไม่เหมาะสมของเหยื่อและขู่ว่าหากไม่ปฏิบัติตามจะถูกบิดาฆ่า แต่เหยื่อยังคงเพิกเฉย คำดักเตือนของมารดา (แม้ว่าน้ำของเหยื่อจะเคยถูกป้อนเพราะเรื่องเดียวกันนี้มาแล้วก็ตาม) จากนั้นลุงและน้องชายของเหยื่อ เริ่มส่งข้อความข่มขู่เหยื่อถึงวันละ 14 ครั้งว่าเหยื่อทำให้ครอบครัวเสื่อมเสียชื่อเสียงและให้ฆ่าตัวตายเพื่อชำระล้างบาป มิฉะนั้นจะถูกฆ่า เหยื่อจึงพยายามฆ่าตัวตายหลายครั้ง ไม่ว่าจะเป็นกระโดดลงไปแม่น้ำ Tigirs , แคว้นคอ , กรีดข้อมือ ซึ่งเหยื่อได้เปิดเผยในภายหลังว่า “สมาชิกในครอบครัวตำหนิเธอเสมือนหนึ่งว่าการมีแฟนเป็นความผิดใหญ่หลวงและเธอไม่มีสิทธิใดที่จะทำให้ครอบครัวเสื่อมเสียชื่อเสียง ทั้งไม่มีสิทธิที่จะมีชีวิตอยู่ต่อไป” เหยื่อจึงทำตามความปรารถนาของครอบครัวคือการฆ่าตัวตาย อีกทั้งยังกล่าวถึงทัศนคติของชาวตุรกีที่มีต่อผู้หญิงว่าผู้ชายเปรียบเสมือนอยู่บนท้องฟ้า แต่ผู้หญิงกลับถูกปฏิบัติราวกับว่าอยู่ใต้พื้นดิน สุดท้ายเหยื่อรอดชีวิตมาได้ โดยได้รับการช่วยเหลือและดูแลในบ้านพักฉุกเฉิน³⁴ จากคดีดังกล่าวถือเป็นตัวอย่างคดีดังที่เกิดขึ้นจริงในประเทศตุรกีที่น่าตกใจคือแม้แต่ตัวผู้หญิงที่เป็นเหยื่อเองยังมีความเชื่อว่าการตายจะเป็นเพียงทางเดียวที่จะชำระล้างบาปที่แปดเปื้อนชื่อเสียงของครอบครัวและผู้หญิงตุรกีส่วนใหญ่ไม่ได้คิดว่าการฆ่าดังกล่าวเป็นเรื่องที่ไร้ตรอนสิทธิของตนแต่กลับเป็นเรื่องปกติที่ผู้หญิงทุกคนจะต้องก้มหน้ายอมรับชะตากรรม ไม่มีผู้หญิงลุกขึ้นมาเรียกร้องสิทธิของตนและในบางคดีกลับเป็นผู้ร่วมลงมือหรือรู้เห็นในการฆ่าอีกด้วย

³² Dan Bilefsky, 'Virgin Suicides' Save Turks' 'Honor'[online], 9 Sept 2011, available from www.nytimes.com/2006/07/12/world/.../12iht-virgins.2184928.html

³³ Rebecca E. Boon, "THEY KILLED HER FOR GOING OUT WITH BOYS: HONOR KILLINGS IN TURKEY IN LIGHT OF TURKEY'S ACCESSION TO THE EUROPEAN UNION AND LESSONS FOR IRAQ," *Hofstra Law Review* Vol.815 (2006): 850.

³⁴ Rebecca E. Boon, "THEY KILLED HER FOR GOING OUT WITH BOYS: HONOR KILLINGS IN TURKEY IN LIGHT OF TURKEY'S ACCESSION TO THE EUROPEAN UNION AND LESSONS FOR IRAQ," *Hofstra Law Review* Vol.815 (2006): 850.

กฎหมายที่เอื้อต่อการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติของประเทศตุรกี

เดิมประเทศตุรกีเคยมีกฎหมายที่เอื้อต่อการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติในประมวลกฎหมายอาญา (ปัจจุบันยกเลิกแล้ว) ดังต่อไปนี้

1.ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 462 อันเป็นบทบัญญัติที่ลดโทษให้แก่การฆ่าโดยอ้างป้องกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งป้องกันชื่อเสียงเกียรติยศที่บัญญัติว่า “ผู้ใดกระทำต่อ ภริยา สามี พี่น้องหรือผู้สืบสันดานที่ล่วงประเวณี มีเพศสัมพันธ์นอกสมรสหรือกำลังจะกระทำหรือเกี่ยวข้องกับการประพฤติดผิดประเวณีใดๆทางเพศหรือมีพฤติการณ์ที่ปราศจากข้อสงสัยว่าทำการล่วงประเวณีหรือมีเพศสัมพันธ์นอกสมรส ผู้นั้นได้รับการลดโทษ 7 ใน 8 ของโทษทั้งหมด”^{*} บทบัญญัติมาตรา 462 นี้เป็นเรื่องของ crime of passion อันเป็นบทบัญญัติที่อ้างเหตุของการกระทำความผิดในขณะมีความโกรธ อันเกิดจากการยั่วของผู้เสียหาย โดยหลักแล้วตามกฎหมายของประเทศตุรกีผู้ฆ่าผู้อื่นจะต้องได้รับโทษประหารชีวิตแต่หากเป็นการกระทำไปเพราะถูกยั่วอย่างรุนแรง (heavy provocation) กลับได้รับการลดโทษ

2.ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 51 ที่กำหนดว่า “ผู้ใดฆ่าผู้อื่นเพราะความโศกเศร้าเสียใจจนไม่สามารถควบคุมตัวเองได้ หรือถูกยั่ว ผู้นั้นได้รับลดโทษสองในสาม”³⁵ (“if a perpetrator has committed murder because of ‘uncontrollable grief’ or as a result of provocation, the sentence may be reduced by two-thirds.”) เดิมมาตรา 462 มักจะใช้คู่กับมาตรา 51³⁶

ลักษณะของการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติในประเทศจอร์แดน

ประเทศจอร์แดนเป็นประเทศในแถบเอเชียตะวันตกเฉียงใต้และได้เข้าเป็นภาคีของอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 1992 แต่ยังคงพบการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติเกิดขึ้นอย่างแพร่หลาย ในประเทศจอร์แดนการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ

* Turkish penal code , art 462 “Regarding the perpetrators who commit the offenses specified in the two foregoing Chapters, against the wife, husband, sister or offspring, at the time the victim is caught in the act of adultery or illegal sexual intercourse, or while the victim was about to commit adultery or engage in illegal sexual intercourse, or while the victim was in a situation showing, free from any doubt, that he or she has just completed the act of adultery or sexual intercourse; the punishment prescribed for the offense shall be reduced to 7/8 ”

³⁵ SECRETARIAT GEN. FOR EU AFFAIRS, REPUBLIC OF TURK. MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS, POLITICAL REFORMS IN TURKEY 20 (2004); Kogacioglu, at 123.

³⁶ Sebnem Arsu, *Turks to Fight ‘Honor Killings’ of Women*[online], 9 Sept 2011, available from www.nytimes.com/2005/05/16/international/europe/16turkey.html

เป็นการฆาตกรรมที่กระทำโดยสมาชิกในครอบครัวของผู้ตายเอง อันมีสาเหตุเนื่องมาจากความเชื่อหรือข่าวลือว่าผู้หญิงมีความประพฤติไปในทางเสื่อมเสียทางเพศ ซึ่งทัศนคติในเรื่องชื่อเสียงเกียรติยศนั้นมักอยู่บนพื้นฐานของศีลธรรมและความประพฤติเป็นหลัก ดังนั้นเด็กหญิงหรือผู้หญิงที่มีความประพฤตินอกกลุ่มนอกรทาง ไม่เพียงแต่จะทำให้เกิดความอับอายแก่ครอบครัวเท่านั้น แต่ยังหมายถึงทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียงของทั้งวงศ์ตระกูลและสังคม หรือเพียงแค่นี้ “ข่าวลือ” เท่านั้น ผู้หญิงอาจถูกฆ่าได้โดยไม่เคยให้โอกาสผู้หญิงที่จะได้พิสูจน์ความจริง³⁷ ในหลายคดีผู้กระทำความผิดจะลงมือฆ่าในที่สาธารณะเพื่อประกาศสิ่งที่ตนกระทำเพื่อจะได้รับการลดโทษเมื่อถูกดำเนินคดีและจะได้รับการยกย่องเยี่ยงวีระบุรุษ (ในทางปฏิบัติบ่อยมากที่ตำรวจหรือญาติผู้ตายจะดำเนินคดี) และผู้กระทำความผิดไม่คิดว่าตนได้กระทำสิ่งที่ผิดกฎหมาย³⁸

กรณีของพนักงานตำรวจมักมีอคติต่อคดีการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติไม่มีความจริงจังในการสืบสวนสอบสวนคดีและแม้จะดำเนินคดีแก่ผู้ที่กระทำความผิดก็จะไม่ดำเนินคดีกับสมาชิกอื่นในครอบครัวที่ร่วมกระทำความผิดด้วย นอกจากนี้การป้องกันความปลอดภัยให้หญิงที่เป็นเหยื่อกลับมาหญิงไปขังไว้ในเรือนจำโดยอ้างว่าเป็นสถานที่ที่ปลอดภัยจากการทำอันตราย³⁹ และจากสถิติระบุว่าผู้หญิงจำนวน 50-60 คนต่อปีถูกครอบครัวข่มขู่ว่าจะทำอันตรายอันมีสาเหตุเนื่องมาจากการทำให้ครอบครัวเสียชื่อเสียงเกียรติยศและถูกขังโดยเจ้าพนักงานของรัฐ⁴⁰ ในเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 1997 มีหญิงราว 153 ในเรือนจำหญิง Amman ต่อมาในเดือนตุลาคม ค.ศ.1998 ผู้หญิงที่ถูกขังในเรือนจำเพิ่มขึ้นเป็นมากกว่า 190 คน เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ไม่อนุญาตให้หญิงเหล่านี้ออกนอกเรือนจำ ทำให้ต้องถูกกักขังอย่างไม่มีกำหนด⁴¹

กฎหมายที่เอื้อต่อการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติในประเทศจอร์แดน

ในประเทศจอร์แดนเคยมีกฎหมายที่เอื้อต่อการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติในประมวลกฎหมายอาญา (ปัจจุบันยกเลิกแล้ว) ดังต่อไปนี้

³⁷ Ferris K. Nesheiwat, “Honor Crimes in Jordan: Their Treatment Under Islamic and Jordanian Criminal Laws”, *Penn State International Law Review*, 23 (2004) : 251, 253-54.

³⁸ Rana Lehr-Lehnardt, “Treat Your Women Well: Comparisons and Lessons from an Imperfect Example Across the Waters”, *Board of Trustees of Southern Illinois University Southern Illinois University Law Journal*, Vol. 26 (2002) : 421.

³⁹ Rachel A. Ruane, “MURDER IN THE NAME OF HONOR: VIOLENCE AGAINST WOMEN IN JORDAN AND PAKISTAN,” *Emory International Law Review*, Vol.14 (2000) : 1523

⁴⁰ Asylumlaw, Status of Sexual Minorities [online], 25 Dec 2011, available from www.asylumlaw.org/docs/.../Jordan%20CU%20SO.pdf

⁴¹ Lama Abu-Odeh, Crimes of Honour and the Construction of Gender in Arab Societies [online], 25 Dec 2011, available from www.comparativelawreview.com/ojs/index.php/.../22 -, p. 141, 152, 154

1.ประเทศจอร์แดนได้มีการลดโทษให้แก่การฆาตกรรมอันมีสาเหตุเนื่องมาจากชื่อเสียง อยู่ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 340⁴² กำหนดว่า

“(1) ผู้ใดฆ่าหรือทำร้ายภริยา ผู้สืบสันดาน บุพการีหรือผู้อื่นที่มีส่วนร่วมเนื่องจากการทำผิดประเวณี ผู้นั้นได้รับยกเว้นความผิด

(2) ผู้ใดฆ่าหรือทำร้ายภริยา ผู้สืบสันดาน บุพการีหรือผู้อื่นที่มีส่วนร่วม เนื่องมาจากหญิงนั้นกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมายโดยการล่วงประเวณีกับชายอื่น ผู้นั้นได้รับการลดโทษ*

เมื่อเทียบกับอัตราโทษข้อหาฆ่าคนตายโดยเจตนา กำหนดให้ผู้กระทำความผิดต้องระวางจำคุกตลอดชีวิต แต่หากเป็นการฆ่าเนื่องมาจากเรื่องชื่อเสียงเกียรติยศของครอบครัวจะได้รับการลดโทษจำคุกน้อยกว่า 10 ปี ผู้กระทำความผิดมักจะไม่หลบหนีหรืออาจกลับเข้ามาบอตัวกับตำรวจเองและสารภาพทุกอย่างเสมือนหนึ่งว่าไม่ได้ทำเรื่องผิดกฎหมาย ประกอบกับสมาชิกในครอบครัวจะเลือกผู้เยาว์หรือสมาชิกในครอบครัวที่อายุน้อยที่สุด (อายุน้อยกว่า 19 ปี) เป็นผู้ลงมือกระทำความผิดเพื่อให้ได้รับการลดโทษเพราะเหตุเป็นผู้เยาว์และได้รับการปล่อยตัวโดยไม่มีประวัติเป็นอาชญากรและบทบัญญัติมาตรา 340 ใช้สำหรับผู้กระทำความผิดเป็นผู้ชายเท่านั้น ผู้หญิงที่พบสามีหรือญาติกระทำความผิดประเวณีจะไม่ได้รับประโยชน์จากการลดโทษตามมาตรานี้แต่อย่างใด⁴³

2.ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 98 กำหนดลดโทษให้แก่ผู้กระทำความผิดที่กระทำความผิดในขณะที่มีโทษจากการถูกข่มขู่ (มาตรา 340 เป็นบทเฉพาะและมาตรา 98 เป็นเรื่องบันดลโทษอันถือเป็นบททั่วไป)⁴⁴ ศาลมักจะนำมาตรา 98 มาปรับกับคดีมากกว่าจะใช้มาตรา 340 (2) เนื่องจากหลักเกณฑ์ของ มาตรา 340 (2) นั้นมีความซับซ้อนกว่า (เนื่องจากผู้หญิงมักถูกฆ่าตายก่อนจะถูกจับได้ว่า “กำลัง” ได้ทำผิดประเวณี เพียงแค่ “ถูกสงสัย” ว่าจะกระทำความผิดประเวณี) ในขณะที่

⁴² Rachel A. Ruane, “MURDER IN THE NAME OF HONOR: VIOLENCE AGAINST WOMEN IN JORDAN AND PAKISTAN,” *Emory International Law Review*, Vol.14 (2000) : 1525

* the Jordanian statute, Article 340 of the Penal Code1961, provided that

“Excuse in Murder,” states:

(1) He who surprises his wife, or one of his [female] mahrams committing adultery with somebody [in flagrante delicto], and kills, wounds, or injures one or both of them, shall be exempt from liability.

(2) He who surprises his wife, or one of his female ascendants or descendants or sisters with a nother in an unlawful bed, and he kills or wounds or injures one or both of them, shall be liable to a lesser penalty [in view of extenuating circumstances].”

⁴³ Lama Abu-Odeh, Crimes of Honour and the Construction of Gender in Arab Societies [online], 25 Dec 2011, available from www.comparativelawreview.com/ojs/index.php/.../22 -, p.152

⁴⁴ Rachel A. Ruane, “MURDER IN THE NAME OF HONOR: VIOLENCE AGAINST WOMEN IN JORDAN AND PAKISTAN,” *Emory International Law Review*, Vol.14 (2000) : 1527

ที่มาตรา 98 เป็นเรื่องของการกระทำความผิดเพราะเหตุบันดาลโทสะที่สามารถตีความได้กว้างมากกว่าและลดโทษให้แก่ผู้กระทำความผิดได้มากกว่า⁴⁵ ในหลายคดีเมื่อมีการตรวจร่างกายศพผู้หญิงหรือเด็กพบว่ายังคงบริสุทธิ์อยู่ แต่เด็กและผู้หญิงจำนวนมากต้องตายเพียงเพราะข่าวลือและข้อกล่าวหาที่เลื่อนลอย⁴⁶

ตัวอย่างคดี คดีของเด็กชายอายุ 13 ปี รัตคอฟีสาว อายุ 14 ปี จนถึงแก่ความตายด้วยสายโทรศัพท์หลังจากได้ยินพี่สาวพูดคุยกับผู้ชายอื่นทางโทรศัพท์ และอีกคดีชายคนหนึ่งขับรถกระบะทับน้องสาวหลายครั้งจนถึงแก่ความตายหลังจากที่รู้ว่าน้องสาวตั้งครรภ์⁴⁷ จากคดีดังกล่าวเพียงแค่ว่าผู้หญิงคุยกับผู้ชายอื่นทางโทรศัพท์กลับถูกน้องชายฆ่าซึ่งถือเป็นเรื่องเล็กน้อยสำหรับวิถีชีวิตปกติของคนทั่วไปในยุคสมัยนี้ที่การติดต่อสื่อสารทางโทรศัพท์เป็นเรื่องธรรมดา ทั้งยังไม่มีหลักฐานใดจะบอกว่าหญิงมีความประพฤดิเสื่อมเสีย ในหลายคดีผู้หญิงต้องตายเพียงเพราะการถูกกล่าวหาที่เลื่อนลอยเช่นนี้ (ดังเช่นในประเทศอินเดียถึงขั้นออกกฎหมายห้ามผู้หญิงพกโทรศัพท์มือถือเพื่อป้องกันการรบกวนข้ามวรรณะและนัดแนะหนีตามกัน⁴⁸)

ตัวอย่างคดี คดีของนาย Hussein Suleiman ที่ศาลลงโทษจำคุกเพียงหนึ่งปี แม้ผู้กระทำความผิดได้ฆ่าน้องสาวที่ตั้งครรภ์ได้ 6 เดือน⁴⁹ และในคดีของน้องชายที่ฆ่าพี่สาวหลังจากได้ยินว่าพี่สาวคบชู้ ผู้กระทำความผิดก็ได้รับการลดโทษโดยอ้างบันดาลโทสะตามมาตรา 98⁵⁰ ในคดีฆาตกรรมปกติมักจะมีโทษถึงขั้นประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิต แต่หากเป็นการฆ่าผู้หญิงอันมีสาเหตุมาจากเรื่องชื่อเสียงแล้วศาลมักใช้ดุลยพินิจในการลดโทษเป็นกรณีพิเศษ จากโทษจำคุกหลายปีเป็นจำคุกเพียงไม่กี่ปีหรือบางคดีลดโทษจำคุกเหลือเพียงไม่กี่เดือน

ตัวอย่างคดี ในปี ค.ศ. 1999 สามภริยาทะเลาะกันเรื่องปัญหาในครอบครัวภริยาได้หยิบบิดูให้สามีออกไปจากบ้าน แต่สามีกลับแย่งมีดมาแทงภริยาจนถึงแก่ความตาย ศาลยังคงตัดสินให้สามีได้รับการลดโทษ ด้วยเหตุผลที่ว่าผู้เป็นภริยาได้ฝ่าฝืนขนบธรรมเนียม ความเชื่อทางศาสนาและหน้าที่ของคู่สมรสที่ดีที่ภริยาจะต้องให้การเคารพ เชื่อฟังสามี แต่กลับกระทำการอันจะเป็นอันตรายต่อสามี (“the victim's actions violate the traditional and religious beliefs and marriage

⁴⁵ Ibid., p. 1526

⁴⁶ Ibid., p. 1539

⁴⁷ Catherine Warrick, “THE VANISHING VICTIM: CRIMINAL LAW AND GENDER IN JORDAN,” *Law and Society Review* 315 (June 2005): 7.

⁴⁸ วอรัททีวี, อินเดียห้ามสาวโสทพกมือถือสกัดรักระหว่างชนชั้น [ออนไลน์] 22 เมษายน 2555 แหล่งที่มา : <http://archive.voicetv.co.th/content/25330>

⁴⁹ Rachel A. Ruane, “MURDER IN THE NAME OF HONOR: VIOLENCE AGAINST WOMEN IN JORDAN AND PAKISTAN,” *Emory International Law Review*, Vol.14 (2000) : p. 1530

⁵⁰ Ibid.

duties which stipulate that the wife should respect, obey and serve her husband, and thus constituted dangerous actions against her husband”) คดีดังกล่าวศาลไม่ได้วินิจฉัยว่าการกระทำของสามีที่ฆ่าภริยานั้นได้สัดส่วนหรือไม่ เพียงแค่ภริยาหิบบิดชูแต่สามีกลับตอบโต้ด้วยการฆ่า ในความเห็นของผู้เขียน เห็นว่าศาลควรให้นำหนักเรื่องการตอบโต้ของสามีมากกว่าจะมุ่งประเด็นไปที่ภริยาที่ดีควรเชื่อฟังสามีแต่เพียงอย่างเดียว⁵¹

ลักษณะของการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติในประเทศไทย

กรณีประเทศไทยเป็นประเทศในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และได้เข้าเป็นภาคีของอนุสัญญา CEDAW โดยการภาคยานุวัติเมื่อวันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ.2528 มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 8 กันยายน พ.ศ.2528 แม้ประเทศไทยไม่ได้มีปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติเกิดขึ้นอย่างแพร่หลาย แต่ยังมีปรากฏคำพิพากษาฎีกาที่มีลักษณะใกล้เคียงกับการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ

กฎหมายที่เอื้อต่อการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติในประเทศไทย

ในประเทศไทยแม้ว่าจะมีประชากรชาวมุสลิมอยู่ทางภาคใต้ของประเทศ แต่ก็ไม่พบปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติที่มีรากฐานความเชื่อมาจากเรื่องศาสนา , ศีลธรรมหรือแนวปฏิบัติใดๆ แต่การฆ่าในประเทศไทยจะมีสาเหตุมาจากความหึงหวงของสามีภริยาเป็นส่วนใหญ่ เช่น สามีฆ่าภริยาในขณะที่พบเห็นกำลังทำชู้ เป็นต้น

1.ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 68 บัญญัติว่า “ผู้ใดจำต้องกระทำการใดเพื่อป้องกันสิทธิของตนหรือของผู้อื่น ให้พ้นอันตรายซึ่งเกิดจากการประทุษร้ายอันละเมิดต่อกฎหมาย และเป็นอันตรายที่ใกล้จะถึง ถ้าได้กระทำพอสมควรแก่เหตุ การกระทำนั้นเป็นการป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมายผู้นั้นไม่มีความผิด” จากมาตราดังกล่าวมีคำพิพากษาดังต่อไปนี้

ฎีกาที่ 378/2479 น. 470 การที่ภริยามีชู้นั้นถือเป็นการเสื่อมเสียเกียรติยศของสามีอย่างร้ายแรง ฉะนั้น เมื่อผู้เป็นสามีฆ่าภริยาและชายชู้ขณะร่วมประเวณีกัน จึงถือว่าเป็นการป้องกันเกียรติยศพอสมควรแก่เหตุ⁵² การที่สามีโดยชอบด้วยกฎหมาย พบเห็นภริยาของตนกับชายชู้ในขณะที่ทำชู้หรือมีเพศสัมพันธ์กัน หากสามีฆ่าภริยาและชู้ของภริยาในขณะนั้น ศาลฎีกาได้เคยวินิจฉัยว่า เป็นการป้องกันเกียรติยศพอสมควร ดังนั้น สามีไม่ต้องรับโทษทางอาญา เหตุผลของคำพิพากษานี้ อยู่ที่ว่า “...การที่ภริยาทำชู้ย่อมถือกันว่าเป็นการเสื่อมเสียเกียรติยศของชายอย่าง ร้ายแรงและการทำชู้ของภริยานั้นจะสำเร็จได้ก็ต้องมีฝ่ายชายชู้มาร่วมมือด้วย ฉะนั้นทั้งชายชู้และภริยาต่างได้ชื่อว่าการ

⁵¹ Ibid., p. 1539

⁵² คำพิพากษาฎีกาที่ 378/2479 น. 470

ทำชู้ขึ้น เป็นการเสื่อมเสียเกียรติยศของชายผู้สามี เมื่อจำเลยฆ่าผู้ตายทั้งสองตายในขณะร่วมประเวณีกันอยู่จึงไม่มีโทษ...”

แนวบรรทัดฐานของศาลฎีกานี้ เป็นการตีความคำว่า “การป้องกันภยันตรายซึ่งเกิดจากการละเมิดต่อกฎหมาย” ว่าภยันตรายนั้นมาจากการทำให้เสื่อมเสียเกียรติยศที่ได้รับการรับรองไว้ใน กฎหมายครอบครัวด้วย อย่างไรก็ตาม หากข้อเท็จจริงเปลี่ยนไปเป็นผู้ชายและผู้หญิงไม่ได้สมรสกัน โดยชอบด้วยกฎหมายแล้วแต่ได้อยู่ด้วยกันแล้วบุคคลทั้งสองมีฐานะเป็นเพียงคู่รักหรือแฟนกันเท่านั้น ยังไม่ถึงเป็นคู่สมรสที่ชอบด้วยกฎหมายอันจะเข้าข่ายที่จะป้องกันสิทธิตามมาตรา 68 หากฝ่ายชายพบฝ่ายหญิงกำลังมีเพศสัมพันธ์กับผู้อื่นอยู่ การที่ชายฆ่าหญิงและบุคคลที่เป็นผู้ร่วมประเวณีกับหญิงแม้จะได้กระทำการฆ่าในขณะนั้นก็ตาม ฝ่ายชายก็ไม่สามารถอ้างป้องกันเกียรติยศได้เนื่องจากไม่มีเกียรติยศใดที่ได้รับการรับรองตามกฎหมายในกรณีนี้ อย่างไรก็ตาม ผู้กระทำความผิดอาจได้รับประโยชน์จากเรื่องบันดลโทษะตาม มาตรา 72 ดังจะกล่าวต่อไป⁵³

2.ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 72 บัญญัติว่า “ผู้ใดบันดลโทษะโดยถูกข่มเหงอย่างร้ายแรงด้วยเหตุ อันไม่เป็นธรรม จึงกระทำความผิดต่อผู้ข่มเหงในขณะนั้น ศาลจะลงโทษผู้นั้นน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้”

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 249/2515 จำเลยเห็นผู้ตายกำลังฆ่าเราภริยาจำเลยถึงในห้องนอนแม้จะไม่ใช่ภริยาที่ชอบด้วยกฎหมาย แต่อยู่กินกันมา 13 ปีและเกิดบุตรกับจำเลย 6 คน จำเลยจึงใช้มีดพับเล็กที่หามาได้ในทันทีทันใด แหว่งผู้ตาย 2 ทีและแหว่งภริยา 1 ที ดังนี้ เป็นการกระทำความผิดเพราะบันดลโทษะ ศาลฎีกาเห็นว่า จำเลยเห็นผู้ตายกำลังฆ่าเรานางจินดาภริยาจำเลยถึงในห้องนอน แม่นางจินดาจะไม่ใช่ภริยาที่ชอบด้วยกฎหมาย แต่เกิดบุตรกับจำเลย 6 คน อยู่กินกันมา 13 ปี จำเลยย่อมมีความรักและหวงแหนอาวุธที่จำเลยใช้แหว่งก็เป็นมีดพับเล่มเล็กที่หามาได้ในทันทีทันใด เมื่อจำเลยกระทำผิดแล้วก็ได้เข้ามาบอตัวต่อเจ้าพนักงานตำรวจ ให้การรับสารภาพเบิกความเป็นพยานตนเองรับต่อศาล เป็นประโยชน์แก่การพิจารณาของศาลมาก ทั้งไม่ปรากฏว่าจำเลยได้รับโทษจำคุกมาก่อนที่จำเลยทำร้ายนางจินดาภริยาด้วยก็เป็นบาดแผลเพียงเล็กน้อยสมควรปรานีแก่จำเลยพิพากษายืน⁵⁴ คดีดังกล่าวศาลตัดสินว่าแม้ฆ่าสามีภริยาโดยชอบด้วยกฎหมายแต่ศาลยังลดโทษให้แก่ผู้ที่ฆ่าภริยาโดยอ้างเหตุบันดลโทษะได้

กล่าวโดยสรุป จากการวิเคราะห์ลักษณะของการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติของประเทศทั้งหลายที่ยกมาทั้งหมดนี้สามารถกำหนดค่านิยมของการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติได้ว่า “การฆ่าเพื่อรักษา

⁵³ เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์, คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1 (กรุงเทพฯ : พลสมยาม พรินต์, 2551), หน้า 379

⁵⁴ ฎีกาที่ 249/2515

เกียรติเป็นฆาตกรรมที่กระทำโดยสมาชิกในครอบครัวที่เชื่อว่าผู้หญิงในครอบครัวได้นำความอับอายมาแก่ครอบครัวและทำให้วงศ์ตระกูลเสื่อมเสีย” ซึ่งสามารถจำแนกประเภทของการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติได้เป็นประเภทใหญ่ๆดังนี้

- 1.การประทุติตัวไม่เหมาะสมทางเพศ (เช่น การมีคนรักก่อนวัยอันควร , การอยู่ลำพังกับชายอื่นที่ไม่ใช่ญาติ , การแต่งกายไม่เหมาะสม , การเที่ยวกลางคืน,การนอกใจสามี เป็นต้น)
- 2.การเลือกคู่ครองด้วยตนเอง (การเลือกคู่ครองด้วยตนเองที่ต่างชนชั้น ต่างฐานะต่างเผ่า)
- 3.การเป็นเหยื่อจากการถูกข่มขืน
- 4.การเรียกร้องขอหย่าขาดจากสามี
- 5.การมีอาชีพเป็นนักแสดง
- 6.การฆ่าเพื่อรักษาเกียรติปลอม

ผู้เขียนได้สรุปมาตรการของบรรดารัฐที่กำหนดลักษณะและประเภทของการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติไว้ ปรากฏตามตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ตารางมาตรการของบรรดารัฐที่กำหนดลักษณะและประเภทของการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ

มาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ	อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติ ต่อ สตรี ในทุกรูปแบบ (CEDAW)	มาตรการของบรรดารัฐ
1.คำนิยาม และลักษณะการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ	อนุสัญญา CEDAW ไม่ได้มีการกำหนดคำนิยามของการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ แต่ได้มีการกล่าวห้ามการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติไว้ในข้อเสนอแนะทั่วไปฉบับที่ 19 เรื่องความรุนแรงต่อสตรี	(ประเทศปากีสถาน) “การฆ่าเพื่อรักษาเกียรติเป็นฆาตกรรมที่กระทำโดยสมาชิกครอบครัวที่เชื่อว่าผู้หญิงในครอบครัวได้นำความอับอายมาแก่ครอบครัวและทำให้วงศ์ตระกูลเสื่อมเสีย” ⁵⁵
		(ประเทศอัฟกานิสถาน) ประมวลกฎหมายอาญา (เดิม) ของประเทศอัฟกานิสถาน ค.ศ.1976 (Afghanistan Penal Code) มีข้อกำหนดทำผิดประเวณี

⁵⁵ Violence Against Women in Pakistan : Current realities and strategies for change A thesis submitted by Zaheer Udin Babur, Pakistan to the European University Center for Peace Studies Stadtschlaing/Burg, Austria in partial fulfillment of the requirements for a Master of Arts degree in Peace and Conflict Studies June, 2007 page35

มาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหามารยาทเพื่อรักษาเกียรติ	อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (CEDAW)	มาตรการของบรรดารัฐ
		<p>(Zina) อยู่ในหมวด 8 ของประมวลกฎหมายอาญาอัฟกานิสถาน มาตรา 472 ซึ่งศาลมักใช้มาตรา 472 ตีความครอบคลุมไปถึงเรื่องชายรักร่วมเพศ (pederasty) , การละเมิดต่อชื่อเสียง (violation of “honour”)⁵⁶ ซึ่งผู้ร่วมกระทำความผิดทั้งสองฝ่ายจะต้องรับโทษทางอาญา (จำคุก 7-15 ปี) เว้นแต่กระทำให้ไปเพราะถูกบังคับ ผู้ที่เป็นเหยื่อไม่ต้องรับผิดชอบ</p> <p>(ประเทศตุรกี) ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 462 (เดิม) อันเป็นบทบัญญัติที่ลดโทษให้แก่การฆ่าโดยอ้างป้องกันโดยเฉพาอย่างยิ่งป้องกันชื่อเสียงเกียรติยศที่บัญญัติว่า “ผู้ใดกระทำความผิด ฆริยา สามี พี่น้องหรือผู้สืบสันดานที่ล่วงประเวณี มีเพศสัมพันธ์นอกสมรสหรือกำลังจะกระทำหรือเกี่ยวข้องกับ การประพฤติดีประเวณีใดๆทางเพศหรือมีพฤติการณ์ที่ปราศจากข้อสงสัยว่าทำการล่วงประเวณีหรือมีเพศสัมพันธ์นอกสมรส ผู้ นั้นได้รับการลดโทษ 7 ใน 8 ของโทษทั้งหมด”</p> <p>(ประเทศจอร์แดน) ประมวลกฎหมายอาญา (เดิม) มาตรา 340⁵⁷ กำหนดว่า “(1) ผู้ใดฆ่าหรือทำร้าย ฆริยา ผู้สืบสันดาน บุพการีหรือผู้อื่นที่มีส่วนร่วม เนื่องจากการทำผิดประเวณี ผู้ นั้นได้รับยกเว้นความผิด</p>

⁵⁶ Unama, SILENCE IS VIOLENCE End the Abuse of Women in Afghanistan[online], 9 Sept 2011, website <http://unama.unmissions.org/Portals/UNAMA/vaw-english.pdf>, p 23

⁵⁷ Rachel A. Ruane, “MURDER IN THE NAME OF HONOR: VIOLENCE AGAINST WOMEN IN JORDAN AND PAKISTAN,” *Emory International Law Review* , Vol.14 (2000) : 1525

มาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ	อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (CEDAW)	มาตรการของบรรดารัฐ
		<p>(2) ผู้ใดฆ่าหรือทำร้ายภริยา ผู้สืบสันดาน บุพการีหรือผู้อื่นที่มีส่วนร่วมเนื่องจากหญิงนั้นกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมายโดยการล่วงประเวณีกับชายอื่น ผู้นั้นได้รับการลดโทษ</p> <p>(ประเทศไทย)</p> <p>1.ประมวลกฎหมายอาญา ตามมาตรา 68 บัญญัติว่า “ผู้ใดจำต้องกระทำการใดเพื่อป้องกันสิทธิของตนหรือของผู้อื่น ให้พ้นภัยอันตรายซึ่งเกิดจากการประทุษร้ายอันละเมิดต่อกฎหมายและเป็นอันตรายที่ใกล้จะถึงถ้าได้กระทำพอสมควรแก่เหตุ การกระทำนั้นเป็นการป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย ผู้นั้น ไม่มีความผิด”</p> <p>2.ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 72 บัญญัติว่า “ผู้ใดบันดาลโทษโดยถูกข่มเหงอย่างร้ายแรงด้วยเหตุอันไม่เป็นธรรม จึงกระทำความผิดต่อผู้ข่มเหงในขณะนั้น ศาลจะลงโทษผู้นั้นน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้”</p>
2.ประเภทของการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ	อนุสัญญา CEDAW ไม่ได้มีการกำหนดประเภทของการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติไว้แต่อย่างใด	<p>(ประเทศปากีสถาน)</p> <p>กำหนดประเภทของการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ ดังนี้⁵⁸</p> <p>1.การเลือกคู่ครองด้วยตนเอง</p> <p>2.การประพฤติดีประเวณีหรือการมีความประพฤติที่ไม่เหมาะสม เช่น การมีแฟน, การแต่งกายไม่เหมาะสม,การออกไปเที่ยวตอนกลางคืน,การทำงานนอกบ้านโดยไม่ได้รับอนุญาตจากสามีและยิ่งไปกว่านั้นเคยมีกรณีที่สามีฆ่าภริยาของตนเพียงเพราะแค่</p>

⁵⁸ Human Rights Watch Report, Violence against women in Pakistan[online] 9 Sept 2011, available from: <http://www.hrw.org/campaigns/pakistan/forms.htm>

มาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคารฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ	อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (CEDAW)	มาตรการของบรรดารัฐ
		<p>ฝ่าฝืนไปว่ากริยานอกใจ</p> <p>3.การเรียกร้องขอหย่าขาดจากสามี</p> <p>4.เหยื่อจากการถูกข่มขืน</p> <p>5.การฆ่าเพื่อรักษาเกียรติปลอม</p> <p>(ประเทศอัฟกานิสถาน)</p> <p>มีประเภทของการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ</p> <p>1.เหยื่อจากการถูกข่มขืน</p> <p>2.การประพาดไม่เหมาะสมทางเพศ</p> <p>3.การมีอาชีพนักแสดง</p> <p>(ประเทศตุรกี)</p> <p>1.การมีความประพาดที่ไม่เหมาะสม</p> <p>2.การบังคับให้ฆ่าตัวตายเพื่อรักษาเกียรติ</p> <p>(ประเทศจอร์แดน)</p> <p>1.การประพาดผิดประเวณี</p> <p>2.การเลือกคู่ครองด้วยตนเอง</p> <p>3.การนอกใจคู่สมรส</p> <p>(ประเทศไทย)</p> <p>การนอกใจคู่สมรสและจับได้ในขณะทำชู้</p>

4.2 มาตรการในการป้องกันปัญหาคารฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ

อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบยังมีมาตรการในการป้องกันปัญหาคารฆ่าเพื่อรักษาเกียรติอยู่บ้าง เช่น ในด้านการศึกษา สื่อและการฝึกอบรม แต่มาตรการดังกล่าวยังคงไม่เพียงพอ อันจะเห็นได้จากการที่มีหลายประเทศที่แม้จะเข้าเป็นภาคีของอนุสัญญาแล้วแต่ยังคงพบการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติเกิดขึ้นอย่างแพร่หลาย ดังนั้นจึงต้องนำมาตรการในระดับรัฐมาเพื่อเสริมมาตรการของอนุสัญญาต่อไป

ประเทศปากีสถานมีมาตรการในการป้องกันปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติดังนี้

1. ด้านการศึกษา

ประเทศปากีสถานได้มีการรับรองสิทธิในการศึกษาในรัฐธรรมนูญ มาตรา 25 ที่กำหนดเรื่องความเท่าเทียมกันเอาไว้ประกอบกับ มาตรา 22 ยังกำหนดว่าประชาชนทุกคนจะต้องได้รับการศึกษาโดยไม่ถูกจำกัดเพราะความแตกต่างด้านเชื้อชาติ , ศาสนา , วรรณะหรือชาติกำเนิด และมาตรา 37 ยังกำหนดให้รัฐต้องแก้ปัญหการไม่รู้หนังสือของประชาชนและต้องให้การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย⁵⁹ แต่เนื่องจากประเทศปากีสถานเป็นประเทศที่ประกอบไปด้วยชาวมุสลิมเป็นส่วนใหญ่การแบ่งแยกชายและหญิงนั้นมีอยู่ในทุกระดับรัฐบาลจึงจัดให้มีสถาบันศึกษาของผู้หญิงโดยเฉพาะ เพราะพ่อแม่ส่วนใหญ่ไม่ต้องการให้ลูกสาวเรียนร่วมกับผู้ชายจึงไม่ยอมให้ลูกสาวได้รับการศึกษา⁶⁰ อันจะทำให้เพิ่มจำนวนผู้หญิงที่ได้รับการศึกษามากขึ้นโดยรัฐคอยให้การสนับสนุนทางการเงินแก่สถาบันการศึกษาต่างๆ⁶¹

2. ด้านสื่อ

ประเทศปากีสถานมีการใช้สื่อประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความเข้าใจในกฎหมายที่แก้ไขใหม่ให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ทุกภาคส่วน ให้เพื่อให้มั่นใจว่าประชาชนทุกคนจะทราบถึงสิทธิของตนและได้รับรู้และเข้าถึงการได้สิทธิประโยชน์ตามกฎหมายเหล่านั้น โดยการแจ้งจะต้องกระทำอย่างเป็นทางการ เช่น อาจตีพิมพ์ลงในนิตยสารรายเดือนของทนายความและอาจมีบอกแนวทางการเตรียมตัวในการปรับใช้กฎหมายเหล่านั้นแก่คดี⁶² โดยมีการเผยแพร่ไม่ว่าทางโทรทัศน์,วิทยุและหนังสือพิมพ์ กระตุ้นให้ผู้หญิงตื่นตัวในเรื่องของการศึกษาและรับรู้ถึงสิทธิของตน⁶³ นอกจากนี้รัฐบาลปากีสถานมุ่งใช้สื่อเป็นเครื่องมือในการรณรงค์เรื่องการอ่านหนังสือ,กฎหมาย,สิทธิที่เท่าเทียมกันของชายและหญิง,การโต้เถียง,การพูดคุยถึงประเด็นปัญหาถึงสิทธิผู้หญิง ให้ผู้หญิงได้รับรู้ถึงสิทธิของตนตามกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ⁶⁴ และรัฐได้จัดให้มีการนำประเด็นของกฎหมายที่เกี่ยวกับผู้หญิง มาถกเถียงถึงข้อดีข้อเสียและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อสถานะและสิทธิของประชาชนซึ่งมีการ

⁵⁹ CEDAW/PAK/4, para 387

⁶⁰ Zaheer Undin Bahur, "Violence Against Women in Pakistan : Current realities and strategies for change," p. 60

⁶¹ CEDAW/PAK/4 , para 398

⁶² Ibid.

⁶³ Ibid.

⁶⁴ Zaheer Undin Bahur, "Violence Against Women in Pakistan : Current realities and strategies for change," p.67

ถ่ายทอดออกอากาศทางโทรทัศน์ถ่ายทอดทั่วประเทศ⁶⁵ ทั้งยังจัดให้มีโรงภาพยนตร์หรือโรงละครเกี่ยวกับวัฒนธรรมซึ่งมีอิทธิพลต่อความเชื่อและมีผลต่อพฤติกรรมของคนในสังคม⁶⁶ จัดให้มีรายการ talk shows, งานสัมมนา, รายการข่าว, บทละครในโทรทัศน์ที่นำเสนอเรื่องราวของเหยื่อจากการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติมากขึ้น⁶⁷ โดยมีหน่วยงานในประเทศปากีสถานยังได้ให้ความร่วมมือกันอย่างเต็มที่ไม่ว่าจะเป็นกระทรวงกิจการสตรีปากีสถานได้จัดให้มีช่องรายการสำหรับเผยแพร่ความเข้าใจด้านสิทธิผู้หญิงเพื่อสร้างความตระหนักและรณรงค์ต่อต้านการใช้ผู้หญิงในฐานะเป็นผลิตภัณฑ์ทางการค้าขึ้นหนึ่ง⁶⁸ กระทรวงสารสนเทศและการกระจายเสียงได้ออกหลักจรรยาบรรณสื่อให้หลีกเลี่ยงการเกิดและการพิมพ์เผยแพร่ใดๆซึ่งจะกระตุ้นหรือการเลือกปฏิบัติหรืออคติความเกลียดชังในบริเวณของเชื้อชาติศาสนา, วรรณะ, นิกาย, สัญชาติ, เชื้อชาติ, เพศ, ความพิการเจ็บป่วยหรืออายุของบุคคลหรือกลุ่มและรณรงค์ให้เผยแพร่คำสอนทางศาสนาให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน⁶⁹

3. ด้านการฝึกอบรม

ในเดือนเมษายน ค.ศ. 2009 ประเทศปากีสถานได้มีการตั้งกลุ่ม An Inter-Ministerial Group เพื่อคอยดำเนินการตามแผนพัฒนาต่างๆ เรื่องการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีและแบ่งปันประสบการณ์จากเรียนรู้แนวปฏิบัติที่ดี เพื่อกำหนดนโยบายที่จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาและส่งเสริมให้บรรลุเป้าหมายเรื่องความเท่าเทียมกันของสตรีในทุกๆด้านของชีวิต⁷⁰ จัดให้มีการฝึกอบรมสำหรับพนักงานเจ้าหน้าที่ต่างๆเกี่ยวข้อง เช่น ผู้พิพากษา, พนักงานอัยการ, ทนายความ, พนักงานในกระบวนการยุติธรรม, ตำรวจและแพทย์ เป็นต้น ในขณะที่เดียวกันรัฐบาลปากีสถานยังมุ่งเน้นเรื่องการปรับปรุงองค์กรตุลาการโดยเฉพาะอย่างยิ่งควรให้มีการตั้งศาลครอบครัวและศาลผู้หญิงให้มีอำนาจในการพิจารณาคดีที่เกี่ยวข้องกับผู้หญิงที่สามารถแก้ไขปัญหามารยาตกรู้นแรงต่อผู้หญิงโดยตรง⁷¹ และเน้นย้ำให้ผู้พิพากษาตระหนักถึงความสำคัญของกฎหมายใหม่โดยร่วมมือกับสถาบัน the Federal Judicial Academy (สถาบันที่มีหน้าที่ในการอบรมผู้พิพากษาใหม่) จะจัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับกฎหมายใหม่ไม่ว่าจะเป็นผู้พิพากษาใหม่, ผู้พิพากษา, เจ้าหน้าที่และบุคลากรของศาล⁷² ภารกิจของพนักงานตำรวจก็เช่นกัน ต้องได้รับการอบรมโดยอาจให้มีการฝึกอบรมตั้งแต่ในหลักสูตรของ

⁶⁵ CEDAW/PAK/4 , para 61

⁶⁶ Zaheer Undin Bahur, "Violence Against Women in Pakistan : Current realities and strategies for change," p.67

⁶⁷ Ibid.

⁶⁸ CEDAW/PAK/4 , para 174

⁶⁹ Ibid., para 179

⁷⁰ Ibid., para81

⁷¹ Rachel A. Ruane, "MURDER IN THE NAME OF HONOR: VIOLENCE AGAINST WOMEN IN JORDAN AND PAKISTAN," *Emory International Law Review* , Vol.14 (2000) : 1535

⁷² CEDAW/PAK/4, para57

โรงเรียนตำรวจ⁷³ นอกจากการฝึกอบรมแล้วประเทศปากีสถานยังส่งเสริมให้มีนักกฎหมายผู้หญิงมากขึ้นซึ่งในระยะหลังผู้หญิงส่วนใหญ่นิยมเรียนกฎหมายมากขึ้นอันเป็นสัญญาณที่ดีต่อกระบวนการยุติธรรมเพราะคดีที่เกี่ยวกับผู้หญิงนั้นควรจะได้รับความช่วยเหลือจากทนายผู้หญิงด้วยกันเนื่องจากผู้หญิงจะได้รับความไว้วางใจ ความเคารพและการปกป้องได้ดีกว่า

ประเทศอัฟกานิสถานได้มีมาตรการในการป้องกันปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ

ดังนี้

1. ด้านการศึกษา

รัฐธรรมนูญอัฟกานิสถานได้รับรองด้านการศึกษาโดยจัดให้มีการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายในโรงเรียนและมหาวิทยาลัยของรัฐทำให้จำนวนประชากรที่ไม่รู้หนังสือมีจำนวนลดลงเหลือเพียงร้อยละ 26 ซึ่งเป็นผู้หญิงเพียงร้อยละ 12⁷⁴ และกฎหมายด้านการศึกษาของอัฟกานิสถาน มาตรา 3 กำหนดให้พลเมืองทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการศึกษาโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติ⁷⁵ นอกจากนั้นยังจัดชั้นเรียนพิเศษสำหรับหญิงที่แต่งงานแล้วให้ได้เรียนรู้เกี่ยวกับหลักสูตรการจัดการบ้านเรือนและการพัฒนาเด็กและการเจริญเติบโตของเด็ก⁷⁶

ประเทศอัฟกานิสถานได้ให้ความสำคัญในเรื่องการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้การศึกษากับผู้หญิง ในปี ค.ศ. 2010 มีโรงเรียนของรัฐแล้วทั้งสิ้น 12223 แห่งและเป็นโรงเรียนสำหรับผู้หญิงโดยเฉพาะถึง 2598 ซึ่งการจัดให้มีโรงเรียนหญิงล้วนนั้นถือเป็นเป้าหมายหลักของรัฐบาลต่อไป⁷⁷ มีการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาให้บรรจุวิชาสิทธิมนุษยชน , สิทธิสตรี , ความเป็นประชาธิปไตยและการเลือกตั้งเข้าไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอนใหม่ไว้ด้วย⁷⁸ และเนื่องจากจำนวนของนักเรียนหญิงที่ต้องออกจากโรงเรียนกลางคันมีถึงร้อยละ 38 ในปี ค.ศ.2007 ดังนั้นเพื่อให้ นักเรียนหญิงเหล่านั้นได้รับการศึกษาต่อไปรัฐบาลจึงได้ปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาสำหรับเด็กหญิงที่ต้องออกจากโรงเรียนกลางคันโดยเฉพาะ⁷⁹ และเพื่อเป็นการจูงใจให้นักเรียนเข้ารับการศึกษาจึงจัดให้มีการช่วยเหลือด้านอาหาร มีโรงเรียนใกล้ที่พักอาศัยเพื่อกระตุ้นจูงใจให้นักเรียนมาเข้าเรียนมากขึ้น⁸⁰ ทั้งยังมีหลักสูตรการเรียนการสอนภาคค่ำ (evening schools) เพื่อเพิ่มโอกาสให้กับนักเรียนทั้งชาย

⁷³ Ibid., para58

⁷⁴ CEDAW/C/AFG/1-2 para160

⁷⁵ Ibid.,para 64

⁷⁶ Ibid.,para161

⁷⁷ Ibid.,para164

⁷⁸ Ibid.,para168

⁷⁹ Ibid.,para 183

⁸⁰ Ibid.

และหญิงที่ไม่สามารถเข้าเรียนในภาคปกติเนื่องจากต้องทำงานในเวลากลางวันหรือมีอุปสรรคอื่นใด ทำให้ไม่สามารถเข้าเรียนในเวลาปกติได้ซึ่งบุคคลเหล่านี้สามารถเข้าเรียนได้ในเวลาเย็นโดยมีการเรียนการสอนหลากหลายสาขาวิชา เช่น ด้านเศรษฐกิจ , ด้านศาสนา (Shariat) , ด้านกฎหมาย , ด้านการอ่าน , ด้านวิทยาศาสตร์และด้านภูมิศาสตร์ เป็นต้น ปัจจุบันมีนักเรียนเข้าร่วมโครงการแล้วทั้งสิ้น 3842 คน ซึ่งร้อยละ 19 เป็นผู้หญิง⁸¹ ใน ปี ค.ศ. 2010 มีสถาบันการศึกษาและมหาวิทยาลัยทั้งสิ้น 54 แห่งทั่วประเทศ 24 แห่งเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐและ 30 แห่งเป็นของเอกชนที่มีหลักสูตรการศึกษาถึงระดับปริญญาโท ซึ่งจำนวนนักศึกษาหญิงที่มีการศึกษาในระดับสูงมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นในแต่ละปีดังปรากฏตามตารางที่ 8

ตารางที่ 8 จำนวนนักศึกษาในระดับสูง ในปี ค.ศ.2008-2010⁸²

การศึกษา	นักศึกษาชาย	นักศึกษาหญิง	รวม
2008	46435	10016	56451
2009	49152	12216	61368
2010	67752	14834	83883

2. ด้านสื่อ

รัฐบาลอัฟกานิสถานได้ก่อตั้งสถานีวิทยุ รายการโทรทัศน์ โปสเตอร์ แผ่นพับ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์สิทธิของผู้หญิงและสิทธิของหญิงตามหลักศาสนาอิสลาม⁸³ ทั้งยังจัดทำสถิติข้อมูลคดีอาชญากรรมความรุนแรงต่อผู้หญิงไว้ให้สามารถตรวจสอบได้และเปิดเผยต่อสาธารณะ⁸⁴ นอกจากนี้ในปี ค.ศ.2005 มีการตั้งคณะกรรมการขจัดความรุนแรงต่อสตรี (The High Commission on Elimination of Violence against Woman) เพื่อดำเนินงานด้านความรุนแรงต่อสตรีในทุกรูปแบบ สนับสนุนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและได้มีการเตรียมกลยุทธ์ 5 ปี จัดการศึกษาและสัมมนานอกสถานที่⁸⁵

⁸¹ Ibid., para 173

⁸² Ibid., para 193

⁸³ CEDAW/C/AFG/1-2 para 173

⁸⁴ Human Right ,SILENCE IS VIOLENCE End the Abuse of Women in Afghanistan [online] , 25 Dec 2011, available from [http:// www.unama.unmissions.org/Portals/UNAMA/vaw-english.pdf](http://www.unama.unmissions.org/Portals/UNAMA/vaw-english.pdf), p.31

⁸⁵ CEDAW/C/AFG/1-2para43

3. ด้านการฝึกอบรม

ด้านการอบรมประเทศอัฟกานิสถานมีการจัดโปรแกรมฝึกอบรมสำหรับผู้หญิงได้จัดขึ้นในหลายจังหวัด เช่น National Solidarity Program (NSP) และโปรแกรม National Area Based Development Program (NABDP) โดยมุ่งจัดการฝึกอบรมแก่ผู้หญิงในทักษะวิชาชีพต่างๆ เพื่อส่งเสริมให้ผู้หญิงที่เข้าร่วมได้รู้หนังสือ ทั้งยังมีหน่วยงานอื่นคอยให้ความช่วยเหลือแจกจ่ายอาหารให้กับผู้ที่เข้าร่วมและกลุ่ม The Afghan Red Crescent ยังได้จัดให้มีการอบรมและสอนให้ผู้หญิงใช้จักรเย็บผ้า , พรมทักด้วยมือ , งานเย็บปักทักร้อย , งานฝีมือ , การวาดและการประดิษฐ์ตัวอักษร , สอนทักษะการใช้คอมพิวเตอร์และทักษะงานด้านเกษตร เป็นต้น⁸⁶

ประเทศตุรกีมีมาตรการในการป้องกันปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติดังนี้

1. ด้านการศึกษา

ประเทศตุรกีได้แก้ไขรัฐธรรมนูญมาตรา 42 โดยต้องจัดให้มีการศึกษาในระดับประถมศึกษาเป็นภาคบังคับแก่เด็กทั้งชายและหญิง ซึ่งไม่คิดค่าใช้จ่ายหากเป็นโรงเรียนของรัฐ อันเป็นการไม่เลือกปฏิบัติในด้านการศึกษา⁸⁷ ทั้งในแผนพัฒนาระดับชาติฉบับที่ 9 ปี ค.ศ. 2007 – 2013 ได้ให้ความสำคัญกับเรื่องการศึกษาของผู้หญิงเพื่อลดจำนวนของเด็กหญิงที่ต้องออกจากโรงเรียนหรือไม่ได้รับการศึกษาในระดับประถมศึกษาและต้องเพิ่มจำนวนเด็กให้ได้รับโอกาสในการศึกษาในระดับมัธยมเพิ่มมากขึ้นอีกด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ชนบท⁸⁸ เนื่องจากประเทศตุรกีเป็นประเทศที่มีจำนวนประชากรหนุ่มสาวเป็นจำนวนมากแต่ยังคงมีจำนวนของโรงเรียนและการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาไม่เต็มที่เท่าที่ควรจึงมีการออกโครงการเพื่อส่งเสริมการศึกษาอีกหลายโครงการ เช่น โครงการส่งเสริมการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Support to Basic Education Project - TEDP) อันเป็นโครงการที่จะส่งเสริมให้มีการเพิ่มโอกาสในการศึกษาในทุกระดับไม่ว่าในเมือง, ในชนบทหรือในเขตสลัมและมุ่งส่งเสริมให้มีการศึกษาไม่ว่าการศึกษาที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ⁸⁹ ทั้งยังมีโครงการฝึกอบรมพ่อแม่และเด็ก (The Mother-Father-Child Training Project) เป็นโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มโอกาสด้านการศึกษาไม่ว่าจะเป็นพ่อแม่หรือลูกก็จำเป็นที่จะต้องได้รับการฝึกอบรม , การเข้าร่วมสัมมนาในเรื่องความสัมพันธ์ของครอบครัว , ความสัมพันธ์ในรูปแบบของวัยรุ่นให้ครอบครัวได้เข้าใจถึงสภาพทางจิตใจและรูปแบบการดำเนินชีวิตของแต่ละวัย⁹⁰ และในปี ค.ศ. 1939 ได้จัดให้มีโรงเรียน

⁸⁶ Ibid., para 182

⁸⁷ CEDAW/C/TUR/6, p. 33

⁸⁸ Ibid., p. 33

⁸⁹ Ibid., p. 35

⁹⁰ Ibid., p. 37

ประจำสำหรับชั้นประถมศึกษา (Regional Boarding Primary Education Schools - YIBO) อันเป็นโครงการให้เด็กวัยเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะยากจนได้มีโอกาสได้รับการศึกษาโดยมีบุคลากรที่เชี่ยวชาญคอยให้ความรู้และมีการสนับสนุนให้ทุนการศึกษาแก่เด็กที่ด้อยโอกาส⁹¹ จากโครงการต่างๆจะเห็นได้ว่ากระทรวงศึกษาธิการได้มีความพยายามที่จะลดการกีดกันทางเพศด้านการศึกษาที่เกิดจากอคติและมีความพยายามเพิ่มโอกาสแก่เด็กให้ได้รับการศึกษาและพัฒนาสื่อการเรียนการสอนต่างๆ เช่น ตำราเรียน , หนังสือ , วัสดุถ่ายข้อมูลที่ส่งเสริมความเข้าใจเรื่องความเท่าเทียมกันระหว่างหญิงชายเพื่อจะช่วยเหลือเปลี่ยนแปลงลักษณะเรื่องบทบาทในสังคมของผู้หญิง⁹² ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานอื่นไม่ว่าภาครัฐหรือภาคเอกชนและองค์กรพัฒนาเอกชนได้ร่วมมือกันอย่างเต็มที่ในการผลักดันให้ประชาชนทุกเพศ ทุกวัยและทุกระดับสามารถเข้าถึงการศึกษาอย่างเต็มที่ โดยเฉพาะอย่างหญิงผู้หญิงในชนบท⁹³

2. ด้านสื่อ

ประเทศตุรกีมีการใช้สื่อรณรงค์โดยการเพิ่มโปรแกรมที่ให้ความรู้แก่ประชาชน เช่น รายการโทรทัศน์ต้องนำเสนอเรื่องราวปัญหาของสังคมตีแผ่ปัญหาให้ปรากฏสู่สายตาสาธารณะให้มากขึ้นและนำเสนอโดยปราศจากอคติ⁹⁴ ทั้งยังจัดให้มีการสร้างภาพยนตร์ ละคร หรือ สารคดีที่เกี่ยวกับสิทธิของผู้หญิงเพื่อสอดแทรกปัญหาและสิทธิที่ผู้หญิงจะต้องตระหนักถึง⁹⁵ โดยรณรงค์อย่างจริงจังไม่ว่าทางโทรทัศน์หรือหนังสือพิมพ์ได้ร่วมกันเผยแพร่ข่าวการรณรงค์ “stop domestic violence campaign”⁹⁶ นอกจากนั้นยังได้จัดทำละครและออกอากาศในทางโทรทัศน์โดยนำนักแสดงและนักฟุตบอลที่มีชื่อเสียงของตุรกีมาร่วมแสดงละครที่มีเนื้อหาเรื่องการรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อผู้หญิง⁹⁷

ประเทศตุรกีออกโครงการ “ยุติความรุนแรงต่อสตรี” (Stop Violence Against Women Campaign) อันถือเป็นก้าวแรกของความร่วมมือระหว่างกระทรวงสตรีและครอบครัวและกองทุนประชากรแห่งสหประชาชาติ (the United Nations Population Fund) เป็นโครงการที่รณรงค์ให้สังคมได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาความรุนแรงต่อสตรี โดยเรียกร้องความร่วมมือจากหน่วยงานของรัฐ , เจ้าหน้าที่ของรัฐ , เจ้าหน้าที่ในท้องถิ่นและองค์กรพัฒนาเอกชนเพื่อให้การ

⁹¹ CEDAW/C/TUR/6, p. 38

⁹² Ibid.

⁹³ Ibid., p. 40

⁹⁴ Filiz Kardam, The Dynamics of Honor Killings in Turkey prospect for action[online], 9 Sept 2011, available from <http://www.unhcr.org/refworld/category,COI,UNFPA,,46caa4412,0.html>

⁹⁵ Ibid.,

⁹⁶ Turkey: 2006 Progress Report, at 18, COM (2006) 649 final (Nov. 8, 2006)

⁹⁷ CEDAW/C/TUR/6, p.16

ทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การจัดให้มีคอนเสิร์ตหรือวงดนตรีที่เป็นวงของผู้หญิง⁹⁸ และมีการรณรงค์จัดการแข่งขันฟุตบอลที่มีการสวมเสื้อ, ป้ายรณรงค์ “ยุติความรุนแรงของครอบครัว” (Stop Violence Against Women) โดยรณรงค์แปะป้ายหรือโปสเตอร์หรือโปสการ์ดตามร้านค้าหรือห้างสรรพสินค้าในสัปดาห์วันที่ 25 พฤศจิกายน (วันสตรี) เพื่อรณรงค์เรื่องความรุนแรงต่อสตรี⁹⁹ ทั้งยังมีการจัดประกวดแข่งขันให้นักเขียนรุ่นใหม่ให้เขียนเรื่องราวที่สนับสนุนการแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อสตรี¹⁰⁰ นอกจากนี้ยังมีการใช้สื่อเผยแพร่ข้อมูลในทุกๆทาง ไม่ว่าจะเป็นการใช้สื่อทางวิทยุและทางโทรทัศน์ในการถ่ายทอดให้ประชาชนมีความเข้าใจเรื่องการไม่เลือกปฏิบัติต่อสตรี โดยจัด “หลักการกระจายเสียงที่มีศีลธรรม” ที่มีการร่วมมือกันระหว่าง the Radio and Television Supreme Council และ the Association of Television Broadcasters กำหนดให้ต้องถ่ายทอดรายการสอดแทรกหลักจริยธรรมขั้นพื้นฐานต่างๆ รวมทั้งสอดแทรกการไม่เลือกปฏิบัติต่อสตรีและยุติความรุนแรงต่อสตรี¹⁰¹

3. ด้านการฝึกอบรม

กระทรวงยุติธรรมของตุรกีได้จัดให้มีการฝึกอบรมผู้พิพากษาเป็นจำนวน 8,500 คน , พนักงานอัยการและพนักงานอื่นที่เกี่ยวข้องทั้งยังจัดสัมมนาและการสนทนาอีกมากมาย¹⁰² ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความรุนแรงในครอบครัว , ความเท่าเทียมกันทางเพศ , การปฏิบัติต่อเหยื่อจากความรุนแรง , การบังคับใช้กฎหมายด้านความรุนแรงต่อสตรีและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง¹⁰³

ประเทศจอร์แดนมีมาตรการในการป้องกันปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติดังนี้

1. ด้านการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการของประเทศจอร์แดนได้ทบทวนหลักสูตรการศึกษาโดยมีการสอดแทรกหลักสิทธิมนุษยชนเข้าบรรจุไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอนของนักเรียนเพื่อมุ่งให้นักเรียนมีความเข้าใจต่อบทบาทของสมาชิกในครอบครัวได้อย่างถูกต้อง¹⁰⁴ ส่วนกระทรวงสาธารณสุขได้ออกโครงการ "บ้านสำหรับเด็ก" (A home fit for children) เป็นโครงการที่ออกเพื่อให้พ่อแม่ได้เตรียม

⁹⁸ Ibid., p.16

⁹⁹ Ibid., p.16

¹⁰⁰ Ibid., p.16

¹⁰¹ Ibid., p. 20

¹⁰² Ibid., p. 11

¹⁰³ Ibid., p. 12

¹⁰⁴ CEDAW/C/JOR/5, para 82

สภาพแวดล้อมที่ดีให้แก่ลูกสำหรับการเรียนรู้และการเจริญเติบโต ซึ่งโปรแกรมดังกล่าวจะได้มีการขยายไปให้ครอบคลุม 54,000 ครอบครัวโดยเฉพาะอย่างยิ่งครอบครัวในชนบท¹⁰⁵

2. ด้านสื่อ

ในประเทศจอร์แดนมีหนังสือพิมพ์ Time (หนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษในประเทศจอร์แดน) ผู้รายงานข่าวคนหนึ่งชื่อ Rana Husseini ได้ทำรายงานเกี่ยวกับการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ โดยเฉพาะ ไม่ว่าจะเป็นวิธีการของผู้กระทำการฆ่า ท่าทีของตำรวจและกระบวนการของศาล รายงานของ Rana ถือเป็นแหล่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือมากที่สุดในประเทศจอร์แดน อันเป็นตัวอย่างประกายให้เกิดการถกเถียงกันในสังคม ทำให้นักเคลื่อนไหวต่างๆออกมาเรียกร้องให้มีการแก้ไขกฎหมายตำรวจและกระบวนการยุติธรรม ซึ่งทำให้สังคมได้สังเกตเห็นความสำคัญของปัญหามากขึ้น¹⁰⁶ ต่อมาในปี ค.ศ.2006 ได้มีการก่อตั้งศูนย์เพื่อการศึกษาของสตรีขึ้นที่มหาวิทยาลัยจอร์แดนเพื่อเร่งกระตุ้นให้นักศึกษาทั้งหลายตระหนักถึงความสำคัญปัญหาที่เกี่ยวกับผู้หญิงในทุกๆแง่มุม โดยศูนย์ดังกล่าวได้ดำเนินกิจกรรมต่างๆด้านสตรี ได้แก่ ให้ข้อมูลด้านกฎหมายทั้งกฎหมายในประเทศและกฎหมายระหว่างประเทศด้านสิทธิของสตรี , รณรงค์ให้ผู้หญิงได้รับรู้ถึงสิทธิของตนที่มีอยู่ , รณรงค์เรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้หญิง เป็นต้น¹⁰⁷ และมีการจัดทำข้อมูลสถิติต่างๆ ที่เชื่อถือได้ในการเกิดลักษณะและสถานการณ์ของการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติและอาชญากรรมประเภทอื่นๆด้านความรุนแรงต่อผู้หญิง รวมทั้งอัตราการดำเนินคดีและการลงโทษ¹⁰⁸

นอกจากนี้ยังมีการออกแผนพัฒนาสตรีระดับชาติ (Jordan's National Strategy for Women 2006-2010) ที่กำหนดให้คณะกรรมการสตรีแห่งชาติของประเทศจอร์แดน (The Jordanian National Commission for Women –JNCW) ดูแลด้านสิทธิของสตรีและออกโครงการ the Waraqati (“My paper”) project ที่เร่งกระตุ้นให้เห็นความสำคัญของสิทธิของเด็กและผู้หญิง โดยจะเผยแพร่ข้อมูลด้านกฎหมายไม่ว่าจะเป็นกฎหมายของประเทศจอร์แดนหรือกฎหมายระหว่างประเทศ มีการใช้ช่องทางการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ผ่านทางอินเทอร์เน็ต เช่น ข้อมูลด้านกฎหมาย , ข้อมูลถามตอบทางกฎหมาย , ตอบคำถามที่พบบ่อยเกี่ยวกับสิทธิของผู้หญิง เป็นต้น¹⁰⁹ และเพื่อทำการกระจายข้อมูลให้แผ่ขยายไปให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้โดยจัดทำข้อมูลในรูปแบบของซีดีและ

¹⁰⁵ Ibid., para 94

¹⁰⁶ Catherine Warrick, “THE VANISHING VICTIM: CRIMINAL LAW AND GENDER IN JORDAN,” *Law and Society Review* 315 (June 2005): 8

¹⁰⁷ CEDAW/C/JOR/5, para 84

¹⁰⁸ Human right watch, “HONORING THE KILLERS: JUSTICE DENIED FOR “HONOR” CRIMES IN JORDAN,” *HUMAN RIGHTS WATCH VOLUME 16, NO. 1* : p. 34

¹⁰⁹ CEDAW/C/JOR/5, para 67

นำไปแจกจ่ายตามศูนย์อบรมต่างๆที่จัดขึ้นทั่วประเทศ¹¹⁰ มีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องผ่านวิทยุ , สิ่งพิมพ์และสื่ออื่นๆ เพื่อการสนับสนุนสิทธิเด็กและผู้หญิงเรื่องความเท่าเทียมกันในทุกด้านพวกเขา และการใช้ชีวิตส่วนตัว รวมถึงการเป็นอิสระจากการกระทำที่โหดร้ายทารุณ¹¹¹

3. ด้านการฝึกอบรม

ประเทศจอร์แดนมีการฝึกอบรมและปรับทัศนคติแก่ผู้พิพากษา, พนักงานอัยการใน, ทนายความและสมาชิกขององค์กรอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เช่น เนติบัณฑิตยสภาของประเทศจอร์แดน สำหรับในเรื่องความรุนแรงต่อผู้หญิง รวมทั้งการก่ออาชญากรรมการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติตามสิทธิของผู้หญิงที่ได้มีการรับรองตามอนุสัญญา CEDAW และการบังคับใช้กฎหมายภายในที่สอดคล้องกันสิทธิตามอนุสัญญา CEDAW¹¹² เพื่อขจัดการกีดกันทางเพศในการจัดการคดีเหล่านี้และเพื่อให้ทราบธรรมชาติที่ร้ายแรงและความผิดทางอาญาของประเทศตามความรุนแรงรวมทั้งอาชญากรรมการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ¹¹³ โดยว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญด้านความรุนแรงต่อสตรีมาโดยเฉพาะเพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติแก่เจ้าหน้าที่ทั้งหลาย¹¹⁴ และนอกจากการฝึกอบรมปรับทัศนคติยังมีการเพิ่มเจ้าหน้าที่ตำรวจหญิงในการตรวจสอบการก่ออาชญากรรมในประเทศในด้านความรุนแรงต่อผู้หญิง รวมทั้งคดีการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เกี่ยวข้อง¹¹⁵ ยิ่งไปกว่านั้น กรมศาสนาและสภาประชากรของประเทศจอร์แดน (The Ministry of Religious Endowments and the High Council on Population) ยังจัดให้มีการอบรมและสร้างความเข้าใจเรื่องสุขภาพ การเจริญพันธุ์และสิทธิของผู้หญิงโดยอยู่ในกรอบหลักคำสอนทางศาสนา โดยได้รับความร่วมมือจากองค์กรพัฒนาเอกชนต่างๆในการให้ข้อมูลและจัดสัมมนาทั่วทั้งประเทศ¹¹⁶

¹¹⁰ CEDAW/C/JOR/5, para 67

¹¹¹ Human right watch, "HONORING THE KILLERS: JUSTICE DENIED FOR "HONOR" CRIMES IN JORDAN," HUMAN RIGHTS WATCH VOLUME 16, NO. 1: p. 34

¹¹² CEDAW/C/JOR/5, para 67

¹¹³ Human right watch, "HONORING THE KILLERS: JUSTICE DENIED FOR "HONOR" CRIMES IN JORDAN," HUMAN RIGHTS WATCH VOLUME 16, NO. 1 : p. 34

¹¹⁴ Ibid.

¹¹⁵ Ibid.

¹¹⁶ CEDAW/C/JOR/5para 309

ประเทศอินโดนีเซียมีมาตรการในการป้องกันปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติไว้

ดังนี้

1. ด้านการศึกษา

ประเทศอินโดนีเซียได้ให้ความสำคัญกับเรื่องความเสมอภาคทางการศึกษาเป็นอย่างมากโดยกระทรวงศึกษาธิการ (The Department of National Education) ได้ออกกฎระเบียบและแนวทางเพื่อมุ่งจัดการเลือกปฏิบัติและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการแห่งชาติยังได้กำหนดแนวทางการให้ความสำคัญกับเรื่องเพศและการให้การศึกษาในส่วนกลาง, จังหวัด, ระดับภูมิภาค, เทศบาล, หน่วยงานการศึกษาและบรรจุประเด็นเรื่องเพศเป็นหนึ่งในภารกิจสำคัญของแผนพัฒนาทางการศึกษาในปี ค.ศ.2010-2014¹¹⁷ ต่อมาในช่วงระหว่างปี ค.ศ. 2002-2009 มีการออกโครงการ the Gender Mainstreaming Programme ส่งเสริมการเข้าถึงการศึกษา, ปรับปรุงการศึกษาสำหรับผู้หญิงโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับประถมศึกษา, การสร้างโรงเรียนใหม่, ให้ความช่วยเหลือในการดำเนินงานสำหรับผู้เข้าร่วมการศึกษาอย่างเป็นทางการและให้ความช่วยเหลือการเรียนรู้อย่างไม่เป็นทางการ, เสริมสร้างศักยภาพของโรงเรียนอิสลาม, พัฒนาการศึกษาที่ไม่เป็นทางการ เช่น จัดการเรียนการสอนที่โรงนา, รถตู้, มอเตอร์ไซด์, เรือ, รถประจำทางโดยมีนักวิชาการสำหรับผู้หญิง นอกจากนี้รัฐบาลสนับสนุนให้ครอบครัวส่งบุตรเข้ารับการศึกษาโดยไม่เลือกปฏิบัติทั้งเด็กหญิงและเด็กชายต้องได้รับการศึกษาเท่าเทียมกันและมุ่งส่งเสริมฝึกอบรมวิชาชีพสำหรับสตรียากจนและด้อยการศึกษา¹¹⁸ ซึ่งโครงการดังกล่าวได้ดำเนินการไปแล้วใน 33 จังหวัดในหลายสถาบันการศึกษาและให้การสนับสนุนกองทุนเพื่อการศึกษาไม่ว่าการศึกษาที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการโดยประสานความร่วมมือจากมหาวิทยาลัยและภาคประชาสังคมอื่น¹¹⁹ เนื่องจากปัญหาสำคัญอีกประการหนึ่งในชนบทคือ ผู้หญิงจำนวนมากที่แต่งงานก่อนวัยอันควรทำให้ต้องออกจากโรงเรียนไม่ได้รับการศึกษาต่อหรือโดนไล่ออกจากโรงเรียนหรือถูกห้ามไม่ให้เข้าสอบเพราะเหตุที่ตั้งครรภ์ในระหว่างการศึกษา รัฐบาลอินโดนีเซียจึงมุ่งส่งเสริมให้มิวิชาเพศศึกษาบรรจุไว้ในหลักสูตรการศึกษาเพื่อให้เด็กได้เข้าใจเรื่องเพศและป้องกันการตั้งครรภ์และการติดต่อโรคติดต่อทั้งหลาย¹²⁰

2. ด้านสื่อ

ประเทศอินโดนีเซียเริ่มมีการใช้งานศิลปะและวรรณกรรมให้ผู้หญิงได้รับการสอนและแสดงความเข้าใจผ่านงานศิลปะได้อย่างอิสระ และส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ อันเป็นโปรแกรมที่

¹¹⁷ CEDAW/C/IDN/6-7Para 79

¹¹⁸ CEDAW/C/IDN/6-7Para 80

¹¹⁹ CEDAW/C/IDN/6-7Para 79

¹²⁰ Ibid., Para 89

ให้นักเขียนได้แสดงผ่านงานเขียน , ผ่านรูปภาพ , ผ่านทางบทเพลง , ละคร , วรรณคดีเรื่องความเท่าเทียมกันทางเพศ , ความรุนแรงในครอบครัวและมีการจัด discussion house เกี่ยวกับโรงเรียนอิสลามเรื่องความเท่าเทียมกัน ความรุนแรงในครอบครัว¹²¹ ทั้งกระทรวงกฎหมายและสิทธิมนุษยชน (The Department of Law and Human Rights) ได้ออกคู่มือรณรงค์เพื่อป้องกันไม่ให้กฎหมายท้องถิ่นขัดกับกฎหมายที่เหนือกว่าอันจะเป็นการรับประกันสิทธิของผู้หญิงและป้องกันการมีอคติทางเพศ¹²² นอกจากนี้ ประเทศอินโดนีเซียได้ให้ความสำคัญและสนับสนุนเรื่องสุขภาพของผู้หญิงโดยการตั้งสถาบันผดุงครรภ์ (the Indonesian Midwife Institute (IBI)) ปัจจุบันมีถึง 600 แห่งทั่วประเทศที่คอยให้ความรู้แก่ประชาชนมีเป้าหมายเพื่อช่วยเหลือสตรียากจนในชนบทและช่วยให้มีการออกสูติบัตรฟรีและการบริการด้านสุขภาพอื่นไม่คิดค่าใช้จ่ายหรือคิดค่าใช้จ่ายในราคาต่ำ¹²³

3.ด้านการฝึกอบรม

รัฐบาลกลางและหน่วยงานส่วนภูมิภาคได้ให้การสนับสนุนกองทุนช่วยเหลือเหยื่อเพื่อเสริมสร้างแรงงานและมีมาตรการต่างๆ เช่น การออกคู่มือหรือแนวทางปฏิบัติสำหรับการจัดการผู้ที่ถูกเป็นเหยื่อ , การฝึกอบรมเรื่องการปฏิบัติต่อผู้ที่ถูกเป็นเหยื่อ , พัฒนาศูนย์อนามัยในชุมชนสำหรับเหยื่อของความรุนแรงทางเพศ , การฝึกอบรมด้านกฎหมายสำหรับการจัดการเรื่องความรุนแรง¹²⁴ นอกจากนี้ กระทรวงพลังสตรีและคุ้มครองเด็ก (The State Ministry of Women Empowerment and Child Protection) ได้จัดให้มีเว็บไซต์ (www.gugustugastrafficking.org) ที่ให้ข้อมูลและคดีเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ทั้งหลาย¹²⁵ ในเดือนมกราคม ค.ศ.2010 กระทรวงดังกล่าวยังได้ออกพระราชกฤษฎีกาเกี่ยวกับบริการครบวงจรสำหรับหญิง (decree on Minimum Services Standard for Integrated Services for Women and Children Victims of Violence Number 1/2010) ที่ให้ผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมจัดการในระดับชาติและระดับท้องถิ่น¹²⁶

ประเทศไทยมีมาตรการในการป้องกันปัญหาการค้าเพื่อรักษาเกียรติดังนี้

1.ด้านการศึกษา

ระบบการศึกษาของประเทศไทยนั้นเด็กหญิงและเด็กชายมีความเสมอภาคทางการศึกษาในระดับหนึ่ง ไม่มีกฎระเบียบห้ามเด็กหญิงและเด็กชายเรียนในวิชาใดวิชาหนึ่งและมีการ

¹²¹ CEDAW/C/IDN/6-7, para 157

¹²² Ibid., para 8

¹²³ Ibid., para 134

¹²⁴ Ibid., Para 45

¹²⁵ Ibid., Para 46

¹²⁶ Ibid.

ปฏิรูปการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางกระจายอำนาจในการจัดการศึกษาให้แก่ท้องถิ่นและการเปิดโอกาสให้ทุกคนได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดว่าการจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย นอกจากนี้ยังกำหนดให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครองมีหน้าที่จัดให้บุตรหรือบุคคลที่อยู่ในความดูแลได้รับการศึกษาภาคบังคับ (9 ปี) เพื่อปรับเปลี่ยนค่านิยมของพ่อให้หันมาส่งเสริมให้ลูกสาวเข้าเรียนมากขึ้นในการจัดระบบการศึกษาและเพื่อให้การปฏิรูปการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ พ.ร.บ.ฉบับนี้จึงได้กำหนดให้มีการจัดตั้งสำนักงานปฏิรูปการศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นและมีมาตรการในการส่งเสริมการศึกษา เช่น กองทุนกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาแก่นักเรียน นักศึกษา ซึ่งมาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อย สำหรับการศึกษาต่อในประเทศตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจนถึงระดับปริญญาตรี (ทั้งสายสามัญและสายอาชีวะ) รวมทั้งการศึกษานอกระบบต่อเนื่องจากระบบต่อเนื่องจากระดับมัธยมศึกษาตอนต้นตามหลักสูตรและประเภทที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 3 หน่วยงาน ได้แก่ กระทรวงการคลัง กระทรวงศึกษาธิการและทบวงมหาวิทยาลัย¹²⁷ ยิ่งไปกว่านั้น ยังมีการจัดอบรมข้าราชการจากหน่วยงานภาครัฐที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ สำนักงาน ก.พ. , สำนักงานประมาณ , สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ , สำนักงานสถิติแห่งชาติ , กรมประชาสัมพันธ์ , กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม , กรมการพัฒนาชุมชนและกรมการปกครอง เป็นต้น¹²⁸

นอกจากนี้ยังมีการบูรณาการมิติหญิงชายในด้านการศึกษาโดยเฉพาะการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะสามารถกระจายแนวคิดความเสมอภาคระหว่างหญิงชายและการขจัด การเลือกปฏิบัติทางเพศไปยังเยาวชนของชาติเป็นจำนวนมากได้ ทั้งสำนักงาน กสส.ยังได้จัดทำโครงการอบรมมิติหญิงชายแก่บุคลากรกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการเพื่อให้ข้าราชการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหนังสือเรียนและหลักสูตรการเรียนการสอนมีมุมมองมิติหญิงชายและสามารถนำไปใช้ในการทำงานได้และมีการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาวิชาเพศศึกษาไว้ในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต (สปช.) สำหรับระดับประถมศึกษาและวิชาสุขศึกษาในระดับมัธยมศึกษา รวมทั้งให้สอดแทรกในเนื้อหาวิชาที่เกี่ยวข้อง เช่น สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ การงานอาชีพและสาธารณสุข เน้นสุขวิทยา และสรีรวิทยาเป็นหลัก ซึ่งยังไม่ตรงตามจุดประสงค์และขอบข่ายของเพศศึกษา จึงมีการเรียกร้องให้กำหนดเพศศึกษาเป็นวิชาเอกเทศโดยสมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการสอนทางเพศชั้นศึกษาเมื่อปี พ.ศ.2525และให้ใช้ชื่อ “ชีวิตและครอบครัวศึกษา” แทน “เพศศึกษา” ต่อมาในปี พ.ศ.2541 ได้กำหนดกรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเพศศึกษาจะเป็นหัวข้อสำคัญหัวข้อหนึ่งในหลักสูตร

¹²⁷ CEDAW/C/THA/4-5 para 150

¹²⁸ Ibid., para 153

การเรียนการสอนเกี่ยวกับสุขภาพพลานามัย ตั้งแต่ปีที่ 1-12 ประกอบด้วยเนื้อหาหลายด้าน ทั้งด้าน กายภาพ จิตใจ สังคมและวัฒนธรรมซึ่งครอบคลุมการให้การศึกษาด้านศีลธรรม บทบาทหญิงชาย เรื่องเพศและกฎหมายคุ้มครองสิทธิมนุษยชน¹²⁹

2. ด้านสื่อ

มีการรณรงค์สร้างความตระหนักและความเข้าใจในสังคมโดยการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรากฐานของปัญหาอคติทางเพศมิติหญิงชายในแง่มุมต่างๆโดยหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนได้ร่วมกันรณรงค์ประชาสัมพันธ์ด้วยสื่อต่างๆให้มีการจัดพิมพ์เอกสารเผยแพร่ โปสเตอร์ แผ่นพับ สปอตโทรทัศน์ สปอตวิทยุซึ่งเผยแพร่ทั้งจากสถานีวิทยุในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและเผยแพร่ทางหอกระจายข่าวในหมู่บ้านทั่วประเทศ¹³⁰ ทั้งกระตุ้นให้ผู้ชายร่วมจัดกิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็กและสตรี เช่น การจัดประกวดผลงานภาพวาด , คำขวัญ , เรียงความ¹³¹หรือรณรงค์โดยการจัดคอนเสิร์ตถ่ายทอดออกอากาศทางโทรทัศน์โดยมีนักร้องนักแสดงให้ช่วยกันเผยแพร่คำขวัญและข้อความรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็กและสตรี¹³² และมีการสร้างเครือข่ายอาสาสมัครเยาวชนเพื่อยุติความรุนแรงต่อเด็กและสตรีซึ่งจะเป็นผู้นำการปรับเปลี่ยนค่านิยมเกี่ยวกับมิติหญิงชายทั่วประเทศ¹³³

3. ด้านการฝึกอบรม

ประเทศไทยได้ให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายและจัดอบรมโดยหน่วยงานต่างๆเพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจได้รับทราบถึงปัญหาความรุนแรงต่อสตรี กฎหมายที่มีการปรับปรุงเพื่อเอื้อต่อการคุ้มครองเด็กและสตรี¹³⁴ จัดให้มีการประชุมสัมมนาทางวิชาการในหัวข้อต่างๆที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรง¹³⁵

จากการที่ได้พิจารณามาตรการในการป้องกันปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติของประเทศที่ยกมานั้นทำให้เห็นถึงการให้ความสำคัญในเรื่องการศึกษาของประเทศต่างๆ โดยมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนเข้าถึงการศึกษา นอกจากนั้นยังมีมาตรการจูงใจอื่นๆ เช่น การแจกอาหาร, การให้การศึกษาฟรีเพื่อจูงใจให้นักเรียนอยากเข้ารับการศึกษามากขึ้นและการบรรจุเรื่องสิทธิมนุษยชนและเรื่องเพศศึกษาไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอนจะเป็นการปลูกฝังให้ความรู้ความเข้าใจ

¹²⁹ Ibid., para 165

¹³⁰ Ibid., para 68

¹³¹ Ibid., 68

¹³² Ibid., para 68

¹³³ Ibid., para 68

¹³⁴ Ibid., 68

¹³⁵ Ibid., para 68

แก่คนรุ่นใหม่และสื่อจะเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการเผยแพร่ข้อมูลรณรงค์ความรู้ความเข้าใจด้านสิทธิของผู้หญิงแก่คนในทุกเพศทุกวัยและทุกสังคม ประการสุดท้ายคือด้านการฝึกอบรมต้องมีการฝึกอบรมแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงต่อสตรีทุกฝ่าย ซึ่งผู้เขียนได้สรุปเปรียบเทียบมาตรการตามอนุสัญญา CEDAW กับมาตรการจากบรรดารัฐเป็นตารางได้ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ตารางสรุปมาตรการในการป้องกันปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติของมาตรการในระดับรัฐที่เสริมอนุสัญญา CEDAW

มาตรการในการป้องกันปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ	
อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (CEDAW)	มาตรการของบรรดารัฐ
อนุสัญญากำหนดกระตุ้นให้มีการเรียนการสอนแบบสหศึกษาและแบบอื่นของการศึกษามากขึ้น ¹³⁶	(ประเทศปากีสถาน) รัฐบาลจัดให้มีสถาบันศึกษาของผู้หญิงโดยเฉพาะเพราะพ่อแม่ส่วนใหญ่ไม่ต้องการให้ลูกสาวเรียนร่วมกับผู้ชายจึงไม่ยอมให้ลูกสาวได้รับการศึกษา ¹³⁷
อนุสัญญากำหนดให้โอกาสเท่ากันที่จะได้ประโยชน์จากทุนการศึกษาและเงินช่วยเหลือทางการศึกษาอื่น ¹³⁸	(ประเทศปากีสถาน) เพิ่มจำนวนผู้หญิงให้ได้รับการศึกษามากขึ้นอีก โดยให้การสนับสนุนทางการเงินแก่สถาบันการศึกษาต่างๆ ¹³⁹
อนุสัญญากำหนดให้มีการทบทวนตำราและโครงการของโรงเรียนและการดัดแปลงวิธีการสอน ¹⁴⁰	(ประเทศอัฟกานิสถาน) มีการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาให้บรรจุวิชาสิทธิมนุษยชน , สิทธิสตรี , ความเป็นประชาธิปไตยและการเลือกตั้งเข้าไปในหลักสูตรการเรียนการสอนใหม่ ¹⁴¹ (ประเทศตุรกี) กระทรวงศึกษาธิการตุรกีมุ่งลดการกีดกันทางเพศด้านการศึกษาที่เกิดจากอคติและมีความพยายามเพิ่มโอกาสแก่เด็กให้ได้รับ

¹³⁶ อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ มาตรา 10 (ค)

¹³⁷ Zaheer Undin Bahur, "Violence Against Women in Pakistan : Current realities and strategies for change," p. 60

¹³⁸ อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ มาตรา 10 (ง)

¹³⁹ CEDAW/C/PAK/4 , para 398

¹⁴⁰ อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ มาตรา 10 (ค)

¹⁴¹ CEDAW/C/AFG/1-2., para168

มาตรการในการป้องกันปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ	
อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี ในทุกรูปแบบ (CEDAW)	มาตรการของบรรดารัฐ
	<p>การศึกษามากขึ้นโดยให้มีสื่อการเรียนการสอนต่างๆ เช่น ตำราเรียน, หนังสือ, รูปถ่ายข้อมูลที่จะส่งเสริมความเข้าใจเรื่องความเท่าเทียมกันระหว่างหญิงชายเพื่อจะช่วยให้เปลี่ยนภาพลักษณ์เรื่องบทบาทในสังคมของผู้หญิง¹⁴²</p> <p>(ประเทศจอร์แดน)</p> <p>กระทรวงศึกษาธิการของประเทศจอร์แดนได้ทำการทบทวนหลักสูตรการศึกษาโดยมีการสอดแทรกเรื่องสิทธิมนุษยชนเข้าบรรจุไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอนของนักเรียนเพื่อมุ่งให้นักเรียนมีความเข้าใจต่อบทบาทของสมาชิกในครอบครัวได้อย่างถูกต้อง¹⁴³</p>
อนุสัญญากำหนดให้โอกาสเท่ากันที่จะได้เข้าร่วมโครงการต่าง ๆ เกี่ยวกับการศึกษาต่อเนื่อง รวมทั้งโครงการศึกษาผู้ใหญ่	<p>(ประเทศอินโดนีเซีย)</p> <p>ในช่วงระหว่างปี ค.ศ. 2002-2009 ประเทศอินโดนีเซียมีการออกโครงการ the Gender Mainstreaming Programme ใน 33 จังหวัด ในหลายสถาบันการศึกษาและให้การสนับสนุนกองทุนเพื่อการศึกษาไม่ว่าการศึกษาที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการโดยประสานความร่วมมือจากมหาวิทยาลัยและภาคประชาสังคมอื่น¹⁴⁴</p>
อนุสัญญากำหนดให้มีโครงการรณรงค์ให้รู้หนังสือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการที่มุ่งจะลดช่องว่างในการศึกษาที่มีอยู่ระหว่างบุรุษและสตรีภายในระยะเวลาที่เร็วที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ¹⁴⁵	<p>(ประเทศอัฟกานิสถาน)</p> <p>จัดให้มีหลักสูตรการเรียนการสอนภาคค่ำ (evening schools) เพื่อเพิ่มโอกาสให้กับนักเรียนทั้งชายและหญิงที่ไม่สามารถเข้าเรียนในภาคปกติเนื่องจากต้องทำงานในเวลากลางวันหรือมีอุปสรรคอื่นใดทำให้ไม่สามารถเข้าเรียนในเวลาปกติได้ โดยสามารถเข้าเรียนได้ในเวลาเย็น¹⁴⁶</p>

¹⁴² CEDAW/C/TUR/6, p. 38

¹⁴³ CEDAW/C/JOR/5, para 82

¹⁴⁴ CEDAW/C/IDN/6-7, para 79

¹⁴⁵ อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ มาตรา 10 (จ)

¹⁴⁶ CEDAW/C/AFG/1-2., para 173

มาตรการในการป้องกันปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ	
อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (CEDAW)	มาตรการของบรรดารัฐ
อนุญญากำหนดลดอัตราการศึกษาออกจากโรงเรียนของนักศึกษาหญิงและการจัดโครงการสำหรับเด็กหญิงและสตรีที่ออกจากโรงเรียนก่อนเวลาอันสมควร ¹⁴⁷	<p>(ประเทศอัฟกานิสถาน)</p> <p>-รัฐบาลอัฟกานิสถานได้รับรองด้านการศึกษาโดยจัดให้มีการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายในโรงเรียนและมหาวิทยาลัยของรัฐทำให้จำนวนประชากรที่ไม่รู้หนังสือมีจำนวนลดลงเหลือเพียงร้อยละ 26 ซึ่งเป็นผู้หญิงเพียงร้อยละ 12¹⁴⁸</p> <p>-เพื่อจูงใจให้นักเรียนได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่องไม่ให้นักเรียนหญิงที่ต้องออกจากโรงเรียนกลางคัน รัฐบาลจึงได้ออกโปรแกรมเฉพาะสำหรับเด็กโดยได้ให้การช่วยเหลือด้านอาหารและจัดให้มีโรงเรียนใกล้ที่พักอาศัยเพื่อกระตุ้นจูงใจให้นักเรียนมาเข้าเรียน¹⁴⁹</p> <p>-ออกโปรแกรมการศึกษาสำหรับเด็กโดยเฉพาะที่มีการให้ความช่วยเหลือด้านอาหารและจัดให้มีโรงเรียนใกล้ที่พักอาศัยเพื่อกระตุ้นจูงใจให้นักเรียนเข้าเรียนมากขึ้น¹⁵⁰</p> <p>(ประเทศอินโดนีเซีย)</p> <p>เพื่อป้องกันผู้หญิงจำนวนมากที่ต้องออกจากโรงเรียนหรือโดนไล่ออกจากโรงเรียนหรือถูกห้ามไม่ให้เข้าสอบเพราะเหตุที่ตั้งครรภ์ในระหว่างการศึกษา ประเทศอินโดนีเซียจึงได้บรรจุวิชาเพศศึกษาบรรจุไว้ในหลักสูตรการศึกษาเพื่อให้เด็กได้เข้าใจเรื่องเพศและป้องกันการตั้งครรภ์และการติดต่อโรคติดต่อทั้งหลาย¹⁵¹</p>
รัฐควรมีการดำเนินมาตรการที่มีประสิทธิภาพเพื่อประกันว่าสื่อจะเคารพและส่งเสริมการเคารพต่อสตรี ¹⁵²	(ประเทศปากีสถาน)
	-จัดให้มีการนำประเด็นของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้หญิง มาถกเถียงถึงข้อดีข้อเสียและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อสถานะและสิทธิของประชาชน ซึ่งมีการถ่ายทอดออกอากาศทางโทรทัศน์ ¹⁵³

¹⁴⁷ อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ มาตรา 10 (ฉ)

¹⁴⁸ CEDAW/C/AFG/1-2., para 160

¹⁴⁹ Ibid., para 183

¹⁵⁰ Ibid., para 183

¹⁵¹ CEDAW/C/IDN/6-7 para 89

¹⁵² General Recommendation No. 19 (llth session, 1992) Para 24 (d)

¹⁵³ Zaheer Undin Bahur, "Violence Against Women in Pakistan : Current realities and strategies for change," para 61

มาตรการในการป้องกันปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ	
อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี ในทุกรูปแบบ (CEDAW)	มาตรการของบรรดารัฐ
	<p>-ก่อตั้งสถานีวิทยู รายงานโทรทัศน์ โปสเตอร์ แผ่นพับ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์สิทธิของผู้หญิงและสิทธิของหญิงตามหลักศาสนาอิสลาม¹⁵⁴</p> <p>-กระทรวงกิจการสตรีปากีสถานได้จัดให้มีช่องรายการสำหรับเผยแพร่ความเข้าใจด้านสิทธิผู้หญิงเพื่อสร้างความตระหนักและรณรงค์ต่อต้านการใช้ผู้หญิงในฐานะเป็นผลิตภัณฑ์ทางการค้าชิ้นหนึ่ง¹⁵⁵</p> <p>-กระทรวงสารสนเทศและการกระจายเสียงได้ออกหลักจรรยาบรรณสื่อให้หลีกเลี่ยงการเกิดและการพิมพ์เผยแพร่หรือเผยแพร่ใดๆซึ่งจะกระตุ้นหรือการเลือกปฏิบัติหรืออคติความเกลียดชังในบริเวณของเชื้อชาติศาสนา, วรรณะ นิกายสัญชาติเชื้อชาติ, เพศ , ความพิการเจ็บป่วยหรืออายุของบุคคลหรือกลุ่มและรณรงค์ให้เผยแพร่คำสอนทางศาสนาให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน¹⁵⁶</p> <p>(ประเทศอัฟกานิสถาน)</p> <p>ก่อตั้งสถานีวิทยู รายงานโทรทัศน์ โปสเตอร์ แผ่นพับ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์สิทธิของผู้หญิงและสิทธิของหญิงตามหลักศาสนาอิสลาม¹⁵⁷</p> <p>(ประเทศตุรกี)</p> <p>-ใช้สื่อมีการเพิ่มโปรแกรมที่ให้ความรู้แก่ประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ รายงานโทรทัศน์ต้องนำเสนอเรื่องราวปัญหาของสังคมตีแผ่ปัญหาให้ปรากฏสู่สายตาสาธารณะให้มากขึ้นและนำเสนอโดยปราศจากอคติ¹⁵⁸</p> <p>-จัดให้มีการสร้างภาพยนตร์ ละคร หรือ สารคดีต่างๆที่เกี่ยวกับ</p>

¹⁵⁴ CEDAW/C/PAK/4 , para 173

¹⁵⁵ Ibid., para 174

¹⁵⁶ Ibid., para 179

¹⁵⁷ Ibid., para 173

¹⁵⁸ Filiz Kardam, The Dynamics of Honor Killings in Turkey prospect for action[online], 9 Sept 2011, available from <http://www.unhcr.org/refworld/category,COI,UNFPA,,46caa4412,0.html>

มาตรการในการป้องกันปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ	
อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี ในทุกรูปแบบ (CEDAW)	มาตรการของบรรดารัฐ
	สิทธิของผู้หญิงเพื่อสอดแทรกปัญหาและสิทธิที่ผู้หญิงจะต้อง ตระหนักถึง ¹⁵⁹ โดยรณรงค์อย่างจริงจังไม่ว่าทางโทรทัศน์ , หนังสือพิมพ์ ได้ร่วมกันเผยแพร่ข่าวการรณรงค์ “stop domestic violence campaign” ¹⁶⁰ (ประเทศจอร์แดน) กระทรวงศึกษาธิการของประเทศจอร์แดนได้ทำการทบทวน หลักสูตรการศึกษาโดยมีการสอดแทรกเรื่องสิทธิมนุษยชนเข้า บรรจุไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอนของนักเรียนเพื่อมุ่งให้ นักเรียนมีความเข้าใจต่อบทบาทของสมาชิกในครอบครัวได้อย่าง ถูกต้อง ¹⁶¹
กำหนดมาตรการป้องกันยังรวมถึงโครงการเผยแพร่ ข้อมูลสาธารณะและการศึกษาเพื่อเปลี่ยนแปลง ทัศนคติเกี่ยวกับบทบาทและสถานภาพของบุรุษและ สตรี ¹⁶²	(ประเทศอัฟกานิสถาน) รัฐบาลอัฟกานิสถานได้จัดทำสถิติข้อมูลคดีอาชญากรรมความ รุนแรงต่อผู้หญิงไว้ ให้สามารถตรวจสอบได้และเปิดเผยต่อ สาธารณะ ¹⁶³
กำหนดให้รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการ เผยแพร่ความรู้ด้านพันธกรณีตามอนุสัญญา ¹⁶⁴	(ประเทศอินโดนีเซีย) เริ่มมีการใช้งานศิลปะและวรรณกรรม ให้ผู้หญิงได้รับการสอนและ แสดงความเข้าใจผ่านงานศิลปะได้อย่างอิสระและความคิด สร้างสรรค์ เป็นโปรแกรมที่ให้นักเขียนได้แสดงผ่านงานเขียน ผ่าน รูปภาพ , ผ่านทางบทเพลง ,ละคร , รณรงค์เรื่องความเท่าเทียมกัน ทางเพศ , ความรุนแรงในครอบครัวและมีการจัดdiscussion house เกี่ยวกับโรงเรียนอิสลามเรื่องความเท่าเทียมกัน ¹⁶⁵

¹⁵⁹ Filiz Kardam, The Dynamics of Honor Killings in Turkey prospect for action[online], 9 Sept 2011, available from <http://www.unhcr.org/refworld/category,COI,UNFPA,,46caa4412,0.html>

¹⁶⁰ Turkey: 2006 Progress Report, at 18, COM (2006) 649 final (Nov. 8, 2006)

¹⁶¹ CEDAW/C/JOR/5, para 82

¹⁶² General Recommendation No. 19 (llth session, 1992) Para 24 (t) (2)

¹⁶³ Human Right ,SILENCE IS VIOLENCE End the Abuse of Women in Afghanistan [online] , 25 Dec 2011, available from [http:// www.unama.unmissions.org/Portals/UNAMA/vaw-english.pdf](http://www.unama.unmissions.org/Portals/UNAMA/vaw-english.pdf), p.31

¹⁶⁴ Ibid. General recommendation No. 28, para37 forty-seventh session, 2010

¹⁶⁵ CEDAW/C/IDN/6-7, para 157

มาตรการในการป้องกันปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ	
อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี ในทุกรูปแบบ (CEDAW)	มาตรการของบรรดารัฐ
กำหนดให้ปรับทัศนคติแก่บุคลากร	<p>(ประเทศปากีสถาน)</p> <p>จัดให้มีการฝึกอบรมสำหรับพนักงานเจ้าหน้าที่ต่างๆ เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้พิพากษา, พนักงานอัยการ, ทนายความ, พนักงานในกระบวนการยุติธรรม, ตำรวจและแพทย์ เป็นต้น ในขณะที่เดียวกัน รัฐบาลของปากีสถานควรจะมุ่งเน้นเรื่องการปรับปรุงองค์กรตุลาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรให้มีการตั้งศาลครอบครัวและศาลผู้หญิงให้มีอำนาจในการพิจารณาคดีที่เกี่ยวข้องกับผู้หญิง โดยเฉพาะและที่สามารถแก้ไขปัญหาลที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงต่อผู้หญิงโดยตรง¹⁶⁶</p> <p>(ประเทศอัฟกานิสถาน)</p> <p>จัดโปรแกรม การฝึกอบรมสำหรับผู้หญิงได้จัดขึ้นในหลายจังหวัด โดยโปรแกรมต่าง ๆ เช่น National Solidarity Program (NSP) และโปรแกรม National Area Based Development Program (NABDP) จัดการฝึกอบรมแก่ผู้หญิงในทักษะวิชาชีพต่างๆ เพื่อส่งเสริมให้ผู้หญิงที่เข้าร่วมได้รู้หนังสือและมีหน่วยงานอื่นๆ คอยให้ความช่วยเหลือแจกจ่ายอาหารให้กับผู้ที่เข้าร่วม และกลุ่ม The Afghan Red Crescent ยังได้จัดให้มีการอบรมและสอนให้ผู้หญิงใช้จักรเย็บผ้า , พรมทักด้วยมือ , งานเย็บปักทักร้อย , งานฝีมือ , การวาดและการประดิษฐ์ตัวอักษร , สอนทักษะการใช้คอมพิวเตอร์และทักษะงานด้านเกษตร เป็นต้น¹⁶⁷</p> <p>(ประเทศจอร์แดน)</p> <p>กระทรวงสาธารณสุขได้ออกโครงการ "บ้านสำหรับเด็ก" (A home fit for children) เป็นโครงการที่ออกเพื่อให้พ่อแม่ได้เตรียมสภาพแวดล้อมที่ดีให้แก่ลูกสำหรับการเรียนรู้และการเจริญเติบโต ซึ่งโปรแกรมดังกล่าวจะได้มีการขยายไปให้ครอบคลุม 54,000 ครอบครัวโดยเฉพาะอย่างยิ่งครอบครัวในชนบท¹⁶⁸</p>

¹⁶⁶ Rachel A. Ruane, "MURDER IN THE NAME OF HONOR: VIOLENCE AGAINST WOMEN IN JORDAN AND PAKISTAN," *Emory International Law Review* , Vol.14 (2000) : 1535

¹⁶⁷ CEDAW/C/AFG/1-2 para 182

¹⁶⁸ CEDAW/C/JOR/5, para 94

มาตรการในการป้องกันปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ	
อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (CEDAW)	มาตรการของบรรดารัฐ
มาตรการอื่นที่อนุสัญญายังไม่ได้กำหนด	(ประเทศไทย) -ปฏิรูปครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาโดยเน้นการพัฒนาครูให้ปรับเปลี่ยนวิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ต้องมีความรู้และทำงานหนักขึ้นสามารถแนะนำผู้เรียนได้ พัฒนาการให้เข้าใจในหลักสูตรที่เปลี่ยนแปลงไปและพัฒนาให้สามารถนำวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบใหม่มาใช้ และต้องมีการการวัดผลและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ ¹⁶⁹ -กำหนดให้วิชาเพศศึกษาเป็นวิชาเอกเทศ ¹⁷⁰ -รณรงค์โดยการจัดคอนเสิร์ตถ่ายทอดออกอากาศทางโทรทัศน์โดยมีนักร้อง นักแสดงให้ช่วยกันเผยแพร่คำขวัญและข้อความรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็กและสตรี ¹⁷¹

4.3 มาตรการการบังคับใช้โดยเฉพาะในครอบครัวและชุมชน

อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบยังไม่มีมาตรการการบังคับใช้โดยเฉพาะในครอบครัวและชุมชนที่เพียงพอในการแก้ไขปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติอันจะทำให้คนในสังคมตระหนักว่าการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติเป็นอาชญากรรมที่ร้ายแรงและมีโทษตามกฎหมายดังนั้นจึงต้องนำมาตราในระดับรัฐมาเพื่อเสริมมาตรการตามอนุสัญญาดังนี้

ประเทศปากีสถานได้มีมาตรการบังคับใช้โดยเฉพาะในครอบครัวและชุมชน ดังนี้

รัฐธรรมนูญของประเทศปากีสถาน ค.ศ. 1973 มีหลายมาตราที่รับรองสิทธิของผู้หญิง เช่น มาตรา 25 กำหนดว่า “พลเมืองทุกคนเท่าเทียมกันตามกฎหมายและมีสิทธิที่จะได้รับการ

¹⁶⁹ CEDAW/C/THA/4-5 , para 50

¹⁷⁰ Ibid., para 165

¹⁷¹ Ibid.

ปกป้องโดยกฎหมาย”* มาตรา 27 กำหนดว่า “ห้ามมิให้มีการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุผลทางด้านเพศ”** มาตรา 28 กำหนดว่า “ต้องดำเนินการเพื่อให้มีส่วนร่วมอย่างเต็มรูปแบบของผู้หญิงในทุกๆ ด้านของชีวิต”***

ประเทศปากีสถานได้มีการยกเลิกและแก้ไขกฎหมายอันจะกระทบสิทธิของสตรีในปี ค.ศ. 2002 ออกพระราชบัญญัติคุ้มครองสตรี ค.ศ. 2006 (the Protection of Women (Criminal Laws Amendment) Act 2006) แก้ไขกฎหมายเรื่องข้อหาประพฤติดิดประเวณี (Zina) ที่อยู่ในกฎหมาย Hudood Ordinance 1979 โดยแยกความผิดฐานข่มขืนออกจากกฎหมาย Hudood Ordinance 1979 และนำความผิดฐานข่มขืนมาบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาแทนเพื่อให้ผู้หญิงที่ถูกข่มขืนไม่ต้องถูกดำเนินคดีในข้อหากระทำผิดประเวณี¹⁷² การยกเลิกกฎหมาย the Hudood Ordinances 1979 เรื่องการสืบพยานพยานในมาตรา 17 (1) ที่กำหนดให้หญิงที่ถูกข่มขืนมีการการ พิสูจน์ว่าตนเป็นฝ่ายถูกข่มขืน หากไม่สามารถพิสูจน์ได้หญิงนั้นอาจต้องถูกดำเนินคดีในข้อหากระทำผิดประเวณี (zina) เสียเองเพราะถือว่าหญิงนั้นได้ยินยอมที่จะร่วมประเวณีกับชายอื่นอันเป็นการประพฤติดิดประเวณี ซึ่งหลักเกณฑ์ในการจะพิสูจน์ว่าหญิงเหล่านั้นถูกข่มขืนหรือไม่ คือต้องนำประจักษ์พยานที่เห็นเหตุการณ์ชาวมุสลิม 4 คน (ไม่เป็นผู้อยู่) มาให้การยืนยันว่ามีการข่มขืนจริง ซึ่งในความเป็นจริงแล้วเป็นไปได้ยากที่ผู้หญิงที่ถูกข่มขืนจะหาประจักษ์พยานได้ถึง 4 คนมายืนยันได้ว่าตนถูกข่มขืนจริง จึงทำให้ผู้หญิงส่วนใหญ่ที่ถูกข่มขืนเลือกที่จะไม่แจ้งความดำเนินคดีแก่ผู้ข่มขืน ตั้งแต่แรกเพื่อให้ตนไม่ต้องเสี่ยงต่อการต้องถูกดำเนินคดีข้อหา Zina หรือต้องเสี่ยงต่อการถูกครอบครัวฆ่า เนื่องจากทำให้ครอบครัวต้องเสื่อมเสียชื่อเสียง¹⁷³ ซึ่งก่อนมีการแก้ไขกฎหมาย the Hudood Ordinances มักจะปรากฏผู้หญิงที่ถูกข่มขืนถูกตั้งข้อหา Zina และถูกลงโทษจำคุกในหน้าหนังสือพิมพ์หรือสื่ออื่นๆ ได้ทั่วไปจนเป็นเรื่องปกติของคนในสังคม แต่ภายหลังจากที่มีการแก้ไขกฎหมายให้มีการแยกข้อหา Zina ออกจากข้อหาข่มขืนยังไม่ปรากฏว่ามีรายงานว่ามีหญิงถูกดำเนินคดีในข้อหา Zina อีกเลยทำให้ผู้หญิงที่ตกเป็นเหยื่อจากการถูกข่มขืนได้รับความเป็นธรรมและกล้าที่จะฟ้องร้องเอาผิดแก่ผู้กระทำความผิดที่ข่มขืนตนมากขึ้นเพราะหญิงที่ต้องตกเป็นเหยื่อจากการถูกข่มขืนจะไม่ตกเป็นลูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดข้อหา Zina อีกต่อไป¹⁷⁴

* The Constitution of 1973 article 25 "all citizens are equal before the law and are entitled to equal protection of law"

** The Constitution of 1973 article 27 "there will be no discrimination on the basis of sex alone"

*** The Constitution of 1973 article 28 "it is clearly written that "steps shall be taken to ensure full participation of women in all spheres of national life "

¹⁷² CEDAW/C/PAK/4, para49

¹⁷³ Ibid., para53

¹⁷⁴ Ibid., para121

ประมวลกฎหมายอาญาปากีสถานมีการแก้ไขใน ค.ศ. 2004 โดยพระราชบัญญัติ the Criminal Law (Amendment) Act of 2004 มีผลใช้บังคับ 4 มกราคม 2005 อันเป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับการฆาตกรรมที่กำหนดห้ามมิให้ผู้กระทำความผิดขอยอมความกับทนายทของผู้ตาย (มาตรา 4) และมีการแก้ไขอีกหลายมาตรา ได้แก่ มาตรา 299, 302, 305, 308, 310, 311, 316, 324, 337, 338 และมาตรา 345, 401 ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้มีการรับประกันสิทธิของผู้หญิงในการฟ้องร้องดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งยังได้เพิ่มมาตรา 310 A ที่กำหนดให้มีการลงโทษผู้กระทำความผิดที่มีข้อตกลงระงับข้อพิพาทหรือการประนีประนอมยอมความใดๆ ที่ตกลงยกผู้หญิงในครอบครัวให้ต้องไปแต่งงานกับผู้อื่นในฐานค่าเสียหายอย่างหนึ่ง กล่าวคือใช้ผู้หญิงเป็นหนึ่งในค่าเสียหายในการระงับข้อพิพาทกัน ซึ่งมาตรา 310A นี้ได้กำหนดโทษแก่ผู้กระทำความผิดไว้ให้จำคุกตั้งแต่ 3-10 ปี¹⁷⁵ และกำหนดให้การฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ (ตามข้อหา karo kari) เป็นการฆาตกรรมอย่างหนึ่งและกำหนดโทษแก่ผู้กระทำความผิดดังกล่าว การฆ่าเพื่อรักษาเกียรตินั้นปัจจุบันได้ถูกบัญญัติไว้ในหมวดความผิดเรื่องการกระทำอันมิชอบต่อสังคม (social disorder หรือ fasad-fil-arz) อันมีอัตราโทษขั้นต่ำจำคุก 10 – 14 ปี¹⁷⁶

กรณีประเทศอัฟกานิสถานได้มีมาตรการบังคับใช้โดยเฉพาะในครอบครัวและชุมชนดังนี้

ประเทศอัฟกานิสถานได้ออกกฎหมายจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี ค.ศ. 2009 (the Law on Elimination of Violence against Women-LEVAW) มีผลใช้บังคับเมื่อปี ค.ศ. 2009 กำหนดหลักเกณฑ์เรื่อง “ความรุนแรงต่อสตรี” ไว้ในมาตรา 3 ว่าหมายถึงการกระทำทั้งปวงที่จะนำไปสู่การเป็นอันตรายต่อเนื้อตัวร่างกายของบุคคล, ทรัพย์สินหรือจิตใจของผู้หญิง¹⁷⁷ และกำหนดตัวชี้วัดไว้ในมาตรการ 5 เพื่อป้องกันการสับสนในเรื่องการตีความคำว่า “ความรุนแรงต่อสตรี” จึงได้ระบุตัวชี้วัดหรือข้อบ่งชี้เรื่องความรุนแรงต่อสตรีว่า ได้แก่ การข่มขืน, การบังคับให้เป็นโสเภณี, การเผาหรือการใช้สารเคมีกระทำต่อผู้ที่ตกเป็นเหยื่อ, การบังคับผู้หญิงให้เผาตัวเองหรือบังคับให้ฆ่าตัวตาย, การทำร้ายทุบตีหรือทำให้พิการ, การซื้อ ขายผู้หญิงเพื่อแต่งงาน, การบังคับแต่งงาน, การจำกัดสิทธิในการเลือกคู่ครองของหญิง, การสมรสก่อนบรรลุนิติภาวะ, การแข่งคุุคความว่าจะทำร้ายหรือทำอันตรายแก่หญิง, การบังคับให้หย่า, การบังคับให้เสพสารเสพติด, การห้ามรับมรดก, การจำกัด สิทธิของผู้หญิงในการเข้าถึงการศึกษาและการจ้างงานและเข้าถึงบริการด้านสุขภาพ, การไม่อนุญาตให้ทำงานนอกบ้าน, การสมรสกับหญิงมากกว่าหนึ่งคนโดยไม่คำนึงถึงบทบัญญัติของกฎหมาย

¹⁷⁵ CEDAW/C/PAK/1-3, para 65

¹⁷⁶ CEDAW/C/PAK/4, para 114

¹⁷⁷ CEDAW/C/AFG/1-2, para 66

เป็นต้น¹⁷⁸ และกฎหมายฉบับดังกล่าวยังได้เพิ่มโทษแก่ผู้กระทำความผิดความรุนแรงต่อสตรี ทั้งมีการตั้งคณะกรรมการขจัดความรุนแรงต่อสตรี (the High Commission on Elimination of Violence against Women)¹⁷⁹ ทั้งยังยกเลิกกฎหมายเก่าที่ใช้ผู้หญิงแทนค่าเสียหายหรือใช้ผู้หญิงเป็นส่วนหนึ่งของค่าเสียหายหรือในฐานะที่เป็นค่าชดเชย (Compensation) หรือการให้ผู้ข่มขืนยอมแต่งงานกับหญิงที่ถูกข่มขืนเพื่อเป็นเหตุในการลดโทษ¹⁸⁰

กรณีประเทศตุรกีได้มีมาตรการบังคับใช้โดยเฉพาะในครอบครัวและชุมชนดังนี้

จากการที่ประเทศตุรกีต้องปฏิบัติตาม the Copenhagen Political Criteria (“Copenhagen Criteria”) เพื่อจะเข้าเป็นสมาชิกของสหภาพยุโรป (the European Union - EU) ประเทศตุรกีถูกโต้แย้งอย่างหนักว่าจะต้องกำจัดปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติและปรับปรุงเรื่องของสิทธิต่างๆของผู้หญิงโดยปฏิบัติต่อหญิงและชายอย่างเท่าเทียมกัน ซึ่งปัญหาเรื่องความรุนแรงในชุมชนและการฆ่าเพื่อรักษาเกียรตินั้นยังคงเป็นปัญหาหลักของประเทศตุรกีและเพื่อพัฒนาประเทศให้สอดคล้องกับมาตรฐานของสหภาพยุโรป (EU guidelines) ตุรกีจึงมีความจำเป็นที่จะต้องแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา (Turkish penal code - TCK) ซึ่งมีผลใช้บังคับในวันที่ 1 มิถุนายน ค.ศ. 2005 ทำให้ประเทศตุรกีมีมาตรการการบังคับใช้โดยเฉพาะในครอบครัวและชุมชนดังนี้

-แก้ไขประมวลกฎหมายอาญาตุรกีเรื่องความรุนแรงต่อสตรีเรื่องอาชญากรรมทางเพศ (Sex crimes) จากเดิมที่อยู่ในหมวด “อาชญากรรมต่อสังคม” (the title of crimes against society) เปลี่ยนเป็น “อาชญากรรมต่อบุคคล” (crimes against individuals) กำหนดให้มีการเอาผิดและมีการกำหนดโทษแก่การข่มขืนคู่สมรส , เพิ่มมาตราที่กล่าวถึงการกระทำความผิดอันมีสาเหตุมาจากชื่อเสียงเกียรติยศ (in the name of honour) ที่ให้ถือเป็นการกระทำความผิดอาญาร้ายแรงโดยมีการกำหนดโทษแก่ความผิดการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติและการฆ่าที่อ้างจารีตประเพณีต่างๆ (custom killings) ให้ผู้กระทำความผิดต้องได้รับโทษทางอาญา¹⁸¹

-แก้ไขเรื่องการตรวจสอบอวัยวะเพศ (Genital Examination) เพื่อตรวจสอบว่าผู้หญิงยังคงบริสุทธิ์หรือถูกล่วงละเมิดทางเพศหรือไม่นั้น จะกระทำได้เมื่อได้รับความยินยอมจากหญิงนั้น หรือตามคำร้องขอของพนักงานอัยการหรือตามคำสั่งของศาลเท่านั้น ผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษ

¹⁷⁸ Ibid., para 67

¹⁷⁹ Ibid., para 26

¹⁸⁰ Human Right ,SILENCE IS VIOLENCE End the Abuse of Women in Afghanistan [online] , 25 Dec 2011, available at <http://www.unama.unmissions.org/Portals/UNAMA/vaw-english.pdf>, p.21

¹⁸¹ CEDAW/C/TUR/6, p. 10

จำคุก 3 เดือน ถึง 1 ปี¹⁸² และความผิดที่กระทำต่อผู้เยาว์ (อายุต่ำกว่า 18 ปี) ต้องระวางโทษตามบทบัญญัติอื่นที่เกี่ยวกับเด็กโดยเฉพาะและมีอัตราโทษจำคุกมากกว่าเดิมกึ่งหนึ่ง¹⁸³

-แก้ไขประมวลกฎหมายอาญาฉบับใหม่ มาตรา 3 กำหนดหลักความเท่าเทียมกันทางกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม โดยรัฐต้องไม่เลือกปฏิบัติเพราะเหตุความแตกต่างทางด้านเชื้อชาติ , ภาษา , ศาสนา , นิกาย , สัญชาติ , สีผิว , เพศ , ความเห็นทางการเมือง , ความเชื่อทางปรัชญา , สภาพทางสังคมเศรษฐกิจ , ถิ่นกำเนิดและสถานะทางสังคม¹⁸⁴

กรณีประเทศจอร์แดนมีมาตรการการบังคับใช้โดยเฉพาะในครอบครัวและชุมชน

ดังนี้

ประเทศจอร์แดนได้ยกเลิก มาตรา 340 ในประมวลกฎหมายอาญา (ในปีค.ศ.2004) ที่กำหนดให้มีการล่อลวงแก่ผู้กระทำความผิดการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ¹⁸⁵ และยกเลิกกฎหมายเรื่องเงื่อนไขการปล่อยเด็กหญิงหรือผู้หญิงจากการคุมขังหรือจำคุกที่จะต้องมีญาติเพศชายเป็นผู้ลงลายมือชื่อให้ความยินยอมและเด็กหรือผู้หญิงที่ถูกคุมขังอยู่ในคุกจะได้รับการปล่อยโดยความสมัครใจของตนเองเมื่อใดก็ตามที่ต้องการ ทั้งต้องมีการรับประกันความปลอดภัยอย่างเต็มที่หลังจากได้รับการปล่อยตัว¹⁸⁶ นอกจากนี้ยังยกเลิกบทบัญญัติกฎหมายที่อนุญาตให้สมาชิกในครอบครัวที่จะยุติคดีหรือยอมความ (drop charges) เพราะในคดีการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติมักเกิดจากการฆ่าโดยสมาชิกในครอบครัว ซึ่งสมาชิกในครอบครัวพร้อมจะยอมความให้แก่ผู้กระทำความผิด¹⁸⁷

กรณีประเทศไทยได้มีมาตรการการบังคับใช้โดยเฉพาะในครอบครัวและชุมชนดังนี้

ประเทศไทยมีการกำหนดโทษแก่ผู้กระทำความผิดคดีฆาตกรรมในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 288 กำหนดว่า “ ผู้ใดฆ่าผู้อื่น ต้องระวางโทษประหารชีวิต จำคุก ตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี” และ มาตรา 289 ผู้ใด (1) ฆ่าบุพการี , (4) ฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อน ต้องระวางโทษ ประหารชีวิต ซึ่งกฎหมายไทยได้กำหนดโทษหนักขึ้นสำหรับผู้กระทำความผิดที่ฆ่าบุพการีของตนเพื่อป้องกันการฆ่าบุพการี เพราะในคดีการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติบางคดีเกิดจากบุตร

¹⁸² Ibid., p. 11

¹⁸³ Ibid.

¹⁸⁴ Ibid., p. 4

¹⁸⁵ Catherine Warrick, “THE VANISHING VICTIM: CRIMINAL LAW AND GENDER IN JORDAN,” Law and Society Review 315 (June 2005): 14.

¹⁸⁶ Rachel A. Ruane, “MURDER IN THE NAME OF HONOR: VIOLENCE AGAINST WOMEN IN JORDAN AND PAKISTAN,” Emory International Law Review , Vol.14 (2000) : 1523

¹⁸⁷ Ibid.,

ฆ่ามารดาหรือมีการวางแผนการฆ่าไว้ล่วงหน้า ดังนั้นการกำหนดโทษเพิ่มขึ้นสำหรับการกระทำต่อ การ ฆ่าโดยไตร่ตรองไว้ก่อนหรือบุพการีจึงจะเป็นการปรามผู้กระทำความผิดได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยัง ห้ามไม่ให้มีการยอมความในคดีฆาตกรรมเพราะถือเป็นคนดีอาญาแผ่นดิน

จากการพิจารณาประเทศต่างๆที่ได้ยกมาจะเห็นได้ว่าประเทศปากีสถานมีการแยก กฎหมายข่มขืนออกจากข้อหากระทำความผิดประเวณีอย่างชัดเจนเพื่อให้ผู้หญิงที่ถูกข่มขืนดำเนินคดี แก่ผู้กระทำความผิดมากขึ้น อันเป็นการมุ่งลงโทษผู้กระทำความผิดข่มขืนมากกว่าจะถือว่าผู้หญิงที่ถูก ข่มขืนทำเรื่องน่าละอายและต้องถูกฆ่า กรณีประเทศไทยได้กำหนดให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษหนัก ขึ้นกรณีกระทำต่อบุพการีหรือฆ่าโดยไตร่ตรองไว้ก่อนเพราะกรณีการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติมักกระทำโดย มีการวางแผนล่วงหน้าเสมอหรือกรณีบุตรฆ่ามารดามักจะเกิดขึ้นบ่อยเช่นกันดังนั้นการกำหนดโทษให้ หนักขึ้นจะช่วยปรามผู้กระทำความผิดได้เป็นอย่างดี กรณีประเทศอัฟกานิสถานได้มีการกำหนดนิยาม ความรุนแรงต่อสตรีไว้อย่างละเอียด โดยกำหนดตัวชี้วัดอย่างชัดเจนเพื่อป้องกันการตีความ เพื่อ หลีกเลี่ยงที่จะไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย นอกจากนี้ ประเทศปากีสถาน จอร์แดนและไทยยังได้ห้าม ไม่ให้มีการยอมความในคดีฆาตกรรมเนื่องจากเป็นคนดีอาญาที่ร้ายแรงจึงไม่สามารถยอมความเพราะ เดิมผู้กระทำความผิดสามารถขอยอมความแก่ครอบครัวผู้เสียหายได้ ทำให้ผู้กระทำความผิดไม่มีความ เกรงกลัวต่อกฎหมายเนื่องจากรู้ว่าถึงอย่างไรครอบครัวจะยอมความให้แก่ตนใน จากที่กล่าวมา ทั้งหมด ผู้เขียนได้สรุปมาตรการการบังคับใช้โดยเฉพาะในครอบครัวและชุมชนในระดับรัฐที่เสริม มาตรการตามอนุสัญญา CEDAW ปรากฏตามตารางที่ 10 ดังนี้

ตารางที่ 10 ตารางสรุปมาตรการการบังคับใช้โดยเฉพาะในครอบครัวและชุมชนในระดับรัฐที่เสริม มาตรการตามอนุสัญญา CEDAW

มาตรการการบังคับใช้โดยเฉพาะในครอบครัวและชุมชน	
อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อ สตรีในทุกรูปแบบ (CEDAW)	มาตรการของบรรดารัฐ
อนุสัญญากำหนดให้รัฐต้องบรรจุหลักการของ ความเสมอภาคของบุรุษและสตรีไว้ในรัฐธรรมนูญ แห่งชาติของตนหรือในบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ เหมาะสมอื่น	(ประเทศปากีสถาน) รัฐธรรมนูญของประเทศปากีสถาน ค.ศ. 1973 มีหลาย มาตรการที่รับรองสิทธิของผู้หญิง เช่น มาตรา 25 กำหนดว่า “พลเมืองทุกคนเท่าเทียมกันตามกฎหมายและมีสิทธิที่จะ ได้รับการปกป้องโดยกฎหมาย”* มาตรา 27 กำหนดว่า “ห้ามมิให้มีการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุผลทางด้านเพศ” มาตรา 28 กำหนดว่า “ต้องดำเนินการเพื่อให้มีส่วนร่วม

* The Constitution of 1973 article 25 "all citizens are equal before the law and are entitled to equal protection of law"

มาตรการการบังคับใช้โดยเฉพาะในครอบครัวและชุมชน	
อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (CEDAW)	มาตรการของบรรดารัฐ
	<p>อย่างเต็มรูปแบบของผู้หญิงในทุกๆ ด้านของชีวิต”</p> <p>(ประเทศอัฟกานิสถาน)</p> <p>มีการออกกฎหมายจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี ค.ศ. 2009 (the Law on Elimination of Violence against Women-LEVAW) มีผลใช้บังคับเมื่อปี ค.ศ.2009 กำหนดหลักเกณฑ์เรื่อง “ความรุนแรงต่อสตรี” ไว้ใน มาตรา 3 ว่า หมายถึงการกระทำที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพร่างกายของบุคคล , ทรัพย์สินหรือจิตใจของผู้หญิง¹⁸⁸</p> <p>(ประเทศตุรกี)</p> <p>แก้ไขประมวลกฎหมายอาญาฉบับใหม่ มาตรา 3 กำหนดหลักความเท่าเทียมกันทางกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม โดยรัฐต้องไม่เลือกปฏิบัติเพราะเหตุความแตกต่างทางด้านเชื้อชาติ , ภาษา , ศาสนา , นิกาย , สัญชาติ , สีผิว , เพศ , ความเห็นทางการเมือง , ความเชื่อทางปรัชญา , สภาพทางสังคมเศรษฐกิจ , ถิ่นกำเนิด , สถานะทางสังคม¹⁸⁹</p>
<p>-อนุสัญญากำหนดให้รัฐต้องมีมาตรการด้านนิติบัญญัติและมาตรการอื่นที่เหมาะสม รวมทั้งข้อบังคับซึ่งห้ามการเลือกปฏิบัติทั้งหมดต่อผู้หญิง¹⁹⁰</p> <p>-รัฐต้องใช้มาตรการที่เหมาะสมทุกอย่าง รวมทั้งการออกกฎหมาย เพื่อเปลี่ยนแปลง หรือล้มเลิกกฎหมาย ข้อบังคับ ประเพณีและแนวปฏิบัติที่ยังมีอยู่ ซึ่งก่อให้เกิดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี¹⁹¹</p>	<p>(ประเทศปากีสถาน)</p> <p>-ประเทศปากีสถานได้มีการออกพระราชบัญญัติคุ้มครองสตรี ค.ศ. 2006 (the Protection of Women (Criminal Laws Amendment) Act 2006) แก้ไขกฎหมายเรื่องข้อหาประพฤติดิถีประเวณี (Zina) ที่อยู่ในกฎหมาย Hudood Ordinance 1979 โดยแยกความผิดฐานข่มขืนออกจากกฎหมาย Hudood Ordinance 1979และนำความผิดฐานข่มขืนมาบัญญัติไว้ในประมวล</p>

¹⁸⁸ CEDAW/C/AFG/1-2 , para 66

¹⁸⁹ Ibid., p. 4

¹⁹⁰ อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ มาตรา 2 (ข)

¹⁹¹ อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ มาตรา 2 (ฉ)

มาตรการการบังคับใช้โดยเฉพาะในครอบครัวและชุมชน	
อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (CEDAW)	มาตรการของบรรดารัฐ
<p>-กำหนดให้รัฐต้องเพิกถอนบทบัญญัติทางอาญาภายในทั้งปวงซึ่งก่อให้เกิดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี¹⁹² และกำหนดให้รัฐต้องกำหนดโทษทางอาญา¹⁹³</p>	<p>กฎหมายอาญาแทนเพื่อให้ผู้หญิงที่ถูกข่มขืนไม่ต้องถูกดำเนินคดีในข้อหากระทำผิดประเวณี¹⁹⁴</p> <p>-ยกเลิกกฎหมาย the Hudood Ordinances 1979 เรื่องการสืบพยานพยานในมาตรา 17 (1) ที่กำหนดให้หญิงที่ถูกข่มขืนมีภาระการพิสูจน์ว่าตนเป็นฝ่ายถูกข่มขืน หากไม่สามารถพิสูจน์ได้หญิงนั้นอาจต้องถูกดำเนินคดีในข้อหากระทำผิดประเวณี (zina)</p> <p>-แก้ไขประมวลกฎหมายอาญาและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาโดยการกำหนดให้การฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ (ตามข้อหา karo kari) เป็นการฆาตกรรมอย่างหนึ่งและกำหนดโทษแก่ผู้กระทำความผิดดังกล่าว การฆ่าเพื่อรักษาเกียรตินั้นปัจจุบันได้ถูกบัญญัติไว้ในหมวดความผิดเรื่องการกระทำอันมีขบต่อสังคม (social disorder หรือ fasad-fil-arz) อันมีอัตราโทษขั้นต่ำจำคุก 10 – 14 ปี¹⁹⁵</p> <p>-ประมวลกฎหมายอาญาปากีสถานมีการแก้ไขใน ค.ศ. 2004 โดยพระราชบัญญัติ the Criminal Law (Amendment) Act of 2004 มีผลใช้บังคับ 4 มกราคม 2005 อันเป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับการฆาตกรรมที่กำหนดห้ามมิให้ผู้กระทำความผิดขอยอมความกับทายาทของผู้ตาย (มาตรา 4)</p> <p>(ประเทศอัฟกานิสถาน)</p> <p>อัฟกานิสถานยกเลิกกฎหมายเก่าที่ใช้ผู้หญิงแทนค่าเสียหายหรือใช้ผู้หญิงเป็นส่วนหนึ่งของค่าเสียหายหรือในฐานะที่เป็นค่าชดเชย (Compensation) หรือการให้ผู้หญิงข่มขืนยอมแต่งงานกับหญิงที่ถูกข่มขืนเพื่อเป็นเหตุในการลดโทษ¹⁹⁶</p>

¹⁹² อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ มาตรา 2 (ข)

¹⁹³ General Recommendation No. 19 (llth session, 1992) Para 24 (r) (i)

¹⁹⁴ CEDAW/C/PAK/4, para49

¹⁹⁵ Ibid., para114

¹⁹⁶ Human Right ,SILENCE IS VIOLENCE End the Abuse of Women in Afghanistan [online] , 25 Dec 2011, available at [http:// www.unama.unmissions.org/Portals/UNAMA/vaw-english.pdf](http://www.unama.unmissions.org/Portals/UNAMA/vaw-english.pdf), p.21

มาตรการการบังคับใช้โดยเฉพาะในครอบครัวและชุมชน	
อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (CEDAW)	มาตรการของบรรดารัฐ
	<p>(ประเทศตุรกี)</p> <p>แก้ไขประมวลกฎหมายอาญาตุรกีเรื่องความรุนแรงต่อสตรี เรื่องอาชญากรรมทางเพศ (Sex crimes) จากเดิมที่อยู่ในหมวด “อาชญากรรมต่อสังคม” (the title of crimes against society) เปลี่ยนเป็น “อาชญากรรมต่อบุคคล” (crimes against individuals) กำหนดให้มีการเอาผิดและมีการกำหนดโทษแก่การข่มขืนคู่สมรส , เพิ่มมาตราที่กล่าวถึงการกระทำความผิดอันมีสาเหตุมาจากชื่อเสียงเกียรติยศ (in the name of honour) ที่ให้ถือเป็นการกระทำความผิดอาญาร้ายแรงโดยมีการกำหนดโทษแก่ความผิดการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติและการฆ่าที่อ้างจารีตประเพณีต่างๆ (custom killings) ให้ผู้กระทำความผิดต้องได้รับโทษทางอาญา¹⁹⁷</p> <p>(ประเทศจอร์แดน)</p> <p>-ยกเลิกมาตรา 340 (ในปีค.ศ.2004) ที่กำหนดให้มีการลดโทษแก่ผู้กระทำความผิดการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ¹⁹⁸</p> <p>-ยกเลิกกฎหมายในเรื่องเงื่อนไขการปล่อยเด็กหญิงหรือผู้หญิงจากการคุมขังหรือจำคุกที่จะต้องมีญาติเพศชายเป็นผู้ลงลายมือชื่อให้ความยินยอมและเด็กหรือผู้หญิงที่ถูกคุมขังอยู่ในคุกจะได้รับการปล่อยด้วยความสมัครใจของตนเองเมื่อใดก็ตามที่ต้องการและต้องมีการรับประกันความปลอดภัยอย่างเต็มที่หลังจากได้รับการปล่อยตัว¹⁹⁹</p> <p>-ยกเลิกบทบัญญัติกฎหมายที่อนุญาตให้สมาชิกในครอบครัวที่จะยุติคดีหรือยอมความ (drop charges) สำหรับคดีการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ²⁰⁰</p>

¹⁹⁷ CEDAW/C/TUR/6, p. 10

¹⁹⁸ Catherine Warrick, “THE VANISHING VICTIM: CRIMINAL LAW AND GENDER IN JORDAN,” Law and Society Review 315 (June 2005): 14.

¹⁹⁹ Rachel A. Ruane, “MURDER IN THE NAME OF HONOR: VIOLENCE AGAINST WOMEN IN JORDAN AND PAKISTAN,” Emory International Law Review , Vol.14 (2000) : 1523

²⁰⁰ Ibid.,

มาตรการการบังคับใช้โดยเฉพาะในครอบครัวและชุมชน	
อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (CEDAW)	มาตรการของบรรดารัฐ
	<p>(ประเทศไทย)</p> <p>-กำหนดโทษแก่ผู้กระทำความผิดคดีฆาตกรรมในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 288 กำหนดว่า “ ผู้ใดฆ่าผู้อื่น ต้องระวางโทษประหารชีวิต จำคุก ตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี”</p> <p>-กำหนดให้มีการลงโทษให้หนักขึ้นกรณีฆ่าบุพการี หรือ ฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อนให้ต้องระวางโทษประหารชีวิต²⁰¹</p> <p>-ประเทศไทยห้ามไม่ให้มีการยอมความในคดีฆาตกรรม เพราะถือเป็นคดีอาญาแผ่นดิน</p>
มาตรการอื่นที่ไม่มีกำหนดให้อนุสัญญา	<p>(ประเทศตุรกี)</p> <p>แก้ไขเรื่องการตรวจสอบอวัยวะเพศ (Genital Examination) เพื่อตรวจสอบว่าผู้หญิงยังคงบริสุทธิ์หรือถูกล่วงละเมิดทางเพศหรือไม่นั้นจะกระทำได้เมื่อได้รับความยินยอมจากหญิงนั้นหรือตามคำร้องขอของพนักงานอัยการหรือตามคำสั่งของศาลเท่านั้น ผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุก 3 เดือน ถึง 1 ปี²⁰² และความผิดที่กระทำต่อผู้เยาว์ (อายุต่ำกว่า 18 ปี) ต้องระวางโทษตามบทบัญญัติอื่นที่เกี่ยวกับเด็กโดยเฉพาะและมีอัตราโทษจำคุกมากกว่าเดิมกึ่งหนึ่ง²⁰³</p>

4.4 มาตรการด้านการลงโทษที่ได้ผลและจัดการลายนวล

อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบยังไม่มีมาตรการด้านการลงโทษที่ได้ผลและจัดการลายนวลที่เพียงพอ ดังนั้นจึงต้องนำมาตราการในระดับรัฐมาพิจารณาเพื่อเสริมมาตรการของอนุสัญญาและเพื่อให้ผู้กระทำความผิดการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติได้รู้และตระหนักอยู่เสมอว่าการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมายและมีโทษตามกฎหมาย

²⁰¹ ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 289 (1),(4)

²⁰² CEDAW/C/TUR/6, p. 11

²⁰³ Ibid., p. 11

ประเทศอัฟกานิสถานมีมาตรการด้านการลงโทษที่ได้ผลและจัดการลอยนวล

ดังนี้

ประเทศอัฟกานิสถานได้ออกกฎหมายจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี ค.ศ. 2009 (the Law on Elimination of Violence against Women-LEVAW) เพิ่มโทษจำคุกในคดีข่มขืนเป็นจำคุก 20 ปีและถ้าการข่มขืนเป็นเหตุให้ผู้หญิงถึงแก่ความตายจะต้องรับโทษถึงขั้นประหารชีวิต²⁰⁴ ทั้งยังมีการกำหนดโทษแก่พนักงานตำรวจที่เพิกเฉยหรือละเลยต่อการปฏิบัติหน้าที่ต่อการสืบสวนเพื่อนำตัวผู้กระทำความผิดอาชญากรรมความรุนแรงทางเพศมาฟ้องร้องดำเนินคดีตามกฎหมาย²⁰⁵ และลงโทษพนักงานของรัฐที่บกพร่องต่อหน้าที่หรือละเลยต่อหน้าที่ในการที่จะตรวจสอบและดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดเรื่องความรุนแรงทางเพศ²⁰⁶

ประเทศตุรกีมีมาตรการด้านการลงโทษที่ได้ผลและจัดการลอยนวลดังนี้

ประเทศตุรกีมีการแก้ไขประมวลกฎหมายอาญาในปี 2005 (Turkish penal code - TCK) มาตรา 38 กำหนดให้ “ทั้งผู้ที่กระทำความผิดและผู้บังคับให้ผู้อื่นกระทำความผิดต้องรับโทษเท่ากัน”^{*} เพื่อเอาผิดแก่ผู้ใช้หรือสนับสนุนเพราะจากเดิมพนักงานสอบสวนมักไม่ดำเนินคดีแก่สมาชิกในครอบครัวคนอื่นที่เกี่ยวข้องแม้ว่าจะได้มีส่วนร่วมด้วยในการกระทำความผิด เช่น ผู้ที่ช่วยจับเหยื่อ , ผู้ส่งปืนให้ , ผู้สั่งให้ฆ่า , ผู้ข่มขู่ให้ฆ่า เป็นต้น²⁰⁷ อันทำให้ศาลลงโทษทั้งผู้กระทำความผิดและผู้ร่วมกระทำความผิด ผู้ใช้ ผู้สนับสนุนด้วย²⁰⁸ นอกจากนี้ยังแก้ไขประมวลกฎหมายอาญาตุรกีเรื่องความรุนแรงต่อสตรีเรื่องอาชญากรรมทางเพศ (Sex crimes) จากเดิมที่อยู่ในหมวด “อาชญากรรมต่อสังคม” (the title of crimes against society) เปลี่ยนเป็น “อาชญากรรมต่อบุคคล” (crimes against individuals) เพิ่มมาตราที่กล่าวถึงการกระทำความผิดอันมีสาเหตุมาจากชื่อเสียงเกียรติยศ (in the name of honour) ที่ให้ถือเป็นการกระทำความผิดอาญาร้ายแรงโดยมีการกำหนดโทษแก่ความผิดการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติและการฆ่าที่อ้างจารีตประเพณีต่างๆ (custom killings) ให้ผู้กระทำความผิดต้องได้รับโทษทางอาญา²⁰⁹ ทั้งยังกำหนดโทษแก่ความผิดที่กระทำต่อผู้เยาว์ (อายุต่ำกว่า 18

²⁰⁴ CEDAW/C/AFG/1-2, para 77

²⁰⁵ Human Right ,SILENCE IS VIOLENCE End the Abuse of Women in Afghanistan [online] , 25 Dec 2011, available from [http:// www.unama.unmissions.org/Portals/UNAMA/vaw-english.pdf](http://www.unama.unmissions.org/Portals/UNAMA/vaw-english.pdf), p.31

²⁰⁶ Human Right ,SILENCE IS VIOLENCE End the Abuse of Women in Afghanistan [online] , 25 Dec 2011, available from [http:// www.unama.unmissions.org/Portals/UNAMA/vaw-english.pdf](http://www.unama.unmissions.org/Portals/UNAMA/vaw-english.pdf), p.31

^{*} Turkish Penal Code, Article 38 “both the perpetrator and the person who forced him to commit the crime are punished equally”

²⁰⁷ CEDAW/C/TUR/6. p. 9

²⁰⁸ Ibid. p. 11

²⁰⁹ Ibid., p. 10

ปี) ให้ต้องระวางโทษตามบทบัญญัติอื่นที่เกี่ยวกับเด็กโดยเฉพาะและมีอัตราโทษจำคุกมากกว่าเดิมถึงหนึ่ง²¹⁰

ประเทศจอร์แดนมีมาตรการด้านการลงโทษที่ได้ผลและจัดการลดขนาดนี้

ประเทศจอร์แดนมีการปฏิรูปกฎหมายโดยแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา (ปี ค.ศ. 2007) มาตรา 208 ที่ให้ลงโทษแก่ผู้กระทำการทรمانที่มาจากสาเหตุการเลือกปฏิบัติใดและไม่ว่ากระทำต่อผู้ใดก็ถือเป็นความผิดอาญาร้ายแรง โดยศาลไม่อาจลดโทษหรือกำหนดให้มีมาตรการผ่อนปรนใดๆแก่ผู้กระทำความผิด²¹¹ และแก้ไขมาตรา 29 ของประมวลกฎหมายแรงงานเรื่องการคุกคามทางเพศและ มาตรา 77 กำหนดโทษให้หนักขึ้นสำหรับผู้กระทำความผิดที่กระทำต่อเด็กและผู้หญิง²¹² ทั้งยังกำหนดโทษแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจและแพทย์นิติเวชที่ทำหรือชู้ว่าจะดำเนินการตรวจสอบความบริสุทธิ์ของผู้หญิงโดยเด็กหรือหญิงไม่ยินยอม (การให้ความยินยอมจะต้องให้ข้อมูลแก่เด็กและหญิงนั้นถึงวัตถุประสงค์และความเสี่ยงของกระบวนการและทางเลือกอื่นๆ)²¹³ จากเดิมที่ประเทศจอร์แดนมักจะลดโทษในคดีการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติโดยลดโทษจากคดีจำคุกหลายปีเหลือเพียงจำคุกเพียงไม่กี่เดือน อันทำให้ผู้กระทำความผิดไม่เกรงกลัวต่อกฎหมาย ดังนั้นประเทศจอร์แดนจึงกำหนดหลักเกณฑ์ในการลดโทษในคดีอาญาตามหลักสากล โดยต้องลดจากโทษประหารชีวิตเป็นโทษจำคุกตลอดชีวิตจากโทษจำคุกตลอดชีวิตเป็นโทษที่มีกำหนดระยะเวลาเพราะจากเดิมในคดีการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติศาลจะใช้ดุลยพินิจลดโทษจากโทษจำคุกตลอดชีวิตเหลือจำคุกเพียงไม่กี่เดือน²¹⁴ ตามกฎหมายที่มีการแก้ไขใหม่มีการกำหนดให้มีการดำเนินคดีแก่ผู้นำเผ่าหรือผู้นำท้องถิ่นที่เป็นผู้ชี้แนะหรือออกคำสั่งในการก่ออาชญากรรมการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติและความรุนแรงอื่นๆต่อผู้หญิงหรือเด็กหญิงให้ต้องถูกดำเนินคดีร่วมกับผู้ที่กระทำความผิดในฐานะผู้ชี้แนะและต้องไม่ให้ระบบชนเผ่ามามีอิทธิพลในการตัดสินคดีหรือตัดสินโทษแทนศาล²¹⁵

²¹⁰ Ibid. p. 11

²¹¹ CEDAW/C/JOR/5, para 14

²¹² Ibid., para 15

²¹³ Human right watch, "HONORING THE KILLERS: JUSTICE DENIED FOR "HONOR" CRIMES IN JORDAN," HUMAN RIGHTS WATCH VOLUME 16, NO. 1 : p. 34

²¹⁴ Catherine Warrick, "THE VANISHING VICTIM: CRIMINAL LAW AND GENDER IN JORDAN," Law and Society Review 315 (June 2005): p. 16

²¹⁵ Human right watch, "HONORING THE KILLERS: JUSTICE DENIED FOR "HONOR" CRIMES IN JORDAN," HUMAN RIGHTS WATCH VOLUME 16, NO. 1 : p. 33

กรณีตามกฎหมายไทยมีมาตรการด้านการลงโทษที่ได้ผลและขจัดการลอยนวล

ดังนี้

ประมวลกฎหมายอาญาของไทยกำหนดให้ในกรณีความผิดใดเกิดขึ้นโดยการกระทำของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปมีเจตนาาร่วมกันกระทำความผิด ผู้ที่เข้าร่วมกระทำความผิดด้วยกันนั้นถือเป็นตัวการ ต้องระวางโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดฐานนั้น²¹⁶ ซึ่งการเป็นตัวการอาจแบ่งหน้าที่กันทำเพื่อให้ความผิดนั้นสำเร็จถือเป็นตัวการในการกระทำความร่วมมือกัน ดังนั้นทุกคนที่เป็นตัวการร่วมกระทำความผิดต้องถูกดำเนินคดีและรับโทษตามกฎหมาย นอกจากนั้นยังกำหนดโทษแก่ผู้ที่ก่อให้เกิด ผู้อื่น กระทำความผิดไม่ว่าด้วยการ ใช้ บังคับ ชูเกียรติ จ้าง วาน หรือ ยุยงส่งเสริม หรือด้วยวิธีอื่นใด ผู้นั้นถือเป็นผู้ใช้ให้กระทำความผิดถ้าผู้ถูกใช้ได้กระทำความผิดนั้น ผู้ใช้ ต้องรับโทษ เสมือนเป็นตัวการ²¹⁷ อันเป็นบทบัญญัติที่กำหนดให้เอาผิดแก่ผู้ก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำความผิดไม่ว่าการโดยวิธีใดและไม่ว่ามีค่าตอบแทนหรือไม่ก็ตาม ทั้งยังกำหนดโทษแก่ผู้ที่กระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกในการที่ผู้อื่นกระทำความผิด ก่อนหรือขณะกระทำความผิด แม้ผู้กระทำความผิดจะมีได้รู้ถึงการช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกนั้นก็ตาม ผู้นั้นถือเป็นผู้สนับสนุนการกระทำความผิด ต้องระวางโทษสองในสามส่วนของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดที่สนับสนุนนั้น”²¹⁸ ยิ่งไปกว่านั้นยังมีการกำหนดโทษแก่พนักงานสอบสวนที่เพิกเฉยและละเลยต่อหน้าที่ไม่ดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิด มีความผิดข้อหาเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ชอบด้วยหรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต²¹⁹ และกำหนดโทษกรณีของผู้ที่ลงพิมพ์โฆษณาหรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนด้วยวิธีใดๆ ซึ่งภาพ เรื่องราว หรือข้อมูลใดๆ อันน่าจะทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวหรือผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว ให้ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ²²⁰

จากการพิจารณาประเทศทั้งหลายที่ได้กล่าวมาเรื่องมาตรการด้านการลงโทษที่ได้ผลและขจัดการลอยนวล ประเทศตุรกีและประเทศไทย มีการกำหนดให้รัฐต้องเอาผิดแก่ผู้ที่มีส่วนร่วมในการกระทำความผิดทุกคน ไม่ว่าจะเป็นตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุนก็ตามเพราะจากแต่เดิมตำรวจมักดำเนินคดีแก่ผู้ที่ลงมือฆ่าเท่านั้น แต่มีได้ดำเนินคดีแก่ผู้ร่วมกระทำความผิดอื่น ทำให้ครอบครัวเลือกที่จะให้เด็กเป็นผู้กระทำความผิดเพื่อให้ได้รับประโยชน์จากการลดโทษเพราะความเป็นผู้เยาว์โดยที่สมาชิกในครอบครัวคนอื่นร่วมรู้เห็น วางแผน หรือแม้กระทั่งอยู่ในที่เกิดเหตุ แต่กลับไม่ถูกดำเนินคดีแต่อย่างใด ซึ่งสามารถสรุปเป็นตารางได้ดังที่ปรากฏตามตารางที่ 11

²¹⁶ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83

²¹⁷ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 84

²¹⁸ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 86

²¹⁹ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157

²²⁰ พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 มาตรา 9

ตารางที่ 11 ตารางสรุปมาตรการด้านการลงโทษที่ได้ผลและจัดการลอยนวลในระดับรัฐที่เสริม
มาตรการตามอนุสัญญา CEDAW

มาตรการด้านการลงโทษที่ได้ผลและจัดการลอยนวล	
อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (CEDAW)	มาตรการของบรรดารัฐ
กำหนดให้หมดเว้นจากการเข้าพัวพันในการกระทำหรือการปฏิบัติเกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติต่อสตรีและรับประกันว่าเจ้าหน้าที่และสถาบันของรัฐจะปฏิบัติโดยสอดคล้องกับข้อผูกพันนี้ ²²¹	<p>(ประเทศอัฟกานิสถาน)</p> <p>-มีการออกกฎหมายจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี ค.ศ. 2009 the Law on Elimination of Violence against Women - LEVAW) เพิ่มโทษจำคุกในคดีข่มขืนเป็นจำคุก 20 ปีและถ้าการข่มขืนเป็นเหตุให้ผู้หญิงถึงแก่ความตายจะต้องรับโทษถึงขั้นประหารชีวิต²²²</p> <p>-มีการกำหนดโทษแก่พนักงานตำรวจที่เพิกเฉยหรือละเลยต่อการปฏิบัติหน้าที่ต่อการสืบสวนเพื่อนำตัวผู้กระทำความผิดอาชญากรรม ความรุนแรงทางเพศมาฟ้องร้องดำเนินคดีตามกฎหมาย²²³</p> <p>-มีการลงโทษพนักงานของรัฐที่บกพร่องต่อหน้าที่หรือละเลยต่อหน้าที่ในการที่จะตรวจสอบและดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดเรื่องความรุนแรงทางเพศ²²⁴</p> <p>(ประเทศจอร์แดน)</p> <p>กำหนดโทษแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจและแพทย์นิติเวชจากการทำหรือเชื่อว่าจะดำเนินการตรวจสอบความบริสุทธิ์ของผู้หญิงโดยเด็กหรือหญิงไม่ยินยอม (การให้ความยินยอมจะต้องให้ข้อมูลแก่เด็กและหญิงนั้นถึงวัตถุประสงค์และความเสี่ยงของกระบวนการและทางเลือกอื่นๆ)²²⁵</p>

²²¹ อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ มาตรา 2 (ง)

²²² CEDAW/C/AFG/1-2, para 77

²²³ Human Right ,SILENCE IS VIOLENCE End the Abuse of Women in Afghanistan [online] , 25 Dec 2011, available from [http:// www.unama.unmissions.org/Portals/UNAMA/vaw-english.pdf](http://www.unama.unmissions.org/Portals/UNAMA/vaw-english.pdf), p.31

²²⁴ Ibid.

²²⁵ Human right watch, "HONORING THE KILLERS: JUSTICE DENIED FOR "HONOR" CRIMES IN JORDAN," HUMAN RIGHTS WATCH VOLUME 16, NO. 1 : p. 34

มาตรการด้านการลงโทษที่ได้ผลและจัดการลายนวล	
อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (CEDAW)	มาตรการของบรรดารัฐ
	(ประเทศไทย) มีการกำหนดโทษแก่พนักงานสอบสวนที่เพิกเฉยและละเลยต่อหน้าที่ ไม่ดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิด เจ้าพนักงานมีความผิดข้อหาเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ชอบด้วย หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ²²⁶
อนุสัญญากำหนดจัดให้มีการคุ้มครองทางกฎหมายซึ่งสิทธิของสตรีบนพื้นฐานที่เท่าเทียมกันกับบุรุษและรับประกันในการคุ้มครองสตรีอย่างมีประสิทธิภาพต่อการเลือกปฏิบัติโดยผ่านศาลยุติธรรมแห่งชาติที่มีอำนาจและสถาบันรัฐบาลอื่น ²²⁷	(ประเทศตุรกี) -แก้ไขประมวลกฎหมายอาญาในปี 2005 (Turkish penal code-TCK) มาตรา 38 กำหนดให้ “ทั้งผู้ที่กระทำความผิดและผู้ที่ยกยอผู้กระทำความผิด ต้องรับโทษเท่ากัน” * เพื่อเอาผิดแก่ผู้ใช้หรือสนับสนุน เพราะจากเดิมพนักงานสอบสวนมักไม่ดำเนินคดีแก่สมาชิกในครอบครัวคนอื่นที่เกี่ยวข้องแม้ว่าจะได้มีส่วนร่วมด้วยในการกระทำความผิด เช่น ผู้ที่ช่วยจับเหยื่อ , ผู้ส่งปืนให้ , ผู้สั่งให้ฆ่า , ผู้ข่มขู่ให้ฆ่า เป็นต้น ²²⁸ อันทำให้ศาลไม่ลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดเท่านั้น แต่ยังคงโทษไปถึงผู้ร่วมกระทำความผิด ผู้ใช้ผู้สนับสนุนด้วย ²²⁹ -แก้ไขประมวลกฎหมายอาญาตุรกีเรื่องความรุนแรงต่อสตรี เรื่องอาชญากรรมทางเพศ (Sex crimes) จากเดิมที่อยู่ในหมวด “อาชญากรรมต่อสังคม” (the title of crimes against society) เปลี่ยนเป็น “อาชญากรรมต่อบุคคล” (crimes against individuals) เพิ่มมาตราที่กล่าวถึงการกระทำความผิดอันมีสาเหตุมาจากชื่อเสียงเกียรติยศ (in

²²⁶ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157

²²⁷ อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ มาตรา 2 (ค)

* Turkish Penal Code, Article 38 “both the perpetrator and the person who forced him to commit the crime are punished equally”

²²⁸ CEDAW/C/TUR/6. p. 9

²²⁹ Ibid. p. 11

มาตรการด้านการลงโทษที่ได้ผลและบริหารจัดการลายนวล	
อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (CEDAW)	มาตรการของบรรดาระัฐ
	<p>the name of honour) ที่ให้ถือเป็นการกระทำความผิดอาญาร้ายแรงโดยมีการกำหนดโทษแก่ความผิดการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติและการฆ่าที่อ้างจารีตประเพณีต่างๆ (custom killings) ให้ผู้กระทำความผิดต้องได้รับโทษทางอาญา²³⁰</p> <p>-กำหนดโทษแก่ความผิดที่กระทำต่อผู้เยาว์ (อายุต่ำกว่า 18 ปี) ให้ต้องระวางโทษตามบทบัญญัติอื่นที่เกี่ยวกับเด็ก โดยเฉพาะและมีอัตราโทษจำคุกมากกว่าเดิมกึ่งหนึ่ง²³¹</p> <p>(ประเทศจอร์แดน)</p> <p>-กำหนดหลักเกณฑ์ในการลดโทษในคดีอาญาตามหลักสากล โดยต้องลดจากโทษประหารชีวิตเป็นโทษจำคุกตลอดชีวิต จากโทษจำคุกตลอดชีวิตเป็นโทษที่มีกำหนดระยะเวลา เพราะจากเดิมในคดีการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติศาลจะใช้ดุลยพินิจลดโทษจากโทษจำคุกตลอดชีวิตเหลือจำคุกเพียงไม่กี่เดือน²³²</p>
<p>-กำหนดโทษทางอาญาในกรณีที่น่าเป็น กรณิ ความรุนแรงในครอบครัว²³³ และต้องมีการป้องกัน ปรามปรามและลงโทษผู้ที่กระทำความผิดความรุนแรงต่อสตรีไม่ว่าในบ้านหรือในชุมชน²³⁴</p>	<p>(ประเทศไทย)</p> <p>-กำหนดให้มีการเอาผิดและดำเนินคดีแก่ผู้ร่วมกระทำความผิดทุกคน ในฐานะตัวการ ผู้ใช้และผู้สนับสนุน</p> <p>-ปฏิรูปกฎหมายโดยแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา (ปี ค.ศ. 2007) มาตรา 208 ที่ให้ลงโทษแก่ผู้กระทำการทรมานที่มาจากสาเหตุการเลือกปฏิบัติใดและไม่ว่ากระทำต่อผู้ใดก็ถือ</p>

²³⁰ Ibid., p. 10

²³¹ Ibid., p. 11

²³² Catherine Warrick, "THE VANISHING VICTIM: CRIMINAL LAW AND GENDER IN JORDAN," Law and Society Review 315 (June 2005): p. 16

²³³ General Recommendation No. 19 (11th session, 1992) Para 24 (r) (i)

²³⁴ General recommendation No. 28, para37 forty-seventh session, 2010

มาตรการด้านการลงโทษที่ได้ผลและจัดการลายนวล	
อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (CEDAW)	มาตรการของบรรดารัฐ
	<p>เป็นความผิดอาญาร้ายแรง โดยศาลไม่อาจลดโทษหรือกำหนดให้มีมาตรการผ่อนปรนใดๆ แก่ผู้กระทำความผิด²³⁵ และแก้ไขมาตรา 29 ของประมวลกฎหมายแรงงานเรื่องการคุกคามทางเพศและ มาตรา 77 กำหนดโทษให้หนักขึ้นสำหรับผู้กระทำความผิดที่กระทำต่อเด็กและผู้หญิง²³⁶</p> <p>(ประเทศไทย)</p> <p>-มีการกำหนดโทษแก่ผู้ปลงชีพ โฆษณาหรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนด้วยวิธีใดๆ ซึ่งภาพ เรื่องราว หรือข้อมูลใดๆ อันน่าจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวหรือผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว ให้ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ²³⁷</p> <p>(ประเทศจอร์แดน)</p> <p>ผู้นำเผ่าหรือผู้นำท้องถิ่นที่เป็นผู้ชี้แนะหรือออกคำสั่งในการก่ออาชญากรรมการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติและความรุนแรงอื่น ๆ ต่อผู้หญิงหรือเด็กหญิง จะต้องถูกดำเนินคดีร่วมกับผู้กระทำความผิดในฐานะผู้ใช้และต้องไม่ให้ระบบชนเผ่ามีอิทธิพลในการตัดสินคดีหรือตัดสินโทษแทนศาล²³⁸</p>

²³⁵ CEDAW/C/JOR/5, para 14

²³⁶ Ibid., para 15

²³⁷ พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 มาตรา 9

²³⁸ Human right watch, "HONORING THE KILLERS: JUSTICE DENIED FOR "HONOR" CRIMES IN JORDAN,"

4.5 มาตรการการบริการที่เอื้อต่อเหยื่อการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ

มาตรการด้านการบริการที่เอื้อต่อเหยื่อการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติตามอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ ยังไม่มีความชัดเจนเพียงพอจึงจำเป็นต้องนำมาตรการในระดับรัฐมาเพื่อเสริมมาตรการที่เอื้อต่อเหยื่อในด้านความปลอดภัยและการอำนวยความสะดวกแก่เหยื่อต่อไป

ประเทศปากีสถานมีมาตรการการบริการที่เอื้อต่อเหยื่อการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ

ดังนี้

รัฐธรรมนูญของประเทศปากีสถาน มาตรา 9 กล่าวถึงเรื่องการปกป้องชีวิต เนื่องจากการคุ้มครองชีวิตถือเป็นการคุ้มครองสุขภาพอย่างหนึ่งนั่นเอง²³⁹ ดังนั้นรัฐจึงมีหน้าที่ที่จะต้องดูแลสุขภาพของประชาชน ทั้งตามมาตรา 38 ยังได้กำหนดให้รัฐต้องจัดหาสิ่งจำเป็นเพื่อการดำรงชีพ เช่น อาหาร, เสื้อผ้า, ที่อยู่อาศัย, การศึกษาและการแพทย์ให้แก่ประชาชน โดยไม่คำนึงถึงเพศ, ชนชั้นวรรณะ, เชื้อชาติ เป็นต้น²⁴⁰ ซึ่งรัฐบาลปากีสถานมีความพยายามที่จะจัดหาสิ่งจำเป็นขั้นพื้นฐานในการดูแลสุขภาพให้แก่ประชาชนในพื้นที่ห่างไกลที่ยังคงมีอีกเป็นจำนวนมากเนื่องจากการขาดแคลนงบประมาณและอุปกรณ์ทางการแพทย์²⁴¹ ต่อมาในปี ค.ศ. 2009 ได้มีการออกนโยบายสุขภาพแห่งชาติที่พยายามที่จะเชื่อมโยงการทำงานระหว่างหน่วยงานราชการของปากีสถานให้มีความเป็นหนึ่งเดียวกันและเป็นระบบมากขึ้นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายด้านสุขภาพของผู้หญิงและเด็กโดยภายในปี ค.ศ. 2015 จะต้องการลดอัตราการตั้งครรภ์, อัตราการตายของทารก, ลดอัตราการขาดสารอาหาร และการเพิ่มการให้บริการการวางแผนครอบครัว²⁴²

นอกจากนี้ยังมีมาตรการการบริการที่เอื้อต่อเหยื่อการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติโดยวันที่ 8 กรกฎาคม ค.ศ. 2006 มีการแก้ไขประมวลกฎหมายอาญามาตรา 497 ให้มีการประกันตัวผู้หญิงที่อยู่ในเรือนจำในข้อหาอื่น ๆ ที่มีข้อหาก่อการร้ายและข้อหาฆ่าคนตาย เพื่อช่วยเหลือผู้หญิงที่ต้องตกเป็นเหยื่อจากการข่มขืนแต่ต้องติดคุกในข้อหากระทำผิดประเวณี (Zina) และช่วยเหลือผู้หญิงที่ต้องถูกขังในเรือนจำเนื่องจากการป้องกันความปลอดภัยจากการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติเพราะเดิมเมื่อผู้หญิงที่จะตกเป็นเหยื่อจากการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติไปแจ้งความหรือขอความช่วยเหลือจากสถานีตำรวจ พนักงานตำรวจจะนำหญิงเหล่านั้นไปขังไว้ในเรือนจำเพื่อไม่ให้สมาชิกในครอบครัวอื่นมาทำอันตราย และหญิงนั้นไม่สามารถออกมาจากเรือนจำได้จนกว่าจะมีญาติมารับตัวไปซึ่งส่วนใหญ่หญิงเหล่านั้นจะ

²³⁹ CEDAW/C/PAK/4, para411

²⁴⁰ Ibid., para 411

²⁴¹ Ibid., para424

²⁴² Ibid., para419

ถูกฆ่าทันทีภายหลังจากที่มีญาติมารับตัว²⁴³ และนอกจากการคุ้มครองผู้หญิงที่เป็นเหยื่อจากการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติแล้วต้องมีการคุ้มครองความปลอดภัยแก่ผู้ให้ความช่วยเหลือเหยื่อจากการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ²⁴⁴

ประเทศอัฟกานิสถานมีมาตรการการบริการที่เอื้อต่อเหยื่อการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ

ดังนี้

ประเทศอัฟกานิสถานได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์แห่งชาติด้านตุลาการ (National Strategy on Judicial Sector) กลยุทธ์นี้มุ่งเน้นการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ชายและหญิง นอกจากนี้ยังเน้นการพัฒนาขีดความสามารถในการดำเนินกระบวนการยุติธรรม เพื่อให้ผู้หญิงทุกระดับไม่ว่าในศาล , ในระหว่างการสอบสวน , ระหว่างการประกันตัว ต้องมีการรับประกันความปลอดภัยของเหยื่อ เน้นการรับรู้ของประชาชนเกี่ยวกับสิทธิสตรี²⁴⁵ ซึ่งสำนักงานอัยการสูงสุดได้ก่อตั้งสำนักงานอัยการด้านขจัดความรุนแรงต่อสตรี (Prosecution Office on Elimination of Violence against Women) เพื่อช่วยในการสนับสนุนการดำเนินคดี การสอบสวน การฟ้องร้องคดีและการลงโทษผู้กระทำความผิดคดีความรุนแรงต่อสตรีทั้งหลาย ทั้งยังได้สร้างสัมพันธ์ระหว่างองค์กร , หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง²⁴⁶ และให้การคุ้มครองความปลอดภัยให้แก่ผู้หญิงที่เป็นเหยื่อ , พยาน หรือบุคคลที่ช่วยเหลือหญิงนั้นในระหว่างและหลังจากดำเนินการฟ้องร้องดำเนินคดี²⁴⁷ โดยปฏิรูปองค์กรตำรวจจัดให้มีการฝึกอบรมแก่พนักงานตำรวจให้ปฏิบัติต่อเหยื่อจากความรุนแรงเรื่องเพศอย่างสุภาพ²⁴⁸ ทั้งยังต้องเพิ่มจำนวนของพนักงานตำรวจหญิงให้มากขึ้นเพราะพนักงานตำรวจหญิงย่อมมีความเข้าใจในความละเอียดอ่อนของคดีความรุนแรงทางเพศได้ดีกว่าผู้ชาย²⁴⁹ และเพื่อให้การประสานความช่วยเหลือมีประสิทธิภาพประเทศอัฟกานิสถานจัดให้มีสายด่วนรับเรื่องร้องเรียนและรับปรึกษาปัญหากฎหมายแก่ผู้หญิงที่เป็นอีกหน่วยงานที่จัดให้มีบ้านพักฉุกเฉินสำหรับหญิงที่ตกอยู่ในความเสี่ยงต่อการถูกทำอันตรายต่อชีวิตและร่างกายและให้มีการช่วยเหลือทางด้านกฎหมายเพื่อให้ผู้หญิงได้รับสิทธิของตนอย่างเหมาะสมในการได้รับค่าชดเชยต่างๆทั้งยังต้องมีจัดให้มีนักจิตวิทยาและสถาบันด้านสุขภาพจิตที่คอยช่วยเหลือจากการที่หญิงที่ตกเป็นเหยื่อความรุนแรงต่อสตรีทั้งหลาย²⁵⁰ จัดให้มีสถานี

²⁴³ Ibid., para348

²⁴⁴ Amnesty International, Pakistan: Violence Against Women In The Name Of Honour [online], 25 Dec 2011, available from <http://www.amnesty.org/en/library/info/ASA33/017/1999>

²⁴⁵ CEDAW/C/AFG/1-2 , para 35

²⁴⁶ Ibid., para42

²⁴⁷ A/HRC/11/2/Add.4, para 82

²⁴⁸ Ibid.

²⁴⁹ Ibid.

²⁵⁰ Human Right ,SILENCE IS VIOLENCE End the Abuse of Women in Afghanistan [online] , 25 Dec 2011, available from [http:// www.unama.unmissions.org/Portals/UNAMA/vaw-english.pdf](http://www.unama.unmissions.org/Portals/UNAMA/vaw-english.pdf), p.31

ตำรวจสำหรับผู้หญิงและมีพนักงานสอบสวนหญิงที่ได้รับการฝึกอบรมในการจัดการกับปัญหาความรุนแรงต่อสตรี²⁵¹

ประเทศตุรกีมีมาตรการการบริการที่เอื้อต่อเหยื่อการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติดังนี้

ประเทศตุรกีมีการออกกฎหมายคุ้มครองสตรีในครอบครัวโดยมีการออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยออกกฎหมายคุ้มครองสตรีในครอบครัว 4320 (the Law on the Protection of the Family (No:4320)) ที่ความเรื่องความรุนแรงในครอบครัวให้มีความหมายกว้างขึ้นว่าการกระทำ ความรุนแรงในครอบครัวนั้น ให้รวมถึงความรุนแรงที่กระทำในขณะที่สามีภริยายังอาศัยอยู่ด้วยกัน หรือที่แยกกันอยู่ รวมถึงผู้ที่กระทำความผิดเป็นบุคคลอื่นในครอบครัวที่อาศัยในบ้านเดียวกันอีกด้วย²⁵² ยังมีการออกพระราชบัญญัติด้านสุขภาพ (The Socialization of Health Services Act 1961) อันถือเป็นก้าวแรกที่สำคัญเรื่องการให้บริการด้านสุขภาพในประเทศตุรกีทำให้ประชาชนได้เข้าถึงบริการด้านสุขภาพได้มากขึ้นและให้บริการโดยไม่เลือกปฏิบัติ ทั้งยังมีส่วนให้บริการสำหรับเด็ก หรือสตรีมีครรภ์โดยเฉพาะ โดยมีการเพิ่มศูนย์ให้บริการด้านสุขภาพทั้งในเมืองและชนบทมากขึ้น เช่น มีคลินิก 7,417 แห่ง , ศูนย์สุขภาพ 5,486 แห่ง , ศูนย์วางแผนครอบครัวและสุขภาพสำหรับแม่และเด็ก (Mother-Child Health and Family Planning Centres (AÇS/AP)) 234 แห่งและมีบุคลากรทางการแพทย์ผู้เชี่ยวชาญมากกว่า 50,000 คน, พนักงานปฏิบัติการมากกว่า 48,000 คน , พยาบาล 82,000 คนและเจ้าหน้าที่ของกระทรวงสาธารณสุขกว่า 41,000 คน โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายในการให้บริการใดๆ²⁵³ และมีการตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาแก่ครอบครัว (The Family Counselling Centres) ที่คอยให้คำปรึกษาและให้คำแนะนำทั้งยังให้การปกป้องและคุ้มครอง , ให้ความรู้แก่ประชาชนอีกด้วย ซึ่งมีผู้ได้รับความช่วยเหลือแล้วทั้งสิ้น 37,782 คน²⁵⁴ ทั้งยังมีกฎหมายคุ้มครองเด็ก (The Law on Child Protection 2007) เพื่อจัดให้มีบ้านพักฉุกเฉินให้เพียงพอแก่เด็กและบ้านพักฉุกเฉินสำหรับหญิงมีครรภ์โดยเฉพาะ เรื่องการตรวจสืบอวัยวะเพศ (Genital Examination) เพื่อตรวจสอบว่าผู้หญิงยังคงบริสุทธิ์หรือถูกล่วงละเมิดทางเพศหรือไม่นั้น จะกระทำได้เมื่อได้รับความยินยอมจากหญิงนั้น หรือตามคำร้องขอของพนักงานอัยการหรือตามคำสั่งของศาลเท่านั้น ผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุก 3 เดือน ถึง 1 ปี²⁵⁵ และความผิดที่กระทำต่อผู้เยาว์ (อายุต่ำกว่า 18 ปี) ต้องระวางโทษตามบทบัญญัติอื่นที่เกี่ยวข้องกับเด็กโดยเฉพาะและมีอัตราโทษจำคุกมากกว่าเดิมกึ่งหนึ่ง²⁵⁶

²⁵¹ Women's Human Rights, Human Rights Watch World Report 2001: Women's Human Rights [online],

24 Dec 2011, available from <http://www.hrw.org/legacy/wr2k1/women/>

²⁵² CEDAW/C/TUR/6, p. 7

²⁵³ Ibid., p. 62

²⁵⁴ Ibid., p. 14

²⁵⁵ Ibid., p. 11

²⁵⁶ Ibid., p. 11

ประเทศจอร์แดนมีมาตรการการบริการที่เอื้อต่อเหยื่อการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติดังนี้

ในปี ค.ศ. 2008 ประเทศจอร์แดนได้ออกพระราชบัญญัติการสาธารณสุขที่ทำให้ความสำคัญกับเรื่องสุขภาพของผู้หญิงและเด็กและการให้บริการที่จำเป็น อันได้แก่ การดูแลมารดาในระหว่างตั้งครรภ์และระยะหลังคลอด , บริการวางแผนครอบครัว , การดูแลเด็ก, การศึกษา , สุขภาพและบางองค์ประกอบอื่นๆของอนามัยการเจริญพันธุ์ เช่น การตรวจมะเร็งเต้านม , ติดเชื้อทางอวัยวะเพศและการฉีดวัคซีนป้องกันบาดทะยักสำหรับคุณแม่ , จัดให้มีบริการด้านสุขภาพแก่แม่และเด็กโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย รวมทั้งบริการด้านการวางแผนสำหรับคุณแม่ , ให้ความรู้เรื่องวิธีการคุมกำเนิดแบบชั่วคราวและให้บริการยาสำหรับแม่และเด็กสำหรับคุณแม่ตั้งครรภ์ที่อยู่ภายใต้ระบบประกันสุขภาพตั้งแต่ปี 2006 อันเป็นการให้บริการด้านสุขภาพอย่างครบวงจร โดยมุ่งให้ความช่วยเหลือผู้หญิงที่เป็นเหยื่อจากความรุนแรงในครอบครัวทั้งยังช่วยเหลือในการวางแผนครอบครัว²⁵⁷ ต่อมาในปี ค.ศ. 2009 กระทรวงสาธารณสุขได้ออกโครงการ "หมู่บ้านสุขภาพ" โดยมีวัตถุประสงค์มุ่งกระตุ้นการมีส่วนร่วมของผู้หญิงโดยตั้งสภาหมู่บ้านเพื่อพัฒนาชุมชนที่ยากจน ทั้งยังได้รับความร่วมมือกับองค์การอนามัยโลก (the World Health Organization) และองค์กรพัฒนาเอกชนอื่น เพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนในทุกระดับให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นและได้ริเริ่มโครงการไปแล้วกับ 42 หมู่บ้านทั่วประเทศ²⁵⁸ ทั้งยังเพิ่มจำนวนของศูนย์อนามัยในแต่ละชุมชนและเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 6 ปี ได้รับการรักษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย(เฉพาะโรงพยาบาลที่อยู่ภายใต้การกำกับของกระทรวงสาธารณสุข) ทั้งนโยบายการตรวจสุขภาพก่อนการสมรสและมีคู่สมรสทั้งหมดร้อยละ 40 ที่ไม่ได้แต่งงานเนื่องจากความเสี่ยงที่จะเกิดโรคอันตรายต่อการมีบุตร อันเป็นการป้องกันการติดโรคร้ายแก่บุตรที่จะเกิดมาในอนาคตได้เป็นอย่างดี²⁵⁹ ยิ่งไปกว่านั้นยังจัดให้มีบริการอื่นสำหรับเหยื่อ เช่น การสร้างที่พักอาศัยหรือบ้านพักฉุกเฉินให้มีจำนวนเพียงพอและสามารถเข้าถึงได้สำหรับผู้ที่ถูกเป็นเหยื่อของความรุนแรงในประเทศ รวมทั้งสำหรับผู้หญิงที่ถูกเป็นเหยื่อของอาชญากรรมการค้าเพื่อรักษาเกียรติหรือผู้ที่กำลังที่มีความเสี่ยงของความรุนแรงดังกล่าว เพื่อเป็นทางเลือกสำหรับหญิงที่ไม่มีที่ไปเพราะต้องหลบหนีจากอันตรายอันอาจเกิดจากสมาชิกในครอบครัว โดยเป็นสถานที่สำหรับการบริการในรูปแบบของที่อยู่อาศัยและให้การดูแลแก่หญิงที่ได้รับความเดือดร้อน โดยจะไม่เป็นสถานที่คุมขังหรือการลงโทษหรือวัตถุประสงค์เป็นการตัดนิสัยและจัดให้มีบริการโทรศัพท์สายด่วนสำหรับผู้ที่ถูกเป็นเหยื่อของผู้หญิงของความรุนแรง โดยดำเนินการโดยพนักงานที่ได้ผ่านการฝึกอบรมที่สามารถนำเสนอข้อมูลหรือให้คำปรึกษาและบริการติดต่อประสานงานงานเรื่องบ้านพักฉุกเฉิน²⁶⁰

²⁵⁷ Ibid., para 203

²⁵⁸ CEDAW/C/JOR/5 para 273

²⁵⁹ Ibid., 207

²⁶⁰ Rachel A. Ruane, "MURDER IN THE NAME OF HONOR: VIOLENCE AGAINST WOMEN IN JORDAN AND PAKISTAN," *Emory International Law Review* , Vol.14 (2000) : 1523

ประเทศอินโดนีเซียได้มีมาตรการการบริการที่เอื้อต่อเหยื่อการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ

ดังนี้

ประเทศอินโดนีเซียได้ออกนโยบายระดับชาติหลายฉบับ the National, Regional and Village levels เรื่องการจัดความรุนแรงต่อสตรี เช่น ออกกฎหมาย 4/2006 ดำเนินการเรื่องการฟื้นฟูเหยื่อจากความรุนแรงต่อสตรีและได้ออกคู่มือที่มีหน่วยงานบริการสำหรับเด็กและผู้หญิงและมีสถานีตำรวจ โรงพยาบาล กรมอนามัยให้มีการประกันสุขภาพสำหรับคนยากจน โดยเฉพาะ นอกจากนั้นยังมีโปรแกรม “The Hopeful Family Programme (PKH)” มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือครอบครัวที่ยากจนและต้องการมีบุตรโดยจะช่วยเหลือผู้หญิงตั้งแต่ระยะตั้งครรภ์ ระยะเวลาให้นมบุตรไปจนถึงระยะบุตรเข้าโรงเรียน²⁶¹ ทั้งยังมีการตั้งสถาบันผดุงครรภ์ (the Indonesian Midwife Institute (IBI)) ปัจจุบันมีถึง 600 แห่งทั่วประเทศอินโดนีเซียที่คอยให้ความรู้แก่ประชาชนมีเป้าหมายเพื่อช่วยเหลือสตรียากจนในชนบทและช่วยให้มีการออกสูติบัตรฟรีและการบริการด้านสุขภาพอื่นไม่คิดค่าใช้จ่ายหรือคิดค่าใช้จ่ายในราคาต่ำ²⁶²

ประเทศไทยมีมาตรการการบริการที่เอื้อต่อเหยื่อการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติดังนี้

ประเทศไทยมีมาตรการการบริการที่เอื้อต่อเหยื่อจากด้านความรุนแรงต่อสตรีโดยมีการออก พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2550 พระราชบัญญัติฉบับนี้มุ่งการคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรง (ส่วนใหญ่จะเป็นผู้หญิงและเด็ก) ในด้านการแจ้งความดำเนินคดีโดยมีนักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยาร่วมแจ้งความด้วย รวมทั้งการบำบัดฟื้นฟูด้านจิตใจและยังมีมาตรการในการแก้ปัญหาที่ต้นเหตุโดยให้ผู้กระทำ ความรุนแรงได้บำบัดฟื้นฟูด้านจิตใจปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำ ความรุนแรงในครอบครัว (ส่วนใหญ่เป็นผู้ชาย) ให้มีการปรับทัศนคติในการเคารพไม่ใช้ความรุนแรงและให้เกียรติกับภริยานอกจากนี้ พ.ร.บ.ดังกล่าวยังกำหนดให้มีการอำนวยความสะดวกเรื่องการแจ้งความต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ในคดีความรุนแรงในครอบครัวที่กำหนดให้การแจ้งความสามารถกระทำโดยทางวาจา หนังสือ ทางโทรศัพท์ หรือทางอิเล็กทรอนิกส์²⁶³ และการคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรง (ส่วนใหญ่จะเป็นผู้หญิงและเด็ก) กรณีการแจ้งความต้องมีนักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยาร่วมแจ้งความด้วย²⁶⁴ และในการสอบปากคำผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พนักงานสอบสวนต้องจัดให้มีจิตแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์หรือบุคคลที่ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวร้อง

²⁶¹ CEDAW/C/IDN/6-7, para 29

²⁶² Ibid., para 134

²⁶³ พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 มาตรา 6

²⁶⁴ พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 มาตรา 8

ขอร่วมอยู่ด้วยในขณะที่สอบปากคำเพื่อให้คำปรึกษา²⁶⁵ และภายหลังจากที่มีการแจ้งความห้ามมิให้ผู้ใดลงพิมพ์โฆษณาหรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนด้วยวิธีใดๆ ซึ่งภาพ เรื่องราว หรือข้อมูลใดๆอันน่าจะทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวหรือผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว และกำหนดโทษแก่ผู้ฝ่าฝืนให้ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ²⁶⁶

พนักงานอัยการมีอำนาจในการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายในคดีที่ผู้เสียหายมีสิทธิที่จะเรียกค่าสินไหมทดแทนเพราะได้รับอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ ได้รับความเสื่อมเสียต่อเสรีภาพ ในร่างกาย ชื่อเสียง หรือได้รับความเสียหายในทางทรัพย์สินอันเนื่องมาจากการกระทำผิดของจำเลย²⁶⁷ และกำหนดให้มีการฟื้นฟู บำบัดรักษา คุ้มครองประพฤติผู้กระทำความผิดให้ผู้กระทำความผิดชดใช้เงินช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ ทำงานบริการสาธารณะ ละเว้นการกระทำอันเป็นเหตุให้เกิดการใช้ความรุนแรงในครอบครัว หรือทำทัศนชนไว้ตามวิธีการและระยะเวลาที่ศาลกำหนดแทนการลงโทษผู้กระทำความผิดก็ได้²⁶⁸ และที่สำคัญที่สุดอีกประการหนึ่งคือการกำหนดให้ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวเข้ารับการรักษาจากแพทย์²⁶⁹ พ.ร.บ.ฉบับนี้ยังมุ่งให้ศาลพยายามประนีประนอมและคุ้มครองสถานภาพของการสมรสในฐานะที่เป็นศูนย์รวมของชายและหญิงที่สมัครใจเข้ามาอยู่กินฉันสามีภริยา หากไม่อาจรักษาสถานภาพของการสมรสได้ก็ให้การหย่าเป็นไปด้วยความเป็นธรรมและเสียหายน้อยที่สุด โดยคำนึงถึงสวัสดิภาพและอนาคตของบุตรเป็นสำคัญและมีมาตรการต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือสามีภริยาและบุคคลในครอบครัวให้ปรองดองกันและปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างกันเองและกับบุตร²⁷⁰

ต่อมาในวันที่ 16 พฤษภาคม พ.ศ.2543 ได้เริ่มจัดตั้งศูนย์ให้ความช่วยเหลือในลักษณะต่างๆ ได้แก่ ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (One stop service) ในโรงพยาบาลเพื่อให้บริการด้านการตรวจรักษาสุขภาพกายและจิตและการให้คำปรึกษาแนะนำด้านสังคมสงเคราะห์และด้านการดำเนินการทางกฎหมายแก่ผู้ถูกระทำรุนแรง โดยมีศูนย์ที่จัดตั้งขึ้นทั้งในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัดและมีการตั้งศูนย์ช่วยเหลือเร่งด่วน 24 ชั่วโมงของกรมประชาสงเคราะห์จัดตั้งขึ้นเพื่อให้คำปรึกษาแนะนำและรับเรื่องราวร้องทุกข์ผู้ประสบปัญหาด้านต่างๆโดยนักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยาตลอด 24 ชั่วโมง นอกจากนี้ยังมีบ้านพักเด็กและครอบครัวรวม 9 แห่งคือ กรุงเทพมหานคร ชลบุรี เชียงใหม่ นครสวรรค์ นราธิวาส ปราชินบุรี ภูเก็ต สงขลาและอุดรธานีเป็นที่

²⁶⁵ พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 มาตรา 8

²⁶⁶ พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 มาตรา 9

²⁶⁷ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 44/1

²⁶⁸ พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 มาตรา 12

²⁶⁹ พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 มาตรา 10

²⁷⁰ พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 มาตรา 15

พักชั่วคราวแก่ผู้ที่ประสบปัญหา ก่อนส่งกลับภูมิลำเนาหรือส่งต่อไปขอรับความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง²⁷¹ ทั้งยังมีองค์กรเอกชนหลายองค์กรที่มีบทบาทในการคุ้มครองช่วยเหลือเด็กและสตรีที่ถูกระงับการรุนแรง เช่น มูลนิธิเพื่อนหญิง , มูลนิธิศูนย์ฮอทไลน์ , มูลนิธิผู้หญิง , มูลนิธิคุ้มครองเด็ก , มูลนิธิพัฒนาหลักสูตรเพื่อเด็กและสตรี เป็นต้น องค์กรเหล่านี้มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินงานดังกล่าวเนื่องจากองค์กรเหล่านี้มีความคล่องตัวในการให้ความช่วยเหลือโดยบุคลากรที่ทำงานเป็นผู้มีความรู้มีประสบการณ์ที่ทำงานทั้งในลักษณะประจำและอาสาสมัคร

จากที่ได้พิจารณามาตรการการบริการที่เอื้อต่อเหยื่อการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติในแต่ละประเทศ จะเห็นได้ว่า ในประเทศปากีสถานกำหนดให้มีการประกันตัวผู้หญิงที่อยู่ในเรือนจำเพื่อการช่วยเหลือผู้หญิงที่ต้องถูกขังในเรือนจำเนื่องจากพนักงานตำรวจอ้างเรื่องการป้องกันความปลอดภัยของผู้หญิงจึงนำผู้หญิงที่อาจตกเป็นเหยื่อจากการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติไปขังในเรือนจำ นอกจากนี้ประเทศอัฟกานิสถาน ตุรกี จอร์แดนได้จัดให้มีสายด่วนรับเรื่องร้องเรียนรับปรึกษาปัญหาในเบื้องต้น เช่น ปัญหากฎหมาย ปัญหาด้านสุขภาพจิตและประสานงานให้แก่เหยื่อที่ต้องการบ้านพักฉุกเฉิน ส่วนกรณีประเทศไทยได้มีการออก พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ถูกระงับความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 เพื่อคุ้มครองเหยื่อจากความรุนแรงโดยเฉพาะ ซึ่งผู้เขียนได้สรุปมาตรการของรัฐที่เสริมมาตรการของอนุสัญญาได้ดังปรากฏตามตารางที่ 12

ตารางที่ 12 ตารางสรุปมาตรการการบริการที่เอื้อต่อเหยื่อการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติของบรรดารัฐที่เสริมมาตรการของอนุสัญญา CEDAW

มาตรการการบริการที่เอื้อต่อเหยื่อการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ	
อนุสัญญาวาดำเนินการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (CEDAW)	มาตรการของบรรดารัฐ
อนุสัญญากำหนดให้มีบริการเพื่อประกันความปลอดภัยและสวัสดิภาพของผู้ตกเป็นเหยื่อความรุนแรงในครอบครัว รวมถึงการให้ที่พักพิง การให้คำปรึกษาและโครงการฟื้นฟู ²⁷²	(ประเทศอัฟกานิสถาน) เพิ่มพนักงานตำรวจหญิงให้มากขึ้นเพราะพนักงานตำรวจหญิงย่อมมีความเข้าใจในความละเอียดอ่อนของคดีความรุนแรงทางเพศได้ดีกว่าผู้ชายและมีบ้านพักฉุกเฉินสำหรับหญิงที่ตกอยู่ในความเสี่ยงต่อการถูกทำอันตรายต่อชีวิตและร่างกาย ทั้งยังมีการช่วยเหลือทางด้านกฎหมายเพื่อให้ผู้หญิงได้รับสิทธิของตนอย่างเหมาะสมในการได้รับ

²⁷¹ CEDAW/C/THA/4-5 , para 64

²⁷² General Recommendation No. 19 (11th session, 1992) Para 24 (r) (iii)

มาตรการการบริการที่เอื้อต่อเหยื่อการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ	
อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (CEDAW)	มาตรการของบรรดารัฐ
	<p>คำขอตแยกต่างๆ ทั้งยังต้องมีจัดให้มีนักจิตวิทยาและสถาบันด้านสุขอนามัยคอยช่วยเหลือจากการที่หญิงที่ตกเป็นเหยื่อความรุนแรงต่อสตรีทั้งหลาย²⁷³</p> <p>(ประเทศตุรกี) ออกกฎหมายคุ้มครองเด็ก (The Law on Child Protection 2007) เพื่อจัดให้มีบ้านพักฉุกเฉินให้เพียงพอแก่เด็กและบ้านพักฉุกเฉินสำหรับหญิงมีครรภ์โดยเฉพาะ²⁷⁴</p> <p>(ประเทศจอร์แดน) สร้างที่พักอาศัยหรือบ้านพักฉุกเฉินให้มีจำนวนเพียงพอและสามารถเข้าถึงได้สำหรับผู้ตกเป็นเหยื่อของความรุนแรงในประเทศ รวมทั้งสำหรับผู้หญิงที่ตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรมการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติหรือผู้ที่กำลังที่มีความเสี่ยงของความรุนแรงดังกล่าวเพื่อเป็นทางเลือกสำหรับหญิงที่ไม่มีที่ไปเพราะต้องหลบหนีจากอันตรายอันอาจเกิดจากสมาชิกในครอบครัว โดยเป็นสถานที่สำหรับการบริการในรูปแบบของที่อยู่อาศัยและให้การดูแลแก่หญิงที่ได้รับความเดือดร้อน ไม่เป็นสถานที่คุมขังหรือการลงโทษหรือวัตถุประสงค์เป็นการดัดนิสัย</p> <p>(ประเทศไทย) กำหนดให้มีการคุ้มครองความปลอดภัยให้แก่ผู้หญิงที่เป็นเหยื่อ , พยานหรือบุคคลที่ช่วยเหลือหญิงนั้นในระหว่างและหลังจากดำเนินการฟ้องร้องดำเนินคดี²⁷⁵</p>

²⁷³ Human Right ,SILENCE IS VIOLENCE End the Abuse of Women in Afghanistan [online] , 25 Dec 2011, available from [http:// www.unama.unmissions.org/Portals/UNAMA/vaw-english.pdf](http://www.unama.unmissions.org/Portals/UNAMA/vaw-english.pdf), p.31

²⁷⁴ CEDAW/C/TUR/6, p. 12

²⁷⁵ A/HRC/11/2/Add.4, 6, para 82

มาตรการการบริการที่เอื้อต่อเหยื่อการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ	
อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (CEDAW)	มาตรการของบรรดารัฐ
กำหนดให้มีโครงการฟื้นฟูสำหรับผู้ก่อความรุนแรงในครอบครัว ²⁷⁶	(ประเทศไทย) -กำหนดให้มีการฟื้นฟู บำบัดรักษา คุ้มครองความปลอดภัย ผู้กระทำความผิดให้ผู้กระทำความผิดชดใช้เงินช่วยเหลือ บรรเทาทุกข์ ทำงานบริการสาธารณะ ละเว้นการกระทำ อันเป็นเหตุให้เกิดการใช้ความรุนแรงในครอบครัวหรือทำ ทัณฑ์บนไว้ตามวิธีการและระยะเวลาที่ศาลกำหนดแทน การลงโทษผู้กระทำความผิดก็ได้ ²⁷⁷ -กำหนดให้ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวเข้ารับการ ตรวจรักษาจากแพทย์ ²⁷⁸
กำหนดมาตรการป้องกันรวมถึงการให้ที่พักพิง การให้คำปรึกษา การฟื้นฟูและบริการให้การ สนับสนุนสำหรับสตรีที่เป็นเหยื่อของความรุนแรงหรือเสี่ยงต่อภาวะความรุนแรง ²⁷⁹	(ประเทศปากีสถาน) ได้มีมาตรการการบริการที่เอื้อต่อเหยื่อการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติโดยวันที่ 8 กรกฎาคม ค.ศ. 2006 มีการแก้ไข ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 497 ให้มีการประกันตัว ผู้หญิงที่อยู่ในเรือนจำในข้อหาอื่น ๆ ที่มีข้อหาก่อการร้าย และข้อหาฆ่าคนตาย เพื่อช่วยเหลือผู้หญิงที่ต้องตกเป็น เหยื่อจากการข่มขืนแต่ต้องติดคุกในข้อหากระทำผิด ประเวณี (Zina) และช่วยเหลือผู้หญิงที่ต้องถูกขังใน เรือนจำเนื่องจากการป้องกันความปลอดภัยจากการฆ่า เพื่อรักษาเกียรติ ²⁸⁰
ต้องมีการบำบัดผู้กระทำความผิด	(ประเทศปากีสถาน) นอกจากการคุมครองผู้หญิงที่เป็นเหยื่อจากการฆ่าเพื่อ รักษาเกียรติแล้วต้องมีการคุมครองความปลอดภัยแก่ผู้ที่ ให้ความช่วยเหลือเหยื่อจากการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ ²⁸¹

²⁷⁶ General Recommendation No. 19 (llth session, 1992) Para 24 (r) (iv)

²⁷⁷ พ.ร.บ. คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 มาตรา 12

²⁷⁸ พ.ร.บ. คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 มาตรา 10

²⁷⁹ General Recommendation No. 19 (llth session, 1992) Para 24 (t)(3)

²⁸⁰ CEDAW/C/PAK/4 , para348

²⁸¹ Amesty International, Pakistan: Violence Against Women In The Name Of Honour [online], 25 Dec 2011, available from <http://www.amnesty.org/en/library/info/ASA33/017/1999>

มาตรการการบริการที่เอื้อต่อเหยื่อการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ	
อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (CEDAW)	มาตรการของบรรดารัฐ
มาตรการอื่นที่อนุสัญญายังไม่ได้กำหนด	<p>(ประเทศอัฟกานิสถาน)</p> <p>-จัดให้มีสายด่วนรับเรื่องร้องเรียนและรับปรึกษาปัญหากฎหมายแก่ผู้หญิง²⁸²</p> <p>-จัดให้มีสถานีตำรวจสำหรับผู้หญิงและมีพนักงานสอบสวนหญิงที่ได้รับการฝึกอบรมในการจัดการกับปัญหาความรุนแรงต่อสตรี²⁸³</p> <p>(ประเทศตุรกี)</p> <p>จัดให้มีบริการสายด่วนสำหรับผู้หญิงและเด็กที่มีการให้บริการทุกวันไม่มีวันหยุดและตลอด 24 ชั่วโมงโดยมีนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ที่มีบริการด้านจิตวิทยา, ด้านกฎหมายและด้านเศรษฐกิจ²⁸⁴</p> <p>(ประเทศจอร์แดน)</p> <p>จัดให้มีบริการโทรศัพท์สายด่วนสำหรับผู้ที่ตกเป็นเหยื่อของผู้หญิงของความรุนแรง โดยดำเนินการโดยพนักงานที่ได้ผ่านการฝึกอบรมที่สามารถนำเสนอข้อมูลหรือให้คำปรึกษาและบริการติดต่อประสานงานงานเรื่องบ้านพักฉุกเฉิน²⁸⁵</p>

²⁸² Human Right ,SILENCE IS VIOLENCE End the Abuse of Women in Afghanistan [online] , 25 Dec 2011, available from [http:// www.unama.unmissions.org/Portals/UNAMA/vaw-english.pdf](http://www.unama.unmissions.org/Portals/UNAMA/vaw-english.pdf), p.31

²⁸³ Women’s Human Rights, Human Rights Watch World Report 2001: Women's Human Rights [online], 24 Dec 2011, available from <http://www.hrw.org/legacy/wr2k1/women/>

²⁸⁴ CEDAW/C/TUR/6, p. 14

²⁸⁵ Rachel A. Ruane, “MURDER IN THE NAME OF HONOR: VIOLENCE AGAINST WOMEN IN JORDAN AND PAKISTAN,” *Emory International Law Review* , Vol.14 (2000) : 1523

4.6 ดุลยภาพระหว่างการตีความทางศาสนาและการป้องกันความรุนแรงต่อสตรี

บทบาทของผู้นำศาสนานั้นถือว่าเป็นบทบาทที่สำคัญมากอีกบทบาทหนึ่งเพราะเป็นผู้ที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนในทุกระดับไม่ว่าระดับมหาเศรษฐีไปจนถึงระดับรากหญ้า สถาบันศาสนาเป็นสถาบันหลักที่สำคัญสถาบันหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อความคิดความเชื่อของผู้คนในสังคม ซึ่งอนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบต่อสตรียังไม่ได้กล่าวถึงการใช้ศาสนาเป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างความเข้าใจด้านสิทธิของผู้หญิงและปรับเปลี่ยนทัศนคติของคนในสังคมให้มีดุลยภาพในการตีความทางศาสนาและการป้องกันความรุนแรงต่อสตรี ดังนั้นจึงต้องพิจารณามาตรการในระดับรัฐมาเพื่อเสริมมาตรการของอนุสัญญาดังต่อไปนี้

ประเทศปากีสถานมีดุลยภาพระหว่างการตีความทางศาสนาและการป้องกัน

ความรุนแรงดังนี้

กระทรวงสารสนเทศและการกระจายเสียงของประเทศปากีสถานได้ออกหลักจรรยาบรรณสื่อให้หลีกเลี่ยงการเกิดและการพิมพ์เผยแพร่หรือเผยแพร่ใดๆซึ่งจะกระตุ้นหรือเลือกปฏิบัติหรืออคติความเกลียดชังในบริเวณของเชื้อชาติศาสนา, วรรณะ นิกาย สัญชาติ เชื้อชาติ, เพศ, ความพิการเจ็บป่วยหรืออายุของบุคคลหรือกลุ่มและรณรงค์ให้เผยแพร่คำสอนทางศาสนาให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน²⁸⁶ ส่งเสริมให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการ (work shops' training programmes) และสัมมนาที่ให้นักวิชาการทางศาสนาถกกันถึงประเด็นปัญหาอันเกี่ยวกับสิทธิของผู้หญิง นอกจากนี้ยังมุ่งความสำคัญไปที่สุเหร่าซึ่งเป็นสถานที่ที่ชาวมุสลิมจะไปรวมกันเพื่อสวดมนต์และประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ดังนั้นสุเหร่าจึงเป็นศูนย์รวมของทั้งศาสนาและสังคม ทั้งผู้นำศาสนาและหมอสอนศาสนาเหล่านี้ถือเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อจิตใจของผู้คนในสังคมเป็นอย่างมาก ดังนั้นจึงต้องส่งเสริมให้ผู้นำทางศาสนาได้เทศน์หรือเผยแพร่หลักคำสอนของศาสนาที่ถูกต้องและสอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน²⁸⁷

ต่อมาในเดือนกันยายน ค.ศ. 1994 สภาได้ผ่านมติซึ่งก่อตั้งคณะกรรมการด้านสตรีโดยมีการทำงานร่วมกันของ นักกฎหมาย , นักเคลื่อนไหวทางด้านสิทธิสตรีและผู้พิพากษาศาลฎีกาได้รับมอบหมายงานให้มีการทบทวนกฎหมายทุกฉบับที่มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติต่อผู้หญิงและยกระดับให้ผู้หญิงมีฐานะเท่าเทียมกับชายในปากีสถานและให้คำแนะนำว่าควรแก้ไขกฎหมายกบฏระเบียบโดยคำนึงถึงข้อห้ามตามหลักกฎหมายของอิสลามตามคัมภีร์อันกุรอานในเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 1996 สำนักงานคณะกรรมการกระจายแบบสอบถามให้แก่องค์กรพัฒนาเอกชนและกลุ่มที่มีส่วน

²⁸⁶ Ibid., para179

²⁸⁷ Zaheer Undin Bahur, "Violence Against Women in Pakistan : Current realities and strategies for change," p.69

เกี่ยวข้องกับผู้หญิงโดยตรงอันเป็นสัญญาณที่ดีทำให้ผู้หญิงมีส่วนร่วมในการออกหรือแก้ไขกฎหมายมากขึ้น²⁸⁸

ประเทศอัฟกานิสถานมีตุลาภาพระหว่งการตีความทางศาสนาและการป้องกันความรุนแรงดังนี้

ประเทศอัฟกานิสถานได้มุ่งส่งเสริมเรื่องการศึกษาให้ประชาชนเข้าถึงได้ง่ายและเข้าถึงได้มากที่สุดไม่ว่าจะเป็นในเมืองหรือชนบทตามชนบทต่างๆ โดยเฉพาะการให้ความรู้เรื่องกฎหมายให้ผู้หญิงรู้ถึงสิทธิของตนเองและสร้างความเข้าใจแก่ผู้นำศาสนาให้เข้าใจถึงสิทธิของผู้หญิง เพราะผู้นำศาสนาเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อความคิดของคนในสังคมและเพื่อการเผยแพร่คำสอนแก่ประชาชนตามแนวทางคำสอนศาสนาที่ถูกต้องและเหมาะสม²⁸⁹

ประเทศตุรกีมีตุลาภาพระหว่งการตีความทางศาสนาและการป้องกันความรุนแรงดังนี้

ประเทศตุรกีได้เห็นความสำคัญต่อบทบาทของผู้หญิงที่เปลี่ยนแปลงไปทางสังคม โดยได้มีการเผยแพร่ข้อมูลให้ความรู้ความเข้าใจไม่ว่าจะเป็นการใช้สื่อทางวิทยุและทางโทรทัศน์ในการถ่ายทอดให้ประชาชนมีความเข้าใจเรื่องการไม่เลือกปฏิบัติต่อสตรี นอกจากนั้นยังมีการกระจายเสียงศีลธรรม”ที่ร่วมมือกันระหว่าง the Radio and Television Supreme Council และ the Association of Television Broadcasters ถ่ายทอดรายการโดยสอดแทรกหลักจริยธรรมและหลักคำสอนทางศาสนาที่ถูกต้องและสอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน ทั้งยังสอดแทรกหลักการไม่เลือกปฏิบัติต่อสตรีและความรุนแรงต่อสตรีในรายการที่มีการออกอากาศหรือกระจายเสียง²⁹⁰

ประเทศจอร์แดนมีตุลาภาพระหว่งการตีความทางศาสนาและการป้องกันความรุนแรงดังนี้

กระทรวงศาสนาและสภาประชากรแห่งประเทศจอร์แดน (The Ministry of Religious Endowments and the High Council on Population) ได้จัดอบรมเรื่องสุขภาพและการเจริญพันธุ์ในกรอบหลักคำสอนทางศาสนาโดยให้ความรู้ความเข้าใจควบคู่ไปกับหลักคำสอนทาง

²⁸⁸ Rachel A. Ruane, “MURDER IN THE NAME OF HONOR: VIOLENCE AGAINST WOMEN IN JORDAN AND PAKISTAN,” *Emory International Law Review*, Vol.14 (2000) : 1538

²⁸⁹ Human Right ,SILENCE IS VIOLENCE End the Abuse of Women in Afghanistan [online] , 25 Dec 2011, available from [http:// www.unama.unmissions.org/Portals/UNAMA/vaw-english.pdf](http://www.unama.unmissions.org/Portals/UNAMA/vaw-english.pdf), p.31

²⁹⁰ CEDAW/C/TUR/6, p. 20

ศาสนาให้มีความสอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน นอกจากนี้้องค์กรพัฒนาเอกชนต่างๆยังได้ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลและจัดสัมมนาทั่วทั้งประเทศ²⁹¹

ประเทศอินโดนีเซียมีตุลาการระหว่างการศึกษาทางศาสนาและการป้องกัน ความรุนแรงดังนี้

ประเทศอินโดนีเซียมีประชากรส่วนใหญ่ในประเทศอินโดนีเซียเป็นชาวมุสลิม ความเชื่อของศาสนาอิสลามจึงมีอิทธิพลต่อคนในสังคมค่อนข้างมาก รัฐบาลจึงได้ปรับใช้ศาสนาอิสลามโดยมีกฎหมายครอบครัวยุติธรรมสำหรับคนอิสลามโดยเฉพาะ แต่ในประเทศอินโดนีเซียนั้นยังมีกลุ่มคนบางกลุ่มที่มุ่งทำลายผู้หญิงที่อ้างคำสอนของศาสนาเพื่อความชอบธรรม ซึ่งในความเป็นจริงแล้วไม่ปรากฏว่ามีหลักคำสอนของศาสนาใดอันที่มีคำสอนให้มีการเลือกปฏิบัติต่อสตรี รัฐบาลจึงได้ออกโปรแกรมผ่านวิธีการทางศาสนาโดยเปลี่ยนรากฐานทางความคิดและความเข้าใจในเรื่องหลักคำสอนของศาสนาให้ถูกต้องตามเจตนารมณ์ของคำสอนทางศาสนาที่แท้จริง โดยเน้นการตีความข้อความว่าต้องกระทำโดยเคร่งครัดและตีความอย่างแคบ ไม่คำนึงถึงบริบททางสังคมมาพิจารณาและ ต้องใช้ความเข้าใจแบบองค์รวมเพื่อป้องกันผู้หญิงจากอคติทั้งหลายทางเพศ ทั้งกระทรวงศาสนา (the Department of Religious Affairs) ยังได้มีความพยายามในการปรับปรุงหลักสูตรคำสอนของศาสนาผ่านทางสื่อการเรียนการสอนต่างๆทาง²⁹²

นอกจากนี้ยังมีองค์กรเอกชนที่มีบทบาทสำคัญในประเทศอินโดนีเซียอีกองค์กรหนึ่งคือ Puan Amal Hayati, Rahima and Fahmina เนื่องจากเป็นองค์กรที่มีเครือข่ายเชื่อมโยงกับโรงเรียนอิสลามในหลายภูมิภาคทั่วประเทศอินโดนีเซีย (โรงเรียนประจำ) ได้จัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนในโรงเรียนอิสลามและความไม่เท่าเทียมกันในสังคม เริ่มจากการศึกษาเชิงลึกและทบทวนหนังสือปกเหลืองหรือคัมภีร์อัลกุรอาน (pesantren Quranic study) ปฏิรูปหลักสูตรการเรียนการสอนในเครือข่ายโรงเรียนอิสลามและออกหลักสูตร Fiqh an Nisa (การเรียนการสอนที่มุ่งเรื่องของผู้หญิงโดยเฉพาะ) อันเป็นหลักสูตรการเรียนการสอนใหม่ของกฎหมายอิสลามให้เห็นมุมมองด้านสถานะและบทบาทใหม่ของผู้หญิงที่มีความเท่าเทียมกันกับผู้ชาย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องพิธีกรรมทางศาสนา , การแต่งงาน , ครอบครัวและสังคม หลักสูตรใหม่นี้จะเป็นตัวช่วยจัดการเลือกปฏิบัติได้เป็นอย่างดีเนื่องจากศาสนาอิสลามจะเป็นที่แรกที่คนในสังคมจะพึ่งพาและขอคำปรึกษา ซึ่งการปลูกฝังเรื่องสิทธิมนุษยชนด้านสตรีเป็นสิ่งที่ต้องปลูกฝังตั้งแต่วัยเด็ก²⁹³

²⁹¹ CEDAW/C/JOR/5, para 309

²⁹² CEDAW/C/IDN/6-7, para 33

²⁹³ Ibid., para 34

ประเทศไทยมีดุลยภาพระหว่างการตีความทางศาสนาและการป้องกันความรุนแรงดังนี้

ประเทศไทยรัฐบาลมีมาตรการด้านดุลยภาพระหว่างการตีความทางศาสนาและการป้องกันความรุนแรงโดยมีแนวคิดที่จะปรับเปลี่ยนเจตคติดั้งเดิมผ่านกระบวนการปฏิรูปการศึกษาตามเจตนารมณ์แห่งรัฐธรรมนูญเพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งความรู้อันเป็นเงื่อนไขไปสู่ระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ให้คนไทยได้รับโอกาสเท่าเทียมกันที่จะเรียนรู้และฝึกอบรมได้ตลอดชีวิตและมีปัญญาเป็นทุนไว้สร้างงานและสร้างรายได้ โดยยึดหลักการศึกษาร้างชาติสร้างคน²⁹⁴ ประกอบกับภายในชุมชนของคนไทยจะเห็นความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับวัดว่าวัดมีบทบาทที่หลากหลาย โดยเฉพาะวัดในพุทธศาสนาที่เป็นทั้งสถานที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา, ให้การศึกษาและเป็นที่จัดการละเล่นสำหรับคนในชุมชน วิถีชีวิตของคนไทยจึงผูกพันแนบแน่นกับวัดและศาสนาเพราะหลักธรรมคำสอนของพุทธศาสนาไม่ว่าจะเป็นศาสนาพุทธ ศาสนาอิสลาม ศาสนาคริสต์หรือศาสนาอื่นใด เป็นแนวทางของการดำเนินชีวิตช่วยให้มนุษย์ได้รับสิ่งที่ดีที่สุดที่มนุษย์ควรได้รับ คำสอนของศาสนานั้นสอนให้มนุษย์ไม่เพียงแต่รักตัวเอง แต่ต้องรักและเมตตาต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน สอนให้มนุษย์อยู่ร่วมกันในสังคมโดยสันติ จึงอาจกล่าวได้ว่าการเคารพสิทธิมนุษยชนในสังคมไทยจึงเป็นผลสืบเนื่องมาจากหลักธรรมของศาสนาเป็นสำคัญ ในสังคมไทยส่วนใหญ่ยังได้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างคนในหมู่บ้าน ชุมชนและในเมืองซึ่งแสดงออกถึงความเอื้ออาทร มีเมตตา ใจบุญช่วยเหลือซึ่งกันและกัน หลีกเลี่ยงการใช้ความรุนแรง นิยมการประนีประนอม ให้อภัย มีใจกว้างต่อคนชาติ ต่างภาษา ดำเนินชีวิตในแนวทางสายกลาง²⁹⁵

จากการพิจารณาดุลยภาพระหว่างการตีความทางศาสนาและการป้องกันความรุนแรงในประเทศทั้งหลายประเทศปากีสถาน ตุรกี จอร์แดน มีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ ส่วนประเทศอัฟกานิสถานมีการสร้างความเข้าใจแก่ผู้นำศาสนาเพื่อการเผยแพร่หลักคำสอนทางศาสนาที่ถูกต้องและเหมาะสม ประเทศอินโดนีเซียมีการปฏิรูปหลักสูตรการเรียนการสอนโดยสอดแทรกหลักคำสอนของศาสนาที่ถูกต้องและสอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนเข้าไว้ในหลักสูตรการศึกษาอันจะสร้างความตระหนักและปลูกฝังความเข้าใจด้านสิทธิของผู้หญิงได้อย่างมีประสิทธิภาพ กรณีประเทศไทยวิถีชีวิตของคนไทยได้ผูกติดกับศาสนามจนเป็นหนึ่งเดียวกันไม่สามารถแยกออกจากกันได้ทำให้ประเทศไทยยึดถือเรื่องการฆ่าว่าเป็นการเบียดเบียนผู้อื่นและเป็นบาปอย่างมหันต์ ซึ่งผู้เขียนได้สรุปมาตรการของรัฐที่เสริมมาตรการของอนุสัญญาCEDAW ไว้ตามตารางที่ 13

²⁹⁴ CEDAW/C/THA/4-5, para 49

²⁹⁵ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ, .พัฒนาแผนปฏิบัติการแม่บทด้านสิทธิมนุษยชนเพื่อเปลี่ยนแปลงไปสู่ภาคปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน, หน้า 2

ตารางที่ 13 ตารางสรุปมาตรการด้านดุลยภาพระหว่างการตีความทางศาสนาและการป้องกัน
ความรุนแรงต่อสตรีของบรรดารัฐที่เสริมมาตรการของอนุสัญญา CEDAW

ดุลยภาพระหว่างการตีความทางศาสนาและการป้องกันความรุนแรงต่อสตรี	
อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี ในทุกรูปแบบ (CEDAW)	มาตรการของบรรดารัฐ
<p>-อนุสัญญากำหนดให้รัฐภาคีควรมุ่งมั่นยับยั้งขัดขวางสิ่งอันสื่อแสดงถึงความไม่เสมอภาคระหว่างสตรีและบุรุษซึ่งได้รับการรับรองตามกฎหมายหรือโดยกฎของศาสนาหรือของเอกชน หรือโดยจารีตประเพณี²⁹⁶</p> <p>-รัฐภาคีควรมุ่งมั่นยับยั้งขัดขวางสิ่งอันสื่อแสดงถึงความไม่เสมอภาคระหว่างสตรีและบุรุษซึ่งได้รับการรับรองตามกฎหมายหรือโดยกฎของศาสนาหรือของเอกชนหรือโดยจารีตและดำเนินการเพื่อให้บรรลุถึงสภาพการณ์ที่จะมีการยกเลิกข้อสงวนโดยเฉพาะต่อมาตรา 16²⁹⁷</p>	<p>(ประเทศอัฟกานิสถาน) รัฐบาลได้ส่งเสริมสร้างความเข้าใจแก่ผู้นำศาสนาให้เข้าใจถึงสิทธิของผู้หญิงเพราะเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อความคิดของคนในสังคมและเพื่อการเผยแพร่หลักคำสอนศาสนาแก่ประชาชนอย่างถูกต้องและเหมาะสม²⁹⁸</p> <p>(ประเทศตุรกี) ประเทศตุรกีมีการกระจายเสียงศีลธรรม” ที่ร่วมมือกันระหว่าง the Radio and Television Supreme Council และ the Association of Television Broadcasters เพื่อถ่ายทอดรายการที่สอดแทรกหลักจริยธรรม และหลักคำสอนทางศาสนาที่ถูกต้องและสอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน²⁹⁹</p> <p>(ประเทศอินโดนีเซีย) -รัฐได้ออกโปรแกรมผ่านวิธีการทางศาสนาโดยเปลี่ยนรากฐานทางความคิดและความเข้าใจในเรื่องหลักคำสอนของศาสนาให้ถูกต้อง ตามเจตนารมณ์ของคำสอนทางศาสนาที่แท้จริง ซึ่งการตีความข้อความจะต้องกระทำโดยเคร่งครัดและตีความอย่างแคบ ไม่คำนึงถึงบริบททางสังคม มาพิจารณาและใช้ความเข้าใจแบบองค์รวม เพื่อป้องกันผู้หญิงจากอคติทั้งหลายทางเพศและกระทรวงศาสนา (the Department of Religious Affairs) ได้มีความพยายาม</p>

²⁹⁶ General Recommendation No. 21 (13th session, 1994) para 44

²⁹⁷ Ibid.,

²⁹⁸ Human Right ,SILENCE IS VIOLENCE End the Abuse of Women in Afghanistan [online] , 25 Dec 2011, available from [http:// www.unama.unmissions.org/Portals/UNAMA/vaw-english.pdf](http://www.unama.unmissions.org/Portals/UNAMA/vaw-english.pdf), p.31

²⁹⁹ CEDAW/C/TUR/6, p. 20

ดุลยภาพระหว่างการศึกษาทางศาสนาและการป้องกันความรุนแรงต่อสตรี	
อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (CEDAW)	มาตรการของบรรดารัฐ
	<p>ในการปรับปรุงหลักสูตรการสอนของศาสนาผ่านทางสื่อการเรียนการสอนต่างๆทาง³⁰⁰</p> <p>-สนับสนุนองค์กรเอกชนที่มีบทบาทสำคัญในประเทศอินโดนีเซียอีกองค์กรหนึ่งคือ Puan Amal Hayati, Rahima and Fahmina โดยจัดทำหลักสูตร Fiqh an Nisa อันเป็นหลักสูตรการเรียนการสอนใหม่ของกฎหมายอิสลามที่เน้นให้เห็นมุมมองด้านสถานะและบทบาทใหม่ของผู้หญิงที่มีความเท่าเทียมกันกับผู้ชาย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องพิธีกรรมทางศาสนา , การแต่งงาน , ครอบครัวและสังคม เพื่อปลูกฝังเรื่องสิทธิมนุษยชนด้านสตรีแก่คนในสังคมตั้งแต่วัยเด็ก³⁰¹</p>

4.7 มาตรการการเยียวยาและทรัพยากรที่เอื้อต่อเหยื่อ

มาตรการการเยียวยาและทรัพยากรที่เอื้อต่อเหยื่อเป็นมาตรการที่ให้สำคัญอีกมาตรการหนึ่งซึ่งอนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีได้กำหนดมาตรการด้านการเยียวยาไว้ แต่มาตรการอนุสัญญายังคงไม่เพียงพอ จึงต้องพิจารณามาตรการในระดับรัฐมาเพื่อเสริมมาตรการของอนุสัญญาดังต่อไปนี้

ประเทศปากีสถานมีมาตรการการเยียวยาและทรัพยากรที่เอื้อต่อเหยื่อดังนี้

ในประเทศปากีสถานได้มีมาตรการเยียวยาและทรัพยากรที่เอื้อต่อเหยื่อโดย ในปี ค.ศ. 2005 รัฐมนตรีกระทรวงการคลังได้ออกโครงการ Gender Responsive Budgeting Initiative (GRBI) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การสนับสนุนการวิเคราะห์ผลกระทบและให้เงินสนับสนุนการดำเนินงานด้านสตรีต่างๆ³⁰² ทั้องค์กร Civil Society Organizations - CSO จัดให้มีกองทุนเพื่อการช่วยเหลือ

³⁰⁰ CEDAW/C/IDN/6-7, para 33

³⁰¹ Ibid., para 34

³⁰² CEDAW/C/PAK/4, para21

ผู้หญิงในกระบวนการยุติธรรมเพื่อช่วยเหลือเหยื่อจากความรุนแรงต่อสตรีทั้งหลายโดยเฉพาะเหยื่อจากการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติโดยประสานงานกับพนักงานตำรวจและเจ้าหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง³⁰³

ต่อมายังได้ออกพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามความรุนแรงในครอบครัว (The Domestic Violence Prevention and Protection 2009) กำหนดเรื่องการเยียวยาแก่เหยื่อจากความรุนแรงในครอบครัว เช่น การให้ความคุ้มครองเหยื่อ , การให้ความปลอดภัยในที่พักอาศัย , การขังผู้ที่คุกคามเหยื่อ (ขั้นต่ำจำคุก 6 เดือนหรือทั้งจำทั้งปรับ 100,000 ปากีสถานรูปี ไปจนถึงจำคุก 1 ปี ปรับ 200,000 ปากีสถานรูปี)³⁰⁴ และในปี ค.ศ. 2009 กระทรวงพัฒนาสตรี (the Ministry of Women Development) ได้มีการนำเสนอร่างกฎหมายป้องกันและปราบปรามความรุนแรงในครอบครัว โดยร่างดังกล่าวมีประเด็นที่สำคัญโดยให้มีการกำหนดนิยามความรุนแรงในครอบครัวไว้ในมาตรา 4 เรื่องอาชญากรรมต่อผู้หญิง³⁰⁵ , มาตรา 5 กำหนดตัวผู้มีความผิดว่ามีความผิดให้ว่าเป็นบุคคลใดก็ได้ที่ต้องเสียหายจากการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ , มาตรา 7 กำหนดว่า ผู้เสียหายที่แจ้งความมีสิทธิที่จะไม่ถูกขับไล่ออกจากที่พักอาศัย , มีการแต่งตั้งคณะกรรมการคุ้มครองสตรีเป็นผู้ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายฉบับนี้³⁰⁶

ประเทศอัฟกานิสถานมีมาตรการการเยียวยาและทรัพยากรที่เอื้อต่อเหยื่อดังนี้

ประเทศอัฟกานิสถานได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์แห่งชาติด้านตุลาการ (National Strategy on Judicial Sector) กลยุทธ์นี้มุ่งเน้นการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ชายและหญิงเพื่อช่วยเหลือผู้หญิงให้ได้รับการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ไม่ว่าจะในระหว่างการสอบสวน, การประกันตัวและในชั้นศาล³⁰⁷ และเพื่อช่วยให้ผู้หญิงได้รับค่าชดเชยต่างๆ ทั้งยังต้องมีจัดให้มีนักจิตวิทยาและสถาบันด้านสุขอนามัยคอยช่วยเหลือจากการที่หญิงที่ตกเป็นเหยื่อความรุนแรงต่อสตรีทั้งหลาย³⁰⁸ นอกจากนี้รัฐยังมุ่งส่งเสริมสถาบันที่ให้ความช่วยเหลือทางด้านสุขภาพจิตและการแพทย์และให้การช่วยเหลือทางกฎหมายเพื่อให้ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อได้รับการเยียวยาที่เหมาะสมและรวดเร็ว ทั้งยังส่งเสริมให้มีสถาบันที่คอยรวบรวมข้อมูล , ติดตามการร้องเรียน , การวิเคราะห์อาชญากรรมความรุนแรงต่อ

³⁰³ Ibid., para 141

³⁰⁴ Ibid., para 119

³⁰⁵ Ibid., para 119

³⁰⁶ Ibid., para 72

³⁰⁷ CEDAW/C/AFG/1-2, para 35

³⁰⁸ Human Right ,SILENCE IS VIOLENCE End the Abuse of Women in Afghanistan [online] , 25 Dec 2011, available from [http:// www.unama.unmissions.org/Portals/UNAMA/vaw-english.pdf](http://www.unama.unmissions.org/Portals/UNAMA/vaw-english.pdf), p.31

สตรี³⁰⁹ โดยการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนจะกระทำโดยพนักงานหญิงและเจ้าพนักงานของรัฐที่เป็นหญิง³¹⁰

ประเทศตุรกีมีมาตรการการเยียวยาและทรัพยากรที่เอื้อต่อเหยื่อดังนี้

ประเทศตุรกีเพื่อเยียวยาเหยื่อจากความรุนแรงต่อสตรีได้ออกกฎหมายคุ้มครองสตรีในครอบครัวที่ 4320 (the Law on the Protection of the Family (No:4320)) ที่ความเรื่องความรุนแรงในครอบครัวให้มีความหมายกว้างขึ้นว่าการกระทำความรุนแรงในครอบครัวนั้น ให้อรวมถึงความรุนแรงที่กระทำในขณะที่สามีภริยายังอาศัยอยู่ด้วยกันหรือที่แยกกันอยู่ รวมถึงผู้ที่กระทำความผิดเป็นบุคคลอื่นในครอบครัวที่อาศัยในบ้านเดียวกันอีกด้วย³¹¹ และกำหนดโทษแก่ผู้ที่ทำการการตรวจสอบอวัยวะเพศ (Genital Examination) เพื่อตรวจสอบว่าผู้หญิงยังคงบริสุทธิ์หรือถูกล่วงละเมิดทางเพศหรือไม่ ซึ่งจะกระทำได้เมื่อได้รับความยินยอมจากหญิงนั้นหรือตามคำร้องขอของพนักงานอัยการหรือตามคำสั่งของศาลเท่านั้น ผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุก 3 เดือน ถึง 1 ปี³¹² ทั้งนี้มาในปี ค.ศ. 2003 มีการตั้งศาลครอบครัวที่มีอำนาจตัดสินคดีความรุนแรงในครอบครัวและคดีครอบครัวอื่น ให้มีศาลในทุกเขตและทุกจังหวัดที่มีประชากรตั้งแต่ 100,000 คนขึ้นไป³¹³

ประเทศจอร์แดนมีมาตรการการเยียวยาและทรัพยากรที่เอื้อต่อเหยื่อดังนี้

ปี ค.ศ. 2008 ประเทศจอร์แดนได้ออกพระราชบัญญัติความรุนแรงต่อสตรี (the Domestic Violence Protection) มีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาความสัมพันธ์ในครอบครัวและลดผลกระทบจากการกระทำความผิดอาญาต่อสมาชิกในครอบครัว เพื่อช่วยให้เหยื่อและสมาชิกในครอบครัวอื่นที่ได้รับการปกป้องและคุ้มครอง โดยมีการตั้งคณะกรรมการไกล่เกลี่ยครอบครัว (Family reconciliation committees) ช่วยให้ทุกฝ่ายได้ตกลงกันก่อนนำคดีไปสู่ศาลและศาลอาจออกคำสั่งตามที่เห็นสมควร เช่น ห้ามจำเลยยุ่งเกี่ยวหรือเกี่ยวข้องคุกคามเหยื่อและให้มีบทลงโทษกรณีจำเลยได้ฝ่าฝืนคำสั่งศาล³¹⁴ นอกจากนี้ยังยกเลิกกฎหมายในเรื่องเงื่อนไขการปล่อยเด็กหญิงหรือผู้หญิงจากการคุมขังหรือจำคุกที่จะต้องมีญาติเพศชายเป็นผู้ลงลายมือชื่อให้ความยินยอมและเด็ก

³⁰⁹ Human Right ,SILENCE IS VIOLENCE End the Abuse of Women in Afghanistan [online] , 25 Dec 2011, available from [http:// www.unama.unmissions.org/Portals/UNAMA/vaw-english.pdf](http://www.unama.unmissions.org/Portals/UNAMA/vaw-english.pdf), p.31

³¹⁰ Ibid.,

³¹¹ CEDAW/C/TUR/6, p. 7

³¹² Ibid., p. 11

³¹³ Ibid., p. 7

³¹⁴ CEDAW/C/JOR/5, para 29

หรือผู้หญิงที่ถูกคุมขังอยู่ในคุกจะได้รับการปล่อยโดยความสมัครใจของตนเองเมื่อใดก็ตามที่ต้องการ และต้องมีการรับประกันความปลอดภัยอย่างเต็มที่หลังจากได้รับการปล่อยตัว³¹⁵

ประเทศไทยมีมาตรการการเยียวยาและทรัพยากรที่เอื้อต่อเหยื่อดังนี้

กรณีประเทศไทยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงต่อสตรีที่ได้รับการแก้ไขแล้ว ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเรื่องการสอบปากคำผู้ที่มีอายุไม่เกิน 18 ปี ซึ่งเป็นผู้ถูกกล่าวหา ผู้เสียหายและพยานในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศ เพื่อให้กระบวนการสอบปากคำเป็นมิตรกับเด็กมากขึ้นและช่วยให้เด็กสามารถให้ปากคำได้โดยไม่เป็นการซ้ำเติมผู้เสียหาย กล่าวคือกฎหมายบังคับให้มีวิธีการต่างๆเข้ามาในกระบวนการ ได้แก่ การให้พนักงานจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ ร่วมในการสอบปากคำ นอกจากนี้ ให้ใช้การบันทึกวิดีโอช่วยในขั้นตอนดังกล่าว เพื่อหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าระหว่างผู้ถูกกล่าวหากับผู้เสียหายหรือพยาน³¹⁶

กรณีการทำแท้งกฎหมายไทยอนุญาตให้ทำแท้งได้ในกรณีที่การตั้งครรภ์จะเป็นอันตรายแก่มารดาหรือการตั้งครรภ์นั้นเป็นผลจากสตรีผู้นั้นถูกข่มขืนและขณะนี้อยู่ในระหว่างการแก้ไขกฎหมายเพื่อเพิ่มเงื่อนไขการทำแท้งและเนื่องจากเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือพนักงานสอบสวนที่เป็นหญิงในประเทศไทยมีอยู่อย่างจำกัดโดยจะมีประจำอยู่ในสถานีตำรวจเท่านั้น ซึ่งตำแหน่งดังกล่าวมีความจำเป็นสำหรับคดีที่ผู้เสียหายเป็นผู้หญิงโดยเฉพาะคดีละเมิดเกี่ยวกับเพศ รัฐบาลจึงมีความตั้งใจที่จะเร่งสนับสนุนให้มีพนักงานสอบสวนหญิงมากขึ้น³¹⁷

ต่อมามีการออก พ.ร.บ.ค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ.2544 กำหนดให้มีการเยียวยาเหยื่อโดยกำหนดค่านิยามของคำว่า “ผู้เสียหาย” หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับความเสียหายถึงแก่ชีวิตหรือร่างกายหรือจิตใจเนื่องจากการกระทำความผิดอาญาของผู้อื่น โดยตนมิได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดนั้น³¹⁸ กรณีตายจะให้ค่าตอบแทนเป็นเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่ผู้เสียหายมีสิทธิได้รับ เพื่อตอบแทนความเสียหายที่เกิดขึ้นจากหรือเนื่องจากการกระทำความผิดอาญาของผู้อื่น³¹⁹ และในส่วนของจำเลยยังอาจได้รับเงินทดแทนที่เป็น เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดเนื่องจากการตกเป็นจำเลยในคดีอาญา และถูกคุมขังระหว่างการพิจารณาคดีและปรากฏว่าคำพิพากษาถึงที่สุดในคดีนั้นฟังเป็นยุติว่าจำเลย

³¹⁵ Rachel A. Ruane, “MURDER IN THE NAME OF HONOR: VIOLENCE AGAINST WOMEN IN JORDAN AND PAKISTAN,” *Emory International Law Review*, Vol.14 (2000) : 1523

³¹⁶ CEDAW/C/THA/4-5, para 62

³¹⁷ Ibid., para 256

³¹⁸ พ.ร.บ.ค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ.2544 มาตรา 3

³¹⁹ พ.ร.บ.ค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ.2544 มาตรา 3

มิได้เป็นผู้กระทำความผิดหรือการกระทำของจำเลยไม่เป็นความผิด³²⁰ ซึ่งการเรียกร้องหรือการได้มาซึ่งสิทธิหรือประโยชน์ตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่เป็นการตัดสิทธิหรือประโยชน์ที่ผู้เสียหายหรือจำเลยพึงได้ตามกฎหมายอื่น³²¹ และในกรณีที่ผู้เสียหายหรือจำเลยถึงแก่ความตายก่อนที่จะได้รับค่าตอบแทน ค่าทดแทน หรือค่าใช้จ่าย แล้วแต่กรณี ให้สิทธิในการเรียกร้องและการรับค่าตอบแทน ค่าทดแทน หรือค่าใช้จ่าย ตกแก่ทายาทซึ่งได้รับความเสียหายของผู้เสียหายหรือจำเลยนั้น³²² ค่าตอบแทนที่ผู้เสียหายมีสิทธิได้รับตามพระราชบัญญัตินี้ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการรักษาพยาบาล รวมทั้งค่าฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจ, ค่าตอบแทนในกรณีที่ผู้เสียหายถึงแก่ความตาย, ค่าขาดประโยชน์นำมาหาได้ในระหว่างที่ไม่สามารถประกอบกิจการได้ตามปกติ, ค่าตอบแทนความเสียหายอื่นตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร³²³

กรณีจำเลยเองก็มีสิทธิได้รับค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายตามพระราชบัญญัตินี้ เช่นกัน ภายใต้เงื่อนไข ดังนี้ (1) เป็นจำเลยที่ถูกดำเนินคดีโดยพนักงานอัยการ , (2) ถูกคุมขังในระหว่างการพิจารณาคดี , (3) ปราบกฏหลักฐานชัดเจนว่าจำเลยมิได้เป็นผู้กระทำความผิดและมีการถอนฟ้องในระหว่างดำเนินคดี หรือปรากฏตามคำพิพากษาอันถึงที่สุดคดีนั้นว่าข้อเท็จจริงฟังเป็นยุติว่าจำเลยมิได้เป็นผู้กระทำความผิดหรือการกระทำของจำเลยไม่เป็นความผิด³²⁴ ในคดีที่มีจำเลยหลายคน จำเลยคนใดถึงแก่ความตายก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุดและคณะกรรมการเห็นสมควรจ่ายค่าตอบแทน และค่าใช้จ่ายให้แก่จำเลยอื่นที่ยังมีชีวิตอยู่ถ้าเป็นเหตุอยู่ในลักษณะคดี จำเลยที่ถึงแก่ความตายนั้นมีสิทธิได้รับค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายตามพระราชบัญญัตินี้ได้ด้วย³²⁵ ซึ่งการกำหนดค่าตอบแทนและค่าใช้จ่าย ให้กำหนดตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

(1) ค่าตอบแทนการถูกคุมขัง ให้คำนวณจากจำนวนวันที่ถูกคุมขังในอัตราที่กำหนดไว้สำหรับการกักขังแทนค่าปรับตามประมวลกฎหมายอาญา

(2) ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการรักษาพยาบาล รวมทั้งค่าฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจ หากความเจ็บป่วยของจำเลยเป็นผลโดยตรงจากการถูกดำเนินคดี

(3) ค่าตอบแทนในกรณีที่จำเลยถึงแก่ความตายและความตายนั้นเป็นผลโดยตรงจากการถูกดำเนินคดี จำนวนไม่เกินที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

(4) ค่าขาดประโยชน์นำมาหาได้ในระหว่างถูกดำเนินคดี

³²⁰ พ.ร.บ. ค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ.2544 มาตรา 3

³²¹ พ.ร.บ. ค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ.2544 มาตรา 5

³²² พ.ร.บ. ค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ.2544 มาตรา 6

³²³ พ.ร.บ. ค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ.2544 มาตรา 18

³²⁴ พ.ร.บ. ค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ.2544 มาตรา 20

³²⁵ พ.ร.บ. ค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ.2544 มาตรา 20

(5) ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการดำเนินคดี³²⁶

ความผิดที่กระทำต่อผู้เสียหายซึ่งทำให้ผู้เสียหายอาจขอรับค่าตอบแทนได้ตาม มาตรา 17 ได้แก่ ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 ความผิดดังปรากฏตามตารางที่ 14

ตารางที่ 14 ตารางสรุปความผิดที่กระทำต่อผู้เสียหายซึ่งทำให้ผู้เสียหายอาจขอรับค่าตอบแทนได้

ลักษณะความผิด	ข้อหาความผิด
ลักษณะ 9 ความผิดเกี่ยวกับเพศ	มาตรา 276 ถึงมาตรา 287
ลักษณะ 10 ความผิดเกี่ยวกับชีวิต และร่างกาย	หมวด 1 ความผิดต่อชีวิต(มาตรา 288 ถึงมาตรา 294)
	หมวด 2 ความผิดต่อร่างกาย (มาตรา 295 ถึงมาตรา 300)
	หมวด 3 ความผิดฐานทำให้แท้งลูก มาตรา 301 ถึงมาตรา 305
	หมวด 4 ความผิดฐานทอดทิ้งเด็กคนป่วยเจ็บ หรือคนชรา (มาตรา 306 ถึงมาตรา 308)

จากการที่ได้พิจารณามาตรการการเยียวยาและทรัพยากรที่เอื้อต่อเหยื่อของประเทศต่างๆ เห็นได้ว่าประเทศไทยได้มี พ.ร.บ.ค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ.2544 บัญญัติรับรองสิทธิในการได้รับความช่วยเหลือจากรัฐของบุคคลซึ่งได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำความผิดอาญาของผู้อื่นโดยตนมิได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดนั้นและไม่มีโอกาสได้รับการบรรเทาความเสียหายโดยทางอื่น รวมทั้งการรับรองสิทธิในการได้รับค่าทดแทนในกรณีของบุคคลซึ่งตกเป็นจำเลยในคดีอาญาและถูกคุมขังระหว่างการพิจารณาคดี หากปรากฏตามคำพิพากษาอันถึงที่สุดในคดีนั้นว่าข้อเท็จจริงฟังเป็นที่ยุติว่าจำเลยมิได้เป็นผู้กระทำความผิดหรือการกระทำของจำเลยไม่เป็นความผิด กรณีประเทศจอร์แดนมีการออกพระราชบัญญัติความรุนแรงต่อสตรีเพื่อรักษาความสัมพันธ์ในครอบครัวและลดผลกระทบจากการกระทำความผิดอาญาต่อสมาชิกในครอบครัวเพื่อช่วยให้เหยื่อและสมาชิกในครอบครัวอื่นได้รับการปกป้องและคุ้มครอง โดยมีการตั้งคณะกรรมการไกล่เกลี่ยครอบครัว (Family reconciliation committees) เพื่อช่วยให้ทุกฝ่ายได้ตกลงกันก่อนที่จะนำคดีไปสู่ศาล ซึ่งผู้เขียนได้สรุปมาตรการของรัฐเปรียบเทียบกับมาตรการของอนุสัญญาได้ตามตารางที่ 15

³²⁶ พ.ร.บ.ค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ.2544 มาตรา 21

ตารางที่ 15 ตารางสรุปเปรียบเทียบมาตรการการเยียวยาและทรัพยากรที่เอื้อต่อเหยื่อของบรรดา
รัฐที่เสริมมาตรการของอนุสัญญา CEDAW

มาตรการการเยียวยาและทรัพยากรที่เอื้อต่อเหยื่อ	
อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (CEDAW)	มาตรการของบรรดารัฐ
รัฐภาคีต้องใช้มาตรการที่เหมาะสมทุกอย่างเพื่อจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในด้านการดูแลสุขภาพเพื่อประกันว่าสตรีจะมีโอกาสได้รับบริการด้านการดูแลสุขภาพรวมทั้งบริการที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนครอบครัว บนพื้นฐานความเสมอภาคระหว่างบุรุษและสตรี ³²⁷	(ประเทศตุรกี) แก้ไขเรื่องการตรวจสอบอวัยวะเพศ (Genital Examination) เพื่อตรวจสอบว่าผู้หญิงยังคงบริสุทธิ์หรือถูกล่วงละเมิดทางเพศหรือไม่นั้นจะกระทำไม่ได้เมื่อได้รับความยินยอมจากหญิงนั้นหรือตามคำร้องขอของพนักงานอัยการหรือตามคำสั่งของศาลเท่านั้นผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุก 3 เดือน ถึง 1 ปี ³²⁸ (ประเทศอัฟกานิสถาน) ช่วยให้ผู้หญิงได้รับสิทธิของตนอย่างเหมาะสมในการได้รับค่าชดเชยต่างๆ ทั้งยังต้องมีจัดให้มีนักจิตวิทยาและสถาบันด้านสุขอนามัยคอยช่วยเหลือจากการที่หญิงที่ตกเป็นเหยื่อความรุนแรงต่อสตรีทั้งหลาย ³²⁹
กำหนดให้บริการด้านสุขภาพทั้งหมดต้องสอดคล้องกับสิทธิมนุษยชนของสตรี รวมทั้งสิทธิที่จะตัดสินใจด้วยตนเอง มีความเป็นส่วนตัว การปกปิดข้อมูลเป็นความลับและการตกลงยินยอม และตัดสินใจเลือกโดยมีข้อมูลประกอบ ³³⁰	(ประเทศจอร์แดน) กำหนดโทษแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจและแพทย์นิติเวชจากการทำหรือชู้ว่าจะดำเนินการตรวจสอบความบริสุทธิ์ของผู้หญิงโดยเด็กหรือหญิงไม่ยินยอม (การให้ความยินยอมจะต้องให้ข้อมูลแก่เด็กและหญิงนั้นถึงวัตถุประสงค์และความเสี่ยงของกระบวนการและทางเลือกอื่นๆ) ³³¹

³²⁷ อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ มาตรา 12

³²⁸ CEDAW/C/TUR/6 p. 11

³²⁹ Human Right ,SILENCE IS VIOLENCE End the Abuse of Women in Afghanistan [online] , 25 Dec 2011, available from [http:// www.unama.unmissions.org/Portals/UNAMA/vaw-english.pdf](http://www.unama.unmissions.org/Portals/UNAMA/vaw-english.pdf), p.31

³³⁰ General Recommendation No. 24 (24th session, 1999) Para 31(e)

³³¹ Human right watch, "HONORING THE KILLERS: JUSTICE DENIED FOR "HONOR" CRIMES IN JORDAN," HUMAN RIGHTS WATCH VOLUME 16, NO. 1 : p. 34

มาตรการการเยียวยาและทรัพยากรที่เอื้อต่อเหยื่อ	
อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (CEDAW)	มาตรการของบรรดารัฐ
กำหนดมาตรการทางกฎหมายที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงการดำเนินการทางอาญา การเยียวยาทางแพ่งและการจ่ายค่าชดเชย เพื่อคุ้มครองสตรีจากความรุนแรงทุกประเภท ซึ่งส่วนหนึ่งได้แก่ความรุนแรงและการคุกคามในครอบครัว การทำร้ายทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศในที่ทำงาน ³³²	(ประเทศไทย) กำหนดให้พนักงานอัยการมีอำนาจในการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายและในคดีที่ผู้เสียหายมีสิทธิที่จะเรียกค่าสินไหมทดแทนเพราะได้รับอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ ได้รับความเสื่อมเสียต่อเสรีภาพในร่างกาย ชื่อเสียง หรือได้รับความเสียหายในทางทรัพย์สิน อันเนื่องมาจากการกระทำผิดของจำเลย ³³³
มาตรการอื่นที่อนุสัญญายังไม่มีกำหนด	(ประเทศตุรกี) ยกเลิกกฎหมายในเรื่องเงื่อนไขการปล่อยเด็กหญิงหรือผู้หญิงจากการคุมขังหรือจำคุกที่จะต้องมีญาติเพศชายเป็นผู้ลงลายมือชื่อให้ความยินยอมและเด็กหรือผู้หญิงที่ถูกคุมขังอยู่ในคุกจะได้รับการปล่อยโดยความสมัครใจของตนเองเมื่อใดก็ตามที่ต้องการและต้องมีการรับประกันความปลอดภัยอย่างเต็มที่หลังจากได้รับการปล่อยตัว ³³⁴ (ประเทศไทย) -อำนวยความสะดวกเรื่องการแจ้งความต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ในคดีความรุนแรงในครอบครัวที่กำหนดให้การแจ้งความสามารถกระทำโดยทางวาจา เป็นหนังสือ ทางโทรศัพท์ หรือทางอิเล็กทรอนิกส์ ³³⁵ -คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรง (ส่วนใหญ่จะเป็นผู้หญิงและเด็ก) ในด้านการแจ้งความดำเนินคดีโดยมีนักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา ร่วมแจ้งความด้วย ³³⁶ -ในการสอบปากคำผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว

³³² General Recommendation No. 19 (llth session, 1992) Para 24 (t)(1)

³³³ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 44/1

³³⁴ Rachel A. Ruane, "MURDER IN THE NAME OF HONOR: VIOLENCE AGAINST WOMEN IN JORDAN AND PAKISTAN," *Emory International Law Review*, Vol.14 (2000) : 1523

³³⁵ พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 มาตรา 6

³³⁶ พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 มาตรา 8

มาตรการการเยียวยาและทรัพยากรที่เอื้อต่อเหยื่อ	
อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (CEDAW)	มาตรการของบรรดารัฐ
	<p>พนักงานสอบสวนต้องจัดให้มีจิตแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์หรือบุคคลที่ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวร้องขอร่วมอยู่ด้วยในขณะที่สอบปากคำเพื่อให้คำปรึกษา³³⁷</p> <p>-มีการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายว่าภายหลังมีการแจ้งหรือมีการร้องทุกข์แล้วห้ามมิให้ผู้ใดลงพิมพ์โฆษณา หรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนด้วยวิธีใดๆ ซึ่งภาพ เรื่องราว หรือ ข้อมูลใดๆ อันน่าจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวหรือผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวและกำหนดโทษแก่ผู้ฝ่าฝืนให้ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ³³⁸</p>

4.8 มาตรการการมีส่วนร่วมของสตรีและความสัมพันธ์กับครอบครัวและชุมชน

มาตรการการมีส่วนร่วมของสตรีและความสัมพันธ์กับครอบครัวและชุมชนเป็นมาตรการที่มีความสำคัญที่อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ ยังมีไม่เพียงพอจึงต้องนำมาตรการในระดับรัฐมาเพื่อเสริมมาตรการของอนุสัญญาเพื่อให้ผู้หญิงได้มีส่วนร่วมและมีบทบาทมากขึ้นในครอบครัวและชุมชน

ประเทศปากีสถานมีมาตรการการมีส่วนร่วมของสตรีและความสัมพันธ์กับครอบครัวและชุมชนดังนี้

ประเทศปากีสถานได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของสตรีไว้ใน มาตรา 25 แห่งรัฐธรรมนูญปากีสถาน มาตรา 34 ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของผู้หญิง , มาตรา 35 ยังได้รับรองเรื่องการปกป้องสิทธิด้านการแต่งงาน , มารดาและบุตร ทั้งมาตรา 23 กล่าวถึงการมีสิทธิในการถือครองทรัพย์สินและมาตรา 24 กล่าวถึงเรื่องการคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สิน³³⁹ และมาตรา 15 ของรัฐธรรมนูญ

³³⁷ พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 มาตรา 8

³³⁸ พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 มาตรา 9

³³⁹ CEDAW/C/PAK/4, para469

ของปากีสถานได้รับรองเสรีภาพในการเคลื่อนไหว มาตรา 26 กล่าวถึงการไม่เลือกปฏิบัติที่ผู้หญิงจะเข้าถึงสถานที่สาธารณะ ผู้หญิงมีสิทธิเท่าเทียมกับผู้ชายในการเลือกที่พักอาศัย³⁴⁰ ทั้งในกฎหมายครอบครัวปากีสถานกำหนดให้หญิงอายุ 18 ปี สามารถทำการสมรสได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ปกครอง³⁴¹ ต่อมาในปี ค.ศ. 2005-2007 ได้มีการริเริ่มโครงการ The 'Gender Mainstreaming in Planning and Development Division's Project อันจะเป็นจุดเริ่มให้รัฐดำเนินนโยบายด้านสตรีมากขึ้น เริ่มตั้งแต่การกำหนดนโยบายและการดำเนินการตามนโยบายไปตลอดถึงการติดตามผลและการประเมินผล นอกจากนี้ยังได้มีการจัดตั้งหน่วยงานที่ชื่อว่า the Federal Bureau of Statistics in Islamabad) มาเพื่อเก็บรวบรวมฐานข้อมูลและสถิติต่างลงในระบบคอมพิวเตอร์ โดยโครงการนี้ได้เชื่อมโยงกับองค์กรที่ดูแลด้านสำมะโนประชากร (the Population Census Organization) เพื่อให้มีการแยกข้อมูลตามเพศสำหรับการวางแผนและพัฒนาต่อไป³⁴² ประกอบกับกระทรวงพัฒนาสตรียังได้ออกโครงการที่อันจะเป็นการสร้างเครือข่ายศิษย์เก่าที่เคยเข้ารับการศึกษา ซึ่งจะช่วยให้ง่ายต่อการประสานงานในการจัดการกับปัญหาเรื่องความเท่าเทียมกันได้มากขึ้น โดยจะเพิ่มศักยภาพการทำงานให้มีเครือข่ายที่กว้างขวางต่อไป³⁴³

ประเทศอัฟกานิสถานมีมาตรการการมีส่วนร่วมของสตรีและความสัมพันธ์กับครอบครัวและชุมชนดังนี้

ประเทศอัฟกานิสถานได้มีการออกกฎหมาย LEVAW มาตรา 5 กำหนดว่า การห้ามผู้หญิงทำงานนอกบ้าน ถือเป็นความรุนแรงอย่างหนึ่งจากเดิมภริยาจะทำงานนอกบ้านได้ต้องได้รับความยินยอมจากสามีเสียก่อนเนื่องจากในชนบทการที่ภริยาทำงานนอกบ้านนับว่าเป็นเรื่องน่าอับอายขายหน้าและไม่ใช่เรื่องปกติที่ภริยาจะออกไปทำงานนอกบ้าน³⁴⁴

ตามกฎหมายอัฟกานิสถานผู้ชายสามารถมีภริยาได้มากกว่าหนึ่งถ้าได้มีการปฏิบัติตามกฎหมายและมีฐานะทางการเงินที่ดีพอจะเลี้ยงดูภริยาทุกคนได้และมีเหตุที่จะอ้างได้โดยชอบด้วยกฎหมาย ดังนั้นหากสามีต้องการแต่งงานกับภริยาคนที่สองโดยปราศจากเหตุดังกล่าวข้างต้นและภริยาคนแรกแสดงความจำนงไว้ นับแต่เวลาที่ทำการสมรสแล้วว่าไม่อนุญาตให้สามีมีภริยาคนต่อไปอีก กรณีดังกล่าวภริยาคนแรกสามารถขอหย่าขาดจากสามีที่ต้องการจะแต่งงานกับภริยาคนที่สองได้ (เงื่อนไขการแต่งงานกับภริยาคนต่อไปคือ การเงินที่เพียงพอที่จะเลี้ยงดูภริยาทุกคน , มีข้ออ้างที่ชอบ

³⁴⁰ Ibid., para473

³⁴¹ Mooraj, Anwar, Dishonourable killings[online], 9 Sept 2011, available from www.dawn.com/2004/02/02/op.htm#3

³⁴² CEDAW/C/PAK/4, para70

³⁴³ Ibid., para77

³⁴⁴ CEDAW/C/AFG/1-2, para 368

ด้วยกฎหมายและความยุติธรรม) (financial ability, lawful excuse, and justice) และตามประมวลกฎหมายแพ่ง ในกรณีที่สามีปกปิดภริยาคนที่สองโดยไม่ได้ให้การเลี้ยงดูแก่ภริยาคนที่สอง ภริยาคนที่สองมีสิทธิที่จะขอหย่าได้เช่นกันแต่ภริยาคนแรกไม่มีสิทธิในการขอหย่า³⁴⁵

ประเทศตุรกีมีมาตรการการมีส่วนร่วมของสตรีและความสัมพันธ์กับครอบครัวและชุมชนดังนี้

กรณีประเทศตุรกีมีการแก้ไขกฎหมายเพื่อปฏิบัติตาม the Copenhagen Criteria ประเทศตุรกีได้แก้ไขประมวลกฎหมายแพ่งที่กำหนดสิทธิของผู้หญิงในการแต่งงาน³⁴⁶ ว่าไม่ถือว่าภุมิลาเนาของสามีแห่งเดียวเป็นภุมิลาเนาของหญิงที่แต่งงานแล้ว³⁴⁷ คู่สมรสอาจแต่งงานกันที่จังหวัดอื่นที่มีภุมิลาเนาโดยไม่จำกัดเฉพาะภุมิลาเนาของสามี³⁴⁸ หญิงที่หย่าขาดจากสามีสามารถใช้นามสกุลของสามีได้และสามารถใช้คำนำหน้าแสดงว่าเป็นหญิงโสดได้³⁴⁹ สามีไม่เป็นหัวหน้าของครอบครัวเสมอไป³⁵⁰ คู่สมรสอาจกำหนดภุมิลาเนาของตนได้³⁵¹ ภริยาสามารถทำงานได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากสามี³⁵² ต่อมาในปี ค.ศ. 2007 ประเทศตุรกีได้มีการแก้ไขประมวลกฎหมายแพ่ง มาตรา 142 และ 143 กำหนดให้การสมรสต้องกระทำด้วยความสมัครใจของทั้งสองฝ่าย , มาตรา 124 กำหนดอายุในการสมรสให้ชายหญิงมีอายุเท่ากัน (คือ 17 ปีบริบูรณ์) หรืออายุต่ำกว่า 17 ปี ก็สามารถทำการสมรสได้โดยได้รับอนุญาตจากศาล (มาตรา 126 และ มาตรา 128)

กฎหมายครอบครัวของประเทศตุรกีได้กำหนดถึงสิทธิของผู้หญิงโดยกำหนดเหตุหย่าไว้ให้ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกันในการขอหย่า เช่น เรื่องการคบชู้ , ความวิกลจริต , การกระทำ ความผิดอาญาร้ายแรงต่อคู่สมรสอีกฝ่าย³⁵³ และมาตรา 187 กำหนดให้ผู้หญิงที่สมรสกับสามียังคงใช้

³⁴⁵ Ibid., para 369

³⁴⁶ Basin-Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü, The Amendments to the Turkish Civil Code [online], 9 Sept 2011, available from <http://www.byegm.gov.tr/on-sayfa/new-civil-code.htm>

³⁴⁷ the Civil Code Article 21 “legal residence” of a married couple is no longer the husband’s residence alone

³⁴⁸ the Civil Code Article 134 “ a couple can now get married in the province where either party resides, rather than just the husband’s province”

³⁴⁹ the Civil Code Article 173 “a divorced woman can keep her former spouse’s name and a married woman is now allowed to keep her maiden name though she must also take her husband’s name”

³⁵⁰ the Civil Code Article 186 “the husband is no longer the de facto legal “head of the family”

³⁵¹ the Civil Code Article 186 “both parties can participate in the determination of the marital residence”

³⁵² the Civil Code Article 192 “a wife can now get a job without her husband’s permission”

³⁵³ CEDAW/C/TUR/4-5 , p. 47

นามสกุลของตนเองได้หรือจะใช้นามสกุลของตนหรือนามสกุลสามีหรือจะใช้นามสกุลสามีก็ได้³⁵⁴ ทั้งยังมีมาตรา 192 ได้มีการรับรองสิทธิของผู้หญิงที่แต่งงานแล้วที่สามารถทำงานนอกบ้านได้โดยไม่ต้องได้รับอนุญาตจากสามีก่อน³⁵⁵ นอกจากนี้กฎหมายที่กล่าวมาแล้ว ต่อมาในปี ค.ศ. 2003 ประเทศตุรกียังได้มีการตั้งศาลครอบครัวโดยมีอำนาจตัดสินคดีความรุนแรงในครอบครัวและคดีครอบครัวอื่นๆ ซึ่งศาลครอบครัวนั้นจะมีในทุกเขตและทุกจังหวัดที่มีประชากรตั้งแต่ 100,000 คนขึ้นไป³⁵⁶

ประเทศจอร์แดนมีมาตรการการมีส่วนร่วมของสตรีและความสัมพันธ์กับครอบครัวและชุมชนดังนี้

ประเทศจอร์แดนได้มีการกำหนดมาตรการการมีส่วนร่วมและความสัมพันธ์กับครอบครัวและชุมชนอยู่ในพระราชบัญญัติสถานะของบุคคล (the Personal Status Act) มาตรา 5 และพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน ให้บุคคลจะทำการสมรสได้เมื่อมีอายุ 18 ปี³⁵⁷ การสมรสต้องกระทำด้วยความยินยอมและการมีอิสระในการเลือกคู่ครอง³⁵⁸

ประเทศอินโดนีเซียมีมาตรการการมีส่วนร่วมของสตรีและความสัมพันธ์กับครอบครัวและชุมชนดังนี้

ประเทศอินโดนีเซียแม้ว่าจะเป็นประเทศที่มีประชากรชาวอิสลามอยู่เป็นจำนวนมาก แต่การมีคู่สมรสหลายคนนั้นศาลรัฐธรรมนูญประเทศอินโดนีเซียได้มีคำวินิจฉัยในคดี 12/PUU-V/2007 เรื่องของกฎหมายครอบครัวโดยศาลได้วินิจฉัยว่าการสมรสที่ขอด้วยกฎหมายนั้นโดยหลักต้องสมรสกับคู่สมรสได้เพียงคนเดียว เว้นแต่จะได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขของกฎหมายอิสลามจึงสามารถมีคู่สมรสหลายคนได้ตามคำสอนของกฎหมายอิสลาม³⁵⁹ นอกจากนี้ยังมีการออกกฎหมายฉบับที่ 26/2000 ว่าด้วยศาลสิทธิมนุษยชน ในสมัยประธานาธิบดี อับดุลเราะห์มาน วาฮิด มีการจัดตั้งศาลสิทธิมนุษยชน (Regislation No.26 /2000 Concerning Human Rights Courts) ทั้งประเทศอินโดนีเซียยังมีสถาบันระดับชาติและหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ในด้านสิทธิมนุษยชนอีกหลายหน่วยงาน เช่น คณะกรรมการสิทธิเด็กแห่งชาติ คณะกรรมการสิทธิสตรีแห่งชาติ กระทรวงกฎหมายและสิทธิมนุษยชน เป็นต้น

³⁵⁴ Ibid., p. 48

³⁵⁵ Ibid., p. 48

³⁵⁶ CEDAW/C/TUR/6., p. 7

³⁵⁷ CEDAW/C/JOR/5, para 316

³⁵⁸ Ibid.

³⁵⁹ CEDAW/C/IDN/6-7, para 200

ประเทศไทยมีมาตรการการมีส่วนร่วมของสตรีและความสัมพันธ์กับครอบครัว และชุมชนดังนี้

ในประเทศไทยมีกำหนดค่านิยามคำว่า “ความรุนแรงในครอบครัว” ไว้ในพ.ร.บ. คู่สมรสผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 ว่าหมายถึงการกระทำใดๆโดยมุ่งประสงค์ให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพ หรือกระทำโดยเจตนาในลักษณะที่น่าจะก่อให้เกิดอันตรายแก่ร่างกายจิตใจหรือสุขภาพของบุคคลในครอบครัวหรือบังคับหรือใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรมให้บุคคลในครอบครัวต้องกระทำการไม่กระทำการหรือยอมรับการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดโดยมิชอบแต่ไม่รวมถึงการกระทำโดยประมาท³⁶⁰ ตามกฎหมายครอบครัวของไทย กำหนดให้การสมรสจะกระทำได้เมื่อชายและหญิงมีอายุ 17 ปีบริบูรณ์³⁶¹ และการสมรสจะทำได้ต่อเมื่อชายหญิงยินยอมเป็นสามีภริยากันและต้องแสดงการยินยอมนั้น ให้ปรากฏโดยเปิดเผยต่อหน้า นายทะเบียนและให้นายทะเบียนบันทึกความยินยอมนั้นไว้ด้วยการสมรสที่ชายหญิงไม่ยินยอมเป็นสามีภริยากันตาม (ถือเป็นโมฆะตามมาตรา 1495)³⁶² และได้กำหนดเหตุหย่าไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1516 *

³⁶⁰ พ.ร.บ. คู่สมรสผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 มาตรา 3

³⁶¹ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 1448

³⁶² ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 1458

* ป.พ.พ.1516 เหตุฟ้องหย่า มีดังต่อไปนี้

(1) สามีหรือภริยา อุบัติการเลี้ยงดูหรือ ยกย่อง ผู้อื่น ฉันทริยาหรือสามี เป็นชู้ หรือ มีชู้ หรือร่วมประเวณีกับ ผู้อื่น เป็นอาจิดน อีกฝ่ายหนึ่ง ฟ้องหย่าได้

(2) สามีหรือภริยา ประพฤติชั่ว ไม่ว่าความประพฤติชั่วนั้น จะเป็น ความผิดอาญา หรือไม่ ถ้า เป็นเหตุให้อีกฝ่ายหนึ่ง

(ก) ได้รับความอับอายขายหน้า อย่างร้ายแรง

(ข) ได้รับความดูถูกเกลียดชัง เพราะเหตุที่ คงเป็น สามีหรือภริยา ของฝ่ายที่ประพฤติชั่ว อยู่ต่อไป หรือ

(ค) ได้รับความเสียหาย หรือ เตือนร้อนเกินควร ในเมื่อเอา สภาพ ฐานะและ ความเป็นอยู่ร่วมกัน ฉันทริยา มาคำนึงประกอบอีกฝ่ายหนึ่งนั้น ฟ้องหย่าได้

(3) สามีหรือภริยา ทำร้าย หรือ ทรมาณ ร่างกายหรือจิตใจ หรือ หมิ่นประมาท หรือ เหยียดหยาม อีกฝ่ายหนึ่ง หรือ บุพการี ของอีกฝ่ายหนึ่ง ทั้งนี้ ถ้าเป็นการร้ายแรง อีกฝ่ายหนึ่งนั้น ฟ้องหย่าได้

(4) สามีหรือภริยา จงใจละทิ้งร้าง อีกฝ่ายหนึ่งไป เกิน หนึ่งปี อีกฝ่ายหนึ่งนั้น ฟ้องหย่าได้

(4/1) สามีหรือภริยา ต้องคำพิพากษา ถึงที่สุด ให้จำคุกและ ได้ถูกจำคุกเกิน หนึ่งปีในความผิด ที่อีกฝ่ายหนึ่ง มิได้มีส่วน ก่อให้เกิด การกระทำความผิด หรือ ยินยอม หรือ รู้เห็นเป็นใจ ในการกระทำความผิดนั้นด้วยและ การเป็นสามีภริยากันต่อไป จะเป็นเหตุให้ อีกฝ่ายหนึ่ง ได้รับความเสียหาย หรือ เตือนร้อนเกินควร อีกฝ่ายหนึ่งนั้น ฟ้องหย่าได้

(4/2) สามีและภริยา สมครใจแยกกันอยู่ เพราะเหตุที่ไม่อาจอยู่ร่วมกัน ฉันทริยา ได้โดยปกติสุข ตลอดมา เกิน สามปี หรือ แยกกันอยู่ ตามคำสั่งของศาล เป็นเวลาเกิน สามปี ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งฟ้องหย่าได้

(5) สามีหรือภริยา ถูกศาลสั่งให้เป็น คนสาบสูญ หรือ ไปจาก ภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่เป็นเวลาเกิน สามปี โดยไม่มีใครทราบแน่ว่า เป็นตายร้ายดีอย่างไร อีกฝ่ายหนึ่ง ฟ้องหย่าได้

(6) สามีหรือภริยาไม่ให้ ความช่วยเหลืออุปการะเลี้ยงดู อีกฝ่ายหนึ่ง ตามสมควร หรือ ทำการเป็นปฏิปักษ์ ต่อการที่เป็น

นอกจากนี้ประเทศไทยมีพระราชบัญญัติว่าด้วยการใช้กฎหมายอิสลามในเขตจังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลา และสตูล พ.ศ. 2489 กำหนดให้การวินิจฉัยชี้ขาดคดีแพ่งเกี่ยวกับเรื่องครอบครัวและมรดกของบุคคลที่นับถือศาสนาอิสลามใน 4 จังหวัดดังกล่าวต้องใช้กฎหมายอิสลามว่าด้วยครอบครัวและมรดกบังคับแทนบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 และบรรพ 6 ในการพิจารณาคดีให้ตะไตะยูติธรรม 1 นายนั่งพิจารณาพร้อมด้วยผู้พิพากษาคะไตะยูติธรรมเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาดข้อกฎหมายอิสลาม คำวินิจฉัยเช่นนี้เป็นอันเด็ดขาดจะอุทธรณ์ฎีกาไม่ได้เนื่องจากหลักกฎหมายอิสลามว่าด้วยครอบครัวและมรดก พ.ศ. 2484 ได้กำหนดเงื่อนไขแห่งการสมรสของผู้นับถือศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลาและสตูลไว้หลายประการ เช่น ผู้สมรสต้องเป็นเพศชายและอีกฝ่ายหนึ่งเป็นเพศหญิง , ชายและหญิงต้องเป็นอิสลามศาสนิก , ชายและหญิงมิได้เป็นญาติสืบสายโลหิตขึ้นไปหรือลงมาหรือเป็นพี่น้องร่วมบิดามารดาหรือร่วมแต่บิดามารดา , หญิงมิได้เป็นภริยาของชายอื่น , หญิงยังเป็นพรหมจารี ฯลฯ

จากการพิจารณามาตรการการมีส่วนร่วมของสตรีและความสัมพันธ์กับครอบครัวและชุมชนของประเทศตัวอย่างทั้งหลายพบว่าประเทศไทย จอร์แดน ตุรกี มีการกำหนดว่าการสมรสต้องกระทำด้วยความยินยอมเพื่อป้องกันการบังคับแต่งงานหรือการฆ่าที่เกิดจากการเลือกคู่ครองด้วยตนเองและรัฐได้กำหนดให้ผู้หญิงสามารถเลือกคู่ครองด้วยตนเองได้เมื่ออายุ 17 ปีบริบูรณ์ (ในประเทศไทยและตุรกี) และ 18 ปีบริบูรณ์ใน (ประเทศปากีสถานและจอร์แดน) ซึ่งประเทศปากีสถานและตุรกีกำหนดไว้โดยชัดแจ้งในกฎหมายว่าผู้หญิงมีสิทธิทำงานนอกบ้านได้โดยไม่ต้องได้รับอนุญาตจากสามีเพื่อแก้ปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติที่ฆ่าผู้หญิงที่ทำงานนอกบ้านอันทำให้ครอบครัวเสื่อมเสียชื่อเสียงนอกจากนี้ประเทศไทยและตุรกียังได้กำหนดเงื่อนไขในการขอย่าของคู่สมรสไว้ หากปรากฏว่ามีเหตุใดเหตุหนึ่งตามที่กฎหมายกำหนดคู่สมรมีสติที่จะฟ้องขอย่าได้เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาการฆ่าผู้หญิงที่ขอย่าขาดจากสามีไม่ให้ผู้หญิงต้องถูกมองว่าการขอย่าเป็นเรื่องที่ผิดศีลธรรมและนำความเสื่อมเสียมาสู่ครอบครัว ซึ่งสรุปได้ตามตารางที่ 16 ดังนี้

สามีหรือภริยากัน อย่างร้ายแรง ทั้งนี้ ถ้า การกระทำนั้น ถึงขนาดที่ อีกฝ่ายหนึ่งเดือดร้อนเกินควร ในเมื่อเอา สภาพ ฐานะ และ ความ เป็นอยู่ร่วมกัน ฉันทามิภริยา มาคำนึงประกอบอีกฝ่ายหนึ่งนั้นฟ้องขอย่าได้

(7) สามีหรือภริยา วิกจริต ตลอดมาเกิน สามปีและความวิกจริตนั้นมีลักษณะยากจะหายได้ กับทั้ง ความวิกจริต ถึงขนาดที่จะทนอยู่ร่วมกันฉันทามิภริยาต่อไปไม่ได้อีกฝ่ายหนึ่ง ฟ้องขอย่าได้

(8) สามีหรือภริยา ผิดทัณฑ์บน ที่ทำให้ไว้ เป็นหนังสือในเรื่อง ความประพฤติอีกฝ่ายหนึ่งฟ้องขอย่าได้

(9) สามีหรือภริยา เป็นโรคติดต่ออย่างร้ายแรงอันอาจเป็นภัยแก่อีกฝ่ายหนึ่งและโรคนั้นมีลักษณะ เรื้อรัง ไม่มีทางที่จะหาย ได้ อีกฝ่ายหนึ่งนั้น ฟ้องขอย่าได้

(10) สามีหรือภริยา มีสภาพร่างกาย ทำให้สามีหรือภริยานั้นไม่อาจร่วมประเวณีได้ตลอดกาลอีกฝ่ายหนึ่ง ฟ้องขอย่าได้

ตารางที่ 16 ตารางสรุปมาตรการการมีส่วนร่วมของสตรีและความสัมพันธ์กับครอบครัวและชุมชนของบรรดารัฐที่เสริมมาตรการของอนุสัญญา CEDAW

มาตรการการมีส่วนร่วมของสตรีและความสัมพันธ์กับครอบครัวและชุมชน	
อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (CEDAW)	มาตรการของบรรดารัฐ
<p>-อนุสัญญากำหนดให้ชายหญิงมีสิทธิเช่นเดียวกันในการทำการสมรส³⁶³</p> <p>-กำหนดให้ชายหญิงมีสิทธิเช่นเดียวกันในการเลือกคู่สมรสและการทำการสมรสอย่างอิสระและด้วยความยินยอมอย่างเป็นอิสระและเต็มใจเท่านั้น³⁶⁴</p>	<p>(ประเทศปากีสถาน) กำหนดให้หญิงอายุ 18 ปี สามารถแต่งงานได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ปกครอง³⁶⁵</p> <p>(ประเทศตุรกี) แก้ไขประมวลกฎหมายแพ่ง มาตรา 124 กำหนดอายุในการสมรสให้ชายหญิงมีอายุเท่ากัน (คือ 17 ปีบริบูรณ์) หรือ อายุต่ำกว่า 17 ปีก็สามารถทำการสมรสได้โดยได้รับอนุญาตจากศาล (มาตรา 126 และ มาตรา 128)</p> <p>(ประเทศจอร์แดน) พระราชบัญญัติสถานะของบุคคล (the Personal Status Act) มาตรา 5 และ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน ให้บุคคลจะทำการสมรสได้เมื่อมีอายุ 18 ปี³⁶⁶ การสมรสต้องกระทำด้วยความยินยอมและการมีอิสระในการเลือกคู่ครอง</p> <p>(ประเทศไทย) กำหนดให้การสมรสจะกระทำได้เมื่อชายและหญิงมีอายุ 17 ปีบริบูรณ์³⁶⁷</p>

³⁶³ อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ มาตรา 16 (ก)

³⁶⁴ อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ มาตรา 16 (ข)

³⁶⁵ Mooraj, Anwar, Dishonourable killings[online], 9 Sept 2011, available from www.dawn.com/2004/02/02/op.htm#3

³⁶⁶ CEDAW/C/JOR/5, para 316

³⁶⁷ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 1448

มาตรการการมีส่วนร่วมของสตรีและความสัมพันธ์กับครอบครัวและชุมชน	
อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (CEDAW)	มาตรการของบรรดารัฐ
กำหนดให้ชายหญิงมีสิทธิส่วนบุคคลเช่นเดียวกัน ในฐานะสามีและภรรยา รวมถึงสิทธิในการเลือกใช้นามสกุลและการประกอบอาชีพ ³⁶⁸	(ประเทศอัฟกานิสถาน) ได้มีการออกกฎหมาย LEVAW มาตรา 5 กำหนดว่า การห้ามผู้หญิงทำงานนอกบ้าน ถือเป็นความรุนแรงอย่างหนึ่งจากเดิมภริยาจะทำงานนอกบ้านได้ต้องได้รับความยินยอมจากสามีเสียก่อนเนื่องจากในชนบทการที่ภริยาทำงานนอกบ้านนับว่าเป็นเรื่องน่าอับอายขายหน้าและไม่ใช่เรื่องปกติที่ภริยาจะออกไปทำงานนอกบ้าน ³⁶⁹ (ประเทศตุรกี) ได้มีการรับรองสิทธิของผู้หญิงที่แต่งงานแล้วว่าสามารถทำงานนอกบ้านได้โดยไม่ต้องได้รับอนุญาตจากสามีก่อน ³⁷⁰
มาตรการอื่นที่อนุสัญญาไม่ได้กำหนด	(ประเทศตุรกี) กำหนดเหตุหย่าไว้ให้ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกันในการขอหย่า เช่น เรื่องการคบชู้ , ความวิกลจริต , การกระทำความผิดอาญาร้ายแรงต่อคู่สมรสอีกฝ่าย เป็นต้น ³⁷¹ (ประเทศไทย) -ประเทศไทยมีพระราชบัญญัติว่าด้วยการใช้กฎหมายอิสลามในเขตจังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลาและสตูล พ.ศ. 2489 กำหนดให้การวินิจฉัยชี้ขาดคดีแพ่งเกี่ยวกับเรื่องครอบครัวและมรดกของบุคคลที่นับถือศาสนาอิสลามใน 4 จังหวัดดังกล่าวต้องใช้กฎหมายอิสลามว่าด้วยครอบครัวและมรดกบังคับแทนบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5และบรรพ 6 ในการพิจารณาคดีให้ตะไตะยุดิธรรม 1 นายนั่งพิจารณาพร้อมด้วยผู้พิพากษา ตะไตะยุดิธรรมเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด

³⁶⁸ อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ มาตรา 16 (ข)

³⁶⁹ CEDAW/C/AFG/1-2, para 368

³⁷⁰ CEDAW/C/TUR/4-5 p. 48

³⁷¹ CEDAW/C/TUR/4-5 , p. 47

มาตรการการมีส่วนร่วมของสตรีและความสัมพันธ์กับครอบครัวและชุมชน	
อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (CEDAW)	มาตรการของบรรดารัฐ
	<p>ข้อกฎหมายอิสลาม คำวินิจฉัยเช่นว่าเป็นอันเด็ดขาดจะอุทธรณ์ฎีกาไม่ได้</p> <p>-ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ใน มาตรา 1516 กำหนดเหตุหย่าไว้ให้ทั้งชายและหญิงมีสิทธิในการขอหย่าเท่ากัน</p> <p>-กำหนดให้ศาลมีความพยายามประนีประนอมและคุ้มครองสถานภาพของการสมรสในฐานะที่เป็นศูนย์รวมของชายและหญิงที่สมัครใจเข้ามาอยู่กินฉันสามีภริยา หากไม่อาจรักษสถานภาพของการสมรสได้ ก็ให้การหย่าเป็นไปด้วยความเป็นธรรมและเสียหายน้อยที่สุด โดยคำนึงถึงสวัสดิภาพและอนาคตของบุตรเป็นสำคัญและมีมาตรการต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือสามีภริยาและบุคคลในครอบครัวให้ปรองดองกันและปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างกันเองและกับบุตร³⁷²</p>

จากการพิจารณามาตรการทั้งแปดประการ ได้แก่ คำนิยามและลักษณะการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ , มาตรการในการป้องกันปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ , มาตรการการบังคับใช้ โดยเฉพาะในครอบครัวและชุมชน , มาตรการด้านการลงโทษที่ได้ผลและขจัดการลอยนวล , มาตรการการบริการที่เอื้อต่อเหยื่อการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ , ดุลยภาพระหว่างการศึกษาทางศาสนา และการป้องกันความรุนแรงต่อสตรี , มาตรการการเยียวยาและทรัพยากรที่เอื้อต่อเหยื่อ , มาตรการการมีส่วนร่วมของสตรีและความสัมพันธ์กับครอบครัวและชุมชน อันเป็นมาตรการที่สำคัญที่อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติในทุกรูปแบบต่อสตรียังคงมีไม่เพียงพอต่อการจะป้องกันและแก้ไขปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ จึงต้องนำมาตรการในระดับรัฐมาเพื่อเสริมมาตรการของอนุสัญญาให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งจากการวิเคราะห์ประเทศดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ทำให้เห็นถึงมาตรการต่างๆที่สำคัญ ดังที่ปรากฏตามตารางสรุปมาตรการในระดับรัฐที่เสริมมาตรการของอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบในภาคผนวก 2 และเพื่อการนำเสนอที่เป็นรูปธรรมข้าพเจ้าจึงขอแนะนำเสนอร่างข้อเสนอแนะทั่วไปฉบับที่ 29 อันจะกล่าวต่อไปในบทที่ 5

³⁷² พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 มาตรา 15

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

อาจกล่าวได้ว่าการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติคือการฆาตกรรมที่กระทำโดยสมาชิกผู้ชายในครอบครัวของเหยื่อเองด้วยเหตุผลเพียงเพราะว่าผู้หญิงเหล่านั้นทำให้ครอบครัวเสื่อมเสียชื่อเสียงเกียรติยศ ซึ่งในความเป็นจริงแล้วคำว่า “เสื่อมเสียชื่อเสียงหรือเกียรติยศ” นั้นควรจะเป็นเรื่องที่ใหญ่หลวงเกินกว่าที่จะได้รับการให้อภัย แต่ในหลายครั้งที่เกิดอาชญากรรมที่น่าเศร้าสลดนี้กลับมีสาเหตุมาจากเรื่องเล็กน้อย เช่น เพียงแค่หญิงคุยโทรศัพท์กับคนรัก , การมีความรักตามประสาวัยรุ่น , การมีอาชีพเป็นนักแสดง , การแต่งกายไม่เหมาะสม , การคุยกับผู้ชายอื่นทางเฟสบุค , การเดินกับชายแปลกหน้า , การไม่แต่งงานตามความกับคนที่ครอบครัวเลือกให้ , การแต่งงานขัดต่อความต้องการของครอบครัว , การแต่งงานกับคนต่างวรรณะ ต่างสังคม ต่างศาสนา , การนอกใจคู่สมรสและที่น่าสะเทือนใจและเห็นใจที่สุดคือผู้หญิงที่เป็นเหยื่อจากการถูกข่มขืนเพราะนอกจากจะต้องเป็นเหยื่อจากการถูกข่มขืนแล้วยังอาจต้องตกเป็นเหยื่อจากการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติอันเหมือนเป็นการซ้ำเติมทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งไม่น่าเชื่อว่าเหตุการณ์เช่นนี้จะยังคงเกิดขึ้นในยุคที่มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่มนุษย์สามารถไปเหยียบดวงจันทร์ วิทยาศาสตร์การแพทย์ก้าวล้ำ ยุคที่ทุกคนมีอิสระเสรีที่จะคิด ทำ หรือพูดสิ่งใดก็ได้ตราบเท่าที่ไม่กระทบสิทธิของผู้อื่น ในขณะที่เทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์พัฒนาการไปอย่างล้ำยุคล้ำสมัยเช่นนี้ สภาพจิตใจของมนุษย์กลับไม่ได้พัฒนาไปตามความเจริญทางวัตถุเหล่านั้น มีผู้หญิงจำนวนมากยังคงถูกกดไว้ไม่ให้มีบทบาทหรือมีสิทธิใด ไม่มีแม้แต่ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ขั้นพื้นฐานและแม้ว่าการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติจะมีความคล้ายคลึงกัน แต่ในประเทศต่างๆก็ยังมีเหตุปัจจัยเฉพาะของแต่ละประเทศ ไม่ว่าจะเป็นประวัติศาสตร์ ทัศนคติ ความเชื่อ ศาสนา วิถีชีวิตของคนในสังคม ทำให้รูปแบบของอาชญากรรมประเภทนี้มีความแตกต่างหลากหลายออกไปในรายละเอียด รัฐเองไม่ได้ใส่ใจกับปัญหาที่เกิดขึ้น อาจทำให้เชื่อได้ว่ารัฐนั้นรู้เห็นเป็นใจหรืออยู่เบื้องหลังอาชญากรรมนี้ด้วยหรือไม่เพราะในหลายประเทศ พบว่ารัฐไม่ได้มีความจริงใจที่จะแก้ไขปัญหาอย่างจริงจังและแม้จะมีอนุสัญญาระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนได้กำหนดและเสนอแนะแนวทางต่างๆไว้ โดยเฉพาะอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ อันเป็นอนุสัญญาที่ให้การรับรองและคุ้มครองสิทธิของผู้หญิงมากที่สุดในขณะนี้ แต่มาตรการตามอนุสัญญายังขาดประสิทธิภาพในการบังคับให้รัฐภาคีต้องปฏิบัติตาม ทั้งในแต่ละประเทศยังมีความเป็นเอกลักษณ์ในระบบกฎหมายและแนวความคิดด้านสิทธิมนุษยชนที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ยังขึ้นอยู่กับความเชื่อ ศาสนา วัฒนธรรมและการเมืองของแต่ละประเทศ อันทำให้ปัญหายิ่งซับซ้อนขึ้นไปอีก ดังนั้นการจะพึงมาตรการในทางระหว่างประเทศและมาตรการตามอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีอย่างเดียวนั้นคงยังไม่เพียงพอในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ

ดังนั้นจึงจำเป็นต้องนำมาตรการของบรรดาระดับรัฐมาเป็นบทเรียนที่จะเสริมมาตรการของอนุสัญญา เพื่อให้ได้บทเรียนที่รอบด้านและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

5.1 บทสรุป

สืบเนื่องจากปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างกว้างขวางและแพร่หลายทั่วทุกภูมิภาคของโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งภูมิภาคแถบเอเชียทำให้นานาชาติและภาคประชาสังคมได้ตระหนักถึงความร้ายแรงของปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติและได้รณรงค์ผลักดันให้มีการแก้ไขปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติอย่างจริงจัง รวมทั้งกันเพื่อหาแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติไม่ให้เกิดขึ้นอีก แต่เนื่องจากการขาดไร่ซึ่งหลักการและมาตรฐานเฉพาะด้านอันเป็นที่ยอมรับอย่างเป็นสากล ทำให้การป้องกันและแก้ไขปัญหายังคงไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ดังเห็นได้จากข้อเท็จจริงที่ยังปรากฏการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและแพร่หลายไปทั่วโลก แม้ว่าจะมีตราสารระหว่างประเทศต่างๆที่อาจนำมาปรับใช้ได้ เช่น ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน , กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิของพลเมืองและสิทธิทางการเมือง , กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม , อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ , อนุสัญญาแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทรมานและการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นๆที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี, อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เป็นต้น แต่ก็ไม่ได้ผลเท่าที่ควรเนื่องจากการขาดไร่ซึ่งสภาพบังคับทางกฎหมายที่เข้มแข็งและอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (CEDAW) ซึ่งเป็นอนุสัญญาที่ให้การปกป้องและคุ้มครองสิทธิของผู้หญิงมากที่สุดในขณะนี้ยังมีมาตรการไม่เพียงพอในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ แม้คณะกรรมการว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีอันเป็นผู้ควบคุมและติดตามการปฏิบัติงานตามอนุสัญญาจะได้ออกข้อเสนอแนะทั่วไปที่ 12 , 19 ที่เกี่ยวกับความรุนแรงต่อสตรีอยู่บ้าง แต่ข้อเสนอแนะดังกล่าวยังไม่ได้มุ่งประเด็นที่จะแก้ไขปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติโดยตรง ทั้งยังเป็นที่ยืนยันว่าภายหลังจากที่ออกข้อเสนอแนะดังกล่าวก็ยังไม่อาจหยุดยั้งปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติได้จริง ดังนั้น เพื่อการแก้ไขปัญหายังเป็นรูปธรรม ข้าพเจ้าจึงขอเสนอร่างข้อเสนอแนะทั่วไปฉบับที่ 29 เรื่องมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ (Measures to prevent and remedy honour killings) อันมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

กำหนดคำนิยามคำว่า การเลือกปฏิบัติต่อสตรีและความรุนแรงต่อสตรี

กำหนดคำนิยามของคำว่า “เลือกปฏิบัติต่อสตรี” ถ้อยตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 1 ของอนุสัญญา CEDAW ว่าหมายถึง ความรุนแรงบนพื้นฐานของเพศสภาพ ได้แก่ ความรุนแรงที่กระทำต่อสตรีเพราะเป็นผู้หญิงหรือมีผลกระทบต่อสตรีอย่างรุนแรงเป็นพิเศษ ซึ่งรวมถึงการทำร้ายหรือทำให้เจ็บปวดในทางร่างกาย จิตใจ หรือทางเพศ การข่มขู่ว่าจะทำร้าย การบังคับและการลิดรอนเสรีภาพ

อื่น ๆ ความรุนแรงบนพื้นฐานของเพศภาพอาจเป็นการละเมิดทบัญญัติเฉพาะต่างๆ ของอนุสัญญา ไม่ว่าจะทบัญญัตินั้นจะกล่าวถึงความรุนแรงไว้อย่างชัดเจนหรือไม่ก็ตาม

กรณีความรุนแรงต่อสตรีให้ถือค่านิยมตามข้อเสนอแนะทั่วไปที่ 12 และ 19 ที่กำหนดว่า “การเลือกปฏิบัติต่อสตรี” รวมถึงความรุนแรงบนพื้นฐานของเพศภาพ ได้แก่ ความรุนแรงที่กระทำต่อสตรีเพราะเป็นผู้หญิงหรือมีผลกระทบต่อสตรีอย่างรุนแรงเป็นพิเศษ ซึ่งรวมถึงการทำร้ายหรือทำให้เจ็บปวดในทางร่างกาย จิตใจ หรือทางเพศ การข่มขู่ว่าจะทำร้าย การบังคับและการลิดรอนเสรีภาพอื่น ความรุนแรงบนพื้นฐานของเพศภาพอาจเป็นการละเมิดทบัญญัติเฉพาะต่างๆ ของอนุสัญญา ไม่ว่าจะทบัญญัติจะกล่าวถึงความรุนแรงไว้อย่างชัดเจนหรือไม่ก็ตามและรวมถึง สิทธิในชีวิต , สิทธิที่จะไม่ถูกรังแก หรือได้รับการปฏิบัติหรือถูกล่วงโทษอย่างโหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือทำลายความเป็นมนุษย์ , สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองอย่างเสมอภาคตามหลักปฏิบัติด้านมนุษยธรรม ในยามที่มีการสู้รบด้วยอาวุธทั้งระหว่างประเทศและภายในประเทศ , สิทธิในเสรีภาพและความปลอดภัยของบุคคล , สิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองอย่างเสมอภาคตามกฎหมาย , สิทธิด้านความเสมอภาคในครอบครัว , สิทธิที่จะมีสุขภาพกายและจิตดีตามมาตรฐานสูงสุดที่จะเป็นไปได้ , สิทธิที่จะมีสภาพการทำงานที่เป็นธรรมและยอมรับได้ (อนุสัญญานี้ครอบคลุมถึงความรุนแรงที่กระทำโดยเจ้าหน้าที่รัฐ การกระทำดังกล่าวนอกจากจะเป็นการละเมิดอนุสัญญานี้ ยังอาจเป็นการละเมิดพันธกรณีของรัฐตามกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและอนุสัญญาอื่น ๆ ด้วย)

กำหนดตัวชี้วัดหรือข้อบ่งชี้เรื่องความรุนแรงต่อสตรี ได้แก่ การข่มขืน , การบังคับให้เป็นโสเภณี , การเผาหรือการใช้สารเคมีกระทำต่อผู้ที่ตกเป็นเหยื่อ , การบังคับผู้หญิงให้เผาตัวเองหรือบังคับให้ฆ่าตัวตาย , การทำร้ายทุบตีหรือทำให้พิการ , การซื้อขายผู้หญิงเพื่อแต่งงานหรือเพื่อชำระหนี้หรือระงับข้อพิพาท , การบังคับแต่งงาน , การจำกัดสิทธิในการเลือกคู่ครองของหญิง , การสมรสก่อนบรรลุนิติภาวะ , การแข่งคุกกคามว่าจะทำร้ายหรือทำอันตรายแก่หญิง , การบังคับให้หย่า , การบังคับให้เสพสารเสพติด , การห้ามรับมรดก , การจำกัด สิทธิของผู้หญิงในการเข้าถึงการศึกษาและการจ้างงานและเข้าถึงบริการด้านสุขภาพ , การไม่อนุญาตให้ทำงานนอกบ้าน , การสมรสกับหญิงมากกว่าหนึ่งคนโดยไม่คำนึงถึงทบัญญัติของกฎหมาย เป็นต้น

กำหนดประเภทของความรุนแรงต่อสตรีด้านวิธีปฏิบัติแบบดั้งเดิมและวัฒนธรรมที่เป็นอันตรายต่อสตรี (Violence against Women: harmful traditional and cultural practices) เป็นความรุนแรงต่อสตรีที่มีรากฐานหรือเกี่ยวเนื่องมาจากความเชื่อ วัฒนธรรม ศาสนาหรือแนวปฏิบัติของท้องถิ่น อันได้แก่

- (1) อาชญากรรมที่เกี่ยวกับชื่อเสียงเกียรติยศ (crimes in the name of honour)
- (2) ความรุนแรงที่เกี่ยวข้องกับสินสอด (Dowry related violence)

- (3) การปากรด (acid throwing)
- (4) การแต่งงานก่อนวัยอันควร (Early marriage)
- (5) การบังคับแต่งงาน (forced marriage)
- (6) การเลือกเพศทารกและการละเลยทารกหญิง (Sex selection and neglect of infant girls)
- (7) การขลิบอวัยวะเพศหญิง (Female genital mutilation)
- (8) การล่าแม่มด (witchcraft killing)
- (9) ...

กำหนดค่านิยมของการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ

“อาชญากรรมที่กระทำในนามของชื่อเสียงเกียรติยศ” (crimes in the name of honour) หมายถึง การฆ่าผู้หญิงอันมีสาเหตุมาจากเรื่องความประพฤติทางเพศ ที่ครอบครัวและสังคมเห็นว่าไม่เหมาะสมสร้างความอับอายมาสู่ครอบครัวหรือเผ่า

กำหนดประเภทของการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ

- (1) ผู้หญิงที่ถูกกล่าวอ้างว่ามีการล่วงประเวณีกับผู้ที่มีโซ่คู่สมรส (Outside marriage)
- (2) ผู้หญิงที่เป็นเหยื่อจากการถูกข่มขืน (Rape victims)
- (3) เลือกลงมือด้วยตนเอง (Honour killings for choosing a marriage partner)
- (4) สตรีที่เรียกร้องที่จะขอหย่าขาดกับสามี (Honour killings of women seeking divorce)
- (5) การฆ่าเพื่อรักษาเกียรติปลอม (Fake Honour killings)

ข้อเสนอแนะมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติดังนี้

- (1) มาตรการในการป้องกันปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ

1.ด้านการศึกษา

- (ก) มีการจัดชั้นเรียนพิเศษสำหรับหญิงที่แต่งงานแล้วให้ได้เรียนรู้เกี่ยวกับหลักสูตรการจัดการบ้านเรือนและการพัฒนาเด็กและการเจริญเติบโตของเด็ก
- (ข) มีการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาให้บรรจุวิชาสิทธิมนุษยชน ทั้งต้องบรรจุวิชาเพศศึกษาเข้าไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอนของนักเรียนใน

ระดับมัธยมศึกษาเพื่อให้ข้อมูลและความเข้าใจแก่เด็กและป้องกันการตั้งครรภ์อันไม่พึงประสงค์

- (ค) เพื่อจูงใจให้นักเรียนได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่องไม่ให้นักเรียนหญิงที่ต้องออกจากโรงเรียนกลางคัน รัฐบาลจึงได้ออกโปรแกรมเฉพาะสำหรับเด็กโดยได้ให้การช่วยเหลือด้านอาหารและจัดให้มีโรงเรียนใกล้ที่พักอาศัยเพื่อกระตุ้นจูงใจให้นักเรียนมาเข้าเรียน
- (ง) จัดให้มีหลักสูตรการเรียนการสอนภาคค่ำ (evening schools) เพื่อเพิ่มโอกาสให้กับนักเรียนทั้งชายและหญิงที่ไม่สามารถเข้าเรียนในภาคปกติ
- (จ) จัดให้มีโรงเรียนประจำสำหรับเด็กวัยเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะยากจนได้มีโอกาสได้รับการศึกษาโดยมีบุคลากรที่เชี่ยวชาญคอยให้ความรู้และสนับสนุนให้ทุนการศึกษาแก่เด็กที่ด้อยโอกาส
- (ฉ) จัดให้มีสื่อการเรียนการสอนต่างๆ เช่น ตำราเรียน , หนังสือ , รูปภาพ ข้อมูล ที่จะส่งเสริมความเข้าใจเรื่องความเท่าเทียมกันระหว่างหญิงชาย เพื่อจะช่วยเปลี่ยนภาพลักษณ์เรื่องบทบาทในสังคมของผู้หญิง

2.มาตรการด้านสื่อ

- (ก) รัฐต้องใช้สื่อเป็นเครื่องมือในการเผยแพร่การรณรงค์เรื่องการอ่านหนังสือ เรื่องกฎหมายและเรื่องสิทธิที่เท่าเทียมกันของชายและหญิง , การโต้เถียง , การพูดคุยถึงประเด็นปัญหาถึงสิทธิผู้หญิงต่างๆ ให้ผู้หญิงได้รับรู้ถึงสิทธิของตนตามกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ
- (ข) จัดประกวดแข่งขันให้นักเขียนรุ่นใหม่ให้เขียนเรื่องราวที่สนับสนุนการแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อสตรี
- (ค) ใช้งานศิลปะและวรรณกรรม ให้ผู้หญิงได้รับการสอนและแสดงความเข้าใจผ่านงาน ศิลปะได้อย่างอิสระและ ความคิดสร้างสรรค์เป็นโปรแกรมที่ให้นักเขียนได้แสดงผ่านงานเขียน,รูปภาพ,บทเพลง,ละคร , รณรงค์เรื่องความเท่าเทียมกันทางเพศ,ความรุนแรงในครอบครัว
- (ง) จัดให้มีการสร้างภาพยนตร์ ละคร หรือ สารคดีต่างๆ ที่เกี่ยวกับสิทธิของผู้หญิงเพื่อสอดแทรกปัญหาและสิทธิที่ผู้หญิงจะต้องตระหนักถึง โดยรณรงค์อย่างจริงจังไม่ว่าทางโทรทัศน์ , หนังสือพิมพ์

3.ด้านการฝึกอบรมบุคลากร

- (ก) ในกระบวนยุติธรรมนั้นต้องจัดให้มีการฝึกอบรมสำหรับพนักงานเจ้าหน้าที่ต่างๆเกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้พิพากษา , พนักงานอัยการ , ทนายความ , พนักงานในกระบวนการยุติธรรม , ตำรวจและแพทย์ เป็นต้น
- (ข) ปฎิรูปครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาโดยเน้นการพัฒนาครูให้ปรับเปลี่ยนวิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูต้องมีความรู้และแนะนำผู้เรียนได้ พัฒนาครูให้เข้าใจในหลักสูตรที่เปลี่ยนแปลงไปและพัฒนาให้สามารถนำวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบใหม่มาใช้และต้องมีการการวัดผลและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ
- (ค) สร้างเครือข่ายอาสาสมัครเยาวชนเพื่อยุติความรุนแรงต่อเด็กและสตรี ซึ่งจะเป็นผู้นำการปรับเปลี่ยนค่านิยมเกี่ยวกับมิติหญิงชายทั่วประเทศ

(2) มาตรการการบังคับใช้โดยเฉพาะในครอบครัวและชุมชน

- (ก) ควรต้องมีการกำหนดโทษให้หนักขึ้นกรณีผู้กระทำความผิดกระทำความผิดต่อบุพการี
- (ข) ควรต้องมีการกำหนดโทษให้หนักขึ้นสำหรับการกระทำความผิดโดยไตร่ตรองไว้ก่อน
- (ค) ห้ามมิให้มีการยอมความในความผิดอาชญากรรมการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ
- (ง) ต้องรับประกันว่าเหยื่อที่ถูกข่มขืนจะไม่ถูกดำเนินคดีในข้อหาใดๆที่เกี่ยวข้องกับการทำผิดประเวณี
- (จ) ยกเลิกบทบัญญัติกฎหมายที่กำหนดให้มีการยกเว้นโทษ ลดโทษแก่คดีการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ

(3) มาตรการด้านการลงโทษที่ได้ผลและขจัดการลอยนวล

- (ก) กำหนดโทษแก่พนักงานตำรวจที่เพิกเฉยหรือละเลยต่อการปฏิบัติหน้าที่ต่อการสืบสวนเพื่อนำตัวผู้กระทำความผิดอาชญากรรมการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติมาฟ้องร้องดำเนินคดีตามกฎหมาย
- (ข) กำหนดให้ทั้งผู้ที่กระทำความผิดและผู้ที่บังคับให้ผู้อื่นกระทำความผิดต้องรับโทษเท่ากันให้ผู้มีส่วนร่วมกระทำความผิดทุกฝ่ายต้องถูกดำเนินคดีและรับโทษตามกฎหมายเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิด

- (ค) ผู้นำเผ่าหรือผู้นำท้องถิ่นที่เป็นผู้ชี้แนะหรือออกคำสั่งในการก่ออาชญากรรมการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติและความรุนแรงอื่นๆต่อผู้หญิงหรือเด็กหญิงจะต้องถูกดำเนินคดีร่วมกับผู้ที่กระทำความผิดในฐานะผู้ใช้และต้องไม่ให้ระบบชนเผ่ามามีอิทธิพลในการตัดสินคดีหรือตัดสินโทษแทนศาล
- (ง) กำหนดโทษแก่ความผิดที่กระทำต่อผู้เยาว์ ให้ต้องระวางโทษตามบทบัญญัติอื่นที่เกี่ยวข้องกับเด็กโดยเฉพาะและมีอัตราโทษจำคุกมากกว่าเดิมกึ่งหนึ่ง
- (จ) กำหนดโทษแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจและแพทย์นิติเวชจากการทำหรือชู้ว่าจะดำเนินการตรวจสอบความบริสุทธิ์ของผู้หญิงโดยเด็กหรือหญิงไม่ยินยอม(การให้ความยินยอมจะต้องให้ข้อมูลแก่เด็กและหญิงนั้นถึงวัตถุประสงค์และความเสี่ยงของกระบวนการและทางเลือกอื่นๆ)
- (ฉ) การลงโทษผู้กระทำความผิดต้องสอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน

(4) มาตรการการบริการที่เอื้อต่อเหยื่อการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ

- (ก) รัฐต้องจัดหาสิ่งจำเป็นขั้นพื้นฐานในการดูแลสุขภาพให้แก่ประชาชนในพื้นที่ห่างไกลที่ขาดแคลนงบประมาณและอุปกรณ์ทางการแพทย์
- (ข) ต้องมีการคุ้มครองความปลอดภัยแก่ผู้ที่ให้ความช่วยเหลือเหยื่อจากการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ
- (ค) กำหนดให้มีการคุ้มครองความปลอดภัยให้แก่ผู้หญิงที่เป็นเหยื่อ , พยานหรือบุคคลที่ช่วยเหลือหญิงนั้นในระหว่างและหลังจากดำเนินการฟ้องร้องดำเนินคดี
- (ง) เพิ่มพนักงานตำรวจหญิงให้มากขึ้นเพราะพนักงานตำรวจหญิงย่อมมีความเข้าใจในความละเอียดอ่อนของคดีความรุนแรงทางเพศได้ดีกว่าผู้ชาย
- (จ) จัดให้มีสายด่วนรับเรื่องร้องเรียนตลอด 24 ชั่วโมง ให้คำปรึกษาเบื้องต้นในปัญหาข้อกฎหมายหรือปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและเป็นองค์กรกลางประสานบ้านพักฉุกเฉินเมื่อผู้หญิงที่จะหรือตกเป็นเหยื่อต้องการ ทั้งยังต้องมีจัดให้มีนักจิตวิทยาและสถาบันด้านสุขภาพอนามัยคอยช่วยเหลือ
- (ฉ) จัดให้มีบ้านพักฉุกเฉินสำหรับหญิงที่ตกอยู่ในความเสี่ยงต่อการถูกทำอันตรายต่อชีวิตและร่างกายและให้มีการช่วยเหลือทางด้านกฎหมาย

เพื่อให้ผู้หญิงได้รับสิทธิของตนอย่างเหมาะสมในการได้รับค่าชดเชยต่างๆ ทั้งยังต้องมีจัดให้มีนักจิตวิทยาและสถาบันด้านสุขอนามัยคอยช่วยเหลือจากการที่หญิงที่ตกเป็นเหยื่อความรุนแรงต่อสตรีทั้งหลาย

- (ข) มีการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายว่าภายหลังมีการแจ้งหรือมีการร้องทุกข์แล้วห้ามมิให้ผู้ใดลงพิมพ์โฆษณา หรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนด้วยวิธีใดๆ ซึ่งภาพเรื่องราวหรือข้อมูลใดๆ อันน่าจะทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวหรือผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวและกำหนดโทษแก่ผู้ฝ่าฝืน
- (ข) กำหนดให้ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวเข้ารับการตรวจรักษาจากแพทย์เพื่อบำบัดและปรับทัศนคติที่มีต่อผู้หญิง

(5) ดุลยภาพระหว่างการตีความทางศาสนาและการป้องกันความรุนแรงต่อสตรี

- (ก) มีการประชุมเชิงปฏิบัติการปฏิบัติงาน (work shops' training programmes) การสัมมนาที่ให้นักวิชาการทางศาสนาถกกันถึงประเด็นปัญหาอันเกี่ยวกับสิทธิของผู้หญิง สร้างความเข้าใจบุคคลที่เกี่ยวข้องในทางศาสนาและนักวิชาการด้านศาสนาซึ่งผู้นำศาสนาเหล่านี้จะเป็นผู้ที่จะเน้นเรื่องสิทธิมนุษยชนของผู้หญิงเพื่อเผยแพร่คำสอนที่ถูกต้องและสอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนต่อไป
- (ข) ออกโปรแกรมผ่านวิธีการทางศาสนาโดยเปลี่ยนรากฐานทางความคิดและความเข้าใจในเรื่องหลักคำสอนของศาสนาให้ถูกต้องตามเจตนารมณ์ของคำสอนทางศาสนาที่แท้จริง ซึ่งการตีความข้อความจะต้องกระทำโดยเคร่งครัดและตีความอย่างแคบ ไม่คำนึงถึงบริบททางสังคมมาพิจารณาและใช้ความเข้าใจแบบองค์รวมเพื่อป้องกันผู้หญิงจากอคติทั้งหลายทางเพศและกระทรวงศาสนา
- (ค) ปฏิรูปหลักสูตรการเรียนการสอนในเครือข่ายโรงเรียนอิสลาม ปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนใหม่ของกฎหมายอิสลามให้เห็นมุมมองด้านสถานะและบทบาทใหม่ของผู้หญิงที่มีความเท่าเทียมกันกับผู้ชายไม่ว่าจะเป็นเรื่องพิธีกรรมทางศาสนา , การแต่งงาน , ครอบครัวและสังคมเพื่อปลูกฝังเรื่องสิทธิมนุษยชนตั้งแต่วัยเด็ก

(6) มาตรการการเยียวยาและทรัพยากรที่เอื้อต่อเหยื่อ

- (ก) ช่วยให้ผู้หญิงได้รับสิทธิของตนอย่างเหมาะสมในการได้รับค่าชดเชยต่างๆ ทั้งยังต้องมีจัดให้มีนักจิตวิทยาและสถาบันด้านสุขอนามัยคอยช่วยเหลือจากการที่หญิงที่ตกเป็นเหยื่อความรุนแรงต่อสตรีทั้งหลาย
- (ข) เสริมสร้างสถาบันที่ให้ความช่วยเหลือทางด้านสุขภาพจิตและการแพทย์และให้การช่วยเหลือทางกฎหมายที่เหมาะสมเพื่อให้ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อได้รับการเยียวยาที่เหมาะสมและรวดเร็ว ทั้งต้องส่งเสริมให้มีสถาบันที่คอยรวบรวมข้อมูล , ติดตามการร้องเรียน , การวิเคราะห์อาชญากรรมความรุนแรงต่อสตรี
- (ค) ห้ามมิให้มีการตรวจร่างกายของผู้หญิงโดยหญิงนั้นไม่ยินยอม
- (ง) จัดให้มีสถานีตำรวจหญิงและพนักงานสอบสวนหญิงที่ผ่านการฝึกอบรม
- (จ) ต้องมีการรับบุคลากรใหม่ที่ผ่านการฝึกอบรมและมีทัศนคติที่ดีต่อผู้หญิง

(7) มาตรการการมีส่วนร่วมของสตรีและความสัมพันธ์กับครอบครัวและชุมชน

- (ก) กำหนดให้ผู้หญิงสามารถเลือกคู่ครองได้ด้วยตนเองและแต่งงานโดยไม่ต้องขอความยินยอมจากบิดามารดาเมื่อถึงเกณฑ์ตามที่กฎหมายกำหนด
- (ข) กำหนดให้การสมรสต้องกระทำด้วยความยินยอมของทั้งสองฝ่าย
- (ค) ผู้หญิงมีสิทธิที่จะทำงานนอกบ้านหรือออกนอกบ้านได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากสามี
- (ง) ได้กำหนดเหตุหย่าไว้ให้ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกันในการขอหย่า เช่น เรื่องการคบชู้ , ความวิกลจริต , การกระทำความผิดอาญาร้ายแรงต่อคู่สมรสอีกฝ่าย
- (จ) ควรมีการตั้งศาลครอบครัวที่ตัดสินโดยยึดหลักกฎหมายอิสลามโดยเฉพาะ เช่น มีการแยกเขตอำนาจศาลหรือมีศาลศาสนาแต่ละท้องถิ่นอันเป็นศาลเฉพาะที่ใช้กฎหมายอิสลามสำหรับชาวมุสลิมเฉพาะคดีที่พิพาทเกี่ยวกับครอบครัวและมรดกเท่านั้น

ตามที่กล่าวมาทั้งหมดเป็นมาตรการของบรรดารัฐที่นำมาพิจารณาเพื่อเสริมมาตรการของอนุสัญญา CEDAW ออกมาเป็นร่างข้อเสนอแนะฉบับที่ 29 ซึ่งผู้เขียนได้สรุปไว้ในภาคผนวก 1 ท้ายเล่มประกอบกับได้ทำเป็นตารางสรุปเปรียบเทียบข้อเสนอแนะทั่วไปฉบับที่ 29 กับมาตรการของอนุสัญญา CEDAW (ตารางที่ 17 ท้ายภาคผนวก 1) อันจะเสริมมาตรการของอนุสัญญาได้เป็นอย่างดี เนื่องจากรัฐแต่ละรัฐมีปัจจัยต่างๆที่อาจแตกต่างกันในรายละเอียด แต่มาตรการตามอนุสัญญามักจะเกิดขึ้นจากประเทศมหาอำนาจหรือเกิดจากการประชุมระดับโลกที่เน้นความเป็นสากลและยังไม่มี ความเข้าใจถึงรากฐานความเชื่อของบางประเทศอย่างแท้จริง ซึ่งปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติเป็นปัญหาที่มีมาอย่างยาวนานจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเริ่มจากการเข้าใจภูมิหลังของประเทศเหล่านั้น ดังนั้น การนำประสบการณ์ของบรรดารัฐมาเสริมมาตรการของอนุสัญญาจะทำให้แก้ปัญหาได้อย่างตรงจุดและเหมาะสมกับสภาพและปัจจัยของแต่ละประเทศได้อย่างครบถ้วน

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากที่ผู้เขียนได้สรุปมาตรการต่างๆที่จะนำมาเสริมมาตรการตามอนุสัญญาและได้นำเสนอร่างข้อเสนอแนะทั่วไปฉบับที่ 29 ไว้ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว แต่เพื่อความสมบูรณ์และควมมีประสิทธิภาพในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ ผู้เขียนจึงได้นำมาตรการของอนุสัญญา CEDAW ที่ให้การปกป้องสิทธิของสตรีและมาตรการที่เป็นบทเรียนจากบรรดารัฐมาประมวลรวมเข้าด้วยกัน ดังต่อไปนี้

1. กำหนดคำนิยาม ลักษณะและประเภทของความผิดการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ
2. ต้องมีมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติไม่ว่าจะเป็นด้านการศึกษา, สื่อหรือการฝึกอบรมปรับทัศนคติแก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับเหยื่อของการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติทุกฝ่าย
3. ต้องมีมาตรการการบังคับใช้โดยเฉพาะในครอบครัวและชุมชนโดยการกำหนดโทษให้หนักขึ้นกรณีผู้กระทำความผิดและห้ามมิให้มีการยอมความในคดีการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ ทั้งต้องยกเลิกบทบัญญัติกฎหมายที่กำหนดให้มีการยกเว้นโทษ ลดโทษแก่คดีการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ
4. ต้องกำหนดมาตรการด้านการลงโทษที่ได้ผลและขจัดการลอยนวลโดยกำหนดโทษแก่พนักงานตำรวจที่เพิกเฉยหรือละเลยต่อการปฏิบัติหน้าที่ต่อการสืบสวนเพื่อนำตัวผู้กระทำความผิดอาชญากรรมการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติมาฟ้องร้องดำเนินคดีตามกฎหมาย และผู้มีส่วนร่วมกระทำความผิดทุกฝ่ายต้องถูกดำเนินคดีและรับโทษตามกฎหมายเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิด
5. ต้องมีมาตรการการบริการที่เอื้อต่อเหยื่อการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ โดยรัฐต้องจัดหาสิ่งจำเป็นขั้นพื้นฐานในการดูแลสุขภาพให้แก่ประชาชนในพื้นที่ห่างไกลที่ขาดแคลนงบประมาณและ

อุปกรณ์ทางการแพทย์ ทั้งยังต้องเพิ่มพนักงานตำรวจหญิงให้มากขึ้นเพราะพนักงานตำรวจหญิงย่อมนมีความเข้าใจในความละเอียดอ่อนของคดีความรุนแรงทางเพศได้ดีกว่าผู้ชาย

6.จัดให้มีสายด่วนรับเรื่องร้องเรียนตลอด 24 ชั่วโมง ให้คำปรึกษาเบื้องต้นในปัญหาข้อกฎหมายหรือปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและเป็นองค์กรกลางประสานบ้านพักฉุกเฉินเมื่อผู้หญิงที่จะหรือตกเป็นเหยื่อต้องการ ทั้งยังต้องมีจัดให้มีนักจิตวิทยาและสถาบันด้านสุขอนามัยคอยช่วยเหลือ

7.กำหนดให้ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวเข้ารับการตรวจรักษาจากแพทย์เพื่อบำบัดและปรับทัศนคติที่มีต่อผู้หญิง

8.ต้องมีดุลยภาพระหว่างการตีความทางศาสนาและการป้องกันความรุนแรงต่อสตรี โดยเริ่มจากจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (work shops' training programmes) การสัมมนาที่ให้ นักวิชาการทางศาสนากันถึงประเด็นปัญหาอันเกี่ยวกับสิทธิของผู้หญิง สร้างความเข้าใจบุคคลที่เกี่ยวข้องในทางศาสนาและนักวิชาการด้านศาสนาซึ่งผู้นำศาสนาเหล่านี้จะเป็นผู้ที่จะเน้นเรื่องสิทธิมนุษยชนของผู้หญิงเพื่อเผยแพร่คำสอนที่ถูกต้องและสอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน ทั้งต้องออกโปรแกรมผ่านวิธีการทางศาสนาโดยเปลี่ยนรากฐานทางความคิดและความเข้าใจในเรื่องหลักคำสอนของศาสนาให้ถูกต้องตามเจตนารมณ์ของคำสอนทางศาสนาที่แท้จริง ซึ่งการตีความข้อความจะต้องกระทำโดยเคร่งครัดและตีความอย่างแคบ ไม่คำนึงถึงบริบททางสังคมมาพิจารณาและใช้ความเข้าใจแบบองค์รวมเพื่อป้องกันผู้หญิงจากอคติทั้งหลายทางเพศและกระทรวงศาสนา

9.มาตรการการเยียวยาและทรัพยากรที่เอื้อต่อเหยื่อให้ผู้หญิงได้รับสิทธิของตนอย่างเหมาะสมในการได้รับค่าชดเชยต่างๆ ห้ามมิให้มีการตรวจร่างกายของผู้หญิงโดยหญิงนั้นไม่ยินยอม

10.ต้องจัดให้มีสถานีตำรวจหญิงและพนักงานสอบสวนหญิงที่ผ่านการฝึกอบรม มีการรับบุคลากรใหม่ผ่านการฝึกอบรมและมีทัศนคติที่ดีต่อผู้หญิง

11.มาตรการการมีส่วนร่วมของสตรีและความสัมพันธ์กับครอบครัวและชุมชนที่กำหนดให้ผู้หญิงสามารถเลือกคู่ครองได้ด้วยตนเองและแต่งงานโดยไม่ต้องขอความยินยอมจากบิดามารดาเมื่อถึงเกณฑ์ตามที่กฎหมายกำหนด กำหนดให้การสมรสต้องกระทำด้วยความยินยอมของทั้งสองฝ่าย ผู้หญิงมีสิทธิที่จะทำงานนอกบ้านหรือออกนอกบ้านได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากสามี และกำหนดเหตุหย่าไว้ให้ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกันในการขอหย่า

12.ควรมีการตั้งศาลครอบครัวที่ตัดสินโดยยึดหลักกฎหมายอิสลามโดยเฉพาะ เช่น มีการแยกเขตอำนาจศาลหรือมีศาลศาสนาแต่ละท้องถิ่นอันเป็นศาลเฉพาะที่ใช้กฎหมายอิสลามสำหรับชาวมุสลิมเฉพาะคดีที่พิพาทเกี่ยวกับครอบครัวและมรดกเท่านั้น

13. รัฐทั้งหลายจะต้องเคารพต่อหลักสิทธิมนุษยชนตามแนวทางของอนุสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนทั้งหลาย
14. รัฐต้องให้ความร่วมมือและนำข้อเสนอแนะขององค์กรต่างๆเกี่ยวกับสิทธิสตรีไปประยุกต์ใช้และพัฒนาสิทธิของสตรีให้มีความเท่าเทียมกับบุรุษ
15. รัฐต้องนำแนวทางของข้อเสนอแนะของคณะกรรมการการเลือกปฏิบัติต่อสตรีไปปฏิบัติให้เกิดผลอย่างจริงจัง

บทสรุปของการป้องกันและแก้ไขปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติคือต้องทำให้กฎหมายระหว่างประเทศและมาตรการต่างๆตามที่หลายฝ่ายพยายามที่จะเสนอเกิดผลและมีสภาพบังคับใช้อย่างแท้จริง จึงขึ้นอยู่กับการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในสังคมนั้นๆ ประเทศ มิฉะนั้น กฎหมายระหว่างประเทศก็จะเป็นเพียงแนวความคิดของนักนิติศาสตร์ที่อยู่ในโลกของอุดมคติเท่านั้น แนวคิดที่ว่าสังคมนั้นๆจะต้องพร้อมให้ความร่วมมือ ความยินยอม และปฏิบัติตามกฎหมายต่างๆ โดยพร้อมเพียงกันก็ยังไม่ถึง จากบทเรียนทางประวัติศาสตร์ของสังคมนั้นๆ ระหว่างประเทศในการเกิดขึ้นของกฎหมายระหว่างประเทศเป็นการพัฒนาและมีการสะท้อนจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมาแล้วและเป็นเหตุการณ์ที่เลวร้ายจึงจะส่งผลให้เกิดแรงผลักดันในการพัฒนากฎหมายระหว่างประเทศตามมาในภายหลัง อีกทั้ง รัฐต่างๆ มักสงวนท่าทีต่อการพัฒนากฎหมายระหว่างประเทศในส่วนที่มีผลกระทบต่อผลประโยชน์ของรัฐหรือเป็นการจำกัดอำนาจอธิปไตยของตน

ถึงกระนั้น ความสงบสุขที่แท้จริงก็ไม่อาจเกิดขึ้นได้โดยปราศจากกฎหมายระหว่างประเทศ แนวโน้มของการพัฒนาการของกฎหมายระหว่างประเทศในปัจจุบัน จึงควรเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในทางระหว่างประเทศรวมถึงปัจเจกชน เข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการจรรโลงและสร้างสรรค์ให้เกิดสติปัญญาก่อให้เกิดกฎหมายระหว่างประเทศ เพื่อเป็นแรงขับเคลื่อนจากปัจเจกชนให้รัฐตระหนักถึงความสำคัญขององค์ประกอบทางด้านกฎหมาย หากพัฒนาการของกฎหมายในด้านนี้ยังคงไม่เปลี่ยนแปลงและรัฐยังคงเพิกเฉยไม่ให้ความสำคัญต่อปัญหาความรุนแรงต่อสตรี จะทำให้ปัญหาจะยิ่งรุนแรงมากขึ้นตลอดเวลา ในยุคปัจจุบันที่ประเทศต่างๆ ไม่ได้อยู่โดดเดี่ยวอีกต่อไป แต่ละประเทศต้องจำเป็นที่จะต้องพึ่งพาอาศัยประเทศอื่น ผลประโยชน์มหาศาลในทางระหว่างประเทศเป็นที่เย้ายวนใจให้รัฐต่างต้องการจะมีภาพที่ดีในสายตาสังคมโลก องค์การระหว่างประเทศต่างคอยจับตาตรวจสอบอย่างใกล้ชิด แม้ว่าปัญหาความรุนแรงต่อสตรีจะยังไม่หมดไปในทันที แต่การทำให้สังคมโลกได้รับรู้เรื่องราวความทุกข์ทรมานของผู้หญิงเหล่านั้น จะเป็นแรงผลักดันทำให้สังคมโลกได้ร่วมกันกดดันเรียกร้องให้รัฐที่ละเมิดสิทธิมนุษยชนทั้งหลายต้องออกมาชี้แจงและแสดงความรับผิดชอบต่อเรื่องราวสะเทือนใจที่เกิดขึ้น ซึ่งผลที่ตามมาเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น รัฐต่างๆเริ่มที่จะเล็งเห็นความสำคัญและมีความกระตือรือร้นมากขึ้น เริ่มมีการดำเนินการมาตรการต่างๆ มากขึ้น

แม้ระยะแรกเริ่มรัฐทั้งหลายยังไม่สามารถทำให้ปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติหมดไปจากสังคมได้ในทันที การออกอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ ค.ศ. 1979 ถือเป็นก้าวแรกที่สำคัญอันแสดงถึงจุดเปลี่ยนของสิทธิของผู้หญิง แต่เนื่องจากปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติเป็นปัญหาที่ฝังรากลึกอยู่ในสังคมมาเป็นเวลายาวนาน คงเป็นเรื่องยากที่จะแก้ปัญหากลางในระยะเวลาอันรวดเร็วและแม้จะมีบางฝ่ายมองว่ารัฐไม่มีความจริงจังในการแก้ไขปัญหา แต่หากมองอีกมุมหนึ่งอาจเป็นไปได้ว่ารัฐเหล่านั้นต้องตกอยู่ในสถานการณ์ที่ยากลำบากเพราะต้องถูกแรงกดดันจากทั้งสองทาง กล่าวคือ แรงกดดันจากนอกประเทศที่เร่งให้แก้ไขปัญหอย่างรวดเร็วที่สุด แต่ในขณะที่เดียวกันสังคมภายในประเทศยังคงยึดติดกับความเคยชินและความเชื่อที่ฝังแน่นอยู่ในสังคมมาอย่างยาวนาน ซ้ำยังผนวกกับอิทธิพลทางศาสนา ความเชื่อของเผ่า ความอยากรมีอำนาจเหนือกว่าของผู้ชายที่ไม่ต้องการให้ผู้หญิงมาบิบบาททเหนือ ปัจจัยต่างๆเหล่านี้ ยิ่งทำให้ปัญหายิ่งซับซ้อนมากขึ้น อันทำให้รัฐต้องพยายามหาทางประนีประนอมระหว่างความต้องการสุดขั้วทั้งสองด้านให้ไม่เกิดความเปลี่ยนแปลงอย่างกะทันหันจนเกินไปจนอาจทำให้สังคมลุกขึ้นมาต่อต้านรัฐบาลเอง ดังนั้นแล้วทางเดียวที่รัฐจะทำได้ที่จะหาทางที่จะเป็นการประนีประนอมอย่างมากที่สุดต่อทั้งสองฝ่าย เช่นการแก้ไขปัญหอย่างค่อยเป็นค่อยไปเพื่อให้สังคมไม่รู้สึกถึงความเปลี่ยนแปลงที่กะทันหันจนเกินไป ในที่สุดกลไกต่างๆที่ร่วมมือกันในการให้ความช่วยเหลือยังคงต้องเดินหน้าประสานงานกันต่อไปทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชนต่าง องค์กรระหว่างประเทศ นักวิชาการและนักเคลื่อนไหวต่างด้านสิทธิสตรี ต้องให้ระยะเวลาในการปรับตัว การทำความเข้าใจแก่ผู้คนที่ยังคงยึดติดกับวัฒนธรรม ความเชื่อเดิมให้เริ่มจะปรับตัวเข้ากับสิ่งใหม่ トラบไตที่มาตรการต่างๆยังคงดำเนินการต่อไป ผู้หญิงจะได้มีสิทธิและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกับผู้ชายในวันหนึ่ง

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ. พัฒนาแผนปฏิบัติการแม่บทด้านสิทธิมนุษยชนเพื่อเปลี่ยนแปลง ไปสู่ ภาวะปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน, กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยจุฬาลงกรณ์. 2548.

กรมยุโรป กระทรวงการต่างประเทศ. สิทธิมนุษยชน [ออนไลน์]. 2554. แหล่งที่มา: <http://www.europetouch.in.th/detail.act.php?id=35a5n> [9 กันยายน 2554]

กระทรวงการต่างประเทศ. คณะมนตรีสิทธิมนุษยชน : โฉมหน้าใหม่ของกลไกส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในกรอบสหประชาชาติ [ออนไลน์]. 2554. แหล่งที่มา: <http://www2.mfa.go.th/ungeneva/Statement/ViewStatement.aspx?stateId=29> [9 กันยายน 2554]

เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1, กรุงเทพฯ : พลสยาม พรินต์ติ้ง. 2551.

จตุรนต์ ธีระวัฒน์. กฎหมายระหว่างประเทศ, กรุงเทพฯ : วิญญูชน. 2550.

จุมพต สายสุนทร. กฎหมายระหว่างประเทศ เล่ม 1, กรุงเทพฯ: วิญญูชน. 2554.

จรัญ โฆษณานันท์. สิทธิมนุษยชนไร้พรมแดน : ปรัชญา กฎหมายและความเป็นจริงทางสังคม, กรุงเทพฯ: นิตिरธรรม, 2545.

พัชรีย์ มณีธรรมวงศ์. อนุสัญญาว่าด้วยการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบและความรุนแรงต่อ สตรี : กรณีศึกษาการล่วงละเมิดทางเพศ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.2542.

มติชน, “ตาต่อตา ฟันต่อฟัน” อิหร่านอนุญาตให้เหยื่อหญิงหยอดน้ำกรดใส่ตาแก้แค้น “ชายคลั่ง รัก” ทำให้เสียโฉม [ออนไลน์] แหล่งที่มา: http://www.matichon.co.th/news_detail.php?newsid=1305349540&groupid=01&catid=&subcatid [9 กันยายน 2554]

วิชัย ศรีรัตน์. สิทธิมนุษยชนและสิทธิเสรีภาพของชนชาวไทย, นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมมาธิราช 2541.

ลอร์เรน คอร์เนอร์. การทำเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษให้เป็นประโยชน์สำหรับทุกคน
แนวทางที่ตอบสนองต่อมิติหญิงชายและยึดสิทธิเป็นที่ตั้งเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนา,
กรุงเทพฯ: สำนักงานภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้, 2008.

สมาคมสหประชาชาติแห่งประเทศไทย. วารสารสมาคมสหประชาชาติแห่งประเทศไทยปีที่ 57
ฉบับเดือนกันยายน 2553 [ออนไลน์]. 2554. แหล่งที่มา: [http://unat.mfa.go.th/
unatVol2.pdf](http://unat.mfa.go.th/unatVol2.pdf) [9 กันยายน 2554]

สอ เสถบุตร, พจนานุกรม อังกฤษ-ไทย [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: [http://guru.sanook.com
/dictionary/dict_et/?source_page=2&source_location=1&spell=honour&x=0&y
=0](http://guru.sanook.com/dictionary/dict_et/?source_page=2&source_location=1&spell=honour&x=0&y=0) [9 กันยายน 2554]

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม (สศช.), ทิศทางแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 [ออนไลน์].
2555. แหล่งที่มา: [www.nesdb.go.th/Portals/0/news/annual_meet/.../plan11_
comu.pdf](http://www.nesdb.go.th/Portals/0/news/annual_meet/.../plan11_comu.pdf) [14 กุมภาพันธ์ 2555]

กิจการสตรีและสถาบันครอบครัว. อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุก
รูปแบบและพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุก
รูปแบบ : ผลการประชุมและข้อเสนอแนะจากการประชุมคณะกรรมการว่าด้วยการจัดการ
เลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ สมัยที่ 34. กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการสตรีและสถาบัน
ครอบครัว, 2549.

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ,สำนักงาน รายงานประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชนใน
ประเทศไทย ปี 2544-2546 [ออนไลน์]. 2554. แหล่งที่มา: [http://www.nhrc.or.th
/hrsituation25442546.pdf](http://www.nhrc.or.th/hrsituation25442546.pdf) [9 กันยายน 2554]

หอมรดกไทย. การเมืองและการปกครอง [ออนไลน์]. 2554. แหล่งที่มา: [http://www1.mod.go.th/
heritage/nation/neighbour/indonesia3.htm](http://www1.mod.go.th/heritage/nation/neighbour/indonesia3.htm) [9 กันยายน 2554]

ภาษาอังกฤษ

Amnesty International. Violence Against Women in the Name of Honour [online].
2011. available from : [http://www.amnesty.org/en/library/info/ASA33/017/
1999](http://www.amnesty.org/en/library/info/ASA33/017/1999) [20 Sept 2011]

- Amnesty International. Iraq: Decades of Suffering [online]. 2011 . available from : [http:// web.amnesty.org/library/Index/ENGMDE140012005?open&of=ENG-IRQ](http://web.amnesty.org/library/Index/ENGMDE140012005?open&of=ENG-IRQ). [9 Sept 2011]
- Amnesty International. Pakistan: Honour Killings of Girls and Women [online]. 2011. available from : <http://www.amnesty.org/en/library/info/ASA33/018/1999> [24 Dec 2011]
- Antonio Cassese. *International Law* London, Oxford University press, 2005.
- Asylumlaw. Status of Sexual Minorities [online]. 2011. available from: www.asylumlaw.org/docs/.../Jordan%20CU%20SO.pdf [25 Dec 2011]
- BBC. Indian court sentences 10 to hang for honour killing [online]. 2011. available from : <http://www.bbc.co.uk/news/world-south-asia-13704286> [8 June 2011]
- Burgers, J. Herman. *The United Nations Convention against Torture A Handbook on the Convention against Torture and other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment*, London: Martinus Nijhoff Publishers, 1988.
- Catherine Warrick. THE VANISHING VICTIM: CRIMINAL LAW AND GENDER IN JORDAN. Law and Society Review 315 (June 2005): 7.
- Carin Benninger-Budel & Lucinda O'Hanlon. World Organisation Against Torture (OMCT), Violence Against Women in Turkey: A Report to the Committee Against Torture [online]. 2011. available from : http://www.omct.org/files/2004/07/2409/eng_2003_09_turkey.pdf [9 Sept 2011]
- Center for Gender & Refugee studies. Honor Killing: Ms. A's Story [online]. 2011. available from : <http://cgrs.uchastings.edu/campaigns/honor.php> [24 Dec 2011]
- Center for Reproductiverights. The Protocol on the Rights of Women in Africa: An Instrument for Advancing Reproductive and Sexual Rights [online]. 2011. available from : <http://reproductiverights.org/en/document/the-protocol-on->

the-rights-of-women-in-africa-an-instrument-for-advancing-reproductive-and
[24 Dec 2011]

Creeping sharia. India two muslim mothers honor kill daughters for marrying hindus
[online]. 2011 .available from : <http://creepingsharia.wordpress.com/2011/05/14/india-two-muslim-mothers-honor-kill-daughters-for-marrying-hindus/> [14 May 2011]

Claude E. Welch Jr. and Ronal l. Meltzer. Human Rights and Development in Africa
,New York: State University of New York Press, 1984.

Curtis A. Bradley and Jack L. Goldsmith. Customary International Law as Federal Law,
Harvard Law Review 110, (1997): p. 815-821.

Charles de Visscher. Theory and Reality in Public International Law, Princeton, N.J.:
Princeton University, 1968.

Christina Lamb. Women Choose exile as Taliban laws return [online]. 2011. available
from : <http://www.timesonline.co.uk/tol/news/world/asia/article6036521.ece>
[9 Sept 2011]

CNN World. Afghan woman whose nose, ears cut off travels to U.S. [online]. 2011.
available from : http://articles.cnn.com/2010-08-04/world/afghanistan.mutilated.girl.update_1_afghan-women-afghan-woman-taliban?_s=PM:WORLD [24 Dec 2011]

Dan Bilefsky. Virgin Suicides' Save Turks' 'Honor' [online]. 2011. available from :
www.nytimes.com/2006/07/12/world/.../12iht-virgins.2184928.html[9 Sept 2011]

D.J.Harris. Cases and materials on international law, London: Sweet and
Maxwell,1998.

Dicle Kogacioglu, The Tradition Effect: Framing Honor Crimes in Turkey [online]. 2011.
available from : <http://differences.dukejournals.org/content/15/2/118.full.pdf>
[9 Sept 2011]

Division for the Advancement of Women. Violence against women [online]. 2011. available from : <http://www.un.org/womenwatch/daw/vaw/responses/index.htm>[25 Dec 2011]

Division for the Advancement of Women. Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women [online]. 2011. available from : <http://www.un.org/womenwatch/daw/cedaw/protocol/whatis.htm>[9 Sept 2011]

Douglas Jehl. For Shame: A Special Report; Arab Honor's Price: A Woman's Blood [online]. 2011. available from : <http://www.nytimes.com/1999/06/20/world/for-shame-a-special-report-arab-honor-s-price-a-woman-s-blood.html?page-wanted=all&src=pm> [24 Dec 2011]

Division for the Advancement of Women. Convention on th Elimination of All Forms of Discrimination against Women [online]. 2011. available from : <http://www.un.org/womenwatch/daw/cedaw/committee.htm>

Ferris K. Nesheiwat. Honor Crimes in Jordan: Their Treatment Under Islamic and Jordanian Criminal Laws. Penn State International Law Review, 23 (2004) : 251, 253-54.

Fitnat Naa-Adjeley Adjetey. "Religious and Cultural Rights: Reclaiming the African Women's Individuality: The Struggle Between Women's Reproductive Autonomy and African Society and Culture." Am. U. L. Rev. Vol. 44 (1995) : 1351, 1376

Filiz Kardam. The Dynamics of Honor Killings in Turkey prospect for action [online]. 2011. available from : <http://www.unhcr.org/refworld/category,COI,UNFPA,,,46caa4412,0.html>[9 Sept 2011]

Frederick Alexander Mann. Studies in International Law, Oxford: Clarendon Press. 1973.

Gerald Fitzmaurice. Legal Advisors and. Foreign Affairs. American Journal of International Law 59 (1965): 72–86

- Gerald Fitzmaurice. *The Constitution of the Institute of International Law to the Development of International Law*, The Hague: Hague Academy of International Law. 1974.
- Gerison Lansdown. *The reporting process under the convention on the rights of the child*, in *The future of UN human rights treaty monitoring*, edited by Philip Alston and James Crawford, New York: Cambridge University Press. 2000.
- Georg Schwarzenberge. *International Law*, London: Steven & Sons. 1957.
- Hikmahanto Juwana. *Human Rights in Indonesia*, in *Human Rights in Asia A comparative legal study of twelve Asian Jurisdictions , France and the USA*, NY: Routledge. 2006.
- Hussain Mazna, *Take my Riches, Give me Justice: A Contextual Analysis of Pakistan's Honor Crimes Legislation*. Harvard Journal of Law & Gender. Vol. 29 (2006): 226
- H.Steiner & P.Alston. *International Human Rights in Context*, Oxford: Clarendon Press, 1996.
- Hugh Thirlway. *International Customary Law and Codification*, Dordrecht: Kluwer Law International. 1972.
- Human Rights Watch Report. Violence against women in Pakistan [online]. 2011. available from : <http://www.hrw.org/campaigns/pakistan/forms.htm> [9 Sept 2011]
- Human Rights Watch. Crime Or Custom? Violence Against Women In Pakistan [online]. 2011. available from : <http://www.hrw.org/reports/1999/pakistan/> [25 Dec 2011]
- International Labour Organization. Equality of Opportunity in Education and Training [online]. 2011. available from : <http://www.ilo.org/public/english/employment/gems/eeo/edu/inst/pakmwd.htm> [9 Sept 2011]
- Ian Brownlie. *Basic Documents on Human Rights*, Oxford: Clarendon Press. 1971.

- Jennings, R. and Arthur Watts. *Oppenheim's International Law*, Oxford: Oxford University Press. 2008.
- J.G. Starke. *Introduction to International Law*, London: Butterworth Co. (Publishers) Ltd, 1984.
- Jihad watch, [Ukraine: Muslim girl stoned to death for participating in beauty contest](http://www.jihadwatch.org/2011/05/ukraine-muslim-girl-stoned-to-death-for-participating-in-beauty-contest.html) [online]. 2011. available from : <http://www.jihadwatch.org/2011/05/ukraine-muslim-girl-stoned-to-death-for-participating-in-beauty-contest.html> [9 Sept 2011]
- Julian Borger. [In Cold Blood](http://www.gendercide.org/case_honour.html) [online]. 2011. available from : [www. Gendercide.org/case_honour.html](http://www.gendercide.org/case_honour.html) [8 Nov 2011]
- Kayla White. [Honor Killings, The Prince of Wales Collegiate World Youth Manifesto Project \(2003\)](http://www.pwc.k12.nf.ca/cida/manifesto/honor_killings.htm) [online]. 2011. available from : [http://www.pwc.k12.nf.ca/cida/manifesto/honor_killings. Htm](http://www.pwc.k12.nf.ca/cida/manifesto/honor_killings.htm) [24 Dec 2011]
- Kenneth Lasson. "BLOODSTAINS ON A "CODE OF HONOR": THE MURDEROUS MARGINALIZATION OF WOMEN IN THE ISLAMIC WORLD", [Women's Rights Law Reporter](#), Vol. 30, (2009): 12
- Kim Sengupta. [Women who took on the Taliban – and lost](http://www.independent.co.uk/news/world/asia/women-who-took-on-the-taliban-ndash-and-lost-949723.html) [online]. 2011. available from : <http://www.independent.co.uk/news/world/asia/women-who-took-on-the-taliban-ndash-and-lost-949723.html> [9 Sept 2011]
- Lama Abu-Odeh. [Crimes of Honour and the Construction of Gender in Arab Societies](http://www.comparativelawreview.com/ojs/index.php/CoLR/article/viewPDFInterstitial/18/22) [online]. 2011. available from : <http://www.comparativelawreview.com/ojs/index.php/CoLR/article/viewPDFInterstitial/18/22> [24 Dec 2011]
- Lama Abu-Odeh. [Crimes of Honour and the Construction of Gender in Arab Societies](http://www.comparativelawreview.com/ojs/index.php/.../22) [online]. 2011. available from : www.comparativelawreview.com/ojs/index.php/.../22 -, p. 141, 152, 154 [25 Dec 2011]

- Latif, Amir. Honour Killing a Plague Pakistan [online] 2010. available from : http://www.islamonline.net/servlet/Satellite?c=Article_C&cid=1168265536796&pagename=Zone-English-News%2FNWELayout [23 April 2010]
- Lisa Beyer & Jo LeGood. The Price of Honor [online]. 2011 . available from : <http://www.time.com/time/magazine/article/0,9171,990016,00.html2> [24 Dec 2011]
- Mara R. Bustelo. "The Committee on the elimination of discrimination against women at the crossroads," in *The future of UN human rights treaty monitoring*, New York: Cambridge University Press. 2000.
- Manar Waheed, *Domestic Violence in Pakistan: The Tension Between Intervention & Sovereign Autonomy*. Human Rights Law, Vol.29 (2004) : 937, 944-45.
- Mooraj, Anwar. Dishonourable killings [online]. 2011. available from : www.dawn.com/2004/02/02/op.htm#3 [9 Sept 2011]
- Molly Moore. In Turkey, 'Honor Killing' Follows Families to Cities: Women Are Victims of Village Tradition, Wash [online]. 2011. available from : <http://www.library.cornell.edu/colldev/mideast/dilberk.htm> [9 Sept 2011]
- Najam, Neshay. Honor killings in Pakistan [online]. 2011. available from : http://www.crescentlife.com/articles/social%20issues/honorkillings_in_pakistan.htm [9 Sept 2011]
- Nancy K. Kubasek and Gary S. Silverman. *Environmental law*, Upper Saddle River: Pearson Education.2002.
- NECTEC's Lexitron. Dictionary [online]. 2011.available from : http://guru.sanook.com/dictionary/dict_lexitron_et/?source_page=2&source_location=1&spell=honour&x=30&y=11 [9 Sept 2011]
- Philippe Sands. *Principles of international environment law*, Cambridge: Cambridge University Press. 2003.

- P. Stanley Yoder. Female genital cutting in the Demographic and Health Surveys: A critical and comparative analysis, Calverton: Macro International. 2004.
- Rachel A. Ruane. MURDER IN THE NAME OF HONOR: VIOLENCE AGAINST WOMEN IN JORDAN AND PAKISTAN. Emory International Law Review , Vol.14 (2000) : 1549
- Rana Lehr-Lehnardt. Treat Your Women Well: Comparisons and Lessons from an Imperfect Example Across the Waters. Board of Trustees of Southern Illinois University Southern Illinois University Law Journal, Vol. 26 (2002) : 403, 418
- Rana, Hussein. Court invokes Article 98 to sentence man in shooting death of sister [online]. 2000. available from : [http:// www.accessme.com/Jordantimes/The/homenews/homenews3.htm](http://www.accessme.com/Jordantimes/The/homenews/homenews3.htm). [12 March 2000]
- Rebecca E. Boon. THEY KILLED HER FOR GOING OUT WITH BOYS: HONOR KILLINGS IN TURKEY IN LIGHT OF TURKEY'S ACCESSION TO THE EUROPEAN UNION AND LESSONS FOR IRAQ. Hofstra Law Review Vol.815 (2006): 840.
- Robert Y. Jennings. Recent Developments in the International Law Commission: Its Relation to the Sources of International Law. International and Comparative Law Quarterly 13, (1964): 385-397, at 385
- Robert Y. Jennings. "Treaties as Legislation," in *Jus et Societas: Essays in Tribute to Wolfgang Friedmann*, Hague: Martinus Nijhoff Publishers. 1979.
- Rosalyn Higgins. *Problems and Process, International Law and How We Use It*, New York : Oxford University Press. 1994.
- Say no unite to end violence against women. honour killings [online]. 2011. available from : <http://www.saynotoviolence.org/search/node/honour%20killings> [9 Sept 2011]
- Schachter. The Evolving International Law of Development. J.Transnat , 15 (1976): 1-6.

Sebnem Arsu. Turks to Fight ‘Honor Killings’ of Women [online]. 2011. available from : www.nytimes.com/2005/05/16/international/europe/16turkey.html [9 Sept 2011]

Sioux city Journal. Susan Zima : When Brothers Kill Sisters [online]. 2011. available from : http://www.siouxcityjournal.com/news/state-and-regional/obituaries/article_acb91e39-772d-57ea-aaa8-aa31069a2113.html [24 Dec 2011]

Scott Davidson. Human Rights, Buckingham: Open University Press. 1993.

Sydney D. Bailey and Sam Daws. The Procedure of the UN security Council , London: Oxford press. 1998.

Theodor Meron, Human Rights Law-Making in the United Nations. A Critique of Instruments and Process, New York: Oxford University Press. 1986.

Theodor Meron. Revival of Customary Humanitarian Law. American Journal of International Law 99, 4 (2005): 817-876, at 834

Thomas Buergenthal. International Human Rights and international education, Washington D.C.: U.S. National Commission for UNESCO. 1976.

Observer. Death before Dishonour [online].2011 . available from : <http://www.guardian.co.uk/world/2004/nov/21/gender.features> [24 Dec 2011]

Oscar Schachter. International Law in Theory and Practice, Dordrecht : Martinus Nijhoff Publishers. 1991.

Oscar Schachter. “Entangled Treaty and Custom,” in International Law at a Time of Perplexity: Essays in Honour of Shabtai Rosenne, Dordrecht: Martinus Nijhoff Publishers. 1989.

Office of the United Nations. High Commissioner for Human Rights [online]. 2012. available from : <http://www2.ohchr.org/english/bodies/cedaw/sessions.htm> [20 Jan 2012]

- United Nations Human Rights. Universal Periodic Review [online]. 2011. available from : <http://www.ohchr.org/en/hrbodies/upr/pages/uprmain.aspx>[25 Dec 2011]
- United Nations. Women : Challenges to the Year 2000, New York : United Nations Department of Public Information. 1997.
- Unama. SILENCE IS VIOLENCE End the Abuse of Women in Afghanistan [online]. 2011. available from : <http://unama.unmissions.org/Portals/UNAMA/vaw-english.pdf> [9 Sept 2011]
- United Nation. CEDAW – The Convention at work [online]. 2011. available from : <http://www.un.org/womenwatch/daw>. [25 Jan 2011]
- United Nations Treaty Collection, International Covenant on Civil and Political Rights [online]. 2011. available from : http://treaties.un.org/pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=IV-4&chapter=4&lang=en [9 Sept 2011]
- United Nations Treaty Collection. Optional Protocol to the Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women [online]. 2011. available from : http://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=IV-8-b&chapter=4&lang=en [9 Sept 2011]
- UN Women. Women, War & Peace [online]. 2011. available from : http://www.womenwarpeace.org/webfm_send/1632 [25 Dec 2011]
- UN WOMEN. Timeline of policy commitments and international agreements [online]. 2011. available from : <http://www.endvawnow.org/en/articles/302-timeline-of-policy-commitments-and-international-agreements-.html> [25 Dec 2011]
- UNWOMEN. ENDING VIOLENCE AGAINST WOMEN AND GIRLS PROGRAMMING ESSENTIALS: Monitoring and Evaluation [online]. 2011. available from : <http://www.endvawnow.org/en/articles/302-timeline-of-policy-commitments-and-international-agreements-.html> [14 Nov 2011]

- UN News Centre. Curbing sexual violence in conflict is ‘mission irresistible’ for new UN envoy [online]. 2011. available from : <http://www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=33723> [15 Nov 2011]
- Vitit Muntarbhorn. “Human rights in the era of Thailand Inc” in Human Rights in Asia: A comparative legal study of twelve Asian Jurisdictions , France and the USA, NY: Routledge. 2006.
- William R Slomanson. Fundamental Perspectives on International Law , New York: Thomson West. 2003.
- Women in Law and Development in Africa News. The African Charter on Human and People’s Rights & the Additional Protocol on Women’s Rights [online]. 2011. available from : <http://site.mweb.co.zw/wildaf/news5.html> [21 Nov 2011]
- Wendy M. Gonzalez. KARO KARI: HONOR KILLING. Buffalo Women's Law Journal , Vol 22 (2000-2001) : 165
- Win News. More Tribal ‘Honor’ Killings in Feudal Pakistan [online]. 2011. available from : <http://www.highbeam.com/doc/1G1-62793838.html> [24 Dec 2011]
- Women’s Human Rights. Human Rights Watch World Report 2001: Women's Human Rights [online]. 2011. available from : <http://www.hrw.org/legacy/wr2k1/women/> [24 Dec 2011]
- Yasmin, lailufar. Law and order situation and gender based violence [online].2011. available from : http://www.rcss.org/policy_studies/ps_16_3.html [9 Sept 2011]
- Zaheer Undin Bahur. Violence Against Women in Pakistan : Current realities and strategies for change. Master of Arts Degree Arts European University.2007

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ร่างข้อเสนอแนะทั่วไปลำดับที่ 29
มาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคทาเพื่อรักษาเกียรติ
(Measures to prevent and remedy honour killings)
สมัยประชุมที่ ...(2012)

ความเป็นมา

1. ความรุนแรงบนพื้นฐานของเพศภาพ (gender) เป็นการเลือกปฏิบัติรูปแบบหนึ่ง ซึ่งเป็นอุปสรรคร้ายแรงต่อการที่สตรีจะสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพบนฐานของความเสมอภาคกับบุรุษ
2. เมื่อปี ค.ศ. 1989 คณะกรรมการได้แนะนำให้รัฐระบุข้อมูลเกี่ยวกับความรุนแรงและมาตรการที่ใช้ในการจัดการกับปัญหาดังกล่าว ไว้ในรายงานของรัฐ (ข้อเสนอแนะทั่วไปที่ 12 สมัยประชุมที่แปด)
3. *คณะกรรมการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี*
 โดยคำนิ้ง ถึงมาตรา 2,5,11,12และมาตรา 16 ของอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ กำหนดให้รัฐภาคีดำเนินการเพื่อคุ้มครองสตรีจากความรุนแรงไม่ว่าในรูปแบบใดที่เกิดขึ้นภายในครอบครัว ที่ทำงาน หรือ ที่อื่นใดในการดำรงชีวิตทางสังคม
4. โดยความห่วงใยว่าปัญหาความรุนแรงต่อสตรีและการปฏิบัติตามประเพณีอื่นๆในลักษณะที่เป็นอันตรายต่อชีวิตและร่างกายของสตรียังคงดำเนินอยู่
5. โดยสังเกตด้วยความยินดี ว่ารัฐบาลของประเทศที่ยังมีวิถีปฏิบัติดังกล่าว องค์กรสตรีระดับชาติ องค์กรพัฒนาเอกชนและหน่วยงานเฉพาะด้าน องค์กรสตรีแห่งสหประชาชาติและคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ยังได้ให้ความสำคัญต่อประเด็นปัญหาดังกล่าว โดยตระหนักเป็นพิเศษว่าวิถีปฏิบัติตามประเพณีที่มีความรุนแรงต่อสตรี มีผลร้ายแรงต่อความปลอดภัยในชีวิตและร่างกายต่อสตรี
6. โดยสังเกตด้วยความสนใจ ถึงการศึกษาของผู้รายงานพิเศษว่าด้วยเรื่องความรุนแรงต่อสตรี สาเหตุและผลลัพธ์ และผู้รายงานพิเศษว่าด้วยเรื่องการสังหารนอกกระบวนการยุติธรรมและการสังหารโดยพลการ
7. โดยตระหนัก ว่าสตรีทั้งหลายกำลังดำเนินปฏิบัติที่สำคัญด้วยตนเอง ในอันที่จะชี้ให้เห็นและต่อสู้กับวิถีปฏิบัติที่ส่งผลร้ายต่อชีวิตและร่างกายของสตรี
8. โดยเชื่อมั่น ว่าปฏิบัติที่สำคัญทั้งของสตรีและกลุ่มอื่นๆที่สนใจ จำเป็นจะต้องได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมจากรัฐบาล

9. โดยสังเกตด้วยความห่วงใยอย่างยิ่ง ว่ายังคงมีแรงกดดันทั้งด้านวัฒนธรรม ประเพณีและเศรษฐกิจซึ่งทำให้วิถีปฏิบัติที่เปื้อนอันตราย เช่น การฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ ยังคงดำรงอยู่ต่อไป

เสนอแนะ ต่อรัฐภาคีให้มีมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อสตรี

ความเห็นทั่วไป

10. “เลือกปฏิบัติต่อสตรี” ถ้อยตามมาตรา 1 ของอนุสัญญา CEDAW หมายถึง ความรุนแรงบนพื้นฐานของเพศภาพ ได้แก่ ความรุนแรงที่กระทำต่อสตรีเพราะเป็นผู้หญิง หรือมีผลกระทบต่อสตรีอย่างรุนแรงเป็นพิเศษ ซึ่งรวมถึงการทำร้ายหรือทำให้เจ็บปวดในทางร่างกาย จิตใจ หรือทางเพศ การข่มขู่ว่าจะทำร้าย การบังคับและการลิดรอนเสรีภาพอื่น ๆ ความรุนแรงบนพื้นฐานของเพศภาพอาจเป็นการละเมิดบทบัญญัติเฉพาะต่างๆ ของอนุสัญญา ไม่ว่าจะบทบัญญัตินั้นจะกล่าวถึงความรุนแรงไว้อย่างชัดเจนหรือไม่ก็ตาม

11. “ความรุนแรงต่อสตรี” ถ้อยตามข้อเสนอแนะทั่วไปที่ 12 และ 19 ที่กำหนดให้ “การเลือกปฏิบัติต่อสตรี” รวมถึงความรุนแรงบนพื้นฐานของเพศภาพ ได้แก่ ความรุนแรงที่กระทำต่อสตรีเพราะเป็นผู้หญิงหรือมีผลกระทบต่อสตรีอย่างรุนแรงเป็นพิเศษ ซึ่งรวมถึงการทำร้ายหรือทำให้เจ็บปวดในทางร่างกาย จิตใจ หรือทางเพศ การข่มขู่ว่าจะทำร้าย การบังคับและการลิดรอนเสรีภาพอื่น ความรุนแรงบนพื้นฐานของเพศภาพอาจเป็นการละเมิดบทบัญญัติเฉพาะต่างๆ ของอนุสัญญา ไม่ว่าจะบทบัญญัติจะกล่าวถึงความรุนแรงไว้อย่างชัดเจนหรือไม่ก็ตามและรวมถึง สิทธิในชีวิต , สิทธิที่จะไม่ถูกทรมาน หรือได้รับการปฏิบัติหรือถูกล่วงโทษอย่างโหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือทำลายความเป็นมนุษย์ , สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองอย่างเสมอภาคตามหลักปฏิบัติด้านมนุษยธรรมในยามที่มีการสู้รบด้วยอาวุธทั้ง ระหว่างประเทศและภายในประเทศ , สิทธิในเสรีภาพและความปลอดภัยของบุคคล , สิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองอย่างเสมอภาคตามกฎหมาย , สิทธิด้านความเสมอภาคในครอบครัว , สิทธิที่จะมีสุขภาพกายและจิตดีตามมาตรฐานสูงสุดที่จะเป็นไปได้ , สิทธิที่จะมีสภาพการทำงานที่เป็นธรรมและยอมรับได้ (อนุสัญญานี้ครอบคลุมถึงความรุนแรงที่กระทำโดยเจ้าหน้าที่รัฐ การกระทำดังกล่าวนอกจากจะเป็นการละเมิดอนุสัญญานี้ ยังอาจเป็นการละเมิดพันธกรณีของรัฐตามกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและอนุสัญญาอื่น ๆ ด้วย)

12. ตัวชี้วัดหรือข้อบ่งชี้เรื่องความรุนแรงต่อสตรี ได้แก่ การข่มขืน , การบังคับให้เป็นโสเภณี , การเผาหรือการใช้สารเคมีกระทำต่อผู้ที่ตกเป็นเหยื่อ , การบังคับผู้หญิงให้เผาตัวเองหรือบังคับให้ฆ่าตัวตาย , การทำร้ายทุบตีหรือทำให้พิการ , การซื้อขายผู้หญิงเพื่อแต่งงานหรือเพื่อชำระหนี้หรือระงับข้อพิพาท , การบังคับแต่งงาน , การจำกัดสิทธิในการเลือกคู่ครองของผู้หญิง , การสมรสก่อนบรรลุนิติภาวะ , การแข่งคุกคามว่าจะทำร้ายหรือทำอันตรายแก่หญิง , การบังคับให้หย่า , การบังคับให้เสพสารเสพติด , การห้ามรับมรดก , การจำกัด สิทธิของผู้หญิงในการเข้าถึงการศึกษาและการจ้างงานและเข้าถึงบริการด้านสุขภาพ , การไม่อนุญาตให้ทำงานนอกบ้าน , การสมรสกับหญิงมากกว่าหนึ่งคนโดยไม่คำนึงถึงบทบัญญัติของกฎหมายและการกระทำอื่นใดที่มีลักษณะคล้ายกันกับที่ว่ามานี้

13. ความรุนแรงต่อสตรีด้านวิธีปฏิบัติแบบดั้งเดิมและวัฒนธรรมที่เป็นอันตรายต่อสตรี (Violence against Women: harmful traditional and cultural practices) เป็นความรุนแรงต่อสตรีที่มีรากฐานหรือเกี่ยวเนื่องมาจากความเชื่อ วัฒนธรรม ศาสนาหรือแนวปฏิบัติของท้องถิ่น อันได้แก่

- (1) อาชญากรรมที่เกี่ยวกับชื่อเสียงเกียรติยศ (crimes in the name of honour)
- (2) ความรุนแรงที่เกี่ยวกับสินสอด (Dowry related violence)
- (3) การปากรด (acid throwing)
- (4) การแต่งงานก่อนวัยอันควร (Early marriage)
- (5) การบังคับแต่งงาน (forced marriage)
- (6) การเลือกเพศทารกและการละเลยทารกหญิง (Sex selection and neglect of infant girls)
- (7) การขลิบอวัยวะเพศหญิง (Female genital mutilation)
- (8) การล่าแม่มด (witchcraft killing)
- (9) ...

14. “อาชญากรรมที่กระทำในนามของชื่อเสียงเกียรติยศ” (crimes in the name of honour) หมายถึง การฆ่าผู้หญิงอันมีสาเหตุมาจากเรื่องความประพฤติทางเพศ ที่ครอบครัวและสังคมเห็นว่าไม่เหมาะสมสร้างความอับอายมาสู่ครอบครัวหรือเผ่า

15. ประเภทของการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ ได้แก่

- (1) ผู้หญิงที่ถูกกล่าวอ้างว่ามีการล่วงประเวณีกับผู้ที่มีไม่ใช่คู่สมรส (Outside marriage)
- (2) ผู้หญิงที่เป็นเหยื่อจากการถูกข่มขืน (Rape victims)
- (3) เลือกว่าคู่ครองด้วยตนเอง (Honour killings for choosing a marriage partner)
- (4) สตรีที่เรียกร้องที่จะขอหย่าขาดกับสามี (Honour killings of women seeking divorce)
- (5) การฆ่าเพื่อรักษาเกียรติปลอม (Fake Honour killings)

ข้อเสนอแนะเฉพาะด้าน

16. จากความต่าง ๆ เหล่านี้ คณะกรรมการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีเสนอแนะว่า

- (1) มาตรการในการป้องกันปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ

1. ด้านการศึกษา

- (ก) มีการจัดชั้นเรียนพิเศษสำหรับหญิงที่แต่งงานแล้วให้ได้เรียนรู้เกี่ยวกับหลักสูตรการจัดการบ้านเรือนและการพัฒนาเด็กและการเจริญเติบโตของเด็ก
- (ข) มีการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาให้บรรจุวิชาสิทธิมนุษยชน , สิทธิสตรี , ความเป็นประชาธิปไตยและการเลือกตั้งเข้าไปในหลักสูตรการเรียนการสอนใหม่

- (ค) เพื่อจูงใจให้นักเรียนได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่องไมให้นักเรียนหญิงที่ต้องออกจากโรงเรียนกลางคืน รัฐบาลจึงได้ออกโปรแกรมเฉพาะสำหรับเด็กโดยได้ให้การช่วยเหลือด้านอาหาร และจัดให้มีโรงเรียนใกล้ที่พักอาศัยเพื่อกระตุ้นจูงใจให้นักเรียนมาเข้าเรียน
- (ง) จัดให้มีหลักสูตรการเรียนการสอนภาคค่ำ (evening schools) เพื่อเพิ่มโอกาสให้กับนักเรียนทั้งชายและหญิงที่ไม่สามารถเข้าเรียนในภาคปกติ
- (จ) จัดให้มีโรงเรียนประจำสำหรับเด็กวัยเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะยากจนได้มีโอกาสได้รับการศึกษาโดยมีบุคลากรที่เกี่ยวข้องคอยให้ความรู้และสนับสนุนให้ทุนการศึกษาแก่เด็กที่ด้อยโอกาส
- (ฉ) จัดให้มีสื่อการเรียนการสอนต่างๆ เช่น ตำราเรียน , หนังสือ , รูปภาพข้อมูล ที่จะส่งเสริมความเข้าใจเรื่องความเท่าเทียมกันระหว่างหญิงชายเพื่อจะช่วยให้เปลี่ยนภาพลักษณ์เรื่องบทบาทในสังคมของผู้หญิง
- (ช) มีการบรรจุวิชาเพศศึกษาเข้าไปในหลักสูตรการเรียนการสอนของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาเพื่อให้ข้อมูลและความเข้าใจแก่เด็กและป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนไม่พึงประสงค์

2.มาตรการด้านสื่อ

- (ก) จัดให้มีการนำประเด็นของกฎหมายที่เกี่ยวกับผู้หญิงมาถกเถียงถึงข้อดีข้อเสียและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อสถานะและสิทธิของประชาชน ซึ่งมีการถ่ายทอดออกอากาศทางโทรทัศน์
- (ข) ใช้สื่อเป็นเครื่องมือในการเผยแพร่การรณรงค์เรื่องการอ่านหนังสือเรื่องกฎหมายและเรื่องสิทธิที่เท่าเทียมกันของชายและหญิง , การโต้เถียง , การพูดคุยถึงประเด็นปัญหาถึงสิทธิของผู้หญิงให้ผู้หญิงได้รับรู้ถึงสิทธิของตนตามกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ
- (ค) จัดให้มีโรงภาพยนตร์หรือโรงละคร เกี่ยวกับวัฒนธรรม ซึ่งมีอิทธิพลต่อความเชื่อและมีผลต่อพฤติกรรมของคนในสังคม
- (ง) จัดประกวดแข่งขันให้นักเขียนรุ่นใหม่ให้เขียนเรื่องราวที่สนับสนุนการแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อสตรี
- (จ) ใช้งานศิลปะและวรรณกรรม ให้ผู้หญิงได้รับการสอนและแสดงความเข้าใจผ่านงานศิลปะได้อย่างอิสระและความคิดสร้างสรรค์ เป็นโปรแกรมที่ให้นักเขียนได้แสดงผ่านงานเขียนผ่านรูปภาพ , ผ่านทางบทเพลง , ละคร , รณรงค์เรื่องความเท่าเทียมกันทางเพศ , ความรุนแรงในครอบครัว

3.ด้านการฝึกอบรม

- (ก) ในกระบวนการยุติธรรมนั้น ต้องจัดให้มีการฝึกอบรมสำหรับพนักงานเจ้าหน้าที่ต่างๆเกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้พิพากษา , พนักงานอัยการ , ทนายความ , พนักงานในกระบวนการยุติธรรม , ตำรวจและแพทย์

- (ข) ควรให้มีการตั้งศาลครอบครัวและศาลผู้หญิงให้มีอำนาจในการพิจารณาคดีที่เกี่ยวข้องกับผู้หญิงโดยเฉพาะและที่สามารถแก้ไขปัญหาก็เกี่ยวข้องกับความรุนแรงต่อผู้หญิงโดยตรง
- (ค) ให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายและจัดอบรมโดยหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจได้รับทราบถึงปัญหาความรุนแรงต่อสตรี กฎหมายที่มีการปรับปรุงเพื่อเอื้อต่อการคุ้มครองเด็กและสตรี
- (ง) ปฏิรูปครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาโดยเน้นการพัฒนาครูให้ปรับเปลี่ยนวิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ต้องมีความรู้และแนะนำผู้เรียนได้ พัฒนาครูให้เข้าใจในหลักสูตรที่เปลี่ยนแปลงไปและพัฒนาให้สามารถนำวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบใหม่มาใช้และต้องมีการการวัดผลและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ
- (จ) สร้างเครือข่ายอาสาสมัครเยาวชนเพื่อยุติความรุนแรงต่อเด็กและสตรีซึ่งจะเป็นผู้นำการปรับเปลี่ยนค่านิยมเกี่ยวกับมิติหญิงชายทั่วประเทศ
- (ฉ) กระตุ้นให้ผู้ชายร่วมจัดกิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็กและสตรี, การจัดประกวดผลงานต่างๆ เช่น ภาพวาด, คำขวัญ, เรียงความ

17. (2) มาตรการการบังคับใช้โดยเฉพาะในครอบครัวและชุมชน

- (ก) ควรต้องมีการกำหนดโทษให้นักขึ้นกรณีผู้กระทำความผิดกระทำความผิดต่อบุพการี
- (ข) ควรต้องมีการกำหนดโทษให้นักขึ้นสำหรับการกระทำความผิดโดยไตร่ตรองไว้ก่อน
- (ค) ห้ามมิให้มีการยอมความในความผิดอาชญากรรมการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ
- (ง) ต้องรับประกันว่าเหยื่อที่ถูกข่มขืนจะไม่ถูกดำเนินคดีในข้อหาใดๆ ที่เกี่ยวกับการทำผิดประเวณี
- (จ) ยกเลิกบทบัญญัติกฎหมายที่กำหนดให้มีการยกเว้นโทษ ลดโทษแก่คดีการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ
- (ฉ) ยกเลิกบทบัญญัติกฎหมายที่อนุญาตให้สมาชิกในครอบครัวผู้เสียหายสามารถยุติคดีหรือยอมความ (drop charges) ในคดีการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ

18. (3) มาตรการด้านการลงโทษที่ได้ผลและจัดการลายนวล

- (ก) กำหนดโทษแก่พนักงานตำรวจที่เพิกเฉยหรือละเลยต่อการปฏิบัติหน้าที่ต่อการสืบสวนเพื่อนำตัวผู้กระทำความผิดอาชญากรรมการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติมาฟ้องร้องดำเนินคดีตามกฎหมาย
- (ข) กำหนดให้ทั้งผู้ที่กระทำความผิดและผู้ที่ยังคงให้ผู้อื่นกระทำความผิด ต้องรับโทษเท่ากัน
- (ค) กำหนดให้ผู้มีส่วนร่วมกระทำความผิดทุกฝ่ายต้องถูกดำเนินคดีและรับโทษทางกฎหมาย เช่นเดียวกับผู้กระทำความผิด

- (ง) ผู้นำเผ่าหรือผู้นำท้องถิ่นที่เป็นผู้ชี้แนะหรือออกคำสั่งในการก่ออาชญากรรมการค้าเพื่อรักษาเกียรติและความรุนแรงอื่น ๆ ต่อผู้หญิงหรือเด็กหญิงจะต้องถูกดำเนินคดีร่วมกับผู้ที่กระทำความผิดในฐานะผู้ใช้และต้องไม่ให้ระบบชนเผ่ามามีอิทธิพลในการตัดสินคดีหรือตัดสินโทษแทนศาล
- (จ) กำหนดโทษแก่ความผิดที่กระทำต่อผู้เยาว์ ให้ต้องระวางโทษตามบทบัญญัติอื่นที่เกี่ยวข้องกับเด็กโดยเฉพาะและให้มีอัตราโทษจำคุกมากกว่าเดิมกึ่งหนึ่ง
- (ฉ) กำหนดโทษแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจและแพทย์นิติเวชจากการทำหรือเชื่อว่า จะดำเนินการตรวจสอบความบริสุทธิ์ของผู้หญิงโดยเด็กหรือหญิงไม่ยินยอม (การให้ความยินยอมจะต้องให้ข้อมูลแก่เด็กและหญิงนั้นถึงวัตถุประสงค์และความเสี่ยงของกระบวนการและทางเลือกอื่นๆ)

19. (4) มาตรการการบริการที่เอื้อต่อเหยื่อการค้าเพื่อรักษาเกียรติ

- (ก) รัฐต้องจัดหาสิ่งจำเป็นขั้นพื้นฐานในการดูแลสุขภาพให้แก่ประชาชนในพื้นที่ห่างไกลที่ขาดแคลนงบประมาณและอุปกรณ์ทางการแพทย์
- (ข) ต้องมีการคุ้มครองความปลอดภัยแก่ผู้ที่ให้ความช่วยเหลือเหยื่อจากการค้าเพื่อรักษาเกียรติ
- (ค) กำหนดให้มีการคุ้มครองความปลอดภัยให้แก่ผู้หญิงที่เป็นเหยื่อ, พยานหรือบุคคลที่ช่วยเหลือหญิงนั้นในระหว่างและหลังจากดำเนินการฟ้องร้องดำเนินคดี
- (ง) เพิ่มพนักงานตำรวจหญิงให้มากขึ้นเพราะพนักงานตำรวจหญิงย่อมมีความเข้าใจในความละเอียดอ่อนของคดีความรุนแรงทางเพศได้ดีกว่าผู้ชาย
- (จ) จัดให้มีสายด่วนรับเรื่องร้องเรียนตลอด 24 ชั่วโมง ทั้งยังต้องมีจัดให้มีนักจิตวิทยาและสถาบันด้านสุขอนามัยคอยช่วยเหลือจากการที่หญิงที่ตกเป็นเหยื่อความรุนแรงต่อสตรีทั้งหลาย
- (ฉ) จัดให้มีบ้านพักฉุกเฉินสำหรับหญิงที่ตกอยู่ในความเสี่ยงต่อการถูกทำอันตรายต่อชีวิตและร่างกายและให้มีการช่วยเหลือทางด้านกฎหมาย เพื่อให้ผู้หญิงได้รับสิทธิของตนอย่างเหมาะสมในการได้รับค่าชดเชยต่างๆ ทั้งยังต้องมีจัดให้มีนักจิตวิทยาและสถาบันด้านสุขอนามัยคอยช่วยเหลือจากการที่หญิงที่ตกเป็นเหยื่อความรุนแรงต่อสตรีทั้งหลาย
- (ช) มีการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายว่าภายหลังมีการแจ้งหรือมีการร้องทุกข์แล้วห้ามมิให้ผู้ใดลงพิมพ์โฆษณาหรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนด้วยวิธีใดๆ ซึ่งภาพ เรื่องราว หรือข้อมูลใดๆ อันน่าจะทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวหรือผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวและกำหนดโทษแก่ผู้ฝ่าฝืน

(ช) กำหนดให้ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวเข้ารับการตรวจรักษาจากแพทย์

20. (5) ดุลยภาพระหว่างการตีความทางศาสนาและการป้องกันความรุนแรงต่อสตรี

(ก) มีการประชุมเชิงปฏิบัติการ (work shops' training programmes) การสัมมนาที่ให้นักวิชาการทางศาสนาถกกันถึงประเด็นปัญหาอันเกี่ยวกับสิทธิของผู้หญิง สร้างความเข้าใจบุคคลที่เกี่ยวข้องในทางศาสนาและนักวิชาการด้านศาสนาซึ่งผู้นำศาสนาเหล่านี้จะเป็นผู้ที่จะเน้นเรื่องสิทธิมนุษยชนของผู้หญิงเพื่อเผยแพร่คำสอนที่ถูกต้องและสอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนต่อไป

(ข) ออกโปรแกรมผ่านวิธีการทางศาสนาโดยเปลี่ยนรากฐานทางความคิดและความเข้าใจในเรื่องหลักคำสอนของศาสนาให้ถูกต้อง ตามเจตนารมณ์ของคำสอนทางศาสนาที่แท้จริง ซึ่งการตีความข้อความจะต้องกระทำโดยเคร่งครัดและตีความอย่างแคบ ไม่ค้ำนึ่งถึงบริบททางสังคมมาพิจารณาและใช้ความเข้าใจแบบองค์รวม เพื่อป้องกันผู้หญิงจากอคติทั้งหลายทางเพศและกระทรวงศาสนา

(ค) ปฏิรูปหลักสูตรการเรียนการสอนในเครือข่ายโรงเรียนอิสลาม ปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนใหม่ของกฎหมายอิสลามให้เห็นมุมมองด้านสถานะและบทบาทใหม่ของผู้หญิงที่มีความเท่าเทียมกันกับผู้ชายไม่ว่าจะเป็นเรื่องพิธีกรรมทางศาสนา , การแต่งงาน , ครอบครัว และสังคมเพื่อปลูกฝังเรื่องสิทธิมนุษยชนตั้งแต่วัยเด็ก

21. (6) มาตรการการเยียวยาและทรัพยากรที่เอื้อต่อเหยื่อ

(ก) ช่วยให้ผู้หญิงได้รับสิทธิของตนอย่างเหมาะสมในการได้รับค่าชดเชยต่างๆ ทั้งยังต้องมีจัดให้มีนักจิตวิทยาและสถาบันด้านสุขภาพจิตคอยช่วยเหลือจากการที่หญิงที่ตกเป็นเหยื่อความรุนแรงต่อสตรีทั้งหลาย

(ข) เสริมสร้างสถาบันที่ให้ความช่วยเหลือทางด้านสุขภาพจิตและการแพทย์และให้การช่วยเหลือทางกฎหมายที่เหมาะสมเพื่อให้ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อได้รับการเยียวยาที่เหมาะสมและรวดเร็ว ทั้งต้องส่งเสริมให้มีสถาบันที่คอยรวบรวมข้อมูล , ติดตามการร้องเรียน , การวิเคราะห์อาชญากรรมความรุนแรงต่อสตรี

(ค) ห้ามมิให้มีการตรวจร่างกายของผู้หญิงโดยหญิงนั้นไม่ยินยอม

(ง) จัดให้มีสถานีตำรวจหญิงและพนักงานสอบสวนหญิงที่ผ่านการฝึกอบรม

(จ) ต้องมีการรับบุคลากรใหม่ที่ผ่านการฝึกอบรมและมีทัศนคติที่ดีต่อผู้หญิง

22. (7) มาตรการการมีส่วนร่วมของสตรีและความสัมพันธ์กับครอบครัวและชุมชน

(ก) กำหนดให้ผู้หญิงสามารถเลือกคู่ครองได้ด้วยตนเองและแต่งงานโดยไม่ต้องขอความยินยอมจากบิดามารดาเมื่อถึงเกณฑ์ตามที่กฎหมายกำหนด

- (ข) กำหนดให้การสมรสต้องกระทำด้วยความยินยอมของทั้งสองฝ่าย
- (ค) ผู้หญิงมีสิทธิที่จะทำงานนอกบ้านหรือออกนอกบ้านได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากสามี
- (ง) ได้กำหนดเหตุหย่าไว้ให้ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกันในการขอหย่า เช่น เรื่องการคบชู้ , ความวิกลจริต , การกระทำความผิดอาญาร้ายแรงต่อคู่สมรสอีกฝ่าย
- (จ) ควรมีการตั้งศาลครอบครัวที่ตัดสินโดยยึดหลักกฎหมายอิสลามโดยเฉพาะ เช่น มีการแยกเขตอำนาจศาลหรือมีศาสนาแต่ละท้องถิ่นอันเป็นศาลเฉพาะที่ใช้กฎหมายอิสลามสำหรับชาวมุสลิมเฉพาะคดีที่พิพาทเกี่ยวกับครอบครัวและมรดกเท่านั้น ซึ่งในการพิจารณาคดีให้มีตะไต่ชะยุติธรรมนั่งพิจารณาพร้อมด้วยผู้พิพากษา

ตารางที่ 17 สรุป มาตรการตามอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบเปรียบเทียบกับร่างข้อเสนอแนะทั่วไปฉบับที่ 29

มาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ	อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (CEDAW)	ร่างข้อเสนอแนะทั่วไปฉบับที่ 29
1. คำนายามและลักษณะการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ	อนุสัญญาไม่ได้มีการกำหนดค่านายามของการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ แต่ได้มีการกล่าวห้าม การฆ่า เพื่อ รักษา เกียรติ ไว้ ใน ข้อเสนอแนะทั่วไปฉบับที่ 19	“อาชญากรรมที่กระทำในนามของชื่อเสียงเกียรติยศ” (crimes in the name of honour) หมายถึง การฆ่าผู้หญิงอันมีสาเหตุมาจากเรื่องความประพฤติทางเพศ ที่ครอบครัวและสังคมเห็นว่าไม่เหมาะสมสร้างความอับอายมาสู่ครอบครัวหรือเผ่า
2. ประเภทของการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ	อนุสัญญายังมีความชัดเจน	ประเภทของการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ (1) ผู้หญิงที่ถูกกล่าวอ้างว่ามีการล่วงประเวณีกับผู้ที่มิใช่คู่สมรส (Outside marriage) (2) ผู้หญิงที่เป็นเหยื่อจากการถูกข่มขืน (Rape victims) (3) เลือกรู้ด้วยตนเอง (Honour killings for choosing a marriage partner) (4) สตรีที่เรียกร้องที่จะขอหย่าขาดกับสามี (Honour killings of women seeking divorce) (5) การฆ่าเพื่อรักษาเกียรติปลอม (Fake Honour killings)
3. มาตรการในการป้องกันปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ	-รัฐต้องจัดแนวความคิดแบบเก่าเกี่ยวกับบทบาทของบุรุษและสตรีในทุกระดับและทุกรูปแบบของการศึกษา โดยการกระตุ้นให้มีสหศึกษาและแบบอื่นของการศึกษา ซึ่งจะช่วยทำให้บรรลุเป้าหมายนี้และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง โดยการทบทวนตำราและโครงการของโรงเรียนและการดัดแปลงวิธีการสอน ¹	1 ด้านการศึกษา (ก) มีการจัดชั้นเรียนพิเศษสำหรับหญิงที่แต่งงานแล้วให้ได้เรียนรู้เกี่ยวกับหลักสูตรการจัดการบ้านเรือน และการพัฒนาเด็กและการเจริญเติบโตของเด็ก (ข) มีการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาให้บรรจุวิชาสิทธิมนุษยชนและต้องบรรจุวิชาเพศศึกษาเข้า

¹ อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ มาตรา 10 (ค)

	<p>-ให้โอกาสเท่ากันที่จะได้ประโยชน์จากทุนการศึกษาและเงินช่วยเหลือทางการศึกษาอื่น²</p> <p>- ให้โอกาสเท่ากันที่จะได้เข้าร่วมโครงการต่าง ๆ เกี่ยวกับการศึกษาต่อเนื่อง รวมทั้งโครงการศึกษาผู้ใหญ่และโครงการรณรงค์ให้รู้หนังสือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการที่มุ่งจะลดช่องว่างในการศึกษาที่มีอยู่ระหว่างบุรุษและสตรี ภายในระยะเวลาที่เร็วที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้³</p> <p>-การลดอัตราการออกจากโรงเรียนของนักศึกษาหญิงและการจัดโครงการสำหรับเด็กหญิงและสตรีที่ออกจากโรงเรียนก่อนเวลาอันสมควร⁴</p> <p>-ให้รัฐภาคีจัดโครงการต่างๆ ด้านการศึกษาและการให้ข้อมูลแก่สาธารณชน อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อันจะช่วยขจัดอคติและวิถีปฏิบัติในปัจจุบันที่เป็นอุปสรรคต่อการบรรลุผลในทางปฏิบัติของหลักความเสมอภาคในสังคมของสตรีอย่างเต็มรูปแบบ⁵</p> <p>-รัฐภาคีควรพยายามทำทุกวิถีทางเพื่อประกันว่า หน่วยงานบริการด้านสิทธิระดับชาติ ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการวางแผนการจัดทำสำมะโนประชากรระดับชาติ⁶</p>	<p>ไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอน</p> <p>(ค) เพื่อจูงใจให้นักเรียนได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่องไม่ให้นักเรียนหญิงที่ต้องออกจากโรงเรียนกลางคัน รัฐบาลจึงได้ออกโปรแกรมเฉพาะสำหรับเด็กโดยได้ให้การช่วยเหลือด้านอาหารและจัดให้มีโรงเรียนใกล้ที่พักอาศัยเพื่อกระตุ้นจูงใจให้นักเรียนมาเข้าเรียน</p> <p>(ง) จัดให้มีหลักสูตรการเรียนการสอนภาคค่ำ (evening schools) เพื่อเพิ่มโอกาสให้กับนักเรียนทั้งชายและหญิงที่ไม่สามารถเข้าเรียนในภาคปกติ</p> <p>(จ) จัดให้มีโรงเรียนประจำสำหรับเด็กวัยเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะยากจนได้มีโอกาสได้รับการศึกษาโดยมีบุคลากรที่เชี่ยวชาญคอยให้ความรู้และสนับสนุนให้ทุนการศึกษาแก่เด็กที่ด้อยโอกาส</p> <p>(ฉ) จัดให้มีสื่อการเรียนการสอนต่างๆ เช่น ตำราเรียน , หนังสือ , รูปภาพข้อมูล ที่จะส่งเสริมความเข้าใจเรื่องความเท่าเทียมกันระหว่างหญิงชายเพื่อจะช่วยเหลือเปลี่ยนภาพลักษณ์เรื่องบทบาทในสังคมของผู้หญิง</p>
--	---	---

² อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ มาตรา 10 (ง)

³ อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ มาตรา 10 (จ)

⁴ อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ มาตรา 10 (ฉ)

⁵ General Recommendation No. 3 (6th session, 1987)

⁶ General Recommendation No. 8 (6th session, 1989)

	<p>-รัฐ ควรมี การดำเนินมาตรการที่มีประสิทธิภาพเพื่อประกันว่าสื่อจะเคารพและส่งเสริมการเคารพต่อสตรี⁷</p>	<p>2 มาตรการด้านสื่อ</p> <p>(ก) ต้องจัดให้มีการนำประเด็นของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้หญิงมาถกเถียงถึงข้อดีข้อเสียและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อสถานะและสิทธิของประชาชน</p> <p>(ข) ต้องใช้สื่อเป็นเครื่องมือในการเผยแพร่การรณรงค์เรื่องการอ่านหนังสือ เรื่องกฎหมาย และเรื่องสิทธิที่เท่าเทียมกันของชายและหญิง , การโต้เถียง , การพูดคุยถึงประเด็นปัญหาถึงสิทธิผู้หญิงต่างๆ ให้ผู้หญิงได้รับรู้ถึงสิทธิของตนตามกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ</p> <p>(ค) จัดให้มีโรงภาพยนตร์หรือโรงละครเกี่ยวกับวัฒนธรรมซึ่งมีอิทธิพลต่อความเชื่อและมีผลต่อพฤติกรรมของคนในสังคม</p> <p>(ง) จัดประกวดแข่งขันให้นักเขียนรุ่นใหม่ให้เขียนเรื่องราวที่สนับสนุนการแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อสตรี</p> <p>(จ) ใช้งานศิลปะและวรรณกรรมให้ผู้หญิงได้รับการสอนและแสดงความเข้าใจผ่านงานศิลปะได้อย่างอิสระและแสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์ผ่านงานเขียน , รูปภาพ , บทเพลง , ละครเพื่อรณรงค์เรื่องความเท่าเทียมกันทางเพศและความรุนแรงในครอบครัว</p>
--	---	--

⁷ General Recommendation No. 19 (llth session, 1992) Para 24 (d)

	<p>-กำหนดให้มาตรการป้องกันยังรวมถึงโครงการเผยแพร่ข้อมูลสาธารณะและการศึกษาเพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติเกี่ยวกับบทบาทและสถานภาพของบุรุษและสตรี⁸</p> <p>-รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการเผยแพร่ความรู้ด้านพันธกรณีตามอนุสัญญา⁹</p>	<p>3 ด้านการฝึกอบรมบุคลากร</p> <p>(ก) ในกระบวนการยุติธรรมนั้นต้องจัดให้มีการฝึกอบรมสำหรับพนักงานเจ้าหน้าที่ต่างๆ เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้พิพากษา , พนักงานอัยการ , ทนายความ , พนักงานในกระบวนการยุติธรรม , ตำรวจและแพทย์ เป็นต้น</p> <p>(ข) ให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายและจัดอบรมโดยหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจได้รับทราบถึงปัญหาความรุนแรงต่อสตรี กฎหมายที่มีการปรับปรุงเพื่อเอื้อต่อการคุ้มครองเด็กและสตรี</p> <p>(ค) ปฏิรูปครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา โดยเน้นการพัฒนาครูให้ปรับเปลี่ยนวิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ความรู้และแนะนำผู้เรียนได้และต้องพัฒนาครูให้เข้าใจในหลักสูตรที่เปลี่ยนแปลงไปและพัฒนาให้สามารถนำวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบใหม่ มาใช้ และ ต้องมีการการวัดผลและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ</p> <p>(ง) สร้างเครือข่ายอาสาสมัครเยาวชนเพื่อยุติความรุนแรงต่อเด็กและสตรีซึ่งจะเป็นผู้นำการปรับเปลี่ยนค่านิยมเกี่ยวกับมิติหญิงชายทั่วประเทศ</p> <p>(จ) กระตุ้นให้ผู้ชายร่วมจัดกิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็กและสตรี, การจัดประกวดผลงานต่างๆ เช่น ภาพวาด , คำขวัญ, เรียงความ</p>
--	---	---

⁸ General Recommendation No. 19 (11th session, 1992) Para 24 (t) (2)

⁹ Ibid. General recommendation No. 28, para37

<p>4.มาตรการการบังคับใช้ โดยเฉพาะในครอบครัวและชุมชน</p>	<p>-รัฐต้องบรรจุหลักการของความเสมอภาคของบุรุษและสตรีไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งชาติของตนหรือในบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เหมาะสมอื่น¹⁰</p> <p>-มาตรการด้านนิติบัญญัติและมาตรการอื่นที่เหมาะสม รวมทั้งข้อบังคับซึ่งห้ามการเลือกปฏิบัติทั้งมวลต่อผู้หญิง¹¹</p> <p>-รัฐต้องรายงานถึงกฎหมายที่บังคับใช้เพื่อคุ้มครองสตรีจากเหตุการณ์ที่เป็นความรุนแรงทุกรูปแบบในชีวิตประจำวัน (รวมถึงความรุนแรงทางเพศ การคุกคามภายในครอบครัว การล่วงละเมิดทางเพศในที่ทำงานและอื่นๆ) และต้องรายงานข้อมูลทางสถิติเกี่ยวกับเหตุการณ์ความรุนแรงทุกรูปแบบต่อสตรีและเกี่ยวกับสตรีที่ตกเป็นเหยื่อของความรุนแรง¹²</p> <p>-รัฐต้องใช้มาตรการที่เหมาะสมทุกอย่าง รวมทั้งการออกกฎหมาย เพื่อเปลี่ยนแปลงหรือ สัมเลิกกฎหมาย ข้อบังคับ ประเพณี และแนวปฏิบัติที่ยังมีอยู่ ซึ่งก่อให้เกิดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี¹³</p> <p>-รัฐต้องเพิกถอนบทบัญญัติทางอาญาภายในที่ปวงซึ่งก่อให้เกิดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี¹⁴</p> <p>-รัฐ ต้องกำหนดโทษทางอาญาในกรณี</p>	<p>(ก) ควรต้องมีการกำหนดโทษให้หนักขึ้นกรณีผู้กระทำความผิดกระทำความผิดต่อบุพการี</p> <p>(ข) ควรต้องมีการกำหนดโทษให้หนักขึ้นสำหรับการกระทำความผิดโดยไตร่ตรองไว้ก่อน</p> <p>(ค) ต้องรับประกันว่าเหยื่อที่ถูกข่มขืนจะไม่ถูกดำเนินคดีในข้อหาใดๆ ที่เกี่ยวกับการทำผิดประเวณี</p> <p>(ง) ยกเลิกบทบัญญัติกฎหมายที่กำหนดให้มีการยกเว้นโทษ ลดโทษแก่คดีการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ</p> <p>(จ) ยกเลิกบทบัญญัติกฎหมายที่อนุญาตให้สมาชิกในครอบครัวผู้เสียหายสามารถยุติคดีหรือยอมความ (drop charges) ในคดีการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ</p>
---	---	--

¹⁰ อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ มาตรา 2 (ก)

¹¹ อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ มาตรา 2 (ข)

¹² General Recommendation No. 12 (8th session, 1989)

¹³ อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ มาตรา 2 (ฉ)

¹⁴ อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ มาตรา 2 (ข)

	<p>จำเป็น รวมทั้งการเยียวยาในทางแพ่ง เมื่อเกิดกรณีความรุนแรงในครอบครัวและต้องยกเลิกข้ออ้างเรื่องการปกป้องเกียรติยศในกรณีที่เกี่ยวข้องกับการทำร้ายและฆาตกรรมสมาชิกครอบครัวที่เป็นสตรี¹⁵</p> <p>-ยกเลิกข้ออ้างเรื่องการปกป้องเกียรติยศในกรณีที่เกี่ยวข้องกับการทำร้ายและฆาตกรรมสมาชิกครอบครัวที่เป็นสตรี¹⁶</p>	
<p>5.มาตรการด้านการลงโทษที่ได้ผลและขจัดการลอยนวล</p>	<p>-กำหนดโทษทางอาญาในกรณีที่จำเป็น รวมทั้งการเยียวยาในทางแพ่ง เมื่อเกิดกรณีความรุนแรงในครอบครัว¹⁷</p> <p>-จัดให้มีการคุ้มครองทางกฎหมายซึ่งสิทธิของสตรีบนพื้นฐานที่เท่าเทียมกันกับบุรุษ และรับประกันในการคุ้มครองสตรีอย่างมีประสิทธิภาพต่อการเลือกปฏิบัติโดยผ่านศาลยุติธรรมแห่งชาติที่มีอำนาจและสถาบันรัฐบาลอื่น¹⁸</p> <p>-งดเว้นจากการเข้าพัวพันในการกระทำหรือการปฏิบัติเกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติต่อสตรี และรับประกันว่าเจ้าหน้าที่และสถาบันของรัฐจะปฏิบัติโดยสอดคล้องกับข้อผูกพันนี้¹⁹</p> <p>-ความรุนแรงที่กระทำโดยเจ้าหน้าที่รัฐ การกระทำดังกล่าวนอกจากจะเป็นการละเมิดอนุสัญญาฯ นี้ ยังอาจเป็นการละเมิดพันธกรณี</p>	<p>(ก) กำหนดโทษแก่พนักงานตำรวจที่เพิกเฉยหรือละเลยต่อการปฏิบัติหน้าที่ต่อการสืบสวนเพื่อนำตัวผู้กระทำความผิดอาชญากรรมการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติมาฟ้องร้องดำเนินคดีตามกฎหมาย</p> <p>(ข) ผู้นำชนเผ่าหรือผู้นำท้องถิ่นที่เป็นผู้ชี้แนะหรือออกคำสั่งในการก่ออาชญากรรมการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติและความรุนแรงอื่นต่อเด็กและผู้หญิงจะต้องถูกดำเนินคดีร่วมกับผู้ที่กระทำความผิดในฐานะผู้ใช้หรือผู้สนับสนุนและต้องไม่ให้ระบบชนเผ่ามามีอิทธิพลในการตัดสินคดีหรือตัดสินโทษแทนศาล</p> <p>(ค) กำหนดให้ทั้งผู้ที่กระทำความผิดและผู้ที่ยังคงทำให้ผู้อื่นกระทำความผิดต้องรับโทษเท่ากัน</p> <p>(ง) กำหนดให้ผู้มีส่วนร่วมกระทำความผิดทุกฝ่ายต้องถูกดำเนินคดีและรับโทษทางกฎหมายเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิด</p> <p>(จ) กำหนดโทษแก่ความผิดที่กระทำต่อผู้เยาว์ ให้ต้องระวางโทษตามบทบัญญัติอื่นที่เกี่ยวข้อง</p>

¹⁵ General Recommendation No. 19 (11th session, 1992) Para 24 (r) (i)

¹⁶ General Recommendation No. 19 (11th session, 1992) Para 24 (r) (iii)

¹⁷ General Recommendation No. 19 (11th session, 1992) Para 24 (r) (i)

¹⁸ อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ มาตรา 2 (ค)

¹⁹ อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ มาตรา 2 (ง)

	<p>ของรัฐตามกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและอนุสัญญาอื่นด้วยและไม่จำกัดอยู่เฉพาะที่กระทำโดยรัฐหรือในนามของรัฐเท่านั้น (มาตรา 2 (จ) 2 (ฉ) และ (5) รัฐยังจะต้องรับผิดชอบต่อการกระทำของเอกชน หากรัฐเพิกเฉยไม่ดำเนินการอย่างเต็มความสามารถเพื่อป้องกันการละเมิดสิทธิหรือเพื่อตรวจสอบและลงโทษกรณีการกระทำรุนแรง รวมทั้งต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายด้วย²⁰</p> <p>-รัฐต้องมีการป้องกัน ปรามปรามและลงโทษผู้ที่กระทำความผิดความรุนแรงต่อสตรีไม่ว่าในบ้านหรือในชุมชน²¹</p>	<p>เด็กโดยเฉพาะและมีอัตราโทษจำคุกมากกว่าเดิมกึ่งหนึ่ง</p> <p>(ฉ) กำหนดโทษแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจและแพทย์นิติเวชจากการทำหรือชู้ว่าจะดำเนินการตรวจสอบความบริสุทธิ์ของผู้หญิงโดยเด็กหรือหญิงไม่ยินยอม (การให้ความยินยอมจะต้องให้ข้อมูลแก่เด็กและหญิงนั้นถึงวัตถุประสงค์และความเสี่ยงของกระบวนการและทางเลือกอื่นๆ)</p>
<p>6.มาตรการการบริการที่เอื้อต่อเหยื่อการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ</p>	<p>-กำหนดให้มีบริการเพื่อประกันความปลอดภัยและสวัสดิภาพของผู้ตกเป็นเหยื่อความรุนแรงในครอบครัว รวมถึงการให้ที่พักพิง การให้คำปรึกษา²² และโครงการฟื้นฟูสำหรับผู้ก่อความรุนแรงในครอบครัว²³</p> <p>-กำหนดให้มีบริการที่ให้การสนับสนุนสำหรับครอบครัวที่เผชิญปัญหาการข่มขืนและการคุกคามทางเพศในครอบครัว²⁴</p> <p>- กำหนดให้มาตรการป้องกันรวมถึงการให้ที่พักพิง การให้คำปรึกษา การฟื้นฟูและบริการให้การสนับสนุนสำหรับสตรีที่เป็น</p>	<p>(ก) รัฐต้องจัดหาสิ่งจำเป็นขั้นพื้นฐานในการดูแลสุขภาพให้แก่ประชาชนในพื้นที่ห่างไกลที่ขาดแคลนงบประมาณและอุปกรณ์ทางการแพทย์</p> <p>(ข) ต้องมีการคุ้มครองความปลอดภัยแก่ผู้ที่ให้ความช่วยเหลือเหยื่อจากการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ</p> <p>(ค) กำหนดให้มีการคุ้มครองความปลอดภัยให้แก่ผู้หญิงที่เป็นเหยื่อ , พยาน หรือบุคคลที่ช่วยเหลือหญิงนั้นในระหว่างและหลังจากดำเนินการฟ้องร้องดำเนินคดี</p> <p>(ง) เพิ่มพนักงานตำรวจหญิงให้มากขึ้นเพราะพนักงานตำรวจหญิงย่อมมีความเข้าใจในความละเอียดอ่อนของคดีความรุนแรงทาง</p>

²⁰ General Recommendation No. 19 (llth session, 1992)para8

²¹ General recommendation No. 28, para37

²² General Recommendation No. 19 (llth session, 1992) Para 24 (r) (iii)

²³ General Recommendation No. 19 (llth session, 1992) Para 24 (r) (iv)

²⁴ General Recommendation No. 19 (llth session, 1992) Para 24 (r) (v)

	<p>เหยื่อของความรุนแรงหรือเสี่ยงต่อภาวะความรุนแรง²⁵</p>	<p>เพศได้ดีกว่าผู้ชาย</p> <p>(จ) จัดให้มีสายด่วนรับเรื่องร้องเรียนตลอด 24 ชั่วโมงและรับปรึกษาปัญหากฎหมายแก่ผู้หญิง และให้มีการช่วยเหลือทางด้านกฎหมาย เพื่อให้ผู้หญิงได้รับสิทธิของตนอย่างเหมาะสมในการได้รับค่าชดเชยต่างๆ ทั้งยังต้องมีจัดให้มีนักจิตวิทยาและสถาบันด้านสุขอนามัยคอยช่วยเหลือจากการที่หญิงที่ตกเป็นเหยื่อความรุนแรงต่อสตรีทั้งหลาย</p> <p>(ฉ) จัดให้มีบ้านพักฉุกเฉินสำหรับหญิงที่ตกอยู่ในความเสี่ยงต่อการถูกทำอันตรายต่อชีวิตและร่างกายและให้มีการช่วยเหลือทางด้านกฎหมาย เพื่อให้ผู้หญิงได้รับสิทธิของตนอย่างเหมาะสมในการได้รับค่าชดเชยต่างๆ ทั้งยังต้องมีจัดให้มีนักจิตวิทยาและสถาบันด้านสุขอนามัยคอยช่วยเหลือจากการที่หญิงที่ตกเป็นเหยื่อความรุนแรงต่อสตรีทั้งหลาย</p> <p>(ช) มีการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายว่าภายหลังมีการแจ้งหรือมีการร้องทุกข์แล้วห้ามมิให้ผู้ใดลงพิมพ์โฆษณา หรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนด้วยวิธีใดๆ ซึ่งภาพ เรื่องราว หรือข้อมูลใดๆ อันน่าจะทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวหรือผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวและกำหนดโทษแก่ผู้ฝ่าฝืนให้ต้อง</p> <p>(ซ) กำหนดให้ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวได้รับการบำบัดจากแพทย์ด้วยเช่นกัน</p>
--	--	--

²⁵ General Recommendation No. 19 (11th session, 1992) Para 24 (t)(3)

<p>7. ดุลยภาพระหว่างการตีความทางศาสนาและการป้องกันความรุนแรงต่อสตรี</p>	<p>-รัฐภาคีควรมุ่งมั่นยับยั้งขัดขวางสิ่งอันสื่อแสดงถึงความไม่เสมอภาคระหว่างสตรีและบุรุษซึ่งได้รับการรับรองตามกฎหมาย หรือโดยกฎของศาสนาหรือของเอกชน หรือโดยจารีตประเพณี²⁶</p> <p>-เรียกร้องให้รัฐภาคีถอนข้อสงวนสำหรับมาตรา 16 ทั้งมาตราหรือบางส่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีการตั้งข้อสงวนสำหรับมาตรา 2 โดยอ้างว่าการปฏิบัติตามมาตราดังกล่าวอาจขัดกับทัศนะเรื่องครอบครัวซึ่งเป็นที่ยอมรับทั่วไป ทัศนะดังกล่าวส่วนหนึ่งตั้งอยู่บนฐานของความเชื่อทางวัฒนธรรมหรือศาสนาหรือสถานภาพทางเศรษฐกิจและการเมืองของประเทศ²⁷</p> <p>-รัฐภาคีควรมุ่งมั่นยับยั้งขัดขวางสิ่งอันสื่อแสดงถึงความไม่เสมอภาคระหว่างสตรีและบุรุษซึ่งได้รับการรับรองตามกฎหมาย หรือโดยกฎของศาสนาหรือของเอกชน หรือโดยจารีตและดำเนินการเพื่อให้บรรลุถึงสภาพการณ์ที่จะมีการยกเลิกข้อสงวน โดยเฉพาะต่อมาตรา 16²⁸</p>	<p>(ก) มีการประชุมเชิงปฏิบัติการ (work shops' training programmes) การสัมมนาที่ให้นักวิชาการทางศาสนาถกกันถึงประเด็นปัญหาอันเกี่ยวกับสิทธิของผู้หญิง สร้างความเข้าใจบุคคลที่เกี่ยวข้องในทางศาสนาและนักวิชาการด้านศาสนาซึ่งผู้นำศาสนาเหล่านี้จะเป็นผู้ที่จะเน้นเรื่องสิทธิมนุษยชนของผู้หญิงเพื่อเผยแพร่คำสอนที่ถูกต้องและสอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนต่อไป</p> <p>(ข) ออกโปรแกรมผ่านวิธีการทางศาสนาโดยเปลี่ยนรากฐานทางความคิดและความเข้าใจในเรื่องหลักคำสอนของศาสนาให้ถูกต้อง ตามเจตนารมณ์ของคำสอนทางศาสนาที่แท้จริง ซึ่งการตีความข้อความจะต้องกระทำโดยเคร่งครัดและตีความอย่างแคบ ไม่คำนึงถึงบริบททางสังคมมาพิจารณาและใช้ความเข้าใจแบบองค์รวม เพื่อป้องกันผู้หญิงจากอคติทั้งหลายทางเพศและกระทรวงศาสนา</p> <p>(ค) ปฏิรูปหลักสูตรการเรียนการสอนในเครือข่ายโรงเรียนอิสลาม ปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนใหม่ของกฎหมายอิสลามให้เห็นมุมมองด้านสถานะและบทบาทใหม่ของผู้หญิงที่มีความเท่าเทียมกันกับผู้ชาย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องพิธีกรรมทางศาสนา , การแต่งงาน , ครอบครัวและสังคม เพื่อปลูกฝังเรื่องสิทธิมนุษยชนตั้งแต่วัยเด็ก</p>
---	--	---

²⁶ General Recommendation No. 21 (13th session, 1994) para 44

²⁷ General Recommendation No. 21 (13th session, 1994) para 41

²⁸ General Recommendation No. 21 (13th session, 1994) para 44

<p>8.มาตรการการเยียวยาและ ทรัพยากรที่เอื้อต่อเหยื่อ</p>	<p>-รัฐภาคีต้องใช้มาตรการที่เหมาะสมทุกอย่าง เพื่อจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในด้านการ ดูแลสุขภาพ เพื่อประกันว่าสตรีจะมีโอกาส ได้รับบริการด้านการดูแลสุขภาพ รวมทั้ง บริการด้านการวางแผนครอบครัวบนพื้นฐาน ความเสมอภาคระหว่างบุรุษและสตรี²⁹</p> <p>-กำหนดให้บริการด้านสุขภาพทั้งหมดต้อง สอดคล้องกับสิทธิมนุษยชนของสตรี รวมทั้ง สิทธิที่จะตัดสินใจด้วยตนเอง ความเป็น ส่วนตัว การปกปิดข้อมูลเป็นความลับและ การตกลงยินยอมและตัดสินใจเลือกโดยมี ข้อมูลประกอบ³⁰</p> <p>-ควรจัดให้มีขั้นตอนเพื่อการส่งเรื่องร้องเรียน และการเยียวยา รวมทั้งการจ่ายค่าชดเชย³¹ และรัฐต้องชดใช้ค่าเสียหายให้แก่เหยื่อจาก ความรุนแรง³²</p> <p>-ควรจัดตั้งหรือสนับสนุนบริการสำหรับผู้ตก เป็นเหยื่อความรุนแรงในครอบครัว การ ข่มขืน การทำร้ายทางเพศและความรุนแรง บนพื้นฐานของเพศรูปแบบอื่น ซึ่งรวมถึงการ ให้ที่พักพิง การมีบุคลากรด้านสุขภาพที่ได้รับ การอบรมเป็นพิเศษและการฟื้นฟูและให้ คำปรึกษา³³</p> <p>-ต้องมีมาตรการทางกฎหมายที่มี ประสิทธิภาพ รวมถึงการดำเนินการทาง</p>	<p>(ก) ช่วยให้ผู้หญิงได้รับสิทธิของตนอย่างเหมาะสม ในการได้รับค่าชดเชยต่างๆ ทั้งยังต้องมีจัดให้ มีนักจิตวิทยาและสถาบันด้านสุขภาพจิต ช่วยเหลือจากการที่หญิงที่ตกเป็นเหยื่อความ รุนแรงต่อสตรีทั้งหลาย</p> <p>(ข) เสริมสร้างสถาบันที่ให้ความช่วยเหลือ ทางด้านสุขภาพจิตและการแพทย์และให้การ ช่วยเหลือทางกฎหมายที่เหมาะสมเพื่อให้ผู้ที่ ตกเป็นเหยื่อได้รับการเยียวยาที่เหมาะสมและ รวดเร็ว ทั้งต้องส่งเสริมให้มีสถาบันที่คอย รวบรวมข้อมูล , ติดตามการร้องเรียน , การ วิเคราะห์อาชญากรรมความรุนแรงต่อสตรี</p> <p>(ค) ห้ามมิให้มีการตรวจร่างกายของผู้หญิงโดย หญิงนั้นไม่ยินยอม</p> <p>(ง) จัดให้มีสถานีตำรวจหญิงและพนักงาน สอบสวนหญิงที่ผ่านการฝึกอบรม</p> <p>(จ) ต้องมีการรับบุคลากรใหม่ผ่านการฝึกอบรม และมีทัศนคติที่ดีต่อผู้หญิง</p>
---	--	--

²⁹ อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ มาตรา 12

³⁰ General Recommendation No. 24 (24th session, 1999) Para 31(e)

³¹ General Recommendation No. 19 (11th session, 1992) Para 24 (i)

³² Ibid. General recommendation No. 28, para 37

³³ General Recommendation No. 19 (11th session, 1992) Para 24 (k)

	<p>อาญา การเยียวยาทางแพ่ง และการจ่ายค่าชดเชยเพื่อคุ้มครองสตรีจากความรุนแรงทุกประเภทซึ่งส่วนหนึ่งได้แก่ความรุนแรงและการคุกคามในครอบครัว การทำร้ายทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศในที่ทำงาน³⁴</p>	
<p>9. มาตรการการมีส่วนร่วมของสตรีและความสัมพันธ์กับครอบครัวและชุมชน</p>	<p>-รัฐภาคีควรส่งเสริมให้มีการรวมรวมสถิติและการวิจัยเรื่องขอบเขต สาเหตุและผลของความรุนแรง รวมทั้งเรื่องประสิทธิภาพของมาตรการต่างๆ ในการป้องกันและจัดการกับความรุนแรง³⁵</p> <p>-เพื่อปรับปรุงแบบและวิธีปฏิบัติอันเป็นประเพณีและอื่น ๆ ทั้งปวง ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของความคิดเกี่ยวกับความต่ำต้อยหรือสูงส่งของอีกเพศหนึ่ง หรือที่อยู่บนพื้นฐานของบทบาทแบบเก่าสำหรับบุรุษและสตรี³⁶</p> <p>-กำหนดให้ชายหญิงมีสิทธิเช่นเดียวกันในการทำการสมรส³⁷ และ ชายหญิง มีสิทธิเช่นเดียวกันในการเลือกคู่สมรสและการทำการสมรสอย่างอิสระและด้วยความยินยอมอย่างเป็นอิสระและเต็มใจเท่านั้น³⁸</p>	<p>(ก) กำหนดให้ผู้หญิงสามารถเลือกคู่ครองได้ด้วยตนเอง และแต่งงานโดยไม่ต้องขอความยินยอมจากบิดามารดาเมื่อถึงเกณฑ์ตามที่กฎหมายกำหนด</p> <p>(ข) กำหนดให้การสมรสต้องกระทำด้วยความยินยอมของทั้งสองฝ่าย</p> <p>(ค) ผู้หญิงมีสิทธิที่จะทำงานนอกบ้านหรือออกนอกบ้านได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากสามี</p> <p>(ง) ได้กำหนดเหตุหย่าไว้ให้ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกันในการขอหย่า เช่น เรื่องการคบชู้ , ความวิกลจริต , การกระทำความผิดอาญาร้ายแรงต่อคู่สมรสอีกฝ่าย</p> <p>(จ) ควรมีการตั้งศาลครอบครัวที่ตัดสินโดยยึดหลักกฎหมายอิสลามโดยเฉพาะ เช่น มีการแยกเขตอำนาจศาลหรือให้มีศาลศาสนาแต่ละท้องถิ่นอันเป็นศาลเฉพาะที่ใช้กฎหมายอิสลามสำหรับชาวมุสลิม</p>

³⁴ General Recommendation No. 19 (11th session, 1992) Para 24 (t)(1)

³⁵ General Recommendation No. 19 (11th session, 1992) Para 24 (c)

³⁶ อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ มาตรา 5 (ก)

³⁷ อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ มาตรา 16 (ก)

³⁸ อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ มาตรา 16 (ข)

ภาคผนวก ข

ตารางที่ 18 สรุปมาตรการในระดับรัฐที่เสริมมาตรการของอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ

มาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ	อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (CEDAW)	มาตรการของบรรดารัฐ
1. คำนิยามและลักษณะการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ	อนุสัญญา CEDAW ไม่ได้มีการกำหนดคำนิยามของการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ แต่ได้มีการกล่าวห้ามการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติไว้ในข้อเสนอแนะทั่วไปฉบับที่ 19	<p>(ประเทศปากีสถาน)</p> <p>“การฆ่าเพื่อรักษาเกียรติเป็นฆาตกรรมที่กระทำโดยสมาชิกครอบครัวที่เชื่อว่าผู้หญิงในครอบครัวได้นำความอับอายมาแก่ครอบครัวและทำให้วงศ์ตระกูลเสื่อมเสีย”¹</p> <p>(ประเทศอัฟกานิสถาน)</p> <p>ประมวลกฎหมายหมายอาญาของประเทศอัฟกานิสถาน ค.ศ.1976 (Afghanistan Penal Code) มีข้อกำหนดทำผิดประเวณี (Zina) อยู่ในหมวด 8 ของประมวลกฎหมายอาญาอัฟกานิสถาน มาตรา 472 ซึ่งศาลมักใช้มาตรา 472 ตีความครอบคลุมไปถึงเรื่องชายรักร่วมเพศ (pederasty) , การละเมิดต่อชื่อเสียง (violation of “honour”)² ซึ่งผู้ร่วมกระทำความผิดทั้งสองฝ่ายจะต้องรับโทษทางอาญา (จำคุก 7-15 ปี) เว้นแต่กระทำไปเพราะถูกบังคับ ผู้ที่เป็นเหยื่อไม่ต้องรับผิด</p>

¹ Violence Against Women in Pakistan : Current realities and strategies for change A thesis submitted by Zaheer Udin Babur, Pakistan to the European University Center for Peace Studies Stadtschlaining/Burg, Austria in partial fulfillment of the requirements for a Master of Arts degree in Peace and Conflict Studies June, 2007 page35

² Unama, SILENCE IS VIOLENCE End the Abuse of Women in Afghanistan[online], 9 Sept 2011, available from <http://unama.unmissions.org/Portals/UNAMA/vaw-english.pdf>

		<p>(ประเทศตุรกี)</p> <p>ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 462 อันเป็นบทบัญญัติที่ลดโทษให้แก่การฆ่าโดยอ้างป้องกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ป้องกันชื่อเสียงเกียรติยศที่บัญญัติว่า “ผู้ใดกระทำต่อ ภริยา สามี พี่น้องหรือผู้สืบสันดานที่ล่วงประเวณี มีเพศสัมพันธ์นอกสมรสหรือกำลังจะกระทำ หรือเกี่ยวข้องกับการประพฤติดัดประเวณีใดๆทางเพศหรือมีพฤติกรรมที่ปราศจากข้อสงสัยว่าทำการล่วงประเวณีหรือมีเพศสัมพันธ์นอกสมรส ผู้นั้นได้รับการลดโทษ 7 ใน 8 ของโทษทั้งหมด”</p>
		<p>(ประเทศจอร์แดน)</p> <p>ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 340³ กำหนดว่า “(1)ผู้ใดฆ่าหรือทำร้ายภริยา ผู้สืบสันดาน บุพการีหรือผู้อื่นที่มีส่วนร่วม เนื่องจากการทำผิดประเวณี ผู้นั้นได้รับยกเว้นความผิด</p> <p>(2)ผู้ใดฆ่าหรือทำร้ายภริยา ผู้สืบสันดาน บุพการีหรือผู้อื่นที่มีส่วนร่วมเนื่องจากหญิงนั้นกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมายโดยการล่วงประเวณีกับชายอื่น ผู้นั้นได้รับการลดโทษ</p>

³ Rachel A. Ruane, “MURDER IN THE NAME OF HONOR: VIOLENCE AGAINST WOMEN IN JORDAN AND PAKISTAN,” *Emory International Law Review*, Vol.14 (2000) : 1525

		<p>(ประเทศไทย)</p> <p>1.ประมวลกฎหมายอาญา ตามมาตรา 68 บัญญัติว่า “ผู้ใดจำต้องกระทำการใดเพื่อป้องกันสิทธิของตนหรือของผู้อื่น ให้พ้นภัยอันตรายซึ่งเกิดจากการประทุษร้าย อันละเมิดต่อกฎหมายและเป็นภัยอันตรายที่ใกล้จะถึง ถ้าได้กระทำพอสมควรแก่เหตุการณ์กระทำนั้นเป็นการป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมายผู้นั้นไม่มีความผิด”</p> <p>2.ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 72 บัญญัติว่า “ผู้ใดบันดาลโทสะโดยถูกข่มเหงอย่างร้ายแรงด้วยเหตุ อันไม่เป็นธรรม จึงกระทำความผิดต่อผู้ข่มเหงในขณะนั้น ศาลจะลงโทษผู้นั้นน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้”</p>
<p>2.ประเภทของการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ</p>	<p>อนุสัญญา CEDAW ไม่ได้มีการกำหนดประเภทของการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติไว้แต่อย่างใด</p>	<p>(ประเทศปากีสถาน)⁴</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.การเลือกคู่ครองด้วยตนเอง 2.การประพ ฤติผิดประเวณีหรือการมีความประพฤติที่ไม่เหมาะสม เช่น การมีแฟน , การแต่งกายไม่เหมาะสม , การออกไปเที่ยวตอนกลางคืน , การทำงานนอกบ้านโดยไม่ได้รับอนุญาตจากสามีและยิ่งไปกว่านั้นเคยมีกรณีที่มีสามีฆากริยาของตนเพียงเพราะแค่ฝันไปว่าภริยานอกใจ 3.การเรียกร้องขอหย่าขาดจากสามี 4.เหยื่อจากการถูกข่มขืน 5.การฆ่าเพื่อรักษาเกียรติปลอม

⁴ Human Rights Watch Report, Violence against women in Pakistan[online] 9 Sept 2011, available from <http://www.hrw.org/campaigns/pakistan/forms.htm>

<p>3.มาตรการในการ ป้องกันปัญหาการฆ่า เพื่อรักษาเกียรติ</p>	<p>อนุสัญญากำหนดระดับขั้นต่ำให้มีความศึกษาและแบบอื่น ของการศึกษา⁵</p>	<p>(ประเทศปากีสถาน) รัฐบาลจัดให้มีสถาบันศึกษาของผู้หญิงโดยเฉพาะ เพราะพ่อแม่ไม่ต้องการให้ลูกสาวเรียนร่วมกับ ผู้ชายจึงไม่ยอมให้ลูกสาวได้รับการศึกษา⁶</p>
	<p>กำหนดให้โอกาสเท่ากันที่จะได้ประโยชน์จาก ทุนการศึกษาและเงินช่วยเหลือทางการศึกษาอื่น⁷</p>	<p>(ประเทศปากีสถาน) เพิ่มจำนวนผู้หญิงให้ได้รับการศึกษามากขึ้นอีก โดยให้การสนับสนุนทางการเงินแก่ สถาบันการศึกษาต่างๆ⁸</p>
	<p>กำหนดให้มีการทบทวนตำราและโครงการของ โรงเรียนและการดัดแปลงวิธีการสอน⁹</p>	<p>(ประเทศอัฟกานิสถาน) มีการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาให้บรรจุวิชา สิทธิมนุษยชน , สิทธิสตรี , ความเป็น ประชาธิปไตยและการเลือกตั้งเข้าไว้ในหลักสูตร การเรียนการสอนใหม่¹⁰</p> <p>(ประเทศตุรกี) กระทรวงศึกษาธิการตุรกีมุ่งลดการกีดกันทางเพศ ด้านการศึกษาที่เกิดจากอคติและความพยายาม เพิ่มโอกาสแก่เด็กให้ได้รับการศึกษามากขึ้นโดยให้ มีสื่อการเรียนการสอนต่างๆ เช่น ตำราเรียน, หนังสือ, รูปถ่ายข้อมูลที่จะส่งเสริมความเข้าใจ เรื่องความเท่าเทียมกันระหว่างหญิงชายเพื่อจะ ช่วยเปลี่ยนภาพลักษณ์เรื่องบทบาทในสังคมของ ผู้หญิง¹¹</p>

⁵ อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ มาตรา 10 (ค)

⁶ Zaheer Undin Bahur, "Violence Against Women in Pakistan : Current realities and strategies for change," p. 60

⁷ อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ มาตรา 10 (ง)

⁸ CEDAW/C/PAK/4 , para 398

⁹ อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ มาตรา 10 (ค)

¹⁰ CEDAW/C/AFG/1-2., para168

¹¹ CEDAW/C/TUR/6, p. 38

		<p>(ประเทศจอร์แดน)</p> <p>กระทรวงศึกษาธิการของประเทศจอร์แดนได้ทำการทบทวนหลักสูตรการศึกษาโดยมีการสอดแทรกเรื่องสิทธิมนุษยชนเข้าบรรจุไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอนของนักเรียนเพื่อมุ่งให้นักเรียนมีความเข้าใจต่อบทบาทของสมาชิกในครอบครัวได้อย่างถูกต้อง¹²</p>
	<p>ให้โอกาสเท่ากันที่จะได้เข้าร่วมโครงการต่าง ๆ เกี่ยวกับการศึกษาต่อเนื่อง รวมทั้งโครงการศึกษาผู้ใหญ่</p>	<p>(ประเทศอินโดนีเซีย)</p> <p>ในช่วงระหว่างปี ค.ศ. 2002-2009 ประเทศอินโดนีเซียมีการออกโครงการ the Gender Mainstreaming Programme ใน 33 จังหวัดในหลายสถาบันการศึกษาและให้การสนับสนุนกองทุนเพื่อการศึกษาไม่ว่าการศึกษาที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการโดยประสานความร่วมมือจากมหาวิทยาลัยและภาคประชาสังคมอื่น¹³</p>
	<p>กำหนดให้มีโครงการรณรงค์ให้รู้หนังสือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการที่มุ่งจะลดช่องว่างในการศึกษาที่มีอยู่ระหว่างบุรุษและสตรี ภายในระยะเวลาที่เร็วที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้¹⁴</p>	<p>(ประเทศอัฟกานิสถาน)</p> <p>จัดให้มีหลักสูตรการเรียนการสอนภาคค่ำ (evening schools) เพื่อเพิ่มโอกาสให้กับนักเรียนทั้งชายและหญิงที่ไม่สามารถเข้าเรียนในภาคปกติ เนื่องจากต้องทำงานในเวลากลางวันหรือมีอุปสรรคอื่นใดทำให้ไม่สามารถเข้าเรียนในเวลาปกติได้ โดยสามารถเข้าเรียนได้ในเวลาเย็นและมีการเรียนการสอนหลากหลายสาขาวิชา¹⁵</p>

¹² CEDAW/C/JOR/5, para 82

¹³ CEDAW/C/IDN/6-7, para 79

¹⁴ อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ มาตรา 10 (จ)

¹⁵ CEDAW/C/AFG/1-2., para 173

	<p>ลดอัตราการออกจากโรงเรียนของนักศึกษาหญิง และการจัดโครงการสำหรับเด็กหญิงและสตรีที่ออกจากโรงเรียนก่อนเวลาอันสมควร¹⁶</p>	<p>(ประเทศอัฟกานิสถาน)</p> <p>-รัฐบาลอัฟกานิสถานได้รับรองด้านการศึกษาระดับมัธยมศึกษาโดยจัดให้มีการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายในโรงเรียนและมหาวิทยาลัยของรัฐทำให้จำนวนประชากรที่ไม่รู้หนังสือมีจำนวนลดลงเหลือเพียงร้อยละ 26 ซึ่งเป็นผู้หญิงเพียงร้อยละ 12¹⁷</p> <p>-เพื่อจูงใจให้นักเรียนได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่องไม่ให้นักเรียนหญิงที่ต้องออกจากโรงเรียนกลางคัน รัฐบาลจึงได้ออกโปรแกรมเฉพาะสำหรับเด็กโดยได้ให้การช่วยเหลือด้านอาหารและจัดให้มีโรงเรียนใกล้ที่พักอาศัยเพื่อกระตุ้นจูงใจให้นักเรียนมาเข้าเรียน¹⁸</p> <p>-ออกโปรแกรมการศึกษาสำหรับเด็กโดยเฉพาะที่มีการให้ความช่วยเหลือด้านอาหารและจัดให้มีโรงเรียนใกล้ที่พักอาศัยเพื่อกระตุ้นจูงใจให้นักเรียนเข้าเรียนมากขึ้น¹⁹</p> <p>(ประเทศอินโดนีเซีย)</p> <p>เพื่อป้องกันผู้หญิงจำนวนมากที่ต้องออกจากโรงเรียนหรือโดนไล่ออกจากโรงเรียนหรือถูกห้ามไม่ให้เข้าสอบเพราะเหตุที่ตั้งครรภ์ในระหว่างการศึกษา ประเทศอินโดนีเซียจึงได้บรรจุวิชาเพศศึกษาบรรจุไว้ในหลักสูตรการศึกษาเพื่อให้เด็กได้เข้าใจเรื่องเพศและป้องกันการตั้งครรภ์และการติดต่อโรคติดต่อทั้งหลาย²⁰</p>
--	--	--

¹⁶ อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ มาตรา 10 (ฉ)

¹⁷ CEDAW/C/AFG/1-2., para 160

¹⁸ Ibid., para 183

¹⁹ Ibid., para 183

²⁰ CEDAW/C/IDN/6-7 para 89

	<p>กำหนดให้รัฐควรมีการดำเนินมาตรการที่มีประสิทธิภาพเพื่อประกันว่าสื่อจะเคารพและส่งเสริมการเคารพต่อสตรี²¹</p>	<p>(ประเทศปากีสถาน)</p> <p>-จัดให้มีการนำประเด็นของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้หญิง มาถกเถียงถึงข้อดีข้อเสียและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อสถานะและสิทธิของประชาชน ซึ่งมีการถ่ายทอดออกอากาศทางโทรทัศน์²²</p> <p>-ก่อตั้งสถานีวิทยุ รายการโทรทัศน์ โปสเตอร์ แผ่นพับ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์สิทธิของผู้หญิง และสิทธิของหญิงตามหลักศาสนาอิสลาม²³</p> <p>-กระทรวงกิจการสตรีปากีสถานได้จัดให้มีช่องรายการสำหรับเผยแพร่ความเข้าใจด้านสิทธิผู้หญิงเพื่อสร้างความตระหนักและรณรงค์ต่อต้านการใช้ผู้หญิงในฐานะเป็นผลิตภัณฑ์ทางการค้าชิ้นหนึ่ง²⁴</p> <p>-กระทรวงสารสนเทศและการกระจายเสียงได้ออกหลักจรรยาบรรณสื่อให้หลีกเลี่ยงการเกิดและการพิมพ์เผยแพร่หรือเผยแพร่ใด ๆ ซึ่งจะกระตุ้นหรือการเลือกปฏิบัติหรืออคติความเกลียดชังในบริเวณของเชื้อชาติศาสนา, วรรณะนิกายสัญชาติเชื้อชาติ, เพศ, ความพิการเจ็บป่วยหรืออายุของบุคคลหรือกลุ่มและรณรงค์ให้เผยแพร่คำสอนทางศาสนาให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน²⁵</p> <p>(ประเทศตุรกี)</p> <p>-ใช้สื่อมีการเพิ่มโปรแกรมที่ให้ความรู้แก่ประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ รายการโทรทัศน์ ต้องนำเสนอเรื่องราวปัญหาของสังคมตีแผ่ปัญหา</p>
--	---	--

²¹ General Recommendation No. 19 (11th session, 1992) Para 24 (d)

²² Zaheer Undin Bahur, "Violence Against Women in Pakistan : Current realities and strategies for change," para 61

²³ CEDAW/C/PAK/4 , para 173

²⁴ Ibid., para 174

²⁵ Ibid., para 179

		<p>ให้ปรากฏสู่สายตาสาธารณะให้มากขึ้นและนำเสนอโดยปราศจากอคติ²⁶</p> <p>-จัดให้มีการสร้างภาพยนตร์ ละคร หรือ สารคดีต่างๆ ที่เกี่ยวกับสิทธิของผู้หญิงเพื่อสอดแทรกปัญหาและสิทธิที่ผู้หญิงจะต้องตระหนักถึง²⁷ โดยรณรงค์อย่างจริงจังไม่ว่าทางโทรทัศน์ , หนังสือพิมพ์ ได้ร่วมกันเผยแพร่ข่าวการรณรงค์ “stop domestic violence campaign”²⁸</p>
	<p>กำหนดมาตรการป้องกันยังรวมถึงโครงการเผยแพร่ข้อมูลสาธารณะและการศึกษาเพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติเกี่ยวกับบทบาทและสถานภาพของบุรุษและสตรี²⁹</p>	<p>(ประเทศอัฟกานิสถาน)</p> <p>รัฐบาลอัฟกานิสถานได้จัดทำสถิติข้อมูลคดีอาชญากรรมความรุนแรงต่อผู้หญิงไว้ให้สามารถตรวจสอบได้และเปิดเผยต่อสาธารณะ³⁰</p>

²⁶ Filiz Kardam, The Dynamics of Honor Killings in Turkey prospect for action[online], 9 Sept 2011, available from <http://www.unhcr.org/refworld/category,COI,UNFPA,,46caa4412,0.html>

²⁷ Filiz Kardam, The Dynamics of Honor Killings in Turkey prospect for action[online], 9 Sept 2011, available from <http://www.unhcr.org/refworld/category,COI,UNFPA,,46caa4412,0.html>

²⁸ Turkey: 2006 Progress Report, at 18, COM (2006) 649 final (Nov. 8, 2006)

²⁹ General Recommendation No. 19 (11th session, 1992) Para 24 (t) (2)

³⁰ Human Right ,SILENCE IS VIOLENCE End the Abuse of Women in Afghanistan [online] , 25 Dec 2011, available from [http:// www.unama.unmissions.org/Portals/UNAMA/vaw-english.pdf](http://www.unama.unmissions.org/Portals/UNAMA/vaw-english.pdf), p.31

	<p>กำหนดให้รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการเผยแพร่ความรู้ด้านพันธกรณีตามอนุสัญญา³¹</p>	<p>(ประเทศอินโดนีเซีย)</p> <p>เริ่มมีการใช้งานศิลปะและวรรณกรรมให้ผู้หญิงได้รับการสอนและแสดงความเข้าใจผ่านงานศิลปะได้อย่างอิสระและแสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์ผ่านงานเขียน , รูปภาพ , ผ่านทางบทเพลง , ละคร , วรรณคดีเรื่องความเท่าเทียมกันทางเพศ , ความรุนแรงในครอบครัวและมีการจัด discussion house เกี่ยวกับโรงเรียนอิสลามเรื่องความเท่าเทียมกัน ความรุนแรงในครอบครัว³²</p> <p>(ประเทศไทย)</p> <p>-มีการปฏิรูป ครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาโดยเน้นการพัฒนาครูให้ปรับเปลี่ยนวิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ต้องมีความรู้และทำงานหนักขึ้นสามารถแนะนำผู้เรียนได้ พัฒนาครูให้เข้าใจในหลักสูตรที่เปลี่ยนแปลงไปและพัฒนาให้สามารถนำวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบใหม่มาใช้และต้องมีการการวัดผลและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ³³</p> <p>-กำหนดให้วิชาเพศศึกษาเป็นวิชาเอกเทศ³⁴</p> <p>-รณรงค์โดยการจัดคอนเสิร์ตถ่ายทอดออกอากาศทางโทรทัศน์โดยมีนักร้อง นักแสดงให้ช่วยกันเผยแพร่คำขวัญและข้อความรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็กและสตรี³⁵</p>
--	---	---

³¹ Ibid. General recommendation No. 28, para37 forty-seventh session, 2010

³² CEDAW/C/IDN/6-7, para 157

³³ CEDAW/C/THA/4-5 , para 50

³⁴ Ibid., para 165

³⁵ Ibid.

<p>4. มาตรการการบังคับใช้โดยเฉพาะในครอบครัวและชุมชน</p>	<p>กำหนดให้รัฐต้องบรรจุหลักการของความเสมอภาคของบุรุษและสตรีไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งชาติของตนหรือในบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เหมาะสมอื่น</p>	<p>(ประเทศปากีสถาน) รัฐธรรมนูญของประเทศปากีสถาน ค.ศ. 1973 มีหลายมาตราที่รับรองสิทธิของผู้หญิง เช่น มาตรา 25 กำหนดว่า “พลเมืองทุกคนเท่าเทียมกันตามกฎหมายและมีสิทธิที่จะได้รับการปกป้องโดยกฎหมาย” มาตรา 27 กำหนดว่า “ห้ามมิให้มีการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุผลทางด้านเพศ” มาตรา 28 กำหนดว่า “ต้องดำเนินการเพื่อให้มีส่วนร่วมอย่างเต็มรูปแบบของผู้หญิงในทุกๆ ด้านของชีวิต”</p>
	<p>กำหนดให้รัฐต้องมีมาตรการด้านนิติบัญญัติและมาตรการอื่นที่เหมาะสม รวมทั้งข้อบังคับซึ่งห้ามการเลือกปฏิบัติทั้งมวลต่อผู้หญิง³⁶</p>	<p>(ประเทศปากีสถาน) ออกพระราชบัญญัติคุ้มครองสตรี ค.ศ. 2006 (the Protection of Women (Criminal Laws Amendment) Act 2006) แก้ไขกฎหมายเรื่องข้อหาประพฤติดิดประเวณี (Zina) ที่อยู่ในกฎหมาย Hudood Ordinance 1979 โดยแยกความผิดฐานข่มขืนออกจากกฎหมาย Hudood Ordinance 1979 และนำความผิดฐานข่มขืนมาบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาแทนเพื่อให้ผู้หญิงที่ถูกข่มขืนไม่ต้องถูกดำเนินคดีในข้อหากระทำผิดประเวณี³⁷</p>
	<p>รัฐต้องใช้มาตรการที่เหมาะสมทุกอย่าง รวมทั้งการออกกฎหมาย เพื่อเปลี่ยนแปลง หรือ ล้มเลิกกฎหมาย ข้อบังคับ ประเพณีและแนวปฏิบัติที่ยังมีอยู่ซึ่งก่อให้เกิดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี³⁸</p>	<p>(ประเทศปากีสถาน) ยกเลิกกฎหมาย the Hudood Ordinances 1979 เรื่องการสืบพยานพยานในมาตรา 17 (1) ที่กำหนดให้หญิงที่ถูกข่มขืนมีภาระการพิสูจน์ว่าตนเป็นฝ่ายถูกข่มขืน หากไม่สามารถพิสูจน์ได้หญิงนั้นอาจต้องถูกดำเนินคดีในข้อหากระทำผิดประเวณี (zina)</p>

³⁶ อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ มาตรา 2 (ข)

³⁷ CEDAW/C/PAK/4, para49

³⁸ อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ มาตรา 2 (ฉ)

		<p>(ประเทศตุรกี)</p> <p>มีการแก้ไขประมวลกฎหมายอาญาตุรกีเรื่องความรุนแรงต่อสตรีเรื่องอาชญากรรมทางเพศ (Sex crimes) จากเดิมที่อยู่ในหมวด “อาชญากรรมต่อสังคม” (the title of crimes against society) เปลี่ยนเป็น “อาชญากรรมต่อบุคคล” (crimes against individuals) กำหนดให้มีการเอาผิดและมีการกำหนดโทษแก่การข่มขืนคู่สมรส , เพิ่มมาตราที่กล่าวถึงการกระทำความผิดอันมีสาเหตุมาจากชื่อเสียงเกียรติยศ (in the name of honour) ที่ให้ถือเป็นการกระทำความผิดอาญาร้ายแรงโดยมีการกำหนดโทษแก่ความผิดการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติและการฆ่าที่อ้างจารีตประเพณีต่างๆ (custom killings) ให้ผู้กระทำความผิดต้องได้รับโทษทางอาญา³⁹</p>
	<p>กำหนดให้รัฐต้องเพิกถอนบทบัญญัติทางอาญาภายในทั้งปวงซึ่งก่อให้เกิดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี⁴⁰</p>	<p>(ประเทศปากีสถาน)</p> <p>เพิ่มมาตรา 310 A ที่กำหนดให้มีการลงโทษผู้กระทำความผิดที่มีข้อตกลงระงับข้อพิพาทหรือการประนีประนอมยอมความใดๆ ที่ตกลงยกผู้หญิงในครอบครัวให้ต้องไปแต่งงานกับผู้อื่นในฐานะค่าเสียหายอย่างหนึ่ง กล่าวคือใช้ผู้หญิงเป็นหนึ่งในค่าเสียหายในการระงับข้อพิพาทกัน ซึ่งมาตรา 310A นี้ได้กำหนดโทษแก่ผู้กระทำความผิดไว้ให้จำคุกตั้งแต่ 3-10 ปี⁴¹</p> <p>(ประเทศอัฟกานิสถาน)</p> <p>ยกเลิกกฎหมายเก่าที่ใช้ผู้หญิงแทนค่าเสียหายหรือใช้ผู้หญิงเป็นส่วนหนึ่งของค่าเสียหายหรือ ในฐานะที่เป็นค่าชดเชย (Compensation) หรือ</p>

³⁹ CEDAW/C/TUR/6, p. 10

⁴⁰ อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ มาตรา 2 (ข)

⁴¹ CEDAW/C/PAK/1-3, para 65

		<p>การให้ผู้ข่มขืนยอมแต่งงานกับหญิงที่ถูกข่มขืนเพื่อเป็นเหตุในการลดโทษ⁴²</p> <p>(ประเทศจอร์แดน)</p> <p>ยกเลิกมาตรา 340 (ในปีค.ศ.2004) ที่กำหนดให้มีการลดโทษแก่ผู้กระทำความผิดการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ⁴³</p>
	<p>กำหนดให้รัฐต้องกำหนดโทษทางอาญา⁴⁴</p>	<p>(ประเทศปากีสถาน)</p> <p>แก้ไขประมวลกฎหมายอาญาและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาโดยการกำหนดให้การฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ (ตามข้อหา karo kari) เป็นการฆาตกรรมอย่างหนึ่งและกำหนดโทษแก่ผู้กระทำความผิดดังกล่าว การฆ่าเพื่อรักษาเกียรตินั้นปัจจุบันได้ถูกบัญญัติไว้ในหมวดความผิดเรื่องการกระทำอันมิชอบต่อสังคม (social disorder หรือ fasad-fil-arz) อันมีอัตราโทษขั้นต่ำจำคุก 10 – 14 ปี⁴⁵</p> <p>(ประเทศตุรกี)</p> <p>กำหนดความผิดที่กระทำต่อผู้เยาว์ (อายุต่ำกว่า 18 ปี) ต้องระวางโทษตามบทบัญญัติอื่นที่เกี่ยวข้องกับเด็กโดยเฉพาะและมีอัตราโทษจำคุกมากกว่าเดิมกึ่งหนึ่ง⁴⁶</p> <p>(ประเทศไทย)</p> <p>กำหนดโทษคดีฆาตกรรมในประมวลกฎหมาย</p>

⁴² Human Right ,SILENCE IS VIOLENCE End the Abuse of Women in Afghanistan [online] , 25 Dec 2011, available at [http:// www.unama.unmissions.org/Portals/UNAMA/vaw-english.pdf](http://www.unama.unmissions.org/Portals/UNAMA/vaw-english.pdf), p.21

⁴³ Catherine Warrick, “THE VANISHING VICTIM: CRIMINAL LAW AND GENDER IN JORDAN,” *Law and Society Review* 315 (June 2005): 14.

⁴⁴ General Recommendation No. 19 (llth session, 1992) Para 24 (r) (i)

⁴⁵ CEDAW/C/PAK/4, para114

⁴⁶ CEDAW/C/TUR/6 , p. 11

		<p>อาญา มาตรา 288 กำหนดว่า “ ผู้ใดฆ่าผู้อื่น ต้องระวางโทษประหารชีวิต จำคุก ตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี” และมีโทษหนักขึ้นในกรณีมาตรา 289 ผู้ใด (1) ฆ่าบุพการี , (4) ฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อนต้องระวางโทษประหารชีวิต</p>
	<p>มาตรการอื่นที่ไม่มีกำหนดให้อนุสัญญา</p>	<p>(ประเทศปากีสถาน) ประมวลกฎหมายอาญาปากีสถานมีการแก้ไขใน ค.ศ. 2004 โดยพระราชบัญญัติ the Criminal Law (Amendment) Act of 2004 เป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับการฆาตกรรมกำหนดห้ามมิให้ผู้กระทำความผิดขอยอมความกับทนายของผู้ตาย (มาตรา 4)</p> <p>(ประเทศจอร์แดน) ยกเลิกบทบัญญัติกฎหมายที่อนุญาตให้สมาชิกในครอบครัวที่จะยุติคดีหรือยอมความ (drop charges) สำหรับคดีการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ ⁴⁷</p> <p>(ประเทศไทย) ห้ามมิให้มีการยอมความในคดีฆาตกรรมเพราะถือเป็นคดีอาญาแผ่นดิน</p>
<p>5.มาตรการด้านการลงโทษที่ได้ผลและจัดการลายนวล</p>	<p>-อนุสัญญากำหนดให้มีการคุ้มครองทางกฎหมายซึ่งสิทธิของสตรีบนพื้นฐานที่เท่าเทียมกันกับบุรุษและรับประกันในการคุ้มครองสตรีอย่างมีประสิทธิภาพต่อการเลือกปฏิบัติโดยผ่านศาลยุติธรรมแห่งชาติที่มีอำนาจและสถาบันรัฐบาลอื่น ⁴⁸</p>	<p>(ประเทศอัฟกานิสถาน) มีการออกกฎหมายจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี ค.ศ. 2009 (the Law on Elimination of Violence against Women-LEVAW) เพิ่มโทษจำคุกในคดีข่มขืนเป็นจำคุก 20 ปีและถ้าการ</p>

⁴⁷ Rachel A. Ruane, “MURDER IN THE NAME OF HONOR: VIOLENCE AGAINST WOMEN IN JORDAN AND PAKISTAN,” *Emory International Law Review* , Vol.14 (2000) : 1523

⁴⁸ อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ มาตรา 2 (ค)

	-กำหนดโทษทางอาญาในกรณีที่เป็น กรณีความรุนแรงในครอบครัว ⁴⁹	เข้มขึ้นเป็นเหตุให้ผู้หญิงถึงแก่ความตายจะต้องรับโทษถึงขั้นประหารชีวิต ⁵⁰
	กำหนดให้งดเว้นจากการเข้าพัวพันในการกระทำหรือการปฏิบัติเกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติต่อสตรีและรับประกันว่าเจ้าหน้าที่และสถาบันของรัฐจะปฏิบัติโดยสอดคล้องกับข้อผูกพันนี้ ⁵¹	(ประเทศอัฟกานิสถาน) มีการกำหนดโทษแก่พนักงานตำรวจที่เพิกเฉยหรือละเลยต่อการปฏิบัติหน้าที่ต่อการสืบสวนเพื่อนำตัวผู้กระทำความผิดอาชญากรรมความรุนแรงทางเพศมาฟ้องร้องดำเนินคดีตามกฎหมาย ⁵² (ประเทศไทย) มีการกำหนดโทษแก่พนักงานสอบสวนที่เพิกเฉยและละเลยต่อหน้าที่ ไม่ดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิด เจ้าพนักงานมีความผิดข้อหาเป็นเจ้าของพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ชอบด้วยหรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ⁵³
	กำหนดให้รัฐต้องมีการป้องกัน ปรามปรามและลงโทษผู้ที่กระทำความผิดความรุนแรงต่อสตรีไม่ว่าในบ้านหรือในชุมชน ⁵⁴	(ประเทศตุรกี) แก้ไขประมวลกฎหมายอาญาในปี 2005 (Turkish penal code - TCK) มาตรา 38 กำหนดให้ “ทั้งผู้กระทำความผิดและผู้ที่ยังคับให้ผู้อื่นกระทำความผิด ต้องรับโทษเท่ากัน” * เพื่อเอาผิดแก่ผู้ใช้หรือสนับสนุน เพราะจากเดิมพนักงานสอบสวนมักไม่ดำเนินคดีแก่สมาชิกในครอบครัวคนอื่นที่เกี่ยวข้องแม้ว่าจะได้มีส่วนร่วม

⁴⁹ General Recommendation No. 19 (11th session, 1992) Para 24 (r) (i)

⁵⁰ CEDAW/C/AFG/1-2, para 77

⁵¹ อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ มาตรา 2 (ง)

⁵² Human Right ,SILENCE IS VIOLENCE End the Abuse of Women in Afghanistan [online] , 25 Dec 2011, available from [http:// www.unama.unmissions.org/Portals/UNAMA/vaw-english.pdf](http://www.unama.unmissions.org/Portals/UNAMA/vaw-english.pdf), p.31

⁵³ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157

⁵⁴ General recommendation No. 28, para37 forty-seventh session, 2010

* Turkish Penal Code, Article 38 “both the perpetrator and the person who forced him to commit the crime are punished equally”

		<p>ด้วยในการกระทำความผิด เช่น ผู้ที่ช่วยจับเหยื่อ , ผู้ส่งปืนให้ , ผู้ส่งให้ฆ่า , ผู้ข่มขู่ให้ฆ่า เป็นต้น⁵⁵ อันทำให้ศาลไม่ลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดเท่านั้น แต่ยังคงโทษไปถึงผู้ร่วมกระทำความผิด ผู้ใช้ผู้สนับสนุนด้วย⁵⁶</p> <p>(ประเทศจอร์แดน)</p> <p>ผู้นำเผ่าหรือผู้นำท้องถิ่นที่เป็นผู้ชี้นำหรือออกคำสั่งในการก่ออาชญากรรมกรรมาเพื่อรักษาเกียรติและความรุนแรงอื่น ๆ ต่อผู้หญิงหรือเด็กหญิงจะต้องถูกดำเนินคดีร่วมกับผู้ที่กระทำความผิดในฐานะผู้ใช้และต้องไม่ให้ระบบชนเผ่ามามีอิทธิพลในการตัดสินคดีหรือตัดสินโทษแทนศาล⁵⁷</p> <p>(ประเทศไทย)</p> <p>มีการกำหนดโทษแก่ผู้ร่วมกระทำความผิดในฐานะตัวการ ผู้ใช้และผู้สนับสนุน</p>
	<p>มาตรการอื่นที่อนุสัญญาไม่ได้กำหนด</p>	<p>(ประเทศจอร์แดน)</p> <p>กำหนดโทษแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจและแพทย์นิติเวชจากการทำหรือขู่ว่าจะดำเนินการตรวจสอบความบริสุทธิ์ของผู้หญิงโดยเด็กหรือหญิงไม่ยินยอม (การให้ความยินยอมจะต้องให้ข้อมูลแก่เด็กและหญิงนั้นถึงวัตถุประสงค์และความเสี่ยงของกระบวนการและทางเลือกอื่นๆ)⁵⁸</p> <p>(ประเทศไทย)</p>

⁵⁵ CEDAW/C/TUR/6. p. 9

⁵⁶ Ibid. p. 11

⁵⁷ Human right watch, "HONORING THE KILLERS: JUSTICE DENIED FOR "HONOR" CRIMES IN JORDAN," HUMAN RIGHTS WATCH VOLUME 16, NO. 1 : p. 33

⁵⁸ Human right watch, "HONORING THE KILLERS: JUSTICE DENIED FOR "HONOR" CRIMES IN JORDAN," HUMAN RIGHTS WATCH VOLUME 16, NO. 1 : p. 34

		<p>มีการกำหนดโทษแก่ผู้ที่ลงพิมพ์โฆษณา หรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนด้วยวิธีใดๆ ซึ่งภาพเรื่องราว หรือข้อมูลใดๆ อันน่าจะทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวหรือผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว ให้ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ⁵⁹</p>
<p>6. มาตรการการบริการที่เอื้อต่อเหยื่อการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ</p>	<p>-กำหนดให้มีบริการเพื่อประกันความปลอดภัยและสวัสดิภาพของผู้ตกเป็นเหยื่อความรุนแรงในครอบครัว รวมถึงการให้ที่พักพิง การให้คำปรึกษา และโครงการฟื้นฟู⁶⁰</p> <p>-กำหนดมาตรการป้องกัน รวมถึงการให้ที่พักพิง การให้คำปรึกษา การฟื้นฟูและบริการให้การสนับสนุนสำหรับสตรีที่เป็นเหยื่อของความรุนแรงหรือเสี่ยงต่อภาวะความรุนแรง⁶¹</p>	<p>(ประเทศปากีสถาน)</p> <p>ได้มีมาตรการการบริการที่เอื้อต่อเหยื่อการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติโดยวันที่ 8 กรกฎาคม ค.ศ. 2006 มีการแก้ไขประมวลกฎหมายอาญามาตรา 497 ให้มีการประกันตัวผู้หญิงที่อยู่ในเรือนจำในข้อหาอื่นๆ ที่มีข้อหาก่อการร้ายและข้อหาฆ่าคนตาย เพื่อช่วยเหลือผู้หญิงที่ต้องตกเป็นเหยื่อจากการข่มขืนแต่ต้องติดคุกในข้อหากระทำผิดประเวณี (Zina) และ ช่วยเหลือผู้หญิงที่ต้องถูกขังในเรือนจำเนื่องจากการป้องกันความปลอดภัยจากการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ เพราะเดิมเมื่อผู้หญิงที่จะตกเป็นเหยื่อจากการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติไปแจ้งความหรือขอความช่วยเหลือจากสถานีตำรวจ พนักงานตำรวจจะนำหญิงเหล่านั้นไปขังไว้ในเรือนจำเพื่อไม่ให้สมาชิกในครอบครัวอื่นมาทำอันตรายและหญิงนั้นไม่สามารถออกมาจากเรือนจำได้จนกว่าจะมีญาติมารับตัวไปซึ่งส่วนใหญ่หญิงเหล่านั้นจะถูกฆ่าทันทีภายหลังจากที่มีญาติมารับตัว⁶²</p> <p>(ประเทศอัฟกานิสถาน)</p> <p>เพิ่มพนักงานตำรวจหญิงให้มากขึ้นเพราะ</p>

⁵⁹ พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 มาตรา 9

⁶⁰ General Recommendation No. 19 (llth session, 1992) Para 24 (r) (iii)

⁶¹ General Recommendation No. 19 (llth session, 1992) Para 24 (t)(3)

⁶² CEDAW/C/PAK/4 , para348

		<p>พนักงานตำรวจหญิงย่อมมีความเข้าใจในความละเอียดอ่อนของคดีความรุนแรงทางเพศได้ดีกว่าผู้ชาย</p> <p>(ประเทศตุรกี)</p> <p>ออกกฎหมายคุ้มครองเด็ก (The Law on Child Protection 2007) เพื่อจัดให้มีบ้านพักฉุกเฉินให้เพียงพอแก่เด็กและบ้านพักฉุกเฉินสำหรับหญิงมีครรภ์โดยเฉพาะ⁶³</p> <p>(ประเทศจอร์แดน)</p> <p>สร้างที่พักอาศัยหรือบ้านพักฉุกเฉินให้มีจำนวนเพียงพอและสามารถเข้าถึงได้สำหรับผู้ตกเป็นเหยื่อของความรุนแรงในประเทศสำหรับผู้หญิงที่ตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรมการค้าเพื่อรักษาเกียรติหรือผู้ที่กำลังที่มีความเสี่ยงของความรุนแรงดังกล่าว เพื่อเป็นทางเลือกสำหรับผู้หญิงที่ไม่มีที่ไปเพราะต้องหลบหนีจากอันตรายอันอาจเกิดจากสมาชิกในครอบครัว โดยเป็นสถานที่สำหรับการบริการในรูปแบบของที่อยู่อาศัยและให้การดูแลแก่หญิงที่ได้รับความเดือดร้อน ไม่ใช่เป็นสถานที่คุมขังหรือลงโทษหรือสถานัดดินสัยแต่อย่างใด</p> <p>(ประเทศไทย)</p> <p>กำหนดให้มีการคุ้มครองความปลอดภัยให้แก่ผู้หญิงที่เป็นเหยื่อ, พยาน หรือบุคคลที่ช่วยเหลือหญิงนั้นในระหว่างและหลังจากดำเนินการฟ้องร้องดำเนินคดี⁶⁴</p>
--	--	--

⁶³ CEDAW/C/TUR/6, p. 12

⁶⁴ A/HRC/11/2/Add.4, 6, para 82

	<p>โครงการฟื้นฟูสำหรับผู้ก่อความรุนแรงในครอบครัว⁶⁵</p>	<p>(ประเทศไทย)</p> <p>-กำหนดให้มีการฟื้นฟู บำบัดรักษา คุ้มครอง ประพฤติผู้กระทำความผิดให้ผู้กระทำความผิด งดใช้เงินช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ ทำงานบริการ สาธารณะ ละเว้นการกระทำอันเป็นเหตุให้เกิด การใช้ความรุนแรงในครอบครัว หรือทำทัณฑ์บน ไว้ ตามวิธีการและระยะเวลาที่ศาลกำหนดแทน การลงโทษผู้กระทำความผิดก็ได้⁶⁶</p> <p>-กำหนดให้ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวเข้ารับ การตรวจรักษาจากแพทย์⁶⁷</p>
	<p>มาตรการอื่นที่อนุสัญญาไม่ได้กำหนด</p>	<p>(ประเทศปากีสถาน)</p> <p>นอกจากการคุ้มครองผู้หญิงที่เป็นเหยื่อจากการ ฆ่าเพื่อรักษาเกียรติแล้วต้องมีการคุ้มครองความ ปลอดภัยแก่ผู้ให้ความช่วยเหลือเหยื่อจากการ ฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ⁶⁸</p> <p>(ประเทศอัฟกานิสถาน)</p> <p>-จัดให้มีสายด่วนรับเรื่องร้องเรียนและรับปรึกษา ปัญหากฎหมายแก่ผู้หญิง และจัดให้มีบ้านพัก ฉุกเฉินสำหรับหญิงที่ตกอยู่ในความเสี่ยงต่อการ ถูกทำอันตรายต่อชีวิตและร่างกาย ทั้งต้องมีการ ช่วยเหลือทางด้านกฎหมายเพื่อให้ผู้หญิงได้รับ สิทธิของตนอย่างเหมาะสมในการได้รับค่าชดเชย ตามกฎหมาย นอกจากนี้ยังจัดให้มีนักจิตวิทยา และสถาบันด้านสุขอนามัยคอยช่วยเหลือผู้หญิงที่ ตกเป็นเหยื่อความรุนแรงต่อสตรีทั้งหลาย⁶⁹</p>

⁶⁵ General Recommendation No. 19 (11th session, 1992) Para 24 (r) (iv)

⁶⁶ พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 มาตรา 12

⁶⁷ พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 มาตรา 10

⁶⁸ Amnesty International, Pakistan: Violence Against Women In The Name Of Honour [online], 25 Dec 2011, available from <http://www.amnesty.org/en/library/info/ASA33/017/1999>

⁶⁹ Human Right ,SILENCE IS VIOLENCE End the Abuse of Women in Afghanistan [online] , 25 Dec 2011, available from <http://www.unama.unmissions.org/Portals/UNAMA/vaw-english.pdf>, p.31

		<p>-จัดให้มีสถานีตำรวจสำหรับผู้หญิงและมีพนักงานสอบสวนหญิงที่ได้รับการฝึกอบรมในการจัดการกับปัญหาความรุนแรงต่อสตรี⁷⁰</p> <p>(ประเทศตุรกี)</p> <p>จัดให้มีบริการสายด่วนสำหรับผู้หญิงและเด็กที่มีการให้บริการทุกวันไม่มีวันหยุดและตลอด 24 ชั่วโมงโดยมีนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์มีบริการด้านจิตวิทยา, ด้านกฎหมายและด้านเศรษฐกิจ ซึ่งในปี ค.ศ. 2007 ซึ่งมีผู้ที่ได้รับความช่วยเหลือไปแล้วทั้งสิ้น 132,617 คน (ในปีค.ศ. 2007)</p> <p>(ประเทศจอร์แดน)</p> <p>จัดให้มีบริการโทรศัพท์สายด่วนสำหรับผู้ตกเป็นเหยื่อของผู้หญิงของความรุนแรง โดยดำเนินการโดยพนักงานที่ได้ผ่านการฝึกอบรมที่สามารถนำเสนอข้อมูลหรือให้คำปรึกษาและบริการติดต่อประสานงานงานเรื่องบ้านพักฉุกเฉิน⁷¹</p>
<p>7. ดุลยภาพระหว่างการตีความทางศาสนาและการป้องกันความรุนแรงต่อสตรี</p>	<p>อนุสัญญากำหนดให้รัฐภาคีควรมุ่งมั่นยับยั้งขัดขวางสิ่งอันสื่อแสดงถึงความไม่เสมอภาคระหว่างสตรีและบุรุษซึ่งได้รับการรับรองตามกฎหมาย หรือโดยกฎหมายของศาสนาหรือของเอกชน หรือโดยจารีตประเพณี⁷²</p> <p>-รัฐภาคีควรมุ่งมั่นยับยั้งขัดขวางสิ่งอันสื่อแสดงถึงความไม่เสมอภาคระหว่างสตรีและบุรุษซึ่งได้รับการรับรองตามกฎหมายหรือโดยกฎหมายของศาสนาหรือของเอกชน หรือโดยจารีตและดำเนินการเพื่อให้บรรลุถึง</p>	<p>(ประเทศอัฟกานิสถาน)</p> <p>รัฐบาลต้องส่งเสริมเรื่องการศึกษาให้ประชาชนเข้าถึงได้ง่ายและเข้าถึงได้มากที่สุดไม่ว่าจะเป็นในเมืองหรือชนบทตามชนบทต่างๆ โดยเฉพาะการให้ความรู้เรื่องกฎหมาย ให้ผู้หญิงรู้ถึงสิทธิของตนเองและสร้างความเข้าใจแก่ผู้นำศาสนาให้เข้าใจถึงสิทธิของผู้หญิงเพราะเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อความคิดของคนในสังคมเพื่อจะได้สอนศาสนาแก่ประชาชนตามแนวทางคำสอนศาสนาที่</p>

⁷⁰ Women's Human Rights, Human Rights Watch World Report 2001: Women's Human Rights [online], 24 Dec 2011, available at <http://www.hrw.org/legacy/wr2k1/women/>

⁷¹ Rachel A. Ruane, "MURDER IN THE NAME OF HONOR: VIOLENCE AGAINST WOMEN IN JORDAN AND PAKISTAN," *Emory International Law Review*, Vol. 14 (2000): 1523

⁷² General Recommendation No. 21 (13th session, 1994) para 44

	<p>สภาพการณ์ที่จะมีการยกเลิกข้อสงวน โดยเฉพาะต่อ มาตรา 16⁷³</p>	<p>เหมาะสมและสอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน⁷⁴</p> <p>(ประเทศตุรกี)</p> <p>ประเทศตุรกีเห็นความสำคัญต่อบทบาทของผู้หญิงที่เปลี่ยนแปลงไปทางสังคม โดยได้มีการเผยแพร่ข้อมูลให้ความรู้ความเข้าใจไม่ว่าจะเป็นการใช้สื่อทางวิทยุและทางโทรทัศน์ในการถ่ายทอดให้ประชาชนมีความเข้าใจเรื่องการไม่เลือกปฏิบัติต่อสตรี นอกจากนั้นยังมีการกระจายเสียงศีลธรรม” ที่ร่วมมือกันระหว่าง the Radio and Television Supreme Council และ the Association of Television Broadcasters ถ่ายทอดรายการสอดแทรกหลักจริยธรรมและหลักคำสอนทางศาสนาที่ถูกต้องและสอดแทรกหลักการไม่เลือกปฏิบัติต่อสตรีและความรุนแรงต่อสตรี⁷⁵</p> <p>(ประเทศอินโดนีเซีย)</p> <p>-รัฐได้ออกโปรแกรมผ่านวิธีการทางศาสนาโดยเปลี่ยนรากฐานทางความคิดและความเข้าใจในเรื่องหลักคำสอนของศาสนาให้ถูกต้องตามเจตนารมณ์ของคำสอนทางศาสนาที่แท้จริงซึ่งการตีความข้อความจะต้องกระทำโดยเคร่งครัดและตีความอย่างแคบ ไม่คำนึงถึงบริบททางสังคมมาพิจารณาและใช้ความเข้าใจแบบองค์รวมเพื่อป้องกันผู้หญิงจากอคติทั้งหลายทางเพศและกระทรวงศาสนา (the Department of Religious Affairs) ได้มีความพยายามในการ</p>
--	---	---

⁷³ General Recommendation No. 21 (13th session, 1994) para 44

⁷⁴ Human Right ,SILENCE IS VIOLENCE End the Abuse of Women in Afghanistan [online] , 25 Dec 2011, available from [http:// www.unamissions.org/Portals/UNAMA/vaw-english.pdf](http://www.unamissions.org/Portals/UNAMA/vaw-english.pdf), p.31

⁷⁵ CEDAW/C/TUR/6, p. 20

		<p>ปรับปรุงหลักสูตรคำสอนของศาสนาผ่านทางสื่อการเรียนการสอนทุกๆทาง⁷⁶</p> <p>-รัฐได้สนับสนุนองค์กรเอกชน Puan Amal Hayati, Rahima and Fahmina ที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงกับโรงเรียนอิสลาม(โรงเรียนประจำ) ปฏิรูปหลักสูตรการเรียนการสอนในเครือข่ายโรงเรียนอิสลาม ควบคู่ไปกับการออก Fiqh an Nisa (การเรียนการสอนที่มุ่งเรื่องของผู้หญิงโดยเฉพาะ) อันเป็นหลักสูตรการเรียนการสอนใหม่ของกฎหมายอิสลามให้เห็นมุมมองด้านสถานะและบทบาทใหม่ของผู้หญิงที่มีความเท่าเทียมกันกับผู้ชาย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องพิธีกรรมทางศาสนา , การแต่งงาน , ครอบครัวยุคใหม่ และสังคม ซึ่งหลักสูตรใหม่นี้จะเป็นตัวช่วยจัดการเลือกปฏิบัติได้เป็นอย่างดีเนื่องจากศาสนาอิสลามจะเป็นที่แรกที่คนในสังคมจะพึ่งพาและขอคำปรึกษา ดังนั้นการปลูกฝังเรื่องสิทธิมนุษยชนด้านสตรีเป็นสิ่งที่ต้องปลูกฝังตั้งแต่วัยเด็ก⁷⁷</p>
<p>8.มาตรการการเยียวยาและทรัพยากรที่เอื้อต่อเหยื่อ</p>	<p>อนุสัญญากำหนดให้รัฐภาคีต้องใช้มาตรการที่เหมาะสมทุกอย่างเพื่อจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในด้านการดูแลสุขภาพ เพื่อประกันว่าสตรีจะมีโอกาสได้รับบริการด้านการดูแลสุขภาพ รวมทั้งบริการที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนครอบครัว บนพื้นฐานความเสมอภาคระหว่างบุรุษและสตรี⁷⁸</p>	<p>(ประเทศตุรกี)</p> <p>แก้ไขเรื่องการตรวจสอบอวัยวะเพศ (Genital Examination) เพื่อตรวจสอบว่าผู้หญิงยังคงบริสุทธิ์หรือถูกล่วงละเมิดทางเพศหรือไม่นั้น จะกระทำได้เมื่อได้รับความยินยอมจากหญิงนั้น หรือตามคำร้องขอของพนักงานอัยการหรือตามคำสั่งของศาลเท่านั้น ผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุก 3 เดือน ถึง 1 ปี⁷⁹</p>

⁷⁶ CEDAW/C/IDN/6-7, para 33

⁷⁷ Ibid., para 34

⁷⁸ อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ มาตรา 12

⁷⁹ CEDAW/C/TUR/6p. 11

		(ประเทศอัฟกานิสถาน) ช่วยให้ผู้หญิงได้รับสิทธิของตนอย่างเหมาะสมในการได้รับค่าชดเชยต่างๆ ทั้งยังต้องจัดให้มีนักจิตวิทยาและสถาบันด้านสุขภาพจิตที่ช่วยเหลือนอกจากการที่หญิงที่ตกเป็นเหยื่อความรุนแรงต่อสตรีทั้งหลาย ⁸⁰
	กำหนดให้บริการด้านสุขภาพทั้งหมดต้องสอดคล้องกับสิทธิมนุษยชนของสตรี รวมทั้งสิทธิที่จะตัดสินใจด้วยตนเอง ความเป็นส่วนตัว การปกปิดข้อมูลเป็นความลับและการตกลงยินยอมและตัดสินใจเลือกโดยมีข้อมูลประกอบ ⁸¹	(ประเทศจอร์แดน) กำหนดโทษแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจและแพทย์นิติเวชจากการทำหรือชู้ว่าจะดำเนินการตรวจสอบความบริสุทธิ์ของผู้หญิงโดยเด็กหรือหญิงไม่ยินยอม (การให้ความยินยอมจะต้องให้ข้อมูลแก่เด็กและหญิงนั้นถึงวัตถุประสงค์และความเสี่ยงของกระบวนการและทางเลือกอื่นๆ) ⁸²
	กำหนดมาตรการทางกฎหมายที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงการดำเนินการทางอาญา การเยียวยาทางแพ่ง และการจ่ายค่าชดเชย เพื่อคุ้มครองสตรีจากความรุนแรงทุกประเภท ซึ่งส่วนหนึ่งได้แก่ความรุนแรงและการคุกคามในครอบครัว การทำร้ายทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศในที่ทำงาน ⁸³	(ประเทศไทย) กำหนดให้พนักงานอัยการมีอำนาจในการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหาย ในคดีที่ผู้เสียหายมีสิทธิที่จะเรียกค่าสินไหมทดแทนเพราะได้รับอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ ได้รับความเสื่อมเสียต่อเสรีภาพในร่างกาย ชื่อเสียง หรือได้รับความเสียหายในทางทรัพย์สิน อันเนื่องมาจากการกระทำผิดของจำเลย ⁸⁴
	มาตรการอื่นที่อนุสัญญาไม่ได้กำหนด	(ประเทศตุรกี) ยกเลิกกฎหมายที่กำหนดเงื่อนไขการปล่อยเด็กหญิงหรือผู้หญิงจากการคุมขังหรือจำคุก (กรณีที่ถูกขังด้วยเหตุป้องกันอันตรายจากการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ) ที่ต้องมีญาติเพศชายเป็นผู้ลงลายมือชื่อให้ความยินยอม แต่เด็กหรือผู้หญิงที่ถูก

⁸⁰ Human Right ,SILENCE IS VIOLENCE End the Abuse of Women in Afghanistan [online] , 25 Dec 2011, available from <http://www.unama.unmissions.org/Portals/UNAMA/vaw-english.pdf>, p.31

⁸¹ General Recommendation No. 24 (24th session, 1999) Para 31(e)

⁸² Human right watch, “HONORING THE KILLERS: JUSTICE DENIED FOR “HONOR” CRIMES IN JORDAN,” HUMAN RIGHTS WATCH VOLUME 16, NO. 1 : p. 34

⁸³ General Recommendation No. 19 (11th session, 1992) Para 24 (t)(1)

⁸⁴ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 44/1

		<p>คุมขังอยู่ในคุกจะได้รับการปล่อยโดยความสมัครใจของตนเองเมื่อใดก็ตามที่ต้องการและต้องมีการรับประกันความปลอดภัยอย่างเต็มที่หลังจากได้รับการปล่อยตัว⁸⁵</p> <p>(ประเทศไทย)</p> <p>-อำนวยการความสะดวกเรื่องการแจ้งความต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ในคดีความรุนแรงในครอบครัวที่กำหนดให้การแจ้งความสามารถกระทำโดยทางวาจา เป็นหนังสือ ทางโทรศัพท์ หรือทางอิเล็กทรอนิกส์⁸⁶</p> <p>-ในการสอบปากคำผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พนักงานสอบสวนต้องจัดให้มีจิตแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ หรือบุคคลที่ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวร้องขอร่วมอยู่ด้วยในขณะสอบปากคำเพื่อให้คำปรึกษา⁸⁷</p> <p>-มีการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายว่าภายหลังมีการแจ้งหรือมีการร้องทุกข์แล้วห้ามมิให้ผู้ใดลงพิมพ์โฆษณาหรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนด้วยวิธีใดๆ ซึ่งภาพ เรื่องราว หรือข้อมูลใดๆ อันน่าจะทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวหรือผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวและกำหนดโทษแก่ผู้ฝ่าฝืนให้ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ⁸⁸</p>
--	--	---

⁸⁵ Rachel A. Ruane, "MURDER IN THE NAME OF HONOR: VIOLENCE AGAINST WOMEN IN JORDAN AND PAKISTAN," *Emory International Law Review*, Vol.14 (2000): 1523

⁸⁶ พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 มาตรา 6

⁸⁷ พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 มาตรา 8

⁸⁸ พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 มาตรา 9

<p>9.มาตรการการมี ส่วนร่วมของสตรีและ ความสัมพันธ์กับ ครอบครัวและชุมชน</p>	<p>-กำหนดให้ชายหญิงมีสิทธิเช่นเดียวกันในการทำการ สมรส⁸⁹</p> <p>-กำหนดให้ชายหญิงมีสิทธิเช่นเดียวกันในการเลือกคู่ สมรสและการทำการสมรสอย่างอิสระและด้วยความ ยินยอมอย่างเป็นทางการเป็นอิสระและเต็มใจเท่านั้น⁹⁰</p>	<p>(ประเทศปากีสถาน)</p> <p>กำหนดให้หญิงอายุ 18 ปี สามารถแต่งงานได้โดย ไม่ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ปกครอง⁹¹</p> <p>(ประเทศตุรกี)</p> <p>แก้ไขประมวลกฎหมายแพ่ง มาตรา 124 กำหนด อายุในการสมรสให้ชายหญิงมีอายุเท่ากัน (คือ 17 ปีบริบูรณ์)หรืออายุต่ำกว่า 17 ปี ก็สามารถทำการ สมรสได้โดยได้รับอนุญาตจากศาล (มาตรา 126 และมาตรา 128)</p> <p>(ประเทศจอร์แดน)</p> <p>พระราชบัญญัติสถานะของบุคคล (the Personal Status Act) มาตรา 5 กำหนดให้บุคคลจะทำการ สมรสได้เมื่อมีอายุ 18 ปี⁹² การสมรสต้องกระทำ ด้วยความยินยอมและการมีอิสระในการเลือก คู่ครอง</p> <p>(ประเทศไทย)</p> <p>กำหนดให้การสมรสจะกระทำได้เมื่อชายและหญิง มีอายุ 17 ปีบริบูรณ์⁹³</p>
	<p>กำหนดให้ชายหญิงมีสิทธิส่วนบุคคลเช่นเดียวกันใน ฐานะสามีและภรรยา รวมถึงสิทธิในการเลือกใช้นามสกุลและการประกอบอาชีพ⁹⁴</p>	<p>(ประเทศอัฟกานิสถาน)</p> <p>ออกกฎหมาย LEVAW มาตรา 5 กำหนดว่า การ ห้ามผู้หญิงทำงานนอกบ้านถือเป็นความรุนแรง อย่างหนึ่งจากเดิมภริยาจะทำงานนอกบ้านได้ต้อง ได้รับความยินยอมจากสามีเสียก่อนเนื่องจากใน ชนบทการที่ภริยาทำงานนอกบ้านนับว่าเป็นเรื่อง</p>

⁸⁹ อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ มาตรา 16 (ก)

⁹⁰ อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ มาตรา 16 (ข)

⁹¹ Mooraj, Anwar, Dishonourable killings[online], 9 Sept 2011, available from www.dawn.com/2004/02/02/op.htm#3

⁹² CEDAW/C/JOR/5, para 316

⁹³ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 1448

⁹⁴ อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ มาตรา 16 (ข)

		<p>นำอับอายขายหน้าและไม่ใช่เรื่องปกติที่ภริยาจะออกไปทำงานนอกบ้าน⁹⁵</p> <p>(ประเทศตุรกี)</p> <p>กำหนดรับรองสิทธิของผู้หญิงที่แต่งงานแล้วว่าสามารถทำงานนอกบ้านได้โดยไม่ต้องได้รับอนุญาตจากสามีก่อน⁹⁶</p>
	<p>มาตรการอื่นที่อนุสัญญาไม่ได้กำหนด</p>	<p>(ประเทศตุรกี)</p> <p>กำหนดเหตุหย่าไว้ให้ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกันในการขอหย่า เช่น เรื่องการคบชู้ , ความวิกลจริต , การกระทำความผิดอาญาร้ายแรงต่อคู่สมรสอีกฝ่าย เป็นต้น⁹⁷</p> <p>(ประเทศไทย)</p> <p>-มีพระราชบัญญัติว่าด้วยการใช้กฎหมายอิสลามในเขตจังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลา และสตูล พ.ศ. 2489 กำหนดให้การวินิจฉัยชี้ขาดคดีแพ่งเกี่ยวกับเรื่องครอบครัวและมรดกของบุคคลที่นับถือศาสนาอิสลามใน 4 จังหวัดดังกล่าวต้องใช้กฎหมายอิสลามว่าด้วยครอบครัวและมรดกบังคับ แทนบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 และบรรพ 6 ในการพิจารณาคดีให้ตะไตะยูติธรรม 1 นายนั่งพิจารณาพร้อมด้วยผู้พิพากษาตะไตะยูติธรรมเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาดข้อกฎหมายอิสลาม คำวินิจฉัยเช่นว่านี้เป็นอันเด็ดขาดจะอุทธรณ์ฎีกาไม่ได้</p> <p>-ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1516 กำหนดเหตุหย่าไว้ให้ทั้งชายและหญิงมีสิทธิในการขอหย่าเท่ากัน</p>

⁹⁵ CEDAW/C/AFG/1-2, para 368

⁹⁶ CEDAW/C/TUR/4-5, p. 48

⁹⁷ Ibid., p. 47

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวจรรยาพร จันทร์สุขสิริ เกิดเมื่อวันที่ 27 มีนาคม พ.ศ. 2527 ที่จังหวัดกรุงเทพมหานคร จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนทิวไผ่งาม และจบการศึกษาปริญญาตรี คณะนิติศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยกรุงเทพ ในปีการศึกษา 2548 สอบไล่ได้ความรู้ชั้นเนติบัณฑิตตามหลักสูตรของสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา เมื่อสมัยที่ 59 และได้ศึกษาต่อในหลักสูตรนิติศาสตร์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย